This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Digitized by Google

I-267

99-2-18?

112-2-33

Biblioteca Complutense
78 Ildefonsina 2
E.86.C.1.N.5

Aldo edidit an 1494
Venet 1497

122-5

Digitized by Google

Expositiones preclarissimi ⁊ subtilissimi Magistri Jo. Mathei ex ferrarijs ō gradi. sup vigesimamsecūdā Fen. tertij canonis .d. Auic. ad Illustrissimum Ducem Mli Franciscum Sforciam Vicecomitem. feliciter Incipiunt.

Cm sepe mecum animo cogitarem Illustrissime princeps .q̄ non ea mihi esset vel fortune conditio. vel rerum copia. quibus Reipu. gubernationem tuam multum iuuare possem. me ad imortalē ⁊ inexhaustū nobis a summo medicorum principe Auic. thesaurum relictum .pro meo in te amore ⁊ sūma veneratione cōuerti. Ut vel psonas ⁊ eorum corpora. qui te ad tantam prouidentiam adiuuant. qui tibi duriter ⁊ sūma diligentia assistunt. ab eis in quas plerunq; incidere solent egritudinibus. qō fieri possit liberares. vel potius ne in illas venirent prospicerem. Iccirco eius tertij voluminis ptem vltimam. quam arabes uocant fen. qō perobscura eēt. aut plerunq; minus intelligi soleat. exponendam assumpsi. Ut qō assistēdi tibi studio eis bone valitudinis auferebat tuo munere. ex labore meo illis restitueretur. Nam cum in ea nulli etiam eorum qui cōi omniū hominum iudicio doctissimi. ⁊ in medicina eruditi habiti sūt. vel rei difficultate vt negligentia. nescio quomodo elaborauerint. q̄ in ea parte de egrotationibus quibusdam potissime agatur: i quas plerisq; eorum maxime vt dixi. qui principibus assistunt. saltu in equō vel aliquo corporis difficili aut violēto motu. rupturas sine alio noie hernias incurrunt. Alij longa in pedes statēe siue iuestigio elefantiam .quas tibiarum tumorē uidemus. Alij a principibus suis emissi. longa nimis peregrinatione uarices .hoc est uenarum in tibijs grossitiē. Alij dum muros in castris ut murali corona uetusto ⁊ ut usitato more coronent. uel probitatis nomē reportent. ab duriter resistentibus hostibus in tergum ita percutiuntur ut eorsum in tergo et gibbositas quedam maneat. Alij ⁊ quidem uiri consulares longo causarum publicarum ocio. ⁊ acri studio. pinguī tñ ⁊ molli dieta arrethicam ⁊ sepe podagram incurrunt. Digna mihi sane uisa res est. quam licet difficilē prouinciam mihi assumerem ⁊ ita publice tractarem. vt tu in primis ⁊ omnes intelligerent mihi in genij uires potius q̄ erga te uoluntatem uel dilectionem defuisse. Nam cum viderem que theorice a doctoribus tradita sunt. eleganter ordinate multum ac copiose esse pscripta. Et de his que ad practicam attinent nihil utilius tradi posse .q̄ diuinissimi Auicene sententias elucidare ⁊ clarificare. Sunt enim plerēq; graues ⁊ obscure quod auctoris grauitatem arguit. Et quoniam in singulas fen. tertij canonis. pterquam in vltima. p eminentissimum doctorem Sentil de fulgenio utilissime perscriptum est. super ea ergo ⁊ difficili ⁊ vtilissima. ingenij vires omnes intendere instituī. vt grauia leuia ⁊ obscura clara quoad possem perficerem. Uerum q̄ multos fore non ambigo. qui honestissimū hunc laborem meū potius audatia q̄ industriam appellēt nō aduertētes quātū. Jl. D. tue me debere semper putauerim. sed aliorum studijs inuidentes potius detrahere quam sua laudari conantur libris hunc multis vigilijs ⁊ labore meo lucubratum tuo nomini dedicaui. vt exinde illustrari ⁊ nullas inuidentium tenebras formidare posset. si a te tali ac tanto principe .qui nō minus rerum gerendarum sūma prudentia quā fortune successib⁹. quibus vndiq; irradiatus es. pro batus fuerit. Neo certe erit qui q̄ ipse pbaueris sūme collaudare non compellet. ⁊ me ad huius modi munera alacriorem efficies. Tu eternū vale. ego ad institutam expositionem pergam

De Forma Sipbac Mirach ⁊ Sirbi.

o Portet ut scias ⁊c. Ista ē quinta ⁊ vltima ps principalis huius totius tertij can. dñi Auic. q̄ sic ptinuat ad p̄cedētia. Nā postquā .d. Auic. pio determinauit de dispositionibus membrorum animatorum ⁊ annexorum eis vt a principio pime Fen. vsq; ad nonam exclusiue. Secundo determinauit de dispositōib⁹ membrorum spiritualium ⁊ annexorum vt a nona vsq; ad decimā tertiā. Tertio determinauit ō dispositionibus membrorum principaliū naturaliū vt stomaci epatis ⁊ spleris annexorum a tertiadecima vsq; ad sextādecimā. Determinauit etiam in illa parte principali ō dispositōib⁹ membrorum que sunt receptiua superfluitatum dictorum membrorū vt ō intestinis ano renibus ⁊ vesica a sextadecima vsq; ad vigesimā. Cōsequenter. q̄r to determinauit de dispositionibus membrorum generationis in viris ⁊ mulieribus et in .o .⁊ .ri. Jam hic ultimo pro complemento doctrine dispositionum membrorum instrumentaliū quorūdam cōium ⁊ alatis ⁊ spūalib⁹ ⁊ naturalibus ⁊ reperto rum in ventribus cōibus illorum membrorum in differenter fecit spālem fen. de eorum membrorum dispositionibus vt de dispositionibus paniculorum venarum ⁊ artariarum spondilium ⁊ aliarum iuncturarū. Nam in capite pectore ⁊ ventre inferiore hmōi reperiūtur. Nō fuit igit⁹ cōueniens ō eis magis determinare simul cum dispositionibus membrorum alatorum q̄ spiritualium vel naturaliū. Et sic de his facta est conuenienter doctrina spālis. Et ex hoc patet clarificatio rubrice difficilis vt q̄ hec est fen. .⁊. de egritudinibus apparētibus in extremitatibus membrorū. i. de egritudinib⁹ p̄cipua liter. sed generaliter de dispositionibus apparentibus i extremitatibus membrorum. i. dispositionibus membrorum apparētium et indifferenter reperiorum in manifestis ocultatibus membrorum extremorum. i. notabiliter differentiū. nec est hic

specialis determinatio de dispositionibus mẽbro
rum extrinsecorum ⁊ apparentium ut cõmuniter
dicitur qz de oculis in tertia tertij determinatur.
que tamen sunt membra extrinseca ⁊ apparẽtia
uel alr possumus intelligere hoc modo.s.qp hic
determinatur de dispositionibus apparentibus i
extremitatibus membrorum.i. dispositionib⁹ mẽ
brorum extremitatibus participantium.s.natura
consimilium ⁊ organicorum uel instrumentaliuz
Hec autem membra quedam sunt huiusmodi.
Pro cuius intelligentia est aduertendum.qp mẽ
brorum quedam uere sunt simplicia. ut quorum
partes cõmunicant nomine ⁊ diffinitione cum to
to ⁊ cuz hoc nullius opatõis organice uel pricipa
lis sunt ĩstrumẽta;ut caro ⁊ ossa q̃dã uere orgãica
quorum partes a toto discouenium in noie ⁊ dif
finitione ⁊ sunt anime propria instrumenta ad cõ
plendum motus ⁊ principales operationes anime
ut manus oculus ⁊ huiusmodi. Jccirco dcã sunt
etiãmembra formalia qz forma que est alia mazi
me in eis existit ⁊ eis mediãtibus operatur ⁊ ma
nifestatur ⁊ ex oppositio.alia simplicia dicta sunt
naturalia qz in ipsorum creatione non sunt de in
tentione nature nisi propter formalia que ex eis
componuntur. Quedam sunt nature media iter
hec ut neruus coda artazia panicul⁹ spinalis me
dula ⁊ huiusmodi. Nam talia pro quanto ficse
habent qp partes cum toto cõmunicãt in nomine
uidentur natura simplicium participare pro quã
to tamen sunt ceterarum operationum aie ppria
organa participant natura organicoruz.qz neru⁹
est instrumentum delationis spirituum ad mem
bra ⁊ sensationis proprium organum ⁊ ita uene
sunt ad differendũ sanguinem ⁊ paniculus mazi
me principalis dictus fipbac ad continẽdum spon
dilles ẽt ⁊ iuncture quodãmodo uidentur utraq3
natura participare. Jnter hec tamẽ media mem
bra existit differentia.quoniam quedam magis
natura consimiliũ attinent ut paniculus ⁊ nucha
quedam magis nature organicorum ,ut spondil
les ⁊ iuncture maxime deseruientis ĩ motu uolũ
tario quedam magis media ut nerui ⁊ uene.

Et hec est doctrina Alberti alamani in suo de
animalib⁹. Et primo de generatione ⁊ corruptio
ne cap'o 44 .ad pricipiũ capli. Ad propositum
igitur i hac sen determinatur de dispositionibus
membrorum extremitatibus participañ.s.natura
consimilium ⁊ organicorum ut dispositionibus pa
niculi maxime principalis ut fipbac ⁊ qz eius offi
cium ut infra magis declarabitur maxime est con
tinere interiora membra secundum debitum situz
cuius operatio maxime leditur per rupturã ⁊ ad
cuius rupturam precipue sequitur exitus itestino
rum a situ conuenienti ⁊ zirbi propter ipsoruz mi
nus fortem uel debilem alligationem. ⁊ dictorum
membrorum lubricitatem que dicuntur principa
les hernie esse. Jdeo in hac sen vna intẽtio erit
de hernijs determinare determinabitur etiam de
dispositionibus accidentibus spondilibus. ⁊ quia
vnum precipuum nocumentum sequens spondiliũ
malum ;situ est dolor dorsi ⁊ gibbositas.de eis flet
mentio specialis de dispositionibus etiam uenaruz
erit determinatio ut de uaricibus. Et postremo
qz iuncture sunt membra media.maxime attinen
tia organicis membris potissimumq3 obediunt vir
tuti uoluntarie motiue.quales sunt iuncture ma
nuum pedum ⁊ ancharum. Fiet specialis tracta
tus de dolore iuncturarum ⁊ maxime baruz vt po
dagra pedum flaticha scie uel anche ⁊ eiragza ma
nuũ. Jste tamen secundus modus declarandi dif
ficilioz est q̃ primus contra quem stant alique dif
ficultates. Et tamen ex bijs patere potest consi
deranti totius rubrice intellectus que sic iacet.
Fen.xxij.de egritudinibus apparentibus in extre
mitatibus membrorum extremorum ⁊ vno modo
exponendo de egritudinibus membrorum apparẽ
tium ⁊ repertorum in concauitatibus membroruz
extremorum.i. extremaliter vel notabiliter distã
tium ut animatorum spiritualium ⁊ naturalium.
uel aliter de egritudinibus membrorum extremo
rum.i.de egritudinibus membrorum extremitati
bus participantium ut natura consimilium ⁊ orga
nicorum etiam sunt duo tractatus.primus de co qp
accidit illis membris.i. propter illa membra uel
aliqua illorum de nocumẽtis quãtitat ⁊ situs alio
rum membrorũ. Nam per id quod accidit de rup
tura fipbac sequitur nocumentum ⁊ egritudo quã
titatis vt situs zirbi ⁊ intestinorum ⁊c. Et ideo qz
sequi potest nocumentuz zirbi per rupturã fipbac
fiet mentio de forma zirbi ⁊ duorũ fipbac. Et hoc
est quod dicit de tota rubrica .scõs tractatus erit
de doloribus iuncturarum principaliter propter
quarum conuenientiam in dolore cum dorso etiã
in illo de dolore dorsi determinabitur. Sed cir
ca vtrunq3 modum superius dictũ exponendi apõ
intellectum cadit breuis difficultas qz.s.i hac sen
non determinauit.d Aluic.de dispositionibus ner
uorum sicut fecit de huiusmodi membris ex quo
nerui ita reperiuntur in concauitatibus membro
rum extremorum ut in capite pectore ⁊ uentre in
feriore sicut paniculi qr etiam nerui sunt mẽbra
nature medie inter consimilia ⁊ officialia sicut ⁊
paniculi.ut dictum est prius. Ad hoc dicatur qp
non sic fuit conueniens.hic postremo de dispositio
nibus neruorum determinare ⁊c. Jmo de ipsis de
terminasse.scõa tertij fuit conueniens quia nerui
plurimo seruitio famulantur cerebro ita ut dixit
Hal.vi. affo .in ꝺmento illius affo. Quibuscun
qz cerebrum sursum conuertitur qp nerui sunt ini
tium cerebri. Doc intelligitur non inchoatiue.
sed quo ad operationes qz pcio manifestantur ope
rationes eius per neruos. Ad habendam clarã
notitiam iunamentorum cerebri fuit expediẽs po
nere anotbomiam neruorum ⁊ utilitat ⁊ nocumẽ
ta.quorum iuuamenta ⁊ lesiones sunt in animali
singularia.erat ergo de eis fienda mentio special
in particulari Fen ⁊ maxime ĩmediate sequente
Fen de dispositionibus cerebri cui principaliter fa
mulant. Sz tu obicies idez esse dicendũ de ue
nis qz erat determinandum uel in 14 uel in 15. Lã

ita famulẽtur epati ſicut nerui cerebꝛo dicaꝫ ꝙ nõ eſt ſimile qꝛ maioꝛa videtur ſequi nocumẽta in toto ex mala diſpoſitione neruoꝝ q̃ diſpoſitõe venarum ẽt pluribus modis cõtingit ledi totũ leſione neruoꝝ q̃ venaꝝ. qꝛ vltra leſionẽ i via vel recepta culo cõtingit totũ ledi propter indebitã nerui cõplexionẽ. ꝛ nõ ſic eſt de venis. ẽt dicatur ꝙ ꝙ quãto vene oꝛiunt ab epate ꝛ ſibi famulãtur ꝛ cõicãt in opatõe cũ eo vt in digeſtione ꝛc. Sic de eis determiaꝫ i. xiij. tertij ꝓ qꝛ ipſis euenire põt vnũ ſpeciale nocumẽtũ nõ vt epati famulanꝫ. vt ipaꝝma nifeſta tumefactio coꝛp⁹ reddẽs ide turpe ꝛueniẽter alibi ꝺ hoc accidẽti fieri potuit mẽtio ſpetialis Iſta tñ ſũt magis ꝓſuaſiua q̃ ꝛõmõſtratiua neqꝫ ꝺ hijs adduci põt rõ demoſtratiua hec tamen ſicut probabilia diligenter cõſideꝛabis qꝛ pro hac intelligenda rubꝛica ſubtilius inueſtigare non potui.

Diuiditur aũt hec totalis ſen in duos principales tractatus. Nam in pẽo determinat de diſpoſitionibus quibuſdã ſiphac ꝛ venarũ ꝛ ſpondilium quoꝛũdã ut doꝛſi. Iñ ſo de doloꝛibus pincipali ter iuncturarum. ſa pars incipit ibi dolor doꝛſi fit in lateribus ꝛc. Prima pars adhuc diuiditur in quattuoꝛ partes pcipales. qm̃ primo determinat de diſpoſitõibus egritudinalibus euenientibus ex nocumento in ſiphac determinando ẽt de quibuſdam alijs egritudinibus predictis ſimilibus ſecundo determinat de uno nocumẽto euenienteex mala diſpoſitõe partiũ doꝛſi vt ſpondiliuꝫ eius. ſ. de gibboſitate. tertio determinat ꝺ varicibus. quarto de ellefantia. ſa pars incipit ibi. Gibboſitas eſt remotio ſpondilium ꝛc. Tertia ibi eſt dillatatio venarum i crure ꝛ pede ꝛc. Quarta ibi eſt aditio in pedibus ꝛc. Prima pars adhuc diuiditur in duas partes. quoniaꝫ primo pro clariꝛi doctria de ruptura ſiphac ponit anothomiã ſiphac. ꝛ quoꝛũdam aliorũ paniculoꝛũ. ſecũdo proſequitur de ruptura huius ſiphac. ꝛ diſpoſitiõibus ſequentibus ad eã. ꝛ diſpoſitõibus que eis aſſimilãtur. Scõa pars incipit in principio ſequentis capituli ibi ruptura fit ꝓ ſolutionẽ ꝛc. pñs capitulũ ẽt prima diuiſione diuiditur in quattuoꝛ ptes. quoniã primo dat nobis aliqualẽ euidentiam de ipſo miraclꝺ. Secũdo ponit anothomiã ẓirbi adipini. Quarto ipſe colligit numerum partiũ quãtum ad propoſitũ ſuum partiũ ꝺtinentum ventrem inferiozem ponendo cuꝫ hoc ordinem earuꝫ. ſecũda pars incipit ibi. Et ſecũda eſt iteriꝛ. tertia ibi. Et ſub duobus uelaminibus eſt ẓirbus ꝛc. quarta ibi i fine capituli. Primũ ergo ꝙ occurrit ꝛc. de prima igitur parte dicit hec uiter ꝙ tu debes ſcire quod ſup ventrẽ poſt cutim ſunt duo paniculi quoꝝ vnus noiatur ſiphac ꝛ cõ pbẽdit iteſtina ꝛ calefacit ea ſua ſpiritudine ꝛ unctuoſitate ꝛ ꝓpbẽdit lacertos. Duoꝝ cuius itelligentia eſt primo notãdũ ꝙ apud auctoꝛes iſte terminus venter ſumitur quadꝛupliciter cõiter. ꝓprie magis proprie ꝛ propꝛiſſime. cõiter idem dicit ꝙ oĩs naturalis ſiue innaturalis cõcauitas ꝺtinens ꝛ hoc modo ſumitur. ſexto affoꝛ. illo affoꝛ. ſi in ventrem ſanguis effundatur ꝛc. proprie veꝛo ſumitur pro magna ꝺcauitate naturali ꝺtinente diuerſa mẽbra ſimilis ſpecifice nature vel generice. ꝛ hoc modo diuiſerũt coꝛpus humanũ in tres ventres. in ventrem ſuperiozẽ vt animatoꝝ quod ẽ caput. ꝛ ventreꝫ mediuꝫ ſpiritualiũ quod eſt pectus ꝛ inferiozem naturaliũ ꝺtentiuũ. tertio modo ſumitur venter magis proprie pro concauitate omni in quã eſt apta fieri digeſtio in propoſito. vt prima pticula affoꝛ. vẽtres vere ꝛ yeme ꝛc. Quaꝫ to ꝓpriſſime pro ipſo ſtomaco vt ſecũdo tegni vẽtris cognitões ꝛc. ꝛ aliquãdo pro cõcauitate contenti oia mẽbra dicta principaliter naturalia. vt ſtomacũ ꝛc. ꝛ ſumiꝫ hic vt ẽt pẽo regimĩs acutoruꝫ textu cõmẽti 33 Eſt ergo ſenſus ꝙ ſup uentrẽ .i. ſuper ꝺcauitatẽ cõtinẽteꝫ mẽbra nãlia ꝛc. ſecũdo notandũ ꝙ ẽt cutis ſumitur dupliciter vno mõ pro extremo mẽbꝛorum coopimento. ꝛ ſic eſt ideꝫ ꝙ pellis exteriꝛ ꝛ hoc mõ appellatur igmen ab auctoribus. ꝛ ſic nõ ſumitur i ꝓpoſito. ſecũdo mõ ſumitur cutis ꝓ mẽbꝛo aiato. ꝙ ſecũdũ .A. prima primi cap. de cõplexionibus ẽ i. quo refrangũtur ꝛ coalterãtur uel coalternãꝫ qu alitates extremo rum mẽbꝛorũ ut calidoꝛũ ſicut coꝛ figidoꝛũ ſicut cerebꝛũ humidoꝛũ ſicut epar. ꝛ ſiccoꝛũ ſicut oſſa. ꝛ ſic de cuti dicebat .A. loco allegato. Et .B. ſcõo ꝺplexionũ ꝙ ipſa in boie eſt mẽbrũ equalle ꝛ gradualiter tẽperatum uel buic certe equalitati ꝓpinquiſſimuꝫ ꝛ ſic eſt uere ſentiẽs ꝛ ſpiſſe notabiliter ſubſtantie ꝛ hoc modo ſumitur i propoſito. tertio nota de mente cõciliatoꝛis. dꝛa .47. deſcribendo paniculum quod paniculus eſt coꝛpus expanſuꝫ tenue cõtextũ ex filis neruei nõ ſenſu perceptis ꝛ hoc ẽ oĩ paniculo cõis colligitur etiã hec deſcriptio a dño .A. prima primi doc. quarta de membris

Quarto aduertendũ ꝙ paniculoꝝ magna eſt adinuicem diſcõuenientia ꝛ i cõpoſitiõe ꝛ gratia finis in cõpoſitione. qꝛ quidã magis ẽ carnoſus q dam minus qdã nullo mõ. qdã nerueus tantũ. q dam ligamẽtalis q̃ nerueus. ꝛ qdã ecõtra. gratia finis ẽt multũ diuerſificantur. qꝛ quidã principaliter factus eſt vt formã ꝛ figuram mẽbꝛorũ cuſtodiat ne labantur. vt de paniculo cerebꝛi ꝛ epatis aliqs factus principaliter ut diuerſa membꝛa coligãtiã bẽant adinuicẽ ꝛ ipſa anectant. vt paniculus ſuꝛenum ad ſuſpendendum dorſo et talis eſt matrime ligamentalis aliquis ut membꝛa ſenſu carentia per paniculum ſentiant ut paniculus pulmonis. ꝛ in extremo coꝛdis exiſtens ꝛ taliseſt tãtum neruеus uel ſaltẽ a dominio neruеus aliud tunamentũ paniculi ut ſepet inter unũ mẽbꝛum ꝛ aliud ut nocumẽtum uni cõmunicatum alteri nõ cõmunicetur ut de media ſtino ꝺicitur aliud tunamentũ aliquãdo fit ad deffenſionẽ nocumentoꝝ principaliũ mẽbꝛorũ ꝛ aliquãdo ad uigoꝛationẽ digeſtiue uirtutis dictoꝝ mẽbꝛorũ. ꝛ hoc per ſe calefaciẽdo. ut ꝺ paniculo carnoſo uel pingui uel ẽt reuerberãdo ut de ẓirbo adipino. Iñ propoſito aũt diñi .A. manifeſtabit nobis tunamenta primi paniculi uentris q̃ continere inteſtina in debi

to situ ⁊ per confortationē caloris dictorū mēbro
rum ut patet in lra. Alia plura iuuamenta ponen
tur iferius cū determinabitur ō iuuamētis secūdi
paniculi. hoc aduertendū quod ēt auctores mul
tum equiuoce utūtur isto termio sipbac ⁊ mirach
aliquādo cōmuniter sumitur sipbac pro quolibet
panniculo cōtinente ⁊ sic paniculos cerebri ⁊ chisti
felis appellamus sipbac. aliquando proprie sumi
tur ut cōtra dicatur ad paniculum determinatur
⁊ sic sumendo solent auctores sipbac intelligere
paniculum. secundum dicendum in parte sequēti
appellatum chiteron ⁊ ita per mirach aliquando
intelligunt agregatum ex omnibus mēbris uel ali
quibus eorum ipsius uentris supra sipbac proprie
acceptum aliquando per mirach intellgunt pro
prie auctores unum paniculum ⁊ supra sipbac. ⁊
supra musculos uentris existentem ipsos muscu
los continentem. Et hic est quē. d. Auic. hic ap
pellauit sipbac pro cuius situs clariori intelligen
tia est ultimo circa hanc partem sciendum. ut tra
dunt anothomiste quod totus uenter supra inte
stina componitur ex quinq; substantiis realiter ⁊
specie distinctis. Nam primum quod occurrit de
scendendo est cutis de qua dictum est supra. secū
do occurrit pinguedo uel melius lardo. Tertio
currit paniculus grossus carnosus qui est proprie
mirach. de quo hic est principalis sermo quarto
occurrunt musculi octo secundum Hal. sexto de
iuuamentis capitulo penultimo longitudinales
duo a sursum in deorsum in directum protracti ⁊
quattuor transuersales. duo incipientes surſuq; ab
extremis costarum mendosarum protracti in op
positos angulos uersus anchas. ⁊ duo incipientes
a deorsum a locis ubi primi terminantur ⁊ protra
huntur in oppositos terminos ad illos. s. unde pri
mi inceperunt. unde icipiens sursum a dextris ter
minatur o deorsum. i sinistro ⁊ econtra. ita q; in me
dio vētris se cruciant. postea sunt vltimi duo mus
culi latitudinales manifeste grossi ⁊ carnosi iuxta
dorsum. uersus superius. qui tandeq; in costas ter
minantur circa medium uentris. Et isti cū lon
gitudinalibus peruenerunt se intersecantes ad an
gulos rectos post istos ē paniculus dictus proprie
sipbac. cuius anothomia paulopost ponetur. Cā
autem situs ⁊ ordinis talium membrorum ⁊ preci
pue muscbulorum fuit propter plurima fingula
ria iuuamenta intenta a natura que perficiuntur
cum tali situ ⁊ positione membrorum que in prīs
addacere nō intendo quia non facit ad nostri tex
tus itelligentiam. Sed si quis uoluerit curiosius
intelligere legat Ha. sexto de iuuamētis capitu
lo ut supra. Et ex his sic declaratis patere po
test itellectus littere presentis. quia dominus. A.
in littera presenti declarat paniculuq; primum dic
tum proprie mirach per duo. s. per situm eius ⁊ fi
nem per situm cum dicit super uentrem post cutē
et per hoc q; dixit comprehendit lacertos et inte
stina ex quo innuit q; mediat inter cutim ⁊ lacer
tos uel intestina. declarat etiam ex fine per hoc
quod dixit q; calefacit intestina sua spiritudine ⁊
unctuositate ⁊ sic in mirach duplicem moduq; ca
lefaciendi. s. reuerberando per hoc quod dicit spi
ritudine. ⁊ etiam caliditatem multiplicando per
hoc quod dicit unctuositate ⁊ supra carnositate
⁊c. lego litteram. Oq; vt scias supple ad debi
te intelligendum ea de quibus est hic principalis
intentio quod per uentrem. i. concauitatem infe
riorem naturalium contentiuā q; post cutem supple
⁊ lardonem. sunt duo paniculi. s. uerum mirach ⁊
uerā sipbac. quoruq; unus. i. primus descendendo
nominatur sipbac. supple largo uocabulo sicut et
quilibet alius paniculus continens. sq; proprie ap
pellatur mirach. ⁊ comprehendit intestina. supple
mediantibus musculis. Et calefacit ea sua spiritu
dine ⁊ unctuositate ad modum supra expositum.
Et comprehendit lacertos supple immediatius q;
intestina. Sed circa istam litteram posset cadere
in mente alicuius litteralis dubitatio. Nam dixit
d. Auic. q; post cutem sunt duo paniculi ⁊ tamen
inferius de tribus facit specialem mentionem. s.
de paniculo mirach ⁊ sipbac ⁊ zirbo adipino se
cundo quia post cutem etiam preter hos panicu
los sunt plures alii ut paniculus dictus suspēsoris
epatis ⁊ renum ⁊ splenis ⁊ huiusmodi dicatur pri
mo notando quod post cutez esse duos paniculos
uel plures possumus dupliciter itelligere uel. s. du
os continentes ⁊ contentos uel continentes tantū
si primo intelligatur sic dico. ut secundum motiuū
concluditur quod multo plur q; duo sunt panicu
li post cutem. Et hoc modo non loquebatur dñs
Auic. sed secundo modo. s. quod post cutem sunt
duo paniculi tantum continentes. ⁊ quod hec sit
mens domini Auic. pq; inspicienti textuq; cum sapo
re. nam dixit super uentrem post cutem ⁊ expone
batur. i. super concauitatem continentem ⁊c. ⁊ ex
hoc patet ad secundum. Sq; adhuc stat prima dif
ficultas. quia preter primos duos ut mirach ⁊ si
pbac est etiam tertius paniculus continens ut zir
bus adipinus. Ad hoc dicatur quod dominus. A.
loquitur de paniculis super totum uentrem. i. to
tam concauitatem continentibus anterius latera
liter ⁊ posterius ⁊ sic tantum duo sunt super uen
trem post cutem paniculi. s. mirach ⁊ sipbac quo
niam ut ipse dixit in proxima sequenti parte quod
sipbac cum fingulis fit. i. separatur ab alijs mem
bris est sicut spera. i. quoddam rotunduq; unaque
q; continens. non sic autem continet zirbus adi
pinus sed continet intestina circa anterius tantuq;
ut patet ⁊ ideo de eo postremo determinauit et ea
minus principaliter ut patet i textu presentis capi
tuli ⁊ hoc de ista tota parte sed alia pars.

Et secundus est interior

Nunc consequenter in ista pte determinat de
anothomia secūdi paniculi. ut sipbac ⁊ diuiditur
pīsens ps in duas quoniam primo facit quod dictū
est. secundo ipe colligit sumatim iuuamenta. mē
brorum paniculorum ibi secunda. Et ista duo uel
lamina ⁊c. prima adhuc in duas quoniam primo

ponit intentionem suam .de anothomia ipsius si
pbac.secundo de ipso sipbac ponit opinionez quo
rundam ibi secundo.Quidam vero dicunt ꝛc. pri
ma adhuc in duas.quoniã primo ponit ipsius ano
thomiam quantum ad formam ipsius ꝛ colligan
tiam cum alijs membris ꝛ ipsius originem secun
do ponit ipsius iuuamenta secunda ibi. Et iuua
mentuz ipsius sipbac est replere ꝛc.de prima par
te dicit quattuor principaliter dicit primo ꝙ iste pa
niculus interior nominatur beriteron .ꝛ nominat̃
rotundus. Et adducit rationem quia nominatur
rotundus.ꝛ dicit quoniam cum singulis fit ab eo
quod tegit ipsum.est tunc sicut spera.ideo supple
dicitur rotundus sicut spera. super quẽ sunt sume
ꝛ additiones molles ꝛ foramina.i.super quez vel
in quo sunt quedam eminentie ꝛ dispositiones vel
foramina secundum apparentiam secunduz que
fit non apparens.vt spera vt statim declarabitur
dicit secundo quo ad intelligentiam eius.ꝙ conti
nuatur de super vellamie .i.diafragmati ꝛ proces
sio eius.i.origo eius.est ex superiori.i. parte supe
rioꝛe. ꝛ est subtilis sub cute ventris .i.in directo
ventris.i.versus partez anteriorez magis̃ poste
riorem.Et paniculo eius.i.sub mirach qui ẽ pani
culus proximior cuti ꝛ addit ꝙ adherent ei.i. ime
diate duo ex lacertis ventris.i.latitudinales. dex
ter ꝛ sinister adherentia vehementi.i. nõ alio me
diante deinde continuatur post eos ambos lacer
tos.i.super eos'vellamini.i.diafragmati.ꝛ pribus
eius carnosis.i.versus dorsum vbi carnosior ẽ dia
fragma.cõtinuatione vicinantibus post cõtinua
tionem suam cum stomaco.i.post illam quaz pri
mo habuit versus stomacuz.Et post confirmatio
nem ꝛ soliditatez substantie eius.i.vbi fuit initiũ
eius.ex illis duabus partibus.Et illa continuatio
.s.sipbac ꝛ diafragmaꝫ est versus dorsum. conti
nuatio dillatata.s.a dextris ꝛ sinistris. Tertio po
nendo distinctionem partium'eius in subtilitate ꝛ
grossitie.dixit ꝙ ipse paniculus sipbac. cum conti
nuatur epati.i.a parte dextra est subtilis valde.i.
subtilioꝛ q̃z a sinistris.ratione quia ab illa parte se
parãtur ab hoc paniculo.plures pãiculi.s. spleni
ꝛ paniculus.epar suspendens.Et ẽei in elleuatio
ne sua.ad stomacuz.i.versus anterius. etiam sup
ple magna subtilitas ꝛ in reflexione sua descendẽ
do.i.posterius versus dorsum.firmando.i. spisan
do respectu partis anterioris cum oppositione ve
narum ꝛ artarie magnarũ.i.propter id quod spar
gĩt cum hoc paniculo posterius de ramis venarũ
ꝛ artarie extensarum per dorsum cuz oppositione
ergo.i.obuiatione dictarum venarum posteriusꝛ
non anterius. Et descendit subtus ꝛ fit zirbum.i.
ab hoc paniculo ibidẽ originatur zirbus adipinus
Addit quarto.ꝙ currit super plurimuz albiteron
.i.super magnam partem.ipsius paniculi. hoc est
versus anterius.de subtilibus lacertis dillatatis
super ventrẽ.quia subtiliores fiunt plurimi lacer
torum circa mediuz ventris quia i villos nerueos
terminantur.tunica vna ꝛ fortitan existimatur ꝙ
sit pars eius.s.sipbac propter continuationez eius
cum eo.ꝛ similitudinem suam.cuz supple sipbac i
neruositate.Et addit cuz singularis ergo fit ab eo
paniculo vel ab ea tunica.albiteron.i.cuz separa
tur ꝛ bene sequestratur sipbac ab hac tunica ꝛ ẽ
subtilis texture valde.i.discernitur ꝙ albiterõ .i.si
pbac est subtilis texture valde.i.multo subtilioꝛ
saltem hic anterius . q̃z sit ista tunica supra pani
culum existens. dicit consequenter replicando.ꝙ
subtilius et purius.i.pars subtilior et min⁹ imixta
uenis uel artariis huius sipbac est apud epiglota
lem.i.partem supra os stomaci et ortum paniculi
intrinsici costarum.i.pleure ex hoc paniculo.i.qõ
absolute mirach est subtilior in parte anterioꝛi in
perius ad dexteraz a qua parte oritur pleuresia a
sipbac ꝛc.ꝛ hoc tantum dicit in littera. Pro in
telligentia omnium harum partium qz artificiosa
fuit expositio data. Primo est notandum genera
liter ꝙ de anothomia huius paniculi.d.Auic. viij
tertij capi.primo uersus medium ponit quedam
que ꝛ si uideantur a bene intelligente ad eundem
sensum posse retorqueri cum dictis hic.tamen qz
ibi quedam clarius posita sunt de isto paniculo q̃z
in presenti parte. Ideo ad habendam comple
tam notitiaz anothomie huius paniculi laudo ut
que ibi posita sunt cum hic scriptis coniungantur
ꝛ ista cum illis.qz etiam hic sunt quedam posita
que ibidem sunt recitata ꝛ ista bene mente colli
gantur qz inter uolumina illustriũ medicorum ut
Halieni.Au.Rasis.ꝛ aliozuz non inueni aliquod
clarum ad cognoscendum istius paniculi compo
sitionem ꝛ colligantiam qui tantum inter pánicu
los in corpore humano preter mirach dicitur esse
maximus.ꝛ si via originis nõ dicatur esse primus
quia vterqz paniculus dictus originatur a panicu
lo diafragmate vt statim videbitur reliqui tamen
paniculi membrorum nutritiuorum ab hoc origi
nem sumunt.Secundo pro specialioꝛ doctrina di
ctorum in prima parte est aduertendus pro remo
tione dubitationis que oriri posset ꝙ licet mirach
sit paniculus.qui si a membris circũstãnibus sepa
raretur esset sicut spera.tamen ille non est dictus
rotundus sicut iste propter duas causas. prima ẽ
quia iste est primus.i.immediatus qui omnia cõ
tinet membra nutritiua.quia ꝛ si zirbus adipius
immediatius adhereat intestinis q̃z sipbac. non
tamen omnia cõtinet membra nutritiua vt supra
dictum est ꝛ inferius de anothomia ipsius dicetur
Et hoc ꝙ dicebat dominus Au.is. tertij loco alle
gato cum dixit.Et sipbac quidem ex suma bonus
est paniculus primus qui comprehẽdit viscera nu
tritiua omnia.meruit igitur quia primus magis
nominari rotundus q̃z mirach.secunda causa esse
potest quia est melius separabilis ꝛ distinguibilis
sipbac a reliquis q̃z mirach ꝛ ideo dixit textus cũ
singulis fit ꝛc.non sic autẽ dixit de mirach. imo
mirach plurimam habet inhe sionẽ ꝛ adherẽtiaz
cum muschulis intra ipsum ꝛ pinguedinem supra
ipsum ꝛ hec fuit causa vt existimo erroꝛis multo
rum doctoꝛũ medicine.qui arbitrati sunt mirach
solum dici de agregato ex cute pinguedine ꝛ mus

culis ⁊ non de paniculo distincto ab eis. cuz tamē dominus. Aui. in capitulo presenti ponat hunc paniculum expresse in principio capituli. cum dixit post cutem sunt duo paniculi ⁊c. ⁊ in fine capituli expressius ⁊ etiam. iz. tertij loco allegato cum dixit q̄ supra siphac est mirach. et lacerti ventris ecce q̄ posuit differentiaz inter mirach ⁊ musculos verū est tamen q̄ auctores aliquando per mirach totum intelligunt vt supra dictum est. Et hoc notat Aui. in fine capituli presentis. ⁊ hoc singulariter tenete contra communem errorem ⁊c. Tertio vero pro intelligētia illius partis supra quā vel in qua sunt summe ⁊ additiones moles ⁊c. Q̄z causa huius iequalitatis siphac potest in duobus potissimum comprehendi. primo propter equalitatez membrorum vicinorum superiorum ⁊ inferior vñ continuo cum tactu membrorum inequalium facus est inequalis natura primo ē iequalitas mē brorum supra ipsum vt musculorum ipsius ventris. quia in aliqua parte coniunguntur musculi latitudinales cum longitudinalibus ⁊ transuersalibus vt patet intelligenti situm ipsorum vt supra dictum est ⁊ in aliqua etiam parte grossiores sunt musculi latitudinales vt apud originē versus dorsum ⁊ in aliqua minus grossi propter istā inequalitatem membrorum compzimentiū siphac fit ipe habens depressiones ⁊ elleuationes. Merito etiā membrorum inferiorum inequalium aliquando compzimentium siphac surſuz vt in extensione intestinorum a fecibus vel ventositate redditur inequalis nam infra siphac est zirbus adipinus multum inequalis vt constat ⁊ infra. zirbum vt etiaz dixit dominus. Aui. iz. tertij in misenterio inter venas meseraicas sunt queda3 carnes glandose quarum vtilitas fuit ad aliquando humectandum intestina indigentia humiditate quod patz per hoc q̄ aliquando dura comedētes egerūt molia sicut etiam est de amigdolis circa radicem lingue existentibus. huiusmodi ergo carnes reddunt zirbū inequalem ⁊ consequenter etiaz siphac remanet inequalis. Alia causa principalis summi potest ratione finis. Nam si siphac fuisset tensus nō habēs elleuationes ⁊ depressiones cum intestina fuissēt repleta ⁊ extensa a ventositate nisi fuissz obediēs siphac ad certas dimensiones extendi fuisſz i qualiber debili extensione intestinorū facta extēsio violenta ipsius siphac. ⁊ sic distensio ipsius partiū ad inuicem ⁊ solutio continui ⁊ consequenter dolor fuit ergo conueniens ipsum habere additiones vel elleuationes quasdam molles. i. aptas extensioni ⁊ consequenter depressiones vel concauitates que etiaz appellari possunt foramina improprie. ⁊ ista causa multum mihi placet. Consequenter aduertendum circa secundum dictum q̄ notanter dominus Aui. dixit q̄ supra siphac sunt duo musculi latitudinales ⁊c. ⁊ non fecit mentionem de alijs. cū tamen supra ipsum sint octo vt supra dictum est. Et sic ē expresse de mente. H. vltimo capitulo sexto de iuuamentis hoc ideo fecit quia mediātibus his musculis principaliter perficitur operatio intestinorum tutamine quorū principaliter factus est siphac huiusmodi. Nam principalissima intestinorum operatione est expulsio vt. xvi tertij ad principiū. Et q̄z latitudinales musculi maxime ad hoc iuuant de mente. H. loco allegato ⁊ Aui. iz. tertij capitulo primo i principio ideo de his principalem fecit mentionem ⁊ istos natura ordinauit imediate siphac adherere vt melior fieret siphac compressio intestinorum ⁊ exinde fecuz expressio ⁊ expulsio. Secundo pro spetialiori intelligentia originis ipsius siphac. est primo supponendū illud q̄ dicit dominus. Aui. de ipso. iz. tertij loco sepe allegato dicit enim. Q̄z quando continuatur vellamini ⁊ obuiāt due extremitates eius apud dorsuz tunc ligatur illis exinde est eius initium eius nāqz initiuz est superfluitas descendens ex vellamie ad os stomaci ⁊ obuiat ei superfluitas eius. qō ex ipo ascendit ad dorsum. Ex quibus verbis nobis insignauit dominus Aui. modum originis siphac taliter. Naz postq̄ formatus fuit paniculus diafragma qui dictus est vellamen tunc ex materia que superfluit formationi eius fit siphac hoc modo. s. q̄ illud superfluum diuiditur in duas partes vnaz que vadit versus stomacum anterius aliam que descendit ad dorsum. ⁊ illa que descēdit reflectit se. et obuiat illi que vadit ad stomacum et exinde fit siphac. Et huic siphac secundum istum moduz generato. Addit Aui. loco allegato fiunt reflexiones. s. ad dextrum et sinistrum. surſum et deorsum terminando ad dorsuz et in dorso vniuntur et ibidem fit spissius. propter secum multum ibidem comisceri de ramis vene magne et artarie adorti extensarum per dorsuz. Et ex his patet. quomodo iste paniculus continuatur desuper vellamini. i. diafragmati et quomodo ei⁹ ꝓcessio. i. modus originis est ex supremo. quia ex superfluo ipsius diafragmatis et quomodo continuatur partibus eius carnosis continuatione vnitionis. quia terminantur eius reflexiones ad dorsum vbi diafragma est carnosius. et ibidem vniuntur iste reflexiones post q̄z fuit cōtinuata pars. que transiuit versus dorsuz et fuit reflexa surſum ad partem circa stomacum. existentem vbi fuit confirmata. et solidata substātia siphac. et tunc fuit illa dillatata continuatio. s. ad dextrum et sinistrum versus dorsum reliqua sunt clara. viaz ad illā partē et currit sup pleura.

Sed circa istam partem potest dubitari nam ex hoc sequitur oppositum quod dixit do. Auic. prima primi doctrina de membris ubi noluit omnes paniculos in concauitatibus naturaliuz mē brorum repertos originari a siphac cooperiente musculos. i. apud mirach et omnes paniculos i uentre spiritualium contentos originari a pleura ita quod etiam diafragma habet inde originem ut patet ibidem in textu et tamen ibi colligitur ⁊ xiii. tertii expressius qō siphac uere originatur a

diafragmate et pleura originatur a ſiphac maxi
me circa dextrum eius ideo circa illam partem ē
ſubtilior. Ad hoc dicatur quod vnum membrum
ab alio originari eſt duplex uno modo uere quan
do ſcilicet ex ſuperfluo generationis unius aliud
generatur quomodo dicimus nucham originari
a cerebro ſecundo unū dicimus originari ab alio
talitez quia cum alio habet colligantiam ita ut
vnum et minus alio dicatur egredi a maiore. et
ſecundum primum modum eſt ſententia Auic.
hic et xlii. tertii et ſecundum ſecundū modum lo
quebatur in doctrina de membris quia ita pani
culus mirach maior eſt q̄z ſiphac et q̄z alīqs ali⁹
dicim⁹ oēm paniculū ide oriri ita dicat de pleura

Circa quam partem eſt aduertendum q̄ ex cō
ſimili textu huic poſito a. d. Auic. loco allegato i
maginatus eſt ſpeculator eximius Gentilis de ful
genio ſuper illa parte q̄ ex ſubtiliori parte huius
ſiphac fit tunica quedaz que imediatius adheret
lacertis q̄z ſiphac. Et iſta tunica uel paniculus q̄
ſtat in medio inter ſiphac z ſubſtantiam carnoſā
muſchulorum dicitur recte ſiphac z iſte eſt berite
ron. dicit ipſe de quo imaginatur. d. Auic. q̄ ſit pri
cipium pleure z aliorum paniculorum ut pectoris
z aliorum ſit ex origine iſtius paniculi beriteron.
ſuperfluit etiam zirbus ꝛc. Sed ſalua tanti uiri re
uerentia non uideo vnde hec ſua imaginatio ha
beat neceſſitatem z contra iſtam ſtat primo cōis
doctrina medicorum ex expreſſione Auer. primo
col. cap. de anothomia mirach dicentium q̄ poſt
muſchulos uentris uerſus inteſtina duo tantū me
diant paniculi. ſ. ſiphac z zirbus ubi ſecundū hanc
imaginationem eſſent tres. ſecundo contra hoc ē
experientia anothomiſtarum qui tantuz duos nu
merant paniculos poſt muſchulos uentris. Neqz
obſtat textus ſuper quo fundatur. Nam poſtq̄ po
ſuerat loco allegato Auic. modum generationis ſi
phac addidit. Et eſt ei tunica ex ſubtiliato lacer
to uentris cooperiens ꝛc. quam ipſe. Hal. appella
uit uerum ſiphac q̄ paulo poſt addit Auic. Et ſub
ipſa eſt ſubtile eius quod eſt uere ſiphac debet er
go intelligi. Et eſt ei tunica ſubtiliato lacerto nō
quidem uera ſed ſecundum apparentiam tantum
pro quo bene intelligendo aduertendum q̄ lacer
ti latitudinales maxime circa medium uentris in
cordas z uillos nerueos termiantur z ita etiā trāſ
uerſales ex comixtione illarum cordarum uel uil
lorum ipſarum connexione adinuicem uidetur pa
niculus quidam generari non quidem totū coope
riens ſicut facit ſiphac ſed nobilem tantum partē
uentris qui tantuz non eſt uere paniculus. Et hoc
eſt iudicio meo quod dicit textus noſter cuz dixit
Et curet ſuper plurimum albiteron notāter dixit
plurimum. i. magnam partem de ſubtilibus lacer
tis dilatatis. i. de lacertis ſubtiliatis z dilatatis ſu
per uentrem tunica una. i. apparenter quod mani
feſtatur per hoc q̄ addidit. Et forſitan exiſtima
tur q̄ ſit pars eius. ſ. ſiphac propter continuationē
eius. i. adherentiam magnam cum eo. z ſimilitudi
nem magnam cum eo in neruoſitate ut imaginaba
tur. H. loco allegato z tamen ſupple non eſt uerus
paniculus quod declaratur per hoc quod ſubdit.
Cum ergo ſingulis fit. i. ſeparatur ab eo paniculo
apparente albiteron. i. ſiphac eſt ſubtilis texture
ualde reſpectu. ſ. illorum uillorum neruorum ſic
comixtorum z ille eſt albiterō uere. Et hoc modo
legendo hec ſententia. A. expreſſe ꝺdicit iudicio
imaginatō gētilis utz reliq̄ ſunt clara. Legatur tota
littera ſecundum expoſitionem ut ſupra. Sequi
tur alia pars.

Et iuuamentum In hac parte poſtq̄. d. Auic. ponit anothomiam ſiphac iam in preſenti parte po
nit eius utilitatem z iuuamenta. Et dixit quatuor
principaliter. prio dixit q̄ iuuamēta huius ſiphac
eſt replere quod eſt inter lacertos uentris z inteſti
na z ſtringere locum z prohibere ſuperfluitates.
ne cadant in locis uacuis cū adiutorio diafragma
tis quod eſt poſterius dicit ſecundo quod ipſius iu
uamentum eſt comprimere poſt eius inteſtina. z
uiſcera euacuantia ſuperfluitatē cum proxime ſūt
ad exp ellendū q̄ in eis eſt de fece z aqua ut ipſis
ydropi fis z urinā. Tertio dixit quod ipſius iuua
mentum eſt prohibere inflationem uehementem
Dicit quarto q̄ ligat uiſcera ligamento forti z ē
in dorſo ſicut res una z lacerti omnes poſterius ſu
per carnem glandoſam quaſi ſubſtētatam eis z
uenis magnis z meatibus continuatis inter inte
ſtina z ſtomacum. Que littera et ſi quo ad maxi
mam eius partem uideatur ſatis clara tamē pro
manifeſtatiori intelligentia. primo circa primum
dictum eſt animaduertenduz q̄ ex illa littera ui
detuz poſſe colligi q̄ inter muſchulos et inteſtina
non cadit alius paniculus preter ſiphac et omnia
inteſtina cooperiens ut ſupra dictum eſt replet er
go medium uel concauitatem omnem exiſtentem
inter muſchulos et inteſtina preterq̄ a parte an
teriori ubi eſt zirbus adipimus ut poſt declarabit
hic eſt igitur paniculus qui adheret inteſtinis la
teraliter et circa doſum et ideo dr̄ ſtringere locū
quia replet ſicut etiam ſolemus dicere ſachum re
pletum eſſe ſtrictuz ita ut nihil ultra recipi poſſit
ita eſt de illa concauitate nam paniculo repletur
et ita ſtringitur locus et adducit cauſam principa
lem huius imediate adherentie ad inteſtina per
hoc quod addit et prohibere ſuperfluitat̄. i. prop
ter prohibitōm ſupple membrorum ſuperiorum.
ne cadant in locis uacuis quia uacuitas eſt cauſa
receptionis ſuperfluitatum. ut inferius tractatu
ſecundo huius ad hoc etiam adiuuat diafragma
quod eſt poſterius quia non ſic immediate adhe
ret inteſtinis ſicut ſiphac eſt tamen defenſaculum
ſuperfluitatum membrorum ſpiritualium et ani
matorum ne in cōcauitatem naturaliū recipiātuz

Digitized by Google

Circa ſecundum dictum eſt conſiderandum q̄ licet iſti termini uiſcera ⁊ inteſtina aliquando ab auctoribus ſumantur ut ſunt termini omnes ⁊ ſino nimi ad omnia membra organica interioza ⁊ occulta. tamen in propoſito per uiſcera intellexit pro prie membra organica in concauitate naturaliuꝫ contẽta. ut ſtomacus epar renes uefica ⁊c. Et per inteſtina intellexit illa membra que ſolemus inteſtina appellare que. ſ. ſunt membra deputata ad receptionem ſuperfluitatum groſſarum prime digeſtionis. tertio notãdum q̄ licet compꝛimere buiuſmõi mẽbra poſterius ⁊c. ſit propꝛie officiũ muſchulozum latitudinaliuꝫ uentris ut dixit Gal. vi. de iuuamentis ultio. c. ⁊ alibi pluries tamen. d Auic. h ⁊ xiij. tertij h iuuamẽtũ attribuit huic paniculo. Et hoc eſt q̄ mediante hoc paniculo dicti muſchuli perfectiſſime complent officium ſuum. q̄ enim iſte paniculus immediate attingit uiſcera ⁊ inteſtina ⁊ vniquaq; circũuoluitur per compreſſionem ergo dictozum muſchuloꝝ uerſus poſterius compꝛimitur iſte paniculus q̃ attingens eſt omnia uiſcera ⁊ maxime deputata expulſioni ut inteſtina ⁊ ueſicam. ad que non attingerent dicti muſchuli. q̄ neq; ſuperiozes inteſtino recto neq; uefice iuuat principaliter iſte paniculus ad huiuſmodi expulſionem. Ulterius aduertendum q̄ iſte paniculus licet de intentione. d. Auic. iuuet ẽt ad expulſionem uentoſitatis interdum agregate i teſtinis. ⁊ aliquando ad partum perficiendum de his tamen non facit mentionem. d. Auic. uel quia relinquens has operationes notas ex his que hic ponuntur uel q̄ iſte ſunt principaliozes operationes de quibus hic facit mentionẽ. q̄ operatio partus non conuenit niſi mulieribus. ⁊ ad euacuationem uentoſitatis non ſic neceſſaria eſt talis compreſſio ſicut ad alias ſuperfluitates expellendas q̄ ſola euaporatiua forte ſufficerent. Circa tertiũ dictum aduertendum quod notanter dixit inflationem uehementem propter id quod ſupradictum ſuper illa parte quod iſte paniculus habet depreſſiones ⁊ additiones. q̄ naturale eſt huic paniculo ut aliquando extendatur. ⁊ certam inflationeꝫ nõ prohibeat. ut eaꝫ. ſ. que cõmuniter ſequitur repletionem inteſtinozum a fecibus ſed bene prohibet inflationem uehementem que aliquando contingeret in inteſtinis. vnde cauſaretur doloꝛ accutiſſimus niſi eſſet iſte paniculus obuiãs inteſtinis cuꝫ elleuantur ⁊ tumeſcunt. ⁊ ſic huic uehementi inflationi reſiſtit. Circa quartum dictuꝫ. ſunt omnia clara ex ſuperius dictis de anothomia ipſius ꝓter id quod dicitur ⁊ lacerti omnes poſterius ⁊c. vbi repetitur duplex littera. Naꝫ dicit littera exterior ⁊ fit totum ſuper carnem glandoſam ⁊c. i. ⁊ totus iſte paniculus ſuſtentatur ſuper carne glandoſa ꝺ qua dictum eſt ſupra ſuſtentatur etiam maxime uerſus doꝛſum uenis ⁊ artarijs ⁊ meatibus continuatis ⁊c. i. meſaraicis ſuper quibus omnibus ſuſtentatur ⁊ ſic eſt littera clara alia littera reperiꝫ in textu ⁊ lacerti omnes ⁊c. i. q̄ iſte paniculus cũ carne glandoſa ſuſtẽtatur lacertis qui omnes ſũt poſterius. i. poſt paniculum. ſ. ſupra paniculum. ⁊ uenis magnis ⁊c. lego totam litteram. Et iuuamentum eius ſipbac eſt replere quod eſt. i. concauitate exiſtente inteꝛ lacertos ⁊ inteſtina ⁊ ſtringere locuꝫ. i. vñ ſit ſtrictura concauitaꝫ. Et prohibere ſuperfluitaꝫ. i. ⁊ hoc factum eſt principaliter a natura ꝓpter prohibere ⁊c. ne dicatur in locis uacuis cum adiutorio diafragmate. i. hoc etiaꝫ iuuamentum afferret diafragma quod eſt poſteriꝰ ſupple quam paniculus ad contangendum. Aliud iuuamentum eſt compꝛimere poſterius inteſtina. i. adiuuare compreſſionem fiendam a muſchulis latitudinalibus circa inteſtina ꝓpꝛie ſumpta. Et uiſcera euacuantia ſuperfluitateꝫ. i. principaliter deputata ad euacuandum ⁊c. cum proxima ſunt ad expellendum. i. cum natura inꝺit expulſionẽ ipſozum membrozum eius quod in eis eſt de fece ⁊ aquaꝝ idropiſis ⁊ urina q̄ per compreſſionem ſipbac circa inteſtina aqua in aſcite contenta i cõcauitate inter ſipbac ⁊ inteſtina compꝛimitur. ⁊ pocos uenarum meſaraicaruꝫ ⁊ ramoꝝ uene chilis reingreditur in uenas ⁊ aliquando tandeꝫ mouetur ad renes ⁊ ueſicam ⁊ aliquãdo aliqua ipſiꝰ pars mouetur per concauum epatis ad inteſtia ⁊ aliquando imediate in inteſtina ⁊ per ſeceſſum educitur iuuant etiam ad prohibendum inflationem uehementem ſecundum q̃ dictum eſt. Et ligat uiſcera ligamento foꝛti ⁊ eſt in doꝛſo ſicut res vna ut ſupra expoſitum eſt. Et fit totum ſecunduꝫ unam litteram. i. fit totus paniculus quaſi ſuſtentatus uenis ⁊ carne glandoſa ⁊c. uel ſecundum q̃ littera manet ſuſtentatur lacertis qui omnes ſunt poſt eius ⁊c. Sequitur alia pars.

Quidam uero dicunt In hac parte. d. Auic. ponit ſententiam quoꝝumdaꝫ de comixtione uilloꝝum in ipſo ſipbac et duo facit. ꝓio ponit opinionem ipſozum ſatis generalem de comixtione uilloꝝum in membris paniculoſis. Secũdo ipſe remouet iudicium iſtozum propter quedã ſpecialia membra ſecunda pars ibi proxime. Et iſti quidem non ẽ poſſibile etc. de his duabus partibus dixit primo. Quidam uero dicunt q̄ non pertranſit ut dicatur. i. uerum ẽ q̄ in ſipbac. i. in quolibet membro paniculoſo continente. ſunt genera uilloꝝum contextoꝝum ſecundum partes notas uilloꝝum que ſunt inſtrumenta uirtutum trium naturalium. ſ. miniſtrantium ut attractiue retentiue ⁊ expulſiue. dixit ſecundo iſtud dictuꝫ generale mũdificatio. Iſti quidem non eſt poſſibile ut dicant. i. iſtud non eſt uerum in tunicis uenarum ueſice ⁊ matricis niſi de aliquo paniculo. ymo eſt corpꝰ ſingulare. Circa intelligentiam quarum partium ſatis intrinſicarum ⁊ obſcurarum eſt conſiderandum quod quidam ſunt arbitrati q̄ omnia mẽbra paniculoſa ⁊ maxime aliquoꝝ ꝺtentiua obiecti ut ſũt ſtomacꝰ ⁊ inteſtia ꝓponãt ex duobꝰ tunicis

uel paniculus in uno quorum esset principaliter unum genus uillorum ut in extrinseco genus uillozum latitudinalium. et i intrinseco essent comixti uilli transuersales cum longitudinalibus per uillos intelligendo partes membrorum ad modum fillorum protensas per membra que filla quando q3 incedunt scom diametrū longitudinis mēbri et dicuntur longitudinales. quandoq3 secundum diametrum latitudinis z dicuntur latitudinales quā doq3 protenduntur per membruz taliter ut capiāt aliquod de diametro latitudinis z longitudinis z uocātur transuersales. Notādū fo de mente do. Auic. prima primi de membris. qz huiusmodi genera uilloxum sunt instrumenta uirtutum naturaliū animē ministrantium diffrentē. Nam mediātibus uillis longitudinalibꝫ perficitur operatio uirtutis attractiue que est attractio z mediantibus latitudinalibus perficitur operatio expulsiue z mediantibus transuersalibus perficitur operatio retentiue z maxime hoc intelligendo de membris habentibus operatiōes roti cōmunes. qz membra particularia pro operationibus propriis non necessario indiguerunt huiusmodi uillis saltem manifestis sed ad has operationes perficiendas sola sufficit ipsorum membrorum propria complexio ut expresse colligitur in doctrina de virturibus ideo bene dicum suum intelligebant de membris paniculosis. alia coram obiecta continentibus. Tertio aduertendum z est declaratio primi notati qz cā propter quam fuerunt isti moti ad hoc ponendum. s. qz omnia talia membra habent duas tunicas in quaruz una exteriore essent maxime uilli latitudiales z i interiore longitudinales cum transuersalibus fuit satis apparens. qz attractio unius obiecti z expulsio eiusdem sunt motus satis contrarij. ne ergo horum instrumenta sese mutuo impedirent. ut. s. motus longitudinalium impediret motum latitudinalium non fuit conueniens huiusmodi uillos in eadem tunica esse contextos. sed melius fuit istos in diuersis tunicis esse situatos. unde satis utile fuit ut uilli attrahendi z retinendi essent simul. Causa autem qr constituti sunt uilli latitudinales in tunica exteriori z longitudinales in interiori. fuit propter hoc. qz attrahens melius attrahit dum imediate attrahibile otigit. Istez qz qō attrahit sub rone cō unicē attrahit. Jō fuit oueniēs mēbꝝ attrahēs fz instrumenta attrahenda otingere attrahibile. Et per idem patet qz fuit conueniēs uillos trāsuersales in eadem tunica esse contextos. Et propter oppositas causas patet quare conueniens fuit uillos latitudinales in tunica exteriore esse cōtextos Jstud fuit motiuz istoꝝ. Et hoc est iudicio meo qō uoluit in prima parte. legatur ergo sic littera. Quidam dicunt non pertranfit ut dicatur. i. ueruz est qō in siphac. i. in quolibet paniculoso membro continente z operante operationem cōmunē. sunt omnia genera uilloxum contextoxuz. scom partes notas. i. secundum partes sensibiliter differentes in duabus tunicis ipsius membri. i. intrinfica z extrinfica. Et addit declarando supple dico uilloruz qui sunt instrumenta trium uirtutum naturalium ut supra expositum est. Et hoc dixit quedāmodo tacite reddendo causam motiuam istoxum. qz isti uilli sunt instrumenta uirtutum operationum contrariazum. ne ergo sese impediant. fuit conueniēs ut supra zc. Qz dictum. d. Auic. modificans dixit. Et isti quidem non est possibile dicant istud in tunicis uenarum. z uefice z matricis quasi dicat liez uerum sit. hoc. s. in membris habentibus duas zc. ut plurimum uilli sint secundum ordinem z situ suprapositum situati tamen non est vernm generaliter qō omnia membra neruosa uł paniculosa cōtentiua zc. habeant uillos contextos in diuersis tunicis qz hoc fallit in his primis de quibus i littera et hoc. quia nullum primorum duorum membrorum est compositum ex duabus tunicis. non hoc est uerum de matrice ex duobus paniculis composita. de qua tamē panicul⁹ interior est corpus vnū singulare paniculosum. z tamen in eo sunt omnia uillorum genera contexta qz autem uene z uefica sint ex vnica tunica tantum cōstituta est expresse de mente. d. Auic. prima primi doctrina de membris z qz matrix ex duabus tunicis componatur. z tamen in intrinfica tunica sint contexta omnia uillorum genera. est de mente eiusdem scōa tertii. c. i. infra a principio per unam columnam. Neqz cōcludit motiuum eoxum. qz licet uilli latitudinales z longitudinales sint ad diuersas operationes. ut ad attractionē z expulsionē z vna operatio uidea tur aliam impedire non propterea est concludendum. qō oporteat istos uillos in diuersis tunicis ēē contextos quia possunt taliter disponi in una tunica ut uilli longitudinales non impedient latitudinales z hoc pcipue quādo illa tunica erit spisse et solide substantie. ut est intrinsica tunica matricis multum uenosa. nam in pte magis intrinseca situātur longitudinales z in pte magis extrinsica situantur latitudinales. Et hoc est quod dicit textus. Et istud quidem non est possibile ut dicāt. i. non est hoc generaliter uerum ut patet in tunicis uenarū et uefica que. s. ex unica tunica tm cōstituuntur. z tri sunt mēbra paniculosa ordinēria zc. nō est ēt uerū de matrice habente duas tunicas. et si littera dicat ubi de quo paniculoxum falsificat qō dictū est ut de paniculo intrinfico z fic est littera clara. Et si littera iacet nisi debet fic exponi. Et matricis in quibus falsificatur ut dictum est. z supple non est uerum qō dicit nisi de aliquo paniculorum uel de aliquo membro paniculoso ut stomaco inteſtinis zc. prima littera mihi magis placet ut dicat ubi de aliquo et non dicat nisi quomodo docūq3 reperiatur habes litteram claram ad eundem tamen sensum retoxquendo zc. Sed circa unum hic supposituum. cadit una leuis dubitatio quoniam supponitur uesicam habere tantum unicam tunicam et. d. Auic. tamen. xix. tertij capitulo primo ponit eam habere duas tunicas. Jdez dixit aueroys primo colliget. Ad hoc potest dici duplex respōsio prima est qō uerū ē quod hz duas tunicas secundum ueritatez. sed unicam tantuz

habet. secundum apparentiam quia sunt occulte et inseparabiles. uel aliter etiam melius dicatur quō uesica non habet nisi unicam tunicam totam eius capacitatem ambientem secundum partem autem ipsius habet duas. s. secundum partem illam secundum quam ad uesicam pertingunt pori uritides. ut secundum partem superiorem ipsius. Si enim unica fuisset tunica solum repleta uesica potuisset urina regurgitare uersus renes aut etiam comprimēdo partes pectinis debuisset sursum ascendere urina cuius oppositum manifestat experimentum fuit ergo expediens ibidē esse duas tunicas perforatas foraminibus non directe sibi appositis per que deferf urina in uesicam. Uñ cum intrat primam tunicaz labitur supra superficiem secūdo usqz dum occurrat foraminibus in secunda tunica ꝛ ibi ingreditur in concauitatez uesice et sic impleta uesica et extensa tunica ipsa quo ad partem superiorem tunc occurrunt foramina interioris tunice. tunice superiori ꝛ sibi inherēt ꝛ proinde quātomagis vesica repletur ꝛ extenditur tāromagis prohibetur exitus urine vt loco eodē. Ad ppositum itaqz nrm. qz pars supior uesice fuit i creatiōe tenuis preter alias utilitates fuit cōueniens uesicā quo ad illā partē habere duas tunicas. ut potuissent uilli q sunt instrumēta uirtutū cōuenienter disponi. qz in unica tantum non potuissent secus esse de parte inferiore ipsius uesice que creata fuit spissa substātie. qz super fundum ipsius residet aquositas mordicatiua potuerunt ergo genera uilloꝝ in eadē taliter disponi ut sese nō impedirent in operatiōibus ꝛ hoc sufficit dño. Auic. ad probādū contra illos ꝛc. Sequitur alia pars. Et ista duo sunt ꝛc. Jn ista parte postq̄ specialiter diuisiz superius posuit anothomiaz mirach ꝛ sipbac ponēdo cā hoc ipsoz utilitates iam sumatim colligit ipsoꝝ amboꝝ simul iunamētum quoddā generale. ꝛ duo facit nā primo facit q dictū est. secūdo ipse ponit quēdam modū cōpositionis ꝛ terminatōis ipoꝝ apud pectinē. secūda ibi Cūqz peruenīt ad pectinē dicit primo q ista duo uellamina. i. isti duo paniculi tutamina sunt uiscerum cōcauitatis inferioris. i. organicoꝝ mēbrorum cōtentoꝝ in cōcauitate inferioꝛi. ꝛ clara est lra. dicit scōo. s. descendendo qz ipsoꝝ origo ut supra dictū est versus diafragma. Sunt in eis duo foramina stricta quasi ambo sint per que trā sit lombare dextrum ꝛ sinistrum in eis inseparabilia donec fiāt sicut due kistes duoꝝ ouoꝝ pro intelligentia cuius secūdi dicti sunt quedā notanda maxime ad intelligentiā. terminoꝝ qz talis recta intelligentia multum proficiet sequēribus prio ergo aduertēdum q per pectinē debemus itelligere partem illā uenris que est circa os femoris in fine illiorum ꝛ circa radicem virge in uiris ꝛ circa os extrinsicū vulue i mulieribus. secundo aduertēdū quod per lombare intelligunt hic medici suspensoriū uel suspensoria testiculorum non dicobursam testiculos suspendentem quia talis a medicis appellatur osseum ꝛ aliquādo eā appellauit

S. pudendum aliquādo uerile. Sed per lōbaria intelligere debemus uasa seminaria dicta que tā tum sunt duplicia quoniā quedā super testiculos sunt posita ꝛ ad eos terminatur ad extrema superiora testiculoꝝ deinde descēdūt ad aliud extremum inferius deinde iterato sursum ad eadez extrema reuoluūtur. unde talia dicta sunt inuoluta ꝛ uocātur preparatoria q: mām spermatis testiculis defferendo disponūt ꝛ preparant ꝛ huiusmodi uoluit. Ari. sperma generari ꝛ nō in testiculis q̄dam seruiūt testiculis seruitio dellatorio tantum defferendo ipsuz uerū sperma uersus radicē uirge deorsum prius descēdendo uersus anuz ꝛ collum uesice deinde ascendendo ad radicem uirge ut tādē per canales proprios uirge defferatur in locuz debitū cōceptionis hoc dictū est in uiris similiter ēt ꝛ in mulieribus reperiuntur ꝛc. tñ multuz differenter quoꝝ diuersitas ad prīs adducere nō cōuenit unū tamen non tacebo qō est de mente. S. i4. de utilitate particularum quod foratis in opere utilitatem afferet. s. qō huiusmodi uasa ut in fen patebit in uiris non circūuoluūtur testiculis ne ipsis immediate adhereant ꝛ cōtāgāt sz inter ipsa ꝛ testiculos cadit una caro media glandosa non sic autē est in mulieribus sed imediate testiculos tangunt mulierum. Et hoc propter laxitatez testiculoꝝ uiroꝝz respectu uasoꝝ suoꝝ solidorum ꝛ duroꝝ respectu uasoꝝ in mulieribus cōparatione suoꝝ testiculoꝝ modus autem originis boꝝ uasoꝝ ē dextro ꝛ sinistro in aliqbus cōis ꝛ in aliquibus differunt conueniunt quidē qz quodlibet illoꝝ originatur supra renes et eodē modo contexuntur et eisdem consustentantur. sed differunt quoniam lombare dextrum originatur superius a uena kilis. ꝛ artaria adextri imediate in directo renis dextri lombare uero sinistrum non originaf sic sursuz ab artaria uel uena kilis p deorsum ptēfis sz imediate originaf a uena emulgente ad renem sinistrum terminata. Modus autem specialis originis talis est. quoniam a dextra corporis parte coram rene dextro a corpore artarie et uene kilis per deorsum descendentium originantur rami plurimi fere per totum et paucissimi ab artariis et uenis emulgentibus tendentibus in renem dextrum qua siquidem rami multipliciter contexuntur unde in vnum corpus sunt protensi infra renem ipsum dextrū. Jn parte uero sinistra a uenis et artariis emulgentibus tantum originātur plurimi rami qui tandem ēt per fortem adinuicem comixtionem infra renem sinistrum in unum corpus protenduntur et tanta est istoruz anfractuum ramoꝝ facta uehemens inuolutio et comistio quod si uelles unum istoꝝ ramoꝝ incidere non posses sine alio uel aliis. Et hoc est qō dicit. d. Aui. fo tertii capitulo. i. cū dixit Et i mea tib⁹ qdē uenientibus ad duo oua. i. de istis uasis uenientibus ad testiculos. Est ō uenis pulsatilibus et quietis plurimū ramificatis ex uena pulsatilli et uena quieta que sunt due radices ramificantes plurimoꝝ anfractuum et inuolutionum que tā

dis ramificantur. ſupple et cõmiſcentur donec in ciſio tua quam in una illarum duaruꝫ facis ſupple uel facere intendis ſit ſimilis iciſſioni tue quã facis ſupple uel facere intendis in pluribus uenis ꝛc. Sũt ẽt huiuſmõi coꝓora ſuſtẽtata carne glã doſa quadã. Et ex bis dictis patet claꝛe uerbuꝫ. d. H. xiiii. de utilitate ꝓiculaꝛ cum dixit. Adinuenit natura uaſis ſpermaticis longum quoddaꝫ corpus ꝛ uarioſum ꝛ cõcauum amplians ꝛ dillatãs uſque plurimum undique ſicut poſſibile erat ad ſuceptionez copioſam multi ſpermatis ꝛc. Et ex bijs omnibus cozolarie patet primo veritas dicentium quod uaſa predicta ortum babent a cozde ꝛ epate q uerum eſt mediante qꝛ mediãtibus uena kili ꝛ artaria magna patet ſecundo quod ſubſtantia iſtoꝝ uaſoꝝ eſt ad rubeum declinans ꝛ maxime circa ipſoꝝ ꝓincipium. eſt enim uenoſa. patet tertio qꝛ uas dextrum eſt deferens ſanguinem calidioꝛem ꝛ magis ſpirituoſum ſiniſtro. Et ex hoc ultimo patet. quare ruſtici uolentes generare maſcbulos ſtringunt ſiniſtrum teſticulũ tauri. ut effũ datur ſemen ex dextro tantum qõ eſt calidius ſa tertii de ſignis maſculinitaꝛ. Et quando talia uaſa ut ſupra dictum eſt ſunt delatiua materie ſperma tice ad teſticulos fuit expediens a natura i ſiphac ordinaꝛi duo foramia. qꝝ talia uaſa ad teſticuloſ ueniẽtia uidẽt ſiphac ꝓcoꝛare i ſuo deſcẽſu i duobus locis ut a dextriſ ꝛ a ſiniſtris i fine illoꝛ. ſ. os pectinis per hũc ergo paniculũ ſic perforatũ deſcendunt dicta uaſa uſque ad contactum teſticulorum ut ſupra dictum eſt. Paniculus autez talis perforatus dicitur tanquaꝫ defenſaculum ꝛ coopertorium talium uaſorum. licet rationabile ꝛ credibile ſit. preter dictum paniculum eſſe appropriatus paniculo huiuſmodi uaſa immediate circundantia ſicut etiam quelibet uene ultra ſubſtantiã uenoſam ponuntur habere paniculum cooperientem. quod manifeſtatur per boc. quia apoſtemati bus membꝛorum paniculoſorum maxime pleurie apparet pulſus ſerinus ꝛ tenſus quoꝺ nõ eſſet niſi quia uene ultra ſubſtantiam ꝓpriam haberent paniculum cooperientem habentem cum aliis paniculis colligantiam. ꝓ hoc etiam alie poſſent rationes adduci. Seo hic diligenter obſecꝛo attendatis quia in hoc ſepe falluntur medici ꝓcipue circugici. quod non ſecundum communem doctrinam auctorum ille paniculus ſiphac ab illis locis ubi ꝓforatur inferius deſcendens cooperiẽs dicta uaſa in principio ſuiſcõm naturam eſt ſicut clauſus immediate ferre attingens uaſa ꝗuis poſſit dilatari ꝛ frangi per accidens. Lumeꝫ a principio perforationis pertranſiuerunt uaſa. tunc incipit dilatari ꝛ allongari. ꝛ non ceſſat eius elongatio augeri uſqꝫ ad teſticulos ad quos cum peruenit dillatatur dillatatõe multa. ut cõtineat dictos teſticulos. demũ uerſus finem teſticulorum iterato conſtringitur. ꝛ ex hoc paniculo ſiphac taliter ſituato ꝛ alio paniculo ſpiſſiore ꝛ groſſioꝛe talem habentem ad ipſũ ſiphac habitudinem qualem habet mirach. ꝓ prium. uentris ſimul cum cuti ad ſiphac uerum cõſtituitur burſa teſticulorum ſiue oſſeum conſtituitur ergo oſſeum ex duabus tunicis tunica ſcilicet intrinſica que eſt ipſe paniculus ſiphac ſic diſtenſus. ꝛ tunica extrinſica habente ortum ex parte femoris continuata retro apud collum ueſice. ante uero ad ipſam urgam. ꝛ a lateribus ambobus inguinibus. Et dictus paniculus interioꝛ ſiphac a ꝓncipio perforationis eius oꝛ comunitez a medicis didimus. licet Inueniam conciliatoꝛez in differentia xxxvii. didimuꝫ appellare uaſa ſeminaria ſuperiora ꝛ non ipſum paniculum. Jn hac etiam ſententia inuenit Sbirardum in ſuis gloſulis ſuper uiatico. Reliquos omnes inuenio uno uerbo ſentientes quod ipſe ſiphac perforatus ꝛ inferius diſtenſus appellatur didimus Et ſic de comuni doctrina teneamus ne equiuocare contingeret cũ inferius de ruptura ꝛ dillatatione didimi tractabitur. Et hoc bene menti teneatis ꝓpter equiuocationes euitandas. Et ex bis bene intellectis habitis optimam intelligentiam ad futura. Ad ueritatem poſtremo ꝓo intelligentia unius particularis textus. quod ipſe ſiphac uel didimus non eſt unus continens in una concauitate ambos teſticulos. ſꝫ ex eo paniculo fiunt due concauitates duobus teſticulis apꝛopriate. ꝛ hoc fecit natura ne unus teſticulorum alium contangeret. ꝛ conſequenter ne unius nocumentum facile alteri comunicaretur Et ex bis omnibus clara eſt littera lego ipſaꝫ. Lũ qꝫ perueniunt ad pectinem. ſ. tales paniculi deſcendẽdo. Jũt in eis duo foramina ſtricta ſupple a natura ſtricta. i. fere adequate continentia ipſa uaſa in ipſo principio. quaſi ipſa ambo fint ꝓque tranſit lombaze dextruꝫ ꝛ ſiniſtrũ dixit quaſi ꝓpter paniculum ſuperiorem per quem non ꝓprie dicuntur pertranſire. ſed per inferiorem tantum. tamen innuit. quod etiam paniculus ſuperior ita formatur ita ut. ſ. a principio ſue aꝓionis fit multum ſtrictum orificium deide dillatatur ad compoſitionem oſſei ſicut etiã inferioꝛ. lombare. i. uas ſeminarium dextrum ꝛ ſiniſtrum q̃ quo modo conueniant ꝛ differant dictuꝫ eſt ſupra in eis orificijs iſepabilia. i. per nãꝫ adepte cõtẽta in eis orificiis quia non ſunt naturaliter latiora quam groſſiora ſint talia uaſa. licet accidentaliter poſſint dillatari ꝓpter quoꝝ dillatatiõẽ fiunt diuerſe ſpeties hernie. ut infra uidebitur capto ſequenti donec fiant due kiſtes duorum ouorum. quia tunc huius modi orificia cum inferius deſcẽdant paniculi dillatantur. ad plus continendum quam ipſa uaſa tãtum quia ad continendum ipſa oua uel ipſos teſticulos. ꝛ boc eſt quod dixit illa pars. Et ſub duobus uellaminibus ꝛc. Jn iſta parte poſt doctrinã anotoꝛe primoꝝ duoꝝ paniculoruꝫ ut mirach ꝛ ſiphac iaꝫ dat nobis notitiã tertij paniculi immediati. viſcera maxime quo ad partẽ anterioꝛẽ cõtangentez vt zirbi adipini ꝛ tria facit nã primo dat notitiam cõpoſitionis eius ſecũdo ipſius figure ꝛ colligantie. tertio ipſius originis ſecunda ibi ꝛ figura eius tertia ibi ꝛ eius proceſſio primo ergo ponendo ꝓius ordinem ſitus eius dixit. Et ſub duob⁹

uellaminibus est zirbus ⁊ continuando ipsius cō
positionem addit ⁊ zirbum quidem est compositū
ex duobus paniculis quorum unus cooperit aliuz
inter quos.s.paniculos sunt artarie plurime ⁊ ue
ne pauciores eis.ſ.artazijs dixit scō ⁊ figura ei⁹
est sicut cbistis addit consequenter Q⁹ est ligatū
cum stomaco ⁊ meseraicis ⁊ cuz collon. dixit ter
tio principaliter quātum ad ipsius originem .Q⁹
eius processio.i.origo est ex eo quod descendit ex
superfluitate beriteron.i.sipbac apud stomacum
in duodenum ⁊ in eo ascendit ex superfluitate
eius inferius ⁊ apud pectinem. Pro intellectu
quarum partium est primo considerandum q.d.
Auic.in declarando anotbomiam istius panicu
li non posuit ipsius iuuamenta sicut fecit in aliis.
⁊ boc est qz in multis cōicat cum alijs. primo qz
comprebēdit intestina maxime quo ad partē an
teriorē.⁊ ligat ipsa.⁊ iuuat ad expussionē fecuz
⁊ aliarū supfluitatū.cōprimendo posterius sicut
sipbac.⁊ probibet inflationē vebemētē ⁊ nimiā
distensionē intestinorū pp ventositatē ⁊c. Cō
municat ēt.in precipuo iuuamento cū mirach in
boc.s.q iuuat digestionē calefaciēdo sua spissi
tudine ⁊ vnctuositate ⁊ banc vtilitatē maxie in
uit.o.A.ex mō cōpositōis ipsius cū dixit.q i cō
positione eius intrāt plurime artarie ⁊ vene pau
ciores nō explicuit de pīguedie qz boc notissimū
erat.dubiū aūt erat nunquid esset vnus panicu
lus tm̄ vel essent duo.dubiū ēt esse poterat nūqd
vene appent pp ipsū⁹ substāriā deseminate essent
propie vene vel artarie. Iccirco boc totū de
clarauit vtz in littera.Scōo nōndum principl'r.
q qz zirbus vel omentū qō idē ē datuz ē ajali ad
calefaciēdū vt.Hal.v.de iuuamētis. Iccirco
fuit ɔueiēs ipsum esse talismodi cōpositionis ne
cessaria eniz sibi fuit spissitudo.vt pbiberet diſſo
lutionē caloris naturalis ymo vigozaret reuerbe
rando.fuit ēt necessaria leuitas.ne sua gravita
te stomacū cobartaret vel intestina.Et qm̄ vtrū
qz.nō bene fieri potuisset p vnicā tunicā ɔueniēs
fuit: vt ex duabus cōponeretur tunicis tenuibus
⁊ non grauātibus.vt ipsis duabus mediantibus
opportuna fuerit caloris reuerberatō.qō per vni
cam tunicā fieri nō potuisset.Et qm̄ vt idem.H.
adciidit res que est creata ad calefaciendū opoz
tet eō sit calida in virtute indiguit vt p eius sub
stantiā multe vene pulsatiles ⁊ non pulsatiles fo
rent̄ seminate.⁊ ēt multa pīguedo ipsuz esset cir
cūdans quā quidē pīguedinē voluit.H.ibidē esse
in corpore bumano calide cōplexionis q probat
per vellocitatē accēfionis eius ⁊ ipsius propinqui
tatē ad naturam ignis. Et exinde videtur velle.
q nō solum calefacit reuerberādo sed ēt potissi
me caliditatē multiplicando.pro incidēti igitur
aduertis.q nisi foret auctoritas.o.A.i .pri. de
cōplexionibus mēbrorū qui iter frigida cōicavit
pīguedinē .probabilius mihi videretur ipsaz pin
guedinē esse calide cōplexionis qz frigide.Ad b
enim videntur motiua deducere. maxie qz extra
corpus humanū ponitur calide complexionis.ēt
qz vt oēs testantur. materia illius ē vnctuositas
sanguis ⁊ ipsius pars calidioz.cū ergo generetur
maxime circa mēbza calida vt coz ⁊ renes. quo
rū caliditas plus facit ad calefaciēdū qz aer ispi
satus ad infrigidandum.pp quā cām dixerūt qui
dam q neruus cordis calidioz est carne pedis: vi
detur posse concludi.q ipsa sit calide complexio
nis.pro boc ēt fiat motiuz de lardone qui gene
ratur inter cutim ⁊ muscbulos.ad quē locū licet
ibi non terminatur aeris attractio sine forti ipk⁹
alteratiōe ⁊ licet ibi sit paniculus mirach ipse est
multum carnosus calefaciens ⁊c. Et p bac par
te vr̄ esse clara ſnia Ari.ſo de partib⁹ c.i. circa
finē ⁊ tertio.c.adducere ēt pr p b̄ alia motiua.q̄
a questionatoribus adduci solent. ad quorū ali
qua male ſm rei veritatem respōderi potest vt
meini alias me dixisse cum legerē illaz materiā.
qz non apparet modus quomodo circa coz possit
a frigido supza cutē coagulari.cū vt dicunt.doc.
nerui qdā cōpozis quoad cōplexionē quā babēt
ſm distantiam vel propinquitatē ad fontē calo
ris.vt ad coz sunt calidi respectu cutis.Et ppter
boc dixit.H.primo cōplexionuz.c.vltimo versus fi
nē.Et neqz quidem possibile est .q pinguedo i ciz
cuitu epatis coaguletur neqz in circuitu cordis
neqz in circuitu alicuius membrorū vebemētis
caliditatis ⁊c.Cui⁹tm̄ oppositū manifestat expiē
tia cū circa coz generetur.Et boc dixit qz suppo
nebat.q a ōnante frigore supza cutim coagula
retur.qz vt ipse ibidē refert . videtur esse pingue
do simil' olo ispisato.⁊ ēt qz a calido liquefit.⁊ ex
inde uisus est multum dubie loqui .ymo cū sua
pace ō sensum.⁊ boc fecit qz supponebat.q a fri
gido supza cutis coaguleretur ⁊ ex alia parte sen
tiebat. vt re uera sentiendū est.q partes ppique
cordi quātum naturaliter frigide tm̄ merito situs
sunt actualiter cum calidiores.Et pp idez funda
mentum coactus est ɔciliator.v. particula pro
blemat' pblemate.v.i fine dicere q pīguedo cir
ca coz generata est alterius nature ab alia pigue
dine vel q considerata complexione cordis tm̄
non possit ibidem pinguedo generari sed boc fit
a nā pp finem.cum tm̄ vt manifestum est preter
finem requiratur agens.pp boc itaqz mihi vt pri
cipio apparuit salua semper auctoritate maiorū
q ipsa pinguedo sit calide complexionis.⁊ q ipa
a frigido coaguletur vel aliquo modo. inspisc'
nō quidē ab agēte.frigido.respectu curis.ſz a di
minuto calido .respectu illius vnctuose ⁊ nutpo
rose materie sanguinee ex qua generat' .que ma
teria pp eius possibilitatē a debili calido per fri
giditatem in ipsam materiā agentem inspissatur
⁊ quodāmodo coagulatur ⁊ non congelatur.vt
aliqui existimabāt.neqz necesse fuit vt quodcū
qz boc modo inspissatum inspissetur ab agente fri
gido neqz quod ipsum sic inspissatum sit formalit̄
frigidum.vt de plumbo liquefacto in aere libero
tempore estatis posito tenet quod tamē ibi coba
gulatur a satis intenso calido debili tamen ⁊ re
misso respectu materie coagulande permanēte

etiam cum eo post coagulationē formali calidita te notabiliter intensa ymo ustiua ⁊ cum isto mo do imaginationis soluet quilibet exercitatus faci le hinc inde difficultates que i ista materia oriun tur substentando etiam cum his dicta auctoꝛ ut ꝙ a frigido coagulatur ⁊c. posset ēt probabiliter quis dicere si placeret ꝙ ipsa pinguedo generatur a calido dominante sic terminante ⁊ inspissante si cut ēt ē de generatione epatis que generatio lar go uocabulo dicitur cogulatio uel congellatio cum dicitur ꝙ epar est sanguis ꝯgellatus ita dici posset de tali generatione pinguedinis ⁊ iste mo dus uidetur magis consonus dictis Aristotil .lo cis supra allegatis cuꝫ hoc tamen dicerē si placet ꝙ id qō remanet post generationē est minus cali dum quā materia ex qua generatur licet hec di gestio fiat a calido nec hoc est inconueniēs sicut dicitur de epate respectu sanguinis qō est minus calidū q̄ sanguis ut patet cap. de ꝯplexionibus membroꝝ. Et hoc qz per digestionē fit in sanguie resolutio partiū caliday sicut ēt dicimus de gene ratione lactis que fit a calido ex materia multo calidiore q̄ fit ipsum lac. ⁊ qui habebit modū su stentandi de lacte ēt habebit modū ad hoc sustē tandū. Et specialiter hic non obstat qō obiicitur. qz liquefit a calido ergo coagulatur a frigido di catur breuiter ꝙ illa auctoritas indiget multa li mitatōe quā ad presens adducere non ꝺuenit .sz sufficiat pro nunc dicere ꝙ illa auctoritas non ha bet vniuersaliratē sic absolute intellecta qz scōm hoc fere probari posset omnia metalla a frigido congellari qz a calido liquefiunt ⁊ fic oia ponerē tur ꝯplexionis frigide ⁊ sic aurum esset frigide cō plexionis ꝙ non ē uerum. Jn suma igitur tenerē probabilius ꝙ ipsa pinguedo sit calide ꝯplexiōis q̄ frigide respectu cutis ⁊ sic intrans in ꝓpositiōe zirbi positiue iuuat ad digestionē. Et pro hac sen tentia ēt ē auctoritas expressa Auerois 5o colli ger de iuuamentis sepi. Et licet fecerim aliquali ter digressionē a principali qz trī fantasie sic ad p̄ sens occurrit uolui que occurrebant i presens ad ducere. Et alias fortassis istaꝫ determinabo ma teriaꝫ. Et ex hac utilitate ꝓpositionis ipsius zirbi reddi possunt cause quarūdam apparentiaꝝ .pri mo qr̄ natura ordinauit ut ipse zirbus cooperiret in homine tantū oia intestina cum in reliquis ani malibus hoc non appareat cuius causa assignat per hoc qz cum homo inter cetera aialia sit debil lissimum aialium indigestioꝝ ut uoluit d. H. v. de iuuamentis per hoc. ſ. ꝙ eius cutis tenuior est ⁊ plus priuata pillis. Q̄ uit conueniens ad uigoran dam digestionē membroꝝ naturalium ipsum zir bum omnia cooperire intestina. Posset etiam p hoc alia assignari ratio que pōt colligi de mente Aristotilis. x. problematū problemate .5i. qz ho mo inter cetera aialia est recte stature ⁊ plus ap tum recipere occasiones ad nocendū circa uentrē q̄ alia aialia propter quā causam dixit Aristo. lo co allegato ꝙ homo inter alia aialia magis ha bundat pillis circa uentrem q̄ circa dorsuꝫ ex ea dem cā dicere possumus ꝙ ad deffensionē ordina uit natura ut zirbus supra totum extenderetur. pōt ēt ex dictis reddi ratō apparētie quā adduxit Gal. v. de ingenio sanitatis ⁊ in libro de iuuamē to anbellitus 5o cap. ſ. ꝙ quidam miles fuit in bel lo vulneratus in uentre cui epiles. i. zirbus fuit abscisus qui cum ex vulnere sanatus fuisset escaꝫ tamen digerere non potuit causa est clara qz ab sciſuꝫ est membrū digestionē plurimā coadiuuās Tertio principaliter aduertendū super illo uerbo ꝙ eius figura ē sicut christis hoc pōt dupliciter ue rificari vno modo sic. ſ. qz eius ꝓpositio ē ex duo bus paniculis ut supra dictum est fit ut fit sicut sa chus in quo si aliqd poneretur retineret id ⁊ hūc sensum expressit. d. Auic. xiij. tertij primo. c. alius sensus ē ut sic intelligatur ꝙ ist e zirbus in homie in figura est sicut christis non sic est in alijs anima libus quoniam in homine cooperit omnia intestia ⁊ ita cooperit. vt in fine ipsius reflectatur interi us versus posterius ⁊ sic in fundo videtur sicut sa chus intestina continens. Et secundum hanc ima ginatam fantasiam manifestum fuit id de quo se pe dubitaui. quomō. ſ. ex ruptura sipbac vel tilla tarōe didimi zirbus descendit ad bursam. quoniā ego imaginor. ꝙ cum zirbus cooperit intestina. non solum extremaliter peruenit ad contactum si pbaci fundo ventris sed ēt uersus posterius refle ctitur ⁊ sic iacet uelud planus sup orificia sipbac supra os femoris ⁊ circa hoc bene ꝓfidezate quia hec intelligentia plurimū coadiuuat in ueram co gnitionem rupture zirbalis ⁊ fine hac male dari pōt modus illius rupture. Ultimo pro intelligētia sequentis littere de modo ꝺtinuationis ⁊ originis ipsius zirbi recurrendū est ad quod supra scriptuꝫ est de origine beziteron uel sipbac quoniā sipbac originatur ab eo quod superfluit generationi dia fragmatis scōm modum supra positū ita ēt iste zir bus originatur ab eo qō superfluit generatiōis ip sius sipbac. vnde id superfluū diuiditur i duas par tes vna uersus stomacum ⁊ alia uersus pectinem ⁊ huiusmodi superfluitates in quanto taliter ab i formatiua uirtute diriguntur ut vna alteri obuiet ita ut comisceantur ad ꝓpositionem zirbi. Et hoc est quod dicit textus cum dicit. Et eius processio .i. origo est ex eo quod descendit ex parte superio re hoc ē apud stomacum ⁊ duodenum quod ē pri mum de gracilibus. Et eo quod ascendit ex super fluitate eius. i. sipbac ab inferiori ut apud pectinē ⁊c. Et ex his patet clarificatio littere superius de ꝺtinua rōe ipsius ⁊ alligātia quando ꝺtinuatur cū stomaco ⁊ colon ⁊ multis meseraicis ⁊ hic notat ꝙ non dixit ipsum ꝺtinuari cuꝫ dorso sicut ꝑcipue dixit de sipbac qz non circūuoluitur ambiens totū uentrem sicut facit sipbac sed solum cooperit uer sus anterius ⁊ aliquando lateraliter nō peruenieꝫ usqꝫ ad dorsum. Sed posset aliquis dicere quare fecit solum mentionē numerando ipsius alligātiā de intestino colon ⁊ nō de alijs intestinis Ad hoc primo dici pōt ꝙ ēt dedit itelligere alligātiam cū aliis ꝙ hoc qō ponit alligantiam cū meseraicis q̄

Digitized by Google

ɔtinuantur ipſis inteſtinis uel aliter ⁊ forte meli⁹ dicatur ꝙ numerauit collon .vt nobis inueret.ꝙ cum ipſo precipuam ⁊ maximam habet colligan tiam eo quia collon equitat ipſum ſtomacum.et ipſi ſupereminet vt anothomiſte tradunt. ⁊ ſic cū eo facta fuit vehemens alligatio.vt etiam ſtoma co notabiliter alligaret.Fuit autem conueniens vt natura ſic ordinauerit ſirum collon precipue ꝓpter duas cauſas.prima fuit quia natura fecit de iſto inteſtino plurimas concauitates vel mul ta colla vnde dicitur collum ad longo tempore fe ces continendum.que niſi continuo callefierent ⁊ humectarentur non poſſent ibidem debite fer mari.ordinauit ergo natura vt collon poneretur in medio inter ſtomacum ex parte inferioꝛi ⁊ zir bum ex parte ſuperioꝛi.vt ipſis vtriſq; ſimul cale fierent feces ⁊ humectarẽtur ſecunda cauſa eſſi gnare poteſt.ꝙ hoc quia ꝓpter dictas cellulas ⁊ inuolutiones ipſius collon.difficilius expellitur dicte ſuperfluitates q̄ꝫ ab aliis inteſtinis. Fuit er go conueniens vt ita ſituaretur .ꝙ non ſoluꝫ vir tus ipſius expulſiua ſtimularetur p tranſmiſſam colleram ad intra ipſius concauitatem quod etiã eſt aliis commune.ſed etiaꝫ vt quo ad partes ipſi us extrinſecam cõtangatur a chiſti felis ⁊ ꝓpter hoc fuit ita ſituatum ſupra ſtomacuꝫ ⁊ circa par tem dextram contangẽs a tertia penula epatis ſub qua locata eſt ipſa chiſtis ⁊ propterea ad ſen ſum apparet. qõ tale inteſtinum in tali loco ap paret citrinum.hec tamen ratio eſt minus proba bilis q̄ꝫ prima ſed ex his duabus fiat vna integra reſponſio ꝛc.lego litteram. Et ſub duobus vella minibus.ſ. mirach ⁊ ſiphac. eſt zirbus. Et decla rat ipſius compoſitõm dicens. Et zirbum quidem eſt compoſitum ex duobus paniculis.quoꝝ vnus cooperit aliuꝫ .Et fuit hoc conueniens vt dictũ eſt.primo quia creatus eſt pro parte ad reuerbe randũ calorem ꝙ fieri cõuenienter non potuiſſet per vnum paniculum.quia ſua ſpiſſitudine nimis grauaſſet inteſtina. Inter quos artarie ſunt pluri me ⁊ vene pauciores eis.Et ſupple multa pigue do ad poſitionem calefactionis ⁊ digeſtiuũ confor tanduꝫ.Et figura eius eſt ſicut chiſtis.dupliciter legendo vel.ſ.ꝙ illi duo paniculi ſic adinuicẽ diſ ponuntur ꝙ ſi inter eos aliquid poneretur ita con tineretur ſicut ſacbus continens vel aliter qõ ip ſum zirbum in extremitate verſus pectineꝫ refle ctitur interius ad poſterius ⁊ ſic inteſtina ſubſti net.⁊ iſte modus mihi placuit ꝓpter rationem adductã ꝑ̃ explicans alligantiam ⁊ originem dixit.Et eſt ligatum cum dorſo ⁊ meſeraicis ⁊ col lon ⁊ ibi dictũ eſt q̄ꝫ ſpecialiter dixit cum collon ⁊ ſunt prout adducte due cauſe ut audiſtis. Et ad dit quod eius proceſſio eſt ex eo quod deſcẽdit ex ſuperfluitate beriteron.i.ſipbac ſupple in parte ſu perioꝛi ut apud ſtomacum ⁊ duodenũ ⁊ ex eo qõ aſcendit ex ſuperfluitate eius.i.ſibi occurrit aſcẽ dendo ex parte inferioꝛi apud pectinem. Segtur alia pars. Nunc ultimo in hac parte prius diuiſa que fuit quarta pars principalis capituli ipſe enu merat partes ipſum uentrem inferiorẽ ɔtinentes ponendo ẽt ordinem in eis in ſitu ⁊ ẽ clara littera lego eam. Primũ ergo ſupple recapitulando qõ occurrit de uentre.i.de ɔtinentibus uentrem .i. ɔcauitatem inferioꝛẽ ſupple incipiẽdo ab exterio ribus deſcendẽdo in cuius ſupple propie ſumpta que eſt organum tactus.deinde ſub ipſa eſt pani culus primus ſupple dictum ueruꝫ mirach.Et ad dit quod notatur agregatio eorum mirach.ſ. ſecũ dum quẽdam modum accipiẽdo mirach includẽ do ẽt cum dictis partibus lardonem quem tamẽ non noiauit qz ſm cõm modum ipſe lardo non eſt membrũ uerum deinde ſunt lacerti.ſ.primo duo ſunt longitudinales poſtea quatuoꝛ tranſuerſales poſtremo duo longitudinales ut ſupra dictum eſt ⁊ ẽt agregatio oium iſtoꝝ cuꝫ ſuperioribus cõi ac ceptione dr̃ mirach ut ſupra dictum ẽ. Poſtea ẽ beriteron.i. uerum ſipbac deinde zirbus. deinde ſunt inteſtina.que non ɔnumeratur inter ɔtinen tia ɔcauitatem cum ipſa ſint in ipſa ɔcauitate cõ tenta ut patet ſed ipſa hic numerauit tãq̄ illa ad que iſta deriuantur uel gratia quoꝝ iſta ſupe rioꝛa ſic diſponũtur ꝛc.Et ſic finis primi capituli Deo laudem ⁊ gratias infinites ago.

Ego Matheus ex Ferraziis de Bradi.

De Ruptura.

Expedito capitulo primo de ana thomia paniculoꝝ ⁊ precipue ſiphac. Sequitur rubrica ſe quentis capituli que eſt de ruptura ⁊ q̄ ei aſſimilantur pro ɔtinuatione eius ⁊ ſpecialioꝛi intelligentia eſt ɔſiderandũ ut quoddẽ medo dic tum eſt circa principiũ Qz.d.Auic. uolens in hac ſen ſpecialiter de diſpoſitionibus quoꝝdam mem broꝝ determinare ut paniculoꝝ uenaꝝ ⁊ iũctu rarum propter cauſas ibidem circa rubricem al legatas ⁊ ſpecialiter uolens determinare de diſpo ſitionibus ſiphac tanq̄ paniculi pricipaliozis cui⁹ precipuũ officium eſt inteſtina in debito ſitu con tinere ut dictum eſt in capitulo ſuperioꝛe. Et cuꝫ impediatur huiuſmodi operatio maxime propter rupturam ipſius paniculi ad quã plerũq̄ ſequitur tumefactio oſſei uel burſe teſticulorũ propter de ſcenſum zirbi uel inteſtinoꝝ in ipſam. Et quoniaꝫ in hac tumefactione cõicatur appareter tume factio pendens cum aquoſitate uentoſitaꝫ uel cor noxitate in ipſa burſa repertis ⁊ cum hac ẽt ɔue nire uidetur tumefactio pendens ex repletione uꝫ diſtenſione uenarum uel arteriaꝝ teſticulos circũ uoluentiũ que diſpoſitiones ⁊ ſi ẽt ſine ruptura pa niculi fiant quãtum aſſimilantur diſpoſitioni ſcẽ ti rupturam ut dictum eſt. Ideo ɔueniens fuit ꝓ integra ⁊ perfecta notitia ſimul facere tractatum de ruptura uel diſpoſitionibus ſequentibus ruptu ram ⁊ de aliis diſpoſitionibus que eis aſſimilãtur maxime de eis que vna cõi denominatione nũcu pantur ⁊ de omnibus ſpeciebus bernie ⁊ hoc eſt qõ dicit rubrica lego eam de ruptura uel ſupple

Digitized by Google

diſpoſitionibus ad eam ſequẽtibus erit iferius de terminatio ⁊ que ei ſimilatur .i. ẽt doctrina erit de diſpõnibus alijs que ei. ſ. tumefactioni ſequẽti ſup turam aſſimilantur. Et ex intellectu huius rubri ce patet qõ hec eſt generalis rubrica ad ſequẽtia omnia capitula uſq; ad capitulũ de gibboſitate. Cum tractatur ad hoc aũt ſpeciale capi. ſi addan tur quedam ut ſtatim tangetur introducendo ca pitulũ determinãdo de ruptura principaliter ipſi⁹ ſipbac ⁊ diſpõnibus que ei aſſimilantur ſm modũ ſupradictũ. Auctor pricipaliter duo facit. nã prio determinat de ruptura plerãq; ꝯtingẽ ut de ea q̃ fit circa oſſeum uel burſam teſticuloꝝ ⁊ diſpo ſitionibus ſimilibus ſcõ determiat de ruptura mi nus cõiter ꝯtingẽte ⁊ diſpõnib⁹ ſimilib⁹ ut de ea q̃ fit ſ. ſumẽ ⁊ circa ptes umblicales ſcõa pars inci pit ibi. Cunq; accidit i umblico ꝛc. prima adhuc in tres. Nam primo determinat de cauſis rupture ⁊ diſpõnum eam ſequentiũ ⁊ ẽt diſpoſitionũ eis ſi milium determinãdo cũ hoc de diuerſitatibus ea rumdẽ. ſcõo de ſignis. tertio õ cura. ſcõa ibi ſignũ aũt tertia ibi. Regimen quidez vle. Et ex hac introductione patere põt qũo rubrica ſuperioꝝ ge neralis debeat ꝯtrahi ad hoc ſpeciale capitulum ut ſic legatur de ruptura utplurimũ ꝯtingente .i. facta circa inguina erit determinatio ſpãlis ponẽ do cãs eius intrinſicas ⁊ extrinſecas ⁊ ẽt de cauſis diſpoſitis ſequentis ad rupturam .ſ. tumefactionis oſſei ẽt ⁊ de cauſis diſpõnum iſti ſimiliũ ut de cãſ aliaꝝ pẽꝝ hernie determinando ẽt de diuerſita tibus earũdẽ rupturaꝝ ⁊ hoc facit in toto capitu lo. Diuiditur ẽt pñs capitulũ principali diuiſione ĩ tres partes. Nam primo ponit cauſas generales rupture .i. augmenti uel tumefactionis oſſei de ſuꝛ ſum uenientis. ſcõo inquirit cãs magis ſpeciales rupture ipſius paniculi ⁊ diſpõnis ad eam ſequẽ adducendo ẽt cãs diſpõnum iſti ſimiliũ ut aliaruꝫ berniaꝝ. tertio ipe ꝓparat quaſdam ſpẽs rupture adiuicem. ſcõa pars incipit ibi. Et durities quidẽ foliculi. tertia ibi. Et q̃q; accidit ruptura ſupra teſticulos. Prima adhuc in duas naꝫ primo facit quod dictum eſt. ſcõo ipa appropriat diuerſa noĩa dictis diſpõnibus ſcõa ibi. Et cum accidit id tali tez. De pria pte dixit Ruptura fit pp ſolutionẽ pa niculi a ſingularitate ſua ⁊ caſſum ſciſure in eo quem penetrat corpus qõ fuit ꝓhenſum in eo ante ſciſuram aut pp dilatationẽ ſtricture in mea tu aut ſolutionẽ. Pro intelligentia huius partis eſt. primo notandũ qõ hic terminus ruptura ſumi tur dupliciter primo ꝓprie ut eũ accipit. d. Aui. ſcõa primi quarto cap. de egritudinibus ſolutõis ꝯtinuitaẽ ⁊ ſic idem dicit qõ ſolutio paniculi ⁊ ꝑ modo diſtinguitur ꝯtra plagam que eſt ſolutio in carne ⁊ ꝯtra alias ſpeciales ſolutiones ꝯtinuitaẽ alioꝝ ſpealium membroꝝ ut ibidem oſtendit. A. ⁊ hoc modo non ſumitur hic ut patet ex principio textus cum dixit q̃ ruptura fit p ſolutionem pani culi ſi igitur fuit pp ſolutionẽ non ergo eſt ipa ſo lũmodo paniculi. ſcõo modo ſumitur cõiter de mẽ te auctoꝝ ut eſt ibidem ut crepatura uel bernia ⁊ hoc modo idem eſt qõ augmentum uel eminen tia apparens utplurimũ uerſus inguina uel in ipa burſa teſticuloꝝ. Et ſcõm hoc ſolent auctores ali quãdo intitulare cap. iſtud cap. de ruptura aliq̃ de crepatura aliq̃ de bernia que oĩa ſumũtur ut ſinonima ⁊ hoc modo ſumitur in propoſito dicituꝫ aũt hec eminentia ruptura q̃ plerunq; ſequitur rupturam ꝓprie ſumptam ut ſolutionẽ in paniculo ſipbac ut uidebitur. Dicitur ẽt crepatura pp eã dem cãm dicitur aũt bernia ſcõm aliquos quia ẽ diſpõ non berens q̃ inteſtina non debite inherent paniculo facta ipius ſolutione uel aliter ego intel ligo ut dicatur bernia q̃ eſt diſpoſitio berens uel inherens ut denotet ipius difficilem curationem. Conſtantinus aũt libro vi. in uiatico ſuo appellabat capi. iſtud cap. de inteſtinis ⁊ exponebat Ho be rardus in gloſulis. i. de inteſtinis ab interiori q̃ eſt inteſtinũ ⁊ cilion quod eſt uẽter. i. utplurimũ deſcenſus inteſtinoꝝ pp ſolutionẽ in paniculis uẽ tris ꝯtingens. ſcõo notandũ qõ de huiuſmodi emi nentia quãtum ꝓpoſito pertinet due fieri poſſunt pricipales ꝯſiderationes. q̃q; ꝯſideratur merito ſitus in quo eſt ⁊ pp iſtam ꝯſiderationem diſtin;e runt quidam berniam in tres ſpecies q̃ quedam ẽ bernia burſe uel oſſei ut cum eſt tumoꝝ in burſa ⁊ eſt dicta burſalis uel oſſealis quedaꝫ eſt bernia inguis ut cum eſt eminentia in iguen ad modum glandule uel ad quantitatem caſtanee ⁊ uocatur bernia iguinalis quedam ẽ bernia circa partẽ um bilici ut cum eſt in illis partibus tumoꝝ uel eminẽ tia ⁊ dicitur bernia umbilicalis. ſcõo pricipaliter ꝯſiderari põt talis eminentia merito materie ipſã cauſantis ⁊ ſcõm hanc ꝯſiderationẽ quidã diſtiꝛe runt berniam i quinq; ſpẽs in huius materia. ſ. in teſtinalem ẓirbalẽ aquoſam uentoſam ⁊ uaricoſã q̃ talis augmenti uel eminẽtie cauſa aliq̃ ẽ de ſcenſus inteſtinoꝝ aliq̃ ẓirbi. nõunq; tumefactio uaſoꝝ ſeminaliũ uel uenaꝝ ⁊ artaziaꝝ ipoꝝ teſti culoꝝ ad modũ uaricum in tibijs apparẽt ⁊ ali quando aquoſitas ẽ cã ⁊ aliq̃ uẽtoſitas. ꝑter has tamen duas principales ꝯſiderationes ex quibus ſumuntur quedã ſpẽs eius accidentales nam eſſe põt ꝯſideratio de quantitate ipſius. vnde quedam eſt magna. quedã parua. quedã mediocris. põt ẽt eſſe ꝯſiderandũ de tpre eius ut quedã fit a natiui tate. quedam nouiter apparens. quedã medio mo do ⁊ alia põt eſſe de ipa ꝯſideratõe ſumpta ab ea in relatõe ad corpus patiẽter ⁊ in ꝓplexione ⁊ eta te ipius corporis. quoniã quedã eſſent daris ut me lancoꝛicis. quedã hũidis ut ſtaticis ita ẽt quedaꝫ euenit in etate tenera. quedã in ſenectute quedaꝫ in media ⁊ ſcõm has diuerſitates ſumitur diffiꝛas uel facilitas curationis ut in ſen magis dr̃. Et qui dam ultra has ſpẽs addiderũt humoꝛalẽ. i. ab ali quo humoꝝ icõcauitate burſe reptoꝝ non natura liter pendentẽ q̃dã aliq̃ addiderunt carnoſam ⁊ alij ultra bas oẽs apoſtẽoſaꝫ cõiter tñ auctores poſuerunt ſolum quinq;. Cuius cãm arbitroꝝ eſſe q̃ ipſi ſolum poſuerũt illas eſſe ꝓprias ſpẽs her nie. q̃ utplurimũ ꝯſequntur ad rupturam ipſius

Digitized by Google

fipbac. vel ad dillatationē ipſi⁹ didimi vel vt vno verbo dicatur ſolum illas eminentias ⁊ maxime burſales appellant ſperies hernie. que fiunt tales per cauſam de ſurſum deſcendentem. Cuius ſunt quinq; partes dicte vt patet conſideranti. non ſic autē eueniunt apoſtemoſſa vel carnoſa. vel etiā humoralis quia tales vt multum generantur per viaꝫ paulatine congeſtionis in ipſa burſa teſticu lorum vel circa teſticulos propter debilitatē naturalis cōplexionis illorum membrorum vel malitiam complexionis eorūdem nō eſt tamen negādum quin etiam ventoſa vel aquoſa generentur hoc modo ſed vt plurimum per viam rupture vel dilatationis producuntur iccirco dicuntur ſpecies hernie vel rupture que ſunt nomina ſynonima vt ſupra dictum eſt. Et ex hoc apparet cauſa diuerſitatis in dictis antiquorum circa hoc. tertio principaliter aduertendū q⁹ huiuſmodi eminētia burſalis de qua hic eſt principalis ſermo. quia de vmbilicali vel inguiali fere eandem faciant apparentiam. inferius erit ſermo aliquo ⁊tium modorum. cātur. aūt .ſ. ruptura ex ruptura paniculi fipbac per quam rupturaꝫ penetrat corpus quod fuit cō prehenſum in eo paniculo. ante ſciſuram .ſ. inteſtinuꝫ vel ſirbus. qui vt ſupra in alio capitulo viſuꝫ eſt licet cum ſua ſubſtantia ſupra fipbac i fundo vel ambo exeunt. ⁊ exinde fit tumor magnus. Et talis ſciſura a duabus cauſis in genere contingere poteſt .ſ. vel a cauſa itrinſeca qualis eēt venoſitas vel a cauſa extrinſeca qualis eſſet ſaltus magnus vel aliqua alia de cauſis tangendis. vel ſecundo euenire poteſt talis eminentia per apertionem ⁊ dillatationem didimorum. q⁹ ſi eſtis bene memores dictorū ſuperius. non ſunt niſi duo foramina facta in fipbac. per que pertranſeunt vaſſa ſeminaria teſticulis. que duo foramina videntur adequate ⁊ preciſe continere dicta vaſſa ne inferius aliqd deſcendat. q⁹ qdeꝫ meatus tranſerūt ſupra oſſa femoris ⁊ iferius dillatātur. ad cōtinendū nō ſolū vaſſa dicta. ſed ēt teſticulos vnde tandē ex eis fit pellicula interior burſe teſticulor. Si igitur contingat tales meatus vel didimos dillatari ⁊ ampliari tunc poterūt deorſum penetrare p eos inteſtina. vel ſirbus vel aquoſitas ꝛc. ⁊ vſq; ad teſticulos puenire. ſicut ēt ex ruptura ipſius fipbac. Sꝫ ex ruptura fipbac deſcēdūt iferi⁹ decurrendo ſupra os femoris inter ipſum .ſ. ⁊ miracb in deſcenſu aūt ex aperitione meatus vel meatuum deſcēdūt p̄tra dictos didimos vel meatus dilatatos. quorum notitia tradita eſt ſuperius. pōt etiā tertio iferius aliqō ītra burſaꝫ teſticulorū deſcendere facta ſola rellaſſatione ⁊ molificatione ⁊ cō ſequenter amplificat ipſius fipbac vnde ſic molificatus paniculus ⁊ amplificatus nō tamē ruptus poterit tāq; ſacbus deſcēdere decurrēdo ſupra os femoris i burſam. ⁊ ſic emiꝫ cōſequēter ſirbus vel iteſtina vel alie humiditates que tamē ſic defluxe nō ptingēt ipſos teſticulos ymo ſemp ⁊tinebūtur in ipſo paniculo fipbac ſic dilatato ⁊ mollificato ymo nec etiā ipſe paniculus ⁊tāget dictos teſticulos ſed ipſe recipitur i cōcauitate media iter pelliculā iteriorē ipſius burſe ⁊ pelliculā exteriorē. Et ex hoc etiā apparet q⁹ ſi ſirbus vel iteſtina deſcendāt i burſaꝫ ex ruptura fipbac decurrēdo ſupra os femoris q⁹ talia nō cōtangēt ipſos teſticules iꝫ iolum iter duas burſe pelliculas recipientur. Et ex hoc vlterius apparet q⁹ ſolū modo ſirbus vel inteſtina deſcēdētia p dilatationē meatuū vl⁹ didimor⁹ ptingere poſſunt ad ſubſtāniā teſticulorū. Et hoc bene mēti tenete. quia ex hoc ſequtur vnū vtiliſſimū i practica cōtra cōmunes huiuſmodi miſterij magiſtros. q⁹ icurrēdo hernia ſirbalē vel iteſtina lē puenientes ex ruptura fipbac vel ex relaſſatōe eiuſdē ēt eū ferro nō expedire extrahi teſticulum ſecus aūt ē de ea que puenit ex dilatatione meatuū. ⁊ ꝓpter illa que ē varicalis ſi ſit longi tēporis male aliter curari pōt q⁹ tales varices quēdāmodo imediate teſticulos attingūt dico notāter quodāmodo ꝓpter aliqua dicta ſuperius cum ſermo fuit de vaſſis ſeminarijs. Jn ſūma ergo cōcludendo dico q⁹ omnis talis hernia burſalis ꝓprie ſupra vel cauſatur ex aperitione meatuū vel didimorū vel relaſſatione paniculi fipbac ⁊ amplificatione eius. vel ex ſolutione cōtinuitat̄ i eo ⁊ hoc dupliciter vel ſolutione facta a cauſa itrinſica vel a cā extrinſica nō apparēt alie cauſe ſi conſiderabis ⁊ has omnes tetigit dñs Aui. i tertu. ⁊ ſic clarus ē textus lego litteraꝫ. Ruptura fit. i. crepatura vel hernia ⁊ marie burſalis fit pp ſolutionē paniculi fipbac a ſingularitate ſua. i. ſua cōtinuitate. ſupple a cā itrinſica aut cāuꝫ ſciſure i eo pāiculo ⁊ ſic inuit ſolutionē a cā extrinſica. p hoc qō dixit cāuꝫ quā. ſ. ſciſurā. penetrat corpus qō fuit cōprehenſum i eo aut ſciſurā. ſ. ſirbus vel iteſtina vel aliud corpus aut ſupple fuit hernia pp dilatatōm ſtricture i meatu. i. didim⁹ ⁊ ſupple deſcēdit ꝛc. aut tertio fit pp ſolutionē. i. relaſſat ſupple ipi⁹ paniculi ꝛc.

Et cum accidit ꝛc. Nūc dñs ipe appro
ꝓiat aliquib⁹ iſtaruꝫ herniarū nomē ſpeciale dicēs. q⁹ cū accidit id taliter q⁹ qñ icedit penetrāe puenit ad teſticulos nominat ramex ⁊ hernia. Q⁹ aūt ē ꝓter hoc uocat noie cōitatis hernia teſticuli ⁊ uarices ⁊ duricies ipius. Pro declaratōe huiuſmōi ē notādū. q⁹ qdā auctores ipeopie vtūtur hoc vbo ramex idē volētes denotari p iſtum terminū ramex ⁊ hernia ita q⁹ ēt herniā iguinalē ramicē appellāt. ⁊ ex iſtoꝝ numero fuit Serapio. v. breuiarij capitulo ꝓpio Aui. aūt volēs vti termio ſm eoꝝ ꝓpriā ſignificationē poſuit iſtā differētiā iter herniā ⁊ ramicem vt q⁹ hernia ſit tāq; gen⁹ ⁊ ramex tāq; ſpecies. vñ ois ramex ſit hernia ⁊ nō ecōtra ita vt illa ſolum hernia dicat ramex ſm quā id qō deſcendit penetrās pueniat vſq; ad teſticules. i. ad cōtactū teſticuloꝝ alie aūt hernie burſales cū ḡbus ramex vera cōicare videt dicit absolute ⁊ noie cōitatis. i. cōi noie hernia teſticulor⁹ vel duricies ipius dixit igit tria ꝓio icedet. ⁊ ūc inuit deſcēſum. ſecundo penetrans. tertio puenit ad teſticulos. Ex his pz ꝓio q⁹ nulla hernia fcā p viā paulatine cōgeſtiōis

debet dici ramex ex quo nõ icedit ꝑs ſecũdo q̃
nulla hernia iguinalis vel vmblicalis dici põt ꝓ
ꝓie ramex. Sequiſ tertio q̃ nulla ruptura mulie
rũ appellari põt ramex uere quarto ſequiſ q̃ nul
la hernia pendẽs ex relaſſatiõe ſipbac uel ex ru
ptura eius. dz appellari ꝓꝓie ramex ex quo ut di
ctũ ẽ ſupza i nulla tali id q̃ deſcẽdit uel nõ ẽ pene
trãs uel nõ puenit ad cõtactũ teſticuloꝝ. Nã illa
que p relaſſatiõz nõ ẽ ꝓꝓie icedẽs penetrãs vtz
alia. ꝛ ſi penetret nõ tñ puenit ꝛc. iõ notãter ponit
duas cl'as vt ly penetrãs ꝛ p hoc excludit illa que
ex relaſſatiõe. ꝛ p hoc q̃ dixit puenit ad cõtactũ
excluſit factũ ex ruptura paniculi utz. Seq'. v q̃
ſolũ illa dz dici ramex q̃ fit pp deſcẽſuz ex apitiõe
vel ãplificatiõe didimoꝝ vel alteri⁹ eoꝝ. ꝛ q̃ñ ta
lis vꝛplurimũ ẽ. iteſtinalis zirbalis vel aquoſa. p
tãto. A. iſtas ſolas tres hernias appelluit raices i
ca. varicoſſa aũt nõ appellaſ rames ꝫ mã illa fa
ciẽs tumefactionẽ venarũ ſequaſ dillatationẽ ip
ſoꝝ didimoꝝ. ꝛ hoc ẽ ꝓpterea q̃ talis mã nõ põt
imediate ꝓtãgere ad ſubſtãtiã teſticuloꝝ cũ ſemp
cõtineaſ illis vaſſis vẽroſſa aũt cãta ex deſcenſu
vẽroſſitatis pp dillatationẽ ipoꝝ didimoꝝ poſſet
recte appellari ramex. verũ q̃ vẽroſitatis nõ ẽ cõi
ſermõe cõtãgere ipos teſticulos q̃ nõ ẽ cozp⁹ no
tabiliꝫ ſenſibille ſicut ẽ iteſtinũ zirb⁹ vel aquoſitas
inde ẽ q̃ uẽtoſaz hernia nõ appellauit raicẽ ſicut
fecit de alijs trib⁹ quoꝝ ſenſibiliũ cozpoꝝ ẽ ꝓpius
cõtact⁹ cũ teſticulis. Et ſz ℔ clara ẽ lra. Lego eã.
Et cum accidit. i. eminẽtia burſalis taliter. i. rali
mõ q̃ q̃ñ icidit penetrãs. i. q̃ñ id q̃ deſcẽdit pene
trãdo iferi⁹ puenit ad teſticulos. i. ad verũ conta
ctũ teſticuloꝝ noiaſ ramex ꝛ hernia. i. nõ ſolũ vo
caſ hernia q̃ ẽ ſicut q̃dã gen⁹ ymo ſpecialiꝫ cuz
hoc vocaſ ramex. Q aũt ẽ ꝓter hoc. i. eminentia
q̃ nõ ſic fit igiſ q̃ id q̃ nõ deſcẽdit vel icedit. ꝛ ſi
deſcẽdit nõ puenit ad cõtactũ ipoꝝ teſticuloꝝ vo
caſ uel noĩe cõitatis. i. generali uocabulo tãũ. i.
a uẽgo beria teſticuli ꝛ uarices ꝛ durities ei⁹. ꝛ no
tãter explicuit ſpẽm hernie uaricalis. ꝛ nõ alias
q̃ nõ ſunt vere ramex q̃ magis dubiũ erat nunqd
uaricalis dẽret dici ramex q̃ fit ut maxime ex dil
latatiõe didimoꝝ nõ erat aũt ſic dubiũ de eis que
fiũt ex ruptura uel relaſſatiõe ſipbac. q̃ non reci
piũtur illa coꝛpora intra pelliculã ĩtrinſicã imedia
te teſticulos cõtinẽtẽ ſicut cõtinẽtur uarices nã di
xit q̃ ẽt varicalis de qua erat rõnabiliter dubiuz
nõ dz dici ramex ꝛc. dixit ẽt notãſ ꝛ durities. quo
niã pẽdẽs a carnoſitate vel apoſtemate nõ dz dici
ramex. Et ſi cõtingat teſticulos q̃ñ quelibꝫ talis
nõ ẽ icedẽs ꝫ fit p paulatinã cõgeſtionẽ ibidẽ ꝛc.

Et durities ꝛc. In hac ſecunda ꝓte ꝑn
cipali caſi. dñs. A. iquirẽs
cãs ſpetiales vere rupture ꝛ diſpoſitionũ ei ſimili
uz duo facit pcipaliter. quoniã põ ipe inquirit
cãs verarũ ruptrarũ vel diſpoſitionẽ ſequentiũ
ad ruptrã fiẽ facis vl apitionez didimi vel didimo
ruz. ſecundo ipe põit cauſas diſpoſitionũ iſtis ſimi
lium. ſa ps icipit ibi aut generaſ apud eos. de pri
ma ꝓte igrendo cãs rupturaruz. ꝑmittit ꝓpo vnũ
. ſ. q̃ aliq̃ñ fit durities vel tumoꝛ oſſei pp deſcẽſuz
zirbi ꝛ dicit. Et durities q̃dem foliculi teſticuloꝝ
cadit in zirbo. i. aliq̃ñ fit tumoꝛ burſalis vel augu
mentum ci⁹ pp deſcenſuz zirbi. ꝑ quo declarãdo
ipe adducit etiã mõz hernie humoꝛalis vel aquo
ſe hoc tñ faciendo duo facit. q̃ñ ꝓpo ſimul oñdit
mõz hernie euenientis ex ruptura ſipbac ꝛ apitio
ne didimoꝝuz. ſecundo oñdit mõz hernie eucnien
tis a relaſſatõe. ſecunda ibi inferi⁹ ꝑ ſecundo line
as. Et q̃ñz molificaſ ꝛc. dixit igiſ ꝑmo accidit eniz
q̃ñz vt dillatent duo foramina ꝓdicta. i. duo didi
mi pp debilitatem eoꝝum. i. nãlem vtprimum. ſ.
ſequentem malitiã cõplexionis humide vñ. ſ. faci
liter ex oi cã dillatãtur aut diſrũpent. ſ. paniculi
vt ſupple zirbus ꝛ ſipbac ꝓpter aliquã cãz de qui
b⁹ ſtatim dicet ꝛ ſequiſ. Et egrediaſ q̃ ſequiſ
ea. i. foramina ꝓpter ipoꝝuz debilitatem. aut aliẽ
eã. i. mẽbza⁹ diſrupta. ſ. zirbuz ꝛ ſifacez. de humidi
tate glutinoſa aut humoꝛoſa. aut molificatiua.
Et huiuſmõi declarat cãm hernie humoꝛalis vel
aquoſe ſecundũ tres gradus hũiditatũ. vt hũ̃dita
tis ſatis groſſe. ꝛ ſatis cõpacte quã dedit ĩtelligi p
ly. glutinoſa. i. ſiſi glutini piſſiũ uel carte. ſecundo
inuit aliũ gradũ hũiditatis mediocris ĩ ſubſtantia
per hoc q̃ dixit aut humoꝛoſa inuit tertio gradũ
humiditatis ſubtilis ꝛ tenuis ſubſtãtie per hoc q̃
dixit aut molificatiua ab oi tali fieri põt. hernia
humoꝛalis uel aquoſa q̃ cõtingit qualibꝫ talẽ re
piri ĩ fundo uentris. ſ. zirbuz ꝛ ſipbac iacentia ſu
ꝑa oſſa femoris unde ruptis illis uel ãpliatis illis
oꝛificijs uel didimis talis deoꝛſum ꝓcipitabiſ ꝛc.
Sequiſ lra adducendo cauſã talis rupture uel
dillatatiõis q̃ hoc contingit aut ꝓpter aditꝰ eciũ
ex percuſſione. i. q̃ percuſſio ad hoc adiuuaſ uer
bi gra cum quis percutit ituz cum pedibus circa il
las partes ut fieri ſolet ab armigeris contra fa
mulos ſuos aut ſupplecontingit motu. ſ. forti ꝛ la
boꝛioſo uel ſaltari uel egꝛatione ĩordinata. aut ca
ſu maxime ab alto ſicut aliq̃ñ ꝛtingit ĩ ſaltantib⁹
ab alto. ad notanduz ꝓcipue cũ tenent apertas ti
bias. aut ſi cadant ſupza aliqua fruſtra arboꝛum
uel lignoꝝuz. Et addit hoc poſſe contingere. A re
tentione ſpermatis moti ꝛ pbiti ab expulſione.
aut aſcenſione mulieris ſuper uirũ. ꝓpo ĩtellectu
huiuſmodi partis eſt breuiter notandum q̃ꝫ in
actu coitus mã ꝓpie ſpermatica. q̃ extra ducitur
non tranſeat ĩ ꝓtimuz per illa uaſſa ſemiaria. q̃
ſunt cooperta didim⁹ cum dicta uaſſa ſint dicta
ꝓparatoꝛia ꝛ non ſubſeruientia expulſiue teſticu
loꝝ ymo ipa mã uel erat iconcauitatis teſticulo
ruz uel in uaſſis inuoluris uel mediſs ſcõz uarias
operationes tñ cum expelliſ mã ſpermatica pri⁹
in dictis locis retenta ordinauit nã ut ꝑfter mate
ria ſpermatica uel in ſperma conuertenda ad te
ſticulos trabaſ per dicta uaſſa ꝓparatoꝛia unde
ſi contingat mãz q̃ erat in uia expulſionis non ex
pelli q̃ tamen in remota a ſitu ſuo ſuccedens mã
occurẽs non recipiſ intra teſticulos ꝫ ſoluz in di
ctis uaſſis remanet ꝛ ibi ſuper calefacta ꝛ ſpumo
ſa mlt⁹ maxime q̃ñ anteceſſit uehemens ꝛmo
tio et deſiderium. tunc ſpumando dillatat dicta
vaſſa ꝛ ꝑfter ipos didimos ãplificat vltra ipoꝝ

Digitized by Google

nālē amplitudinez. z tandez in pcessu euacuata
ipa mā vl saltez detumefacta. z attenuatis dictis
vasibus remanent didimi dilatati vñ per eos pt
ꝺ̄ter decurrere deorsuz māz in osseū fo notāduz
pp sequētē lr̄az qꝺ ipa patīt duas expositiones pti
ma ē vt sit qꝺām expositiua p̄cedentis lr̄e. s. qō
talis dillatatio cōtingere pōt retētionem spmatis
moti z pbibiti ꝛc. aut. i. expositiue ut i ascēsione
mulieris supza uirū. s. boza coit⁹. qm̄. s. talis ipso
be cōiūgat uir z mulier ut aliq faciāt bestiales
tūc ꝺtingit nō totaliť expelli spma motū i matricē
z sic ipm retentū erit cā nocumēti ut supza uel ali
ter legat lr̄a z teneat ly aut aduersatiue. z sic de
notabit aliā cāz dillatatiōis meatuū uel ruptiōis
paniculorū. ut ē i ascensione mulieris supza uiruz
qm̄ z mollez pōderositate corporis mlieris ꝺprimi
tur deorsuz miracb uiri z ꝺter sipbac z sic intestia
z būiditates cōtēte ira zirbū cōprimunť deorsum
unꝺ uiz ipelli pñt in ipos didimos. z exinde didi
mi dillatabūť uel igit cōprimi possunt dicte mate
rie supza sipbaci fundo uētris ut ꝺpssione fortiter
facta supza sipbac z ips ipellēte rūpat ips sipbac
ꝛc. Et ex hoc imaginari possum⁹ in muliere dilla
tari sipbac uel rūpi cū. s. fit uehemēs cōpssio utri
usqz miracb ut in forti amplexu cōtingit qm̄ ita
conant ut un⁹ uehemētissime alteri ihereat. Et
pp eādē cāz fiūt rupture ēt i ludētib⁹ ad brachia.
Et iste ē sensus magis ad mentē. d. A utz i sequē
ti lr̄a cōtinuādo cās huiusmōi rupture. uñ genera
liter ois uiolēcia cōpssiōis ipius miracb z sipbac
siue fiat ab extrinsico siue ab intrinsico ē cā dicte
apture vt rupture p mōz dictū ab itrinsico z a dia
fragmate nālia deorsuz cōprimēte vt fiti i forti vo
ciferatione z plāctu maxie pueroū z i rubicinato
rib⁹. z forti fecū exp̄ssione vel fet⁹ aut i pcu conti
git hoc ēt cōtingit z violēter anbellituz continēti
b⁹. Et ex hoc verificať text⁹ seq̄ns vt pp laborem
anbellit⁹ i coytu. z ꝑprie sup repletione. ꝑpt ma
gis laborioſaz fieri cōpssionē deorsuz. Et similiter
coitu sup satietatē nauſatiuā z boc supple cōtin
git a eā extrifica cōpimēdo vt supza dictuz ē. z si
cut fieret ex strictura lōbaris siue ꝺploidis vt fa
ciūt gallātes adoloscentuli aut fieret ꝑpoifficultа
tē z cōpssionē i anbellitu multo maiorē eē i coi
tu stante repletiōe q̄z in anitione z sicut sup nau
satiuā satietatē tutā. i. stāte ad summū repleto sto
maco hoc cōtingit hoc ēt euenit z sup eādē cām
vt dicit text⁹ seq̄ns. pp aggregationē ventositatis z
egestiōis i vētre. i. i intestinis. Et vniuersaliť oīa ea
q̄ mouent sipbac cōtinentē viscera motu fortiſūt
cā huiusmōi z maxie cū ē substātie tenuis z tene
re z ꝑpter iō plerūqz accidit ifātibus. Et ꝺter cō
tinuādo addit quomō ꝑpter istas cās fit talis emi
nētia burſalis z dixit. Quare descēdit aut zirbuz
aut vellamē. i. sipbac aut intestina z ꝑprie mono
culū. Et adducit cāz. qr̄ magis monoculuz q̄z alia
intestina descendit. ꝛdixit qꝺ hoc est qm̄ ips ē solutū
z non ligatū. supple mediātib⁹ mesaraicis vel mi
senterio cā epate z dorso sicut aligata sūt alia ite
stina. ymo vt dixit. d. A. xvi. tertij. i. c. in vltis vbis
anothomie monoculi. nō aduenit ei ex mesaraica
res q̄ bēat magnitudinē. i. nō bñ ligať mediātib⁹
mesaraicis. z boc ꝑpter mlta iuuamēta q̄ ibidem
tangūť z ꝑpterea paulozñ posuit sentēriam huic
similem cā dixit. Et boc intestinū ē digni⁹ alijs intestis
vt descēdat in ruptura iguinis. qm̄ nō ē ligatū ꝛc.
Et boc bñ notate qz cū fit descensus ei⁹ intestini in
bursa testiculorū sepe iminet piculū vite. qm̄ rara
z difficilis fit reductio huius intestini propter ex
tensionem factā a fecib⁹ vel aliqñ a vermib⁹ i eo
ꝺtentis a qb⁹ raro euacuať. Et ꝑpterea ex mltis
cāis fiunt accutissimi dolores z pducunt plerūqz
ad collicā z pbibitionē fecum per iferi⁹ z earum
euacuationē per superi⁹. Et ego vidi mltos colli
cos q̄ q̄dā verecundia. nolentes se acculare ꝺ cre
patura male curati aliquot dieb⁹ fuerunt egri la
borātes. Et postq̄z cāus inotuit post reductionem
intestini i ꝑpias regiones facile conualuerunt. vñ
laudo qꝺ medicus cuz occurrit laborāti ex collica
iter reliquas iquisitiones de hoc ꝑcipuaz faciat in
uestigationem. Continuando textum adducendo
causas talis eminentie ꝑter eam q̄ fit ex descensu
zirbi aut intestini dixit qꝺ būiditates de qb⁹ supza
dictū est q̄ sunt triuz modoū. etiam effunduntť ad
eos. s. testiculos stante dillatatiōe didimoꝝ vel
ruptura fi facis. z boc ex expulsione nature se ex
onerante z supple intelligat etiam idem de ven
tositate. qz apertis didimis vel soluto sipbac fieri
poterit ipi⁹ descensus ventositatis. ex qua fiet bur
salis eminentia. lege lr̄am z ꝑs vsqz ad illā partē.

Aut generantur. Apud eos ꝛc. Et notate hic qꝺ auē
3oar. 33. Theisir immaginat⁹ ē vnā nouā causaz
dillatationis didimoꝝ. quā nō ponit. d. A. s. exica
tionē vassoꝝ spermaticoruz ab annositate z sene
ctute vel alia cā exicāte. z ex hoc vt dixit amplia
tur foramina accidētaliter. tamen dicet aliter. qꝺ
etiam a tali causa exicante ꝺbeť dicta foramina
ꝛc. In hac parte supza diuisa oscēnē adducit cau
sas dispositionum similium dispositionibus ruptu
rarum vt tumefactionis ossey euenientis non ex
ruptura vel relassatione si facis vel apertura didi
morum vel aliter pōt introduci ira vt in hac parte
do. A. vellit remouere dubium qꝺ oziri posset. Nā
dictum ē supza qꝺ tumefactio bursalis euenit ppē
descēsum ei⁹ qꝺ fuit contentuz supza sipbac ante
solutionem vel relassationem ei⁹ posset aliqs dice
re. quenit ne ab alia cā q̄z ab istis z respondet qꝺ
sic. qz ailqñ euenire pōt. nō p descēsum alicui⁹ coz
poris qꝺ recipiať i ipsa bursa ſz p mām ibidē pau
latine cōgestaz aut aliam cām nō. de sursuz fluētē
Et posset scōm hoc diuidi ista pars in qnqz pticu
las scōm qnqz spāles cās quas adducit in textu.
Sz legēdo lr̄am cōtinuā dixit ꝓio qꝺ supple būidi
tates generanť apud eos. s. testiculos ꝑpter frig⁹
ipoꝝ z conuersationē sanguinis ad aquositatē. i.
qꝺ ꝑpter debilitatē cōplexionis testiculorū a fri
giditate vnde sanguis ad testiculos trāsmissus to
tus nō cōuertiť i substatiā ipoꝝ. sz aliqua ps ifri
gidať ad nāz flegmatice būidatis cū q̄ vī mltū cō
uenire. vl saltē z forte meli⁹ id supfluū cuiuz qꝺ sup
fluit digestioni testiculorū ꝑ ipoꝝ nutricatione ꝑp
frigiditatē cōplexiōis eoꝝ nō isensibiliter resolui
tur sicut i cōplexiōe tēpata vel calida testiculorū

ymo ibi paulatine p viā cōgestionis multiplicat & inde fit eminētia aquosa & cuz isto mō glosandi nō stant difficultates q̄ stant cū primo mō vtz intelligēti lz primꝰ modꝰ cōformior sit textui. Et ad dit textus.

Et forte accidit Pro cuius dicti clarificatione ē notādū q̄ iste textꝰ dupliciter patit mōz itelligeñ Primus ē q̄ iste būiditates i osseo reperte p viā paulatine cōgestionis fortassis nō generant apud ipos testiculos nec i paniculo intrinfico imediate ipos ptinēti lz fortasse generāt i paniculo extrinfico.i.i cōcauitate media iter extrinficuz & ūrinficū vt iter paniculū mirach & sipbac & sic reperiūtur circūdate i paniculo ppio rceptiōes supfluitatū ad differētiā paniculi interioris.q vocat pmꝰ testiculꝰ ex quo nāliter dillatat & magnificat ad q̄titatē testiculorū tñ. fortasse igit accidit eis paniculus ppriꝰ.i. generat i paniculo extrinfico &c. vel alit itelligatur. vt q̄ talis eminentia bursalis aquosa lz generet apud eos testiculos pp frigus ipoz & cōuersationē sanguinis ad aquositatē nō tñ necessario tangit ipos testiculos ymo fortasse accidit eis būiditatibꝰ. paniculꝰ ppriꝰ.i. vt recōdant i sipbac vel chisti ppio. ita q̄ nā fm q̄ paulatine multiplicat talis aquositas sic cōtinuo ea coopit quodā paniculo sicut ēt fit de glandulis bēntibꝰ ppriū sipbac vel ppriā chisti lz.n. ptinuatur hec aquositas ītra paniculū imediate tāgentē testiculos.nō tamē ipos cōtāgit q̄ iter ipz paniculū ē aliꝰ panicul icluſus i quo ipa claudit. & hoc satis ē possibile. Et hoc ē q̄ dixit fortasse accidit eis paniculus ppriꝰ deinde cōtinuādo pōt aliam cām talis eminētie nō p viā defluxus dicēs.

Et quandoq; &c. Pro intelligētia huiꝰ ptis aduertatis q̄ ista lra pōt dupliciter legi secūdum q̄ duplex lra reperit nā vna hz vbi ē cā &c. alia hz nisi est cā &c. Primo mō legēdo ē sensus q̄ ppter cāuz vel pcussionē factā circa ptes ossei defluxa pte grossiozi & feculēta ipiꝰ sanguinis ad ꝺcauū ipius burse fiet beria talis būiditat sāguinee ad fuscū declinātis & tādē fiet hernia sanioſa sine defluxu. & sic ē lra clara. & scōm būc mōz posset fieri. ēt hernia talis apparētie p viā defluxus facto cāu vel percussione circa partes īguinis vtz. Sz ist uz ad pñs legatur vt dictuz ē. Si vo lra iaceat nisi ē sensus q̄ ēt nisi causa sit pcussio aut casus a qbꝰ sepe fit beria talis mōi p viā defluxus tamē scōm mōz dictuz supra de hernia aquosa p viā paulatine cōgestiōis & etiā scōm eundē fieri pōt hernia pp būiditates sanguineā & feculētā q̄ stāte debili cōplexiōe testiculoz a frigiditate illa ps sanguinis feculēta q̄ resiecat a digestione mebrorū q̄ vt plurimū transit i ſorditiē cutis a cōplexione ipoz testiculorum nō expellit ad cutē ymo ibidē paulatine agregatur vt tādē fiet eminētia manifesta bursalis & appellari poterit hernia feculēta vel mellencōica & scōm būc sensum ēt stat clara lra & iste modꝰ mihi magis placet q̄ hernia sanguinea facta a cāu vel pcussiōe vt plurimū ē p viā defluxus & nō per viā paulatine cōgestionis de qua ē i pposito fmo Sequitur.

Aut ventositas &c. Intendit q̄ ēt fieri pōt hernia a vētositate iflatiua nā p viā defluxus lz p mōz q̄ dictꝰ ē qm̄ stāte debili digestiua testiculorū certa būiditas p viā diminute digestionis vētositatur q̄ non resoluitur ab ipotentia vtutis. & sic paulatine congregatur i altero paniculorū ossei & fit eminentia & distensio &c. Et addit qōdā apparēter ipertinēs curatiuū dicens q̄. Qm̄q; ꝺfert curatio cuz ferro. Qz & si videat ipertinens tñ recte cōsideranti hz ad principale itentū ptinentiā. Quia ad declarandū q̄ qlibz talis hernia ō qua pauloañ dictuz est fieri possit per viaz paulatine ꝺgestionis dixit qō qm̄q; conferret curatio cuz ferro: i. curā sufficit p fortatio ossei cum ferro. vnde euacuata mā ꝺtenta siue fit aquositas siue ventositas imediate & p nām fit vera curatio qō non esset si talis eminentia penderet a mā defluxa vel aptione didimorum vl ruptura paniculi &c. qz vltra perforationez cum ferro & euacuata mā ꝺiuncta adhuc ad cure perfectionez multe restāt itentiones curatiue vt infe rius latius declarabitur et sic intelligenti ps q̄ ō dicēn est medium probandum id qō supra dixerat uel si placet dici pōt qō notāter istum textum posuit ut declararet unum cuiꝰ opposituz cōit ꝛe ditur ut. s. qō non ois hernia uentosa est curabil per plura resoluentia uel exicantia interius ul exterius applicata cuiꝰ opposituz cōiter creditur nā ut ipse dixit qm̄q; ꝺfert curatio cuz ferro. i. ad curam est necessaria perforatio cū ferro & hoc ē uerum in uirtute debili ubi natura non potest bene actuare medicinas. quo casu illa medicamina non sufficiunt & tunc est necessaria perforatio & tunc iste textꝰ non refertur nisi ad ventosā magis tamen mihi plz qō pio dixi. deide adducēdo aliā cām apparentie sūis hernie ex descensu dixit qō quādoq; nascitur· illic caro addita. i. q̄ recipitur i ꝺcauitate media iter mirach pelliculā extrinsecā & sipbac pelliculā ītrinsecā adherēdo. s. alteri pelliculari vel iter sipbac & testiculos etiā alteri eorū iherendo qō aūt ibidē possit caro generari manifestum est cum ex superfluo alimenti i oi concauitate possit caro addita generari dixit ꝺniter explicando alias cās īgrossationis ossei qō qm̄q; ingrossatur osseum. aut induratur ex apostemate. aut pinguedine qf assimilatur ramici & noiatur hernia carnis p intellectu huiꝰ particule est aduertenꝺ qō ppie dicimus osseuz ingrossari ex apostemate qñ ipa substātia pellicularis apostematur siue intrinsica siue extrinsica sicut et reliqua simplicia membra apostemātur et hec distingui pōt ab illa eminentia q̄ fit p carnez additā qr illa secernitur distincta a substātia bursali nō sic aūt secernitur ista apostemosa ex pinguedine etiā iherēte substantie pelliculari pōt tumefieri bursa et hec plurimā hz cōuenientiā cū hernia zirbali qz ita tactus huius ē molis & aliqualiter inequalis pp īcqualitatē pinguedinis sicut etiā in zirbali vel intestinali quarū vtraq; propie dicitur vel dici potest ramex vt ē.

nisum ē ꝛ ideo dixit qꝫ assimilatur ramici. Secundo notādū qꝫ ex ista particula noiatur hernia carnis inuit. d. A. qō non solū illa q̄ pēdet a carne addita appellat hernia carnosa sꝫ ēt illa q̄ pēdet a pinguedine ꝛ aposteмate ꝓpter similitudinem quā habet cum eadem. Tertio nō. ut clarius in fra uidebitur in cap. signoꝝ uersus finem qō nō solum appellatur hernia carnosa illa q̄ fit per additionē carnis testiculis ꝛ nō solū tales sꝫ ēt q̄ fiūt ex magnificatione dictoꝝ mēbroꝝ ex ipotentia positiue uirtutis sicut fit in ypostatica aliox membroꝝ sed solū hic explicuit cām utplurimū euenientē uidebis inferi⁹. Ponit ꝛ̄ unam ꝯclusionē generalē qō. s. sic dictū est posse generari tumefactōm in osseo non p descensum alicui⁹ materie deorsum sꝫ p solam ibidē paulatinā materie ꝯgestionē ita similiter euenire pōt ꝛ inguinibus qꝫ illis locis uacuis euenire pōt eminentia ꝛ tumefactio p uerā rupturaꝫ ꝛ descensum alicui⁹ rei uel materie desuper siue sit zirbal' siue humoralis uel alia huiusmodi. Et uenire pōt ēt talis eminentia nō p descensum materie deorsū sꝫ per paulatinā ibidem ꝯgestionez siue sit aposteмans siue nō aposteмās sicut ꝛ supra dictum est. de bursali cā toti⁹ pꝫ qꝫ eadē uel similes cāe ōtigere pōt ad tumefactōm inducendam in talibus locis ut in osseo ut pꝫ intelligenti hoc est qō dixit in ista parua lra. Et qñqꝫ ꝛc. Deinde ipe appropriat nomen alteri speciei tumefactiōis apparentis circa osseū ꝛ breuiter dicit qꝫ.

Quandoqꝫ inflantur. Circa banc ptē primo aduertendū qꝫ. d. A. quodāmō separatim manifestauit banc herniā uaricosam ab alijs spēbus hernie ut ꝓcessus lre manifestat qꝫ hec hernia sapit nām mediā inter herniam ueraꝫ pendentē ex descensu materie deorsum ut est zirbalis uel intestinalis ꝛ herniam non ueram. s. tumefactionem ossei pendentem ex mā ibidem paulatine ꝯgestā ut est carnosa uel aposteмosa q̄ etiam saltē utplurimum fit per uiam paulatine ꝯgestionis qꝫ talis hernia fere idifferenter pōt ꝙuenire extumefactione illaꝝ uenaꝝ ꝓp materiā desursum uenientem. ꝛ ꝓp mām ibidē paulatine ꝯgestam ut pꝫ. Secō etiam de tali hernia fecit specialē mentionez post herniaꝫ ueram ꝛ non ueram. qꝫ ista quodāmodo diuersa est ab utrisqꝫ illaꝝ. In hoc enī ille cōicāt ut intestinal' ꝛ zirbal' ex una pte ꝛ carnosa ꝛ aposteмosa ex alia ꝙ utroqꝫ eaꝝ fieri pōt p pītiaꝫ talis materie in utroq; paniculoꝝ ut in fipbac interioꝛe appellato didimo ꝛ i paniculo exteriore. Nā p dilatationē didimi intra ossa femoris recipi pōt in paniculo interioꝛe zirbus uel intestinū per rupturam aūt fipbac recipi possunt in paniculo exteriore zirbus uel intestina vnde non deuenient ad ꝛactum testiculoꝝ. In hoc ēt cōicant hernie ut plurimū non uere ut carnosa uel aposteма qꝫ eq̄liter fieri possunt in paniculo interioꝛe ꝛ exteriore secus aūt est in bac hernia uenali uel uaricosa qꝫ boc solum fit per pītiam materie ꝛtente i paniculo interioꝛe ut ad intra uenas ꝛteras intra didimū ꝛ paniculū inteziorē ꝛ sic diuersa est ab illis. Pōt hic ēt alia speculari sꝫ ista sufficiāt. Fo ꝯsiderāduz q̄ non solā tumefactio uenaꝝ sed ēt artariaruz facit banc herniā uaricosam equaliter enim apparere pōt tumefactio ex repletione uenarū ꝛ. artariarum. per boc ergo qꝫ dixit replentur uene intelleꝛit uene uel artarie. Et boc ipse manifestat in fine cap. de signis ubi ponit signa istarū distinctiaꝝ lego lram. Et qñz inflantur uene eius. i. testiculi.

Et quandoqꝫ molifi. Dec ps fm diuisionē. s. factam in illa pte. Et duricies qdem foliculi ꝛc. Sic cōtinuatur ad p̄cedētia. Nā postq̄ ois Aui. posuerat tres cās igenere vñ fit vā hernia bursalis p uiā descēsus materie ut pp aperturā didimorū ꝛ rupturā paniculoꝝ ꝛ molificationez eoꝝ dē ut i ꝓcipio capituli ꝛ ꝯsiter declarauit modoe quib⁹ ad aperturā didimoꝝ ꝛ ad ruptionē paniculorū sequitur. boc hernia bursalis ponēdo etiā cās harum rupturarū. iaz i hac pte p cōplemēto doctrine. sequif declarādo mōz. quo pp rellaxationez paniculi tātū fit ēt hernia vel dispositio ei filis ꝛ dicit qꝫ qñqꝫ molificatur supple panicul⁹ fipbac molificatione vehemēti absqꝫ ruptura qꝫ plongatur ꝛc. Pro declaratione ptis. ꝓio notādū qꝫ notanē supra simul determinauit de hernia p aperturā didimorū ꝛ ruptura paniculi ꝛ mixta itermiscēdo rācē separatiz ō hac determinauit ꝛ iō ē qꝫ ab eisdē cāis pendēt vel pēdere possunt aptura didimorū ꝛ ruptura fipbac vt a vētositate ipellēte ad planctū ꝛ fortī vociferatiōe ꝛ ab oi vētris cōpressiōe ꝛ multa alia q̄ equaliter eē ponit cause aperture ꝛ ruptioni paniculi ꝛ iō cōsequēter de eisdē determinatū est. cāe aūt mollificationis ꝛ rellassationis mixtū ꝛrie sunt cāis rupture qꝫ humectatio q̄ ē cā mollificationis paniculi ē idispositiua cā solutionis eiusdez vt pꝫ iō cōueniēter de ea sepatim determinatū. vt aliter p illas duas spēs vt aptura didimoꝝ ꝛ ruptura zirbi i fūdo possunt fieri hernia ꝛ ramex. ꝛ talis nō pōt fieri pp rellaxationē paniculi vt constat patebit. be tamē cāe sunt ꝑsuasiue. Secūdo notādū qꝫ p molificationē paniculi ex mā paniculū cōprimēte pōt notabiliter paniculus āplificeri ꝛ distēdi cōprimētib⁹ ꝑ zirbo ꝛ iteстinis paniculū fipbac i fundo vētris supra ossa femoris ꝛ ipo existēte molificatio distēdet infra panicul⁹ ꝛ amplificabit ꝛ cōsequētur zirbus vel iteстina vel vtraqꝫ ꝛ recipient hec oia in bursa testiculoꝝ intra mirach ꝛ fipbac. i. itra paniculū intrinsicū ꝛ extrinsicum qꝫ ꝯter ꝓgabitur osseū ꝛ itumescet ꝛ sic assimilabit ve hernie dicte ramex. de qua vt supra dictū ē descēdentia deorsum ueniunt ad ꝛactum testiculoꝝ ad quem ꝛactū talia descendētia deuenire non possunt ꝛ iō eii apparētia tm assimilatur ꝛ boc ē qō dixit text⁹ vel si placet pōt aliter legi lram ut bec lra ꝛtinuetur cū satis imediate ꝑ

cedenti quoniã ſupra manifeſtãs cãs vñ fiũt ſil'es apparẽtie ueris hernijs q uiãideſcenſus q̃ tantũ ñ fiũt q viam deſcẽſus ut ex apoſtemate uel carno ſitate ibidẽ genita facientib⁹ apparẽtiã ꝛc.ꝛ dixit q̃ qñ molificatur ſupple burſa uel oſſeũ tantum abſ ruptura ꝛ ſupple abſq deſcenſu alicui⁹ rei deſurſum ꝛ tñ prolongatur .ſ.oſſeũ ab humiditate intrinſica ipi et aſſimilatur bernie iterum ꝛ ſic ẽ lr̃a clara magis tamen placet prima ſententia

Et quandoq accidit ꝛc. Dec ẽ tertia pars principalis cap.in qua.d.A. parat quaſdã ſpẽs rupturaꝝ adinuicem ꝛ duo facit principaliter. quoniã primo ipe parat aliq̃s ſpẽs rupture in facilitate⁹ ꝛ difficultate curationis ex pte ei⁹ q̃ deſcẽdit ſa ps incipit ibi in fine. Et ſcias q ramex inteſtinoꝝ ꝛc. prima adhuc in duas. quoniã ipe prio parat rupturas ſupra teſticulos. i. eminentias ſi ue ſint circa ſumẽ ſiue ſupra ipſ ad illas rupturas uel eminentias q̃ utplurimũ fiunt circa teſticulos uel oſſeum. ſo parat rupturas ſupra teſticulos factas inter ſe ſa ibi. Et illa q̃ accidit ſupra ſumẽ ꝛc. Dicit in primo pendio rupturas ſuper teſticulos factas ad eas q̃ circa oſſeum fiunt in malitia Q̃ quãdoq accidit ruptura ſupra teſticulos ꝛ p uenit apud inguina ꝛ q̃ eſt ſupra ea in ſumine ꝛ eſt malorum accidentiũ ꝛ in duobus emontoriis

Pro intellectu partis primo intelligendum q̃ hic ut etiã alias ſupra notatũ eſt per rupturas intelligit eminentias ita ut hic parat eminentias q̃ ſupra teſticulos fiunt ad eas q̃ circa oſſeum ꝛc. Eſt ergo ſnia.d.A. q tales eminentie ſupra teſticulos utplurimum ſunt maloꝝ accidentiũ reſpectu illarum que circa teſticulos fiunt. Pro declaratione ei⁹ ẽ. ſo aducrtendum q̃ lr̃ q̃liter euenire poſſit augmẽtuꝝ i mirach. ſ. teſticulos vſus umbilicũ ꝛ i ipo ũbilico pp mãm ibidẽ paulatie ogeſtã ſiue ſit aquoſitas ſiue ventoſitas ſiueali⁹ humor v apoſtema ſit etiã ꝛ i oſſeo vt manifeſtũ eſt itelligẽti vt ifra patebit in capitulo de augumento vmbilici tamen eminentia vel augumentũ factuꝝ ſubito ex receptione noue materie i quodaꝝ receptaculo vt ẓirbi vel inteſtinoꝝ pp exitũ eoꝝ a ppio ſitu ſupra quã eminentiã vel augumentũ ppie cadit nomen rupture vt ſupra dictuꝝ eſt talis ñ equalitas euenit in mirach ſupra teſticulos ꝛ in oſſeo teſticulorũ qñ tal' eminentia teſticuloꝝ i burſa euenire põt ppter rupturaꝝ ſiphac ꝛ ppter dillatationẽ didimoꝝ ꝛ ppter mollificationes ꝛ relaſſationem ſiphac deoꝛſuꝝ vt ſupra viſum eſt. Eminẽtia aũt q̃ fit in mirach ſupra teſticulos ſubito vt in ſumẽ vel circa ñ bene fieri põt niſi per rupturã ipſius ſiphac vt cõſideãti diligenter manifeſtum erit ꝛ iõ eminentia oſſei ex aptione didimoꝝ vel relaſſatione paniculi fieri põt ſine mãifeſto doloꝛe eminentia aũt facta ex ruptura paniculi ñ fit ſine doloꝛe. neq ſine aliquali doloꝛe cõſeruat' reliq̃ autẽ ſic. Inde ẽ q eminẽtie ſupra oſſeũ facte ſũt vt plrimũ maloꝝ accidentiũ q̃ doloꝛoſe reſpectu eminẽtie burſalis dico notãter vt plrimũ q̃ eſt eminẽtia burſalis facta ex ruptura paniculi ẽ cũ doloꝛe ſic ꝛ illa q̃ ſupra ſumen et forte maioꝛi. Sz qñ vt plurimũ fit talis eminẽtia burſalis ex dillatatiõe didimoꝝ vel relaſſaſ paniculi ꝛc. Ideo cõcluſio do.A. apparet vã. Tertio notãdũ p itellectu illi⁹ termini ſumẽ. q ſcõm.d.A. i ſinonimis. Sumẽ eſt caro vl' pinguedo femoꝛis. Femur aũt ẽ ps vẽtris terminata ſugius ad radicez virge in viris. Et ex his pz lr̃a clara lego eã. Et qñq accidit ruptura .i. eminentia ſupra teſticulos ꝛ euenit ſupple dcã ruptura apud inguina. ſ. fit circa loca dicta vacua vel emõtoꝛia cõiter notara ꝛ q̃ ẽ ſupra i ſumie. i. ẽt euenit qñq ipa ruptura .i. eminentia ppter rupturã nõ circa inguina tãtũ ſz ẽt ſupra i ſumẽ ꝛ ſupple i ptibus vẽtris ſupra ſumẽ. q ẽt i partib⁹ vmbilicalib⁹ ſegtur ẽ maloꝝ accidẽtiũ ꝛ in duob⁹ emõtoꝛijs ſic ordinet' lr̃a vt ps poſterioꝛ precedat vt ſic legat' nõ ſolũ fit dcã ruptura circa inguina ꝛ loca vacua ꝛ i ſumẽ ꝛ ſupra ſumẽ. ſz ẽt i ipis duob⁹ emõtoꝛijs. Et ẽ maloꝝ accidẽtiũ. i. q̃libz talis ſupra teſticulos ẽ maloꝝ accidentiũ vtplurimuz reſpectu eminentie burſalis vt ſupra lectũ eſt ꝛc.

Et illaque ꝛc. Hãc ipe cõparat rupturas vel eminentias ſupra teſticulos fcãs iter ſe. ꝛ primo i eo q̃ magis vel min⁹ eueniũt. ſecũdo i accidentib⁹. ſecũdaibi ꝛ oc̃ q̃ eſt ex ruptura de pria pte dicit. q illa ruptura .i. eminentia vt ſupra q̃ accidit ſupra ſumẽ ẽ parũp raro p cõpationẽ ad alias. ſupple q̃ fiũt circa inguina ꝛ adducit rõem dicens qñ ille loc⁹. i. ſupra ſumẽ ſuſtentat⁹ ẽ laceꝛtis. Et q̃ ſub eo. ſ. ſumie. i. circa inguina eſt tenetur extremitatib⁹ lacertoꝝ. Cõſeq̃nter rñderur tacite dubitationi poſſet aliq̃s dicere ꝛ tu tãtũ opias rupturas ſupra ſumẽ fcãs ad eas q̃ circa inguina põt nei ipe ſumine eẽ ruptura õ q̃ poſſit cũ aliis fieri opatio ꝛ rñdet q ſic dicens. Et qñq accidit ſumini augumentũ ꝛ eſt õ genere rupture iterũ q̃. ſ. etiaz raro fit reſpectu earũ q̃ circa inguina ꝛ ppter eandez cãm. Notandũ p itellectu ptis q corpulentia muſchuloꝝ ventris eſt cã vt ſiphac nõ nimis extendi poſſit vt ſupra viſuz eſt in capitulo ſupioꝛe ſunt ergo muſchuli cã ſua carnoſitate ꝛ corpulentia cã impeditiua rupture paniculi ſiphac et ex oſti tenuitas muſchuloꝝ et extremitates eius vt corde minus prohibent ſolutionez ipſius paniculi et rupturam cuz igitur i directum ventris verſus ſumen per totum extendantur muſchuli longitudinales verſus vero inguina terminentur muſchuli tranſuerſales ad cordas a ſuperioꝛibus oppoſitis angl'is deſcendentes et aliqui inferioꝛibus originem ſummũt ſupra inguina magis originantur vt patet ſciẽti fitum muſchuloꝝ vt eſt etiã dictuꝝ ſupra õ anothomia ipſoꝝ. Et hoc innuit dominus Aui. ſequitur q̃ facilius fit ruptura circa inguina quaz ſupra ſumen vel in ſumine.

Pro hoc ẽt facit q teſtis magis grauitant i ſudo

uentris scõm ꝯmunem situm hominis cum sit rec
te stature circa medium uentris .et ideo faci
lius rũpitur ſipbac inferius q̃ circa mediũ ꝛ fic ꝛa
ro fit ruptura ſupra ſumẽ reſpectu eiꝰ q̃ circa igui
na qz ẽt magis grauitãt inteſtina circa emontoria
q̃ in ſumẽ cũ ſint magis decliuia ꝓpter ẽt diſpoſi
tionẽ muſculoꝝ ſegtur tota ocluſio. Et boc eſt q
uoluit in toto textu tegolſam. Et illa q̃ accidit. ſ.
ſumẽ eſt parũper raro idẽ eſt per ꝓparationez ad
alias ſupple q̃ fiunt circa inguina uel in ipis emõ
toriis ꝛ adducit rõnem de boc dicens qõ boc ẽ iõ
qz ille locus. ſ. ſ̃. ſumẽ ſuſtentatus eſt lacertis. i.
muſcbulis. ſ. longitudinalibus ꝛ ideo ſupple diffi
ciliter rũpitur. ſipbac ꝛ qõ ſub eo ꝺtinetur extremi
tatibus lacertoꝝ. i. locus circa inguina nõ ſuſten
tatur muſcbulis ſed ſolũ coꝺis muſcbuloꝝ iter
quas coꝺas non eſt caro media ꝛ ideo facilitez
ibidem põt rumpi ſipbac deinde rñdens tacite q̃
ſtioni dixit. Et qñq̃ accidit ſumini augumẽtum ꝛ
eſt de genere rupture iterum quaſi uelit q̃ talis
ruptura ẽt rarius f. t q̃ circa inguina ꝓpter cãm
ſupradictã ẽt ꝓpter minorem ibi eſſe grauitatem
inteſtinoꝝ q̃ circa loca inferiora.

Et omne quod eſt ꝛc. Nunc ipe ꝓparat dcãs rup
turas ſupra oſſeũ factas inter ſe in accidentibus
Et dicit qõ oĩs ruptura ſupra ſumẽ. ſ. uerſus ptes
umbilicales eſt maloꝝ accidentiũ ꝛ parue addi
tionis ꝛ non doler in principio. i. non eſt intẽſi do
loris in principio reſpectu. ſ. illarum que fiunt cir
ca inguina ꝛ adducit rõnem dicens quoniã expul
ſum in ea. ſ. ruptura facta ſurſum. i. receptum in
orificio rupture facte in ſipbac ſurſuz ſunt inteſti
na minuta. i. gracilia ꝛ ſunt ꝓpreſſa coartata ꝛ co
artant fecem. Et ſupple ſic patiens euomit ecm. ſ.
fecem ꝛ eſt ex genere Ileos. i. ad banc diſpõnez
utplurimũ ſequitur illeos ꝛ accidentia eiꝰ ſequũt
ut ex inquietudine eius ꝛ anguſtia eius. ſ. illeos
uerum illa. ſ. ruptura que eſt ſubtus. i. fit circa in
guina eſt magis ſuſceptibilis dilatationis ꝛ magiſ
incedeñ in additione. i. facilius dilatatur ꝛ magis
ꝺtinuo augetur dilatatio ꝛ non dolet in principio
ſupple tãũ quãtũ in proceſſu. Notandũ qõ ex
boc textu non intendit. d. A. niſi ꝓbare qõ ruptu
ra uerſus umbilicũ eſt magis ſuſpecta qz ad eam
ſequũtur peiora accidentia q̃ illa que ẽ uerſus
inguina licet dicta ruptura circa inguina ſit diſ
ficilius curabilis q̃ alia que eſt circa umbilicum
ꝛ totum boc probat per idẽ mediũ per boc. ſ. qz
expulſum in ruptura ſuperioꝝ ſunt inteſtina mi
nuta ꝛ ſunt ꝺſpbenſa coartata ꝛ coartant fecez ꝛ
ſupple in ruptura inferiore expulſum. i. propter
qõ expulſum fuit ruptura in ſipbac ſunt inteſtina
groſſa non ſic ꝓpreſſa nec coartata coartantia fe
cem ꝛ ideo ex boc ſequitur prio qõ ruptura ſupioꝝ
fit parua reſpectu inferioris ꝛ ẽt fit parue additio
nis. i. poſtq̃ incipit non multũ magnificatur quia
ipſa inteſtina minuta non ſic ſunt apta multũ dil
latari ſicut groſſa ꝛ ꝺſequẽter ad eoꝝ extenſionẽ
ut puta a uentoſitate non tanta fit ruptura qz ꝛ ſi
aliquãdo fiat ruptura ipſa tamen fit parua ꝓpter
non poſſe multum inteſtina intumeſcere nec dila
tari per boc ẽt qõ ſunt ꝓpreſſa. i. fortiter dorſo al
ligata non poſſunt ultra ꝓprium ſitum multum. i
pelli ꝛ ꝺſequẽter ſm ipoꝝ multas partes non pſit
recipi intra orificium rupture ꝛ ideo ruptura ipa
non eſt multũ dilatabilis e contra uero eſt de rup
tura inferiori qz inteſtina ſunt groſſioza ꝛ latiora
Multum ergo poſſunt dilatari ꝛ extendi a cã ali
qua intrinſica ut puta a uentoſitate. ideo ad ipoꝝ
magnam dilatatõm magna põt fieri i ſipbac rup
tura non ſunt ẽt coartata. i. fortiter dorſo alliga
ta ſicut ſuperioza ut. ſ̃. dictum ẽ de monoculo, iõ
facta ruptura facilius quo ad ipoꝝz multas par
tes recipi poſſunt in ruptura ꝛ ꝺſequẽter dilatabi
lis eſt multum ruptura ideo eſt multe additionis
reſpectu ſuperioris que fit. Et ex boc ſequitur pri
mo clarum uerbũ. d. A. cum dixit Qz ſuperior ru
ptura non doler in principio ſupple reſpectu ruptu
re inferioris. Et boc eſt qz parua fit ruptura. qñ
expulſum in ea ſunt inteſtina minuta. Segtur
ſo alia principalis ocluſio quã intendit. ſ. de rup
tura ſuperioꝝ eſt facilius curabilis q̃ ꝛc. Et inte
rioꝝ difficilius qz ſuperioꝝ eſt parue additionis qz i
teſtina minuta ſunt coartanda ꝛ inferior magne
additionis ꝓpter oppoſitam cãm etiã pro boc fa
cit qz ut. ſ̃. dictum eſt inteſtina magis grauitant
deorſum uerſus inguina q̃ uerſus ſurſum. Se
quitur tertio qõ qz ipſa inteſtina minuta ſunt ſtric
tioza et minus extenſibilia qõ ideo magis coartãt
fecem in eis ꝺtentam. vnde inteſtina talia in rup
tura recepta ita fecẽ coartãt ut perfecta fiet clau
ſio ꝛ oppilatio ipoꝝ inteſtinoꝝ maxime qz ut
ſupra dictũ eſt talis ruptura eſt parue additionis
Et ex boc ocluditur qõ licet ſit parue additionis.
eſt tamen magis ſuſpecta ꝛ prauoꝝ accidentium
reſpectu inferioris qõ principaliſſime in toto textu
intendebatur et ſic ꝓpter fortez oppilatiõm ba
bens eam euomit fecem. et eſt bec paſſio ex ge
nere illeos qz̃ eſt una cã illeos. ſicut etiã ruptura
inguinis aliquãdo ꝓducit ad collicã ꝛ ſic ad cã ſeq
tur igetudo ꝛ anguſtia ſicut i illeos. Et ex bis ap
paret tocꝰ textꝰ clarus Legolſam. Et omne qõ eſt
ex ruptura. ſ̃. ſumez. i. eis ruptura circa umbilicũ
eſt maloꝝ accidentiũ et ſupple ualde ſuſpecta re
ſpectu rupture inferioris quis ſit pue additõis. et
ſupple exinde facilꝰ curabilꝰ q̃ inferior. Et nõ do
ler in principio ſupple reſpectu iferioris qz parua
fit ſolutio et adducẽs cãm buiꝰ tociꝰ dixit. Quoniã
expulſuz ſunt in ea inteſtina minuta. i. receptũ in
ea. ſ. ruptura ſuperiore ꝓp expulſionẽ et extenſio
nem ſunt ꝛc. Et ſunt ꝺpſa coartata ad mõm. ſ̃.
expoſituz iõ coartãt fecem ꝛ ſupple uehemens fit
oppilatio et euomit ſupple ſic patiẽs eã. ſ. fecem
et eſt de genere illeos et ingetudinẽ eiꝰ et ãguſtiã
eiꝰ. uez illa q̃ eſt ſubtꝰ. et ſupple ſi nõ ſic ſuſpecta
eſt magis ſuſceptibil dilatationis et magis icedẽs
in additione. ideo ſupple difficilius curabilis et ñ
doler in principio ſupple ſic in proceſſu qz in pro
ceſſu multum dilatatur.

Et ſcias quod rame x In hac ul
tima parti

cula hui⁹ cap. d. A. ꝓparat ꝯſdā ſpēs rupture uel hernie inter ſe in facilitate uel difficultate curatio nis ex pte ei⁹ qō ꝺtinetur uel deſcēdit poſtq̄ in pte ſupiore ꝓpauit quaſdā ſpēs ipāz in malitia ex pte fit⁹ dcāz ruptur az z breuiter dixit i textu. Et ſcias q̄ ramex inteſtinoz z zirbi ē egritudo fortis difficil' q̄uis ſit pua z ramex aq̄ ē egritudo facil' z ſi ſit ma gna. Pro intellectu ptis aduertēdū q. d. A. ī hac pte accipit iſtū terminū ramex ꝓprie q̄ ut. ſ. dice batur ſolū dr̄ de hernia in q̄ qō deſcēdit deorſum uenit ad ꝺtractū teſticulorū z illi⁹ cā ut ſupra dcm eſt fuit ſola dilatatio didimoz ū z nō ruptio panicu li uel relaſſatio ei⁹ z iō ſolū inteſtinalē zirbalem z aquoſaz appellauit ramicē ut ibidē fuit notatuz z ad illū locū recurre. Eſt ergo ſenſus iſte q̄ magna eminētia burſal' ab aquoſitate pendēs ē facili⁹ cu rabil' q̄s pua eminētia zirbal' uel inteſtinal' quarū q̄libet pendeat ex dilatatōe didimorū z iō hoc eſt Primo q̄ ex certa dilatatione didimorū ēt parua puenire pōt magna eminētia ab aquoſitate ex q̄ dilatatōe tñ non fieri poterit eminētia burſal' uel ī teſtinal'. cū facili⁹ ſit multā aquoſitatē p aliq̄ re ceptaculū uel uiā deſcēdere q̄s ſubſtātiā inteſtini ul' zirbi igitur apparēte eminētia zirbali uel iteſti nali z ſi ſit pua maioz ē tñ facta dilatatio didimoz q̄s in certa eminentia burſali aquoſa magna ideo difficili⁹ curabitur zirbalis cū maioz ſit dilatatio ꝛc. Ea cā hui⁹ dicti eſſe pōt q̄ curatio tal' hernie aquoſe aliq̄n pficitur unica itentōe medicinali ut cū exicatiuis. q̄ ſimul exicabitur hūiditas z didi mus parū dilatat⁹ ꝺſtringet. Jn curatiōe aūt ber nie zirbal' uel inteſtinal' ut infra uidebitur duplex intentio neceſſario regitur una ē reductio boruz mēbroū in ſitū ꝓpriū ut intra ſiphac alia ē ꝺſtric tio dicte dilatationis didimorū z be intentiōes ut plurimū ꝺriis pfitiūtur q̄ intentio ad reductionez pficitur cū molificātib⁹ z humectātib⁹ alia aūt ut ꝺſtrictio dilatatōis pficitur cū ſtipticis ꝺſtringen tibus utz iō diff. cilioꝛ erit iſtoꝛū curatio utz. tertia cā eſſe pōt z ē declaratiua p̄ie q̄ hernia tal' aquo ſa utplurimū curari pōt cū medicinis localib⁹ ex trinſec⁹ appoſitis q̄ pua ē didimorū dilatatio in il la q̄ ſi magna foꝛet dilatatio ēt ꝺiungeꝛetur zirba lis uel inteſtinal'. Jn zirbali aūt uel inteſtinali tā ta utplurimū ē dilatatio ad cure pfectōm nō ſuffi eit applicatio extrinſecoꝛū remedioꝛuz ꝺſtringen tium cū tal' dilatatio ꝺtinue maioꝛetur ita ut tra dant doc. q̄ aliq̄n trāſit de uno latere ad aliud pp ꝺtinuū deſcenſuz ipſoꝛ inteſtinoꝛū ymo oz uti ope ratione manuali cuz ligatura didimi ut infra uide bitur q̄ multo diff. cili⁹ z piculoſuz extat. dictum eſt aūt in p̄ncipio hic ſolū ꝓparaze tales bernias ex aptura didimoz pendentes q̄ non inconueniet certaz herniaz uel inteſtinalē eſſe facili⁹ curabilē q̄s certa data aquoſa ut hernia zirbal' ab relaſſat⁹ p uniculi ſiphacis. ſ. os femoris ꝓpata hernie aquo ſe ex ruptura paniculi uel aptura didimoz ut ma nifeſtum eſt ꝺſideranti z inferi⁹ magis manifeſta bitur ſed illa hernia zirbalis non pōt dici uere ra mex ut. ſ. uiſum iō dixi hic ꝓprie ſumi iſtum ter minum ramex. Et ſic ē lr̄a clara. Jo intelligenduz p ꝺpleméto doc. q̄ ꝓpter bas ſpēs bernie quas. d. Auic. ꝓparauit in malitia accidētiū z curationis ut ſumptas ex pte fit⁹ z ex parte ei⁹ qō deſcendit ul' recipitur penes alios auctoꝛes etiam de ipſis ber niis. alie fiunt ꝺſiderationes ſm quas ſumitur fa cilitas ſiue difficultas curationis q̄ tñ oēs p̄ncipa liter attributionē habēt ad herniā ex ruptura pē dentem. Nā q̄dam fit de ea ꝺſideratio ſumpta ex quantitate ei⁹ ut ſi ſit magna uel parua ruptura. Alia fit ꝺſideratio ex tp̄re ei⁹ ut ſi diuturna ul' mo dici tp̄ris. Alia ſumitur in relaſſatione ipſius ad in firmū z ex parte ꝺplexionis ip⁹ nālis ul' ex parte etatis ut. ſ. ſi ifirm⁹ ſit calide z humide ꝺplexionis uel frigide z ſicce melanconice ul' ſi ſit ī etate pue ritie uel ſenectutis uel medie z be ꝺſiderationes apud auctoꝛes dicte ſunt accidentales. Jccirco ō bis non fecit. d. A. mentionē fz bas tñ ſumitur fa cilitas ꝛc Nam q̄ eſt magna antiqua in corpore duro uel melanconico in etate ſenectutis nunq̄ p medicinas ſanatur z forte nō ſanatur per manua lem operatōm. Que aūt ē pua modici tp̄ris in cor pore ſanguineo in etate puerili non ſolū p manua lem opationem ſz etiā p medicinas ſanatur q̄ ue ro eſt inter p̄dictas media mediocriter ſe bz ut q̄ curabil' eſt p manualez opationem z non per me dicinas utpluzimū z ſi ſit magna in corpore molli uel ſi ſit parua z antiquata ita ut labia ſint obſtue cata z hoc dico de uera ruptura rupto ſphac z ita intelligātur oēs auctoꝛes cū dicunt q̄ nulla ruptu ra curabil' eſt per medicinas intelligatur de uera rūptura z poſt etatē puerilie z maxime in corpore non notabiliter humido q̄ de ruptura ex relaſſat paniculi multi ēt ſenum curati ſunt per medicinas Et curaui ego unuz affinē meum ſexagenariuz cū medicinis tātum z cum debito ordine diete z qui ſteterat multis annis ſic diſpoſit⁹ ſz fuit ex relaſſa tione q̄ facile curatur per medicinas ut dixit Alie bas z addit. Et hanc curātes gdā cū medicis vāz ſiphac diſruptōm curaſſe putant z errant z ſ̄ totū peruenit pp nō diſtinguere recte iter eaz q̄ fit ex re laſſatōe z eaz q̄ fit ex ruptura. Eſt tñ aduertēduz q̄ ſi ruptura ēt ſit ſatis recens ī corpore puerili ſed ſit corp⁹ melāconicū duꝛ ex pte ꝺplexionis uir ēt ſanatur p medicinas pp debilitatē nutritiē in tali bus. Et iō ī hoc debent medici eſſe multū curioſi z diligentes anteq̄ curaz alicui⁹ taliū ſuſcipiāt po terit. n. ſcire recte ꝺſiderās facta ſolutiōe i ſiphac qs patientiū ſit p medicinas curād⁹ z qs reliq̄nd⁹. qō nō aduertūt cōiē hui⁹ miniſterii magri. Jccirco ſepe fallūtur. Sz iā poſtq̄ aliq̄liter diſgreſſi ſum⁹ venio ad lr̄am z lego eā. Et ſcias qō ramex inteſti noꝛ z zirbi. i. eminētia burſal' ex deſcēſu aliquoꝛū iſtoꝛū pp apitōm didimoꝛū. Eſt egritudo fortis di ficil'. ſupple ad curā. Quāuis ſit egritudo parua. i. eminentia ſit parua. Et ramex aqua eſt egritudo. facilis z ſcilicet ſit magna ideſt eminentia burſa lis ab aquoſitate ueniente deorſuz per dilatatio nem didimoꝛum eſt egritudo facil' ſupple cura tiōis et ſi ſit magna tal' eminētia pp cāſi prio nōto ad ꝺductas. Et ſic ad laudē altiſſimi ſniata ē lr̄a. c. ſz reſtat pp facili⁹ memorie ꝺmendare ut capitu lum. Epilogem⁹. d. igitur. A. in cap. q̄ ei⁹ pricipal' intentio ī hoc cap. fuit deteriare de hernia burſali

uera per uiam descensus materie desuper ponit. prio causas talis descensus reducens eas ad tres in genere dicens qō talis hernia que large appellari potest ruptura ut ibidem dictum est fit uel fieri potest aut ruptura paniculi aut secundo ab apertione uel dilatatione didimorum aut tertio a relassatione z amplificatione ipsū ꝯ sipbac continent naturaliter membra quedam supius precipue in ppio situ. vñ p quālibet istaꝝ cāꝝ fluūt decorsum z ibi i bursa eminētiā manifestāt. rces ergo sūt cāe i genere descēsus decorsuz. Et qm descēdēdo aliqñ descēdēs quenit ad ꝺtractū testiculoꝝ z aliqñ non z hec uarietas facit uarietatē in noie hernieꝝ ꝺtinuādo addidit qdā istaꝝ ē appellata ramex ut illa q̄ quenit ad ꝺtractū testiculoꝝ alia appellatur solū hernia mē cōitaī fz mōm ibi expositū z ibi i ferebātur pulchra correlaria. ꝺnter declarat materiā descendērē decorsuz aliqs explicando z aliqs supple itelligēdo explicādo zirbalē z humoralem supple itelligēdo itestinalē dicēs qꝺ talis eminēria uel duricies cadit i zirbo. i. pp zirbū ꝛc. ꝺnter pōit cās descen alicui⁹ materie decorsum p uiaz dilatatiōis didimoꝝ uel rupture paniculi dicēs qꝺ aliqñ fit ex pcussione aut casu motu discurrēdo usqꝫ ad aliā priculā aut gnātur quas z si nō sigillatim ponam tu tñ eas collige mēte. ꝺnter ipe ponit cās ꝺparētie filis hernie ut eminētie circa osseū nō per uiā descēsus materie fz p uiā paulatie ꝺgestionis explicādo spēs taliū apparentiaꝝ ut qꝺ quedā est aquosa quedā uentosa. qdā apostem ꝺsa ꝛc. discurrendo usqꝫ ad illā ptem. Et qñqꝫ ē fit is ꝛc. In q̄ postq̄ in genere declarauit qꝺ eminentia bursalis a duplici cā pendere pōt. s. aut p uiā descēsus uel p uiā paulatie ꝺgestionis uniuersaliʒat z hoc apparere posse z i inguinalibus z supple. s. sumē uersus umbilicū fiēr. Loseqnter ponit cām hernie uaricose sic sepatim qꝺ ē uelud qdā materie iter eā q̄ fit p uiā defluxus z q̄ fit p uiā paulatie ꝺgestionis sm modū uobis supradictū. Tandē qꝺ non erpleuerat nisi cās hernie uere p uiā rupture uel apitionis didimoꝝ explicat ꝺnter cās dicte hernie per uiā relassationis paniculi ꝛc. ꝺnter qꝺ pauloante posuerat qō tales eminētie fieri possūt circa osseū z circa inguina z. s. sumē ut in lra pua sequēti cōparat has spēs adinuicem z prio in hoc. qō magis uel minus eueniūt ꝺnter in facultate z difficultate curationis z piculositate merito accidētium. dicens prio qō raro fit ruptura. s. sumē respectu illaruz q̄ fiūt circa iguina uel osseum z adducta ē cā circa tertuz ꝺnter dixit qꝺ ruptura. supra sumez ē maloꝝ accidentiuz respectu ei⁹ q̄ est infra lz fit minus dilatabilis z ꝺnter magis susceptibil cure adducendo cās ꝛc. ꝺnter ultimo ꝺparat aliās species uere hernie de qbus est principalis sermo in hoc cap. dicens qō zirbalis uel intestinalis z si pua fit est deterioꝝ uel difficilioris curationis q̄ aquosa. z si fit magna z adduxi cās legendo. Et sic habet in modicis uerbis ꝺtinuatio ptium cap. cum intentione eaꝝ tanq̄ in Epilogo. Dosset autem in tali mā ordinate magis z strictine ꝺcludi ut. s. sic discurratur eminentiaruz circa mirach apparentiaz q̄dam est bursalis q̄dam est inguinalis q̄dam umbilicalis z q̄libet talis pōt esse dupler uel per uiaz paulatine ꝺgestionis materie uel per uiaz aliunde receptionis materie z quoniaz p'urib⁹ modis pōt recipi materia aliunde in osseo q̄ circa iguina uł umbilicuz qꝺ a q̄cunq; recipi potest circa inguina uel supra sumez etiaz ab eadem recipi potest in osseo z si eꝫ ideo sufficiet nobis ponere cās talī eminentie in osseo per uiam defluxus talī igr eminentia bursalis p uiam defluxꝰ aut fit pp rupturā paniculi aut pp dilatationez didimorum in q̄ cause alie non prīt ꝺuenire aut fit pp relassationem paniculi illa autem q̄ taliter fit ut descendens ueniat ad ꝺtractum testiculorum illa sola dr hernia z ramex stricte. z quoniaz tantuz illa q̄ fit per aperitionem didimorum ē huiusmodi. Segruz qō q̄libet alia ut q̄ fit uel ex ruptura paniculi uel relassatōe dz solū dici hernia z hoc ē qō dixit de prima parte Et quoniā descendēs aliquorū dcōrū moderuz ēē pōt intestinū marie monuebulū uel zirbꝰ siue panicul⁹ uel aquositas uel uētositas inde ē qō quedā dicta est zirbalis q̄dā intestinalis. q̄dā aquosa q̄dā uentosa reducens quālibet humoralē ad aquosaz qr tñ talī humor esse pōt subtilī grossus z medie substantie pōt ēt fieri diuisio de humorali sm modos dictos. Cause aūt dicte rupture paniculi uel dilatationis didimorū esse possunt itrinsice uel extrinsice ut uentositas ipellens uel ꝺpssio ex ꝓgnatione z huiusmodi z ita de extrinsicis dicatur. Intrinsice autem sunt duplices qr q̄dam sunt dispositiue. q̄dam effectiue magis ocurrentes dispositiue autez uidētur ꝺrie qr ad dilatationē didimoꝝ potentissime iuuat humiditaī z ad rupturā autem paniculi magis seruit siccitas. effectiue uero ocurrēt sunt sīles ut salrus clamor risus imoderatus. planⁿ matime pueroꝝ casus percussio z talia oia de qbus supra. Et q̄libet talī aut est de recenti facta aut multo tpre aut magna aut parua aut in corpore puerili aut senili uel mediocri aut melanconico uel sanguineo uel mediocri z sm has uarietates sumitur difficultas uel facilitas curationis. ut supra uisum est. Causa autem relassationis paniculi principalr est būditas. babūdās z hec aut est intrinsica z añcedens aut extrinsica ut balneum z humectantia reliq̄ lz cause impellētes quodāmodo necessario ocurrāt ad distendendū dictū paniculū s. os femoris intra ipm osseū facta ār p uiam paulatine ꝺgestiōis. esse potest aut humoralī. aut carnosa aut aquosa. aut apostemosa. secundū qꝺ z in quolibet alio receptaculo quelibet talis dispositio generari potest. harum autem cause possunt esse intrinsice z extrinsice z de intrinsicis quodlibz genus malitie complexionis potest esse causa. vt notum est intelligenti. ꝓpter autē has duas differentias eminentiarum in genere est vna tertia dicta varicosa. medie cuiusdā nature inter factas per uiam descensus z factas per uiam paulatine ꝺgestionis ut supra declaratū ē de ꝺparatiōe eminentiarū aliaz non bursaliū inter se ficut ꝺparuit. d. A. neqz prīs est propositi cum sub hoc nro ordine non ꝺueniēter cadant. cum ēt satis supra

de eis dictum sit.

De Signis.

Ignum autem ꝛc. Istud est capitulum de signis rupturarū in quo .d. Auic. sic procedit. quoniā primo ipse ponit signa quedā cōia ipis rupturis. scōo ipe ponit signa specialia ꝓueniētia spālibus rupturis ꝛaꝫ ex parte spālium satis tñ cōium cāꝫ descensus cū ex parte materie ipaꝫ rupturaꝫ. scōa pars incipit ibi Et eius que est pp dillatationē ꝛc. In prima igit parte ipe ponit quedā signa cōia significātia rupturam absolute. Et dicit .d. Aui. q signuꝫ cōe rupturis est additio apparēs ꝛ sensitur inter sipbac intrinsecū ꝛ inter mirach ꝛ creditur eius apparitio apud motū ꝛ ꝓpressionē anbelitus. Pro itellectu partis notandū q licet .d. Auic. hic promitat se nobis daturū signa cōia in rupturis .i. que in oībus speciebus berniarū apparent non tñ fuit mēs sua q oia hic signa posita ꝓuenire possint oībus spēb⁹ bernie qz in bernia apostemosa bursali in sipbac interiore per uiam paulatine ꝓgestionis non pōt ꝓuenire illa particula q additur eius apparitio. apud motum uel uociferatōe ex quo suppono nō esse factam ruptura paniculi uel relaxationez ut̄ foraminis ita ꝛ de multis aliis dici pōt ut patet potuit tamen vnum in omnibus cōe signum ꝛ est primum .s. additio apparēs .i. aliquo modo ut aliquo tpre sensibiles qz ꝛ si non sit in qualibet bernia tumefactio uisu ꝓhensionis uel saltem non omni tpre qz in ossea defluxa aliqua parte zirbi uel in grossa ꝛ aliqualiter uenis uel arteriis ut in uncali nō semper ad uisū manifestatur tumefactio ossei tñ a medico bene exercitato tactu erit ꝓhensibilis ꝛ in isto modo est apparens qz aliquo modo sensibilis ita dicerem de bernia inguinali uel vmblicali ex ruptura paniculi qz homine iacente re supino eminentia que uisu ꝓhendebatur dum erat stans iam uisu occultatur ꝛ ideo ꝛ si pro eo tē pore non sit apparens saltim ī aliquo tpre fit ꝓbē sibilis ut homine facto recto. Secundo notandū q .d. Auic. in hac parte capituli principaliter intēdit ponere signa cōia berniis per uiam defluxam. ut puta cōia berniis ex rupture paniculi uel relaxationi uel ēt apiē meatus ꝛ hoc ideo pricipaliter intendit qz talium rupturarū signa aliqñ uisui occultantur ut supra uisum est. ꝛ precipue de inguinalibus ꝛ umbilicalibus non sic aut occultantur signa berniarū paulatie ꝓgestaꝫ ut patet. Primū igitur signum clarum est intelligendo scōm modū supra positum qz ꝛ apparens additio .i. aliquo modo uel aliquo tpre sensibilis. Et quoniā non semp uisu ꝓhēditur ut supra dictuꝫ est ideo addidit ꝛ sentitur inter sipbac intrinsicuꝫ ꝛ mirach .i. a medico exꝑto sentitur aliqualis eminentia per tactū inter sipbac intrinsicum ꝛ mirach supple ꝛ si mirach uideatur equaliter se habens in omnes suas partes ꝛ istud manifestatur tusiendo ꝛ hoc potissimum dixit de ruptura inguinali uel umbilicali ō quibus aliquotiens ē magis dubium. tertio principaliter ꝛsiderandum q licet illa ultima particula ꝛ additur eius apparitio apud motū ꝛ ꝓpressionē anbelit⁹ potissimū uerificetur de uera ruptura facta p solutōm paniculi .s. zirbali uel itestinali uel alia huiusmōi. Et hoc sine sit bursalis siue iguinal tñ ēt hoc cōe ē ut ī bernia p relaxatōm ꝛ apitōm meat⁹ qz p motū mouētur materie deorsum ꝛ grauitāt magis itestina ꝛ zirb⁹ ō. sipbac. vñ facta ruptura descēdūt p rupturā ꝛ aliqñ magnificat ruptura ꝛ p idē dilatatio meatu didimi p grauitatez mēbroꝝ supioꝝ p motū descēdūt p meatū ꝛ aliqñ ulteri⁹ dilatatur filr molificato paniculo p motuꝫ ēt bilitat descēsus paniculi grauitāt⁹ magis mē bris supiorib⁹. ō. paniculū. Silr ꝛ pp eādē cāꝫ additur ei⁹ apparitio apud ꝓpssionē anbelit⁹ qz ꝓpsso diafragmate. ō. stomacū ꝛ naturalia ꝓmūtur ipa deorsum ꝛ sic manifestatur ipa eminētia scōz aliquē modoeū dcōrū supius. Et ex hoc pz error quorūdā q ad distigueñ bernia ex solutōe paniculi ab ea q ex relaxatōe dicūt sz ponatur patiēs resupin⁹ ꝛ cū manu itromittatur tumoꝛ ꝛ ꝓmatur deiñ Eger errigatur ꝛ ꝑcipiatur ut tussiat aut aliq deorsuꝫ anbelitū ipellat si cadāt itestina rupture ē panicul⁹ ut dicūt ꝛ sic nō ē relaxat⁹ pz. n. q ī pura relaxatōe ꝛ ēt ī dilatatōe meat⁹ cadere possūt ut dictū ē. Sz qūo ꝑprie distinguāt uidebitur ī ꝑticula seqnti añ tñ ipam exponam⁹. Ponā vnū signū cōe bis oīb⁹ bernijs positū a quodā illustri doc. Anglico qđ tñ mihi empicū vr̄. neqz ī manifestā scio reducere cām dicit sic. Si ex lignis sambuci fiat ignis cū ille q ē bernios⁹ senserit fumū illius ignis uel ligniorū stati descēdūt intestina ꝛ habebit patiēs tortiōes itollerabiles ꝛ rugitū ī uētre et itestinis cū sono q audietur ab q̄ib⁹ ī domo circūstāntib⁹ qđ sit de hoc nos ipe expiamur. Sequar ego ī pte diui .i. scti Tome iudicii lego lr̄am Signū aūt cōe rupturis ꝑcipue .s. p niā descēsus ē additio apparēs .i. aliquo mō uel aliquo tpre sensu ꝓbēsibilis et sentitur sipbac ītrinsecū et inter mirach .i. a medico ēt exercitato dū occultatur uisu maxime inguinalis ꝛc. sentitur etc. Et addi tur eius apparitio apud motū et ꝓpssionē anbelit⁹. i. addit̄ ul̄ manifestatur scōz expositiōez ut. ō.

Et eius que est ꝛc. In hac scōa ꝑte pricipali .d. Auic. ponit qđa signa min⁹ cōia significātia spāles rupturas sumpta et ex pte cāe descēsus et ex pte materie et prio ponit signa dinersarū ex pte cāe descensus scōa ex pte materie scōa ibi. Et signū eius q̄ ē ex itestinis. Et ponēdo signa ex pte cāe descensus ēt prio ponit signa ex pte dilatationis meatus scōo ex pte rupture paniculi scōa ibi. Que autem ē pp illud ꝛc. legēdo lr̄am ꝓtinuā de ambab⁹ primis partib⁹ dicit prio q ei⁹ q̄ ē ꝑter dilatationem meat⁹ signū ē q̄ apparet paulati ī osseo absq; motu laboriosō etuociferatōe et aliis et ē ꝛamex testiculi dicit ꝓn̄. Que aūt ē ꝑter id qđ ē. ō. ē pp disruptionem ꝑculdubio et non confert ei exicatio.

Digitized by Google

Pro intelligentia partis pro communi introductorio. primo notandum q̄ sicut signa posita i precedenti particula principaliter conueniunt hernijs iguinalibus vel vmblicalibus vt supra declarabatur. ita ex opposito signa hic posita principaliter debētur hernijs bursalibus quia hernia bursalis per viam dillatatiōis. i. meatus potest i iguinali. sed solum bursali conuenit vt patet. z hoc artificiose fecit. quia superius erant inuestiganda. Signa communia rupturis absolute z quoniam bursales fere semper sunt manifeste. siue homo iaceat siue stet siue anbelitum compleat siue nō hernie aut iguinales plerūq3 occultātur. ideo fuit conueniēs. ponere signa precipue declarantia in guinales. z ponendo signa communia absolute in distinguendo autē speciales hernias ex parte cause descensus non erat necessarium ponere signa cōuenientia rupturis iguinalibus quia tales vtplurimum fiunt ex ruptura paniculi nunq3 ex apertione meatus. rarissime ex rellassatione paniculi bursales vero equaliter ex omnibus bis causis fieri possunt vt patet. ideo conueniēs fuit ꝛc. secūdo pro speciali intellectu partis nōīi. q̄ hernia propter dillatatiōz meatus fit paulatim apparens i osseo etiaz nō concurente motu supple laborioso. neq3 vociferatione vel supple intelligatur. saltu. cantu. percussione vel alia causa simili de quibus supra illa autem que subito apparet precipue concurrente aliqua de dictis causis. proculdubio fit a ruptura paniculi causa prima summitur ex hoc quia facta ex apertione didimorum potissimuz fit ab humiditate molificante vnde supra grauitantibus membris paulatine dillatatur meatus. z sic paulatine descendunt zirbus vel intestina i osseo maxime cum ad talem descensum non iuuent aliqua de dictis causis. tunc satis euidenter cōcludere possumus. q̄ talis descensus non fit ex aperitione. sicut ex opposito. vt est ratio secundi dicti concurrente aliqua de dictis causis. z subito facto descensu dictorū membrorum concludere possumus de ruptura. quoniam ipsa apta est. vt multum induci ab aliqua talis causa. maxime si. cuz hoc sequatur dolor. non esset tamen inconueniēs. quoniam concinente aliqua tali causa. vt fortimotu vel saltu humectatis didimis notabiliter subito dillatarentur z sic subito fieret casus illorum. z forte propter hoc remouetur ad distinguendum illā que fit ex ruptura ab illa que fit ex apertione. quoniam vtrobiq3 concurrere potest causa primitiua de dictis supra z subito apparebit. dixit z non confert ei exicatio. i. i illa que fit ex ruptura. ad curationem non sufficit exicatio. i. vtplurimum. ymo propter exicationem vt infra videbitur. requirunt etiā medicine glutiatiōe. vbi in alijs vtpluriuz conferet. i. sufficit. s. in facta ex apertione vt videbit z sic distinguetur. Sed dubitabis quoniā dominus Aui. non ponit signa illius que fit ex rellassatione paniculi. que alia est. z ab ea que fit ex ruptura. z ab ea que fit. ex operatiōe meatus ꝛc. Ad hoc breuiter dicatur q̄ quia ab eisdez causis fiunt rellassatio paniculi z descensus a rellassatione. z dillatatio meatus. z descensus a dillatatē igitur illa que distinguūt hernia facta ex ruptura ab illa q̄ fit ex aperitiōe didimoz. ēt distinguūt ab illa que fit ex rellassatōe. quoniā talis fit paulatim ēt non ꝯcurrente motu laborioso uel uocifera. ī vl alia cā ꝛc. z fine dolore sed qūo ille inter se distinguantur apparet manifeste ex sensu quoniā in illa que fit ex rellassatione paniculi apparet quedam dillatatio miracb ab osse femoris. Et ibi incipit tumor z aliquādo notabili tpre fic durat anteq̄ descendat in osseum z cum descendit recipitur materia descensus inter fipbac z miracb in osseo simul cum paniculo z ideo ingrossatur bursa in illa aūt que fit ex apertione didimi non apparet illa dillatatio uel eminentia supra os femoris. quoniā illa descendit per intra os femoris z recipitur i fipbac interior z peruenit ad ꝯactum testiculoz. z ideo maior erit tumefactio i bursa facta ex relassatiōe q̄ similis cum zirbo uel intestinis descendit paniculus z non ita ad profundum descendit z sic non multum bursa elongatur z boc sciet distinguere medicus expertus z forte ꝓpter banc cām ad declarandā dixit in textu in illa que ē propter dillatationē est ramex testiculi z sic distinguitur ab ea que ē a rellassatōe. Et ex bis oībus apparet clarificatio textus lego lram. Et eiꝰ que ē propter dilatationē meatus. i. didimi signū ē q̄ apparet paulatim in osseo. i. utplurimū absq3 motu laborioso z uociferatione z aliis z in alia multuz elongatur z parum tumescit. i fit sepe non ꝯcurrente aliqua tali cā z ita dicatur de illa que fit ex relassatione z est ramex testiculi z per boc distinguitur ab alia que fit ex relassatione q̄ que fit ex relassatione ſ peruenit ad ꝯactum testiculoz ideo non ē uera ramex. Que aūt est ꝓp idem qō est supra. i. que subito apparet est ꝓp diſruptionē proculdubio. i. fracturam paniculi intelligatuz boc ut in pluribus q̄ ut dictum est non incōuenit qō ēt fiat hernia ex aperitione meatus uel relassationis subito ab aliq̄ de dictis causis z iō addidit ad distinguendū z nō ꝯfert ei exicatio. i. in ista que fit ex ruptura ad curationem non sufficit applicatio medicinaruz exicantiū. que plerunq3 sufficit in aliis.

Et signum eius que fit ꝛc

In ista parte. d. A. ponit signa spālia per que declarantur spāles bernie ex parte materie ipsarū siue fit per uiam descensus siue per uiam paulatie ꝯgestionis. prius tamen de bis que per uiaz descē sus ꝯuenit de bis que ēt fiunt per uiam paulatine ꝯgestionis in illa parte z ramex quidem aque. potest tamen diuidi pīs pars in partes septem ſz septem speciales bernias in textu memoratas ponendo signa appropriata cuiuslibet earum. scōa pars incipit ibi. Illam uero que fit ex zirbo. tertia ibi. Et ramex quidem aque. quarta ibi. Et bernie uē tose. quinta ibi. Et caznose signum. sexta ibi. Et qñq3 est ex lapideitate. septima z ultima ibi. Hernia uero uaricosa. De pria parte dicit. Et signū

eius que est ex intestinis penetrãtibus ꝛ in scisurã .i. per paniculuꝫ fractum ẽ reductio eius cuꝫ velocitate cum resupinat ꝛ sensibilitas rugitus ꝛ proprie cũ cõprimitur. pro clariori itellectu ẽ notãdũ qõ hic signa posita de hernia itestinali ex ruptura paniculi sunt etiã cõia hernie itestinali ex aptione meatus quoniam equaliter in vtrisqꝫ verificãtur ſꝫ per hec signa distinguitur a facta per relaxationem paniculi ratio predicta sumitur ex hoc qꝛ sicut hernia fit subito ꝛ non paulatine ex parte ipsoꝫ mẽbroꝝ lubricantium ꝛ deorsum graviter ẽt cuꝫ parua alligatione maxime monuchuli ita resupinato corpore ꝛ subleuatis aliq̃ſ per crurib⁹ stante libero meatu facilis fit ipsoꝝ reductio ipsis existentibus lubricis ꝛ ad receptaculum pprium merito talis situs grauitantibus dixi notanter stãte libero meatu ita in reditione sicut fuit i descensu quoniam cõtingit ꝛ sepe euenire solet vt postq̃ intestina vacua vel seminacua defluxa sunt i osseũ per nouũ descensuꝫ fecis vel alicuius alterius hũiditatis vel ventositatis ipsa intestina replentur ꝛ extenduntur ꝛ tunc difficulter reducitur etiã cum ministerio ꝛ hoc ẽ qꝛ non ita est liberum orificiũ siue ex parte rupture siue aptionis didimi ad reditionẽ sicut fuit ad descensum. Sed stante equaliter libero meatu ꝛc. qꝛ est non tumefactis amplᵒ intestinis q̃ pᵒ eque faciliter fiet reditio sicut fcũs est descensus non sic autẽ fit in descensu intestinorum cum paniculo relaxato qꝛ vt supra dicebatur talis hernia vtplurimũ paulatine fit ꝛ sic paulatino facto descensu paniculi cũ quo intestina descẽderunt etiam resupinato hõie paulatine fit reductio. Et si forte ipsa intestina facile redirent qꝛ tamen paniculus dictus relaxatus facile nõ redibit ideo non clare distinguetur de reductione ipsoꝝ intestinoꝝ in osseo qꝛ etiã i osseo ꝗppare bit eminentiq. secus erit si descendant intestina p rupturam vel aptionem qꝛ cito reducentur ꝛ cito reducta apparebunt. Et per idem manifestari põt cã secundi dicti. s. qꝺ sentitur rugitus cum itestina redducuntur si ipsa fluxerint per apertionẽ meatᵒ vel rupturam paniculi ꝛ proprie cum cõprimitur supple manibus a cirugico in reductione ꝛ non sic cum descendunt simul cuꝫ relaxatione paniculi qꝛ ꝓpter primã cãm magis distendũtur itestina deorsum ꝛ malum inter ipsoꝝ partes situm acquirunt ꝛ ideo cum reducuntur ꝛ secundũ debitũ situm disponũtur ventositas in eis iclusa a qua secunduꝫ partẽ nunc̃ euacuantur diuerso modo mouetur per ea ꝛ ideo sonitus vel rugitus quidam sentitur si autẽ cũ paniculo descendant semper fere eũdẽ situm seruant quẽ hẽnt i ventre qꝛ descendunt cõtinuo afistentia supra paniculã. ꝛ cum paniculus reducitur simul cum eo itestina reducũtur semp in partibus eius eũdem situm obseruantia non ergo expedit ventositatẽ diuerso modo per ipsa moueri ꝛ sic sonitus vel rugitus nõ sentitur per hanc etiã particulã distinguitur ab alijs spẽbus de quibus infra videbitur sed hic non soluꝫ uoluit distinguere intestinalem ab aliis sed etiã itestinales iterse vt factam per rupturam paniculi vel apertioẽꝫ meatus ex vna parte ꝛ intestinalem ex relaxatioe paniculi vt dictum est lego litteram. Et signũ eiᵒ que est ex itestinis penetrantibus i scisurã .i. descẽdentibus per scisuram vel supple aptionem meatᵒ Est redductio eiᵒ cũ velocitate cũ resupinatur. supple egri elleuatis aliq̃ſ cruribᵒ respectu. s. illᵒ q̃ fit per relaxationẽ paniculi ꝛ hoc stãte equaliter libero officio vt supra dictuꝫ est. Et sensibilitas rugitus ꝛ proprie cũ cõprimitur supple a cirugico intendente reducere ꝛ per hoc distinguit ab alijs spẽbus ꝛ ab ea que ẽ itestinalis per relaxationeꝫ vt supra dictũ est deinde cũ dicit.

Illam uero que fit ꝛc. Nunc ipse ponit signa facte ex ẓirbo ꝛ primo facte cũ paniculo ex relaxat eiᵒ secundo ẓirbalis ex ruptura paniculi uel apertioe meatus secunda ibi. Et quandoqꝫ egreditur totaliter ꝛc. Et de prima parte dicit. Q̃ illa que fit ex ẓirbo ꝛ fipbac. i. simul cũ fipbac per relaxat eiᵒ qꝛ ꝛ ipse descendit significat euentus eius paulatim ꝛ est ad profundum uel ut dicit littera exterioꝝ ꝛ est ad ipressionem cum equalitate in situ. ꝛ nõ sentitur in illa ramice rugitus ꝛ secundum plurimuꝫ est q̃titat̃ parue in quantitate profunditat̃ ꝛc. ad uerteñ qꝺ ex supra dictis in particula superioe bẽ tur clara notitia dictoꝝ in ista particula primo quidem manifestuꝫ est ex dictis qꝺ talis descensus ẓirbi cum paniculo descendente ẽ paulatim qꝛ paniculus ex relaxatione vtplurimum paulatim descendit. dixit ꝺñter secundũ unã litteram. ꝛ est ad profundum cuꝫ equalitate i situ. ut per hoc distinguatur ab intestinali etiaꝫ per relaxat̃ paniculi. q̃ etiã paulatim fit ut supra dicebatur quoniã ꝛ si in intestinali cum paniculo in tactu superficiali non ꝓcipiatur nisi equalitas ipsius paniculi tamen tangenti in profundo ꝓcipit̃ iequalitas in situ ꝓpter inequalitatem partium ipsius intestini. in ẓirbali aũt etiam in profundo apud tangentem nõ ꝓcipitur dicta inequalitas ꝛ hoc clarius manifestabat alia littera exteriorũ cuꝫ dixit ꝛ est ad impꝛessionem supple fortiter factã cum equalit̃ i situ supple respectu intestinalis. dixit ꝺñter. Q̃ nõ sentit̃ in ista ramice. large sumẽdo hic ramicem rugitᵒ ꝛ sic distinguitur ab intestinali cum aptura i qua manifeste sentitur rugitus ꝛ forte. qꝺ etiam in illa que fit per relaxationem. ꝛ si non notabilis sentitur rugitus a quibus tamen sentitur maxime cuꝫ cõprimitur in reducendo. in hac autez ẓirbali nullus fit absente rugitus. qꝛ in eo non includitur ventositas apta per cõpressionẽ in diuersas partes pelli sicut fit̃ i itestinali addidit ꝺñter. Et secundum plurimũ ẽ q̃titat̃ parue in q̃titate ꝓfunditatis. i. nõ descẽdit vsqꝫ ad fundũ burse vnde nõ elõgat̃ bursa sicut supple elõgatur descẽdẽtibus itestinis ex aptione vel ruptura cuiᵒ ratio ẽt colligit̃ ex dictis supra qꝛ paniculᵒ ꝓhibet ne vsqꝫ ad fundũ deueniat ẓirbᵒ qꝛ ipe vtplurimũ nõ tñ descẽdit cũ firmagis ꝛ fortiᵒ alligatᵒ q̃ itestinũ vel ẓirbᵒ ẽt qꝛ motes paniculi fit̃ cũ iclusso ꝓp eiᵒ ãplitudinẽ nõ ita faci

lic descēdit ira pelliculā itericxē z exteriorē burse
ficut si solum zirbus vel intestina descendant ficut
fit stante apertione didimi vel ruptura paniculi.
Et quandoqz egreditur ꝛc. to
nūc ꝑter ponit signa zirbalis ex apertione meat⁹
vel ruptura paniculi z quoniā talis hernia pluri
mū cōicat cū hernia intestinali ex simili causa ꝓ
cedēte. ideo. d. A. duo facit quoniam primo facit
q dictum est. secundo ponit signa distinctiua inter
zirbalem z intestinalem eodem modo prouenien
tes secunda ibi uerū eius tactū ꝛc. dixit primo. Et
qñqz egreditur totaliter. supple zirbus. i. quo ad
notabilē eius partem. Et habet q̄titatez magnā
i. tumefactio in osseo z etiam dispensio z ellonga
tio est magna in osseo supple sicut etiam fit in in
testinali ex simili causa. Et est difficilis sanationis
sicut hernia intestinalis. Pro clariori intellectu pri
mo notādū q ista littera pōt dupliciter introduci
primo vt ista littera sit remotiua dubitatiōis quo
niam supra erat dictū q talis hernia zirbalis se
cundū plurimū est quantitatis parue secundus ꝓ
fundum ossei ita q non multum extenditur bursa
testiculorū ꝓpter cās eductas. posset aliquis di
cere est ne hoc sēper verū z hic respondet q non
imo qñqz egreditur totaliter. i. quo ad notabilem
partem simul cū paniculo z ita multū plongatur
bursa ꝛc. Et supple hoc cōtingere pōt ꝓpter plu
rimā būiditatē dictarū partium molificantem fi
phac z zirbū ita vt multū distendi z infra ellūga
ri possit molificantē etiam bursaz. vt faciliter pos
sit dillatari nz multuz resistat descēsui paniculi z
zirbi deorsum vsqz ad fundū burse z tunc legatur
sequens littera secundum cōtinuationē dictā z ē
clara pōt etiā introduci littera secundū q a prin
cipio introducebatur z placet mihi magis. s. q in
hac parte ipse ponat signa zirbalis ex ruptura pa
niculi vel apertione didimi. Et tunc sic legat litte
ra z qñqz egreditur totaliter zirbus. i. egreditur si
tum ꝓprīū. vt cū rumpitur siphac vel descendit
ꝓpter dillatatē meatus ꝛc. quoniaz cū descendit
cū paniculo per relaxationem tunc non egreditur
totaliter situm ꝓprium. qz cōtinuo manet intra
siphac qui est sibi locus cōueniens ad denotandū
igitur descensum zirbi non cū paniculo dixit q qñ
qz egreditur totaliter ꝛc. z habet magnā q̄titatē
. i. q osseuz multū distongatur qz zirbus peruenit
vsqz ad fundum ossei ꝛc. Et est difficilis sanatio
nis sicut hernia intestini. Ista vltima pars potest
dupliciter legi vno modo vt hec pars referatur ad
totuz precedens. i. q zirbalis quandoqz egreditur
totaliter secundum mōz vltimū dictū sicut z inte
stinalis habet z quātitatē magnā. i. osseū sicut ēt
intestinalis z est difficilis sanationis ꝛc. vel potest
ista pars tamen referri ad ly. difficilis sanationis
sicut iacet littera z tunc ratio huius sumit⁹ ex hoc
qz eadem curatione intentiones debētur in zirba
li z intestinali pendētibus ex ruptura paniculi vl
apertione meatus. saluo q interdum difficilioꝛ fit
reductio intestinorū ꝓpter ipsorū implet̄ionem
ex ventositate vel fecibus q nō fit in zirbali. verū
qz z secundum hoc pōt esse remotio difficultatis
litteralis inter difficultates curationis hec parua
est z maioꝛ multo est difficultas cōsolidationis in
qua iste due hernie cōicant ideo dicitur q ista ē
difficilis sanationis sicut z intestinalis vel aliter di
catur q intentio curatiua que sumitur a cā descē
sus est eadem siue fit dillatatio didimorum siue fit
ruptura paniculi. ideo dixit z est difficilis ꝛc. Sz
oritur dubitatio quomodo possit descendere zirb⁹
vsqz ad fundus burse sicut z intestina cuz ipse zir
bus sit creatus tātum ad coopimentū intestinorū
non ꝓpter q quantūcūqz rūpatur paniculus vl
dillatētur didimi quomodo pōt distendi deorsum
nisi dicatur q ab būiditate pōt āplificari z sic ꝺoꝛ
sum distendi hec tamen solutio patitur instantiā
qz sepe apparet q a casu vel percussione rupto pa
niculo descendit deorsum in mente zirbus z tamē
nō pro tunc ita subito videtur zirbus ab būidita
te mole fieri z amplificari. Ideo aliter dici potest
vt etiam alias dixi cū esset sermo de anothomia
zirbi q ipse zirbus non solum peruenit coboperiē
do intestina vsqz ad cōtactuz idirectū ossis femo
ris sed etiam versus posterius reflectitur ita q in
testina inferius cōtinet z super eo ipsa refident in
fundo vnde rupto paniculo vel dillatato didimus
descendere pōt deorsum cū tota illa parte secūdū
quā reflectebat posterius z sic secundum eam be
ne pertingere pōt vsqz ad fundū burse et sic pote
rit bursa amplificari z distendi verum est tamen
qō non ad tantam quātitatē peruenire pōt tume
factio i osseo ex solo descensu zirbi sic aliquando
fit ex descensu intestinorū quoniā intantū aliquā
do descendūt intestina in osseo vt amplificetur ad
quantitatē vnius quartarij sicut ego vidi i paupe
re quodam mēdicante tantū aūt extendi non pos
sunt ex solo descensu zirbi z ꝓpter hoc fortassis
illa vltima particula sicut hernia intestini melⁱ⁹
referretur ad particulā imediate precedentē tātuz
q̄tū ad totū vt patet posset tamen ad bonū intelle
ctū saluari si etiam ad totū referatur. Et sic clara
est littera lego ea3. Et qñqz egreditur totaliter. i.
secundum vnū mōz exponēdi quo ad notabilem
eius partem etiā ꝓ relaxatione tantuz z supple
proinde habet osseus quantitatē magnā. i multū
ingrossatur z ellongatur ipse osseus z est difficilis
sanationis sicut hernia intestinalis referendo ly si
cut hernia intestinalis vel ad totū precedens vel
tantū ad ly difficilis sanatiōis uel aliter. Et qñqz
egreditur totaliter. i. extra ꝓprium situm ita vt
exeat descendēdo ꝓpter rupturam paniculi vbi
zirbus non totaliter egreditur vt supra visum est
reliqua legantur vt supra. verū tactus eius nō est
diuersus ꝛc. hec littera reperitur affirmatiua z ne
gatiua quomōcūqz trā i hac parte intendit dns Au
ponere differētiaz inter hernia intestinalē z zirbalē
totaliter descendēn z etiam ventosam quoniā ta
les oēs i ꝓia apebēsione vt visu z superficiali ta
ctu multū cōueniūt. Si igitur littera sit negatiua
vt iacet qō tactus zirbalis nō est diuersus a tactu

bernie itestini ꝛ vētositat' itelligat' i prima a3hē
siōe qz q'libz illaꝝ ē leuis tact⁹ sz supple tm̄ i alijs
distīguūt' itestialis ꝛ zirbal' iter se vt stati videbit'
ꝛ vtreqz distīguūtur a vētosa i reditiōe vt iacet lit
tera. Sz si littera stet affirmatiua. vt credo stare
dz tūc sic legatur littera qz supra dicebat' qz zirba
lis cōicat cū itestinali qñqz vt cū egreditur totali
ter ꝛ tūc hz q̄titatē magnā sicut itestialis ꝛ ē dif
ficilis sanatiōis sicut illa ꝛc. tamē distīguūt' quo
niā tactus eius. s. zirbalis ē diuersus ab itestinali
debite cōprehēdēti. qz i itestinali maioz percipit'
diuersitas i leuitate tactus q̄z i zirbali ēt maioz vt
minoz elleuatio secundū diuersas partes eminen
tie q̄z i zirbali ꝛ hoc ꝓpter maiorē iequalitatez in
partibus itestini q̄z zirbi. in hoc tamē requirit me
dicus diligenter exercitatus distīguit' etiā secū
dum quosdā qz que ē ex zirbo ē fine doloze in inte
stinali aūt associat' doloz quidā. hoc itelligatur ni
si fit doloz ex solutione paniculi qui etiā in zirbali
eē posset differet etiā ex facili reditu ad interioza
magis i zirbali q̄z i itestinali cuz ꝓximitur manu
cā patet ꝟsiderāti. Differūt aūt he due spēs a vē
tosa cū qua apparenter cōicare videnť. qz distin
cte ipzimenti nulla pcipitur i tactu iequalitas siue
diuersitas sicut i illis ēt vt dixit textus facilioz est
reditio ventose q̄z illarū ēt sepe cū sacellatiōibus
tantū ꝛ euaporationib⁹ dissoluit' vētosa nō sic ille
ēt qz he due magnificātur ꝑ balneuz ꝛ humecta
tionē ꝛ motū non sic vētosa imo cū eis sepe mino
ratur. ꝛ sic pz quomō clare distīguūtur. Lego lit
teram que clara est.

Et ramex quidem ꝛc. Postq̄z
do. A. po
suit signa distinctiua herniarū eueniētiū ex descē
su mēbrorū deorsum in bursam testiculorū. Jam
ꝟsiter ipse ponit signa herniarū per viā paulatine
cōgestionis ꝓductarū indifferēter ꝛ ꝑ viā descen
sus determinat igitur hic de tertia spē hernie ut ō
aquosa dicit ergo circa litterā q⁹ ramex aque co
gnoscitur ꝑ tactum ꝛ tensionē ossei ꝛ per splendo
rē ꝛ leuitatē ꝛ ipsa iteruz nō redit nz ingredit' ꝛc.
Pro intellectu littere primo itelligeñ qō ꝓticulas
in littera positas manifeste distīgui pōt iter talē
herniā aquosam ꝛ alias spēs primo quidē dixit qō
cognoscit' per tactū quoniā i tactu ē leuis ꝓpter
substantiā aquosam ꝛ equalis ꝛ per hoc distīgui
tur ab itestinali ꝛ zirbali quarū tactus ē iequalis
vt dictū ē in tactu etiā faciliter cedit tāgenti ꝛ sic
distīguit' ab apostemosa vel carnosa. In tactu
etiā si premat' cū duobus digitis duarū manuum
sentietur inūdatio aque nō sic aūt in vētosa distin
guit' etiā ex splēdore ab ipsa vētosa carnosa ꝛ ali
is precipue si i obscuro cū candella lateraliter ispi
ciatur licet etiam i vētosa aliqualis luciditas ap
paret sed ab ea potissimū distīguit' ex pondero
sitat' ab eadez ēt distīguitur per hoc qō non faci
le zedit cū est resoluta nz faciliter dissoluit' sicut
ventosa per hāc etiā ꝓticulam distīguit' ab inte
stinali i qua aliquādo cōiūgitur aquositas i itesti
nis qz talis intestinalis ꝑ elleuat' cruriū cuz ali
quali cōpressione digitorū facile igreditur i situ ꝑ
priū postea i motu vel saltu facilit' redit nō sic aūt
aquosa qz aquositas nō habet illā alligantiā cum
mēbris supioribus etiā qz quo ad magnā partem
eius per paulatinam cōgestionē ibidē generatur
ꝛ nō descēdit per rupturam vel dillatat' sicut inte
stinalis Et hoc notauit do. Aui. in vltimis verbis
textus dicebat debent igit' magistri huius artis
oia hec signa simul colligere ꝛ ꝟsiter cōcludere ꝛ
non ex vno vel duobus tantū ꝛ etiam erit timor i
iudicando. Et ego vidi in vno notabili ciue pa
pienſi do. Andrea de becharia qui patiebat' ber
niam aquosaz duobus vel tribus annis ꝛ fuit sub
regimine meo ꝛ vnius alterius doc. cirugici ꝛ cre
debamus nos firmiter qō esset hernia carnosa qz
tanta erat extensio ossei vt materia tactui nō ce
deret nz aparebat notabilis inūdatio ꝓpter ma
gnam extensionē ipsius ossei tandē vnus empicus
magister huius artificij euz visitauit ꝛ iudicauit
ibi esse iclusam aquositatē tamē cū timore ꝛ debi
libus euidētijs illud iudicabat vltimate facta in
fundo burse leui pfozat' cū rasozio stricto exiuit
aquositas citria i substātia ꝛ coloze lesiuj ad quā
titatē vnius bocbalis ita vt fuerit impleta vna ta
zia magna ꝛ magna pars esz ꝛ supra pānos ꝛ ter
ram effusa tandem cū cōstrictiuis tantū totaz bur
sam circūuoluentibus in decem diebus remansit
perfecte sanus. Do quem gratuz mihi fuit vidis
se istum casum. debent igit' medici oia signa dili
genter cōtēpleri ꝛ tunc iudicare ꝛ cuz timore scm
per recoligeñ mente dictum veteris iudiciuz diffi
cile. lego litterā. Et ramex quidem aque cognosci
tur per tactuz. s. qz tactus est leuis ꝛ equalis et ex
hoc distīguitur a zirbali intestinali et apostemo
sa et tensionē ossei. supple cuz granitate et ex hoc
distīguitur a ventosa et splendore artificialiter
vt dictū est. et ex hoc distīguitur a carnosa et le
uitatem. et ex hoc distīguit' vt supra ab itestina
li ꝛ zirbali ꝛ ipsa iterū nō redit. ꝛ scēm hoc distin
gui pōt a vētosa q̄ facile resoluit' ꝛ facile redit vt
legat' lra cōtinua. Et ipa iterū nō redit nz ingredit'
vt ꝑ has ꝓticulas distīguat' ab intestinali i qua
aliqñ ꝟiūgit' aquositas i itestinis qm̄ talis facile i
gredit' resupinato corpore ꝛc. Et facile redit deor
sum ꝑ motū vel saltū nō sic aūt talis aquosa cm̄ vt
ꝑtimū quo ad magnā ptez ꝑ paulatinā ꝟgestiōez
ibidē ē genita ꝛc.

Et hernie ventose ꝛc. Hic ꝟsit declarat per
figna quartā spēz hernie vt vētose ꝛ duo facit qm̄
ipse primo eā mānifestat ex signo satis cōi scēo ma
gis spēaliť declarat ꝑ signa magis apropriata her
nijs ibi scōa. Et ventosa. de prima ptē dixit. Q⁹
herie vētose cognitio ē supple mānifesta ꝛ adducit
rōem satis cōem quoniā iflatio ventosa mānifesta
ē. vt arguat sic. d. A. oīs iflatio vētosa sensu pcepti
bilis ē manifesta sz hernia vētosa ē iflatio vētosa
sēsu pceptibil' igit' ē mānifesta assūptū suppōit notū
qz accidētia iflatōis vētose sūt satis clara vt doloz
extēsiu⁹ si fuerit inclusa in membro sensitiuo sine
granitate cū facilitate dissolutiōis nisi fuerit n. ita
cā fouēs ꝛ virtus nō sit multū prostrata ꝛ facilita

te reditus ⁊ maxie post cibos ventosos ⁊ ꝓpter ioꝛ
dinationem regiminis ⁊c. Et sic patꝫ prima littera
dixit ꝑfecte spāliter magis declarādo. Et vento
sa q̄dꝫ redit absq; cōpassione p̄rima ⁊ doloꝛe. pp
abreuiare cā huius est clara qz aliq̄n a virtute tā
tuꝫ dissoluitur ⁊ sic sine cōpassiōe redit bursa ad
dispositionem naturalem ⁊ aliq̄n redit tumefactio
burse sine doloꝛe .i. inguinis ⁊ p hoc distinguitur ab
intestinali ⁊ zirbali que plurimū nō reducunt sine
cōpassione ⁊ ofter sepe cū redeūt aliqualis fit do
loꝛ inguinis ⁊ maxie si descendāt p rupturā panicu
li vt ꝑz addidit. Et q̄nq; redit i dispositione .i. subi
to etiā nō ꝓcedēte sensibili cā. cā ꝑz qz q̄libꝫ passio
aialis vel influxus celestis debilitans vel quecūq;
alia cā debilitās occulte imprimens esse pōt cā re
ditus talis eminentie ꝓpter debilitari digestiuaꝫ
⁊ expulsiuā membꝛi. Et hoc est forte signū q̄n per
hoc distinguit satis sufficienter a qualibꝫ alia spē
quoniā nulla earū facta vera reductōe .i. curatiōe
subito redit nō cōcurrēte aliqua cā manifeste ipsi
mēte vt motu saltu vl aliqua huiusmōi addit. Et
resupinatio nō facit eam velociꝰis reditus q̄ bo
ra alia. s. q̄ statio cā clara ē ⁊ per hāc etiā distingui
tur a zirbali vel intestinali. vtꝫ .⁊ declarat dicens
iudiciū nāq; eius in resupinatione ⁊ nō resupinatē
fiēe est. s. ad resoluendū vl redeūdū. Et subdit cāꝫ
huius cum dixit. Luꝫ non sit grauitas ei nꝫ lubrici
tas supple ꝓpter quā cāꝫ facilius reducanf in re
supinatione ⁊ difficilius in statione ⁊ ꝓp hoc distin
guif ab ea que ē ex intestinis ⁊ ꝓptere a addif. Sꝫ
in ea q̄ est ex intestinis ē diuersum. i. nō sic ē. quoniā
ē apud resupinationē facilioꝛ. supple reductio paꝛ
dixit notāter parū vt inuat q̄ non sola resupinatio
sufficit ad reductionē sꝫ etiā regritur reductio cū
digitis sꝫ bñ iuuat ad reductiōm intestinalis ⁊ non
ventose. Cōsequenter remouet dubitationez qz
supra dictū ē q̄ talis ventosa reddit absq; cōpassio
ne ⁊ doloꝛe possit aliqs dicere in ventosa cōtigit
ne aliq̄n doloꝛ rnder q̄ sic ⁊ dixit. Et q̄nq; accidāt
ex ea doloꝛes vehementes. ⁊ adducit cāꝫ dicens p
ptere a q̄ extendit osseum. supple ipa ventositas ⁊
sic fit solutio cōtinui ⁊ q̄nq; oꝑimit testiculū ⁊ fic
etiā distenduntur latera aliter ptes testiculi ⁊c. ⁊ iō
supra cū exponebatur illa ꝑs reddit sine doloꝛe ex
ponebatur sine doloꝛe inguinis ad differentiā inte
stinalis p rupturā paniculi. Et sic est tota ista līa
clara lege eam scōm mōꝫ expositum.

Et carnose ⁊c. In hac quinta ꝓicula
ipe pōit signa gnte spēi herie
.s. carnose ⁊ breuiter dixit q̄ eius signū est in ipso
osseo ⁊ ñ intra ipꝫ ⁊ est cā duritie ⁊ grossitie ⁊ diuer
sitate vie. Ꝓro intellectu ptis est aduertēn q̄ eo
mō generaf vel generari pōt hernia carnosa quo
mō generatur in toto yposarca qz. s. pp indispoficio
nez i sanguine ⁊ debilitatē in appositiua vel nutri
tiua virtute vñ nō ꝺueniēter sanguis vnitur mem
bꝛo iō tumescit bursa aliqn ꝓpter aliquā dictaruꝫ
cārū ex quo segtur q̄ talis tumefactio ē i ipo osseo
.i. in ipa substātia pelliculari ⁊ nō intra ipꝫ sicut di
xit text⁹ ad differentiā hernie aquose zirbalis vel
intestinalis ⁊ p istū eundē mōꝫ nō incōuenit etiā tu
mefieri testiculū ⁊ erit sil̄iter appellanda carnosa
cū etiā testiculus sit nature carnose qz glāduloseꝺi
xit tñ textus solū q̄ est in ipo osseo intellixit vt plu
rimū qz raro euenit i testiculo respectu ei⁹ qō eue
nit in bursa ⁊ si euenit in testiculo pri⁹ vt plrimum
manifestatur in bursa ⁊ iō est qz fortioꝛ est virtus
nutritiua testiculi q̄ burse q̄ est substātia panicul
quo ad magnā ptem etiam nā maioꝛez hꝫ solicitu
dinem ꝺe debita restaurat testiculi q̄ burse tanq̄
membꝛi principaliozis. tñ pōt etiaꝫ circa testiculū
caro generari etiam circa bursam caro interi⁹ ge
nerari ⁊ circa paniculū extrificū tantū et intrinſi
cū tātū ⁊ q̄libꝫ talis dicitur carnosa. Et inf istas
distinguere est difficultas ab alijs tñ spectieb⁹ p fi
gna i textu posita possunt ab alijs distingui quoniaꝫ
in talib⁹ ad tactū nō ꝓcipif nisi tumefactio in ipso
osseo vel testiculo vel circa osseū vel circa testicu
lū et nō ꝓcipitur i ꝺcauitate aliqō tumefaciens fi
cut fit in aquosa vel zirbali vel intestinali in qbus
ꝓcipitur substantia testicularis libera non magni
ficata neq; circa ipm aliqd adherens et ita est de
bursa que potest seoꝛsum tangi non tumefacta ne
q; circa eam aliqd adherens sꝫ in ꝺcauitate tan
tum ꝓcipitur illud implens et tumefaciens qōñ
q; illud fuerit et hoc est qō dixit text⁹. Et car
nose signuꝫ q̄ est in ipso osseo. supple tumefactio
vel supple circa ipm vel supple in ipo testiculo vl
circa ipm et non intra ipm. s. osseum .i. non in con
cauitate continente testiculum et est cum duritie
⁊ grossitie .s. ipius ossei vl testiculi de grossitie ma
nifestuꝫ ē de duritie ēt maxime si sit carnosa p ad
ditionez carnis circūuolute ad aliquod istorum
qz minoꝛ esset durities ingenita ꝓp defectū in op
positiuā ⁊c. Et diuersitate uie .i. diuersitate recep
taculi uel cōcauitaf in tangeñ a tactu testiculi vl
burse qz illa ꝺcauitas repitur uacua ⁊ libera non
p inclusionē alicui⁹ ibidē ꝓter nāliſ ꝺtenti nisi sit
testicul⁹ tumefact⁹ uel adherēs testiculo uel burse
⁊ iō diuersus est tact⁹ uie. s. ipi⁹ ꝺcauitatis a tactu
dcōz mēbroꝝ q̄n illa mēbra uel aliqō eoꝝ in tali
carnosa ꝓcipiūtur male dispositā uel in se uel per
adherētiā in tactu uia aūt uel receptaculū i tactu
ꝓcipitur ꝺueniēter se habēs uel aliter ⁊ clari⁹. Et
diuersitate uie in tactu i hac carnosa respectu tac
tus i zirbali uel intestinali uel humorali in quibus
illa uia uel receptaculum reperitur egra p iclusio
nem materie ꝓter nāliē ꝺtente non sic aūt i carno
sa ut dictū ē ad idē tñ uenit i sniam. Et sic ꝑz qūo
carnosa distinguaf ab illis difficile aūt est tales
carnosas inter se distinguere maxime que sūt per
adherentiaꝫ carnis in una pellicula ⁊ nō in alia
facile aūt distinguetur si fuerit pp adherentiā car
nis burse qz tangens poterit ꝓcipere bursaꝫ bene
dispositaꝫ ⁊ tñ testiculos magnificatos uel dura
carne circunuolutos ⁊ extra testiculos bene dispo
sitos ⁊ bursam ipinguataꝫ uel carne circūdatā vl
circūuolutā pōt ēt cuꝫ animaduertentia tāgens
distinguere inter ipas bursales difficilius tñ ē. Et
sic in suma redditur clara littera lego eaꝫ. Et
carnose signuꝫ ē q̄ est in ipo osseo supple tumefac
to uel durities uel testiculo uel circa ea ⁊ non in

Digitized by Google

tra ipm osseum.i.nō in via vel cōcauitate. Et est cuz duritie z grossitie. z diuersitate vie.i.recepta culi i tactu vl' respcū tact⁹ burse' testicli vl' respectu tactus i testiclis vl' zirbal' sm mōuz expositū.

Et quandoqz Ponit ōnter de sexta specie.s.de apostemoso ꝫz mōuz diuisiōis supeafcm dicēs. Qō aliqñ fit spālis bernia.i.ossei tūefactō.ex apostēate duroz vocatur buris.vel si placz dici posset. qō.d.A.sicut ōclarādo signa carnose dixit cū duritie z grossitie z diuersitate vie ꝛc.Scōm mōum expositū ex adictōe carnis ita fit aliqñ ex apostemate duro sil'it nōnter dixit duro: qz ꝫ possint ēt illa signa cōiūgi i apostemate nō duro.qz tamen in nō duro plerūqz ꝺcomittat' vehemēs dolor pp hoc manifeste dicer nitur a carnosa in qua dolor nō manifestat i duro ār ēt nō fit manifestus dolor z sic cū carnosa vl' multū cū signis cōuenire z sic ꝺz legi cōtinua lra vt sic legat' z dcā carnosa ē cū duritie z grossitie z diuersitate vie sm mōuz expositū z cōtinuet'. Et qñqz ē supple talis apparētia i accidentib⁹ex lapideitate apostematis duri ꝛc.Si vero velimus facere qō sit ps spālis possum⁹ dicere qō ꝺ pōit signa apostemose z sunt illa que dicta sunt de carnosa z ista nō solū sunt signa apostematis duri ꝫz etiā molis a quo fieri pt talis tumefactio de apostemate tamen duro explicuit qz a carnosa min⁹ differet qz in aliquo nō duro pp doloꝛē distinguit' manifeste ꝛc.sequitur alia pars.

Hernia uero Dec ē septia z vltia pticula huius ptis principalis in qua.d.A.determinat de bernia varicosa ponendo ipsi⁹ signa z pōt esse ps satis pncipalis sic continuādo nā postquā determinauit primo de signis vere hernie vt earū que fiunt per viā descēsus vt zirbalis z itestinalis ꝛc.Et ꝺo determinauit de signis hernierū sm apparētiā vt illaz q̄ vt multum fiūt per viā paulatine cōgestiōis vt de signis aquose carnose z apostemose. Jam determinat. Tertio pncipal'r de signis hernie cuiusdā nature medie inter eas puta varicose vel venalis que vt dictū i.c.cārū cuz de ipsa determinant' ꝺz naturā mediā iter eas que fiunt per viā descēsus z illas q̄ fiūt p viā paulatie cōgestiōis pp cās ibidem addu ctas recurras ad illā partē z sic ē pars satis pncipalis duo facit pmo ponit signa cōia eius.scōo magis spālia ibi scōa. Et illa q̄ ē de ambab⁹ ptib⁹ dicē qꝺ varicosa cognoscit' ex venis repletis z cōtorsione venali in ea cū molificatione testiculorū z phibitione a curtib⁹ z motib⁹.dicit ꝺo q̄ illā que ē in artarijs tact⁹ digitis comprehendit z illa que non est i eis ymo in venis nutrientib⁹ illa mēbra non comprehēdit tact⁹. Pro itellectu partiū pmo notā dū q̄ isti termini reperiūtur sinonimi bernia varicosa bernia venalis z vinealis idē iportantes nā z si ppie varices dicant' de dilatationibus venaz in crure z pede in infra in.c.pmo tñ lōge cadit istō vocabulum supra amplificatiōnē z dilata. venaz sensu perceptibiliū vel artariaruz z dicunt' venales vel vineales qz tales vene vel artarie ex repletione manifestant' contorte sm ipsarum icessuz si cut z stipites vinearū vñ dicunt' vineales sicut ēt i eadē vna sunt diuersi racemi minores z maiores. ita ēt ipzotēsione venaruz cuz remeficari videant' minoꝛ ex maioꝛ facta extēsione ipsaruz venarum apparēt sicut racemi vnā integrātes qz ēt vtpluri mū sanguis extēdēs est feculent⁹ z melancolic⁹ ad fuscū declinās in nigū quo coloze vne colozificantur inde est q̄ pp hāc fil'itudinez vineales dici possunt. Secundo notandū q̄ iste vene vel artarie quaruz extensiōe z dilata. fit bernia z tumefactio varicosa sunt vene z artarie cōstituentes vasa seminaria maxime preparatoria que infra dicimuz protensa aligātur testiculis z circa eos involuūtur. vnde suspensoria z inuoluta vasa dicuntur de quoruz origine z compositi satis dictuz ē i pmo.c.supea z ibi recuratur vtiliter ad hāc partem itelligendā mediantibus ār istis venis z artarijs nō solū deferatur mā scōuz medicos p generatione spermatis prolifici intesticulis sed ēt mā ppie nutricationis eoruz vnde existeñ repleī z extensiōe istoꝝ mea tuū a sanguine vtplurimū feculēto facta ōnter in istis oppillat' ꝓhibeī vel minoꝛat' transitus mātre nutrimentalis ipsoruz testiculoruz z etiā materie p generatione spmatis necessarie z pinde istoruz testiculi debilitant' minoꝛāt' z molificāt'. Et hoc est quod dicit textus nr̄ quod bernia talis cognoscitur ex venis repletis ꝛc.cū molificatiōe testiculoruz.i.minoꝛatione debilitate eoruz z phibitione i.ex prohibitione a curtib⁹ z motib⁹.s.materie nutrimentalis ppter oppilat'. Et ex hoc etiaz apparet quō tales ñ sunt habiles ad generādū z ex hoc iferat' quod hec bernia non est negligenda ymo iter al's precipue idicat de ipsius curatione z i hoc vidi multos laborare z multos reduci z secunduz hoc apparet clara lra pt etiā al'r intell'i ista pars s.hec bernia cognoscit' ex molificatione testiculoruz.i.distensione eoruz z elongat' a radice virge ppter illas venas vl' artarias esse repletas sanguine feculento vnde deoꝛsum trahunt z ex ꝺsequēti prohibent' dicti testiculi a curtibus z motib⁹.i. vt non apte mouentur surſuz ad radicez virge ppter illas venas vl' artarias esse repletas sanguine feculento vnde deoꝛsum trahunt z ex ꝺsequenti prohibentur dicti testiculi a curtibus z a motibus. i. vt non apte mouentur surſum ad radicez virge p cōtractionē fiendā a uasis spmaticis delatiuis boza expulsionis spmatis quōlibet itel'atur est smia bona z lra clara vsqz ad illā particulā. Et illā ꝛc.vbi dixit quod talis tumefactio artariazum manifestatur qz tactus comprehendit digitis differēter a plenitudine venarū qz p tactum in artarijs pcipit pulsatio z non in venis notate tamen quod istud est difficile comprehēdere qz vt dixit.d.A.supea fen xx.c.i.satis ad pncipiuz huiusmodi vene z artarie ad ipsius vasis compositionem venientes talez adinuicem habent vnionem z contexturā ut uix sensu discerni possint sepate ita ut incisio tua quā in una illarum duarum facis uel supple eē itēdis sit fil's icisioni tue quā facis in pluribus.q.d.tantam brit adinuicē nexionē vt non possit vna simili sine alia z ita male sentiri pōt ꝛc.lego lram. Der

nia vero varicosa ex venis cognoscitur repletis. i. dillatatis ꝛ contorsione vineali .i. tortis ad modu3 stipitū vineaꝝ in ea cū molificatione testiculoru3 .i. ipsorum puitate ꝛ debilitate ꝛ ꝓhibitiõe. i. ex ꝓ hibitione a curſibus ꝛ motib⁹. ſ. nutrimenti .ſ. ꝓp oppillat ꝛc. vel ex molificatione teſticuloꝝ. i. rela ſat vel diſtenſione eoꝝ. ſ. ꝓp repletionẽ dcārū ve narū ꝛ ꝓhibitõe a curſib⁹ ꝛ motib⁹. i. ñ habili mo tu ꝛ eleuatione eoꝝ bñe. i. ꝛ illā ꝛc. eſt clarū. Sū mo cap. Jn iſto. c. primo poſuit ſignū quoddā cõe oibus hernijs ꝛ ẽ additio vt ſupple tumefactio ap parens maxime ſupple maxime circa inguina vel vmbilicū vel oſſeū apparẽs. i. ſenſibilis aliquo ꝛpe vt aliquo ſenſu q⁹ dñ notat ꝓp aliquas debiles ber nias quaꝝ tumefactio viſu nõ comprehẽd. t ſed ta ctu ab experto medico vel ẽt qꝛ certo ꝛpe i ruptura inguinis ex ruptura paniculi non appareat tumefa ctio ut diſtenſio corpoꝛe ſupra dorſum ſed ſi corp⁹ eleuetur tūc tumefactio manifeſtat. poſuit ɔnter aliud ſignū cõe non oibus ſed precipueillis que ex deſtuxu fiũt in oſſeū ſiue ſit ex ruptura paniculi ſi ne flatꝰ ſiue apertura didimi ꝛ eſt q⁹ magis ma nifeſtat apud motū uel uociferationẽ cā clara ẽ.

Conſequẽter ponit ſigna ſpālia ɔueniẽtia ruptu ris ex parte ẽt deſcenſus. ſ. ex parte dillatatiõis di dimi ex parte rupture paniculi cū boc ẽt includit ſigna ex parte relaſat paniculi qꝛ fere eadẽ ſunt ſi cut que fiunt ꝛ aptione didimi cum ex eadez cau ſa utplurimuꝝ fiant. ſ. ab būtate relaxãte dic⁹ q⁹ tales fiunt paulatim non concurrente motu ul uo ciferat̃ rñ ſupple differenter. qñ i fcā p relaſat pa niculi appareteminentia exterioꝛ per tps ſupra os femoris in alia non in facta ãt ex ruptura panicu li illa fit ſubito ꝛ ſupple cuꝝ doloꝛe ꝛ maxime ãte ceſſit aliqua de cauſis primitinis utplurimum ꝛ bec i prima ꝓte ca. Jn ſcda ꝓte ipſe ponit ſigna berniarum ex parte materie ipſaruꝝ ꝛ primo illa ruꝝ que fiunt p uiã deſcenſus deinde earuꝝ que p uiã paulatine congeſtionis ꝛ ɔnter illaruꝝ q̃ ſunt quodãmodo medie nature in fine ca. dicit primo de inteſtinali p rupturaꝝ paniculi q⁹ ſigna ſunt ue lox reductio ipſoruꝝ ad ſitum ꝓpriũ cum boꝛa reſupinat̃ ꝛ ſenſibilitas rugitus ꝛ iſta eadez ẽt cõ tingunt in inteſtinali ex apertione didimi intell'at̃ ut dicebatur ſtante libero meatu ꝛc. Et p boc dif feret a facta p relaxationez paniculi qꝛ lz talia in teſtina ſm ſe faciliter redeant ad ſitum ꝓpriũ. rñ ille paniculus non eque faciliter redit ut decla rabat̃ ꝛ p boc q⁹ dñ de rugitu diſtinguitur a zirba li. Conſequenter ponit ſigna zirbalis ꝛ primo a relexat̃. ſcõ ex ruptura dicit primo qõ i prima ɔ ſcenſus fit paulatim ꝛ ſcõuꝝ boc diſtinguit̃ ab il la que fit p rupturam uel apertõnez meatus ꝛ eſt in impreſſione ad pfundũ cū equalitate in ſitu ad dñiaꝝ inteſtinalis in qua diligenter tãgendo perci pitur in tactu inequalitas aliud ſignum non ſenti tur rugit⁹. ſ. ſicut i inteſtinali ꝛ eſt quantitatis pue ſcõuꝝ plurimuꝝ ſcõm pfunduꝝ. i. non multuꝝ elon gatur in pfundo ꝛ ſic diſtinguitur ab alia que fit p ruptura paniculi vel aptione meat⁹ quoniã i ta li fit deſcenſus uſq; ad funduꝝ ꝛ ſubito ipſi⁹ oſſei ꝛ diſtinguitur ab inteſtinali in tactu ꝓp equalit̃ vt dcuꝝ e ꝛ ẽ facilioris curatõis q̃ntũ. ſ. ad reductõz qꝛ i inteſtiali ꝓp vẽtoſitatez extẽdẽtez ꝓp feces ali qñ difficilis ſit reductio lz eq̃l ſit difficultas cura tionis uera. ſ. ɔſolidationis uulneris vel ſtricture aprure qꝛ iſtaruꝝ multo maioꝛ eſt difficultas i cu ratõe q̃ in ventoſa vꝛ ꝛ boc eſt qõ dixit vſq; ad illā partẽ. Et ramex aque vbi ponit ſigna ber nie ex parte materie p viã ɔgeſtiõis vtplurimuꝝ facte. Et dicit qõ iſta cognoſcit̃ p tactũ qꝛ eſt cq̃ lis ẽt diſtinguit̃ a zirbali ꝛ inteſtinali ꝛ aliqualt̃ mollis niſi ſupple ſit multũ extenſa ꝛ tunc cognoſcit̃ p ſplendoꝛez qꝛ apprehenſa candella in obſcu ro manifeſtat̃ aquoſitas ꝛ ipſa non reddit ſupple eque facilt̃ neq; ſupple remouet̃ facilt̃ ſicut vẽto ſa cuꝝ qua magnã hz ɔuenientiã ꝛ ſupple magis grauitat ꝛ propter boc ponit ſigna ventoſe dicit primo ventoſe cognito eſt manifeſta quia ſupple eſt equalitas ꝛ tenſio ſine grauitate et aliquãdo cito remouetur ymo abſq; compreſſione vel ſup ple alio medici exercitio quia fortificata virtute reſolutiua ꝛc. Et quandoq; redit indiſpoſitiue. i. ſubito. ſ. per paſſiones animales vel alias cau ſas debilitantes vel propter vſum regiminis ven toſanẽ ꝛ reſupinat̃ non facit eam facilius remo ueri quia ſupple ſtatio. Et ſecundum boc diſtin guitur a zirbali ꝛ inteſtinali ꝛ addit rationem. qꝛ ſimile eſt ad reſolutionem ventoſitatis ſiue ſtet ſi ue non ſtet addit etiam rationem huius quia gra uitas neq; lubricitas ad boc iuuant ſicut iuuant in aliquibus alijs puta in inteſtinali addit aliud ſignum quod eſt vehementiſſimus doloꝛ propter extenſionem non ſic in ceteris. Conſequenter ponit ſigna carnoſe ſicut ypoſarce in oſſeo vel teſti culo vel carnoſe. i. carnis addite ꝛ dixit q⁹ talis tu mefactio eſt in ipſo oſſeo et non intra ipſum ad differentiam aliarum que ſunt intra vel in pelli cula intrinſica vel extrinſica ſupple ſeparata ab ipſo oſſeo vel teſticulo et eſt cum duritie et groſ ſitie cum duritie maxime in tangeñ ꝛc. differẽ ter ab alijs. Et addit q⁹ talis apparentia eſt in la pideitate apoſtematis duri i non duro autem pre ter boc etiam eſt doloꝛ vt forte febris dixit ulti mate de bernia nature medie ut de uaricoſa. q⁹ ipſius ſigna ſunt uene uel ſupple artarie cum toꝛ ſione uineali earum et molificat̃ teſticuloꝝ .i. paruitate uel debilitate ipſoꝝ propter prohibi tionem uel minoratiõnẽ nutrimẽti ex oppillat̃ in curſibus ipſius nutrimenti .i .in ipſis uenis a ſan guine uel ut multum feculente ꝛc. Et q⁹ illa que eſt artariarum diſtinguit̃ ſenſus per tactum .qꝛ per pulſationem ab illa que eſt uenarum ꝛc. Et ſic finis cap. cum laude domini. Quando igit̃ uobis occurrat caſus poteritis imediate ſcientiffi ce diſcurrere per ſigna bic poſita ad inueſtigan dum ipſum principalem moꝛbum et conſequẽter ad cauſas eius per ea que ſũt notanda i fine. ca. precedentis. De Cura

Egímen. Expeditis i ſuperio ribus. c. de anotho mia ſipbac et aliozum paniculozum e⁹

de cāis rupture ipsi⁹ et dispositionū sibi sil'iuz ut aliarū berniarū circa iguina ul' burſaz appentiū del'miatū est ēt de signis dcāruz berniaruz et differētiis ipsarū iter se.iā ꝺnter plegf de cura harum dispositōuz et duo facit ꝑncipal'r.qñ ꝓio ponit curam satis generalez ſo ſpāles ꝺhēdo ad ſpāles hernias ſa ps incipit in principio cap. ſequentis. Si ē amboꝝ ꝛc. ꝑnis cap.principali diuiſione diuiditur in tres ptes qñ ꝓio ponit q̄daz cōia ad dictā ptinētia euitāda i ruptura ſo ipe pōit intentiones reductiuas in vā ruptura .tertio ꝺnter ponit cōia inſtra gb⁹mediātib⁹dicte intētōes pficiūtur ſa ibi.Et ſciaꝺ q ꝓ intentio ꝛc.tertia ibi. Amplius ꝺſolidatio ꝛc.de prima pte dicit q vle regimē habentib⁹ruptura ē dimittere repletionē z dimittere motū plurimū z ſaltus z inceſſum ſubitū z coituz z deteriꝺ haꝝ diſpōnū est illa q̄ ē.ſ.repletionem Dicit ſo ꝓncipaliter Q ꝺ ut dimittat cibos iſtatiuos z nō multū utatur potu aque.tertio dicit q ſupple ꝺ ut dimittat oēs res molificantes ita gō ēt balnea.q̄to dicit oſtēdet debitū mōm ſe hēdi in opationib⁹ſuis.Et cū comedit reſupinetur z ſic cū ſedet ꝺſtrict⁹ruptura z apud coitū ꝑprie z fit coitus ei⁹ſup leuitatē uētris ei⁹. ꝑro intelligē tia oium haꝝ ꝑticulaꝝ ſimul aduertēdū ut ſupra dictū est.d.A.in B tractatu principaliter intēdit determinare de ruptura vā ſipbac tāq̄ de morbo uel plurimū huic paniculo ꝺtingente q est ꝓim⁹ paniculorū ut ſupra uiſum ē z ꝺnter de cāis ſignis z cura ipius rupture vē tñ ꝑpter ꝺueniētiā in aparētia aliaꝝ berniaꝝ cū iſta ruptura de illis cō ſequēter determinat iō pp hāc cām ꝓincipaliter hic ponit iſta cōia euitāda maxime in vā ruptura ꝛ iſta eadē adaptari poſſint ad oēm berniā ut uidebitur ſo aduertēdū circa ꝑmū dictuz q̄ repletio est mala in ruptura ita z mor⁹plurim⁹z intenſiue ut ſaltus et ueniēs qlibet mor⁹uel ēt extenſi ne ut longus nā per replerōm p ſe z motum ēt per ſe et maxie ſup repletionē ꝓhibetur ꝺſolidatio ſcilicet ſure paniculi cū g repletōm ſtomaci et inteſtinoꝝ fiat deſtenſio ſipbac ſupra quē grauitāt et refidēt inteſtina vñ elongātur labia uulneris et ſic ꝓohibetur ꝺſolidatio hoc idē efficit mor⁹plurim⁹quōlibet intelligatur cū p talē motū inceſus grauitant magis inteſtina ſupra ſipbac ꝛc.utz z hoc maxie fit cū motus ſegtuz repletionē et pp eadē cām ēt coitus nocet qñ ut ſupra uiſum est in de cāis rupture ad quē locū p intellectu haꝝ partiū recurratis in coitu ꝓmittur uenter z iō inteſtina pp cō preſſionē deorſum ꝓmunt z ſic labia uulneris dillatātur ꝛc.et maxie ſtante repletōe ſtomaci et inteſtinoꝝ hoc ꝺtingit ut ꝑz ꝺſiderāti. Hoc ēt eidē uerificari pōt in ruptura facta ex dillatatōe didimoꝝ et relaxatōe ipius paniculi quoniam fcā ꝺpſſione uel diſtēſione ẓirbi uel inteſtinorū deorſum magis didimus dillatatur et panicul⁹relaſſatus magis deorſum diſtenditur utz pōt ēt declarari qūo talia ſint cā augmēti aliarū berniarū ut aquoſe uentoſe apoſtemoſe uinealis tā p uiaz defluxus ibidem q̄ ēt per uiā paulatine ꝺgeſtionis nam in eis q̄ per uiam defluxus manifeſtū est qō ex uehementi motu uentoſitas ſupiorum deorſuz mouetur ita etiā aquoſitas z materia qlibet apoſtemans z etiā ſanguis melancolicus z ex ꝺnī qlibet talis est apta augeri in illis etiā q̄ fiunt p uiaz paulatine ꝺgeſtionis iſtud declaratur quoniā ex uehementi motu et ſuperfluo et maxime ſuper receptionem et coitu vtus nālis debilitatur et maxime membrorū ꝑi⁹leſorū et iō apta est aquoſitas uel uentoſitas uel qlibet alia materia apoſtemationis generari et augeri. Et p ꝺueniens vle regimen habētib⁹ruptura .i.oibus rupturis cōe est dimittere zepletōm et motū plurimum ꝛc. ut dic̄ textus.dico tñ q̄ principaliſſime iſta lra uerificatur in uera ruptura et ſciſura paniculi. Et hoc est precipuū et ſingulare in curatione talis ruptu re dimittere motū ꝛc. Sz obijcies non apparet qūo motus noceat i ruptura ſipbac umbilicali cū per motum grauitet inteſtina deorſuz z remoueā tur a loco rupture etiā apparet q̄ coitus in iſto caſu non noceat et maxime in mulieribus gb⁹ tales umbilicales magis euenium q̄ uiris ꝑpter p̄gnationes cum in coitu aliqualiter ꝓmatur ps umbilicalis mulieris et ſic ſi ẓirbus uel inteſtina ſint extra ſitum ꝓprium ꝑpter ruptuzaz ibidē ſipbac uidentur per talem ꝓceſſionē in ſitum ꝓprium reduci etiā ſequitur in iuus mentum et non nocumentum. Dicatur primo q̄ motus laboriosus i hoc caſu nocet nam licet inteſtina uel ẓirbus diſtrahi uideāt⁹ a loco rupture per motuz ex alia parte extendēt⁹ ipis deorſum ipm paniculuz in fundo.ſ.quem reſident ꝺnī labia uulneris elōgāt maxime ſi uuln⁹ſit rotundum uel ſcōm tranſuſuz ſit incedens ut plerūq̄ euenit. Si ēt ſm longum ſtet ſciſura tñ ꝑhibetur ꝺſolidatio q̄ per tenſionē paniculi deorſum fit ut panicul⁹inbeꝛeat ẓirbo ul' inteſtinis uel ab eis ꝓmatur ꝛc. Quomō ēt coitus noceat manifeſtum est qñ p talem ꝺpſſionem uentris mulieris ut manifeſte ꝑz elongātur labia uulneris ipius ſipbac ēt ſi eſſet ruptura i uiro hoc ideꝛ ꝺtingeret. Tertio aduertenduz ꝑcipaliter circa ſcōm dictum q̄ cibi inflatiui i caſu nro ualde nocent q̄ pp iꝑ eorum exhibitōm multiplicata uentoſitate i inteſtinis intumeſcunt inteſtina et ꝺnī ampliatur ruptura utz tales ēt cibi inflatiui in qlibet alia uidentur nocere cum ſint taliter inflatiui uel q̄ ſuperflua būdent būiditate et ſic in aquoſa per ſe nocent ul' ſint terreſtris et ſubſtantie melancolice ut ſunt pluria genera legumi num et talia generādo ſanguinez melancolicum ſunt de per ſe cā augmenti uaricoſe et per aceīs uel mediate ſunt aliaꝝ oium berniaꝝ cā augmenti debilitādo digeſtiuā et ad corruptōm digeſtiue ꝑparando ſcōm multos mōs poſitos a.d.A.iz. tertij tertio cap.ij.et.iij.ubi iſta lati⁹debent declari et per idem ꝑz quō pot⁹aq̄.ſ.fontis uel ſupple cuiuſlibet altez⁹ uehementis frigiditaſ et humiditatis est noci⁹et plurie uentoſitatis ,multiplicatiu⁹cuz uentoſitates ꝺtigant et generentur ex diminutione et puitate calidi radicaſ et elementaſ ut dixit. Aū.ij.canticoruz diuiſiōe ꝑis cap. de ſegimie cibi et pot⁹ꝺmento.25.,ꝺnter attēdeñ circa

tertiū dictum q̄ ly in ruptura aliquādo ad curā
sint necessarie res molificantes ⁊ etiam balnea.
ut infra uidebitur ubi .f. esset intētio reducē ites-
noz in bursa existēriū fecib⁹ repletoz ⁊ extensoz
tñ indicatōe sumpta a ꝺsolidat. q̄ de directo oppo
nitur rupture paniculi talia humectātia nocēt cū
medicine ꝺsolidatiue ut infra uidebitur ficcitate
⁊ fortatiōe p̄cipēt Circa q̄rtū dcūm ubi ostē
dit debitū mōm se bīdi dixit q̄ cū comedit resur i
netur ubi aduertis ut q̄ ly comedit pōt teneri in p̄
senti ⁊ i p̄terito fm q̄ pōt ꝓduci uel breuiari ⁊ fz
oēm sensum ē clara lr̄a q̄ boje stāte ⁊ comedente
uel post q̄ comedit iam grauatur fund⁹ stomaci ⁊
fic nō ites tina deponit ⁊c. resupinetur igitur ille
tp̄re. tp̄re vo ihanitionis tunc sedeat uel ster ita tñ
ut addit text⁹ q̄ sit ꝺstrict⁹ rupturā. i. teneat tunc
maxime cingulū uel bracale de quo ifra⁹ tangetur
bñ ordinatū s. locū ruptrure ut p̄hibeat descensuz
mēbroz infra ruptrā ⁊ fic p̄hibeat a dilatatōe
scisure ⁊ addit maxie apud coitū supple sit ꝺstric
tus pp cām supra dictā q̄ ꝓmūtur tūc maxime
deorsuz ites tina ⁊ ita ampliet ur istud dictū ēt ad
alios uiuēdi modos i quib⁹ disponūtur intestia ad
motū deorsuz ut i actu ass. lādi quoniā i illo actu
ꝺcoitatur plerūq̄z ꝑssio faciēs ⁊c. p tunc ergo fit
maxia cautella ut brachale sit decēter strictum.

Et nōte q̄ pp negligētiā bui⁹ canonis i ope mul
te taliū disp̄nū uel nūq̄z reducūtur ul̄ difficilime
reducātur ubi tñ cū istis obseruātijs ⁊ alijs appli
catis remedijs reduceretur. Tota lr̄a ē clara lege
eā totā usq̄z ad illam partem.

Et scias ⁊c. Jn hac fa pte cap. d. A. po
nit itētiones oēs q̄ bēri p̄t.
uel debēt i reducēdo ruptrā maxie puā. Pro
itelligētia cui⁹ pris ē aduertēn ut colligitur de mē
te. d. Azi. fo pbicoz ⁊ actū prio de cāis q̄ q̄cunq̄z
cāe sunt medie iter agēs ⁊ finē mouētur ab agēte
pp finē ⁊ ex ꝺsti finis ē p̄ima i itētione ⁊ ultima
in executōe iō. d. A. numerādo itētiones bīdas i
curatōe rupture p̄niculi cū descēsu ites tinoz ul̄
zirbi ⁊ cū agregatōe materie uentose uel aquose
ieis directe ⁊ multū mistice numerauit has inten
tiones bīdas fm ordinē intētōis q̄ ꝺri⁹ est directe
ordini executōis q̄ i executōe retrogrado sumun
tur idicationes ab ordine hic posito p̄imū ergo in
tali cāu q̄ insurgit i mēte medici ē scisure ꝺsolida
tio ex quo hic ē sermo p̄cipalis de fractura ipius
q̄ fi nō fit possibilis ut aliq̄ ꝺtingit in antiquata ⁊
i etate puecta ⁊ i corpore melācolico mt. s. uisum
ē tūc surgit itentio ad p̄hibitōm dillarationis.
Et q̄ intētio q̄ ē ꝺsolidatio p̄fici nō pōt sine exica
tione uulneris quoniā i oi digestione mēbri repit⁹
duplex būiditas. s. subtilis ⁊ grossa quaz q̄libet in
diget exicatōe ⁊ ꝺsolidatione ut dixit Auerois .v.
coli zet vi. cap. ⁊. A. scōo can. in canonibus genera
libus cap. uiij. dixit q̄ ꝺsolidatiua medicina ē que
exicat ⁊ inspissat būiditatē stantē inter duas sup
ficies uulneris ꝓpinquas ⁊c. iō tertia principalis
intētio ē exicatio ei⁹ q̄ molificatū ē ⁊ dillatatum
⁊ quoniā talis dillatatio uel scisura paniculi cōso
lidari non pōt nisi labia uulneris adinicem unian
tur ut tertio regi non p̄t aūt uniri stante descēsu
zirbi uel intestini nisi primū facta reductione ip̄o
rum i sipbac ꝓpriū iō insurgit alia intentio q̄ ē re
ductio ei⁹ q̄ descēdit si ē zirbū uel intestinū ⁊ qm̄
talis reductio aliq̄n fieri nō pōt pp ipletionē ites ti
noz ab aquositate uel uentositate q̄ fic dillatata
intestina non possunt recipi itra scisurā iō p redu
ctōe fiēda insurgit alia itentio q̄ ē resolutio ei⁹ q̄
agregatū ē i ea. s. ites tiali q̄. s. ē aq̄l uētositas ul̄
cū resolutiuis uel cū extractōe maxie. s. dicte ma
terie i ipo osseo sint recepte. Et q̄ facta reductio
ne ites tinoz̄ in locū ꝓpriū cū fit consolidatio q̄ ut
multū p̄hibetur p humiditatē ⁊ aliq̄n p uentosita
tem. Jccirco ad p̄hibitionē remouēdā consolida
tionis uel ad p̄hibitionē ēt future rupture insur
git alia intētio q̄ ē p̄hibitio materiei q̄ extēdit ul̄
supple apta ē extēdere ⁊c. Et hoc supple cū dicta
⁊ potione ut uidebitur in p̄te seq̄nti. Et ex his p̄z
lr̄a clara lego eā. Et scias q̄ intentio supple p̄n
cipalissima curatōe rupture ē cōsolidatio scisure
si possibil' ē. Ecce q̄ principaliter logtur de solu
tione paniculi sipbac aut si nō ē supple possibilis
intētio ē cōseruatio ei⁹. s. scisure ne addatur ⁊ exi
catio ei⁹ q̄ molificatū est ⁊ dillatatū. i. q̄ intentio
cōsolidationis uel p̄hibitōis dillatatōis ꝓpter exi
cādo id q̄ molificatū ē sup. ⁊ ruptū aut dillatatū
Et reductio ei⁹ q̄ descendit i ipa siue fit zirbū aut
intestinuz q̄ talis ꝺsolidatio etiā fieri non pōt ni
si prio facta reductione ites tini uel zirbi ut labia
vulneris imediari possint. Et resolutio ei⁹ q̄ agre
gatum ē i ea si est aqua uel uentositas q̄ talis re
ductio intestinoz fieri sepe nō pōt nisi resoluatur
id q̄ agregatū est in ea ruptura siue fit aqua uel
uētositas fouetur a cā aūcedēte iō oz ei⁹ multipli
cationē p̄hibere. Et addit ⁊ si nō resoluitur p̄pa
ratio fiat in ei⁹ extractione. Ecce uideris mira
bilem ordinē. d. A. in intentionibus habēdis in cu
ra scōm p̄imā cōsideratōm ubi tñ fm opationem
actualē esset de directo mō retrogrado opando
q̄ oz intēdere cū dieta ⁊ medicinis ad materiā an
tecedētē digerēdo equādo euacuādo ne deorsum
fluat ꝺster resoluere q̄ aggregatū est in bursa ut
fiat i p̄orū intestinoz̄ reductio tādē ipa reducatur
ꝺster adhibeātur q̄ p̄hibent reditū deorsum ⁊ dil
latatōm cū brachali ⁊c. ꝺster ad cōsolidātia sci
surā ultio deueniendū est q̄ tamen executio fuit
p̄ima in uia intentionis ut patet.

Amplius consolidatio Jn hac tertia p
te principali cap. ip̄e ponit q̄buscā cōib⁹ instr̄is in
tentiōis dicte p̄ficiatur. Et directe ponit ordinem
i bis istr̄is scōm ordinez itentionū pri⁹ in lr̄a posita
rum prio ponēdo q̄ habeat uiam etū i ꝺsolidatiōe
scōo i p̄hibitione dillatationis tertio in reductōe
ei⁹ quod descendit q̄rto i resolutōe ei⁹ q̄ agregatū
ē de aquositate uel uentositate. q̄nto i p̄hibitione
materie aūcedēt. Et fic posset diuidi p̄s i q̄nq̄z p
tes patebūt ⁊ ptes legēdo lr̄az ꝺtinuā dicit prio de
p̄imis duab⁹ q̄z ꝺsolidato scisure ⁊ ꝺseruatio ei⁹
ut n̄ addat fit cū a medicis glutinatiōm faciēti⁹
ꝺfortātibus in q̄bus est stipticitas ⁊ quātomagis

Digitized by Google

est scisura breuior ē ꝯsolidatio facilior ⁊ qñq; fit iuuamentum in ea cuꝫ cauterio. dicit ēt ꝙ eiꝰ exi catio fit cum medicinis resolutiuis de tertio dicit ꝙ reductio eiꝰ qō descēdit fit cum strictura ⁊ liga tura de q̄rto dicit uer eius resolutio qō agregatū est fit cum ēptis facieñ i ydropisi ⁊ q̄ sunt eis silia de ultimo dicit qō prohibitio materiei fit cuꝫ eua cuatione ⁊ eq̄tione cibi. Et qꝫ supius dixerat i resoluī eiꝰ qō agregatum est non semp sufficit re solutio sꝫ aliq̄n ē necessaria extractio pro ꝯplemē to dixit qō extractio fit cum medicinis adhurenti bus cum fortitudine ⁊ opatione ferri. Pro itel ligentia quaꝫ partium primo notādum circa dic ta in primis duabꝰ ad ꝯsolidationē. prima intētio generalis est vnitio ex quo ꝯsolidatio opponitur solutioni vnitatis. Danc aūt vnitionem labiorum vulneris non manifeste directe ⁊ fere imediate respiciunt tria p̄cipalia ⁊ opa nr̄a. s. primo duce re ptes distantes ⁊ fo seruare sic ꝯductas ⁊ tertio substātiā. i. ꝯplexionē ptis sanā ꝯseruare. Per hec enim tāq̄ p opa nr̄a adiuuatur nā q̄ ē princi pale agens ad ꝯsolidationē. primo qdem oꝫ addu cere labia in vnū quoniā vnitio ptiū distantiū nō fit nisi ptes ille ⁊tangāt se talis aūt ⁊tactꝰ p ꝯduc tionē fit labiorꝫ in vnum ⁊ qꝫ ipsa opatio q̄ est vni tio fienda a nā regrit tps ꝯueniens cum actio in tpre fiat p̄ter id qō labia sic in unū ꝯducātur expe dit sic ipa ꝯducta seruare tpre sufficienti qꝫ etiaꝫ nā non ꝯuenienter actionē opatur nisi eiꝰ ꝯplexio uel substātia qō idem est in ppōsito fit sana iō ex pedit substātiā sanā ptis seruare. Et hoc ē qō exp̄s se dixit. H. tertio teg. textu ꝯmenti. 107. cum dixit Ꝯglutinat ergo distātia ⁊ eā q̄ ex principio uni tionem reddit nā. nostrum uero opus primū. i. ad mōdicū p̄tinens idem ut dictū est ꝯducere in id ip sum distantia. fm uero seruare in quo ꝯducta fuit ⁊ tertiū nil intercidatur inter labia p̄uidere. ⁊ q̄r tum ipam ptis substātiā seruare. Istud autem tertiuꝫ nō posui tāq̄ ab extrinfico magis sumptū ⁊ ꝙ non in omni uulnere est necessariuꝫ sꝫ in dis copto. ⁊ manifesto tātum in quo casu non sumus nos hec igit̄ tria sunt q̄ directe ⁊ imediate unitio nem uel ꝯsolidatōm recipiunt q̄dam ēt alia sunt q̄ mediate ⁊ magis idirecte ꝯsolidatōm respiciūt ⁊ talia sunt q̄ uulnerī nō debentur rōne ipiꝰ uulne ris tantū sꝫ rōne alicuiꝰ ꝙponitur cū uulnereꝰ ut ꝙ timetur ꝯponi cum uulnere cuiꝰ tamen ꝯpositō phibet fieri sanationeꝫ uulneris nisi phibeatur si cut uerbi gra esset fluxus materie uel materia flu xa uel apostema q̄ omnia curationeꝫ uulneris im pedirent nisi admouerentur uel phiberentur eue nire uel ēt molif. catio ptis lese. p ꝟ enim ꝙ mem brum solutum est debilitatū non pōt nutrimentū sibi aduenies pfecte digeri ex quo remanet sup fluit humida indigesta in membro ⁊ maxie qꝫ ex pulsiua mēbri est facta debilis non sufficiens etiā illud superfluū qō naturaliter deberet p digestionē resecari expellere. Et p̄ꝫ ꝟ. d. A. habens ꝯsidera tionē ad has cās ipeditiuas dixit q̄rta primi cap. 28. Intentio ār, in medicādo solue ꝯtinuit q̄ i mē bris accidit molibꝰ est triuꝫ principioꝝ curā habe re primuꝫ eoꝝ ē quoniā si cā fuerit fixa. i. nō fue rit uulnꝰ multuꝫ puum ⁊ superficiale qꝫ talia p se cu rantur. Est retinere illud qō fluit ⁊ ꝯstringere il lius materiā si ipa fuerit currens ⁊ fm est scisuraꝫ ꝯsolidare cum medicinis ⁊ cibis cōuenientibus. Et in hac bñ intelligēti includuntur intentiones Ḡ. supradicte ⁊ tertiuꝫ est putrefactōm ꝓhibere quanto plus possibile fuerit ⁊c. Ecce ꝙ. d. A. non solum habuit cōsideratioꝫ de ea q̄ imediate vul neris respiciunt sꝫ etiam ad ea q̄ ut plurimū ipsum cōsequūtur pōt ēt videre meo alia breuis ⁊ gene ralis fieri diuisio has atrasq; cōp̄hēdens. s. ꝙ intē tio curatiua vulneris aut sumitur ab eis q̄ phibēt ipedientia cōsolidatōm aut ab eis q̄ iuuāt ⁊ ꝟ du pliciter qꝫ aut iuuat instrumentaliter mediāte qꝫ nature offerendo cōuenientia positiue ad opatōm ipsiꝰ aut ipam uirtuteꝫ imediate cōfortando q̄ ali qualiter est ex resoluī debilitata ut fit sufficiens ad opatōm unitionis si sumatur indicatio ab eis q̄ phibent impedientia sic hētur intentio ad dilla tatōm labiorꝫ ad mouendā q̄ pficitur p ipoꝫ i unū cōductionē ⁊ cōseruationē ⁊c. ⁊ ne aliq̄d interci dat extrinsicꝰ fm hanc indicationē sumitur inten tio ad phibitionemꝫ fluxus ⁊ apostematis cū diꝝ tentibꝰ ut floboromia potione dieta subtili et filibꝰ Si aūt sumatur indicatio ab eis q̄ nature offerū tur q̄ ipam instr̄aliter in ꝯsolidādo iuuāt sic hēt intentio de exhibitione medicinaꝝ glutinationem facientium et exicantium nā p medicinas exica tiuas humidū accidentale coniumitur qō in uul nerib⁹ ꝯiungitur ut. s. dicebatur. p medicinas vo glutinat hūiditate q̄dā uiscosa labiū cū labio inui scatur et unitur Si vo sumatur indicatio ab eis q̄ vtutē ipam debilitatā cōfortāt sic hētur intentio ad medicinas cōfortatiuas et stipticas cū p stipticita tē uniātur ptes mēbri et sic ipius robur uigerat p stipticitatē ēt ꝯfortatur mēbꝝ ne recipiat. Et ꝟ ē ꝙ dixit textꝰ nr̄ cū dixit. Amplꝰ ꝯsolidatio scisur aut ꝯseruatio eiꝰ ne addatur fit cū medicinis glu tinationē faciēnbꝰ ⁊ ꝯfortātibꝰ i qbꝰ ē stipticitas. ⁊ addit. Et quāto scisura ē minoꝝ tāto est ꝯsolidatio facilior ꝟ itelligatur ceteris paribꝰ ex pte eretis cō plexiōis diuturnitatis qm̄ i corpore melancolico se nilli ⁊ ruptura antiq̄ difficilior est ꝯsolidatioq̄ ⁊ si pua fit ruptura q̄ i certa maiore ruptura oppositē ꝯdictionibꝰ ut. s. dictū ē. fo attēdeñ ꝙ hic duplex repitur lr̄a vna dicit qñq; iuuamētū i ea cū caute rio ꝟa lr̄a exterioꝫ dicit cū uomitu credo ꝙ pria fit sanioꝫ nā sꝫ uomitꝰ ferat p ꝟ qō ad oppositū diꝝ tit qꝫ tñ ē motꝰ satis laboriosus saltē ut i plurib⁹ du biū ē ne i uehemēti comotōe fiat vlnis dillatatio ⁊c. Cauteriū vo i uulnere ad ꝯsolidat̄ nalet per ꝟ qō cauteriuꝫ sua forti ficcitate exicat per se bu miditatem extraneā per caliditateꝫ etiā p accidēs exicat p ꝟ qō resoluit ꝯdempsat ēt ptes membri ⁊ ꝯstringit eas ⁊ sic prohibet receptionē materie i mēbro ⁊ membrū ꝯfortat q̄ oia p̄cipaliter faciūt ad ꝯsolidatōm ut dictū ē. s. de modo aūt ⁊ forma ⁊ applicatione cauterij dicetur inferi⁹. Sꝫ dubita tur nā ex supradictis ad ꝯsolidatōm p̄cipue regri tur medicina exicatiua ut ēt exp̄sse colligitur q̄rta

q̃rti tractu primo ⁊ q̃rta primi cap. supi⁹ allegato ⁊ tñ.d.A.in textu de ipis nullã fecit mentionem. Sed solũ dixit q⁹ solidatio sciſure fit cũ medicis glutinatiõe faciẽtibus ⁊ ꝺfortantibus in quib⁹ẽ ſtipticitas ⁊c.Ad hoc dicatur primo q⁹ hoc tanq̃ notum ⁊ famoſum relinq̃t uel maxie cũ in particu la ſupiore cũ ponit generales intentões in curatõe pro una principali intentione dixit.Et exicatio ei⁹ qõ mollificatũ eſt ſupple ẽ neceſſaria q⁹ ut ſupra ibidem exponebatur ꝺpletus intentio ꝺſolidatõis exicãdo id mẽbrum qõ molificatũ eſt pp.ſ.lesionẽ eius.ut ſ.exponebatur.Manifeſtauit ẽt hoc in p rima lr̃a inferiore cũ dixit.Et ei⁹exicatio fit cum medicinis reſolutiuis ⁊ hoc ſi p accidens humidus euaporare faciẽdo.Et ſic inuebatur non ſolum ea q̃ per ſe exicant ſ̃z ẽt per accidens in hoc caſu eſſe neceſſaria maxime cum membr cui⁹ꝺſolidatio q̃ ritur ut paniculi ſit nãliter ſitum.Si igitur in ꝺſo lidatione membror abſolute debeat medicia eſſe in primo gradu uel q̃ſi exicatiua ut de mente.d. A.quarta primi loco allegato ⁊ tertio de ingeio ſanitatis ⁊ q̃rta q̃rti loco allegato colligitur ſeq̃t manifeſte q⁹ ſi in membris molibus medicina exi catiua ẽ neceſſaria in ꝺſolidatione paniculi ẽ ma xime neceſſaria cum exicatiua in primo reſpectu humidi non eſſet exicatiua in prio reſpectu ſicci ut patet intelligenti uel dicatur ſcõo ⁊ notate dictus ſingulare qõ ut.ſ.dictum eſt obſeruauit ordiez re trogradum q̃ debet haberi in exicatione ⁊ iõ intẽ tio ſua eſt qõ in exicatiõe primũ apponãtur ſupra locum ruptuze medicine reſolutiue ⁊ exicatiue q̃ medicine iuuant ꝺſolidationez p hoc qõ remouẽt ipediens ipam etiã medicine iuuãt poſitiue ut ſta tim uidebitur deinde apponãtur ea q̃ imediate ad ꝺſolidationẽ faciunt ut medicine glutinatiue ⁊ cõ fortantes in quibus eſt ſtipticitas ut ſupra in ordi ne lr̃e poſuit ⁊ qõ hec ſit mens ſua.patet etiam cũ ſapore inſpicienti lr̃am in cap.inferiore cum dicet Et oz ut adminiſtrentur in ea ẽpta q̃ ſuper ſciſurã adminiſtrãtur poſtq̃ agregata ſunt labia ſciſure. Ex bis uerbis inuebat primo debeze apponi medi cinas reſoluẽ ⁊ exicatiuas deinde ꝺglutinatiuas ꝺfortantes ſtipticas. Et ratio huius eſt q⁹ ſoli datio fieri non põt ut.ſ.dictum ẽ niſi labia elonga ta ⁊ diſtenſa adinuicem proxima fiant medicine aũt glutinoſe ad hanc perfectionẽ ducere non pñt ergo primo offerende ſunt medicine reſolutiue.ali qualiter ⁊ ſtiptice q⁹ bar uirtute medicinar mino rato per reſolutõm humido accidentali bocus mẽ brocum ⁊ exicato fit ut ꝺnenienter talia membra proxima fiant ⁊ ſic per medicinas glutinar ꝺſolida tioni fiunt parata.Et hoc diligenter mente ꝺſerua te q⁹ eſt tanq̃ clauis in curatione in applicatione medicaminũ ⁊ iſtum ordinem ſeruauit.A.i capi. ut uidebitis. Circa dicta in tertia ⁊ quarta par te oĩa ſunt clara ſi lr̃a exponatur.Exponatur ergo ſic.Et reductio ei⁹qõ deſcendit.i.ꝺſeruatio reduc ti qõ deſcendit.i.deſcendebat uel ẽ aptum deſcen dere ⁊ ſupple phibitio eius a deſcẽſu fit cũ ſtrictu ra ⁊ ligatura decẽter ꝺſtrictiua.ſ.brachali õ quo in cap.inferiore erit ſermo ſpãlis.Et addebat pro exequẽda alia intentione qõ reſolutio ei⁹ qõ agre gatum eſt ſupple in inteſtinis uel in burſa fit.i.per ficitur cũ ẽptis facieñ i ydropiſi.i.iuuãtibus i ydro piſi aſchte.ſ.uel tympaniee q⁹ aquoſitas uel uẽto ſitas plerũq; ibidẽ ꝺgregatur.Jdẽ intelligatur de ynguentis ſaſcelationibus ⁊ ſimilib⁹de quib⁹dictũ ẽ.i4.bui⁹⁷ ſpãliter dicetur in capitulis ſequẽtib⁹.

Circa q̃ntam ptem dixit pro executiõe alteri⁹ intentiõis qõ phibitio materiei ſupple q̃ habetur ad cãm añcedentẽ fit cũ euacuatõe ſupple ⁊ dige ſtione materie añcedeñ ⁊ equatione cibi.i.debita dieta in oĩbus de q̃bus ẽt ſpãliter ſeri⁹ erit ſermo in illa pte ſatis ad pricipiũ Q⁹ ſi addatur ruptura ⁊c.⁊ in alia pte ſequẽte. Quod dixit i ultia pte Q⁹ ſi ſupple nõ ſufficiũt ad exicationẽ medicie lau date in ydropiſi tunc extractio aquoſitatis ⁊ uẽto ſitatis maxie aquoſitatis fit cũ medicinis adhuzen tib⁹cũ fortitudine ⁊ opatione ferri. Jſta lr̃a ba bere põt duplicẽ ſenſum.prio qõ fiat talis extrac tio inſenſibiliter cũ medicinis uehemẽtioris calidi tatis ⁊ exicatõis q̃s ſint ille q̃ ut plerũq; laudãtur i ydropiſi q⁹ ſi in ydropiſi laudantur medicine cale factiue ⁊ exicatiue in fo ibi exhibeãtur q̃ ſunt ra les in tertio et uocãtur ſicut adhurẽt reſpectu illa rum uel fiat extractio ſenſibilis pforãdo cũ ferro ipm oſſeum q⁹ plerũq; reſudat ad intra oſſeuz hu miditas multiplicata in inteſtis ⁊ iſte ẽ mod⁹ cõis quo utũtur cirugici de quo modo ut.ſ.dixi uidi ſin gularẽ caſum. Ali⁹ſenſus ẽ q⁹ extractio fiat cũ medicinis adhurẽtib⁹cuz fortitudine.i.cuz meris cauſticis q̃ ut dixit Aueroys.5.colliget debẽt eſſe ſine caliditat cuz ſubſtãtie groſſitudie ⁊ aliq̃s cũ opatiõe ferri.ſ.cũ cauterio actuali talia.n. cauteria maxime laudãtur in mẽbris humidis et laxis ad exicãdum ut teſtebatur.d.A.ſo canticoꝝ pre ſa textu ꝺmẽti.17.uterq; ſenſus bon⁹ẽ magis tam placet prim⁹q̃ ſus Et ſic p3 expõ oĩuz bar prici lar et ꝺñt toti⁹cap.p uos legatis lr̃am. Jn ſum ma igitur quãtum ad curã in vli primo bẽris de bitũ regimẽ in dieta numerãdo a qb⁹cauẽdum ẽ p̃cipue ut a repletõe motu plurio ſaltu ⁊c.in cibis ẽt ab inflatiuis oĩb⁹potu aque et ab alijs oĩb⁹mul tum molificãtib⁹in debito ẽt ordine ſe hñdi ſm ſi tum corporis ut reſupinetur et ſedeat ſtrictus ⁊c.

Dẽtis ꝺñter intentões oẽs q̃ haberi debent i re ducẽdo ruptuzam maxime paruã ⁊ ꝺñter multo magis ad alias minus paruas.ſ.ad ueram ruptu rã inteſtinalẽ q̃ ſunt in ordine ſex.pria ẽ ꝺſolidatio ſi eſt paſſibilis.ſcõa ſi non eſt paſſibilis ꝺſ.ruatio ne maiozetur.tertia exicatio membri debiliteri ⁊ molificati q⁹ ſine hac non põt fieri ꝺſolidatio. q̃r ta reductio eius qõ ſtat deſcendẽs in burſa.quãa reſolutio eius quod ꝺtinetur in eo quod eſt ſic de ſcendens ſi ſit aqua uel uentoſitas q⁹ aliter nõ poſ ſet fieri apta reductio. ſexta prohibitio materiei añcedeñ ⁊ foueñ ⁊ ſicut dictum eſt licet iſte cões intentiones optimum habeãt ordinẽ ſm uiam in tentionis tamen ſm modum executionis cui ſunt modo retrogrado ordinãde. Dabetis tertio ea quibus dicte intentiones perficiuntur.prima que eſt ꝺſolidatio perficitur cum glutinatione facient

Digitized by Google

ibus exicantibus ꝛ ꝯfortantibus .Fa etiam pfici tur cum bis.tertia que est exicatio membri debi litati cū resolutiuis.quarta que est reductio eius ꝛc.fit supple cum magna leuitate ꝯprimente supi nato homine ꝛ tandem ꝓhibetur descensus cuꝫ ligatura ꝛ strictura.quinta que est resolutio eius quod ꝯtinetur ꝛc.perficitur cū ualentibus in idꝛo pe ꝛ si non cum ferro perforando uel cauterizādo ut dictum est.sexta que est ꝓhibitio materiei an tecedentis ꝯpletur cum digestione euacuatione materie ꝛ equatione cibi.s.ordinatione diete .Ec ce uidetis hunc mirabilem ordinem in hoc capitu lo. Sequitur aliud capitulū:

De Cura.

Jest amborum descensio. ꝓsita cura rupturaꝝ in generali. Jam spālius ꝓ sequitur de cura dictarum berniarum. Et qm̄ bernie maxime principales sunt sex.s.zirba lis uel intestinalis aquosa uentosa carnosa uarica lis ꝛ apostemosa ꝛ iter has carnosa uaricat ꝛ apo stemosa magnā ad inuicem habent ꝯformitatez ēt in cura de carnosa ꝛ uaricosa unicum facit ca pitulum ad quod ēt reduci potest de apostemosa diuiditur igitur tota ista ps principalis in quatuoꝛ partes qm̄ primo determinat de curatione intesti nalis ꝛ zirbalis ꝛo de cura rupture aque .tertio de cura uentose.quarto de aliis duabus simul.Fa ps ibi in principio sequentis cap.qm̄qꝫ euacuatur ꝛc. tertia ibi regimen in hoc ꝛc.quarta ibi Curatio hoꝛ est ꝛe. Presens etiā capitulū principali diui sione diuiditur in duas partes quoniā primo ponit regimen obseruādum in reductione talium mem broꝝ in situm propium et ꝯseruatione ipoꝝ in ta li debito situ ꝛo ipse ponit medicinas ꝓuenientes ad ꝯsolidationem Fa pars incipit ibi.Et medicie que bibuntur.prima adhuc diuidi pōt i duas par tes quoniā primo ipse ponit ꝯparationē in facili tate reductionis istaꝝ berniarū bursalium et non bursaliū ponendo ēt quandā cām ꝓ ꝯsolidaꝛ su perius dictū ꝛo dat nobis modum i reductione Fa ibi.Et cum fit ꝛc.de prima dicit si est amboꝝ .s.i testini et zirbi descēsio i osseum possibilis est ipoꝝ reductio ueꝝ est difficilis ꝫm ꝯparationem reduc tionis amboꝝ ipoꝝ que in ruptura q̄ est desuper. Ratio huius partis ē satis manifesta per rationē suā seq̄ntem quoniā ruptura desuper ut inguinal uel umbilicalis facile cum resupinatione corꝑis reducitur cum uel aliqua breui ꝓpessione cū ma nu illa aūt q̄ ē bursalis aliqñ multum difficiliter i mo cum grandi studio ut uidebitur in particulaꝛ ferioꝛe nā propter id.s.ꝙ utplurimū i intestinali cō tinetur uentositas ꝛ aliqñ feces extēdentes intesti na difficulter u alde aliqñ intra ozificiū rupture re cipiuntur. Addit ꝯiter unum cuius iō habita ē su perius in capi.superiore dixit. Si addatur ruptu ra incipiatur indeficando qō dilatatum est ꝑpter humiditatē .s.accidentaliter multiplicatā. Et adu nando quod scisum est.boc est qz exicādo adiuua tuꝛ quod scisum ē ꝛ igeietur in ꝯsolidaꝛ eius.s.sup ple cum medicinis glutinationem facieñ ꝯfortan tibus ꝛc.ut.ē.dicebatuꝛ dixit notantez si addatur ruptura .s.sipbac nōbilis qz leuis ruptura de recēti facta plerūqꝫ stante boie supino ꝛ cū bono regi mine a natura per se curatur lego litteram. Si ē ꝛc.Et cum fit iobediens ꝛc. Jam ꝯiter dat no bis modum in reductione que faciliter nō fit redu ctio ꝛ modum cōseruationis ꝛ dixit. Et cum sit in obediens ad redeundū.fac ut eger sedeat in aqua calida.ꝛ iplastretur ruptura cum lenitiuis aut ua poꝛetur cuꝫ panno calido tam diu donec redeat dixit secundo facta.s.tali reductione ad cōseruā dum ne de nouo fluant deoꝛsuꝫ deinde stringatur suppositis medicinis agregationem facientibus ꝛ dimittatur tribus diebus.Et dando ordinem i stri ctura dixit.Et sit strictura cuꝫ inuolutiōibus qua dratis ꝛ in uolutibus ꝓparatis ad agregandum labia scisure. Et addit qō qñqꝫ cauterizatur secū dum banc strictuꝛaꝫ ꝛ ꝓparationē.Et ad remo tionem cuiusdam erroꝛis contingentis in actu pra tico de figura plumazoli dixit. Et non administrē tur inuolutiones sperice quoniam ipse dillatāt ru pturam maxime aūt in casu est necessaria conso lidatio.Addit ultimo circa boc unū casum.Et nō opoꝛtꝫ ut approximet medicus.s.huic rupture fer rum oio. Pro intelligentia istoꝝ dictoꝝ ē primo aduertendum.ut supra dictum est.qō aliqñ ruptura intestinalis uel zirbalis facile reducitur. .s.cum est inguinalis uel etiam aliqualiter bursa lis non multum distensa deoꝛsum.nam tunc soluꝫ resupinato coꝛpoꝛe ꝛ ad se aerem attrabēte occul tatur eminentia.aliquādo uero distēs.s.intestinis multa et elongato osseo replentur ipa aquositate fecibus interdum uel uētositate et tunc ē dilligē ter laboꝛandum in reductione ꝛ i hac doctrina no bis insinuat.d.A.i presenti parte. Jn boc igitur bebeatur ordo ut reductio cuꝫ facilitate fiat quo niam si uiolenta fieret fortassis ipsius fistacis ma ioꝝ fieret apertura. Laudo igitur ut nisi uenter sit mollis ꝛ intestina sint uacua anteq̄ coꝛpus pona tur in balneo ut christe ponatur linitiuum tan tum et non attractiuū qz i atrahendo sequeretur nocumentum ut cōstat.Et in emissione cristeris habeat cautellā ut patiens nō surgat i emissiōe eius sed ipso iacente ꝛ supra altero latezum decli nante leuiter cristere emittatur postea euacuatis superfluitatibus ponatur in balneo non cōi totus sed tantum stet in conᵗba balnei ita ut partes ge nitales usqꝫ ad umbilicū balneo madefiant ꝛ i ip so sic situato minister cōtinuo attractendo ꝛ leuiter sursum cōprimēdo reducat uoluit tamē Rasis in diuisionibus ꝙ moꝛetur in aqua calida per hoꝛā ꝛ postea pꝛematur ad reductionē ꝛ si prima uice nō reducantur iterato ponatur in aqua calida. ꝛ sic ꝯiter continuetur usqꝫ ad reductionem uerū ego laudarē ut uidetur textui nr̄o ꝯformari ut primū ponat patiēs supius ꝛ leuiter manibꝰ ptractet ut si possibile ē boc mō reducat.Et si nō sic sufficiat

cuz aliquando ſola ventoſitas ſit in cauſa ꝓhibēs
reditum tunc fiat vapozatio cum panno calido
tamdiu vt dicit textus donec redeat ſupple ſtan
te ventoſitate in cauſa ſed ſi feces oure cōiungan
tur vt aliquando fit in colica. tunc etiam ante bal
neum laudo fieri fomētationē cum filtro ifuſo in
aqua decoctionis altee maluarū mercurialis flo
rū camomile feni greci ⁊ ſemis lini addēdo bonā
quātitatem butiri ad molificationē. vel ſumere pā
nū lineū duplicatum ⁊ infundere in oleo oliuaruz
maturarum oleo amigdol' dulc' cū pinguedie galie
⁊ butiro. ⁊ cōtinuare aliquam talium fomtationū
vſqz ad debitam reductionem. Qz ſi pur iſta nō
ſuffecerint tunc ego poſtremo laudo poſitionez in
aqua tepida vel calida balnei etiā i cāu bumecta
tiui artificialiter cuz eis que ſupra ponebant ponē
do in balneo. Et ſi cōiūgatur ventoſitas vt ple
rāqz euenire ſolet in balneo ponantur aliqua reſo
luntiua vt anetū ruta feniculus ⁊ ſemina bozā cuz
modico vini albi iſtū ordinē nobis ꝓſuit dñs Au.
ſed nō retrogrado ratio cuius ordinis ſumitur in
boc qz licet humectantia ⁊ molificantia ad redu
ctionem interduz ſunt neceſſaria ⁊ ſic utiliter ſer
uant i cura rupture tamen ex parte qua humecta
tur accidentaliter membrum ſciſum. Et cuius
notabilis exicatio ē neceſſaria ad cōſolidationem
ut ſupra dictum eſt ideo ex parte iſta nocent ſi igi
tur cōpleri pōt intentio reductionis ꝑ euapozatio
nem cum panno calido melius eſt q̄ cum euapo
rat humectantium. Et qz balneum actuale certis
paribus magis humectat etiam partes quarum
humectatio non eſt neceſſaria q̄ fomentatio ex eo
⁊ magis debilitat. ideo ſi ꝓpleri pōt ꝓfomētatione
decoctōis uel cū embrocatiōibus etiā ex oleis uel
alijs humectantibus ⁊ reſoluentibus magis eius
cōueniēs q̄ formale balneum. Et ſic habetis ordi
nem in reductionem q̄rtum eſt ex parte medica
minū localiuz. alia pleraqz reſtant que prudentia
medici ſunt regulanda ut uerbi gratia q̄ ſtet ifir
mus cū plumatio ſub coſſis ⁊ aliquando ſtāte na
cuitate inteſtinoruz ⁊ ſtomaci. fiat leuatio cautiū
ad ſuperiora. ⁊ cum illo ſitu miniſter operet re
ducēdo exhibitio tenuis diete maxime in quanto
fricationes membroꝝ ſuperioꝝ ⁊ non inferioꝝ
hec omnia omitto ꝓpter cauſas manifeſtas ⁊ ex
ptus medicus de ſimilibus cōſiderabit. Et ſic ha
betis clarā primam litteram que ſic legitur. Et cū
fit inobediens ad redeundū. ſ. qz fit neceſſaria dili
gentia in reductione aut euaporetur cū panno ca
lido tam diu donec redeat ſupple ſi eſt poſſibile.
Et i hoc mānifeſtat primū modū eſſe electiorē ⁊ ſi
non implaſtretur ruptura cum lenitiuis ⁊ in hoc i
telligantur fomitationes embrocationes ⁊ ſimilia
⁊ ſi non ſufficiat fiat ut eger ſedeat i aqua calida
nōte dixit nōnter ſedeat ⁊c. Circa dicta in ſcōa
parte eſt aduertendū q̄. d. A. in illis uerbis primo
innit qō facta reductione primū fiendū eſt probi
bere ne denuo deſcendat zirbꝰ uel inteſtina ⁊ hoc
ſit cū ſtrictura uez qz ꝑter hoc ēt ſtat intentio cō
ſolidationis paniculi ſciſi que ꝓſolidatio fieri non
pōt niſi per adunationē labioꝝ diſtantiū ipſius pa
niculi que ꝓpletur per medicinas agregationē fa
cieñ ideo oz ante ſtructurā. ſ. cum brachali primū
ſuperponi medicinas agregationē facientes. ſ. la
bioꝝ ⁊ iſte ſunt medicine reſoluentē ⁊ exicantes ut
ſupra uiſum eſt que notabiliter differ a ꝓſolidan
tibus ⁊ dimittātur ſic tribus diebus q̄ uerisimile
eſt in tribus diebus reſoluto humido extraneo ⁊
exicato membꝝ ita corugari ut labia vulneris ad
inuicem propinqua fiant. Et tunc ſupple in iſtos
tres dies apponi debent medicine ꝓſolidatiue fac
ta noua ligatura que tunc magis neceſſaria ē q̄
a principio quoniā a principio intentio aduniatiōis
labiorum. aliquando perficitur cum fomentatio
nibus aliquando cuz unctionibus ut infra uidebi
tur deinde in tali caſu forte non eſſet incōueniens
ſemel in die renouare medicamina ⁊ ſic ligatura
non ē tantum neceſſaria homine tñ ſemper imo
bilitato ⁊ ſuper dorſum exiſtente ſed in ꝓceſſu ubi
intentio eſt maxime ad ꝯglutinationem que potiſ
ſimum cum gumi ⁊ glutine ⁊ uiſcboſis perficitur
⁊ que ad ꝓpoſitionē ceroꝝ maxime ꝺuēiūt quo
rum actio eſt tarda ⁊ ipſoruz uirtutes longiori cō
ſeruāt tpre iō i ꝓceſſu ſtrictura magis fixa ⁊ lō
ga ē neceſſaria. Et ꝓp hoc nōte. ꝑ ꝺcordia auctoꝝ
de ligatura q̄ aliq; iubēt ñ ſnouari ligaturā niſi
poſt decem dies aliqui poſt ſeptē aliq; poſt duos
vl' tres dies. dicatur q̄ primi loquūtur i caſu quo
medicine conſolidatiue ſunt applicate ⁊ alii qui
de breuiori termino intelligunt appoſitis medicis
aduniationem facieñ tantuz verum eſt tamen q̄
Bentilis in conſilio ſuo famoſo ad rupturam. di
xit de his medicis intelligens que ad cōſolidatio
nem faciunt. quia varietate dictarū medicinaruz
non cōſiderauit. In cōſeruatione adherentie liga
minis ſupra locum. ⁊ in adminiſtratione antidoti
. i. medicaminis ſecundū proceſſuz dierū debitus
ordo ē ſeruandus. vt neqz breuitate boze interci
datur eius actio nec prolixitate euaneſcat ſupple
virtus medicaminis. Sed per quartā vnā quāq;
die vel quintaz demū periodica fiat eius inouatio
vbi tamen ligatura eſſet decenter facta ⁊ ifirmū
non grauaret ⁊ tēpore frigido laudarez tardari li
gaturā vſqz ad ſeptē dies in boc magis cōſonant
dicta auctoꝝ nec boc tēpore fiet barū medicina
rum i virtute euaneſcentia. Addit etiaz textus
ad debitam formationē illius ligature. Qz ſit ſtri
ctura cum inuolutionibus quadratis ⁊ inuolutio
nibus ꝓparatis ad agregandū labia ſciſure. Ec
ce quomodo voluit in alia ⁊ alia ruptura fieri de
bere aliā ⁊ aliā ligaturā qui oio ex omni plumazo
lo verbi gratia equaliter agregantur labia vulne
ris facti ſecundū longum ⁊ ſecundū latum. In
boc igitur ſtet bona cōſideratio medici ad ꝓpe
hendendū formaz vulneris que tactu ab experto
ꝓprehendi pōt medico ⁊ ſecunduz labia vulneris
ita formare plumazoluz aliquando quadratū ali
quando triangularem vt ſit ſufficiens ad agregā
dū labia ſciſure. ⁊ ipſa ſic conſeruare et cuiuſcūq;
figure fiat ita diſponatur vt notat textus qō nō ſit

ſpirice figure quoniaꝫ per ſpiricitatem ꝛ accutiue quandā ſuper planoſ ſubintrat in ſciſuram ꝛ ſic cō ſequenter ipam dillatat cum tamen neceſſaria ſit conſolidatio.

Forma autem plumazoli quantū ad figuraꝫ ut dictum eſt non pōt bene dari ſed in cōi hoie fiat. ſm hanc ꝺpoſitionē ipe plumazol⁹ ut ſit.ſ.iiij.digitis amplus ꝛ ſit de tela lini multis plicaibus ordinata inter quas ponatur totum ꝛ fit plane figure ꝛ aligetur brachali ſm cōem morem facto ꝛ fiat lamina facta ferrea ſcōm quātitatē rupture uel paꝛ maioꝛ ꝛ eſt melius que ēt tota panis ꝛ modico cotti inuoluatur non tñ rotunda remaneat imo plana ꝛ tunc ſupra locum rupture ſupponatur imediate medicamen ſiue ēpl̄m ſiue cerotum uel unguentū ſed cerotum magis laudatur ad ꝺſolidatōm ut dicebatur ſuper corium igitur extenſum ita ut loco firmiter adhereat ſupponendo ꝺnter dictā lāinaꝫ ꝛ ſupra ipam plumazolū ꝛ tunc ſtringatur cū brachali facto decenter ꝺpbēdēdo labia uulneris ad agregationem ut dictum eſt.ſ. Ex hoc uidetur magnus erroꝛ pꝛaticantiū cōiter q cum eadem figura ꝛ forma brachalis vnūqōqꝫ ligant ꝛ ſtringāt cuꝫ tamē non poſſint cuiuſlibet uulneris labia elōgata equaliter in unum adducere ꝛ cā erroris iſtorum fuit qꝛ exiſtimant q brachale nihil operetur niſi ſuſtinere membra ſurſum ne deſcendant cum tñ.d.A.hic ut uidetis ad aliam principalem intētionem ipm ordinauerit.ſ.ad agregandum labia ſciſure ꝛ ipa fit agregata ꝺtinere que eſt magna pars cure. Et ꝓpterea ſeq̄tur textus ꝛ qñaꝫ cauterizatur ſcōm hanc ſtrictura preparatōm quaſi dicat q ſi medicamina reſolutiua ꝛ exicatiua nō ſufficiunt ad hanc uitionem labioꝝ qñq̄ cauterizamus ad hāc intentionem pꝛincipaliter quoniaꝫ ut dixit Aliebras ſ.pratice cap.iij. Cauterium enim humiditatem dificat reducitqꝫ ultra meatuum.i: labia uulneris alongata ꝛ adinuiceꝫ arcet. Ec ce qāo magna intentio eſt ad uniōem labioꝝ ꝛc. poſſet tamen iſte textus aliter induci ut ſit mens .d.A. Qꝛ licet facta ſit adunatio labioꝝ q brachale cum medicamine reſolutiuo uel exicatiuo, dubium tamen eſt ſi ſuperponantur medicine conſolidatiue ne fiat conſolidatio cum multo maioꝛē uim in conſolidatione habeat cauterium q̄ tales medicine ideo dixit qō qñaꝫ cauterizatur ſecūdū hanc ſtricturam ꝛ preparationem.i. poſtq̄ facta eſt pꝛeparatio per ſtrictura. primus tamen ſenſus mihi magis placet. Aduertendū primo propter ultimum uerbum cum dixit. Et nō oportet ut approximet huic rupture ferrum oīno. Ladit dubitatio non parua de pp hoc ſniam uaria auctoꝝ. Nā Serapio qnto breuiarij cap.i.in principio cure talis rupture laudat in corpoꝛibus duris curam cum ferro ꝛ adducit hoc eſſe de conſuetudine aliptum Idem ſenſit Aliebas ſ.pratice in principio dixit ſic ad lr̄am i iteſtinoꝝ eruptiōe que ex ſciſura ſipbacis fit medicamibus medicaminibus curabilis non ē ſupple hernia de qua ē rubrica capi.ſed eius cura ferrum ē ꝛ coctura ꝛc. Et huius curam cum ferro tradidit 6.pratice cap.5. Et in hac ſnia ſunt aliqui moderniores in oppoſitam partez ē ſnia.d.A.hic Raſis ēt in al.ꝛ diuiſionibus in cura huius non apposuit ferrum. Idem Auenzoar in hac hernia non ponit ferrum licet in aquoſa ſi cut ēt.d.A.inferius. Dec auctorum contradictio facit me in hoc ad loquendum ſuſpectum ꝛ dubium uerum ut non cadam ſub reprenſione conſiliatoris iz.ſ.differentia qui cū reprehendebat baly falſe interp̄tantē.ſ.tertio tegni circa illū paſſū calidioꝛa calidioꝛibus ꝛc.dixit ille nāq̄ perfectus iudicatur expoſitor qui mentem iuſte interp̄tatur dñis ſiue uerum dicat aut falſum ut ſcribitur primo pronoſticoꝝ ideo conabor ego uerba.d.A.ꝛ ſi forte apud aliquos dubia eſſent ad clarum ſenſum reducere. Pro declaratōe ꝛ ꝺcordia auctorum. Et primo ꝺmemoꝛando q ut.ſ.dicebatur in cap.de cāis q tribus modis in genere cōtingit ꝛirbum uel inteſtina deſcendere intra oſſeum aut.ſ. primo per ruptura ipius ſipbac ſo dillatatis didimis per amplificatōm eoꝝ poſſunt diſcurreꝛ ꝛirbus uel inteſtina ſo per rupturam ipius ſipbacis. tertio per relaſſationē ꝛ molificatōem eiuſdem ſipbacis pōt igitur fieri deſcenſio membroꝝ.ſ.ꝛirbi uel inteſtinoꝝ aliquo triuꝫ modoꝝ ſupradictoꝝ tñ differenter ut ibidem dicebatur ꝛ ad diuerſum ſitum deſcendunt talia membra per unaꝫ cāꝫ ꝛ ꝓpter alias quoniā ſi deſcēdant ex apertione dimoꝝ tunc perueniunt ad contactum teſticuli uel teſticuloꝝ ꝛ appellatur uera ramex ut ibidem dicebatur ſed ſi ex ruptura paniculi fiat deſcenſus uel ēt ex relaſſatōe tunc ꝛirbus. uel inteſtina non poſſunt peruenire ad ꝺtactum teſticuloꝝ ſed aut recipiuntur inter unā pelliculā ꝛ aliā burſe ut ex ruptura ꝺtingit aut in ipo ſipbac cōtinentuꝝ ſicut in ſacho ut.ſ.loco illo declaratum ē. Et ex hoc fundamento cum alio addito.ſ.q .d.A.hic loquitur de deſcenſu hoꝝ membroꝝ ex ruptura ſipbacis in textu habebimus prio unum modum ꝺcordie ut.ſ.uellit.d .A.q non oportet ut approximet huic rupture ferrum oīno.ſ. ad extractionē teſticuli ut facere ſolent miniſtri huius artis ſtante hac ruptura in qua nullum teſticulis cōicatur nocumētum cū non poſſint talia mēbra ad ꝺtactum uenire teſticuloꝝ extrabāt teſticulū cum hoc tamen ſtat ut ad curationē ꝺueniat ferrum.ſ.ſcindendo.mirach in loco rupture ꝛ ꝺnter ſumēdo ſipbac ꝛ tandem ſi expedit cauterizando ut uidebitur hunc ſm ſenſum ſequebātur Serapio ꝛ Aliebas primū aūt ſenſum.d.A.cuꝫ ceteris ſequacibus aliter imaginari poſſumus ꝛ forte ꝛcedo magis ad mentem illoꝝ diſtinguēdo de rupturā quoniā alia ē magna alia parua alia recens alia antiqua alia in puero alia in ſene ſanguineo uel melancolico. Et ſm hoc credit.d.A.cū Auenzoar ꝛ reliquis q ruptura in iuuene maxime non multum antiquata poſſit cum medicinis reduci. ut expreſſe Auēzoꝛ dixit in pueris difficiliter ꝓpter plantum ꝛ inordinatōm in ſenib⁹ ꝛ difficiliter ꝓpter duriciem paniculi. Et in bis non eſt tutum

eū ferro laborare qm̄ pueri ex dolore facillime dis
soluerētur ēt nō possent regimini ꝺueniēter subici
si eis aliq̄ diuersum occurreret accidēs senes ēt
pp debilitatē non sunt tanto labori ꝛ timori expo
nendi maxime in eis superfit modicū p̄ris ad uirā
iuuenes aūt qui tollerare possent per hoc q̄ sunt
fortis uirtutis ꝛ patiēter tollerant quietem ꝛ ociū
ꝛ non sic pueri ꝛ regimini per medicinas ꝺuenien
ter subiciūtur tales p medicinas ꝺuenit̄ curari
possunt. uannū esset igitur per cirogiā curā attēn
tare. Fundamētū igitur suum fuit q̄ oēs homines
uel apti sunt sine graui mortis periculo ferrū tolle
rare ē uel nō si sic ut iuuenes tales curari possunt
per medicinas sit ergo per operatōm cum ferro
nec non ꝺsilium suū est q̄ non approximet ferro
ꝓpter timorē ꝛc. Et hec inita. d. A. fuit arbitraria
ꝛ multū rōnalis. Aliebas aūt Serapio nolue
runt obsequi illis qui cum senes essent adhuc ob
stinate uolebant uenam talis rupture curationez
q̄ q̄ medicinis fieri non posset. Laudabant isti fie
ri debere cum ferro ꝛ q̄ hoc sit uer̄ ps inspicienti
seriem lr̄e Serapionis que laudabat hoc i corpo
ribus duris. i. seibus sed ꝺsuetudinē aliquā non
q̄ hoc faceret de principali cōsilio sed ut uolunta
ti illoꝝ obsequeretur melius ergo est blanditime
curare ꝛ clausam sustinere rupturam q̄ tali se pe
riculo ꝺmittere maxime cū per tales rupturā ob
seruato debito regimine ꝛ ligatura possit homo
uelut sanus usq̄ ad terminū p̄fixum etatiue de
currere ꝛ ad ꝺsenat̄ spēi sufficienter se exercere.

Non sic aūt ē in aquosa uel uaricosa q̄ in aquo
sa leuis ē cum ferro curatio et sine timore que fi
eat curatio reiterer. Uaricosa aūt aliq̄n ta
lis ē in iuuene ut per medicinas curari non possit.
q̄ nisi curetur debilitatur testiculus uel forte ꝺrū
petur ita utrille non reddatur ad generatiōnē apt°
et ideo in iuuene aliq̄n laudatur opatio cuz ferro
notate ista oia. Non tñ. d. A. Laudauit lego lit
terā ꝺtinuando ad primā post q̄ sunt reducta il
la membra deinde stringatur suppositi. i. prius po
stis medicinis agregatiōnē facieñ ꝛ dimittat̄ sup
ple bis tribus diebus ꝛ stet supinus ꝛ addens for
mam ad ꝺpositiōnē lombaris maxime plumazoli
dixit. Et sit strictura. i. id quo fit strictura ꝛ ꝺserua
tur supple facta cū involutiōib° q̄drat ꝛ involutiōib°
ꝓparat̄ ad agregādū. i. ita disp̄at̄ ut sic faciēs ad
agregādū labia scisur̄ ꝝ q̄ dicebat ꝛ addidit. Et
q̄nq̄ cauterizatur ſm hāc strictrā ꝛ preparatio
nem uel q̄ cauteriū facit ad hanc intentionē cō
plendam. s. ad agragandū ꝛ sic ꝺseruādum ut q̄
facta p medicinas ꝛ lombare agregatione tūc ad
pfectam ꝺsolidatōm fiat cauterium ꝛ addit ēt de
clarando de forma plumazoli ne ꝺtigat error. Et
non administrentur involutiones sperice quoniam
ip̄e dillatant maxime aūt necessaria est ꝺsolidatō
Postremo addit cañ in ope obseruādo pro ꝺsilio
Et non os approximetur. s. medicus ferrum ꝺino
supple ad ꝺsolidatēm q̄ quo itelligatur satis dic
tum est

De medicinis.

Et medicine Sequitur pars de me
dicinis in qua. d. A. ꝺtinci
paliter duo facit quoniā primo ponit medicinas
que ad agregatēm magis faciunt fo que ad ꝺsoli
dationē fa ibi. Et de ēplis ꝺueniente ꝛ in prima
pte primo ponit ea q̄ per interius fo per exterius
ibi. Et os ut administrētur ꝛc. primo ēt ponit qui
bus uteñ est per superius fo ponit cañ in appositē
emplast. ibi fa Et os de prima parte dixit Et me
dicine que bibūtur quibus iuuantur habē tes rup
turam sunt sagenea ꝛ decoctio nucbū cypressi ꝛ p
pie in qua dissoluta sunt sagenea ꝛ diaciminum

Notate q̄ usus box medicinaliū non solum cō
uenit in hernia intestinali ex ruptura paniculi sz
ēt in facta ex dillatatione didimoz ꝛ in relassat.
In oibus enim talibus intendimus resolutioni ꝛ
exicationi nam relassatio paniculi pendet ad sup
flua humiditate similiter ꝛ dillatatio didimoz ut
plurimū. In facta uero ex ruptura primum in
tendimus p̄parationi labioz que perficitur cum
resoluentibus ꝛ exicātibus ut sepe dictum ē talia
aūt oia sunt huiusmodi. Nam sanguinea est ꝺfec
tio magna que scribitur ab. A. v. cañ. tractatu pri
mo ualens ut ibidez scribitur ad oēs passiones fri
gidas ꝛ uentositates grossas ꝛ ad frigus ꝛ ad simi
lia ꝛ in sūma est resolutiua ꝛ exicatiua carminati
ua uentositatū quaz resolutōm maxime intēdim°
in curatione cuiuslibet rupture utz ilpicieti descri
ptionē eius. In nuce cipressi ut fo cañ cap. de ci
pressō est uirtus calefactiua fine atractione ꝛ in
hoc ut ibidem differt ab alijs calefactiuis ꝛ resol
uit humiditates ꝛ in ip̄a ē uirtus adherere faciēs
q̄ē p̄cipuū in casu nr̄o. Ideo dixit in cap. de nu
ce cipressi q̄ē empl̄m ruptare ꝛ aliud non dixit
decoctio igitur eius maxime ualet p̄cipue si mi
sceatur cū alio in hoc ēt habēte ꝓprietatē ut ut s̄
de sagenea. Et si coquatur in uino medij coloris
cum modico aque cisterne erit ꝺueniēter diacimi
num ē ꝺfectio nota cuius ē resoluere carminare ꝛ
exicare In hoc ualerent alie ꝺfectiones. magis ut tria
ca mitridatū ꝛ relique ꝺfectiones ut dianisum cō
fectio de seibus propzie Triffera. B. posita ꝛ Me
sue ꝺa pte p̄me distinctōis ꝛ similes exhibendo
cum decoctō p̄dicta in mane ſm doses eaz debitas
quas ab. A. ꝛ Mesue locis propriis requiratur

Et oportet ut administrentur in ea sup
ple ruptura. ꝺnī ponit cañ.
dicens empl̄a que super scisurā administrantur.
post q̄ agregata sunt labia scisure. i. administren
tur empl̄a q̄ ualent ad scisuram principaliter ꝛ ta
lia sunt ꝺsolidatiua q̄ ut. s. uisum ē cum glutinosis
ꝛ stipticis pficiūtur post q̄ appositā sunt illa q̄ fa
ciūt ad ꝺgregatōm labioz ut sepe dictū ē. Et post
q̄ tracta sunt duo oua. i. testiculi ad supiora ꝛ ex
pleta est reductio eius quod descendit. i. descen
debat quasi dicat facta reductione pp q̄ contra
huntur sursum testiculi qui elongabātur ppter illa
membra decesum fluxa ꝛ appositā consequenter
empl̄is facientibus ad agregationem labioz tūc
apponant empl̄a que ualent ad scisuram. i. ꝺso

lidantia Et sic uidetis ipitiam illorum q' semper cum eodem emplo curant z cū eisdem medicis de quoz nūero fuit baly tercio tegni ꝯmēto.igo.qi totalli curatione applicabat tm exicātia cum cauterizantibus ut folia cipressi aloē calcē z acatiaz ꝛc.nullam facies mentionez ad cōglutinatibus q̄ tm sunt necssaria. Et istis emplis ꝛc.iam secūdo ipe applicat emplm conueniens et ad bancitētionem.s.ad adunationē ꝛc.dixit q̄ emplm ꝯueniēs est id q̄ fit ex sauia nuce cipressi z folijs eius ipsa eiz sunt radices emploz super plurimū inuamēti quoz-ē ꝯueniētia supple medicoz .i.aūc.veteres conueniūt in exibitione huius empli ad hanc intētionem z hec est veritas qz Sapio quinto ·breuiari loco allegato istas medicinas uerificat i casu isto quoniā nuz cipressi z folia eius notabiliter exicāt z sauina resoluit z effugat uentositates ita z alij plures de nuce cipressi. A.so can.cap.de nuce cipressi q̄ est aliud e ca.ō cipresso dixit hec uerba tm. Et emplm ruptuze quasi p anothēmatiaz sic singulariſſimū in ruptura z ca.ō cipsio dixit an hazcola uulnez folia eius recentia z nuz ipsius cō solidant uulnera que sunt in membris duris ut in casu nro licet hic principaliter non ponatur ad cō solidatōm sed ad adunationē z exicatōm de sauina de qua scribitur et so can.in ca.de Abel.licet A exponat Abel est fructus iuniperi tamē re uera est sauina ut patet per Serapionē ca.b.de simplicibus ubi et ꝯcordat cum.d.A.in qualitatibus z proprietatibus eius ipa est uehemētis resolnz z ē exicatio z stipticitas. Et dixit Simō Januēsis q̄ in illo ca.defficit auriola membroz capē sup aureola expulsionis ubi dixit q̄ opaz iuniperi z sauie ꝯueniunt sed sauine opaz sunt fortiozes ualēt mirabiliter in prouocādo uzinā mestrua z fetuz ita ut dixerit i de simplicib⁹ Serapio ca.i. Et pp cāz sue subtilitatis ꝓuocat mestrua plus omni medicina ꝛc. Jn sūma igitur tales medicine ꝑcipue sūt in casu nro de modo ꝯpositionis z applicationis dicam in fine capituli

Et de emplastris Nūc expedita prima intentione p sequitur aliam.s.ordinationē emploz que pficiūt ꝯsolidatōm z posset diuidi pars in ptes nouem sm nouem ponit descriptōes. Et inspiciēti primā compositionē patet q̄ in ipa intrant primo glutinantia postea exicantia stiptica z confortantia z in his est intentio perfecta .ponuntur eni primo genera gumi que sunt glutinosa cum aliquali stipticitate z exicatione ut scdo cañ.cap.de gumi. Et ibi est fortis rertus q̄ oēs spēs gumi sunt calide licet de dragaganto dixerit q̄ ipm ē frigidū ad aliqlē stipticitatē declinās sed sufficit nobis q̄ ē inuisciatiū cum aliquali exicatione de bedelio non est dubitatio q̄ sit uiscbosum ē et frigidū z stipticū saltē nuchū glutē .i. colla piscium ē q̄dam uiscbosum z glutinosum q̄ absoluitur a pisce quodā magno ut dixit Serapio sm Simonē ab itestinis pisciū z ē et aliud glutē coziozū quadrupedū silr multū uiscbosū. Tubera sunt gen⁹ fungozū z ē id q̄ dr Tartufere z sunt ꝯplexiōis terree sed hz admixtā paruā substātiā subtilē inuātē ad penetrandum z ideo scisitate iuuat z maxime ficca quoniaz recens collecta participāt grossa humiditate maxime laudantur arenosa in hoc casu. Carnes cancroz participāt notabili viscbositate z si cū hoc intēdamus exicatōni possumus totum sumere cū testa vel facere adustionem eoz modū adustiōis posuit Serapio ca.i.de cācro. Et ibi habet singularem medicinam ad morsuz canis rabidi ita vt dixit. S. q̄ nunqnā vidit aliquē mort cū illa medicina. Et dixit q̄ cancrus fluuiat' sibi debet' cū tota sua natura q̄ rose et cū suis capitib⁹ z alia stipti ca z virtus maxime ficca talia omnia sunt stipti ca sequit' in libro meo z mes. excoriat' nō repio apud aucto.mes. sed bene reperio· mēsce z sunt pisse vel robilie que sunt genera leguminū ad melancolicum declināt z stipticū z maxime si excoriceūtur z ita credo velit iacere littera z addit illi⁹ ɔcte folia altee.i.maluisci de mecha illius ɔcte sunt notabilit' exicatiua z radix z semē eius z stipticitate ꝓcipant vt dixit serapio ca.ꝓpio notate pp illos qui ipsa vtuntur ad humectenduz z molefaciendum z est vsus cōis medicoz licet. A. ea posuerit maturatiua molificatiua ca. ꝓpio Alumē iameni est notabiliter stipticū z exicatiuū z est alumē scisū q̄ a vulgo de pluuia dr ita stipticū ē ut phibeat fluxū. bñditatū accidētaliū dz ipsius poni modica quantitas in compositione sirmac sunt genera notabilitat' stiptica tamaraſcus est arbor satis vo in ea est stipcitas cum exicatione sed eius fructus vehementis stipcitat' vt ca. ꝓpio scdum. A. magra est terra quedam rubea in ipsa est glutinatio z stipticitas z est fortioz i cōstructōe z dixit.d.A.q̄ est lutū sigillatum centaura est calida z ficca vsq; in tertio z est exicatiua sine mordicatione sigillat z ꝺsolidat vulnera mala ymo scribit' q̄ si quoquat' cum carne incisa coniungit eam. Ecce mirabilē virtutem in cō solidando de Aloes manifestuz est quod ē calidū et ficcum stipticū extra positum et confortatiuū propter virtutem stipticitat' que est in eo cuz aromaticitate iam ista omnia videtis notabiliter in casu nostro conuenire. Ponit consequēter aliā descriptionē que talis est. R. armoniaci ipsuz est gumi quo auruz adheret vnde libri z pgameana eo deaurātur· glutinosum ergo est calidum z ei⁹ exicatio est fortis Turis in hoc non est dubitatio sua glutinositate z aromaticitate quod conuenit aloes a sanguīe z dabat .i. illarū ɔtaz de boc dictum est qūo ꝯueniat oūm añ. 3.iij.bedelij.3.ij. dictum est supra ponitur in tali dosi ad refrāgeñ caliditatem superiozum accatie z sacracolle ambozum añ 3.i.de accatia auctozes uarie loquūt' quidam dicūt quod est fructus arboris ut diascorides. A. dixit quod est sucus cuiusdam arboris appellate alcharchi serapio dixit quod est spina barbarica z ex suco fructus z foliozū aliquando fit quicquid sit frigida stiptica et multum inuiscatiua nos autem ut dixit simon tali proprio acatia

carentes ex fuco pennellorum siluestrium expresso et decocto ad spissitudinem faciamus sarcacollam est genus gumi mirabile in casu nostro. Est enim ut dixit .d.A. glutinatiua propter hoc consolidat et carnem et administratur in emplis et in ipsa est virtus adhercre faciens etc. Et q̄ oia sunt fere gumi dixit ad oppositionem terrātur i mortario et maceriant in principio noctis in aceto et supple sic per noctem dimittātur deinde terrantur in mane cū aliquātulo sauine et inbibatur ex eis. i. i eis coctū et ponatur sup locum. Ecce quō utitur hoc vocabulo Emplm b. ponit ītter aliud emplm ei⁹ descriptio talis ē. ℞. masticis sacracolle et thuris partes equales et agregentur in uino de passis. i. dulci uel cocto ad maiorē inuiscationē et leniatur .i. extendatur super pergamenū de pāno ad dūam pergameni quo utebātur ueteres ostricte ex uitris uel inuitris quibus utuntur mulieres ad ponendū intus machagnanos cōis usus ē ut exsiccatur sup pāno uel fustaneo oia hic posita sunt supra declarata preter q̄ de mastice maxime gumi norū cū lefactiuū aliqualiter et stipticum minus tñ thure sed ēt est inuiscatiū addit aliud et dixit aliud silicet illi. s. in effectu ē id quod fit ex aloe et glutie et thure norū ē per dicta. Cōsequēter ponit illam descriptōm mihi magis gratam cum in ea perfecte obseruentur omnes intentiones quas querimus Cuius descriptio sumatur. Nux cipressi Thus et acatia et balaustie notabiliter oia sunt stiptica. Sacracolla sanguis drac est sucus rubeus nos est astringens et coglutinat ulcera et plagas licij liciū est sucus siue sit arboris siue fructus ipm est in actiuis fere tēperatū sed siccat usq; in tertio. unde restringit et cogregat et sic maxime conuenit in medicinis adunationem facien in casu tñ nro maxime conuenit exicādo ex eo fiunt suppositoria de licio ad tenasmonē notata apothecarijs et sunt opiata mirra et galle et sauina equali mensura terrantur bene et sufficienter cum gumi prius. s. dissoluto cum uino cocto et fiat ut adhereātur ouo. s. parti proxime ouo. i. testiculo aut in quocunq; loco fuerit ruptura q̄ plerūq; ibi est eminentia ut ouum donec cadāt quasi uideatur iuuare q̄ cum hoc medicamine sic multo ppre curetur et re uera est egregiū ut patet considerāti diligēter non est aliquid dictum de mirra et gallis. Sed mirra est guma calida et ē sm aliquos ficca usq; ad tertiū resolutiua uentositatū et in ipa ē stipticitas et adherentia et solidat ulcera et sibi ppcipuum ē phibēr a putrefactione ita q̄ ēt mortuū osecuat a fetore etc. Ecce quō multipliciter ualet in casu nro gal le maxime si colligātur imature habet substātiā multū terreā et astrictio eaz ē uehemens et forti ficant membra lassa debilia etc. Ponit ītter aliud emplm bonum q̄ q̄q; solidat rupturam infantiū ut. ℞. corticū granatoz. 3. x. gallarum i maturarū. 3. v. decoquātur ℥. vi. uini stiptici de coctione uehemēti cortices granatorū uehemēt sunt stiptice et maxime granitati-muzi licet balā tie magis exicent que ēt uulnera coherere faciūt espita tñ ipoz sunt magis stiptica reliquis partibus addidit. Q; reducantur intestina ad superiora et embrocetur locus cuz aqua frigida et iuiscetur boc emplm et non soluatur nisi trāsacta ebdomoda aut in oibus decez diebus semel. In his uerbis ēt inuit .d.A. q̄ ruptura i puero aliq̄n ut cū ē recens facile per medicinas curatur facta. s. reductione itestinorū que aliq̄n fit cuz embrocatione cuz aqua frigida q̄ illa membra sensibilia percepto nocumento retrahūtur uel si cum operatione manuali necessaria reductio fiat et tunc ītter facta embrocatiōe cum aqua ueri frigoris labia uulneris adunantur in puero pp ipōrum grādem passibilitatē. Et ex hoc haberi pōt clarificatio apparentie q̄ ad miraculū deducebatur de aqua fontis in territorio Larauazii ducatus Mli ubi multi propter introitum in aqua frigida laborātes descensu intestinoz obiectis brachalibus se ipos existimabant curatos cum tamen re uera osoli dario facta non esset et ideo post parū tpis recidi nabant pluſ hz forte aliqui deuotōe et fide sanarentur quibus reductis emplm ibi appositum solum aliq̄n est sufficiens qō si non sufficiat ad osolidationem q̄ ibi non apponitur aliquod coglutinans addidit propter hoc et iuiscetur hoc emplm supple cum aliquo coglutinio uel cum gumi uel dragagā to resoluto in uino etc. aliud emplm mirabile fm eum. ℞. masticis corticum thuris nucis cipressi et mirre ad exicandū stipticandum adherens faciendum et osortandum glutinis pisciū et sacracolle ad inuiscādum oium ptes equales dissoluatur glute in aceto uini et agregentur cum eo medicine et fiat ex eis emplm addit. Et forte esse sufficit emplm infantibus q̄ fit ex balaustis et pfilio et radice lilij siluestris de balaustijs dictum est qō ꝺueniant exicando et stipticādo de pfilio magnā apud auctores reperio discordiā. Nam .d.A. focali ponit ipm frigidū et humidum i fo. i3. tertij ca. de uomitu ponit iustificando unam descriptionem q̄ pfilium ē stupefactiuū Serapio ca. ꝑpio ponit q̄ ē frigidum in fo sed temperatū i passiuis Idem Auerois gnto colliget et ramen experiētia patet q̄ disrūpit exituras et ulcerat in fine. Credo in ista difficultate esse dicendum sicut idem dixit .d.A. fo can. in canonibus generalibus cap. i. ultra ꝓoemiū ubi postq̄ ꝓfuit q̄ in medicis sunt quedam in quibus sunt due substantie diuerse secundū naturam absq; ꝑmixtione oiō dixit q̄ ex eis sunt que sunt sensu sic apparentes diuerse sic partes citri et ex eis sunt que sunt magis occulte uidetur enim ut dixit ipe q̄ cortex pfilij et legmur de granis q̄ de istis utimur in medicinis q̄ ē super eius corticem fit fortis infrigidationis et medulla et farina que ē in ipo ē fortis calefactionis .ita ut sit medicina rubificans et ulcerans et cortex eius ē sicut uelamen distinguens inter eo hec .A.

Et ideo ꝓtici cum uolunt uti pfilio ad infrigidandum infundunt in aqua tepida et ab eo educitur in aqua mucilago que latebat supra corticē secundum quam partem est frigidum et redditur

humidum saltem per infusionem ⁊ fit ut aliquando sit stupefactum maxime si infundatur in aqua lactuce uel semperuiue ⁊c. Substantia uero intrinseca est notabiliter calefactiua ⁊ exicatiua ⁊ ideo si rumpatur uel terratur operatur ita ut disrūpat exituras per hoc q̄ penetrat uirtus medule eius que calida ē ⁊ exicatiua ita ut fit ulcerans ⁊ id q̄ ō ē crudum ex eo facit etiā cruda magis ⁊ refrenat eam ⁊ hoc ē q̄ non actuatur nisi pars superficiāl frigida tātum quando autem rumpitur ⁊ infundi tur in aqua ſm quem modum utimur eo in ēplis ad rupturam ⁊ maxime ad ramicem intestini ifantium ⁊ eminentia umbilici ut Serapio in ca. proprio de pūlio tunc refrangitur intensa calidit que ē in substantia per infusionē ⁊ permixtionem cuz parte mucilaginosa quelatebat in superficie ⁊ sic redditur totum aliqualiter uischosum cum aliqua li confortatione ⁊ sic in casu nostro ualet taliter igitur eo utamur ⁊ istum modum posuit Serapio loco allegato Radix lilij siluestris albi que quantum ad substantiam terream ē deficatiua ⁊ ē calidum ꝺfortatiuū yreos tamen ē in omnib⁹ illis fortior ⁊ ē cum hoc stipticum ⁊ forte de illo loquitur .d.A. b addit ⁊ fortasse sufficit nisi ut facias ēpl'm ex lenticula aque. Istam eandem sententiā posuit Serapio q̄ confert crepature intestinali in fantium ⁊ forte a tota substantia ē ipa berba que dam que notat supra superficiem aque maxime paludibus multum uiridis ⁊ ē rotunda fil'is i figura lenticule. Et fortasse sufficit ut leniantur eo rum rupture cum bedelio dissoluto in uino ⁊ oleo sambucino ⁊ castoreo de bedelio dictum ē oleuz sambucinum habet uirtutem deficatiuam ⁊ conglutinatiuam resolutiuam temperate dixit. B. Jn sambuco uirtus eius prima ē que deficat fa ē que incarnat ⁊ resoluit temperate castorium ē notabiliter resolutiuū ⁊ exicatiuū ideo maxime ualet q̄ñ ē aquosa ut dixit textus addit ⁊ fortasse sufficit si ad curam cum sanich ⁊ ozdeo uel pultibus ozdei in quibus ē uiscositas ⁊ glutinatio maxime si reducantur ad spissitudinez empl'i ⁊ sic habemus expositionem totius cap. Consequenter sumendum ē cap. ⁊ deinde ponendus ē modus magis ozdinarius domesticus ⁊ clarus in opere apponendo ēt electas magis medicinas in isto casu. Jn cap. igitur primo posuit ꝺparationem in facilitate reductionis hernie intestinalis bursalis ⁊ inguinalis ⁊ in summa dixit q̄ō facilius reducitur iguinalis. ⁊ que ē desuper q̄ bursalis deinde ipe fecit memoriam cuiusdam singl'is in ista materia ut quod ad consolidationem primo preueniāt deficāda humiditatem accidentalem membri dillatāti ad aduna tionem labiorum faciendam deinde principaliter ipe ponit modum in reductiōe si ē aliqualiter difficilis ⁊ ibi ut. s. dixi modo retrogrado infinuauit q primo uideatur si pertractando tātum manib⁹ reducatur ⁊ si nō ponatur pānus calidus ad euaporationem uentositatis que ē aliquando in causa. Et si non sufficit q̄ ibi forte sit alia materia impediens tunc ponatur filtrum in balneo infussum. uel decoctione que fomentatio si fortassis nō sufficiat tunc ponatur in balneo ⁊ hoc signanter fecit propter cām necessariam ut. s. dictum ē. Consequenter facta reductione dedit nobis modum cō seruandi debitum ipozum situm cum ligatura ⁊ stzictura manifestando formam stricture ⁊ maxime plumazoli in hoc q̄ non sit sperice figure ⁊ ī ceteris non dedit formam nz dari pōt q̄ talis ligatura fit etiā propter preparare agregationem labiorum uulneris que aliter ⁊ alio modo fit scōm diuersitatem scisure ut idem dicebatur. Et dixit q̄ō ñ oportet ut tali rupture approximet ferum oio q̄ō q̄ō intelligatur dictum ē ibidem. Consequenter ipe ponit medicinas ⁊ primo agregationem faciēs fo consolidantes ⁊ pzius eas que per interius sumuntur ⁊ ꝺsequenter que per exterius usq3 ad illam partez ⁊ de ēplis ꝺueniētie ⁊c. ubi ponit medicinas facientes ad consolidationem ⁊ pzio cōes fo ꝺtrahendo ad rupturas infantium ⁊ in sumaz fuerunt viiii uidistis istarum omnium clarificationem. Jam igitur agredioz ozdinem habenduz in opere ⁊ quoniā alia intentio ē ad morbum alia ad cām alia ad accidens ⁊ non potest hic perfici cura mozbi nisi sumatur primo a remotione accidentis ut a descensu intestinorum primum igitur pītato cozpoze si intestina sint in ossco reducātur ſm modum dictum circa līam ⁊ iungatur quies infirmo ymo iaceat supinus crurib⁹ aliqualiter eleuatis ⁊ ordinetur dieta declinando in oibus aP regimen exicatiuū ⁊ in principio aliqualiter calefactiuū et in processu minorato exicatio tātuz ad bibeantur cum stipticis aliqualiter glutinosa. ut pedes uitulorum gelatine una grossa nigra aliq̄liter dulcia cibaria de pasta ouo subtilia recentia uel modicum cocta caseus recens modici salis ⁊ huiusmodi utentur ꝺsiter oia aperitiua humectā tia lubrica icisiua subtiliatiua ⁊ acuta aperitiua ut uina alba semina calida ut anexum fenicula ⁊ talia humectantia ēt ⁊ lubrica ut brodialia rapa ficus nue cassia penna ⁊ talia incisiua ut accetosa oia subtiliatia ēt uitentur ut spēs acute ut cinamomum. 33. macis galanga piper ⁊ similia ⁊ radices acutoz calidorum ⁊ subtiliatiuoz ut cepe raffani alia ⁊ talia oia uitentur quoniā talia omnia uidētur in cām relassationis uel solutionis imediate ul' saltem mediate addere. Sed ad medicinalia magis ueniendo babendo intentionem ad causaz relassationis uel probibitionis consolidationis q̄ ē humiditas superflua probibitio cuius ut supra dicebatur in cap. de cura in generali in fine fit cum euacuatione ⁊ equatione cibi. i. dieta de qua iam dictum est sumatim restat ut fiat euacuatio pzio tamen facta ipsius digestione cum appzopziatis sirupis inter quos laudo sirupum talem domesticum. ℞. mellis zozati collati. ʒ. ij. sirupi de sticha dos sirupi de duabus radicibus sine acceto aā. ʒ. 5. cum aquis betonice melisse ⁊ mente aā. ʒ. ij. miss' pro duabus vicibus ⁊ continuetur quiq3 vel sex diebus post quem sumptum in aurora dormiatur per horam ad minus ⁊ tardetur prandium bo

ris tribus. Et si placeret facere sirupum magistra
lem habentem hanc cōmunem intentionez ꝛ in
tentionem appropriatam ēt in exicando ꝛ probi
bendo dillatationem vulneris ꝛ adunando labia
vulneris distensa preparando ad consolidationē
potest fieri sirupus vt infra. ℞. radicum anagalli
ci vel anacalis secundum d. A. secundo casi radi
us Serpent arie ꝛ celidonie cipi Serpilli mente
melisse nepite gatarie camedreos aā M. i. ꝺquo
quantur in aqua vsq3 ad medietatez ꝛ colentur
ꝛ ad omnes duas libras istius decōis ponat lib
j. mellis vel zuchari ꝛ dequoquatur vsq3 ad per
fectionem sirupi ꝛ exhibeantur ex eo. ℥. ij. cuz to
tidem aque betonice ꝛ mente ꝛ continuetur vt su
pra et clarificetur aromatizādo cum mace ꝛ lau
dano quoniam ut dicit Serapio secundum Hal.
agregant ꝛc. Quibus sic sumptis sirupis exhi
beatur medicina solutiua sf̄atis in corpore cōmu
nis habitudinis ut infra. ℞. agarici electi subtili
ter triti. ʒ. i. ℈. ʒʒ. ℑ. i. incorporētur in forma trocis
corum cum oximelle. s. exicentur in umbra per
diem deinde dissoluantur terendo ꝛ infundantur
in aquis melisse betonice ꝛ rute ad minus per ho
ras decem deinde facta bona expressione collatu
re addatur elix idii. ʒ. ii. mellis rosati. ℥. ii. misse
ꝛ fiat potio valet hic benedicta Nicholay con
fectio de datillis valent elim indii maio precipue
confectio etiam alkaf mesue hic singulariter
valet quoniam confortat viscera molificata eua
cuando superfluit in toto corpore ex his potest fie
ri confectum in forma bolli cum zuchario apponē
do dosim conuenientem que in locis propriis per
quirantur ꝛ in forma pillarata valent pilule auree
dicte turbice que tamen multo fortiores sunt secū
dum. N. nec sic in proposito placent sicut pilule me
sue valent pilule feride. valent singulariter pilule
de bedelio quia preter id quod euacuant constri
gunt conueniunt etiam agregatiue maiores pp
ter bdelium ꝛ merabolanos ꝛ reliqua multa in
casu nostro conuenientia. Et tales medicine ma
xime proficiunt in descensu facto per relassatio
nem exhibeantur secundum modum medicinarū
acutarum exhibendo lanatiuum ex aqua mellis
bora conuenienti ꝛc. Et post euacuatam bene
mām ꝫsumptōe ꝺuenīt medicine triachales de
quibus supra in capitulo dicebatur ut salzanea.
mitredat ꝛc. unde sequenti mane exhibeatur po
tio ut infra. ℞. mitridati. ʒ. i. diabugl ℥. ʒ. ℈. cum
uino calido parum sumatur Sequentibus dieb
ꝺuobus uel tribus in mane per duas uel tres ho
ras ante pastum sumatur morselum unum ꝫfec.
de quibus supra ut dianix. diacimimum ꝛ huius
modi ad resoluendum ꝛ exicandū. Et hoc quā
tuz ad ea que interius sumuntur intentione habita
ad causam. Sed quantum ad exterius sumen
da primum laudo ut fiat medicamen. d. A. secun
dum hanc formam ℞. sanine M. i. mucum cipressi
ꝛ foliorum eius an. ℥. ʒ. ℈. buliant in uino nigro ꝛ aq̄
equalis quantitatis bona decoctione deinde facta
collatura omnia simul bene pistentur ꝛ cuz oleo
camōilino redigantur in forma emplastri ꝛ super
ponatur calidum super loco rupture ꝛ bis in die
mutetur. Et si apponatur parum melis ad conti
nendum erit conueniens potest etiam in decoctio
ne eadem infundi petia triplicata ꝛ loco superpo
ni ꝛ pluries in die hoc fiat epitimando ad banc i
tentionem ualeret decoctio spice squinanti abſin
thii camedreos serpilli cipi nucismusch. ꝛ similiū
ꝛ ex pulueribus horum uel aliquorum istorum cū
oleo de menta costo spica ꝛ similibus ꝛ modico
cere fieri potest unguentum ad super ungendum
Et ista eadem continuentur a principio superpo
nendo laminam cum brachali ut supra dicebat
ad prohibitionem defluxis cum cōtingat aliquā
do per lectum moueri uel sedere posset ad banc i
tentionem fieri cerotum cuz uirture medicaminū
de quibus pauloante dictum est. Sed non est ma
gna cura quādo talis exicatio humiditatis ꝛ adu
natio labiorum adinuicem satis breui tēpore fiet
In quo etiam tempore laudo ut stomachus in di
gerendo iuuetur cum aliquo unguento stōaticho
uel ciroto ne superfluitates aquee multiplicētur
ꝛc. Expedita hac intentione nunc ad morbum ꝛ
consolidationem restat principalis intentio que
cum stipticis ꝛ exicatiuis ꝛ glutinosis perficitur
interius ꝛ exterius per interius igitur complerī po
test cum pulueribus per os in elixiis pilulis confec
tionibus in morsellis que ꝛ si multipliciter uaria
ri possint tamen propter non multiplicare nimis
remedia unde aliquando fit ut difficulter electiet
habeatur medicina ponam tantum modo exem
pli causam unam ꝛ apparere meo electionem pul
uis igitur in casu conueniens sit talis. ℞. stipti
tum Serpilli montani crude equine ꝛ radicis
eius radicis figili Sancte Marie anna. ʒ. ij. ra
dicis valeriane. ʒ. iij. ista sola ut refert Lafran
cbus Mediolanensis per se curauit pillorum le
poris boliar tuzis emarites anna. ʒ. i. acatie mu
mie anna. ʒ. ʃ. misce fiat puluis subtilis de quo su
matur in mane cum modico uini rubei tribus die
bus. Sequentibus uero diebus quattuor su
mat sirupum ut in fen. ℞ omnium consolidaz
corrigiole plantaginis quinqueuernie anna. ℥. i.
rosarum buris mastices ematitis anna. ʒ. ij. mir
tilorum sumac sanguis drag anna. ʒ. i. ꝛ decoquā
tur in aqua pluuiali ꝛ cum zuchario siropizetur
potest etiam exhiberi ante cenam per tres horas
stomacho uacuo cum aqua mente ꝛ plantaginis
ꝛ si cum eo posueris parum pulueris leporis uini
in olla combusti melius operabitur post istos dies
sumi potest ad quantitatem nucis in mane cum
uino nigro de elixio ut in fen ℞. radicum ana
galici bene decoctarum in uino nigro ꝛ postea op
time contrictarum ꝛ mellis dispumati anna libr
. ij. quoquantur lento igne usq3 ad perfectionem
et postea superponatur puluis infrascriptus.
℞. sanguis drac. ℥. ʃ. mastices et pilloz̄m lepo⁹is
incisso⁹um anna ʒ. ii. lapis ematitis. ʒ. i. nucis ci
pressi ℑ. ii gariofolozum macis cinamomi nucis
muschate anna. ʒ. ʃ. ciperi ʒʒ croci an. ℑ. i. et bis

Digitized by Google

incorporentur ꝛ vsui reseruentur. Jn hoc etiaꝫ valeret Ellꝫ gentillis sed vt promissi non intēdo remedia multiplicare ꝛ illam descripꝫ posui in cō scilio meo in tali casu pro quadam nobilissima domina brogunda ibidez si placet recuratis pilꝫ precipue in isto casu valentes sunt gentilis artifi tiose multum ꝛ singulares descriptio quarum est vt in fen. Bꝛ. rasur̄ vel limature ferri. ſ. calibis. ʒ. 5. pillorū leporis minutissime incisso:um. ʒ. iij. nu cis cipressi mumie sanguinis draçois ypocistidos olibani acazie añ. ʒ. ij. nasturzij draganti mirre ci peri añ. ʒ. i. terrātur ꝛ conficiantur cum supo con solide maioris. Sed notate precipue quod nocte qua sumūtur debet patiens tenere super loco fra cture magnetem sufficientem magnitudinis lenē ꝛ aplanatam super carne nuda potest etiam fie ri confectio qua vti potest ante cenam per horas duas in hac forma. Bꝛ. draganti gumi rabici affi foliorum roxarum siccarum ꝛ seminis eius spodij acazie ypocistidos amilij lapis ematitis boliar meni terre sigilate coralii añ. ʒ. i. turris nucum ci pressi ciperi añ. ʒ. 5. croci ꝛ cinamōi añ. ℈. 5. pul uerizentur ꝛ cum zucharo dissoluto in aqua men te ꝛ pozrulace quod sufficit ꝛ fiat confectio i mor selis. Ultimo restat ordinare ad hanc intentio nem ea que exterius sunt applicanda ꝛ talia exhi beri possunt ꝛ p̄ viā epitimationis empt̄i vnguē ti ꝛ ceroti licet cerotum sit conuenientius ad hāc intentionem propter causas supeatractas de sin gulis tamen habeatur in opere maior copia po nam exemplum primo epithimatis vt in fen. Bꝛ. sanguinis porci veteris sani libr. ij. liquefiat ꝛ cū cinere radicis caparis ꝛ pulueris nasturzij misce antur ꝛ cum petia epithimetur ꝛ si parum gumi in vino nigro dissoluatur ꝛ secum misceatur erit conuenientias Emptum fiat secundum hunc mo dum. Bꝛ. picis naualis colophone añ. ʒ. vi. sanguis drag. ematites mirre ꝛ mumie aristologie rotun de ꝛ longe añ. ʒ. i. roxa. galarum consolide maio ris ꝛ minoris añ. ʒ. 5. omnia propter gumas pulue rizentur que dissoluantur in vino ꝛ cum albumi ne oui quod sufficit ad incorporandū ꝛ fiat ēpt̄us possit ad necessitatem sine magno ministerio fic fieri. Bꝛ. zucbari roxati ℥ ij. michlete aranafie añ ʒ. ij. omnia simul misceantur. ꝛ loco ēpt̄i superpo nantur ꝛ si non sit spisse sūbe addatur de diacotoni tem sine speciebus quantum sufficit. Et non mire ris si ista etiam exterius vnguentum fiat secūdū hunc modum. Bꝛ. olei mirtilorū ℥. i. 5. olei roxa ti. ℥. 5. lapis ematitis turis mastricis boliar̄ mu mie sanguinis drag. semis nasturzij añ. ʒ. 5. ponan tur in cazolla oleum super ignem ꝛ buliāt ꝛ tan dem cuz cera quod sufficit ꝛ fiat vnguentuz. fiat etiam Cerotum vt in fen. Bꝛ. glutinis piscū ꝛ glu tinis de corijs bouum gumi arabici draganti ma stricis boliar̄ sanguinis drag. añ. ʒ. ij. turis. ʒ. iij. pi cis grece. ℥. i. picis naualis. ℥. ij. mumie. ʒ. iij. glu tinis carpentariorum. ℥. 5. liqueflant pix nauālis ꝛ greca ad ignem ꝛ cum liquefacte fuerit addan tur glutina ꝛ bis liquefactis ꝛ incorporatis depo nantur ab igne ꝛ superponatur puluis supascri ptorum ꝛ bene incorporentur ꝛ cum infrigidari inceperint fiat ex eis magdaleon ꝛ reseruetur ex tendendo super corio ꝛ in tempore renouando vt supra dictum est. Et de istis sum contentus quan tum ad localia. Quando tamen ista localia nō sufficiunt in certa hernia ad perfectionez cure cō uenit approximare cauterium vt in facta a relaſ saſ paniculi sipbacis descendētis cum intestinis inter mirac ꝛ os femoris ꝛ in facta etiam ex dilla tatione meatuum nisi fiat a ficcitate vt aliquādo fit vēs dicebatur secundum Anenzobar quando in complexione humida naturali aqua vt multum tales pendent dispositōnes conueniunt omnes au ctor̄ super iuuamento cum cauterio in eis exicen do humiditatem superfluam ꝛ membrum confor tando ꝛ membra adunando elongata. Sed nū quid cauterium melius fit cum medicina com bu rente vel cum ferro ignito determinauit Albuca sis particula. 30. azarani capitulo primo in his verbis. Et scitote filii quod ex secuto curatiōis per cauteriū cū igne ꝛ bonitate eius super caute rium cum medicina comburente est quoniam ignis est simplex cuius actio non peruenit nisi ad membrum quod cauterizatur ꝛ non nocet mem bro alij coniuncto nisi nocumento paruo medici ne vero combureñ actio peruenit ad illud quod elungatur ex membris ꝛ forasse facit accidere in membro egritudinez difficilis sanationis ꝛ for tasse interficit ꝛc. Et causa huius dicti vt colli gi potest ibidem ex verbis suis sumitur ex actua litate ꝛ simplicitate substantie ipsius ignis ꝛ po tentialitate ꝛ comistione substantie ipsius medici ne nam medicina quia paulatim ad actum sue operationis deducitur ꝛ dolorem praestat tempore longo facit humores currere versus loca propin qua ꝛ aliquando propter ebulitionem in humori bus factam causatur febris maxime quia tale fac macum agit putrefaciendo vt aliqualiter quin to de simplici medicina colligitur ꝛ quia longiorē effectum inducit quā cauterium ignis ex eis mul totiens derelinquitur malitia complexionis in membro difficilis sortior sanationis quod non fa cit ignis cuius actio est subita est tamen dolor ignis intensiue maior quam medicine quoniaz vt dixit Serapio de simplicibus in sermone vniuer sali de secundis virtutibus medicinarum simplic̄ can. de medicina adurente tales medicine grossi tudine substantie tarde alterāt ꝛ paulatine ideo alteratio non sic est sensibilis sicut alteratio ignis subita. Regulariter igitur eligibilior est operatō cum ferro quam cum medicina. Et potest sumi etiam ideo ex hoc quod magis ī potestate nostra est vt auferamus cauterium ferzeum cum volu mus quam cauterium medicine ꝛ maxime liqui de. Jn aliquibus tamen casibus contingit vt eli gatur cauterium cum medicina primo vbi infir mi erūt timidi credētes maiorē dolorē m̄to ꝛ ipō tabiliorē ex igne q̄ medicia ita vt neq̄q̄ paterent

ſibi applicari ignem tunc eligimus medicinas p
ptez quod dixit.d.A tertio caſi fen. xx. Si ſple
neticus nõ tolleret ignẽ admiſtrent cauteria cuz
medicis ſecundus caſus eſt in fiſtula antroſſa cu
ius orificium eſt multuz anguſtũ ſtante profundi
tate lata ubi nõ poſſet ſine grandi ptium circũſtã
tium leſione in profundũ ptingere z tunc eligim⁹
apponere medicinas tertius caſus ẽ ubi locus ſit
multuz neruoſus uel artarioſus ſup que membra
amplius põt impũmere cauterium cuz igne min⁹
aũt ledit cauterium cũ medicina debite ꝓſtructũ
cũ eius uirtus non ſit adeo uehemẽs. In bis igit
caſibus eligimus cauteriuz cuz medicis de mate
ria uero cauterij actualis z ſi ſcdum aliquos mo
dernos multiplex reperiat tñ veteres duplex me
tallum acceperunt vt auruz z ferrum z qõ ipſoz
ſit eligibilius in hoc multũ veteres añ albucaſim
ſunt diuerſificati. Sz diciſſio ſtet in hoc q de cau
terio poſſumus loqui dupliciter.ſ.ſecũdũ ſe tãtuz
alio modo in relatione ad operantez medicũ. Si
de ipſo fiat ꝓſideratio ſm ſe tñ ſic manifeſtum ẽ
q cauteriũ auri eligibilius ẽ cũ aurũ ſit metaluz
nobilius quã ſit ferruz z magis tẽperatũ z buma
ne nãe magis ꝓportionatũ ſi autez ſit ꝓſideratio
ad opantem ſic cauteriuz cuz ferro ẽ laudabilius
qz in tali cauterio auri põt eſſe deceptio z ideo oz
vt caueatur ille error medicuz eſſe multum exer
citatum qui cognoſcat z expientia ſciat comẽſu
rare caloꝛem ignis in eo ita ut nõ ſic igneat vt liq
ſcat z in laminas ouertat z nõ ſic fiat debilis igni
tio vt infrigideretur añ cauterizatõnẽ perfectam z
qz pauci ſunt tales ne igitur accidat errꝛ melius
ẽ vti cõiter cauterio ferri q̃ auri vt Azaranius di
xit loco ſupra allegato z ideo ꝛciliatoꝛ differẽtia
ccxxvij.diuiſit iſtam mãm in duobus verbis ſic
abſolute eligeñ ẽ cauteriuz auri quo ad plures ãt
ferri de tpe vero cauterizationis z gbus in coꝛpo
ribus magis ꝛueniat hic nõ tractabo cum iam vi
deamur ſatis in principali diſgreſſiſe ꝓpoſito z ſi
ptinenter factum ſit ſi diligenter lectoꝛ cõſidera
bit. Sed ꝓ hac tota materia ad maioꝛẽ copiã
z integritatem recurratis ad ꝛciliatoꝛẽ differẽtia
ccxxvi.z.ccxxvii. vbi clare hec hẽbitis z ad aza
raniũ loco allegato z ad ea que ſcribuntur cõiter
per doctoꝛes ſup quarta primi ca.xxviiij. ad ꝓpo
ſitum aũt noſtrum redeundo dicamus q̃ in caſu
noſtro cauteriũ vtrũq̃z ꝑt ꝛuenire vt ꝑs ꝓ iuuamẽ
ta ipſius que colliguntꝰ a.d.A.loco allegato i pri
cip.ca.Sed vt ad opus veniamus in caſibus nris
vbi ſit ſola relaſſatio paniculi vt didimi dillatatio

Et vellimus vt cauterio potẽtiali habeatur ta
lis ordo vt primũ diſtẽſo coꝛpoꝛe precipue ei vt te
neat anellitũ ſuũ ita vt appareat locus relaſſatio
nis vt expreſſe concludere poſſit de dillatatiõe di
dimi quo facto ſigna locũ ſup os femoꝛis z appo
namus medicamẽ ſuper loco ꝛcipiendo ab oꝛe z
augumentando ꝓcedens donec addebitã quãti
tatẽ peruenerit z qñ locus circularitez fuerit exſi
catus ꝛueniẽter ꝓfundãdo ꝓcedas ſucceſſiue di
minuendo ſcõm ꝓceſſum augumẽti precedentis.
z cum profunda vis vſq3 ad paniculuz excluſiue
tunc cura locũ cauterij facta excara cũ butiro do
nec remoueatur excara deinde cura cuz reliquis
conſolidantibus donec ſanet ſemp tñ iaceat ſup
deorſum donec figilletur vulnus. Cauteria vero
ꝛueniẽtia nõ ſint ſbe groſſe z terree. neqz aquee
fluxibilis ſed ſbe medie in forma vnguẽti põt igi
tur fieri cauteriũ ex ſapone nigro z calce viua z
cum ſuco affodilocũ incoꝛporetur. Fit ẽt bonuz
cauteriuz ex ferrẽto z cantaridib⁹ abſciſſis alijs
z capitibus z acceto fortiſſimo z melle anacardi
no fit ẽt ẽpluz quod fuit Rafis in hac forma. ℞.
Sinapis piperis euforbij pulueriz̃atoꝛ ſubtil⁹ añ
ʒ.i.mellis anacardini qõ ſufficit ad incoꝛporañ et
fac ẽplum medie ſbe multa alia habentur apud
Cirugicos fortioꝛa et minus fortioꝛa quoꝝm hic
expientiã et doloris et tpis quo cõiter facit operã
nẽ et ſup erptis magis ẽ ꝓfidendũ vnguẽtũ ꝛue
niens ad conſolidañ remota excara fiat vt i fen
℞.ariſtologie rotunde yreos mirre olibani ſacra
colle añ.ʒ.i. ʒ.diadraganti gumi rabici ſanguis
draẽ añ.ʒ. ʒ.ceruſe lote litrigerij infuxi in ace
to per noctez añ.ʒ.ij.olei roꝛati. ʒ.iiij.cere quod
ſufficit z fiat vnguentum vel fiat medicina tantũ
Item vnguentum de ceruſa valet z cum bis vſq3
ad perfectionem curetur. Et ſi noluerimus vti
cauterio cum igne modum habetis cõmuniter a
praticis. Sed deſcribam vobis modum quem po
nit albucaſis particula.30.Azaranij parte prima
capitu.xlv.primum igitur precipias infirmo vt
die illo abſtineat a comeſtione deinde ſedeat in
ter manus miniſtri ſuppoſito plumatio ſub coſtis
z ipſo ligato cum bindis inſtitis quantum ad cru
ra pectus z brachia teneat tunc anellitum ſuum
vt manifeſtetur locus bernie z ſignetur cum in
cauſtro in circunferentia z tunc habeatur inſtru
mentum ignitum cuius figura ſit ſemicirculi z po
natur ſuper ſignatum locum manu miniſtri cum
cauterio ſtante recta et teneat ſic ipſum donec cõ
ſequatur vſq3 ad os et ſi non potuerit conſequi in
vna vice ſecundetur cauterium quia vt dixit auc
tor ſi non conſequeris cum cauterio vſq3 ad os
non conferet operatio tua. Credo eſſe veruz ſtan
te dillatatione didimoꝝ et deinde circa locuz cau
terij poſt tres dies cum butiro donec remoueatur
excara demum curetur cum reliquis vnguentis
vt ſupra dicebatur verum eſt tamen quod Albu
caſis poſuit curam rupture cum cauterio rupto
paniculo z deſcendentibus inteſtinis in eſſcum z
eſt multum timoꝛoſa operatio ſiue ſit cum caute
rio medicine ſiue cum cauterio actuali quia ſem
per dubium eſt ne cum cauterizas exeat inteſti
num z cum cauterio iſtud contangas et ipſum
comburas eſt igitur maximus timoꝛ neque ego
laudo fieri debere. Sed ſi pur operatione ma
nuali vti velimus melius conuenit inciſſio z ſui
tio que ẽt pp doloꝛẽ eſt ſuſpecta ita vt.ſ. dixit.d.
A. Et oportet vt non approximet huic rupture
oino ferrũ. Et ibidez ꝛcordat ſententias auctoꝝ
Si igitur aliquando ꝛuenit operatio manualis

Digitized by Google

fit inciſſio ⁊ hoc in ruptura leui inguinis nō deſcē dentibus inteſtinis in oſſeum ⁊ eo caſu talis ba beatur ordo vt primū facias infirmuꝫ ambulare ⁊ ſi eſt neceſſe ſaltaꝝ vt bene manifeſtetur vbi ſit totus locus eminentie ⁊ ſigna locū deinde fac in firmū iacere ſuper dorſum ſuū inter manus tuas ⁊ percipe vt ligetur vel teneatur a miniſtris dein de incide locum rupture p latitudinem ſectione tendente ſecundū quātitatez triū digitorū deinde excoria mirac donec ſipbac appareat ⁊ ſi aliquid ex inteſtino extra ſipbac apparuerit reduce illud in locum ſuū. Et ſi nibil extra fuerit vel ſi reduxi ſti eum ſit pñs alius miniſter qui ponat extremū inſtrumenti radij ſiue ſtilli ſuper ſipbac vt intus ꝺtineat inteſtinū ⁊ ꝓbibeat ipſum ab exitu dein de oportet vt ſuas vtrūqꝫ latus ſipbac ſutura fir ma ⁊ hoc facies ꝺtinuo tenente alio mir. iſtro di ctuꝫ inſtrumentum ad ꝓbibendū exitum inteſti ni cūqꝫ iuſti tunc extrabe inſtrum ⁊ nō incidas ex ſipbac aliquid oino deinde cura vulnus cura vulnerum mirac penetrātiū oportet tamen vt to to tpe curationis vt ēt ſupra dicebatur iaceat in firmus ſupius donec ſit pfecte ſanatus non expe dit hic ſingulariter omnia in hoc opere pertinen tia declaraꝝ ne ponam⁹ ca. in ca. ſꝫ ſufficit ea ap ponere que huic loco ſunt magis neceſſaria. Ad habendam aūt pfectam notitiam curationis vul nerum mirac penetrantiū recurratis ꝑcipue ad d. A. iiij. quarti tractatu primo ca. vij. ⁊. viij. cum quibuſdam ſequenti. Et cum iſtis ſit finis execu tionis in opere huius ca. laus deo.

De cura bernie aquoſe

Glandoqꝫ euacuatur

Poſita cura bernie inteſtinalis vel ȝir balis ꝺnter ponit curam aquoſe ⁊ duo facit principaliter in ca. quoniā primo oſtendit q bus operationibus curari pōt ſecundo pſequtur ip ſas operationes ibi ſecunda. In opaꝫ vero de pri ma dicit q qñqꝫ euacuatur aquoſitas eius .ſ. ber nie cum ȝebel. i. cum inſtrō pforandi licet aliquā do ſumatur p pforatione ydropicorū vt Serapio ca. de ydropiſi gradato. i. paulatim euacuāte. Et qñqꝫ euacuantur cū eplis extra bentibus aquoſi tatem ⁊ poſt id qñqꝫ fit cum ferro ſupple igniro cum medicis acutis calefacientibus id quod ſeq tur ruptura ȝ ex ſipbac. i. cū medicis cauſticis qꝝ ꝺſtringitur ⁊ non deſcendit aquoſitas. Pro itel lectu huius partis ē primo aduertendum q. d. A. hic tetigit in genere tres modos operationis ad curaꝫ huius bernie primo cum bezel gradato vt videbitur ſecundo cū eplis ſuperpoſitis burſe iſen ſibiliter reſoluentibus ⁊ exicantibus tertio cū cau ter io ⁊ ꝟ duplr qz aut cū igne aut cū medi. cauſti cis Cauſa aūt qꝝ pforatio ⁊ euacuatio materie debet eſſe gradata ita vt primuꝫ pars euacuetur ⁊ modica deide alia pars maior ⁊ alia ſucceſſiue maior vſqꝫ quo ſit tota euacuata poteſt colligi p ſimilia bis que ſcribuntur ēt. xiiij. tertij ca. de cu ra ydropiſis aſcbliris vbi poſtquā dixit. d. A. de in ciſſione vero mirac ſcias q parū ꝓficit niſi in cor poze valde fozti ⁊c. poſt duas lineas addidit. Et rectius quidem eſt vt non fiat vice vna ſubito ⁊ adducit rationem dicens vt ne euacuetur ſpūs ſu bito ⁊ cadat virtus. i. pp illaꝫ ſubitam euacuatio nem euacuatur ſpirit⁹ ſubito ⁊ cadit virtus ideo addidit ymo paulatim ſupple fiat euacuatio ⁊ vt ipſa non ꝓueniat ad multum debileꝫ. i. ⁊ caueatur vt non fiat niſi in corpoze fozti. ⁊ ideo laudat. d. A. non fieri in puero neqꝫ in ſene idē dixit Serapio quarto breuiarij ca. vij. Et licet non tot nocumen ta ſequerētur ex bezel burſe ſicut ex bezel mirac vētris. Si ſimul tota materia euacuaretur quia in bezel ventris vt declarat ꝺciliator dīa .ccxvij. ſequūtur febres ⁊ difficultas anellitus qz euacua ta mā tamen membra naturalia remanent ibibi ta aquoſitate vnde diſtendūt diafracma deorſuꝫ magiſquā prius qñ igitur aquoſitate natabaꝫ pri us ⁊c. iſtud non contingeret in bezel burſe non ēt tanta aduenire reſolutio vt patet tamen pur no tabilis aduenire ideo cauenduꝫ eſt ⁊c. vlterius ē aduertendū circa vltima verba littere q ipſa pñt habere duplicem intellectū primus eſt quod qñqꝫ fit exicatio cum ferro. i. igniro ⁊ cum medicis ca lefaciendū id quod cōſequituꝫ ruptura ex ſipbac i. cū medicis cauſticis calefaciētibus ſupple ⁊ exi cantibus ipſum ſipbac quod ſequitur ad rupturā i. ad apparitōnē eminētie qz poſt exicatōez aquo ſitaꝫ i burſa exiſtēn ⁊ minorata ꝺnter eminentia tandē p tales medicinas exicaꝝ ipſum ſipbac ⁊ ꝺ bitur ⁊ ſic ꝺſtringitur ⁊ nō deſcendit aquoſitas vt dicit textus que ſupple deſcendebat prius uel ipo relaſſato inter mirac ⁊ os femoris uel frequenti⁹ euenit ex dillaratiōe didimi qñ talis nō ſic fit ex uera ruptura paniculi qñ ad eam ſequitur ȝirb⁹ uel inteſtina ut ſupra uſuꝫ ē. Et iſte ſenſus bene ꝺſonat toti littere alio mō ut legatur quod talia cauſtica calefaciunt ⁊ exicant id quod ꝺſequituꝫ ad rupturā. i. ipſam humiditatem i burſa exiſtēn ſequētez rupturā ſipbac qz pp rupturā ibidē fluxā p rupturā itelligēdo omnē relaſſatōnē uel dillata tionē ipſius ſipbac ⁊ ꝺnter fortificata uirtute mē bri unitur mēbrū ⁊ non deſcēdit aquoſitas prim⁹ modus magis placet legatis litteram ⁊ ē clara

In operatione

Cōſequēter pōit mōꝫ in opationib⁹ ⁊ diuidi pt i tres ſicut tres ſunt ꝓncipales opatōes qm̄ prio ipe ponit mōuꝫ bezael ſcōo cauterij tertio medici narū ſcōa ibi. Et cauteriū tertia ibi empla vo ⁊c. de prima parte dicit. In operatione vo ⁊c. Pro itellectu prime partis ē notādū q. do. A. in hac pte ꝓncipaliꝫ reddidit miniſtrū cauterū in pforando uel flobotbon. ne tāgat paniculū ſiue comiſſuram q̄ iacet diuidēs p mediū burſaꝫ teſticuloꝝ in duos foliculos ꝺtinentes teſticulos pp inuamēta dicta ſuperius de anotbomia ne ēt tangat teſticulos p forando uel findendo quoniā ꝺtact⁹ ipoꝝ mēbro rū eēt ualde nociu⁹ ⁊ nullomō in cura iuuatiuus

ꝛ hoc intellecto ꝑz littera clara lego eam in ope
ratione vero que fit cū bezel. i. cum instrumento
accuto perforante ꝛ flobothonio oportet vt eleuē
tur testiculi ad superiora ꝛ elungentur valde cuz
osseo. i. a fundo ossei postquā obliquatus est pec
ten. i. sursum prius presso pectine ꝛ. i. vt pars eiꝰ
s. pectenis elungetur ab infirmo. i. a fundo ossei
quod debet esse infirmaz per scissuram supple vt
meliꝰ possint testiculi sursum eleuari ꝛ vt resupi
netur supple eger super lectum aut super locum
in quo sedeant homines. s. super tabula ꝛ ipsum
teneant vel ligent cum instrīs. Et fiat vt sedeat
ancila a dextris eius extendens virgaz eius ad su
periora supple ne sit impedimento operanti cōue
nient honestati vt esset scutifer vel famulus medi
ci ꝛ non ancilla deinde flobothometur cum flo
bothoniolato supple vel perforetur cū instrumē
to accuto i fundo ipsiꝰ ossei. Et caue ne floborbo
mes aliquid de comissura supple vel pungas. Sz
a dextra parte vel sinistra scinde fugiendo comis
suram ꝛ stude iam diu donec descēdat tota aquo
sitas supple interpolata vicibus vt supra dicebat
ꝛ euacues eam supple etiam comprimendo quia
si etiaz modica pars remaneret debilitando mem
bra esset causa recidine ꝛ addit consequenter de
inde tibi est electio si tinueris reuersionē ꝛ reple
tionem eius. s. ossai post tempus vt reiteres cura
tionem eius cum zebel. i. postquā iam incepit ad
huc bursam in tumescere nōdum tamen est reple
ta ꝛ si volueris cauterizabis supple ad preuisionē
ꝛ prohibitionem recidine. Et notate q̄ contra
istum casi ꝛ precedentem cōmuniter practicāt mi
nistri huius artis vt bis vidi primo in eo qō totaz
materiam simul euacuāt secundo perforādo com
primunt omnia membra deorsum.

Et cauterium Jam ipse ponit modū operandi cū cauterio
actuali dans etiam formam illius secundo in pro
forando comprimunt omnia membra deorsum Et
primo dat vnum modum secundo fm secūda ibi.
Et forasse primo igitur dicit. Et cauteriū fit hoc
modo sume ferrum subtille in quo sunt vncini ꝛ
ignetur sicut ꝯmuniter ignetur cauteriū ꝛ liga te
sticulos vel supple stringe testiculos sursum quan
to longius possibile est a locis supple pforationis
hoc est a fundo burse. Et reuolue cauterium ab
osseo. i. in osseo ita vt nō inueniat testiculum ꝛ in
ueniat osseum ꝛ albiteron contangendo. s. interi⁹
ipsum albiteron. i. fipbac que est pelicula intrin
fica ipsius ossei vt supra dictum est ca. de anotho
mia. Et constringit ꝛ calefaciat ipsum qꝫ non in
gredatur in ipsum aqua post id. i. sic contangēdo
interius ipsum fipbac ꝛ calefaciendo exicet ita vt
constringatur ꝛ deinde ipso constricto prohibeat⁹
effusio humiditatis que primū fluebat ꝓpter dil
latationem vel relaxationem eius ꝛ supple prohi
beatur superius quod dillatet ipsum supple siue
fit ventositas siue aliud aptum dillatare. Est enī
melius deinde cura crustas scilicet removendo
excarā. cum vncuosis ꝛ consolida supple tandē
ꝛ vltimo ista tota littera clara est ꝛ videtis siitel
ligatur causa qz voluit ipsum instrumentum esse
subtille in quo sint vncini ꝛ qꝫ iterius circūuolui
causa primi est ex quo ponitur istud cauterium
principaliter ad exicandum beriteron vel fipbac
humectatum nimis si imponeretur tantum instru
mentum subtile non posset bene contangi actua
liter ipse paniculus cuius cōtactum querimus ꝛ
si esset instrumentum in principio grossum ita vt
interius multe partes possent contangi tunc labo
riosa esset perforatio ipsius ossei ꝛ suspecta propt
dolorem. Ad hoc ergo vt facilius fiat perforatio
ordinauit primo vt instrumentū sic acutum ꝛ po
stea habeat vncinos ꝛ cum vncinis facile intra
bit in foramē primo factum ꝛ cum intrauerit cū
vncinis circūuoluatur vt vncini igniti ad diuer
sas partes ipsius beriteron pertangant sed timor
restat nc acuitas istrumti pertingat ad testiculos
ꝛ ideo signanter dixit ꝛ revolue cauterium in osseo
ita vt non inueniat testiculum sed inueniat ossei
ꝛ albiteron vt supra exponebatur forma istrumē
ti potest esse talis lego litteram.

Et cauterium Dicit consequenter dā
do alium modum cau
terij. Et forasse incidis ex beriteron aliquid dein
de cauteriza ipsum ꝛ pone super scisuraz stiptica
ꝛ prohibe egrum potare aquam. Jn his ver
bis inuit tria primum qō facta sectione cuz flobo
thonio ꝛ excarnato mirac a fipbac conuenit ali
quando de ipso fippac vel beriteron aliqd abscin
dere vt magis contrabatur ꝛ minus relaxetur vel
dillatetur ꝛ tandem ad prohibitionem fluxus san
guis ꝛ ad exicandum conuenit vt cauterizetur lo
cus abscisus ꝛ secundo super scisuram mirac vel
pelicule exteriozis ponantur stiptica ad consolidā
dum dicit tertio vnum cōmune i omni consolidat
vt prohibeatur eger potare aquam ꝛ per aquam
intelligamus omne humectatiuū causa huius se
pe supra dicta est lego litteraz. Et forasse supple
ad prohibitionez recidine iudicis ex beriteron vt
facta sectione cū flobothonio ꝛ excarnate mirac
vel pelle extrinfica deinde cauteriza ipsuz. s. beri
teron qui remanfit scisus propter causas dictas.
Et pone super scisuram stiptica scisuram. s. mirac
Et prohibe egrum potare aquaz ꝛ supple indiffe
renter quodlibet humectatiuū ꝛc.

Emplastra uero Jn hac tertia parte principali
capi. ipse enumerat quedam empla in casu confe
rentia ꝛ posset pars iu quattuoz diuidi scōm quod
quattuoz ponit discriptiones primo ponit tamen
vnam cōmunem regulam de ipsis emplis secūdo
prosequitur ad discriptiones eozum partes pate
bunt legendo de prima parte ponit vnum cōmu
ne in curatione huius hernie ꝛ dixit empla vero
que ad ramicem aque supple conueniunt sunt et
genere emplastroz ydropisis asceblitis ꝛ splenis
i. sunt virtute similia emplis iuuātib⁹ ꝛ ñ aposteā
te frigido ꝛ hūido splēis ꝑ cui⁹ intellectū ē adnexti.
vt dixit d. A. i4. ītij tractatu ītto i ꝑn. cal'i cura

ydropisis asclitis. Canon cōis i curis eorum est exicato z extractio superfluitatuz supple aquosaz primo sensibiliter pro euacuatione z puocatione z insensibilr. s. calefaciēdo puificādo z resoluēdo apostemata ēt splēis frigida ita curāt ꝫ iſ aliq̄l differūt qz ut ipe ibidē. xv. tertij dixit ō cura malarū oplexionū spleis. Differentia inter curatōes splenēticas z epaticas ē i fortitudiet ōbilitate ꝛc. voluit qz fortiores medicine debeant in curatōib⁹ splenis q̄ epatis z acutiores in penetrādo ouenīt spleni q̄ epati ymo in medicis epatis nō afferat acetū nisi in necessitate z ↄtrario in medicis splenis vt ibidem in sūma in his verbis inuitur qz medicine in casu nostro que apponi debent localiter debent esse exicatiue z calefactiue resolutiue vt sunt ille que prosunt ydropesi asclit debent etiā pticipare nature medicinaruz splenis que addūt super dictā incisionē aliqualem ad pfundationez medicinaruz z sic habet regula in his medicinis.

Et scōm hanc regulā pīo facit emplz ex stafisaria que est vua passa montana cuius granuz est magnū sicut cicer nigrū est calida z sica in. 3. calefactia ymo adbustiua z ↄnter exicatiua accuta penetratiua vtitur loco piretri z ē ex ea timor si interius sumatur propter acuitatem z vulcerationem z ciminū est notū cal. in tertio siccū in fo resolutiuū z in ipo est incisio exicatio z stipticitas z ponitur in emplis testiculoruz cū oleo tn̄ hic miscentur cū vuis passis primo ad debite componendum in modū emplī etiā ad prohibendū acuitatē strafisarie ne fiat vulceratio quā cū his emplis non intendimus lego lram primaz. Emplastra vero ad raīcez aque supple valentia sunt ex genere emplastroruz ydropisis. s. asclitis z splenis. s. resolutiua z exicatiua z penetratiua aliqualiter z in hoc pro exemplo ponitur primā descriptionez dicens sicut si sumatur strafisaria z ciminū. s. puluerizata z agregētur cum passis rubeis enucleatis qz agregatione facta cum cōtrictione. i. facta cōistiōe debita cū pistello in mortario z fiat sicut vnguētū z iplastretur cum eis. s. bursa testiculoz superponendo pecie ꝛc. ponit ↄnter aliam in hac forma. Et iterū sumatur pip cal̄uz et ficcum i tertio et est declinans ad quartū in ipso est vehemēs resolutio grana lauri calida et ficca i scdo in ipis est resolutio et exicatio fortis baurach ē in operationibus salis cōis sed est eo fortiꝰ et maxime azimenum quod est melius et extimatur qō fit nitz licet in eo sit aliqualis resolutio et exicatio hic tn̄ principalius ponitur ad incidenduz et maxime qz comisceatur cum oleo antiquo iaz uiscboso aliqualiter fiant ergo sic sumantur pipis granoz lauri baurac añ. ʒ. 5. puluerizēt et cuz. ʒ .i. 5. olei veteris et cera quod sufficit fiat vnguētū et egregiū est. Et iterū sumatur cineris quercus et conficiatur cum oleo ↄfortato. i. vigorato cum decoctiōe supple reruz de quibus supra ut granoz lauri cinum baurac ꝛc. Et emplastretur cū eo licet cinis fici sit omni cinere fortioz in absterſione z exicatō ne tn̄ omnes i hoc conueniunt z cum hoc cinis q̄r cus est magis stipticus et stipticitatez cum exicatione quercus et ideo voluit ad penetrationez vigorare oleum cum decotione rerū ut ō. Ponit etiam aliud cuius verificatio iam posita est ut sūmāt nitri. ʒ. 30. et cere. ʒ. vij. et olei. ʒ. vi. et pipis quoniam est bonum ne repzebēdas eum qz ipsum supra posuit et granoz lauri ℥. viij. supple eq̄li ter et fiat ex eis emplz adherēs et qz ad adherē tiam est necessariū aliquod gumi dixit. Et bebliū arabicū sanat testiculos. i. est medicina ipsis ap propriata ad adherētiā ita vt fiat cirotum cuz comisceatur sed oportet oleū inouare ad debitā formam ciroti istud tn̄ stat i ope apothecari addidit etiā. Et qñq̄z resoluit ramicē aque puerorū. i. ipm debliū dissoluitur. s. i vino albo z sic ē finis ca. huius. In sūma igitur i ca. i. posuit tres modos generales curationis talis hernie ut cum bezel vl̄ flobotonio gradato z quandoq̄z cū emplis z cum cauterio z hoc dupliciter vel cuz cauterio actuali vel cum potentiali z ↄsequenter procedendo primo ponit ordinem obseruanduz in operatione cū belzel uel flobotonio ponendo duo a quibus pcipaliter cauere debemus in tali opere primo ne cum bezel contangantur testiculi secundo ne tangatur comisura z obseruetuz vt tota aquositas in tempore euacuetur deinde posuit modum in cauterizando humidum cum cauterio actuali declarando etiam ipsius instrumenti formam vt qō sit subtille cum vncinis ꝛc. Consequenter ponendo duos modos primum profozando tn̄ z circumuoluendo interius secundum abscindendo aliqd de beriteron z postea cauterizando partem cisaz ↄsequenter circa medicinas exterius applicādas duo facit primo posuit vnum cōmune obseruādū in electione ipsarum medicinaruz vt q̄ sint in uirtute similes medicinis ydropisis asclitis z splenis ut apostematibus frigis z humidis splenis z talcs sunt medicine calefactiue exicatiue z resolutiue cum penetratiuis cōiūcte. Et de ipis posuit exemplū in quattuoz descriptionibus vt in forma emplī z vnguēti z ciroti z sic habetis totum capit. in sūma. Sed vna parua restat dubitatio quoniaz in pncipio posuit vnum modum curationis fieri per medicinas cauterizatiuas z tamen de eis nō dedit modum in usu earum neq̄z exēplū posuit sicut de reliquis omnibus fecit dicatur breuiter q̄ ideo non fecit primo quia ipsis medicis cauterizātibus min⁹ vtimur q̄ alijs quia si expedit vti cauterio preeligimus cauterium actuale supra potentiale potest etiam dici q̄ in applicatione ipsaruz medicinaruz non est artificiosa multum operatio sed sufficit vt eligatur locus vbi poni debeant z iste est locus qui etiam est locus cauterij actualis vt in fundo burse non tangendo comisuram. non fuit igitur expediens in vsu istarum dare regulam que autem sint tales medicine supra dictū est mihi tamen apparet sub alio ordine posse istā colligere sententiam scilicet sub hac forma intentio q̄ bētur ad berniā aquosā aut est curatiua aut ē pusilla qz q̄dā ē ad ip̄z morbū remouēdū q̄dā

est ad prohibitionē recidiue intētio aūt curatiua que est ad ipsum morbū maxime vertit ad euacuationē aquositatis in bursa ptente. Et quoniā hec euacuatio fieri potest dupliciter per medicinas locales. s. euacuando insensibiliter & sensibiliter primū completur hec intentio per medicinas resoluētes & exicantes & quoniam paniculus extrinsicus satis durus est & spissus iō cum illis medicinis admiscende sunt medicine ad penetrationem adiuuātes. Et hoc est quod dicebat textus cū ice pit tractare de qualitate medicinarū in casu conuenien si vero cum his insensibiliter euacuantib⁹ non possit perfici intentio nostra tunc intendim⁹ cum euacuantibus sensibiliter. s. cum perforatōe & hoc fit vel cū instrumento acuto & cuz bezel vel cum flobotonio. qz tamen intendimus extractioni totius aque cum si aliqua pars remaneret ō bilitando membra disponeret ad recidiuaz tota autem aquositas apte euacuari non potest nisi in fundo sit vulnus vel perforatio ideo oportet i fundo perforare & qz perforādo timor est de cōtractu testiculorū & contactu cōmissure iō pro remotōe erroris posuit cautellam habendā in reducendo furium testiculos &c. Quia ēt in extractione totiꝰ aquositatis unica uice propter multos spiritus fit euacuari & subitam in natura fieri mutationem quā natura non sine notabili tollerat nocumentū cōmitteretur error ideo pro remotiōe huius erroris quādoqz euacuat aquositas cuz bezel vel flobotonio fiat paulatine & successiue ut etiam ipse dixit a principio fiat cuz bezel gradato &c. Et hoc quo ad curatiuam intentionem sufficiunt. s. si vero timueris recidiuam et repletionem eiꝰ bursе post tempus & tibi fit electio ad pncuisionē hec conuenientissime fit cum cauterio actuali ac potentiali fortissime imprimendo ad exicādaz humiditatem iam in membris mutatā & etiaz ad ptractionem & stricturam ipsorum membrorū tale autē cauterium actuale cōuenientissime fit aliquo duoraz modorū unus est perforando cum stillo accuto in quo sint uncini & circūuoluendo ifra bursaz ad pcēgeñ biteron ut exicet & ptrahat in hoc tñ sit cautella ut non tangantur testiculi neqz comissura ut ō dicebatur alius modus est ut cum flobotonio fiat scisura in parte inferiori deinde excarnetur miracb a beriterō et ō ipso beriteron aliqō abscindetur & postea cauterizetur & pñter cruſtis remotis ꝯsolidetur. Si uero eligeretur cauterium potentiale propter timorem ifirmi tunc compositо debite cauterio superponatur parti dextre uel sinistre burse usqzquo bursa perforetur & patu latine aquositas extrahatur licet pro magna parte in uigore cauterij insensibiliter consumetur postea curetur cum regimie de quo supra i alio capitulo dictum est sufficienter & hoc cauterium maxime laudarem agregata ipsa aquositate per viaz patu latine congestionis & non per viam defluxus multiplicata quia isto casu maxime si ex dillatatione didimi peruenizet magis placeret vt facta cuz bezel euacuatione aquositatis scōm modū supra dictum vt apponeretur cauterium potentiale supra inguine illius partis que magis est tumefacta vsqz ad os femoris profundādo ut supra dicebatur & postea curādo usqz ad perfectionē ut supra. Et ex hoc enim cauterio magis exicabit & constringetur didimus dillatatuz ex ipso posito in fundo burse. Et sic habetis sententiā. ca. superascripti eiusdem fere uerbis sed cuz ordine claro. Sed ueniendo ad magistralē operationem oportet multa supponere que distincte posita sunt in ca. superiore ut de dieta que similis per omnia esse debet sicut & supra etiam ficcior si possibile ē ita ut non solum in casu nostro cauen est a potu aque & bumectantium sed etiam sit prohibitio a usione nedū a potu verū dicerim vt etiam dixit. d. A. xiiii. tertij de cura aschitis. Cōfectiones ēt per interēmende sunt illius nature ut supra dicebatur in cōfortatione naturalium & exicatione. Et in hoc casu maxime stante defluxu aquositatis a supioribus conuenit euacuatio materie ipa predigesta & similiter in isto casu conuenientes sunt syr. qui positi sunt euacuationes etiam ille conueniunt nihilomin⁹ ippositо possent eligi alique aque a propietate euacuātes i hoc singulariter valeret p cōmuni euacuatiōe nō debilitando membra exibitio Jere. S. s. in elo quā posuit. vij. tarepētice dando. ʒ. vi. in elo cum modico ʒbi in forma bolli & post valet ēt appropiate magis pille de mezereon & facta purgatione tunc maxime conuenit triachales medicine & diacurcuma precipue cuz reliquis valentibus aschiti p localibus habetis medicinas positas in ca. que singulares sunt habetis ad copiam que scribuntur. xiiij. tertij cap. pro pio. Sed ego pono vobis vnam singularem quā recitat azaranius ex mente. S. vt in fen. B. picis humide cotilū medij lactis ficuū cotillum. i. cotillus est mensura. viij. ʒ. litargirij man. i. galbani auros. viij. aurus sumitur vtplurimū vt ē ponderis. ʒ. v terbentine anan. s. sepi vituli man. i. op ponati aureos. viij ollei de cherua optimi cotell iij. aceti fortis cotillum. i. litargirium cum ollo de cherua & sepo quoquātur deide addantur terbentina & galbanum infusum in aceto & colatum & misceātur cum eo pix & oppo. & omnia misceantur & suauiter coquantur donec inspiscētur & reponantur p vsu inquit. S. quod ipse curauit multos ēt ydropicos cum super ventrem eozum ponebatur sine alio medicamine vt refert Azararius & sic sit finis cap.

De Cura Rupture Uentose.

Egimen in hoc tc.

Pro qua expedienda. do. A. duo facit principaliter quoniam primo ipse pōit ordinem in dieta a quibus est abstinendum. scōo ponit ordinem i medicis & quibus est vtendū ibi. Et sumant in potu de prima parte dicit qre gimen in hoc. s. quantum ad dietam est ut dicti

tet ſupple patiens inflatiua ex olleribus ⁊ granis ⁊repletionē ſuperfluam perducentem ad rugitū ⁊ malitiā digeſtionis ⁊ potum uini mixti ⁊ uinuz crudū inflatiuū. ℣ro intellectu huius partis p ter alia que ſupra dicta ſunt de regimine in vli ba bentiū ruptura ꝫ memorāda ſunt quedam primo unum qđ ſatis generaliter ſcribitur de generatio ne uentoſitatis. iz. tertii tractatu tertio cap. i. ſ. de nocumentis digeſtiue cum dixit uerumtamē nō ꝫuertitur ſupple materia niſi ad idropeſim timpa nitem cū ſtomacus ut ipa habet ipreſſionē tante quātitatis que facit uapozationē cibi ⁊ non qz di gerat requiritur igitur ad uentoſitaz generatōm debilis actio caloris in mā ita ut faciat operatio nem mediam ſufficientē ad inflationē ⁊ nō ad cō pletam digeſtionē uel reſolutionē ⁊ ex hoc dice batur q uentoſitas generatur a calido diminuto q̄rto methau. Et p̄o hoc ſequitur unū q dicebat idem. d. A. eadem ſen. tractatu v. cap. i. Et quod omne a quo non accidit inflatio nō accidit ab eo inflatio niſi aut ꝓpter ſeipm ab illo in ſua ſubſtā tia aut ꝓpter duas res ꝓeter ipm quaz una ē do minium caliditatis ſuper ipm ⁊ altera frigus qō non mouet aliquid ⁊ ex his infertur primo q ſtan te temperata caliditate ſtomaci ⁊ naturalium ſi exhibeatur cibus multa habundans humiditate extranee aut groſſe multum ſubſtantie non reſol uetur illa humiditas inſenſibiliter nec equaliter tranſmutabitur ſed ita debilitās aget ut cōuertat humiditatē uel cibum in uentoſitatē ſequitur ſo q ſi talis cibus exhibeatur corpori cuiꝰ caliditas ſtomaci ſit multum fortis uehemētis uirtutis aut ita debilis ut nullam fere ſufficiat facere in mate ria ipreſſionem non generabitur uentoſitas qz in prio corpore inſenſibiliter reſoluetur ⁊ in ſo non euapozabit. Et ex his habetis cām uerificatio nis textus nīi primo deuitet inflatiua ex oleribus ut latucis portulacis ⁊ generis ut faſceolis ꝓpter humiditatē in ipis ſuperfluam uel lentibus ꝓp ter groſſitudinez ſubſtātie generabitur enī ex his cum caloze ſatis tēperato uentoſitas uitanda eſt etiā repletio ſuperflua qz ſupra multam cibi quan titatem non habet uirtus integrum dñium ſz tm̄ ſolum ut ſufficiat impreſſionem tante quantitatis efficere que faciat cibi uaporationem ⁊ non qz di gerat ⁊ ſic ſuperflua repletio ꝓducit ad rugitū ⁊ malitiam digeſtionis ut dicit textus uel ꝑt le gili ⁊ cātiue. i. perducit ad rugitum ⁊ malitiā di geſtionis. i. ꝓp malitiam digeſtionis ⁊ per ideꝫ fun damentū ſequitur q ēt uitet potum uini mixti ⁊ uinum crudum. i. naturaliter aquoſum qz laquei tas ⁊ frigiditas minuūt caliditatem naturalez ita ut ſolum habeatur ſupra cibum ſemidominiū ⁊ nō integrum dñium ꝛc. Et ꝓp hoc fit inflatiuuz lego lr̄am. ℣egimen in hoc ē ut deuitet inflatiua. i. q̄ ſunt inflatiua ſm ſe ipa tātum uel ꝓp nimiam hu miditatē uel ꝓpter modum ſubſtantie ex olleri bus ⁊ granis ⁊ repletionem ſuperfluā ⁊ ſi ſupple ēt eſſet ex cibis tēperatis produceñ ad rugitum ⁊ malitiam digeſtionis ſm duplicem intellectū da tum. Et ſupple uitet potum uini mixti ⁊ uinū cru dum. i. aquoſum inflatiuū. i. qz quodlibet tale ſit inflatiuū ꝛc.

Et ſumant in potu do. A. ꝛiter notificat nobiſ medicinas quibus ē utendū ⁊ diuiditur ꝓi duas quoniā primo ipſe ponit medicinas ſumendas ꝓi terius ſo illas que ſunt locales exterius applican do ſa ibi. Et fiat empl'm primo ponit quaſdaz no tas ꝓfecꝫ ſo ponit unius deſcriptionē ibi. Cōfecꝫ. dicit primo ⁊ ſumant in potu medicinas reſoluen tes uentoſitatē ſicut diaciminū ⁊ ſagenea ⁊ triſoza magna ⁊ totum id cum ꝺdictione galange ſupple maxime cum uino. ℣ro intellectu huius par tis ⁊ ſeqnent ⁊ in his que paul ante dicta ſunt cū caloz ſemidominiū tātum habet. ſ. materiam tūc generat uentoſitatē ſed cum calor primum debil' ita uigozaf' ut fiat uehemētis uirtutis poteris mo dum debite terminari tunc uentoſitatē non gene rat ⁊ ſi que ē generata ipam reſoluit. Ex quo ſeq tur q exhibitio ꝺfectionū gradū caliditatis inten dentium ⁊ uigozantiū ipm calidum naturale con uenit in reſoluendo uentoſitatē in corꝑe medio cris uirtutis ſufficiētis aliquā ipreſſionē facere ita ut euaporare faciat qō dico notāter qz in corꝑe debilitato multū uirtutis aliqñ intenſio gradual' caloris facit ad uentoſitatē generandā ut patet ex dictis. Et ex his ſequitur q exhibitio diaciminū cōfec. ⁊ cōfectionis ſagene ⁊ triſſoze magne que ſunt ꝺfec. note ut. ſ. dictum ē in caſu nr̄o ꝺuenit cum in his oībus ſit uirtus calefactiua ⁊ uirtutū naturaliū mēbroꝝ uigoratiua. Notate tamen q aliqñ ſtante multa materia faciente uentoſita tem exhibitio iſtoꝝ uidetur addere in uentoſitatē prepazando ipam ſubtiliationi neqz propterea eſt deſiſtenꝺ qz in ꝓceſſu minuetur. Sed laudabile erit materiā antecedētem preparare digerendo ⁊ euacuā dentur cum decoctiōe galange i ieiunio ſm doſes ſuas maior tamen cautella ē habenda i ſagenea ⁊ triſſoza magna q̄ diaciminoqz opiate ſunt ſint igitur in caſu notabiliter antiquate ⁊ fer mentate galanga eſt ſimpleꝝ notū ſubſtantiale re ſolutiuū vētoſitatū eſt bonū ſtomaco ⁊ digeſtiuū cibi ⁊ odozem oris efficit bonum ponit cōf. in hac forma. ℟. floꝝ rute ſice dixit ſice qz humida ē ca lida ⁊ ſicca in ſcō tm̄ vbi tamen ſicca eſt calida ⁊ ſicca i tertio eſt ſubtiliatiua ⁊ carminatiua val de ſecundū. d. A. ea. ꝓpzio ⁊ fit ex ea ſecundum antiquos cuz foliꝭ auri ſup teſticulos empl'aſtenꝺ ꝓpzie in caſu noſtro yſopi eſt calidus ⁊ ſiccus ēt i. iij reſolitiuꝰ apoſtema. Liminū ēt eſt caliduz ⁊ ſiccū in tertio maxime reſolutiuū ventoſitatuz vt ſupra eſt dictum ameos ēt calidū eſt ⁊ ſiccū in ter tio vtimur ſeie eius ſeis agni caſti ēt eſt calidū in primo ſecundum. d. A. ſed ſiccū in tertio ſcōuz ta men auero. quinto colꝫ ponitur calidum ⁊ ſiccuz in tertio ⁊ valet vt ipſe dixit ſicut ſemen rute ta men. ſ. rute fortioꝛis eſt Serapio ſimiliter ca. ꝓo ꝓio ſecundū. ℟. ponit ipſum calidum ⁊ ſiccuz in tertio. Sed quicquid ſit eſt reſolutiuum ſubtilis

tiuū diſgregatiuū ventoſitatū de baurac dictuz ē ſupza. Calamentū aliqui eleuant ipm uſqz ad q̄r tum in caliditate iō eſt rubificatiuū z ulceratiuū unde ē in ipo uirtus multū reſolutiua ſicut ē in pulegio oium ſumātur partes equales z epitimi quā tum oia z cum melle conficantur in forma empl'i Epitimiū ēt calidū ē z ſicū in tertio z ſua ſiccitate multū exicatiuū. ponit aliud empl'm ſub hac forma. ℞. rute ſicce cimini calamenti agni caſti bachaz lauri ſanſuci. i. maiozāe calida ē z ſicca i tertio ſice ē ſpēs yſopi vz ſic iſop⁹ ate pres eq̄les z cū ſtorace maxime humida ad debite icozpozañ facti ex aliis pulueribus fiat empl'm Storas eſt gumi quedā que extrabatur ex decoctione coricis illius cuius ē gumi ē calida z ſicca z eius calefactio ē ſicut mirra de qua ſupza dictum ē Reliqua ſunt ſupza declarata ponit ꝺñter ordinem olleoz z dixit. Et ſunt olea quibus fit inunctio ſicut oleū de coſto licet principaliter ualeat frigidirati lacez tozum z iunctura z tamē abſolute ē reſolutiuum oleū ſambucinū ſimiliter ualet oleum nardinū .i. de ſpica ē benedictū ut dixit. M. expertoz inuamentoz z proprie ad oēs egritudines frigidit. ē z uentoſitat. Jn hoc ēt ualent oleum de nucibus z oleum de cheua p̄cipue tamen de oleo nardino dicam uobis unum ſingulare qō ponit. d. A. xiij. tertij de cura oplexionis frigide z ſicce q̄ enumerando medicinas humectatiuas z calefactiuas dixit q̄ oleū nardinū plus humectat q̄ calefaciat.

Notate hoc ponit ꝺñter alium modū medicine localis ut fomentationes uel uapoza. z dixit. Et fiat uapozatio cum reſoluētibus uentoſitatē p̄dictis multotiens ut uezbi gra ſumendo Rute Maiorane folioz lauri calamenti pullegij aſſeri anna M. i. Et buliant i aqua z uino equaliter uſqz ad debitam ꝺſumptionē z cū ſpongia fiat fomentatio z ſi uolumus fortificare poſſumus addendo de ſeminibus rute anneri carni cimini ameos agni caſti z ſimilium. Cōſequenter inuit nobis aliū notabilē modū ad carminañ uentoſitatē quo etiā utuntur pratici in timpanite ut. ſ. fiat colleriū ex melle nitro ſerapino oppoponaco z cimino z ſemine rute z foliis z caſtorio oibus aut quibuſdaz eorum ſm neceſſitatem qūo aūt iſta proficiāt manifeſtum eſt de multis de ſerapino z oppoponaco z caſtorio de quibus nō eſt dictū dicatur ſerapinū calidū z ſiccū in tertio purgat flegma z ꝺfert colice z expellit uentoſitates groſſas oppoponacū ſil'r gumi calidū z ſiccū calefacit ſubtiliat z reſoluit. Caſtoriū eſt medicina multū ſingularis ē teſticulus aīalis Marini ē ſubtilius z fortius ſm. d. A. oī qō calefacit z exicat z oportet ut ſit ca. in fine tertij z ſiccum in ſo reſoluit uentoſitates z preciue remouet frigus matricis z uentoſitatē z frig⁹ teſticuli z habet ēt priuilegiū q̄ non ē aliquid magis iuuatiuū uentoſitati in aure q̄ ipm cum. ſ. ex caſtoreo accipiatur quātum eſt lens una z diſſoluitur in oleo nardino z deſtiletur poſſet aūt tota liter ꝺponi colliriū. ℞. ſeminis rute z mēte ficce ni tri anna. ʒ. ſ. oppopōaci ſerapini an. ℈. i. caſtorei ℊ. v. pulueriz entur z cum melle formentur colleria longa uel poſſet gumi diſſolui cum uino albo z cum pulueribus miſceri z cū melle formari ſuppoſitoria. Sed forte diceres qūo talia colliria iuuant in caſu iſto cum non pertingat uirtus medicine ad locum leſum dicatur q̄ per ſimplicez alterationē alterato inteſtino recto ꝺñter alteratur uefica que ſuper inteſtinū iacet z ꝺñter ipa alterata alterantur partes ꝺuicine z ſic burſa teſticuloz tandem calefiet z ſubtiliabitur z qō interius ꝺtinetur z ꝺñter fiet uentoſitas reſolutio z carminatio per alium etiā modum fieri poſt iuuamentum ſi bene conſiderabis z ſic habetis finem capituli.

Jn ſumma igitur primū habuiſtis ordinē i dicta a quibus. ſ. ē cauendū. Secundo habuiſtis ordinem in medicinis p̄imo in exhibendis per ſuperius ſo de localibus inter quas p̄imo poſuit emplaſtra ꝺñter olea tertio fomentationes z ex his poteſtis ꝺponere unguenta epitimata z cerota

Poſuit poſtremo unum alium medicamen curationis per colliria ut uidiſtis Notate q̄ ſed debitam curam ſunt ēt fienda que dicta ſunt ſupra in alio cap. ſ. ſi fit aliq̄ materia flegmatica foueſ p̄imo ut digeratur z ſo fazmaco non atrabente a remotis euacuetur ut cum pill'is de iera uel elefanginis uel iera. D. diaffeicon z ēt non trahit a multum remotis ꝓpter dactilos intrantes ꝺpoſitionem eius ꝛc. Et ēt in iſto caſu p̄cipue ē cō fozandus ſtomacus cū unguentis .uel cerotis q̄ propriatis quādo cā generationis uentoſitatis maxime pendet uitio digeſtione ſtomaci ēt uobis ponam in iſto caſu unam deſcriptionē ut in ſen. ℞. fen. cimi caruy nitri ameos añ partem unā picis cere añ part ij. medicinas terre diligenter picem āūt z ceram in modico liquefac oleo coſtino z nardino equaliter z cum eis pulueriē ſupraſcriptorū optime miſcebis z ſuperpone poſſem multa alia localia ordinare ſed ſufficiat ad curam maxime. q̄ iſte caſus ſatis inter alios facilis ſit ad curādū.

De Cura.

Eratio earum ꝛc. Poſtris trium principaliū ſpēz hemiarum iā in hoc cap. ut ſupra fuit diuiſum determinat de tribus aliis ſequentibus ſimul quoniam magnam adinuicem habent ꝺuenientiam in cura. ſ. de hernia caznoſa z uaricoſa ut dicit rubrica z in hac includitur de apoſtema ut ſtatim dicet i principio cap. Et ſumarie ſe expediēdo de cura ꝺixit. Curatio eaz. ſ. carnoſe z uaricoſe ē cura apoſtematū duroz. i. cum illis ꝺpletur cum quib⁹ curantur apoſtemata dura z addit. Et multotiēs gdem ſufficit in ramice uaricoſa iunctio cum unguento baſilicon ſm. d. A. v. can. tractu. xi. cōponitur ex pice que ē maturatiua humoꝝ groſſoꝝ abſterſiua z calefactiua z reſpic apoſtemata dura inteſtinoꝝ matricis z teſticuloꝝ ca. ꝓpzio intrat mirra de qua ſupza dictum eſt quod eſt cali

Digitized by Google

da ſubtiliatiua ꝛ reſolutiua ītrat etiā rafina que ē gumi calefactiuū ſubtiliatiuū lenificatiuum ꝛ ē notabilis reſolutionis gluten alimbat ēt intrat ꝙ ē genus gumi ꝙ ꝛ ſi ſit minus calidum q̄z guma pini ꝛ q̄z gluten cīpſſi ñ ē tñ minoris reſolutiōis ī trat cera ō q̄ ſcribit ſz.d.A.ī c.demuz in ipſa eſt humectatio maturatio ꝛ aliqualis reſolutio.ecce qūo iſtud unguentū ꝟuenit in apoſtematū curatio ne duroꝝ.ſ.molificādo ſubtiliando reſoluendo ꝙ ī trantia qñ ut colligitur a .d.A.ſen tertia quarti ſo tractatu de cura apoſtematū duroꝝ ꝛ ē canon precipuus. Non tamen curētur.ſ.apoſtemata dura aliqua medicina cum eo qō reſoluit ꝛ exicat qñ ī producit ad uehementiā lapideitatis prop ter exicationē groſſi ꝛ reſolutionē ſubtilis ꝛ addit Et oꝫ ut ponantur curationi eī due reuoluriones .ſ.reuolutio reſolutionis cum lenitate cum eo ꝙ non exicat plurimū qr oē reſolutiuū ſm plurimū exicat ꝛ humectatiuū raro reſoluit ꝛc.Et reuolu tio alia lenificationis ꝛ ſint iſte due reuolutiones ſuccedentes addit tñ infra ꝙ in ꝟpoſitione medici naꝝ oꝫ ut agregetur iter duas uirtutes ꝛc.ut in cō poſitione huius unguenti ſit ꝓ ſpeciali tñ magiſ intelligentia cap.ē notandū ꝙ hernia uaricalis ꝛ carnoſa includūtur ſub hernia apoſtemoſa qz in uaricali fit tūefactio ꝑtez nāz uēarū uł artaziarū ī carnoſa ſilz ſaltē fit tūefactio oſſei lz ñ ſemp apo ſtometur ſubſtantia ipius burſe uel teſticuli ubi .ſ.fiat caro addita ſuper teſticulū ut ſupza diceba tur in cauſis iō largo uocabulo quelibet illarum appellari pōt apoſtemoſa ꝛ licet aliter fieri poſſit apoſtemoſa ut infra uidebitur tamē de bis deter minando ēt determiat de apoſtemoſa. Et ſi tu obiciaꝫ ſimiliter ēt de apoſtemoſa erat ſermo cuz determinabatur de aquoſa dicatur ꝙ quātuz ad hoc uerum ē ꝙ ita ꝟueniunt. Sed qr̄ eſt magna dr̄ia in curatione aquoſe cum uera apoſtemoſa q̄ non ē in curatione uaricalis uł carnoſe ut ifra cla re uidebitur. Secundo notandū ut infra uide bitur ca.de uaricibus ad principiū plurimū ſāguiſ replēntis dictas uenas ē melancolicus cuius igiſ curatio per medicinas locales ē cum ſubtiliatiuis humectatiuis ꝛ reſolutiuis ſicut ꝛ in apoſtematib⁹ duris. Carnoſe ēt curatio per localia aliis nō pōt ꝟpleri medicinis niſi cum ſubtiliātibus ꝛ reſoluē tibus ac humectantibus magis tamen ꝛ minus ſi cut ꝛ apoſtemata dura qz non oīa ſunt equaliter ſicca ut patet.Et ex his apparet clarificatio text⁹ cum dixit. Curatio eaꝫ eſt cura apoſtematum duroꝝ ꝛ perficitur in bis ꝛc. Non ponit aūt.d. .A. hic modū ſpecialē curationis apoſtemoſe bez nie nz apoſtematū duroꝝ qz de curatione apoſte matum duroꝝ tractabit late inferius ſen tertia quarti tractatu ſo ꝛ de apoſtematib⁹ teſticuloꝝ ꝛ burſe unde dicitur hernia apoſtemoſa clare ſupza determinatū ē ſa huius ſo tractatu ne igitur pri mo inutiliter ꝓlongaretur hic de apoſtemoſa ñ facit mentionem. Pro aliquali tamen intelligētia ꝛ ſumarie talis hernie ut hic de oībus hernijs ha beatur ꝟpletus tractatus. Eſt notandū ꝙ aliqñ ipm apoſtema colligitur in ſubſtātia ipoꝝ teſticu lorum aliqñ intra pelliculas ꝛ aliqñ intra cutem exterioꝛē ꝛ aliqñ fit de materia frigida aliqñ de ca lida et hoc per accidētia cognoſcātur qñ ſi fit de calida materia adeſt rubor et fortis inflātio et do loꝝ et febris ꝓpter colligētiā boꝝ cum corde ſi ue ro de frigida locus ē albus uel liuet ſz ſi de mł'ia locus decliat ad fuſcū ꝛ ſine dolore uł modico do lore ēt ſi fit de fł'ate ſi fit iter pelliculas tūoꝝ appet maioꝝ q̄z ſi fit in ipſo teſticulo apoſtema uel cazo addita qz locus ē extenſibilioꝝ ꝑ ꝛ tractatū ēt per cipitur carnoſa ab aquoſa qz ipreſſio digiti retine tuz in caznoſa ſi in cute ſint exteziozi tunc ad ſen ſum puſtille in cute apparent uel ulcera. Jn cura igitur taliū paſſionū bzeuiter dicatur ſi corpus ſit pletoꝛicū uniuerſalis precedat euacuatio ſm exi gentiam materie dīnanť qz ſi humoꝛ calidus ſit in cā fiat flobotomia de baſilica que ſi non ſufficit ſequatur purgatio cum medicina laſſatiua cū ap propiatis. Ad ultimū uezo fiat minutio de ſaffe na que ꝓpzie reſpicit mēbza generatiōis loquor de inteziozi ſaffena. Dis pactis fiant localia nā apoſtemate calido in principio apponantur repez cuſſiua. Jn boc ualet inunctio cuz oleo roꝛato ꝛ uiolato appoſitis petijs infuſſis in aqua ꝛ aceto ſi materia ſit multū acuta in boc ualet fomentatio ex aqua decoctionis maluaꝝ ſollatri fabaꝝ ꝛ ro ꝛazū equalitez ꝛ ſepe epitimetuz locus cum petia in ea infuſſa. Ad boc ualet ēt ſi quoquātuz fabe ī aceto ꝛ in forma empł'i ſuperꝟponātuz ꝛ ſi placet ad deze oleum roꝛ.pazum non erit inutile. Jn augn mento quoquātuz fabe in media parte uini ꝛ alia aque ꝛ ſuperponantuz in modum epł'i cuz oleo ro ꝛato addendo modicū oleide camomilla.in ſtatu autem addere conuenit in decoī fabarū aliquid floꝛū camomille melliloti ꝛc.equaliter miſcendo de dictis oleis. Et declinať plus de reſolutis appo nendo ꝛc. Jn cauſa autem frigida furfuz triſici in uino coctus ꝛ ſuperpoſiť cum actuali calidita te plurimum prodeſt.item farina ozdei cum mel le.item ua paſſa ab arillis mondata cum cimio ꝛ melle ꝛ farina fabarū omnibus ſimul cōrrictis ꝛ ſuperpoſitis egregie ualet dicitur etiaz ꝙ ſpoliū Serpentis infuſum in oleo contra omnes peſſio nes teſticuloꝝ mirabiliter prodeſt apoſtema aūt melāconicum uel indifferenter apoſtema quodli bet uetus teſticuloꝝ magis curatur cum ſectiōe facta ſub oſſeo ꝟēs dicebatur de aquoſa facta. pri us remolitione cum de altea butiro maluis ſeūe lini ꝛ fenugreci ꝛ ſimilibuſ ꝛ materia ꝟelud ſania ta facta cum reliquis medicis varicoſſa etiam cu retur primuz cum flobotbomia communi ſi ſit ali quale dominium ſanguinis ꝛ poſtea cum particu lari flobotbōia ſafenarū ꝟēs ꝛ poſtea ſuperponē do que ſubtilient ꝛ reſoluant de quibus ſupza di ctum eſt addendo quedam reſpicia materiā me lanconiam ꝛ maxime aduſtum ut epitimum poli podium ſene capilluz.v.floꝝ bozagis ꝛ bugł'r .ꝛc. Et cum his reducetur ſi deus uoluerit. Sed ſi medicie localesicum ſimilibus nō ſufficiant proce

Digitized by Google

dendū ē ad opationē manualem. quā licet de ea nō fecerit.d.A.mentionē propterea qz in ca.ō cura uaricū z elefantie infra faciet ſpālem mentōm ſeu ſermonē circa opationē manualem z illi proportionalis trabi pōt hic ad curā bernie uarical' ideo ꝛc.uel dicatur q̄ qz talis curatiōnunc̄ fieri pōt ſine tali abciſſione teſticuli uel teſticulorum ut ſtatim dicetur que opatio magnum afferet dolorē timorē in ſe ēt maxime pp̄ peritiā miniſtroz huius artis ad effugiēdū igitur iſtum timorem cū cautella non poſuit curā de opatione manuali talis bernie aliqui tñ audatioꝛes de ea fecerunt ſpecialem mentionē de quoꝝ numero fuit Aliebas 6.pratice cuius modus ut breuiter ſtringatur.eſt talis. Situato primo corpore ſuper loco alto ſedendo aliqualiter inueſtigabis diſtinguendo cutem teſtiū in ipm oſſeum a teſtibus z tunc depones in fundo burſe teſticulos ut magis manifeſtētur ſuſpenſoria que ſunt tumefacta z tunc aphendo cutem teſtiū z uaſoꝝ que uirge proxima ē cū digitis tuis aut miniſtri z fortiter illaz extende z cum flobotomio ſcinde lato optime icidenti iceſſione equali in longitudine uaſis ſuſpendētibus dēi de excoriabis corpora que ſub cute ſunt donec uaſa denudētur z tunc tranſibis per ea acum in qua filum ſericum poſueris duplū z ligabis dicta uaſa in duobus locis.ſ.in pte ſuperiore z inferiore uerſus teſticulū debinc in medio illa ſcindes z ſanguinem qui aduenarus ē ibidem educes deinde curabis locum inciſſum cura uulnerū z hoc ē cōe uaricibus uenarū pulſatiliū z nō pulſatiliū. Et addit q̄ cum uarices in oibus acciderit uaſis erpedit auffere ambos teſtes cū uaſis z poſtea curare

Sed notate q̄ ex bis poſſet aliquis mente male diſpōnis uelle intelligere qō aliqū in tali cura fit inciſio unius uaſis z non alterius eiuſdem teſticuli z ſic oñter poſſit teſticulus remanere facta iciſione uaſſis alicuius teſticuli imaginādo q̄ eiuſdem teſticuli multa ſunt uaſa ſubſtentātia. Qui ſenſus nequaq̄ ē acceptañ cū ut.ſ.habitū ē i anothomia paniculi ſiphac z uaſoꝝ de mente .H.14 de utilitate particulaꝝ z.d.A.c.primo ſo.tertii licet originētur talia uaſſa a pluribus ramis arteriarū z uenaꝝ tamen dicti rami multipliciter conteſtātur z in duo corpora reducūtur quoꝝm unū protendit ad teſticulū dextrum z aliuz ad ſiniſtruz unde talis facta ē comiſtio qō ſi uelles unū iſtoꝝ ramoꝝm incidere non poſſes ſine alio uel aliis ut ibidem dicebatur z ad aliū locuz recurratis pro intelligētia huius in ſūma igitur in cura talis bernie cū ferro oz teſticulā uel teſticulos abſcindere qz ſi unum tñ uaſoꝝ eſt leſum ſufficit illum tātum admouere teſticulū cuius illud uas eſt ſuſpenſoriū z ſi ambo uaſſa fuerint uaricata cū hac cura utroſq̄ teſticulos excidere oportebit nz dimittēdi ſunt in burſa quoniā per abſciſionem naſſis ſubſtentā ē per qō nutrimētū ēt teſticulo affertur ſubtrabitur nutrimentū ab ipo z ſic putrefieret z alterū fortaſſis putrefaceret ſi ſanus eſſet

In boc igitur caſu operando debite bene conuenit teſticuli extractio. Sed notate q̄ magri huius artis in oītus fere bernijs ut aquoſſa inteſtinali zirbali in quibus ut multū non ē neceſſaria extractio teſticuli idem operantur extra bēte ut uideantur aliquid grande z nobile feciſſe ultra tñ inciſſionē utuntur cauterio actuali ad prohibitionem ſuperhabūdantie fluxus ſanguinis. Et ego iſtud laudo licet Aliebas non fecerit mentionem maxime ſi fiat per doctum hoīnē. In hac tñ opatione ut oſtat oſideranti eſt maxim⁹ timor de uita. Ideo.d.A.ut ſupra cū cautella ſuperfugit hanc operationē nullam de ea faciens mentionem maxime quoniā cū tali bernia z ſi interdum prohibeatur actus generationis ut.ſ.uiſum ē tñ non eſt de ea timor de morte ſicut eſt in inteſtinali imo cum ea poſſet homo per oēm debitam etatem decurrere. Et ego pluries ex iſtis cognoui Saris igitur cuilibet indiuiduo uidetur poſſe ſeſe oſeruare q̄ſ ſibi ſimile generare. vnde ocludo q̄ ſnīa mea eſt ut nullus hac ſola laborans paſſiōe huic grandi periculo ſe exponat. Nec ſilr i carnoſa in qua aliqñ ad perfectionē cure eſt ſimilie opatio neceſſaria. Et ſic ſit finis capituli quod nō ſumo propter ipſius pauciratē ꝛc.

De Augumento Umbilici.

Uandoqz accidit ꝛc.

q Expeditis de duabus differentijs berniarum z diſpōm ipis ſimilium ex pteſitus iparum.ſ.de burſali z in generali. Jaz tertio principaliter ipſe proſequitur de tertia dria ipſaz ut de umbilicali ut de augumento uel eminentia z tumefactione umbilici z diuiditur preſens pars in partes tres quoniā primo ipſe ponit cās talis augumēti ſo ſigna tertio curam ſa ibi. Jn eo qō ē ꝛc.tertia ibi. Ad illud augumentū prima ps poteſt diuidi in quatuor partes ſm quatuor principales cās quas aducit ſa ibi z qñq; ē tertia ibi z qñ fit quarta ibi z qñqz fit cā De prima parte dixit q̄ qñqz accidit in umbilico augumentū q̄ eſt ſm ſemitam rupture note.ſ.per rupturā ſiphac iuxta umbilicū unde recipitur intra mirac ſiphac. ſ. ſiphac zirbus aut inteſtina z hec eſt una cā augumenti Notandū eſt q̄ iō.d.A.appellat augmētū factum ex ruptura paniculi fieri ſm ſemitā rupture note qz ſupra bernia burſalem factam p ruptura paniculi principaliſſime cadit.hoc uocabulū ruptura z ſupra alias bernias cadit per uiaz ſimilitudinis vnde alie bernie dicuntur ruptuze pro quanto ad talem apparentiā ut tumefactionē adducūtur ſicut z ipſa bernia facta ex ruptura quā tūcunqz in aliis nulla fuerit ruptura z ideo talis ruptura dr̄ nō.qz famoſa z principaliſſima z ſic ē lra clara prime partis De ſecunda parte dixit aſſignando aliam cauſam.

Et quandoqz. Notandū q̄ ſicut hoc nomen principaliſſime idrodeſis dr̄ de aquoſa uel timpanite ut alibi eſt

uideñ ꝛ non de ypoſarca ꝛ quelibet illarum fit ex multiplicatione aquoſitatis uel uentoſitatis . uel utriuſq; intra ɔcauitatem ſipbac ꝛ inteſtinoꝝ vñ facta agregatione iparū uel per uiam reſudatõis aliãde uel per uiã rupture porri euritidas uel alia cã alibi uidenda fit extenſio ipſius ſipbac ī ſurſum ꝛ eleuatur mirac totū ꝛ ɔñter fit augumentū totius uentris ita ſi huiuſmodi aquoſitaꝰ uel uentoſitatis fiat agregatio in illo ſolo loco ſ. in ɔcauitate umbilicali ita ut illius partis fiat extenſio ꝛ eleuatio ſicut totius uentris fit elleuatio in idropeſi dicetur augumentū umbilici ꝛ non idrops iõ nõn dixit in illo loco ſolo qꝛ cum elleuationeillius partis ſtare põt aliaꝝ partiū uentris debitus ſitus q aũt alique eſſe ꝓductiue aquoſitaꝰ ī tota ɔcauitate media vnde fit idrops poſuit uel ſibi ſiles ꝓducere aquoſitatẽ uel uentoſitatẽ in illa ſola ɔcauitate umbilici manifeſtũ ẽ ɔſideranti ꝛ ſic eſt clara lr̃a fit ergo ſm ſemitã idropeſis ꝛc. dixit tertio adducendo aliã cãm generalẽ bui⁹ apparẽtie

Et quandoq; fit Clara ẽ lr̃a qꝛ ꝓ ruptur̃ uene aut artarie in illo loco ꝛ recepto ipo ſanguine in illa ɔcauitate intrumeſcere põt dictus loc⁹ ꝛ ſic appellari põt ꝓpter iſtam cãm augumẽtū umbilici ꝛc. de ultima parte dixit.

Et quandoq; fit Notate qõ etiã ex apoſtemate nõ duro ut ſ'latico fieri põt augumẽtū umbilici ſicut ẽt ex duro ꝛ iõ credo q ꝓper hoc qõ dixit ex apoſtẽa te duro uoluit ẽt intelligi apoſtema nõ duruꝫ uel dicatur qõ ẽt duꝝ magis aptum ẽ facere talem eminẽtiam in tanto ꝑciſſe ſitu q̃s molle qꝛ molle magis ẽ aptum ſpargi ad maiores dimenſiones q̃s durũ iõ ab ipo molli non ſic debebit denominari augumẽtū umbilici ſicut ab ipſo duro iſte mod⁹ habet inſtantias ideo magis ɔfido ī prio. Quibus aũt modis generari ibidem poſſint talia apoſtemata uel ẽt caro addita dicatur q quibus modis poſſunt alibi generari ita ẽt ꝛ ibi poſſunt generari ꝛ ſic patet ſnia huius partꝰ cap. ut q ponit q̃tuor cãs talis augumenti prima ẽ ruptura ſipbac vnde per exitũ inteſtinoꝝ uel ɔrbi fit tale augumentum ſa ẽ multiplicatio aquoſitatis uel uentoſitatis in illo loco ſolo ſm ſemitam idropeſis ꝛertia ẽ ex fluxu ſanguinis ꝛ aduatione ipſius in illo loco ꝓpter ruptur̃ uene uel artarie quarta ẽ apoſtema duꝝ ſupple aut molle aut generatio carniſ addite in illo loco ꝛc. legat per nos lr̃am ꝛc.

De Lura

Neo quod eſt In iſto cap. ponuntur ſi gna cãꝝ augumenti ipſius umbilici ꝛ diuiditur in quatuor principales ꝑtes ſm qõ ponit ſigna quatuor prineipaliũ cãrum que ſupra numerabãtur . primo ponit ſigna augumenti facti ex ruptura ſipbac. ſo ipſe ponit ſigna facti ſm ſemitã idropeſis ut ab humiditate uel uentoſitate. tertio facti ex ſanguine ꝛc. quarto facti ex carne addita uel apoſtemate ſa ibi. Et id quod ẽ tertia ibi. Et quod ẽ ex ſanguine. quarta ibi. Et qõ ẽ ex natiuitate de tota prima parte ponendo ſigna ɔrbalis ꝛ inteſtinalis per rupturam differenter ab alijs cauſis diſtinguẽdo ẽt inter ſe dixit.

Jn eo qõ ẽ cã egreſſionis ɔrbi aut inteſtini ſignum ẽ qõ color ẽ coloꝝ corporis ipſius ꝛ fit locꝰ diuerſus ꝛ ꝓpꝛie in ruptura ex inteſtinis ꝛ aſſociatur rupture ex inteſtinis dolor quidem ꝛ occultatur cum ꝓmitur ut occultetur ꝛ q̃ꝫ occultatur cum rugitu ꝛ addit ei. ſ. augumento umbilici in magnitudine adminiſtrando molificantiũ ex balneis ꝛ iniunctione ꝛ motus magnitudine. ſꝛo intellectu huius partis attendeñ q. d. A. ponit ꝟ quedam ſigna cõia ɔrbali ꝛ inteſtinali ꝛ quedam quibus diſtinguũtur ꝓimo dixit qõ coloꝝ ẽ coloꝝ corporis ipſius intelligatur. ſ. corpus ipſius inf rm ī ꝛ hoc eſt cõe qꝛ inteſtinali ꝛ ɔrbali non uariatur color cutis ipſius umbilici coloꝛe partiũ circũſtãtium cum eodem coloꝛe colorificentur ſicut cutis mirac ſecus ẽ aliq̃ in aquoſa ſanguinea uel apoſtema ut patet dixit ſo ꝛ fit locus diuerſus. ſ. ī tactu qꝛ inequalis ꝓpter inequalitatẽ ipoꝝ ɔrbi uꝫ inteſtinoꝝ ꝛ ſupple tñ leuis in tactu ꝛ hoc eſt ẽt cõe ꝑ hoc qõ ẽ leuis diſtinguitur ab apoſtemo ſa ꝛ carnoſa ꝛ per hoc qõ ẽ diuerſus diſtinguitur a ſanguinea ꝛ apendente ab humiditate uel uentoſitate ɔnter ponendo ſigna diſtinctiua inter ſe ꝛ ſunt ẽt ſupꝛa poſita in. c. ſignoꝝ rupturaꝝ ī cõi dixit ꝛ ꝓpꝛie in inteſtinali ſupple ẽ diuerſitas in tactu qꝛ maioꝛ. ſ. q̃s in ɔrbali ꝓ maioꝝ ipoꝝ inequalitatẽ ꝛ eminentiã ꝛ depreſſionẽ ꝛ aſſociatur rupture ex inteſtinis doloꝛ quidã ꝛ ſupple non ſit ī ɔrbali qꝛ ſunt membra magis ſenſibilia in quibus ẽt urplurimũ clauditur uentoſitas extendens ꝛ non ſic in ɔrbo uel qꝛ cum recipiãtur intra oꝛificium rupture ſipbac ꝛ ipoꝝ cozpulentia ꝛ inequalitate maioꝛe q̃s in ɔrbo fit dillatatio ipſius oꝛificij ꝛ ſolutio ɔtinui ſaltem maioꝛ q̃s in ɔrbali ꝛ ſic fit doloꝛ ſaltẽ maioꝛ ꝛ ad hoc ẽt iuuat ẽt uentoſitas aliquãdo ipetuoſe mota ꝑ inteſtinũ ꝛc. vnde in ɔrbali lenitate ipſius fit penetrans oꝛificiũ ſipbac ſiue ipius dillatatione ꝛ ſic non fit doloꝛ neq; ex ꝑte ipſius ꝓp non icludi in ipo uentoſitatẽ ſicut in inteſtino nꝫ ex ꝑte dillatationis oꝛificij paniculi ubi cõ ī inteſtinali fit duplicitꝛ doloꝛ ut ꝓ. Et addit ꝛ occultatur cum ꝓmitur ut occultet ſupple eminẽtia umbilicalis ab iſtis cãis ꝛ iſtud ẽ ſignum cõe ꝑ qõ iſta ruptura diſtinguitur ab alijs oſibus qꝛ aliq̃ cõpreſſioe decẽti a medico fcã illa mẽbꝛa recipiũtur intra ſipbac in ſitu ꝓꝛio ꝛ ſic ī totũ occultat aug. nõ ſic aũt occultant cõpreſſione apoſtema caꝛnoſa aquoſa ſanguinea ꝛc. vt ꝓ. Et addidit q̃ꝫ occultat cũ rugitu qꝛ in reducẽdo ꝓcipit ſon⁹ obtuſſus ꝛ hoc eſt ſignũ ꝓꝛiũ inteſtinalis diſtinguens a ɔrbali ꝓ iclulam ventoſitatẽ cũ aquoſitate intra ɔteſtinũ ꝛc. ɔnter ſubdit ꝛ addit ei. ſ. augumento vmbilici in magnitudine adminiſtratio mollificantium ex balneis ꝛc. Et hoc ẽ ſignũ cõe

distingues ab alijs q; p talis molificatia ⁊ relaxan
tia ampliatur orificiu uel saltē fit obediens dilla
tationi ut exeāt zirbus uel intestina molificantur
ē ligamenta taliu membroꝝ unde bilius possunt
extra sipbac extēdi ⁊ sic augetur augumētū umbi
lici nō sic aūt fieri pōt ī alijs cāis ut ps ꝺsideranti
addit ultio ⁊ motus magnitudinē supple efficit in
augumēto in istis cāis nō sic ī alijs ut ps saltez ap
parenter ⁊ subito pōit so pricipaliter signa pendē
tis ab humiditate p modū idropesis ibidē agrega
ta. Et dixit ⁊ qō ē ab humiditate nō reducit com
pressio iō supple cū uno digito ꝺprimitur ī alia pte
eleuatur qō nō fit in zirbali uel intestinali q; ī so
tū occultatur ⁊ cā ē clara ⁊ addit ⁊ ē leue supple
i tactu respectu itestinalis ⁊ zirbalis quocū tact⁹ē
diuersus ut .s. dicebatur addit ēt magis declaran
do ꝙ paulo ante Dixit de ipis occultatōe p ꝺpssio
nem cuiꝰ quātitatē .s. augumēti nō alterat .s. i totū
occultādo ꝺpssio facta cā occultationis .i. leuiter
tractādo ⁊ ꝺprimēdo q; posset ita uiolēta fieri cō
pressio ut p illā rūperetur sipbac itrinficū ⁊ tūc hu
miditas tumefaciēs ingrediretur ꝺcauitatē inter
sipbac ⁊ intestina quo posito totū augumentū oc
cultaretur sicut ēt in zirbali uel intestinali. Sz ra
lis ꝺpressio uiolēta nō fit cā occultatōis utz iō no
tāter dixit facta cā occultatiōis. Et ē color ei⁹ co
lor corporis differēt .s. ab sanguinea. Et sic ē lra cla
ra legite lram uos. Ponit ꝺnter signa uentose
dnter maxime ab aquosa ⁊ hoc iō facit q; cū il
la magnā hz ꝺformitatez respectu aliarū cōicant
eni in hoc ꝙ tactus est leuis ⁊ sm hoc distinguū
tur ab itestinali uel zirbali ēt p hoc qō nō occultā
tur ꝺpssione sm modū expositū in quo cōicāt disti
guūtur ēt ab illis p hoc aūt qō color istarū est co
lor corporis distinguūtur a sanguinea uel forte ēt
ab apostema ponenda igitur sunt signa quibus in
ter se distinguātur dixit ergo ponendo ista signa.

Et qō ē ex uentositate est leuis⁹ ⁊ minus expel
lens q̄ qō ex humiditate dixit primo leuius q; in
materia humida uerisimr repitur difformitas in pa
tibus tāta quāta nō repitur in uentosa ⁊ iō minus
leuis est tactus dixit ēt ⁊ minus expellens .i. min⁹
extendens itelligatur quātū ad extensionē pluriū
ptiū q; pauciores ptes umbilicales extendūtur in
uentosa q̄ in humida lz forte ī uentosa augumētū
fit magis eleuatus q̄ in humida q; humidit lubri
cando ī plures ptes discurrit ubi uētositas aberea
petens exitus magis eleuat iō dici pōt satis large
ꝙ augumentus umbilici ex uentositate est intensi
ue mai⁹ ⁊ ab humiditate extensiue addidit ponen
do signū clarū distinctū. Et est ei sonus timpa
ni ⁊ uox .i. q̄si uox q; aliq̄ ptractādo cum digitis
in uentosa fit sonus q̄si dearticulatus ⁊ non sic in
aquosa imo si cuz uentositate ꝺiungatur humidi
tas fit sonus obtusus ⁊ nō clar⁹ pp nō sic posse uē
tositatē diuidi ī puas ptes sicut si sola esset de ꝟ bēt
determinatōm a .d. .A. xiij. tertij trac. v. ca. de ru
gitu ⁊ so tegni de signis canne ⁊ a doctoribꝰ ibidez
⁊ sic est lra clara legatis ipam postea ponit signa
sanguinea ⁊ uerba sunt clara lege de ultia pte po
nendo signa facta natiuitate carnis uel apostema
te dixit. Et qō ē ex natiuitate carnis ꝛc. Pro
uerificatione partis prio attēdendū ꝙ si uellemus
uerificare illam particulā genere respectu uento
si tātum de quo imediate ante facta ē mentio qō
lra ē clara q; in uentoso non est grauitas sz extē
sio. Sed si debeat uerificari respectu aliaꝝ oium
ut aquose itestinalis ⁊ zirbalis oꝫ addi ceteris pa
ribus .s. stante equali eminentia uel augumento ī
istis oibus maioꝝ est grauedo in apostemosa uel
carnea q̄ in aliq̄ aliaꝝ q̄ in istis duabus sub eq̄
li extensione plus de materia ꝺtineat grauitare fa
ciens ut patet alitez nō esset uerū q; staret oppo
situm ut ps ꝺsideranti. Secundo norandu circa
illud uerbum eius occultatio nō est sicut occul
tatio aliozꝝ ratio huius dicti sumitur ex hoc q; ī in
testinali ⁊ zirbali aliquādo in totū fit occultatio.
ut .s. dicebatur ⁊ in istis non cum talis caro addi
ta uel apostema non recipiatur intra sipbac nō ēt
in istis fit occultatio sicut in aquosa uel uentosa.
quoniā ꝺpressione facta cum digito in aliqua illa
rum quelibet illarum odedit dep̄ssioni illius digi
ti ⁊ si alie partes magis elleuentur ad dnam pri
marum in carnea uero uel apostema non fit talis
occultatio q; pars supposita digito ꝺprimenti non
obedit depssioni q; dura uel si pur aliqualiter est
obediens nō tamen sicut aquosa uel uentosa in q
bus est minor resistentia ⁊ sic non fit in istis occul
tatio sicut est occultatio in alijs ut patet intelligē
ti ⁊ sic habetis totā lram clarā per uos legite ⁊ cō
sequenter clarum ca. Ubi in suma posuit prio
signa intestinalis ⁊ zirbalis differentē ab alijs naz
p hoc ꝙ color eius est color corporis distinguitur
a sanguinea ⁊ per hoc ꝙ locus est diuersus in tac
tu distinguitur ab aquosa ⁊ uentosa ⁊ per hoc ꝙ
occultatur cū ꝑmitur distinguitur a carnea ⁊ apo
stema posuit etiā signū distinctiuz ītez se q; in i
testinali est dolor q; non est in zirbali ⁊ etiā cum
fit reductio in intestinali q̄q; fit augitus ⁊ non in
zirbali. Posuit so signa ab humiditate primo
per hoc tactus est leuis ⁊ sic distinguitur a primis
⁊ est color similis coloris corporis ⁊ sic distingui
tur a sanguinea cum qua in alijs maxime cōmuni
cat ⁊ ipsius non fit occultatio cuz premitur cā oc
cultationis secundum modum expositum ⁊ secun
dum hoc etiam a primis distinguitur a carnea ul
apostema tamen digito deprimenti cedit scōum
illam partem scōum quā occurit et sic distinguit
a carnea uel apostema. Posuit tertio signa uē
tose distinguendo ab humida cum qua in multis
cōicat quibus distinguit ab alijs sicut in ipsa hu
mida dixit quod tale augumentū est leuius in ta
ctu q̄ aquea ⁊ minus expellens exponebat min⁹
extendens q; pauciores ptes mitac elcuans lz for
te fortius eleuaretur ut dicebatur ⁊ fit ei .s. in cō
primendo sonus timpani ⁊ sicut uox q; sonus fere
dearticulatus ab animali. Dixit ponēdo signa
sanguinee. Et quod est ex sanguinei coloris ⁊ ni
gri quia ille sanguis ibidem extra uasa propria
est in uia putrefactionis ⁊ sic denigratur.

Dixit vltio de carnea vel apostema q̄ ē cū gra uitate respectu ventose vel ēt respectu oiuz aliaz posita equali ex⁹ssione ꝛc. vt dicebat ⁊ cū duritie ⁊ q̄ eius occultatio nō est sicut aliozuz occultatō ad modum supza posituz q̄ fere nō obedit cōpressioni digitorum ⁊ sic finis ca. signozuz.

De cura augumenti vmbilici.

¶ Illud quod est ꝛc.

In hoc ca. ipse ponit curam augumenti umbilici maxime facti per rupturaz paniculi nō faciendo mētionē de augumento ab aquositate neqz ab apostemate vl̄ carne addita ⁊ hoc fecit q̄ curatio pendens ab humiditate satis haberi pōt p ea q̄ supza dicta sunt late de hernia aquosa siue cū medicis siue cū bezael de facta vō ab apostemate vel carne addita ēt nō ponit curā cum se remittat ad ea que sunt dicta supza i ca. de ramice carnis ⁊ varicose ⁊ ad illud ca. pzo bis recurratis. Specialiter igituz ipse facit mentō nē de tribus spēbus vt de sanguinea ventosa ⁊ zirbali uel intestinali. Et duo facit q̄n primo ipe ponit vnuz canonē quodāmodo excusatiuū a longa pertractatione de cura ⁊ vētose. Secūdo ipe ponit spēalem modū cirogicū obseruādum i cura intestinalis vel zirbalis scōa ps icipit ibi. Reliquozuz aūt curatio ꝛc. ō prima pte dixit. Ad illud. s. aug. quod ē ex aptione. s. orificiozū vene pulsatilis aut nō pulsatilis aut ventositate curādum te nō oz labozare. Q̄ si laboraueris ad id osequit̄ te vt labores ad icidendū ⁊ suendū vt tenet. Notādū q̄ ista lr̄a pōt dupliciter legi vno mō vt intelligat̄ non oz te labozare in curatione. i. vehemēter ꝯsidera re ⁊ specularī de nouo mō curatōis i augumento facto ex aptione vene ꝛc. s. sanguineo vel in vēto so q̄n supple modus ē facilis ad curandū ⁊ iā supple latus supza in ca. de cura ruptuze vētositat̄ q̄ in istis cū eisdē medicis pficiet̄ curatio. s. cuz subtiliantibus ⁊ resoluentibus ⁊ scōum istū modū est introducta lr̄a vt sit canon excusans a longa ⁊ exquisita ptractatione de hac cura. Et addit q̄ si laboraueris. i. si sit expediēs alius modus cure ab eo qui in loco allegato dictus ē q̄. s. illa non sufficerint maxime in sanguinea sequet̄ te vt labores i. oportebit ad incidendum ⁊ suendū q̄n stante multo sanguine ibidē ꝯgregato fortassis remedia resolutiua nō sufficiēt sz expediet incidere mirac ⁊ ipm sanguinē extrahere deinde suere ⁊ erit fcā cura sine alia exq̄sita aptione ⁊ sic nō oz multuz in hoc ca. laborare ad dandū nouū modū in cura talis augumēti alius sensus pōt esse talis vt velit d. A. in his verbis reddere medicū cautū in ope. s. ad sibi ifinuādū vt nō laborent cū medicis localibus in cura haruz dispositionuz q̄ esset frustra laborare cuz medicis q̄n verisimile ē q̄ talis materia sanguinea ibidē agregata non sit medicis resolubilis et si ventositas fuerit tanta vt faciat manifestum augu. vmbilici iaz erit signum q̄ talia mēbza sunt multum debilitata ⁊ sic cum medicis curari nō poterit ⁊ iō nō oz te medicū laborare i cura cū medicis q̄ iannis esset operatio. Q̄ si laboraueris ad id. i. si intrēdas laborare ad curā tūc cō sequet̄ te ꝛc. i. oportebit laborare ad icidendum ⁊ suendū supple cum floborbōio in sanguinea ⁊ cū bezel in ventosa vt dicet in fine ca. licet Alebas p bibuerit ferrum in sanguinea. primus tñ modus ⁊ si videatur magis artificiosus mihi tñ est magis gratus legatis lr̄az fm modū q̄r nobis magis placet ⁊ erit clara lr̄a. Consequēter ipse ponit modū cirogicū cure augumēti ex ruptura sipbac pp exituz intestinū aut zirbi ⁊ ponit verba satis dura ad intelligendū similiter ⁊ alij Auctozes qui ō boc casu faciūt mētionē q̄ pauci faciūt. Sz ex verbis hic. d. A. ⁊ Aliebatis. viiij. ca. practice pōt colligi modus sub hac forma precipue infirmo vt surgat ⁊ stet rectus ⁊ extendat se in posterius quantum pōt ⁊ ꝺmaneat anellitum tam diu donec bene cōprehendat̄ talis eminentia q̄ cū tibi manifesta fuerit fac in circuitu eius eminentie circulū cum atramēto vt fit distictum. i. distincte cognitū ipuz augumentum deinde resupina cum supza dorsum ⁊ nō super circuluz. i. non sup mirac arrius ⁊ liga ipm taliter. i. totaliter cuz istrintis vt se mouere nō possit cum opationē feceris aut habeas boies fortes ipm tenentes p caput ⁊ brachia ꝛc. Et tunc incide cum flobotbonio per totum circulū quē fecisti cū atramēto circūquaqz leuiter tñ ita vt nō incidas aliqd de eo qō est sub mirac vt sipbac vel aliud deinde fige in medio ipsi⁹ mirac circūcisi vncinū ⁊ ipm mirac subleua ⁊ alius minister cuz teneat sic subleuatum caue tamen cum figis vncinuz ne pfundes in fixione vt non tangas aliqd q̄ sit sua eo mirac. s. zirbum aut intestinum ō dixit.

Post seq̄ratōez eius cum vncino super mirac soluz ꝛc. deinde accipe duas acus lōgas secū quātarē ipsi⁹ pris mirac circuncisi ⁊ plus ⁊ itromitte in vnāquāqz acum fillum duplicatum ⁊ tortuz aut cordulam de firico ⁊ intromitte vnam de ipsis ex vna pte mirac vicina icisioni q̄s fecisti. Et fac eam penetrare secundum rectitudinem in partez sibi oppositam deinde intromitte eodēmodo aliā acum in puncto quadrature circuli iuxta etiam incisionem ⁊ fac similiter penetrare in partem sibi oppositam ita vt ouient sibi filla earum secundum figuram crucis ⁊ intromissio ipsaz accuum sit sub ipso mirac solū considerādo ne acus onier alicui de corporibus contentis sub mirac. s. sipbac nec zirbo vel intestino ⁊ ad hunc precipuum finē fixus est incinus in mirac vt subleuetur bozatalis operationis subleua igitur eum cum vncino cum operaris ne acus perueniant ad aliquod mēbrozum inferiozuz consequenter extrabe acus ex oppositis partib⁹ ⁊ dimitte partes equales filli pēdentes vel cordulle deinde liga cum eis ligamento forti ⁊ nodabis nodo curenti vt cum velis denodare possis facile ⁊ fac ut cadat ligatio ad lacertum ideſt iuxta lacertum quanto plus fuerit possibile. Facto nodo predicto incide ex

vna parte illius partis mirac circõligate faciens
ſciſſuram tante quantitatis q̃ per eam poſſis in
tromittere digitum tuũ indicẽ ⁊ intromitte ipſuz
per eam ⁊ quere an inueneris zirbum an intesti
num cum fillo ligatum quod ſi inueneris illic in
teſtinum ſolue ligaturam ⁊ i hoc tibi ſeruit quod
nodus factus fuerit currẽs ⁊ ipelle inteſtinum ad
anteriora ventris deinde ſtringe fillum nodo fir
mo. Si autem inueneris zirbum non repellas
ipſum inferius vel interius ſed liga ipſuz ⁊ ampu
ta quod ſupereminet ex eo ⁊ ſue que ibi ſunt ve
ne magne aut artarie cauendo fluxum ſanguinis
⁊ cauterizãdo ſi neceſſarium fuerit deinde dimit
te locum ligatum ſtricte donec mortificetur caro
ipſa ligata ⁊ cadat per ſe ipm aut incide ipſaz q̃ſi
ſubtiliatur ⁊ mortificatur deinde cura locum cuz
eo q̃ oportet ex vnguentis ⁊ alijs donec cõſolide
tur. Caue tamẽ vt itellexit textus i fine ne fiat
ꝺſolidatio dum vulnus adhuc fuerit ꝺcauũ ⁊ nõ
ſufficienter repletuz ne remaneat cicatrix ꝺcaua
ſimiliter ſtude vt ꝺſolides antequam fit procedẽs
ad exteriora ne fedum remaneat ſupereminens
reliquo uentri. Et iſtum modum voluit intelligẽ
d. A. in verbis ſuis ſi diligẽter ꝺſideraueris ⁊ cum
bis dictis legi poteſt lra clare lege eam. Reliquo
rum aũt curatio. ſ. factorũ per rupturam paniculi
eſt vt facias egrum ſurgere ſupple ſi eſt ſedens ⁊
precipias ei vt extẽdat ventrẽ ſuum. ſ. declinando
ſe. ſ. ſecũdum caput i poſterius ⁊ retineat anellirũ
ſuum tam diu donec appareat augamẽtum. ſ. pez
fecte quia ſecũdum iſtum modum melius manife
ſtabitur. Cum ergo apparuerit fac i circuitu eius
ſ. augumẽti circullum ſupple cuz atramẽto vt ſit
diſtinctum. i. vt precipe ſciatur locus rupture de
inde reſupina eum. ſ. infirmum non ſuper circulũ
qa nõ ſupra ventrez ſed ſupra dorſum ⁊ ſupple cõ
ſequẽter ipſum ligabis ſecũdum modum dictum
addit poſt ſeparationẽ eius cum vncino prepona
tur ibi vero copulatõis ⁊ vt ſit pars ſatis principa
lis vt ligatur ſic homine ſic cõſtituto ⁊ ligato. Et
poſt ſeparationem. i. eleuationẽ parẽ mirac circũ
inciſſe cum vncino infiſſo in tali parte leuiter ita
ut non accipias vel tangas cum vncino quod ſub
ipſo eſt de corporibus tũc intromitte in eo accũ cũ
fillo. ſ. i parte mirac vicina iciſſioni taliter ſupple
artificioſe laborando ut nõ obuiet. ſ. accus corpo
ri ſub ipſo q̃ nec zirbo ꝛc. ⁊ ſupple ligabis ſecũdũ
modum dictum ſupra cum fillis duarũ accuz de
inde perfora tali perforatõe. ſ. faciẽdo iciſſionem
partis ligate. ut diſcoperiatur ab eo. ſ. ſaltem per
tromiſſionẽ digiti i ſciſuraz. quod eſt ſub mirac ſo
lum. ſ. tantum precipe fiat inciſſio ut manifeſtet
quod eſt ꝛc. ⁊ nõ plus. Si ergo eſt ſub eo inteſti
num ſupple ligatum diſſolue ligaturam ⁊ expelle
inteſtinum ad inferiora. ſ. intra ſipbac. Et ſi ẽ zir
bum extẽde ipſum ⁊ icide lacertũ. i. iuxta lacertũ
quãto magis ẽ poſſibile canẽdo. ſ. uenas magnas
uel artarias propter timorem fluxus ſanguinis de
inde ſue locũ diſruptũ. i. firmiter ſtringe ⁊ liga li
gamento foeti cũ fillis oppoſitis duris extẽſis ad
inuicem ecce qõ inuit modum ligatiõis ſupra po
ſitum ⁊ ſtringe ipſum ſuper alcbatim dixit litte
ra exteriorũ vẽtrem ⁊ eſt clarum ⁊ ſue eum. i. no
da cum firmo nodo ⁊ dimitte fillis quatuor capi
ta. ſ. ad ſcideñ qñ erit facta putrefactio partis cir
cũſciſe ⁊ tũc cadent ipſa capita fillorũ conſiderã
do vt cadat ad lacertum. i. iuxta lacertum quan
tum eſt poſſibile ſupple ipſe nodus tãquam circa
partem firmiorẽ ⁊ ꝺſolidando reſiduũ ſupple cuz
unguent ⁊ alijs ſupple facta remotiõe illius parẽ
mirac circũſciſſe. Et ſtude vt non profunde rema
neat ſupple ipſa cicatrix propter turpitudinẽ cu
re. Et non procedẽs ad exteriora. i. neq; etiaz ſit
ſupereminens alijs partibus uentris quia ẽt eſſet
fedum. Et ſic habetis lutteram claram. aliqui rñ
moderniorez breuibus ſe expediunt de hac cura
dicentes q̃ ſignato loco ⁊ ligato patiẽte i ſtitis po
nat miniſter digitum ſuũ ſuper locum rupture te
nẽdo firmiter ut nõ exeat iteſtinum aut zirbum ⁊
tunc incide cum pillo cutem mirac ſuper loco to
tam equaliter donec pueniat ad rupturaz ſipbac
⁊ ea inuenta ſunt ſipbac ſecundum modum. qui
datur cõmuniter in cura vulnez mirac penetraũ
⁊ poſtea ſimiliter cura illoz hec tamẽ ſunt apud
expertos cirogicos notiſſima ⁊ ſi dicta difficilia ui
deantur. Cõſequẽter dñs. A. in vltimis uerbis ca.
dixit ventoſi aũt regimen ſupple ultra medicinas
locales. Xerũ eſt albezel. i. perforatio cum ſtillo
accuto vel flobotomio. ⁊ inciſſio. i. cum reſolio ⁊
cum ſuitio poſt id ſecũdum modum qui dict⁹ eſt
clara eſt littera ⁊ ſic habetis finem ca. quem non
expedit propter epilogare cum ferre in toto aga
tur naratiue de modo cirogico obſeruãdo. Et cõ
ſequenter bẽmus finem totius tractatus ō rupta
ris ⁊ diſpoſitionibus eis ſimilibus de quo in infini
tum altiſſimo gratias ago ⁊ precor ut futura mea
apte diſponat ꝛc.

De gibboſitate dorſi ⁊ ſpondilium ei⁹

Gibboſitas eſt remotio

Dec eſt ſecunda pars principalis hui⁹
primi tractat⁹ que ſic ꝺtinuat⁹ ad precẽ
dẽtem nã poſtq̃ i prima pter determinauit de egri
tudinib⁹ eueniẽtib⁹ ex nocumẽto i ſipbac ⁊ qbuſ
dã alijs egritudinib⁹ ꝑdictis ſil'ibus iã ſcdo deter
minat de vno nocumẽto eueniẽte ex quadã mala
diſpoſitõe ptiũ dorſi ⁊ ſpondiliũ eius. ſ. de gibboſita
te ⁊ diuidit⁹ pñs ps i tres ptes principales qrũ prio
ipſe determinat de ipſa gibboſitate quãtũ ad cãs ſe
cũda de ſignis cãz tertia de cura ſecũda ibi. facte
a cãis ꝛc. tertia ibi. Dumide qdez ⁊ ſicce curatio
pñs ca. Et prima diuiſione diuidit⁹ in tres ptes qrũ pri
mo declarat qd noĩs vere gibboſitaz ⁊ ſibi ſil'iuz ꝺ
ſpoſitõm ſo põit cãs ipſarũ tertio ponit quedã pro
noſtica ſcda ibi. Et cãe ei⁹ aut ſunt ꝛc. tertia ibi
Et gibboſitas qdẽ de prima pte dixit. Qõ giboſi
tas ẽ remotio ſpõdiliũ aut ad añriora dorſi aut ad
añriorẽ ptem ⁊ idem eſt ⁊ eſt. i. vocatur gibboſitas

Digitized by Google

anteriozis quã quidem nominant arcuationẽ. Et qñq3 accidit cum cõmunitate ossium cassi ⁊ noia tur concauatio ⁊ arcuatio aut ad exteriora dorsi supple est remotio spondiliuz ⁊ est gibositas poste riozis. i. sic nominatur aut ad latus supple est re motio ipsozum spondiliũ ⁊ dicitur contorsia. Pro intelligentia ergo generali ca. ẽ primo ꝓcen orãdũ ꝙ certi spondiles debito modo situati ⁊ ordinati ꝛstituũt quoddam membrũ organicũ ꝙ per agre gationẽ ipsozũ cum tali ordine dicitur dorsum vn de dorsum non est nisi membrũ organicuz de spõ dilibus ordinaẽ factũ dorsum igitur in se includit plura membra osseosa qz plurẽ spõdiles adinuicẽ p ꝓprias iuncturas ordinatum alligata describ' aũt dorsum ab illucidatore secunda ꝓblematum xiiij. ꝓblemate sic. Est aũt dorsum pectoris posterius cui⁹ partes sunt spatule due ⁊ spina. Et aũt spondilis osi cuius medio est foramẽ ꝙ quod nucha trãsit vnde nucha que ẽ ps cerebri transit p spõdiles colli ⁊ p dorsum tãquã clauis ligãs spõ diles velut ligna adinuicem debite adunata vt se cundo colliget de iuuamento spine. i. spinalis me dulle agregat igitur dorsum spondiles omnes pre ter spondiles colli que sunt septem reliqe autem sunt sedacim de quibus decem spondiles pectoris ⁊. v. dicuntur spondiles alchatim que sunt vltime versus caudam sunt igitur in toto viginti tres spõ diles tñ pectoris. i. ille cũ quibus coste continguntur ⁊ que mẽbra attractoꝛũ aeris cõprehendũt sunt ille remotiones quarum sit gibositas de qua est ꝓsens sermo secundo notandum ꝙ verbum positum in rubrica ꝙ per ventrositatẽ gibositatez in telligere debeam⁹ gibositatẽ factã ex torsione spõ diliũ a vapore grosso in toto eleuato percutiente ad ipsas spondiles uel ad ligamenta ipsaruz vnde ꝓ vehementẽ impulsionem ad ante retro vel la teraliter torquentur vt dixit auenzoar. lv. thesir in ca. de epidemia. Neqz mirandus videtur ꝙ ex vento tanẽ effectus qui est spondiliuz remotio a situ suo cãri possit tñi nãlib⁹ ⁊ artificiosis ℔ ma nifeste ostigit. i nãlib⁹ ꝓz i terremotu i artificialib⁹ ꝓz quoniã posito musto in vtre ⁊ fi forti tamẽ sepe per ebulitionẽ a ventositate inclusa expellẽte vel implẽte rũpitur vter quod si dicatur tñ hec gibosi tas vẽtositatẽ sit vna spẽalis gibositas de qua spia liter in ca. tractatur sicut ⁊ de reliqs ab aliis cãs quia de hac tantum in rubrica facta est mentio dicatur quod de hac. d. A. ⁊ reliqui auctores fece runt spãlem mentionem tanquam de illa cuius euentus non videbatur possibilis sicut est de aliis vt serioſe i ca. patebit. Tertio specialiter notã dum quod omnes spondiles conueniunt i multis ⁊ in quibusdam differunt conueniunt primo quia vnaquaqz est semita nuche ⁊ p illas nucha vsqz ad caudam descendit vt ab ea mediantibus spon dilibus per quedam ipsaruz foramina exeant ner ui qui a nucha originantur vt sensum ⁊ motum membris tribuant ⁊ maxime motum quoniaz ut dixit. d. A. prima primi doctria quinta sũma ꝑia ca vi. Si nerui omnes a cerebro nascerentur esset necessarium caput multo maius esse quam sit ⁊ crescere ⁊ grauare supra totum corpus. neruo quoqz esset necessariũ grande pertransire spatiũ ⁊ longum donec ad exteriorũ finem peruenirent ⁊ esset nocumẽt expositum ⁊ ad incidẽdum ⁊ ei⁹ quidem longitudo ipsius debiliraret fortitudinez ad atrahendum membra grauia ad sua principa lia ideoqz deus cuius nomen sit benedictum mise ricorditer egit faciens partem cerebri que est nu cha ad inferiora corporis incedere sicut canales a fonte quatenus ex ea neruorũ diuisiones a duob⁹ suis lateribus ⁊ eius extremo secundum eius op positionem ⁊ uicinitatem cum membris egredian tur. Et in hoc cõcat nucha cum cerebro cum ab ea. s. originantur nerui sicut a cerebro nerui ta mẽ a cerebro orti sunt magis ad sensuz q̃ ad mo tum cum sint multum molles ⁊ passibiles ⁊ senti re stet in quodam pati molle autem est impressio nuz facile receptiuũ. Nerui uero qui a nucha maxime circa inferiorem finem eius originantur cum a nucha magis terrestre principium sumant sunt duriores ⁊ ad motum aptiores ⁊ ex consequẽ ti qui a medio originantur ⁊ a nucha spondiliuz colli cum minus molles sint quam primi ⁊ minus duri q̃ secundi apti sunt conuenienter ꝓ sensu ⁊ motu ⁊ hec est sententia. S. viij. de iuuamentis membrorum uerum est tamen ꝙ oium neruoruz radix est a cerebro unde. A. prima primi doc. ufs ca. i. sume tertie dixit. Neruorum principium est cerebrum ⁊ hoc duobus modis quoniam quorun dam neruorum cerebruz est principium suum se cundum sui essentiam ⁊ aliorum est principium mediante nucha. Septem autem sunt neruoruz paria que imediate a cerebro oriuntur. Nerui autem qui mediante nucha oriuntur sunt trigin ta ⁊ unum de paribus cõcluduntur ⁊ unus alius est neruus sine socio remanens quorum octo a spondilibus colli oriuntur ⁊. xij. a spondilibus pe ctoris ⁊ qnqz ab inferiori parte dorsi ⁊ tria eb osse qui renibus superponuntur ⁊ tria ab osse caude ⁊ a mediante osse illius exit sine socio unus ut di xit Aliebas expresse secundo Theorice ⁊ reliqui Auctores medicine. Et dixit. d. A. loco ibi supra.

Ex neruis qui a cerebro oriuntur non iuuant membra in sentiendo ⁊ mouendo nisi capiti ⁊ fa ciei membra ⁊ viscera interiorum alia vero mem bra huiusmodi iuuamenta nõ habent nisi ex ner uis nuche. cõmanicat vero nucha cerebro quia si cut cerebrum clauditur duabus miringis vel duo bus paniculis coboperitur vno molli scilicet pia matre ut colligat talis paniculus totam cerebri substantiam mollem existenduz alio superius du riori vt custodiat a circundante craneo qui tan tum distat a subtili ⁊ molli inferiore quantum sufficit suscipere ipsum cerebrum diastolando de spacio ita etiam ⁊ nucha eisdem vel proportiona libus coboperitur propter eiusdem fines quia ta men ipsa non pulsat non manifeste dicti distant in spondilibus paniculi. Et quia vt dicit Ha lienus tertiodecio de utilitate particularuz. Nul

lus reperibilis existit motus in ossibus capitis.

In spondilibus vero fortis existit motus ideo in cerebro nullus vltra grossam miringam aliud circum appositum ē regimē. In dorsali vero tunica neruosa ⁊ fortis. s. super apposita ē in qua iuoluūtur predicte due tunice vrē. Addit ēt. H. viscosus humor. i. flegmatic⁹ huic tunice. s. neruose super effusus fuit sicut ei qui colligat spondiles vni uersas ⁊ articulos ⁊ lingue ⁊ lanigo vrinatiuor obus quecūq3 frequenter moueri indigentia sunt i. super ifundit ur ipse flegmaticus humor ad potibendum. s. ipsorum exicationē. Dic enī est finis sumari⁹ flegma. prima primi de humoribus. Ex dictis patet q3 spondiles non solu3 cōicant in continendo nuchā sed ēt in ipsarum concauitate tres paniculi continentur quoru3 vnus attinet aliu3 ⁊ supra vltimum versus ossa sup infusus est humor flegmaticus ⁊ hoc ē omnibus cōe. Cōmunicant. 3. in hoc q3 quelibet spondilis habet i creatione versus posterius quasdam eleuationes vnde in qualibet videntur esse sicut spine ⁊ suuenia ad modū. d. A. ⁊ hoc facit natura q3 factū est dorsum ⁊ collū quo ad partem posteriorē ficut custodia ⁊ clipe⁹ membrorū nobiliū que sunt posita cora ipis ad defensionē igitur fecit natura huiusmōi spinas posterius facte sunt etiā cuilibet spondili additiones quedā laterales que dicuntur alle preter vnam dorsi que allas nō habet ⁊ ipse ēt in omnib⁹ facte sunt ad defensionē neruorū ⁊ venaru3 quarūdam que in longitudine corporis profundi⁹ q3 ipse spondiles ingrediuntur. Sunt ēt in qualib3 spondili quedā alia aditamenta ⁊ cōcauitas quorum aditamentorū aliqua aspiciunt in sursum ad spondilē superiorē ⁊ aliqua in deorsum ad spondilem inferiorē ⁊ obuiant talia aditamenta foramini bus aliarū spondilium sursum vel deorsum vt cōtinuitate iuncturali ordinentur ⁊ ideo talib⁹ aditamentis vndiq3 inherent ligamenta fortiter ea li gantia sicut ⁊ i reliquis est iuncturis cōicant ēt in foraminibus a quibus nerui oriuntur quoniā hec foramina a duobus lateribus spondilis posita fuerunt ⁊ non retro pp defensionis defectum ipsorum neruorū q3 i situ exteriore alterārib⁹ nimis essent expositi ⁊ per cussionibus neq3 anterius facta sūt hec foramina q̄n cum corpus sua naturali ponderositate ⁊ suis imotibus voluūtarijs ad anteriora ō clinent debilitarentur tales nerui ⁊ quodāmodo conuersione spondilium ad anterius alterarentur vnde est in vnaquaq3 spondili sicut semicirculus ⁊ conuersio ad anterius. Cōmunicant ēt quia supra quālibet spondilem ad aplanandu3 ⁊ neca ro osse duro ledatur supraposita sunt ligamenta ⁊ nerui ⁊ musculi ne dicte spondiles circa additōes posterius plane leues ⁊ lubrice addantur anteri⁹ quoq3 sunt ligamenta ⁊ muschuli ad eas in debito situ continendum vnde vt dixit Auero. de mente. H. secundo coll3 de muschulis in toro qui sunt ingenti ⁊. xviiij. sunt muschuli spondiliū. xlviij. ita habes loco allegato ca. de iuuamēt membrorum que sunt instrumēta virtutis motiue ista sūt principalia in quibus ipse spondiles cōicant licet ēt quibusdā3 alijs cōicent de quibus nō facio mētionem cū hoc nō sit de principali intentione. Differunt etiam in aliquibus principalibus primo ita habitis loco allegato de iuuamentis membroru3 que sunt instrumenta virtutis motiue quia cu3 inferiores sint ficut basses superiorū ⁊ que sunt alterum earum que pectoris ⁊ que illaru3 que colli ⁊ cum id quod differtur deferente leuius esse oportet sequitur vt superiores ſi colli minores sint q̄ pectoris minores q̄ alchari verum quoniā vrē dicebatur spondiles maxime sunt create ad continēdum spinalem nuchā que quāto propinquior ē origini vt cerebro tanto grossior existit. Fuit igit expediens vt foramina spondiliū superiorū essent latiora foraminibus inferiorū. Et q3 amplitudo foraminum attenuat corpora ipsarum spondiliu3 cū tamen superiores spondiles create fuerint maxime ad defensionem membrorum ad vitam sume necessariorum vt que colli propter trachea artariam ⁊ que pectoris propter cor ⁊ pulmonem cum igitur tales spondiles propter fines dictos fuerint in creatura debiliores i se oportuit vt per alligationem essent fortiores fortioribus igitur ligamentis ligantur spondiles superiores q̄ inferiores vt correspondentur colli q̄ pectoris. pectoris q̄ altrim verumtamen vt dixit Auenzoar quia nō cure colli non sustentantur a costis sicut iuncture pectoris neq3 ipsarum muschuli sunt ita fortes facilius contorquētur spondiles colli q̄ pectoris ligamenta quibus tamen ligantur diuersimode ligant quia ligamenta anterius sunt plus stricta ⁊ posterius ligamenta minus stricta vt melius obediant incuruationi ⁊ ad anterius curuari ⁊ flecti est magis necessarium q̄ posterius flecti ⁊ sic videtur hoc omnibus iuncturis cōmune.

Differunt etiam in alijs ⁊ additamentis quia quedam spondiles plures habent ⁊ quedam pauciores. Differunt etiam tales alle quoniam ipōdiles ad quas coste terminantur habent alias ⁊ vnaquaq3 earum sunt due vacuitates vt capita costarū giboſa in eis mirabiliter ligentur non sic est de alijs. differunt quoq3 incuruatura quia semicirculus in eis est inequalis quia in aliquibus maior ⁊ in aliquibus breuior differunt etiam in alijs q̄ ad presens non aduco q3 nō necessaria sunt ⁊ si ea que dicta sunt videantur satis appositio remota tamen ad futura bene intelligenda proficient. Quarto principaliter aduertendu3 quod notanter dixit gibositas est remotio spondilium ꝛc. quia in gibositate cuius qua stat vita non fit dislocatio spondilium sed fit aliqualis a situ suo remotio quoniam dislocatio vt dixit. d. A. cum cerris quinta quarti cap. i. est integra egressio ossis ex loco suo que si accidat in spondilibus maxime pectoris subito sequetur mors ex quo rumperetur nucha ⁊ sic omnes nerui dantes sensum ⁊ motum membris spūalibus ⁊ naturalibus pro maiori parte destinarentur cum nerui a spōdilibus exeūtes in confinia membra dirigantur a quib⁹ exeūt

vt dixit alb̄as ⁊ vt hz videri de anothomia ner uoꝝ ab alb̄ate.30.theozice ⁊ ab.A.prima primi doc.quinta ⁊ ab alijs.A.locis suis ē igitur remotio hoc tamen intelligendum est de non remotione vnius tm̄ vel duaruz spondilium sed de remotione plurium quia quando plures contingue spondiles a situ suo remouēt̄ur vniformiter diffoꝛmit̄ ad modum cuiusdam barenationis tūc manifestatur ipsa gibositas non sic autem manifestare tur si vna tantum vel due curuarentur. Ultimo circa hanc partem est notanduz vt colligi potest hic ex littera qꝫ hic talis gibositas sumi potest dupliciter.s.cōmuniter ⁊ propie cōmuniter sumitur indifferenter pro omni remotione spondiliuz a recto situ suo vt sumitur in rubzica cali de gibosita te propie vero distinguitur contra strumam ⁊ arcuitionem que est gibositas anꝛioꝛis ⁊ ꝺ toꝛsionē que est remotio spondilium lateraliť facta vnde gibositas propie est conuerſio spondilium posterius ⁊ sic intellexit textus circa finem huius parť lego eam. Hibositas supple cōmuniter ē remotio spondilium ⁊ intelligatur causaliter.i.propter remotōnem spondilium causata potest etiam itel ligere in recto aut ad interioza doꝛsi.i.supple tantum apparens depressio posterius ⁊ non eminentia anꝛius aut ad anꝛioꝛem partem.s.est remotio ita vt eminentia anꝛius appareat dixit textus. Et est gibositas anꝛius supple parť quā quidez nominant arcuationez. Et addit. Et quandoqꝫ accidit in cōitate ossium cassi.i.qꝫ concauantur etiā ossa pectoꝛis anꝛius vt coste posterius plicāt̄ur ad anꝛius ⁊ nominatur.s.non solum arcuatio sed etiaz concauatio ⁊ hec est que struma propie vocatur addit aūt ad exteꝛioza doꝛsi supple est remotio vel plicatio spondilium. Et est gibositas posteꝛioꝛis.i.est ꝓpie gibositas siue alio appꝛopꝛiato vocabulo aut ad latus supple est remotio. Et dicit contoꝛsio.s.propie.

De causis gibositatis.

Cause eius antez sunt

In hac secunda parte principali capi. prosequitur de causis gibositať ⁊ duo principaliter facit quoniam primo ipse suppoſita qualem diuisionem de causis ipsius de ipsis particulariter enumerando prosequitur secūdo ipse ponit cañ vnum cōmunem dictis causis secunda ibi Et totum id aut est ⁊c.prima adhuc in duas quoniam primo faciendo quod dictum est enumerat causas satis in agendo consimile secundo multuz ab ipsis diuersas secunda ibi. Et quandoqꝫ fit gibositas.prima adhuc in duas quoniam .primo facit quod dictum est secundo etiam in causis satis similibus ponit diuersitatem in producendo ibi. Et que plurimum fit. De prima parte dixit ponēdo diuisionez. cause eius aut sunt primitiue vt casus ⁊ percussio ⁊ que currunt cursu eoꝝ aut coꝛpoꝛee ex humiditate aquosa salsa lubzicatiua mo lificante ligamēta aut humiditate limosa. De secunda parte dixit. Et que plurimum fit ab humiditate salsa est contoꝛsio.i.declinatio ad latus nō ad anteꝛioꝛa aut ad posteꝛioꝛa. Pro intelligentia partis primo memoꝛandū est quod scribitur a domino.A.secunda primi doc.secunda cap.i.quod inter causas primitiuas que sunt cause extra coꝛpoꝛis substantiaz existeñ vel ex parte anime se tenentes differunt a coꝛpoꝛeis in hoc ab antecedentibus primo quia inter antecedentes ⁊ egritudinē cadit causa media vt coniuncta a coniunctis vero qꝫ inter cōiunctam ⁊ egritudinem nō cadit medium primitiue vero medie sunt inter has quoniā interdum inter ipsas ⁊ egritudines est mediuz vt de caliditate aberis humiditates cerebzales liquefaciente que sunt causa imediata interdum paralesis aliquando spasmi ⁊c. aliquādo vero inter causam ⁊ egritudinem nulla alia cadit causa media vt de cultello soluente continuum nam inter incidentem cultellum ⁊ solutionem continui nullum cadit medium i ꝓpoſito igitur percusio ⁊ casus cum sint cause primitiue aliquando sunt causa gibositať imediata maxime struma propter incuruari ex percussione spondiles ad anteꝛius idem ⁊ in alijs similibus contingere potest vt ex impulsione spondiliuz facta deoꝛsum in cōmuni ludo pueꝛoꝝ cum donis supza doꝛsum alteꝛius equitando saltat ficut mihi nouissime pꝛesentať est. Filius domini Azonis de viridono ⁊ iste pōt esse modus qui non solum toꝛquentur spondiles sed etiam membza pectoꝛis vt dixit textus pꝛieꝛ ad anteꝛius vt patet. Secundo notandum qō quecunqꝫ materia humida apta est facere cōtoꝛsionem iuncturarum spondiliuz dupliciter primo molificando ⁊ relassando ligamenta vel muschulos quibus continentur in debito situ secundo modo replendo concauitatem neruoꝝ muschulorum vnde fiat spasmus ⁊ consequenteꝛ contrahāt̄ur ligamenta iuncturarum que cum dictis muschulis continuantur per coꝛdam in illam partez in qua muschulus cōtrahitur vt si spasmetur musculus inteꝛioꝛ fiet plicatio ad anteꝛius ⁊ si posteꝛioꝛ fiet plicatio posteꝛius vt in exemplo familiari videmus.n.qꝫ cū contrahuntur coꝛde pedum. auium moꝛtuarum contrahuntur digiti pedum in illam partem primo etiam modo dupliciter qꝫ vel talis materia humida molificans muschulos vel ligamenta est tante quantitať vt membzum repleat ⁊ vt ipsum multum fiat ponderosum ⁊ sic sua grauitate contrahit in partem suā iuncturas quibus aligatur ⁊ si essent talia membza interi⁹ ad anteꝛius traberent ⁊ si posteꝛius ad posteꝛius alio modo si talis humiditas tantum molificaret ⁊ relassaret non notabiliter grauitando ⁊ isto modo a causa quantūlibet debili monente ad oppoſitum spondiles in partem illam plicarentur. Et hoc quia tales muschuli vel ligamenta non poſsunt contra reſistere plicationi ymo obedirent vt verbi gratia molificatis muschulis anteꝛioꝛib⁹ a facili cā spondiles plicabuntur posteꝛius ⁊ ecōtra

Et isto modo humiditas ligamentoꝝ est causa p accis ptorsionis sicut absentia naute submersiõis nauis ⁊ alio modo est causa magis p se istud no tandum colligi potest secũda primi doc. secũda de causis dislocationis ⁊ separationis a situ. Ex quo patet quod materia aquea subtilis est magis causa per accis gibositatis q̃s per se eꝫ materia limosa magis causa per se ad modũ supra dictum quelibet ergo talis potest esse cã idifferenter gibositat vere ⁊ est remotio ad posterius ⁊ arcuatiõis que est remotio ad aĩrius humiditas aũt falsa qz mixtiõa mordificatiua est ⁊ pungitiua per illos musculos discurrens dolorẽ acutum casus causa est vt homo lateraliter torqueatur ⁊ sic ẽ cã torsionis saltem dispositiua ⁊ hoc est quod intẽdebat videre meo. d. A. in textu lego ifra que mihi est clara causa eius aut sunt primitiue. i. nõ cõcurrente ali qua causa corporea vt pcussio ⁊ casus supple ab alto vel casus rei dure supra dorsum. Et que curũt cursu eorũ sicut in exemplo dato aut corporee supple sunt cause. Ex humiditate aquosa supple vel salsa lubricatiua molificans ligamenta quia quelibet talis ẽ humectatiua relaxans aut supple stringere potest ab humiditate limosa. i. grossa feculenta que efficit torsionem grauitando ⁊ trahẽdo in partem suam vt dictum est ⁊ addidit. Et q̃ plurimũ fit de remotione spondilium ab humiditate salsa cum hoc qz molificat ligamenta sicut ⁊ aquosa insipida est storsio. i. plicatio spondilium lateralis non ad aĩriora aut ad posteriora.

Et quandoqꝫ ꝛc. Jn ista parte ipe enumerat causas satis diuersas in faciendo gibositatẽ que breuiter sunt tres qz aut ẽ ventositas per curiens ⁊ implens vnde fit gibositas ventositatis vt supra dictuꝫ est circa rubricam aut est apostema siue durus compremendo siue trahendo in partem suaꝫ aut exitura vt apostema molificatum in via saniationis ⁊ magis facit grauitando q̃s compremẽdo vt patet ⁊ interdum cognoscitur qz fuerit exitura propter sanguinẽ corruptũ egredientẽ vel per secessum vel vrinam sic ipsum natura deriuante ad vias expulsionũ aut ergo fit propter spasmum ligamentoꝝ supple a siccitate factum qz de facto a materia p repletionẽ iaꝫ dictũ ẽ tñ dixit. d. A. qz est pauci casus ⁊ vellocis interfectionis ⁊ causa clara est qñ raro deuenitur ad tantã siccitatẽ qz ligamẽta spasmẽtur q̃s pariter eueniat est difficilime reducibilis ymo plerũqꝫ mortalis vt secunda tertij ⁊ fa affo. cõmen. xxvi. ⁊ pluries alibi lego litteram ⁊ clara est. Et qñqꝫ fit gibositas propter ventositatẽ aliq̃s percutientem facientez gibositatẽ aut apostema s. aquosum aut exituram extendentẽ tunicã ipar te sua sicut ⁊ de apostemate aquoso addit qz supple in dubio aqua causa pendeat multociens ꝺcla ratur apostema per sanguinem egredientem cuꝫ solutione uentris tanquam supple per significatõ nẽ significantẽ maturationẽ apostematis aut eiꝰ eruptionẽ addit ⁊ multociẽs est id apostema duꝝ supple nocens compremendo vel etiam trahendo Et ponit tertiã cãm qñqꝫ fit pp spasmũ ligamentorũ. s. a siccitate ⁊ est pauci casus. i. raro ptingens ⁊ velocis interfectionis.

Et totum. Jn hac secunda parte huius parti principalis ipe ponit vnã cõmunez canonẽ dictis causis ⁊ dicit qz totũ id. s. de istis causis producentibus ad remotionem spõdiliũ sine sint primitiue siue corporee aut ẽ causa spondiliũ plurium numero ⁊ secundũ gradationẽ aut non est ita. s. ille cause aut ita occurrũt qz remouentur plures ptigue spondiles ⁊ curuãtur ad anter retro vel lateraliter ad modum semicirculi ⁊ sic fit large gibositas aut dicte cause ñ sic occurrũt sed aut vna tñ vel due remouẽtur vel si plures remouentur ſm occursum cãrũ ille non se habẽt scdum gradationẽ i. non sunt ptigue ⁊ tunc licet fiat remotio spondilium non tamen fit gibositas. sicut ẽt supra dictum est ⁊ hoc intendit littera lege eam sic.

Et gibositas quidem. Dec est tertia ps principalis cap. in qua. d. A. quasdã conclusiones pronosticas de ipsa gibositate cũ hoc ẽt eas verificat ⁊ diuiditur ps in quattuor scdum quattuor cõclusiones quas ponit scda ibi. Et qñ accidit infante tertia ibi. Et i iuuentibus quidẽ accidit quarta ibi. Et subtiliantur crura de prima parte dixit ponẽdo ꝺclusionẽ generalem absolute facit nocumentum in anelitu qz velocitat vel inspissat ppre illa que est ad aĩriora reddit cãm qz ꝺstringit locum super pulmonẽ ratio huius satis clara ẽ qm per omnem gibositatẽ ꝺstringitur vel abbreuiatur cõcauitas pectoris ⁊ p ꝺs pulmo cuꝫ non possit in atrahendo ad magnas dimensiões dillatari minus de abere atrabet q̃s sit expediẽs pro refrigerio ⁊ p ꝺs cirior insurgent necessitas ad nouum aberẽ atrabendum ⁊ sic frequẽtabit inspiratiõez precipue tamen per gibositatem ad anteꝝ facta qz in struma fit maius nocumentũ in anellitu qm tũc propie cõstringitur locus super pulmonẽ qz ꝺcauitas pectoris ꝺstringit versus anteꝝ ius alijs nõ sic cõstringitur tamen semper abbreuiatur ideo semper i anelitu fit nocumẽtum lego ifram ⁊ gibositas quidem ⁊ propie illa que est ad aĩriora cõstringit locũ sup pulmonẽ qz vacuitatẽ pectoris õ est medium propiandi conclusionẽ qz facit accidere malitiam anellitus ⁊ hec est ꝺclusio pria falsa ꝺclusio gibositas accidens in infante est multum prava probat ꝺclusionem p hoc qz cum fit in infante prohibet pectus ad dillatationem puenientem ⁊ amplificatiõz quã natura itendit qz fiunt diuersa nocumenta in membris anellitus. s. in compositione qz aliqua talia membra curuantur plusquã oportet ⁊ aliqua strictiora fiunt scdum diuersas plicationẽ aliquando spondiliũ ⁊ interduꝫ costaꝝ vnde talia nocumenta addunt i ostrictione anellitus ⁊ sunt quodãmodo reprobabilia qz post etatẽ augumenti talia membra non retificatur vñ ista conclusio ẽ spealis vt sic intelligatur sicut gibositas ad aĩriora inter reliquas est prava ita gibo

tas facta in etate infantie prauior est ceteris pari bus q̄ facta in alijs etatibus. Et ꝓpter hoc infert per modum correlarij ſnia ypo. vi. affo. affo. 47. Cuicunq; aduenit gibositas ex aſmate z tuſi añq̄ exponant ipſe moritur. Et lr̄a ypo. ſic dicet. Qui buſcunq; gibosſi uel gibi ex aſmate fiunt aut tuſci ante iuuentutē pereunt z uidetur ſequi ex lr̄a ſuperiore ꝓpter id ut etiā dixit. H. in ꝛmento quia moleſtationes multe fiunt ꝓpter iperfectionem membroꝝ ſpialium unde materia exponi non pōt z anelitus fit difficilis z non remoueri pōt iō mo riuntur. d. A. tamen in textu adducit aliam cām que tñ in idez tendit qz. ſ. facta gibositate ab aſma te uel tuſi ſignificatur permutatio materiei ipsarū ad ſpondiles vnde facit accidere in eis uel apud eas. ſ. in ligamentis uel muſculis exitum am fortē ſ. magnam z ſic ꝛtrahuntur ſpondiles ſm modū dictum ſuperius z ſic indiſponitur pectus ne dilla tetur ſm dillatatōm neceſſariā pulmoni ideo fiet malus anellitus z materia exponi nō poterit z ſic prefocabitur. Et hoc ē q̄ dixit uſq; ad illam par tem. Et infantibus quidem lego lr̄am. Et quan do accidit i infante ſupple ipſa gibositas probibet pectus incedere in dillatatione z amplificatione ſui. i. probibetur ipſius magnificatio quā natura intendit qꝰ diuerſificant membra anelitus nocu menta ꝛſtringentia ſuper ea anelitum. i. qꝰ ipſis ſi dillataſ ꝓpter gibositatem facta ſunt diuerſa no cumenta in membris anelitus qz ꝛprimitur z cō ſtringuntur a plicatione z partitate membroꝝ oſſuoſioꝝ pulmo mediaſtinum uel diafragma z ſi cut ꝛſtringunt anelitum. i. paruus fit anelitus ꝛn ferret Et ꝓp id dixit ypo. ſ. 6. affo. 47 Cui aduēit gibosſitas ex aſmate aut tuſi anteq̄ erpuat ipe mo ritur z poſita eſt lr̄a ypo. ſm qō iacet z uerificatā ſequitur reddeñ cām dictz id iō quoniā ſignificat permutationem materie ita faciendo eas ambas ſupple diſpōnes. ſ. aſma z tuſim ad ſpondiles z fa cit accidere in eis. i. apud eas ut dictum eſt exitu ram fortem apparentem. i. apoſtema magnū cue nientem a materia groſſa qz utplurimū talis ma teria eſt groſſa ꝓcipue in infante addit z ſi non eſſet eius groſſitudo non accideret ab ea gibositaſ . i. non eque faciliter ſaltem poſitiue z per uiā tra ctatus ut ſupra qz non eſt negandū quin etiam a multa materia non groſſa boc f. eri poſſet z maxie molificando ligamenta z ut ſit cā per accidens ad modum ſupra poſitum. Addidit ꝛſiter adducendo medium ꝛclu. z cum ita ſit non fit preparatio pec tori ut dillatetur pulmoni. i. facta ſpondilium icur uationē indiſponitur pectus qz abreuiatur ne pul mo poſſit ꝛuenienter dillatari qz retinetur anelit⁹ ſupple ne fiat magnus imo oportet ne fiat malus anelitus. i. aliquando ſicut ꝑfocati ꝓpter multā materiam z inobedientiam inſtrumentoꝝ z per ducat ad ꝑditionem.

Et infantibus quidem Dic po nit ter tiam ꝛclusionem pronoſticam dicens qō ifantib⁹ cum cibantur ante bozam ſuam ut ante quartuz uel ſextum menſem accidit gibositas z uētositas gibositatis z adducit medium per .5. ſ. quod mul tiplicantur in eis ꝑ indigeſtionem ex impotētia ſtomacoꝝ eoꝝ humores groſſi flegmatici z inter dum uentositas groſſa que declinant ad ſpōdiles z ſic ſm medium dictum ſupra uel fit gibositas. uel uentositas gibositatis lego lr̄am. Et in ifan tibus quidem accidit gibositas z uentositas gibo ſitatis quādo cibantur ante borā quāobrem. i. ꝓp quā cām ex indigeſtione igroſſantur humores. i. multiplicantur humores groſſi z ſupple uētositas groſſa z declinant ad ſpondiles. i. ꝛtingit ut pmu tentuz ad ſpondiles z tunc ꝛc.

Et ſubtiliantur cura Dic pōt quartam ꝛclusionem que talis eſt Crura habentis gibosi tatem ſubtiliantur z adducit rōnem qz gibositas facit oppillationem meatuū z uiarum per quas tranſit ſpiritus aialis ad crura abſentia cuius de bilitatur uirtus nutritiua in agendo z ꝑ conſe quens minoratur nutritio z ſic crura ſubtiliantur

Pro intelligentia partis eſt notandum Quꝛ dixerit. d. A quod gibosis ſubtiliantur crura non ꝓpterea uoluit intelligi quin etiam alia mēbra ſubtilientur imo aliquādo magis brachia q̄ cru ra ſubtiliantur z aliquādo reliqua membra ſcēm q̄ in gibositate aliquādo maior fit remotō ſpōdiliū dorſi pectoris q̄ partis inferioris z ꝛſequēter ma ior fit attenuatoria oppillatio in neruis trāſmiſſis ad brachia q̄ ad crura z aliquādo eō quoniā ut dixit. d. A. de anotbomia neruoꝝ par neruorum oritur inter ſecundam z tertiam ſpondilem pecto ris porigitur ad cutem brachioꝝ z de quinq; ner uis ſpondilium inferioꝝ de quibus dictum eſt a ꝓncipio duo paria inferiora ad partem cruriuz multos tranſmittunt ramos ita z a mediis inter bas ſpondilium rami neruoꝝ ad media inter bec tranſmittuntur. Secundo ſupponēdum de cōi mente medicoꝝ qō licet ſpiritus ꝛialis qui ꝑ ner uos ad membra defertur nō fit uirtutis nutritiue in mediatum inſtrm ſed uirtutis ſenſitiue z moti ue tamen uirtus naturalis ab influxu ſpiritus ani malis multum in operando iuuatur z uigoratur et ideo per abſentiam uel minorationē ipi⁹ ſpirit⁹ animalis minorata actione naturalis uirtutis mē broꝝ minoratur. Et ꝓpter hanc cauſaz dicunt doc. qō membra paralliticata ſubtiliantur. modus autē quomodo minoraſ ſpiritus animalis ꝑ gibo ſitatem talis ē quoniā ut ſupra dictuz eſt in gene ralibus quelibet ſpondilium bēt ꝛcauitatez i qua ſpondiles adinuicem coniunguñ in qua Junctu ra ſunt foramina latezalia a quibus nerui egredi untur qua cōcauitate remota ad aliquaz dīaz po ſitionis dicti nerui ꝑ ſpondilez cēprimuntur z ſic oppilatione atenuatoria oppillatur unde nō ꝑfit cō uenientez ſpūs ꝑ tales tranſire nexuos. Non tamē intelligas q̄ ſemper ad omnē leuem toxionem in ante uel retro ſpondilium cauſeſ talis oppillatio qz ut dixit. d. H. iiij. inteꝛioruz iii. ca. z ē ꝓcipuuz capitulum in iſta mā ad uidenduz ꝛſequēti dixit

enim ſic Lunꝫ paſſio in tota nucha ẽ omnia mẽ bra ſubſiſtẽtia eque molificabuntur qꝺ ſi una ſpꝺ dilis materetur ad extraneã.ſ.partezita ut gibꝰ fiat aut ad anteriora ut ꝺcauetur poſſibile eſt ut nõ noceat membris ſub ea exiſtentibus in motu uel in ſenſu ꝛ poſſibile eſt ut noceat intelligatur igitur .ꝺ.ꝺtingenẽ ꝛ non neceſſario ſi tamen fieret ꝺtorſio lateralis uideretur neceſſaria ut etiã ipſe in eodem ca. uidetur ſonare ex quo ꝑꝫ qꝺ interdum nõ ſolum cãtur ſubtiliatio membri imo aliqñ pareli ſis utꝫ intelligenti. Fecit mẽ d.A. mentionẽ de cau rib⁹ quoniã ipoꝫ macrefactio maxime demoſtratur ꝛ hoc ẽ qꝺ intendebat in lra lego eam. Et ſub tiliantur crura habentibus gibofitatẽ propter id qꝺ facit gibofitas de opilatione quorũdã meatuũ ꝛ uie in qua penetrat cibos.i.meatuũ ꝛ uie.ſ.nerꝺ uum qui ſunt uia ſpirituũ aialium iuuantiũ ad cibos in membra ꝺuertendos ut dictuꝫ eſt. Et ſic finis huius ca.ſcõm ſeriem lre. In ca.igitur primo habuimus in rubrica quid eſt gibofitas abſolute ut remotio ſpondiliuꝫ a ſitu ſuo. Dabuim⁹ ẽt quid eſt uentofitas gibofitatis ut.ſ.gibofitas a uentofitate groſſa perueniens ꝛc. Dabuim⁹ cõ ſequenter in principio cap.dr̃iam inter gibofitatẽ ueram que eſt remotio ſpondiliuꝫ poſteri⁹ ꝛ ſtruma que eſt inclinatio ad anteri⁹ ꝛ dicitur arcuatio ꝛ qñ non ſolũ ſpondiles ſed ẽt membra pectoris anterius torquentur non ſolũ dicitur arcuatio ſed ẽt ꝺcauatio.ſed qñ fit ſpondilium inclinatio lateralis dicitur ꝺtorſio. Et circa illas partes habuiſtis multa utilia ut quidẽ ſic doꝛſum ꝛ quidez ſpondilis ꝛ utilitatem ſpondiliũ ꝛ numerũ ipſaruꝫ ꝛ ꝺueniẽtia in ipis ſpondilibus ꝛ dr̃iam in eis ꝛ numerũ neruoꝝ ꝛ ipoꝝ aliquoꝝ a ꝓpeijs locis egreſſionem ut cruriũ ꝛ brachioꝝ tanꝫ magis neceſſarioꝝ ꝛ numerũ muſculoꝝ ꝛ hec ꝓia ad bonam intelligentiã cap.ur patuit. Poſtea ſo ꝑticipaliter habuiſtis de cauſis ipſius gibofitatis ab ſolute primo magis generaliter ſo ſpecialius ut qꝺ cauſe eius aut ſunt primitiue ut caſus ꝛc.aureoꝝ poꝛee ꝛ ibi habuiſtis dr̃iam in talibus cauſi⁹ ꝛ de cãis coꝛporeis dictum eſt.qꝺ aut ſunt materie humide aut uẽtoſitas aut apoſtema molle ſm ſe aut ꝺuerſum ad exituram qꝺ aliquãꝺo cognoſcitur ꝑ exeuntia in egeſtionibus uel urinis de ſanguine corrupto uel ſanie aut eſt apoſtema durum ꝛ aliquãꝺo ꝛ ultimo fit a ſpaſmo a ficitate hoc tamen raro euenit ꝛ tunc eſt mortalis. Et dictum eſt ſi fiat de humiditate hoc ꝺtingit uel molificando ligamenta unde diſponũtur ſpondiles ad ꝺuerſionem in partem oppoſitam aut fit per humiditatez ſpaſmantem muſculos uel ligamẽta de repletione ꝛ ſic ꝺtrahente ſpondiles in partem ſuam aut fit per uiam tractus ponderando a materia multa grauante aut fit ꝺprimendo ut in apoſtemate duo euenire poſſunt. Et ꝺſequenter dictum eſt qꝺ gibofitas pendens a materia ſalſa utplurimuꝫ eſt ꝺtorſio ꝛ dicta eſt cã poſtea in tertia parte ca. habuiſtis quatuoꝛ ꝺcluſiões ꝓnoſticas.pria fuit gibofitas ad anteriora ꝛ eſt alijs deteriꝰ ꝛ aduxit cãm qꝫ maxime illa ꝺſtringit locum ſuper pulmonem unde fit malitia anelitus. Secunda ꝺcluſio fuit qꝺ gibofitas ꝺtingens in infante deterior eſt qñ in alijs etatibus ꝺtingens per hoc mediũ ꝑ hauit qꝫ non poſſunt dillatari ꝛ augeri membra pectoris ſm debitas exigentias nature unde fiunt diuerſa nocumenta i membris anellitus qui redꝺ tur incoꝛrigibiles ꝛ ad illud ꝓbãdũ ex ꝓportionali medio aduxit ſniam ypo.vi.affo.ibi cum aduenit gibofitas ex aſmate aut tuſi anteqñ exꝑuat moriẽ ꝛc. Et uerificauit anfoꝛiſmũ ut uidiſtis. Tertia ꝺcluſio fuit qꝺ infantibus accidit gibofitas ꝛ uentofitas gibofitatis quãꝺo cibãtur ante boꝛem ſuam ut circa quartũ uel ſextum menſem ꝛ uerificauit per hoc qꝺ multiplicantur in eis humores groſſi ꝛc. qui ꝺtingẽt pelluntur ad ſpondiles ꝛc.

Quarta habentiũ gibofitatẽ crura ſubtiliantur ꝛ adduxit cãm oppillationis facta i meatibus ꝛc. ꝛ ibi dictum eſt quo etiã alia membra ſubtiliari poſſunt ſm qꝺ oppillantur aliquãꝺo ꝑ remotõm ſpondilium meatus dellationis ſpũm ad alia mẽbra ꝛc.ꝛ dictus eſt talis oppillationis Et ſic habuiſtis ſumatim cap.ꝛ ordinem dictoꝝ maxie in cauſis in quibus erat ordo neceſſarius ꝛc.

De Signis gibofitatis dorſi ꝛ Spondilium ei⁹

Ignia facte In iſto cap. ſignoꝝ cãꝫ gibofitatẽ .d.A. quatuoꝛ principaliter facit ſcõm genera quatuoꝛ ſignoꝝ correſpondentium quatuoꝛ generibus cãrum ꝛ primo ponit ſignum cãrum primitiuarum ſo ſigna facte gibofitatis ab humiditate.tertõ ab apoſtemate.quarto a ſpaſmo de ficitate ſa ibi. Et ſignum facte ab humiditate.tertia ibi. Et ſignum facte ab apoſtemate,quarta ibi. Et ſignum facte a ſicitate.

Non ponit ſigna uentofitatis gibofitatis tanquã relinquens ea ſatis nota ex ſignis uentofitatẽ ſeq⁹ dicta de prima parte dicit. Signa facte a cãis primitiuis ſunt caſus earum.i. euentus dictarum cãrum ut.ſ.ſi percuſſus eſt ſuper doꝛſo uel ecciderit ab alto ꝛ ſic de alijs clara eſt lra de ſecunda parte dixit de cauſis coꝛporeis primo de humiditate.

Et ſignum facte ab humiditate eſt ſignum forme qꝫ ſi color apparet albus uel liuidus ꝛ tactus qꝫ locus eſt in tactu frigidus ꝛ mollis. Et quod locus parum excuſat oleum cum quo iungitur ꝛ tarditas eius in exſiccãꝺo ipm qꝫ membrum ẽ humidum ꝛ iõ ꝑ ſe ñ exſiccatur eſt ẽt frigidũ ꝛ nõ fit niſi tarda reſolutio ꝛ iõ ẽt patiens non exſiccatur niſi tarde. Et iſtud ſignuꝫ ponit ſcõa primi de ſignis ꝓplexionũ ꝛ ſunt ultima uerba capituli:

Et anteceſſio regiminis humectanꝫ ſupple ex aere ocio cibis humidis potu aque uſu fructuum dicit ꝺnter ponendo ſigna facte ab apoſtemate.

Et ſignum facte ab apoſtemate eſt tractus loci qꝫ.ſ.ꝺprimendo dolet non ſic ab humiditate tãtũ cum in apoſtemate ſit ſolutio ꝺtinui neceſſaria ꝛ ꝑ ꝺpreſſionem uidetur etiam ad maioꝛem diſpõ

ſolutionē addit ⁊ doloꝛ eius pongitiuus ꝓprie q̄ſi dicat ⁊ doloꝛ qui ſentitur ab infirmo ēt nulla fcā ꝓſſione ē ꝓpꝛie .i. maxime pongitiuus qꝛ ſeq̄ns apoſtema a materia acuta ſiue ſit collerica uel ſanguinea ſiue fl'a ſaliſum cum tales materie ꝑm ptiozes ſint ad apoſtemata q̄ materie aquee de quaꝛ natura ē per mēbra diſcurrere ⁊ q̄ materie melancolice quibus merito groſſitiei materie quo dāmodo reſiſtitur penetrationi i mēbra addit.

Et febres accidentes habenti eā .ſ. gibofitatem qꝛ ad apoſtemata intrinſica ⁊ maxime calida ⁊ p̄cipue in membris ſatis uicinis cordi ut i caſu iſto ꝺſequūtur febres vnde ſuppoſito q̄ per tactū ſit doloꝛ ēt ſine tactu ⁊ p̄cipue doloꝛ acutus ꝺiuncta ꝺniter febre ſignificare pōt ꝺueniēter ō apoſtema te dubia tamen ſunt ſigna ⁊ nō certa qꝛ a materia non apoſtemāte hec oia fieri poſſunt ut in ſpaſmo maxie pp doloꝛē in coꝛpoze cacocimo ad febres p̄ parato. Et pp hoc dixit .ō. in ca .cāx. Et multoties declaratur apoſtema p ſanguinē egrediētē cū ſo lutione uentris ⁊c. q̄ſi iuuat q̄ ſepe ē apoſtemoſa ⁊ non cognoſcitur niſi quādo uirtus emittitur dixit ultimo ponēdo ſigna facte a ſpaſmo ficco.

Et ſignum facte a ficitate ē ſignificatio ficitatē corpoꝛis qꝛ coꝛpus ē ſicum. Et tollerātia febrium acutaꝛ .i. pſeuerātia ⁊ diuturnitas febrium accu tarum efficantiū ⁊ euacuantiuꝫ .ſ. per uentrē uel fluxum narium uel cobitū ⁊ ſimiliū ⁊ ſupple tollerantia quarūcunqꝫ cāꝛ exicantiū ut ieiunioꝛ . ui giliarū ſtudioꝛ paſſionum aialium uſus medicia rum caliꝺaꝛ ⁊ uini potentis ueteris ⁊ fil'ium mul tozum exſicare potentiū ⁊ addit. Et uelocitas exſcicationis olei ⁊ uehementia ipius ficitatis ſu ple totius qꝛ parua ficitas ut iuncta corpori colle rico iuuenili non ſano non perducit ad ſpaſmum ſed cum ē extrema ficitas cū gibofitate ſequente tunc ē ſatis argumētum euidens q̄ cā ſit ficcitas ſpaſmans ⁊c. Et iō illa ꝓticula fuit determiata ſu periozis quoniā licet uelocitas exſcicationis p ſe uideatur ſequi ad ficcitatē membroꝛ tamen ſtat q̄ non minus ſequatur ad apoſtema .calidum ad dolorem indicunqꝫ fiat cum p tales cās fiat ſuf ficiens reſolutio ⁊ non incōuenit q̄ una cā p acci dens plus operetur ⁊ uelocius ad certum effectū q̄ certa cā p ſe ⁊ iō illud non eſt euidens ſignum. niſi ꝺiungatur cum lr̄a ſequēti ⁊ pp hoc addidit ⁊ uehementia ficcitatis nam in his duobus fit ſa tis ſufficiens ſignum. Et ſic eſt finis capituli ſi gnoꝛum. Pro clariori tameu ⁊ magis integra co gnitione ſignoꝛ recurratis ad 2uer .quarto colli get. Et ad .d. .A. fa primi doc. fa primo ⁊ tertio ō ſignis ꝺplexionum cum ibidem aliquibus ſequen tibus de ſignis dn̄ij cuiuſdam humoris de ſignis apoſtematum declarantibus ⁊ alibi locis ſuis.

De Cura Gibofitatis ⁊ Uētofitatis ⁊ gibofitat

Amide quidem Sequitur capitulū de cura gibofitatis ⁊ uentofitatis gibo ſitat. In quo .d. .A. tria facit principaliter quoniā primo ipe ponit curam gibofitatis pendētis a ma teria molificante ⁊ relaſſante ⁊ pendente a ficci tate ⁊ etiā a uentofitate ſo ipſe determinat de cu ra facte ab apoſtemate .tertio ipſe iterato reuerti tur ad curaꝫ gibofitatis humide fa ibi. Apoſte moſſe autem cura uerſus finē capituli .tertia ibi. apud partem ſignatā. Rememoratio empl'oꝛ ⁊c. prima adhuc in duas diuiditur quoniā primo ipſe ponit canonē generalem curatiuū humide ⁊ ficce ſimul ſo ſpālius determinat de cura gibofi tatis humide fa ibi. Et canon medicinaruꝫ ei⁹ ⁊c. de prima parte dixit humide quidem ⁊ ficce curato ē cura paleſis ⁊ ſpaſmi hūidi ⁊ ſpaſmi ficci in neceſſitate euacuationis ⁊ diuiſionis eius ⁊ q̄li tate adminiſtrandi. Empl'a ⁊ embrocas ⁊ que ſunt eis ſil'ia. Notandum q̄ in his uerbis .d. .A. no bis innuit inſtrumēta curatiua quibus curatio gi bofitatis humide ⁊ ficce maxime cōicat cum pa raliſi ꝓpria ⁊ cum ſpaſmo ſiue fuerit per mate riam ſiue fuerit a ficcitate qꝛ uiꝛ curatiois p̄cipue ꝺſiſtit in euacuatione ſi expedit ut i paraliſi ⁊ ſpaſ mo humido ⁊ ꝓhibitione euacuationis ut i ſpaſ mo ficco ⁊ ꝺniter ſtat intentio in humectando cuꝫ qualitate adminiſtrandi empl'a ⁊ embrocas ⁊ que ſunt eis ſil'ia ut balnea ut ſint exſcicatiua .ſ. in pē dentibus a materia ⁊ humectatiua ut in ſpaſmo ficco. Et notāter fecit hoc qꝛ ut ſupra dictum ē gibofitas a materia non apoſtemāte pendens aut pendet ab ipſa per uiam paraliſis molificātis aut per uiam ſpaſmi ꝺtrahentis ⁊ aliqñ per abſentiaꝫ materie ut a ficcitate fit gibofitas per uiā ſpaſmi Ideo ne ponatur capitulum in cap. Notanter poſuit in principio capituli ſn̄iam dictam ut per hanc remittat nos ad ea que ſcribuntur fa tertij cap. proprijs de paraliſi ⁊ ſpaſmo ⁊ per embrocaſ ⁊ que ſunt eis ſil'ia intellexit ēt regimen in dieta q̄ ꝓportionabiliter obſeruari debet ſicut ⁊ i pa raliſi ⁊ in ſpaſmo ad illa ergo pro cura tali recur rendum eſt ⁊ cū diligentia ꝺſideradū qꝛ in illis ca pitulis ſunt egregij ⁊ ſpāliſſimi cañ obſeruādi. qui niſi obſeruētur plerūqꝫ infirmi pictātur ut uer bi gr̄a ſtante replenone ſanguinis cū urina rubea groſſa cū cetezis ſignis deide ſanguis apparet cō cludēdum ex cōi doctrina ꝺſentiente etate ⁊c. de fienda foꝛti ⁊ copioſa fl'a. Et tamen ꝺ hoc ē ſpecia lis cañ. capō de cura ſpaſmi dum dixit. Et nō extrabas totum q̄ neceſſariuꝫ eſt ex ſanguine cu ius extractio eſt pp ſpaſmū ⁊c. ymo retine ex eo aliquid vt reſiſtat ſpaſmo ⁊c. ita eſt ut in multis alijs lego lr̄am. Humide quidem ⁊ ficce. ſ. gibofi tatis curatio eſt cura paraliſis ⁊ ſpaſmi humi. ⁊ ſpaſmi ficci in neceſſitate euacuationis vt ſupple in paliſi ⁊ ſpaſmo humido ⁊ dimiſſionis eius ut in ſpaſmo ficco ⁊ in qualitate adminiſtrandi empl'a ⁊ embrocas ⁊ que ſunt bis ſimilia .ſ. ēt cōicare ꝺꝫ curatio gibofitatis cuꝫ curatōe paliſis uel ſpaſmi hūidi uel ficci in q̄litate localium remediozꝫ vt ſi debeant eſſe humectatiua uel exicatiua ita ēt ut in dieta ꝓportionabilitez hoc ē quod itellexit.

Et canon medicinarum In pte ista ipse ponit curam facte ab humiditate z mar me relassante uel mollificante z tria facit quoniã primo ipe ponit cañ obseruandum i medicis gene raliter i cui⁹ natuze debeant esse fo ipse respondet tacite qõni. tertio ipse rñdet z enumerabit medici nas i casu isto ꝯferentes z simplices z ꝯpositas sa ibi. Et cum añcedit mondificatio. tertia ibi. Et qñq3 agregatur stipticitas. de prima pte dicit tria pricipaliter. dicit prio cañ medicinaz ei⁹ q̃ nõ ẽ cũ ficcitate. s. humide ẽ ut sicut stiptice. s. medicine z adducit cãm ut ꝯstringant ligamenta q̃ molifica ta sunt ꝯgobrem inclinate sunt spondiles z calefac tiue supple sint ipse medicine ut ꝯfortent ea z reso lutiue ut ꝯstringãtur humiditates molificantes. aut adiuuantes ad molificandã dicit fo. Naz cũ cadit sufficientia super stiptica possibile ẽ ut con fortẽtur ligamẽta uez cum nõ resoluitur mã per transit ut pmittet ad mẽbrũ aliud dixit tertio. Et plurimũ q̃dẽ pmutatur ad pedes ut facit accidẽ i eis palisim z filia sc̃m mãm i subtilitate z grossi tudine sua z sc̃m pmistionẽ ei⁹ ex inbibitõe aut i fusione paulati facta ꝛc. Prio nõndũ qp i primis uerbis bui⁹ ptis. d. A. nobis manifestauit tres cõ dictiones bñdas in medicina uel medicinis q̃ sunt ve cause salubres bui⁹ dispõnis ut qp sint stiptice calefactiue z resolutiue. prio qdẽ stiptice. quoniã ut supponitur cã talis gibositatis fuit humiditas relaxans ligamenta uel muscbulos. vnde saltez p accidens inclinate sunt spodiles huic aũt relassa tioni z mollificationi opponitur adunatio ptium mẽbroz p humiditatẽ elungatorum talis aũt per ficitur per medicinã stipticam cui⁹ substantia ut dixit Auerois. 5. colliget ẽ terrestis ficca z frigida cui⁹ est exicare z unire uel ꝯstringere vñ ꝯsiter fit a talib⁹ mẽbris humiditatũ expessio z sepatio de bent fo esse calefactiue ut eis mediãtib⁹ talia mẽ bza ꝯfortentur ex quo eni talia mẽbra sũt neruo sa imo supza ligamẽta z cordas aliqñ cadit nomẽ nerui ut aly. tertio tegni. ꝯmento. iis. Est igit in eis elementũ dominãs frigiditz quapp ad frigi ditatez lesiuaz facile iclinãtur p medicinas autez calidas huic lapsui ꝛriatur. Et sic talia membra ꝯfortantur ut. 5. colliget ca. ppio z ut bzeui⁹ dica tur cuz talia mẽbra sint debilis caloris inati a ca liditate medicinaz ipaz caloz uigozatur z ꝯforta tur quo ꝯfortato calore ab ipis membris mã noci ua excutitur z expellitur. Expedit tertio ut sint resoluriue ut accuta ipaz caliditate substantiam humoris extenuãdo in naporem ꝺuertant z insen sibilis tandez fiat resolutio z hec ppietas medici ne marie necessaria est i medicia tali ut sit lipto mere z p pte subtilis substantie ut uirt⁹ medicine ad pfundũ ubi talia membra sunt situata penetra re possit z sit tanto calidior q̃ ppie discasie ꝛriet ut i transitu medicine cuz uirtute sufficiente usq3 in pfundz deueniat ut est can. d. H. tertio tegni textu ꝯmenti. 68. z. 66. Neqz cadat admiratio per hoc qp dictum est qꝺ debet esse stiptica z frigi da z qp sit resolutiua qz in diuersis ptibus ẽt medi cine eiusdez nõ icõuenit hoc repiri ut i nuce cipssi in textu nr̃o iferi⁹ uidebit. Et ista eadem reme dia ꝺueniunt i gibositate facta ex spasmo humido p eadez media declarãdo ut itelligẽti p3. Et b̃ ẽt fuit sntia. d. A. fo can. ca. iiij. circa finez cuz dixit Et ois medicina resolutiua cum qua est ꝺctio. i. stipticitas ꝺferet molificatõi iunctuzaz z spasmo eoruz. s. de repletione z aposteratib⁹ sstaricis ꝛc. Et hoc est qõ i lr̃a itendit in prima pte lego lr̃am. Et cañ medicinaruz eius. s. gibositatis q̃ non ẽ cũ ficcitate. i. pendẽtis a mã humida siue p uiam re lassationis siue p uiam spasmi tñ ipse uerificat ꝺ natura humida relassante p hoc qõ addit est ut sint stiptice ut ꝺstringant ligamenta q̃ molifica ta sunt ꝯgobrem. i. pp quam molificatõm iclinate sunt spondiles ad modum sepe dictũ. Et calefac tiue supple sint medicine aducẽs cãm dixit ut cõ fortentur ea. s. mẽbra molificata sm modum dic tum. vnde sequitur supple excussio materie noci ue molificãtis. Et resolutiue supple etiam sint me dicine ut ꝺstringantur humiditates molificantes .i. minuãtur per extenuationẽ resoluendo dictas humiditates molificãtes. i. aut adiuuantes ad mo lificandum qz forte etiã alia cã ꝺcurrit ad humec tandum. s. de cãis primitiuis lz fit difficile itellige re qõo aliter humectẽt q̃ per mãm humidam

Circa sm dictum ẽ ꝺsiderandũ qp aliqñ in solis stipticis medicinis stat sufficiẽtia in exicãdo mãm molificantẽ tam per se q̃ per accidens. primo q dem cũ medicine stiptice sint exicatiue per se exi cant fo cũ per eas ptes mẽbri uniãtur mẽbrũ con fortatur z fic est possibile ut materiã resoluãt qꝺ si non fuerit sufficiens ad resoluẽdum saltẽ crit suffi ciens a se dictã materiã ad expellẽdũ ita qp mate ria exiccabitur. Nõ. tñ b̃ singulariter z ẽ uero pl⁹ q̃ ꝺmẽtatoris. 3. tigni ꝺmẽto. lxvi. qõ stiptice q bus expulsiua ꝺfortatur nõ bñt supfluũ excessum i ficcitate z stipticitate sz usq3 tñ ad terminũ quo mẽbrũ acqrere faciat bonã expssionis figurã fi. n. ulteri⁹ pcederet retẽtiua pculdubio uigoraretur utz ad resolnẽdã saltem erit sufficiẽs a se dictam materiã expellẽdum ita qõ mã exicabitur si autẽ nõ exicabitur ad alia trãsmittetur mẽbra aũt ad q̃ talꝫ expellitur mã utplurimũ sunt pedes cũ sint membza ignobilia decrsum situata z materia est grauis dispsita ad motũ decrsum z hoc ẽ qõ inte dit lego lr̃am. Nã cũ cadit sufficientia sup stip tica possibile est ut ꝺfortentur ligamenta supple ita ut tota mã resoluatur z ꝺsumatur iõ addit ue zum cũ nõ resoluit materia ptãfit. i. cõit euẽit ut pmutet ad mẽbrũ aliud z addit. Et pluzimũ q̃dẽ pmutatur ad pedes z facit accidere i eis paralisim z filia qz aliqñ spasmũ uel undimiã ꝛc. sc̃m mate riã i subtilitate z grossitudine sua qz subtilis. s. mã discurrit per sbam mẽbri molificans z sic generat paralisim grossa aũt replet in latũ z in lõgũ abze uiat et sic generat spasmũ et addit. Et secundũ permistionẽ ei⁹. s. mãe diuersam cũ mẽbro fit ali qñ paralisis et aliquãdo spasm⁹ ex inbibitiõe aut

ifussione paulatī aut ſupple ſubito fcā qz p paulatim ibibita facit paliſim ⁊ ſubito ifuſa ī ꝺcauitatē neruoꝝ utplurimū facit ſpaſmū ut uidēdū eſt locī ſuis.

Et cum antecedit .Jn hac ſa parte huiꝰ ptis pricipalis ipe remouet dubiū qōdā poſſet aliqs dicere tu diriſti q regula medicinarū ī iſto caſu ꝺueniētiū ē ut ſint ſtiptice debemꝰ ne a pncipio ī oi corpore aplicare ſtiptica rñdet q nō qz ſupple in corpore pletorico nō facta euacuatōe nō cōueniret ⁊ iō dixit. Et cū antecedit mondificatio nō ē malum uti ſtipticis qñ iuuat q añ mondificatōm ſupple ſtāte plectoria ē icōueniēs ⁊ rō huiꝰ ſumit ex. H. ȝ. tigni textu ꝺmēti. xvi. v. ⁊. xvi. vi. q p ſtiptica ul repellit materia poſteriꝰ cū fluit uel membris cō fortatis excutitur materia nociua. ſ. alia mēbra. ſȝ ſtāte plectoria corpꝰ repletū nō recipit cū pene tratio corporū nō ſit poſſibilis ymo obſtructis poris mēbroꝝ ibidē uirtute medicine materia ipin gitur ⁊ ꝺſtringit ſȝ euacuata materia nā ad ſe ipſam qō repellit trahet ne deſ uacuū ⁊ ſic opatio ſtiptice pficit medicine ⁊ hoc itēdebat in pnti pti cula lego eā. Et cū antecedit mōdificatio nō ē malū uti ſtipticis ſecꝰ ſtāte plectoria ſcōm uaſſa ſi nō antecedit mondificatio.

Et quandoqz agre .Jn hac tertia pte enumerat medicinas ſimplices ⁊ ꝺpoſitas ualentes in giboſitate pendēte ab humiditate ⁊ uētoſitate ⁊ prio q ꝑpriꝰ faciūt ad humida ſcōo ad humida cū uētoſitate ſimul tertio ad uentoſaz magis ſcōa ibi Me dicamen forte tertia ibi. Emplm ad gibositatē ⁊c prio enumerādo medicinas ſimplices q ī hoc caſu ualent. Rñdet cuidā tacite dubitationi qz aliquis poſſet dicere dcm̄ eſt q regula medicinaꝝ ⁊c. ē q ſint ſtiptice calefactiue ⁊ reſolutiue pōt ne hoc in una medicina ſimplici repiri ut ab ea icipiam⁹ ut ē regula cōis rñdet q ſic ⁊ dixit. Et qñqz agregantur ſtipticitas calefactio ⁊ reſolutio ī re una ⁊ exē plificat ī multis dicens. ſicut agregātur ī nuce cipſi ſi ⁊ ī foliis eiꝰ ⁊ folije lauri ⁊ calamorum. ⁊ abſinti ⁊ emilla de nuce cipſſi ⁊ folijs eiꝰ dictū ē. ſ. in cap. de cura rupture ȝirbalis ⁊ iteſtinalis qō in cipſſo ē calefactio ſine actione qō plurimū non eſt ī aliis calefactiuis de granis lauri ēt ſupra dictū eſt ibi dem recurratis ne ȝtingat ibidez multotiēs replicare de calamoromatico dixit etiā ca. ꝓprio qō in ipſo eſt uirtꝰ ſubtiliatiua ⁊ ſba ſubtil ſicut in cinamomo ⁊ pipe tamen exīcatio eſt maioꝝ in eo idez Serapio Quid ſit aluſmati nō repio aluſen eſt q .d.A. ſcribit Alquaſem eſt herba ſilis Jlio ⁊ in ipſo eſt iſta uirtꝰ ⁊ ꝑcipue ꝺ morſum canis rabidi.

Et de emilla notate qz prio ſibi inſunt ꝓprietates q̄ hic a.d.A. ſcribūtur ſȝ ſingulariter in caſu nr̄o ualet qz dixit Serapio fm. H. ꝺferet fluxibilitati neruoꝝ q̄ fit ab humiditate iō dicebat. d.A. ſi can. qō q aſſuete utitur emilla non indiget ut mingat oi hora p̄cipue ēt ualet in materieb⁹ groſſis in in pectoze quia ſua humiditate lenit ⁊ in ea ē abſterſio ultima ut ibidē. Et qñqz iā ipſe ponit unā cautellā obſeruādā in applicatōe taliū medicaminū in caſu nr̄o ⁊ ſil⁹ dicēs. Et qñqz ꝺponitur medicine. ſ. talī calida ⁊ reſolutiua cum ſtipticis frigidis ſicut roſſa acatia ⁊ balauſtijs. ō qb⁹ omnib⁹ dictū eſt. ſ. applicādo. ſ. cū calidis calefaciētib⁹ ⁊ reſoluētib⁹ ſicut bacis lauri ⁊ caſtorio ⁊ foliis olleandri ⁊ acori de bacis lauri ⁊ caſtorio dictū ē. ſ. de oliandro Serapio non facit mentionez neqz Auer. apud diaſcoridē dr̄ nereo. d.A. ſo can. dixit q Silueſter hec uerba ē cuiꝰ folia aſ ſimilātur folijs portulace ſȝ ſtrictioza uehemēter calefacit ymo eſt uenenū boibus ⁊ canib⁹ ⁊c. Et ī forma empli ualet dolori dozſi ſupple a cā humida ⁊ frigida de Acozo dixit Serapio idē. d.A. q eſt ſubtiliatiu⁹ ⁊ ualet ꝺtoſionib⁹ ⁊ attritionib⁹ ner uoꝝ addit tamē. d.A. q ualet ſpaſmo. ſ. materiali ⁊ eo ī mēbris neruoſis multū utūtur pratici medici hodie. Lā aūt talī ꝺpoſitōis ſumitur primo ex deco. H. tertio tigni textu ꝺmenti. clxix. qz uehemēter calida mordent. vnde membꝝ dolet dolore autē exacuit reuma vnde dubiū eſt ne ſua mordacitate maxime in corpore in puro multuz de materia ad locuz trahatur ⁊c. ſic fit ꝑmiſtio cum frigidis mordent aūt talia calida ⁊ doloreȝ efficiunt ut dixit pluſqz ꝺmentator ſup illa pte eo qō reſoluēdo ⁊ eliquādo faciunt puenire ſolutōm plurime materiei ⁊ inordinati ſit⁹. Alia cā colligitur a.d.A. ſa tertij de cura palīſis in fine qm̄ materia ſubtil dilatatur uirtute matezie multuz calide p ea mēbra plurimuz cuz uero membruz aliqualiter infrigidatur confortatur membrum a frigore minoratur quātitas materiei ⁊ puenit ad ꝺ ut euaneſcat ⁊c.

Tertia cā ēt eſt remotiua dubitatiōis diceret aliqs accipias medicinas remiſſe calidas ⁊ non uehemēt calidas dr̄ q ſumitur cā ex q̄dā neceſſitate ꝺpoſitionis medicinaꝝ quaꝝ neceſſitatez eligāter poſuit Auerois. ſ. colliget ca. xx. ⁊ Serapio 7. breuiarij ca. ij. neceſſitas igit in caſu nr̄o ſumit ex neceſſaria ꝺrietate vtut medicine q̄ in unica ī repitur vbi gra ex neceſſaria forti ſubtiliatione reſolutiōe ⁊ ꝺfortatōe cuz ſtipticitate ſimul quoniā ueniens reſolutio facit ⁊ ad elligfationez ⁊ cuz ea non ꝺiungitur ſtipticitas ⁊ confortatio qō ſi dicas iſtud de directo uī oppugnare dicis. ſ. de mente .d.A. q dixit qō nuce cipſſi folijs lauri ⁊ calamo romatico eſt vt⁹ reſolutiua calefactiua ⁊ ſtiptica ⁊c. dicatur ꝺcedēdo non tamen tāta ſicut ī caſtoreo ⁊ oleādro eſt calefactio ⁊ tāta ſubtiliatio ⁊ reſolutio quāta eſt in iſtis aliquādo neceſſe eſt ut ꝓpter materie ꝺobedientiā ad leuioꝛes medicinas ⁊ cū tāta reſolutōe nō ſtat ꝺfortatio ⁊ ſtipticitas q̄ī can. eſt neceſſaria iō neceſſe fuit ut quādoqz ꝺponatur materia calida uenientes cuz frigidis ſtipticis ⁊ bāc cām puto magis ad mentez. d.A. hic lz q̄libet ſit bona ⁊ ſi ex oīb⁹ fiat una erit melioꝛ lectiam. Et quādoqz ꝺponit medicina ex ſtipticis frigidis ſicut roſſa acatia ⁊ balauſtijs cum calidis calefacientib⁹ ſupple potenē ⁊ reſoluentib⁹ ſicut bacis lauri ⁊ caſtorio et folijs oliandri et acozo.

Cõsequẽter ꝺtinuando in localib⁹ enumerat olea in hoc casu maxime ualentia ponẽdo ꝛ descriptionem olei de Euforbio que notabilis ẽ ꝛ notãda descriptio qz per eã sciet exprus alias de oleis ponere descriptiones. Et qz tota ista ps est clara lege eam Olea uero ꝺferentia ci q̃ humida ẽ sunt olea rerũ calidaꝝ stipticaꝝ ex canone supiore sicut oleũ cipi ꝛ oleũ rute ꝛ ita ualẽt multa alia ut de spica de lauro de emilla ulpinũ qõ est p̃cipuũ ꝛ filia. Et addit Et idiget empl'm babẽtib⁹ medicinas resolutiuas fortis resolutõis ꝓpter materiã utplurimum latere i profundo sicus sunt folea oleãdri ꝛ acorus ꝛ castoreũ ꝛ ruta. Et ex oleis oleũ de ruta ꝛ oleũ de castoreo ꝛ oleum de piretro ꝛ pulpa cologn̄ti de ꝛ euforbiũ ꝛ assa supple cõliter in oleo rutino ita ut ꝓz. ʒ. i. medicinaꝝ sumatur lib. i. olei deide moretur sub sole ꝛ coletur post duas ebdomodas .s. postq̃ steterit p eas ꝺtinuo sub sole ꝛ renouef semp ipm .s. oleũ colati medie .s. fil'es ut pri⁹. Et fiat id multoriens ad min⁹ octies. s. postq̃ steterit p duas ebdomodas renouenf medicine ꝛ tunc p usu referuetur. Et dcis. d. A. in hac descriptõe posumus colligere tria utilia ad ꝺpositõm taliũ oleorum. primũ qõ tales spẽs nõ puluerizentur ʒ grosso satis mõ rumpãtur p hoc qõ dixit dirumpanf ꝛc. colligitur ſo q̃lis ꝺbeat esse mensa spẽrum ꝛ olei ut .s. pro q̃libet ʒ. i. spẽx põatur lib. i. olei. tertio colligitur tps debite fermẽtationis ipsius olei ut .s. ster quatuor mensibus sub sole ꝛ hoc intelligitur rẽpore estatis ut fiat bona decoctio ꝛ in oĩ mense spẽs remouẽtur ita qõ octies ad minus renouẽtur ꝛ tunc reuera credo ego qõ fit efficatioris uirtutis q̃ si spẽs semel rãtũ quoquãtur aut bis Et notate hãc descriptõm qz fortior ẽ q̃ illa q̃ ponitur ℈. can. tractatu io. ꝛ q̃ illa Mesue ultia distinctione quoniã ꝛ si ille sunt multũ efficaces in passiõib⁹ neruoꝝ ꝛ doloribus iunctuꝝ ꝛ dorsi ut locis allegatis tamen in isto intrant duo fortia simplicia in resoluẽdo q̃ non intrant in illis simplicia. n. illoꝝ sunt similia. Intrant hic. s. pulpa coloquintide ꝛ assa ut non ibi in uirtute coloquinti de est istud oleum resolutiuũ ex longinquo ꝛ potenter et p̃cipue in membris neruosis. Notate preciuam regulã de coloquintida cum per interius debet sumi dixit. d. A. non fit aliquis ꝺtentus qõ ipa fit ualde trita pars enim minima eius in sensu cum inuenit humiditatẽ inflatur ꝛ adheret partibus stomaci ꝛ inuolutionibus intestinoꝝ ꝛ apostemat assa calida existens in quarto ẽ maxime resolutiua p̃cipue fetida ꝛ ꝺferet potissimum doloribus neruorum ꝛ mẽbroꝝ nernosoꝝ vnde mihi ista olei descriptio excellentior uidetur maxie ꝓpter rotiens spẽs renouari. Medicamen forte ad illam iam ipse ponit ꝺpositionẽ olei ꝺueniẽtis in gibositate ab humiditate ꝛ uentositate gibositatis simul cuius descriptio. ℞. sauinam ꝛ scea ẽ species absinthij ꝛ dicitur herba lombricoꝝ et armoniacum et nucem cipressi et piritzum et sansucum est spẽs maioeane ꝛ coꝛdumei quã forte dicerent Ifam esse coꝛruptam ʒ ꝺbet stare cardamomi qz greci coꝛdumẽi uocant cardamomi ꝛ hoc ẽ arabicum a greco extractum. Sed coꝛdumei aꝑ nos carui agreste et sgnãtuz ꝛ cassia dequoquãtur cum aqua decoctionis optima. primo. s. frustrati incũsa ubi nõ q̃per cassiam hic non possumus intelligere cassiam pinguem sed cassiam lignẽ. qz cassia pinguis i hoc casu nõ ꝺueniret utz Et i hoc est erroꝝ cõis cum cassiam fistulam reperiunt itel ligunt cassiam pinguem ꝛ tamen ut dicit Simon mos antiquoꝝ fuit per cassiam fistulam cassiam ligneã appellare ꝛ ita per cassiam absolute ꝛ i hoc credo errauit Mondinus. Et hoc etiã credo euenisse cõem errorem praticãtium qui cuz in prouocatione mestruoꝝ uel secõdine reperiunt ualeñ cortices cassie fistule intelligunt ipi de corticibus cassie pinguis qõ tamen credo intelligendum de corticib⁹ cassie lignee qz ipa sicut cinamomum in hoc precipuam habet utilitatẽ notate bene. addit ꝛ effundatur desuper de oleo quãtuz est aque me dictas. s. facta decoctione ꝛ dequoquatur ꝛ itere tur aliquotiens. i. apposito oleo fiat iterata decoctio postea superadatur ẽt de oleo quãtum est medietas illius aque que remãsit postea iterato buliant rãdem addatur de oleo ꝺtinuãdo decoctõm ꝛ appositõm olei usq; ad totius aque cõsumptõm Deinde phiciatur i eo. s. oleo sicut decoctio castoreum euforbiũ et Sauina ꝺtricta ut ẽt uirtutes eoꝝ in oleo iprimãtur sicut ut dixit Mesue imprimitur forma sigilli in cera.

Et adminiſtretur pro usu tũc addit. Et in ipo q̃ dam est ꝺfortatio membri ꝛ carminatio uentositatis et resolutio humiditatũ extraneaꝝ grossarum ut patet inspicienti proprietates simplicium de q̃ bus. ℈. dictũ ẽ ponit ꝛnter empl'm ad gibositatez uentositatis magis ualens cuius descriptio. ℞. storacis liquide quidem dicunt qõ est storax que extrahif per decoctionẽ corticis arboris sicut storax est ipm gumi arboris. Et. d. A. facit duo capitula unum de storace humida uidere nos quidaz dicunt qõ est mel storacis calamite sed quicquid sit est calida exicatiua et resolutiua costi calamo romatici sauine oium añ. ʒ. i. euforbij ʒ. i. et ꝺ bis oibus dictum est. ℈. olei nardini quãtum ẽ necesse .s. ad debite incorporañ dictas puluezes cũ gumi et fiat empl'm per intrantia patet utilitas.

Apoſtemoſſe autẽ cura Dec ẽ secũda pars principalis cap. in qua ipse determinat de gibositate ab apostẽate et breuiter nos remittit ad curã apostẽatuz duroꝝ ꝺ gb⁹ uideñ ẽ. iij. q̃ti'ca. de fiferos dixit ℊ. Apostemosse autẽ cura. ẽ cura apostematum difficilis maturationis et eruptiõis et resolutionis propria apostematib⁹ duris supple qz talia sunt buiusmodi ꝺitionũ ꝺ apostematib⁹ mollib⁹ nõ facit hic mẽtionẽ qz eoꝝ cura habef sicut et gibositaf humide ꝺ apostematib⁹ ẽt ꝺuersis ad exituram non facit mẽtionẽ primo qz ẽt de cura boꝝ inuit nos remittere ad curã exituraruz ꝛtrinficaruz ꝛ ſo qz tales exiture cum rumpuntur

Digitized by Google

euacuata mā q̄ ul' cōprimebat uel grauitabat facile p se uel modico adiutorio ꝑ fiat curatio. sz ō apostematib⁹ duris erat fīēda mēoria spālis cuz sint illa q̄ difficilīmā faciūt curatōez ꝛc. l. tu lꝛaz

Rememoratio Jn hac vltima parte ca. ipse reuertit ad q̄ dā remedia gibositat' būide pio pōit duo empla scdo ponit aliud gen⁹ curatōis qñ precedēria nō ꝺtulerit. scda ibi. Et qñ nō valēt curatōes. Jn pma pte enumerādo empla ꝺueniēcia i gibositate būida dixit. Emplm bonū. sumātur acoz⁹ z emilla z dequoquāt in aqua cipressi z iplastret cū eis locus de his oibus dictū ē supra z ps q̄ oia valēt acorus. n. z emilla post decoctionē cū aqua decoctionis cipressi pistētur vel cuz ipso cipresso vel fine z ponant' loco empti q̄ in aqua cipressi pp foz tem decoctōez q̄ cipressus reqrit terre stāt sde hz virtutē cipressi z ē ouriosis sde q̄ acoz⁹ vel emilla z iō ꝺueniens est pio ipm dequoq z ꝺfir reliq̄. le go lꝛam remēoratio empt'oꝝ ad gibositatē būidā emplm bonū sumat' acoz⁹ z emilla z supple mōdētur ita in fruſtra icidant' z dequoquāt' in aq̄ cipressi s. decoctōis ei⁹ z iplastret' cū eis siue oib⁹ siue ono bus tm būadinuicē masselat' z ꝺtrictis loc⁹ eminētie z doloris pōit aliud ꝺferēs cū hoc vētosse z dixit. emplm ꝺferens humide z vētosse ex eis simul sumant' emilla z sauina z acorus supple equales ptes mōdētur z dequoquat' i vino. s. medij coloris donec i decoctōe disoluāt' z disoluat' cū eis bdeliū qō faciliter fieri i virtute vini supple tante q̄titatis q̄ cotū viscbosiu; reddat iō addit donec fiat vnguētū z admistret' clara sāt oia. Cōsequenter vltimo ipse ponit singulare remediū valens qñ reliqua remedia nō ꝺtulerint z non solū in hoc casu valet sz generalr in oi oplexione māli būida maxime frigida. Et dixit.

Et quando Non valēt curatiōis cū eis q̄ bibūtur z emplis z fil⁹ s. vnguētis oleis fomētatōib⁹ ꝛc. Admistretur cauteriū z remoueatur molificatio z iduretur locus Notate hic q̄ vt supra dictum est oēs aut laudāt cauteriū in frigida oplexiōe materialr būida ad mām extendā z mēbrū ꝺfortādū z pcipue cū reliqua nō sufficiant ad pfectionē vt ē hic vr̄ inuere. A. tū in hoc cāu peccāte materia intra pectus nō laudarē ego fieri cauteriū sz vbi materia peccans esset in musculis exterioribus tūc cauteriū multū pficeret. sed de mō ipsi⁹ z quale esse debeat actuale an potētiale. Jn isto casu pp mēbra esse neruosa laudarē potentiale de discriptōibus ipo rū z forma z ordie babuistis supra copiose. vnde hic scilentio ptrāseo ad illd locū recurratis. tñ Albucasis laudauit i hoc cāu cauteriuz actuale cauteriū vt. s. fit cauterium ad mōm circuli vt capiat supiozem ptem spōdilis equaliter ꝛc. dixit tñ caue non admistres cauterium in gibositate que fit in spasmo nerui tu vide de restauratōne p ciroꝝ giam q̄ aliqñ p se solam est sufficiēs non fecit hic do. A. mētionē qz nisi subito fiat reductio quodā mō nō valet opatio qz ēt. s. spondiliū fiat remotio ad añrius non est possibile vt curet' vt oēs dicūt z si est ad posterius posuit curam z ordinez quinta quarti ca. de dislocatione spondiliū z separatō ne eorum qz de dislocatione cōpleta nō oportuit verba prolungare cuz ut ēt ipse dixit in principio cap. loco allegato qñ spondiles dislocantur dislocatione completa interficit ꝑculdubio solum ergo ponit curam remotionis aliqualis spondiliuz. Et sic vere gibosit'. Non fuit igitur expediēs hic aliquid tractare neqz ego aliquid dicaz sz ad illum locum nos remitto z sic habetis finem cap. de cura gibositatis in quo habuistis multa vtilia z quodāmō necessaria z sufficientia ad capl'uz in fra de doloribus dorsi. Sumarie igitur būistis in ca. i. canonem generalē curatiuz humide z sic ce simul vt qō cura eorum quantum ad euacuationem dietaz z localia est cura paralisis si sit humida vel cura spasmi ficci si sit ficca. Et p hoc verbum habeo excusationem quia in hoc ca. nō sequar intentum qō a principio proposueram qa statui post ordinem curatium traditum per dominum. A. in vno quoq; capitulox ponere ordinem domesticum obseruandum in actu practico p modum consilij non tamen declinando a uia. d. A. hic non faciam ne uidear facere ꝺscilium de paralisi. uel spasmo sed pro istis materiis recurratis ad secundā tertij z in materia paralisis feci cōsciliam z diuulgatum ipsum uidete. Dabuistis secundo specialem canonem in medicis obseruādū in gibositate humida ut si fint medicie stiptice calide z resolutiue z causam qr̄ sic debeant qualificare. Dabuistis consequenter canonem cōre ctiuū superiorus ut ꝑ talia utplurimuz non offerātur nisi facta purgatione. Consequenter posuit quedam simplicia in quibus est coniuncta omnis talis uirtus ut i nuce cipressi ꝛc. Dabuistis cō sequenter canonem compositionis diuersarū medicinaruz z compositē medicinax multum calida rum cuz frigidis stipticis z adduci causas uarias necessitat' aliquando talis compositionis. Dabuistis postea quedam olea z descriptiones quo rūdam medicaminum in casu isto conferentium et spialiter descriptionē olei de euforbio que fuit multum egregia et merito compositionis et meri to ordinis descriptionis. Ultimo habitus ē cañ quod quando reliqua non contulerint tunc cauterium est medicina singulis. Sequitur cañ de varicibus.

De varicibus.

Et dillatatio Jn ista pte ꝑ pter cām assignatā uersus principiū ipse determinat de quadā dispositōe uenarū z deipsax tumefactōe z grossitie et qz talis tumefactio i tibijs utplurimā manifestat' q̄ uene qz multiplicit toztuose icedunt ꝑ tibias sz alibi ꝺtigere posset et cū tumescunt ad similitudinem uitis apparent iō ab aligbus ista egritudo uitis appellatur. Et ab

A. varices appellant & qñ ab eisdem fere cāis ut videbit fiāt varices & elefantia iccirco de vtrisq; fit determinatio prio tñ tractat de varicibus tāquā ad ppositū magis principib⁹ fo de elefantia fa ibi.

Et additio in pdib⁹ &c. pñs ps principali diuisione diuidit in ptes tres quoniaz prio manifestat qd nois varicū fo ipe adducit ipsaz cās tertio ponit modū terminat earū fa ibi. Et plurimū sanguis &c. tertia ibi. Et iste varices nō suscipiunt de prima parte dixit declarādo rubricā ō varice. Est additio venarū in crure & pede ppter multitudiez eius qō descendit ad eas ex sanguine. Notāduz q; per additionē intelligit grossitiem & manifestationē ipsarū per pedē intelligit pedē magnū in se agregātē crus & cossam vñ tales vēne ñ tñ tumescūt in crure sz ēt cāescūt i cossa p sanguiez ñ solū itellit sāguinē ppe sūptū ab alijs distictū humoib⁹sz ēt p sanguinē intelligit indīnter vt ipsuz sanguinem verū vel massam ipsi⁹ vt ēt alibi aliqñ sumit. put notat tertio tigni cōmento. cxcvi. & sic est clara lra cū rubrica cali lege eā. Et plurimū sanguis nāc psequit enumerādo cās ipsius & prio numerat cās corporeas scdo primitiuas tertio declarat in cāis corporeis si fiāt icipiēdo vel nō scdo ibi. Et plurimū &c. tertia ibi & multotiens accidit dicit ergo prio q; plurimū sanguis ē melancolicū & qñq; est sanguis mundus nō melancolicus & qñq; ē sanguis grossus flaticꝰ addit ꝺñr & quōcū q; sit est sanguis in quo nō ē putrefactio & sinō. i. si est putrefactio nō saluabit cū eis pes ab vulcerationē & apostematib⁹ malignis rō primi dicti ē qz sanguis melācolicus sua grauitate mouet deorsum & sua grossitudine receptus in cōcauitatibus venarū magnarū nō pōt q; porositates venarū resudare neq; in orificia recipi paruaz venaruz. vnde ibidē remanēs ita agregat vt ipsarū venarum magnarū per tibias extēsarū fiat amplitudo & dilatatio & iō vtplurimū sanguis ēmelancolicus qz sanguis subtilis vel aquosus nō sic ē apt⁹ ibidē retineri qñq; tñ ē sanguis nō melācolicus sed mediocris sc̄de & tante multitudinis vt ad venas tibiarum defluens sua multitudine oppillet & ꝺñr ibidē retineat & ex ꝺñri fiat ipsarū venarū dilatatio pōt ēt talis oppillatio fieri ex sanguine grosso flatico vischoso vel quodāmō aliqñ gibzfiato vnde & si recipi posset in cōcauitatibus venarū magnarū nō tñ alīs strictiores venas sub intrare pōt. Et hoc est qd dixit subiungēdo. Et quādoqz ē sanguis mōdus non melācolicꝰ sz supple mediocris sc̄de & supple peccās multitudine. Et qñq; ē sanguis grossus flaticus supple ēt viscositate adherens & oppilans rō tertij dicti ē qz stante corruptione i humore aliqua ps p ebulitionē subtiliata & a virtute sticulata epulsa sua accuitate coēdit mēbruz cui occurrit & sic fiunt vulcerationes in tibia vl si forte non rumpat cutis saltē fiunt maligna apostemata & hoc est qō dixit. Et qñoqñq; fit in sanguis in quo nō est putrefactio ecce p sanguinez intelligit massaz humoralez & si nō ymo supple fit putrefactio nō saluabit cū eis. s. putrefactis humoib⁹ pes ad vulcerationē & apostematib⁹ malignis legitur lraz ꝺtinuā. Et plurimū nūc ipse narrat cās vtplurimū primitiuas huius dispositōis & dicit.

Et plurimū quidez accidūt. s. varices curſoꝛib⁹ & viatoꝛibus & onera portantibus & coꝛam regibus vel supple alijs principib⁹ assistentibus. Rō istoꝛuz oīuz est vna qñ pp tales cās prio calefit mēbra deorsum & sic mām copiosius attrahunt q; p nutricatōē sit necessariū hoc manifestū in itinerantibus & curſoꝛib⁹ pp motū hoc ēt verum est in assistentibus coꝛā regibus & onera portantib⁹ qz in talibus oībus laboꝛant maxime aiales virtutes mēbꝛoruz inferioꝛū pcipue pedū pp qō dixit Auerois sexto colliget ca. ij. q; sedere & sup pedes staꝛ est exercitiuz deorsū & nō pp aliud nisi qz deorsuz fatigatur multomagis tibie fatigantur pp sustentare mollem coꝛporis & ēt ꝺstat experientia & iō virtutes multā quātitatē spirituū & sanguinis trāsmittit ad eas & sic calefiunt quibus supcalefactis promouētur ad attrahēdum ex quo attractio a vacuo fit & a calido. Ad hoc ēt cōtuꝛz adiuuat qz in sic dispositis facilitatur motꝰ māeruz deorsum vtz & sic due precipue cāe ꝺcurrūt. s. facilitas descēsus materie & habilitas recipientis. Et sic est clara lra legem eam.

Et multotiens accidunt Hāz tertio ipse narrat varietatē huiꝰ dispositōis q̄tuz ad euētum ipsius & dixit. Et multotiens accidit post egritudines acutas supple ēt diuturnas & adducit cāz dicens quoniā expellit materia illic in illis qui ex predictis ad hoc sunt parati addit. Et qñq; accidit incipiendo & addit & accidunt habentib⁹ splenem ex pdictis multotiens aduertendū q; tota lra prima clara est excepto q; illa particula in illis q ex pdictis ad eas sunt parati qz pōt hāe duplicez intellectum primus est qō post egritudines pellit materia illic. s. ad venas tibiaruz in illis qui sunt parati ad eas ex predictis. s. curſoꝛibus itineranti bus qz in istis pp vsum cursus materieruz deorsuz facile per naturā cum ipsa expellit māz cretice expellit eum ad dictas venas & sic sunt ex pdictis ad hoc parati secundus est qō natura post egritudiez expellit illic ad venas tibiaruz in illis qui sunt parati ad hoc. s. pp amplitudinez venaruz & lassitatem & debilitatem ex predictis. s. materieb⁹ vt melancolia vel flate grosso &c. vterq; sensus bonus est. Secundo notandum qō in habentib⁹ splenez i. passiones spleneticas multotiens fiunt iste euacuationes p naturā ad venas tibiaruz & hoc iō qz in talibus ex ipotentia attractiue splenis & seqstratiue cuiusdā multuz de natura melācolica i massa sanguinis remanet & sic trāsiens sanguis ad venas tibiarū ibidem paulatine remanes secunduz modus supra dictum tandem facit extensionez venarum & sic fit iste morbus incipiendo sicut etiā fiunt dolores iuncturaruz incipiendo qñ in toto vitio epatis vel sto. mā flatica i tota massa viscosa suphūdat & ꝺ itēdebat i illa pte q; accidūt icipiendo sic & dolores iuncturarū & addit & accidunt ha-

bentibus splenem ex predictis que .s. fiunt incipiendo multotiens licet ista ps vltima possit verificari ēt de eis que fiūt cretice qm̄ passiones splenetice nō multotiēs sint melācolice cūctigat a natura talem materiā cretice expelli multotiens expelli tur ad dictas venas ꝓpter cām supi⁹ dictā. ℞ic ly ex predictis pōt retorqueri ad dictas passiones q̄ alias sequātur vtz lego lr̄az. Et mltotiēs accidūt s. dicte varices post egritudies accutas qm̄ expellif materia illic. s. ad venas tibiaruz in illis q ex p̄ dictis duplr exponēdo qa ex predictis. s. curtorib⁹ vel itinerātibus sunt parati pp cām dictaz vel ex predictis materieb⁹ expellitur. s. melancolia ꝛc. in illis q sunt parati pp amplitudinē meatuū ꝛc. Et qñqz accidunt incipiēdo ꝛ nō supple post al's egritudines sed per paulatinaz congestionē sicut accidunt dolores iuncturarū incipiēdo. s. aliquo tiens. Et accidūt habētibus splenem. i. passiones spleneticas ex predictis multotiens ēt ly ex predi ctis dupliciter referendo vt dictum est.

Et iste uarices In ista parte tertia principali ipse ponit modū terminaf dictarum varicum ꝛ tria facit. secundū tres modos terminationis secunda ibi. Et qñqz inciduntur tertia ibi. Et multotiēs quidē de prima dixit. Et iste varices non suscipiūt curatio nē. s. que accidunt habentibus splenē ratio huius qz in būtibus passiōes spleneticas debilito splene multa materia melācolica vt supra dicebatur in massa remanet que faciliter deorsum mouetur ꝛ sic licet materia sub forma coniuncta existens re moueatur trī pp fluxum succedentē materie egri tudo conseruatur ꝛ sic nō suscipiūt curationē ad uertendum trī q̄ ista ɔclusio veritatē hz ɔsecuatis passionibus spleneticis ꝛ splē nō fortificato qa ip sis remotis ꝛ membro ratificato possibilis ē vera curatio sicut ꝛ reliquarū fīt̄ium ēt dico qō non re pugnaret stante debili splene tales varices vere curari qz est si splen nō debite sanguinē mondifi caret tamen p medicinas melencoliaz euacuātes posset mondificari ꝛ sic non multiplicaref in toto vnde ɔsequenter non flueret ad tibias verūtamē oporteret medicias multotiēs reiterare ꝛ hoc eēt difficile ꝛ nature laboriosum ɔclusio igitur nō in telligatur impossibiliter sed difficulter lege eā.

Et quandoqz Nunc ipse ponit scōum modū terminationis di ctaruz varicū. s. q fit p incisionem ꝛ ꝓio fac hoc scō remouet dubitationem scā ibi. Cū āt ē san guis circa ꝓi. ēt duo facit quoniā ꝓio pōit unūz nocumentū aptū seq ex icisione dictaruz uenaz scō ponit aliud nocumentuz aptum seq ēt ex icisione secunda ibi. Et accidunt i illis ꝛc. de prima pte dicit. Et quādoqz icidunt ꝛ accidit ex icisio ne earuz extinuatio mēbri pp p̄uatōez deferentiū nutrimentū dicit de scā pte. Et accidūt in illis q̄ ex eis sunt meloncolice cuz incidunt ꝛ ꝓhibent egritudines melancolice ꝛ melancolia. Pro intel lectu haz duaruz pticularuz simul notandū est q̄ tale vene p cura perfecta multiplr incidi possunt quoniā aliquādo fm longū flobotboniant in una trī vl plurib⁹ ptib⁹ ipsaruz aliqū vo scōm trāsuer sum in totum incidunt ꝛ aliqñ ꝓter hoc ēt extra hunt ut in cura magis uidebiti proposito āt p icisionez intelligit icisionē alicui⁹ magni rami scōm transuersuz totalē a quo ramo alij plures oriunt qr facta icisione manifestuz est sanguinez ꝛ bu mores nō posse ulterius ad inferioza mēbza deueni re ut si fit fcā inciso sub genu imediate nō potit p ramos ōes illius rami materia deferri ad pedē ex quo segtur ut de necessitate membruz minuet ꝛ extenuabit pp minozari nutrimentuz ipsius mē bri. Segtur scdo p talē icisionē disponi ad gene rationē egritudinuz melancolicaruz si materia di ctaruz uaricaruz fuerit melancolica ut quarēta ne melancolice passiones lepre ꝛ huiusmodi ꝛ di sponit ad generationē simili mō passiōuz flatica rum si materia ipsarum fuerit flatica ut ad gene rationē appoplexie ꝛ fīlium. Et hoc ē qō intende bat in lra lego eā. Et qñqz incidunt .s. ex trāsuer so totalr p cura. Et accidit ex incisione earuz ex tenuatio mēbri. s. inferiozis pp p̄uatōnem deferen tium nutrimentum. s. ipsoruz ramorū oztorū a ra mo grosso inciso. Et accidunt in illis que ex eis sunt melancolice cum incidunt ꝛ ꝓhibent. s. ma terie ipse melancolice ne deorsum ferantur pp in cisionez ipsarū uenaruz egritudines melancolice ut ficut. s. quarētena lepre ꝛ melancolia. i. passio sic appellata ab auctoribus que ē melancolia ira intelligas qō si uarices sint flatice ꝛ incidunt ꝛ p hibent materie ꝛc. qō accidūt tunc passiōes flā tice ut subet epi. ꝛ files qz tales māe erāt misse a nā ꝛ elungate a p̄ncipalib⁹ ꝓhibita aūt tali exho neratione remanēt dcē māe ad intra ꝛ faciūt moz bos nouos ꝓportionales ꝛc.

Cum autem est In ista pte ipse re mouet dubitationē qz aligs posset dicere est ne necessariū q⁹ sp cū ua rices ezadicant uel incidunt q⁹ fiant passiōes me lancolice rndet qō nō. Nā cū sanguis ē mondus. sed. s. trī peccās in ꝯtrolz ezadicent uel auferant trī tūc non timetur qō accidat melancolia uel sup ple alia passio melācolica rō est qz ꝛ si ꝓhibeatur talis sanguis ne ad ifezioza pellatur ꝛ ɔsīr in bitu tori⁹ multiplicetur nō ꝓpa generabit melācolia cū sanguis nō sit melancolicus. Sz si alie egritu dines generabūtur ipse erūt de babundantia san guis ut sinoca uel apostema sanguinea uel flux⁹ sanguineus uel ruptura uene ꝛ fīles ē trī aduertē dū qō hoc itelli hz imediate qz mediate starz op positū qm̄ multiplicato sanguine i toto p inflatō nē tandē ꝛ resolutionē fieri poterit humoz melan colicus ꝛ imediate generari possunt egritudines melancolice ꝛ sic ē lra clara lege lr̄az.

Et multotiens quidē Jam ip se ponit ultimū modū terminationis ꝛ dixit. qō multotiēs quidē putrefit id qō ē i naricib⁹ ꝛ perducit ad ulcera. s. ꝓp putrefactōez mē. ꝛ rō ē clara nā dicta materia pp putrefatiōz redditur acuta corosiua ꝛ ulceratiua ut ps ꝛc. ꝛ sic ē finis ca. In quo pri mo māifestauit qd bēmus itelligere per uarices

postea posuit cās ꝛ primo se tenētes ex parte materie vt corporeas secūda ex pte cārum primitiua rū de corporeis dixit ꝙ plurimū est sanguis melā colie⁹ ꝛ aliqñ sanguis flegma. grossus ꝛ aliqñ sanguis mōdus. Sed qūocunqz sit i tali materia nō est putrefactio postea i cāis primitiuis dixit ꝙ accidit cursorib⁹ itinerātib⁹ ꝛ bonera portātib⁹ ꝛc. postea būistis qūo aliqñ accidit post egritudines accutas ēt adebatur post cronicas pōt accidere ꝛ aliqñ incipiendo ꝛ pcipue habēribus passiones spleneticas postea posuit modū terminatōis ipsa rū ꝛ ꝙ qñqz incidunt ꝛ tūc duo timētur. s. vel mē brozū inferiozū arefactio aut passionū melancoli carū generatio vel supple ſſaticaruz. s. varice sic ſſarice ꝛ si pendeāt a sanguie mōdo nō est timor passionuz melancolicaruz intelligebaſ imediate qz mediate esset timor passionuz melancolicaruz dictuz ē postremo ꝙ si materia putrefiat ꝙ terminatio fit per varices ad vulcera ꝛc.

De elefantia.

Elefantia est additio

In pedibus post quā determinauit de varicib⁹ nūc pp cōitatē in cāis vt supra dicebatur ipse determinat de elefantia q̄ ēt ē passio tibiarū ꝛ pedum ꝛ dr elefantia scdum Auēzo. qz taliter disponunt pedes in hac passione vt assimilentur pedi vel tibijs elefantis ꝛi ca. tua facit quoniam primo sicut ꝛ i superiori ca. declarat qd nois elefantie secundo ipse ponit cās corporales spiales talis passionis tertio ipse ponit cās magis generales ꝛ cōes ēt varicibus de quibus supra nō fecerat mentionē. secunda ibi. Et qñqz fit pro pter humorē tertia ibi. Et cā eius est ꝛc. de prima pte dixit declarādo elefantiā. Elefantia est additio supple nō naturalis. In pedibus scdm modum qui accidit in venis varicuz. s. propter multitudinem eius quod descendit ad eos ꝛc. qñ igrossat pedem cuz equalitate sua. Et per hoc distinguit a varicibus i quibus nō apparet equalis tumefactio in toto pede p pedem hic itelligit pes sicut ꝛ in supiori ca. s. pes magnus agregans simul pedem cuz tibia aliqñ tñ tumescit pes sine tibia ꝛ apparet principiū cacessie ꝛ signum distinctiuū ponetur in ca. signoz. Et sic est lra clara lege eam.

Et additio ꝛc. cū equalitate sua. i. apparet eq̄lis i toto additio ꝙ nō fit in varicibus q̄a i ipsis tā tū apparet additio in venis ꝛ pes sepe extenuatur vt dictū ē supra. Et qñqz fit ponēdo cās ipsius corporeas ipse breuiter ponit easdem cās quas ēt supra posuit de varicib⁹ cū eodē modo fieri possit elefantia sicut ꝛ varices qz i hoc tantū differūt ꝙ in varicibus cā preter naturā magnificās claudit in venis tantū notabiliter magis i elefantia ār materia replens p totum mēbrū ē sparsa dixit ergo. Et qñqz fit pp humorē melancolicum ꝛ est id qō est plurimū. Et qñqz fit pp humorē ſſaticū grossuz totū istud clarz est ex dictis supra. Dixit consequenter. Et quādoqz accidit ex cāis ex quibus accidunt varices. s. aliquado post egritudines alis ꝛ aliquādo icipiendo sicut supra declaratū ē. Et ex sanguie bono cū plurimū descēdit ecce vocat hābūdatiā q̄si salrē respectu mēbri pticularis vt nutritur hz lra exterior ꝛ nutritur ita ꝙ ly aut sonet ꝛ eo pes nutrimēto aliquo. i. pes nutritur tali sanguine nutrimento aliquo ipropric qz non fit bona appositō vel assimilatio ꝛ addit ꝙ talis pes est in primis rebus rubeus deinde niger. Et hoc ē qz sanguis ibidem non debite a natura regulat⁹ alteratur ꝛ sic cutis quodāmō denigratur vel liuescit ꝛ sic est clara littera.

Et causa eius. In hac tertia pte ponit cās cōes ad has dispositōes reducens se ad duas cās que sūt cōes ad oēs egritudines que fiunt p viā de fluxus ꝛ dixit. Et cā eius. s. elefantie ē vehementia repletionis. s. in toto hoc tamen maxie verificaſ in sanguinea hoc ē prima cā secunda ē debilitas mēbri. s. recipiēn ꝛ crudis pp multitudinē caliditatis qz ois excelens cōplexio mēbrū debilitat addit ēt cām instrumentalē ad hoc iuuantē tenēte se ex pte cāe efficienter vt vehementiā atractōis iō subdit. Et vehementia atractionis eius. lz reperiaſ text⁹ in accusatiuo oz stare in nolatiuo pp vehementiam caliditaſ inflamate ex motu ita ꝙ ipse adducat p ter cās duas cōes ad morbos p viā fluxus aliam spialem in hoc cāu vt vehementiā actractōis pp caliditē boz mēbrozū qz talia mēbra vt multū sup calefiunt pp motuz ēt caliditas dupliciter adiuuat ad hoc primo mēbruz debilitādo sicut ēt facit q̄libet alia excellens cōplexio sed ista maxie hic oiūgitur pp motū ēt adiuuat vt dispositio passiua secundo qz p caliditatem vigoraſ atractio ēt stat debilitas membri cū vehementia atractionis materie ꝛ boc totū pp caliditatē inflatam acquisitā ex motu. Et boc est ꝙ itendit lego lram. Et cā. s. eius elefantie est vehementia repletionis. s. in toto ꝛ debilitas membri propter multitudinem caliditatis ꝛ vehementia atractionis eius membri propter vehementiā caliditatis inflamāt ex motu. Addit vltimo in causis. Et ad id adiuuant boc est ad hanc egritudinez dispositiōes. s. primitiue adiuntes ad uarices sicut curius longa itineratio statio i pedib⁹ portatio oneris ista oia adiuuāt ad elefātiam sicut etiaz ad uarices scdm moduz expositū supra ul adiuuant ad id. s. ad caliditatē membri ꝛ consequenter ad ipsius debilitatē ꝛ ad uehemētiā atractionis dicte dispositiōes primitiue que dicte sunt vt patet lege lraz ēt est finis huius primi cap. ubi primo habuistis quid nois elefantie ut ꝙ est equalis additio in pedibus secundum moduz ꝙ erat dictus de additōne uenarū pedum in uaricibus habuistis causas corporeas ut ꝙ plurimuz est melancolia aliquando sꝛca. Interduz sanguis mōdus multitudine peccās postea habuistis causas cōmunes ut repletionem totius debilitatez membri ꝛ uehementiam atractionis propter caliditatem ꝛc.

Digitized by Google

Iscernitur unaqueqz

Istud est ca. cõe signorum causarũ varicum ⁊ elefantie in quo ab eisdẽ fiunt vt supra dictũ est diuidit cap. in duas partes quoniã prio ponit vnũ cõe signũ oĩbus corporeis ⁊ primitiuis. scdo ponit signa spialia cãrũ corporearuz. scda ibi. Et melãcolia est grauis de pria pte dixit diiscernitur vnaqueqz ex suo fili p colorẽ ⁊ regimẽ antecedẽs. intelligendũ q ista lra põt bfe duplicẽ intellectũ prius est q vnaqueqz cãrũ materialiuz diiscernit ex suo fili p colorẽ ⁊ regimẽ antecedens fuerit multiplicãtũ ſlatis qz si color fuerit albus ⁊ regimẽ antecedens fuerit multiplicatũ ſlatis scit tunc qõ ẽ ſlatica ⁊ si fuerit color rubeus ⁊ pcessit dieta sanguinis multiplicatiua tãc diiscernit qõ ẽ sanguinea ita dico de melancolia pportionabiliter alius sensus est vt color filis materie sit signuz distinctiuũ materie vt dcm ẽ ⁊ regimẽ antecedẽs sit signũ cãrũ primitiuarũ vt si fuit cursor vt assistẽs corã principalibus vel portãs honera grauia hoc est signũ cãruz primitiuarũ qz eã earũ est signum earũ ita quod i ista pte ponit signa cõia cãis corporeis ⁊ primitiuis ⁊ scduz hunc modũ introducta ẽ lra quocũqz tũ legat sensus ẽ bonus lege lram.

Et melancolia nunc ipe ponit spialius signa dictaruz cãruz materialiũ ⁊ dicit qõ melãcolia est grauis tendẽs ad caliditatẽ. Et illa .s. melãcolica que est rubea ẽ magis icolumis q̃ nigra. Ratio primi dicti est qz materia melãcolica ponderosa est qz terrea ẽt membrũ multũ grauitat dixit qõ itendit ad caliditatẽ hoc intelligat vtplurimũ maxime degenerata p viã de fluxus qm̃ materia melãcolica satis imobilis ẽ neqz mouet ad alia mẽbra nisi sibi diungat aliqd vehiculũ differens vel ab intrinſico vt collera vel sanguis vel ab extrinſico si putrefiat ⁊ sic quoliber calefit ⁊ membrũ calefacit. illa tũ que facta ẽ calida p mistionẽ sanguinis est icolumior qz benignior ⁊ nature obediẽtior q̃ p mistionẽ coleze vel q̃ putrefacta. Ex quo pz qõ illa q̃ est rubea ẽ magis icolumis q̃ nigra p nigram intelligendo nõ rubeã .s. vel obscuram vt viridem vel subcitrinam ẽt ẽ clara lra lege eam. Addit iterum qõ ſlatica est ad leuitatem declinis qz membrũ palpat melius ⁊ leui⁹ nisi supplet ſtet nimia repletio vt extẽsio qz tũc nõ appebit mole ſz ouz ſz certis pib⁹ appet moli⁹ ex quo mã ẽ bmõi

Et quandoqz

Tũc ipe iterponit vnũ pronosticum de ipsa melancolica ⁊ dixit. Et qñqz festinat melancolica ad scissionẽ .s. membri ⁊ vlcerationẽ hoc mãifestum est de melancolica adusta p putrefactionem generata vel calida p colere mistionem. Addit qõ sanguinea est nota ⁊ est manifesta ex color rubeo ex tactu calido cũ reliquis signis sanguineis ⁊ est finis lege totam lram nõ oportet sumare qz breue est cal'z. potest Poni signum distinctiuũ a cacexia primo qz in cacexia membrũ magis obedit impressioni qz materia nõ est sic grossa sicut in ista scda qz in cacexia stat manifestuz epatis nocumentum quod cognoscitur ex operibus ⁊ casibus eius hic non necessario.

Lefancia quidem

Jn isto ca. dñs. A. ponit simul curam varicum ⁊ elefantie ⁊ diuidit principali diuisione in tres partes qm̃ ipse primo narrat facilitatez ⁊ difficultatez curationis elefantie ponendo etiaz ipsius aliqualem curam scdo ipse ponit curaz magis varicum tertio ipse ponit filitudinem quãdaz elefantie cum nodis. scda ibi. Regimẽ vero vari cum tertia ibi in fine cap. Et fortasse assimilãtur nodi ⁊c. prima adhuc i tres qm̃ primo ipse generaliter ponit modũ terminationis eius secundo ipse ponit regimẽ obseruandũ in principio ne augeatur tertio ipse ponit modũ curatiuũ si fit apta curari in ꝯfirmata. secũda ibi. Cũ ergo succurrit tertia ibi cuz ãt ꝯfirmat. De prima pte dixit duo principaliter prio qõ. Elefantia qdem maligna ẽ q̃ parũ sanat ⁊ addit. Et oz quod diimittat cuz dispositione sua fi nõ addit dixit secũdo. Qz si gutta ad vlcerationẽ ⁊ timet cocotio non ẽ aliud nisi vt icidat radicit⁹. .s. est istud ꝯueniẽtius remediũ ad hoc. Pro intelligentia totius capli ẽ prenotandum quod ponendo curam elefantie ipse multa dimisit ad curam necessaria q̃ ponẽtur in cura varicum vbidem q̃dam ẽt relinq̃tur q̃ supponit intellecta in cura elefantie ⁊ hoc qm̃ in cura cõicant quãtũ ad dietã ⁊ medicinas ⁊ si differãt quãtum ad manualẽ operationẽ qz vt dictuz supra bedispositões in cãis corporeis ⁊ primitiuis cõicant differunt soluz in hoc quod varices sunt augumẽtum venarũ tibiarũ ⁊ sepe fit aliarum ptium extenuatio ⁊ sic stat ptiuz mẽbri magna inequalitas in eleuatione ⁊ depressiõe. Jn elefantia est augumentũ in toto pede equale per pedẽ intelligendo pedem magnum vnde sicut aliqñ fit augumentuz naturale membrozuz ⁊ ẽ lapsus ab optima cõpositione in augumento vt dixit. d. A. scda primi ca. tertio de nicomaco qõ ita creuerũt oĩa sibi mẽbra q̃ se mouere nõ potezat ita fit ẽt augumẽtũ p̃ naturale aliqñ i mẽbro ⁊ equalr ⁊ ẽ q̃tũ ad opatões manualẽ differũt in cura quoniã varicib⁹ aliqñ ẽ necessaria ficissura venarũ tãtũ in elefantia fit aliqñ necessaria ficissura totius tibie vt videbit in p cessu. Secũdo notãdũ q elefantia sp ẽ difficilis sanationis pp duo prio qz materia talis morbi sp ẽ materia grossa qz subtilis ⁊ colerica ibidẽ nõ reseruaret ⁊ ẽ difficultat resolubilis secũdo qz mẽbrũ ẽ debile ⁊ aptũ exceptioni materie tũ i se tuz pp situm eius ẽt qz p motũ calefit ipsius vigoratuz attractio ex ꝯsti aliqua portio materie resolueret tũ pp situm membri ⁊ debilitatẽ eius ⁊ ipso propẽ motum calefacto cobadunante ad attrahendum vtplurimum plus de materia fluit quã resoluatur

ad hoc adiuuat qz cuz resolutio ñ fit nisi p mãs ca
lidas quarum uirtute mã exacuit que tamen est
calida ve supra dictum est z vtplurimum adusta
dubium est ne approximatõe taliũ medicinarum
materia ita augeatur quod membrũ ad vlceratõ
nem z corrosionem veniat. Et ad hunc sensuz cae
do laudauit. ypo. vi. affor. cancros curari nõ de
bere hoc est cum medicis huiusmodi pp timorez
corrosionis licet. B. in cõmento vt intelligere ocu
ra cã ferro z sic apparet sententia primi parꝫ cla
ra. Tertio notandũ pp dictũ in secundo loco qz
licet aliqualis timor esset de corosione membri z
si. s. coloz uiridis fiat z aliqualiter fiat in sensu di
minutio non tñ membrũ debet radicitus eleuari
z remoueri qz aliqñ sufficit sola scapellatio z sca
rificatio z uerotatio mẽbri: posset tñ i tñ membrũ
corrodi quod esset membrum radicitus remouen
dum uerbi gratia pede corroso supra genu posset
remoueri tibia usqz ad genu z si supra etiã supra
z pp hoc põt legi. Fa dupliciter primo si sic timet
corosio non est aliud sapple iuuans nisi vt incida
tur radicitus. i. scarificet membrũ radicitus tota
liter vel aliter incidatur radicitus. i. in totũ inci
datur z admoueatur membruz lego ĩram. Ele
fantia quidem maligna est. s. quantum ad moduz
terminationis que parum sanatur z oportet quod
diminuatur cum dispositione sua si non additur. i.
non curetur vere cum mecis fortibus resoluẽtib9
vel cum ferro pp timorem cãzerationis pp causas
dictas nisi addatur qñ tunc expedit vti fortibus.
non tamen multa qn cum medicis ꝓcedam9 blan
dientibus z magnificationem ꝓhibentibus vt pa
tebit. Qz si peruenit ad vlcerationem z timet
corosio vel ex se vel imperitia medici non est aliõ
saluamentum nisi vt incidatur radicitus duplici
ter exponendo vt dictum est.

Cum ergo succurritur ꝛc.

Post quã posuit difficultatem sanationis eiꝰ iaz
cõfirmate. Hic ipse infinuat nobis quid facien
do in principio cum manifestatur z primo dixit.
Cum succurritur ei in principio sui possibile ẽ vt
ꝓhibeatur cum euacuatõnibus addit z propie
cum vomitu laborioso z cuz eo quod extrahit flã
z melancõia z cum flobothonia si idiget ea addit
deinde. s. factis purgationibus administrẽtur sti
ptica super pedem. pro intellectu parꝫ. primo nõn
dum qz in principio possibilis est ꝓhibitio quoniã
in principio non adhuc natura est assuefacta trãs
mittere talem euacuationem ad pedem neqz mẽ
brum per materiã debilitatum est vnde licet me
rito situs membri z dispositionis in attrahendo cã
incipit talis morbus difficulter impediatur tamen
possibile ẽ vt ꝓhibeatur deriuando materiaz que
debent fluere ad aliũ locum z ideo dixit possibile
ꝛc. z quia deriuatio per superiora cum hoc qz ma
teriã aliunde euacuat ẽt diuertit ab oppo. z non
sic diuertit euacuatio per secessum iõ in casu isto
laudauit euacuationem cuz vomitu laborioso vt
innueret non sufficere vomitũ medicinaruz cõiuz
qui fit cuz vomitiuo leui sed oporteret fieri vomi
tum materiarũ propriarũ z qñ tales per vomitũ
educibiles sunt flã z melanconia que sua põ e
rositate difficulter euomũtur ideo expedit vti vo
mitu laborioso tales mãs respiciente notanter igi
tur dixit cum vomitu laborioso veruz qz materia
talis dispositõnis nõ semper est dominans flã vel
melanconia sed sanguis vt iussum ẽ qui cũ nõ sit
per medicinã vomitiuam propie educibilis sed p
flobothoniam ideo dixit.

Et cum flobothonia

Fiat euacuatio si ꝛ
diget ea vt in casu dicto. Et hoc tamen non oclu
das non fieri debere euacuationẽ per secessũ ymo
etiam illa ꝓuenit sed euacuatio per vomitum pro
prie ualet maxime in dispositione ad vomendum
z hoc intellexit in illo verbo propie. Et ex hoc
patet prima pars clara. Secundo notanduz qꝛ
d. A. in dictis hic infinuauit nobis modũ procedẽ
di in cura quoniã primo. Iussit fieri debere euacua
tiones deinde membrum stiptici ꝛfortari z mate
riam repcuti aliter in regularis foret operatio vt
alias dictum est lege tu ĩram.

Cum autem confirmatur

In hac tertia parte ipse ponit curam iam con
firmate si possibilis est curatio z prohibitõ z duo
facit primo facit quod dictum est secũdo ipse po
nit vnum simplex in hoc casu valens secũdũ quoꝺ
dam ibi. Et dicitur de prima parte dicit. Cum
autem confirmatur parum sperat qꝛ prohibea
tur clarum est ex dictis addit. Et si sperat scias
qꝛ suma curationis sperate huius egritudinis est
assiduando in curatione z administratio resoluẽ
tium fortium de secunda parte dixit. dicitur qꝛ al
chitrã conferet ei inuiscatum z liniruz. Noran
dum qꝛ sine ministerio dixit quod suma curatiõis
sperate est assiduatio in curatiõe z nõ dixit i eua
cuatione vel digestione vel resolutione sed dixit
curatione Et hoc fecit notãter vt inuerer nobis
maximam habendã diligentiaz in omni instro cu
ratiuo pp difficultatem curationis. s. in sex rebus
non naturalibus quãtum ad dictã in medicinali
bus etiã cum digestiuis euacuatiuis z materie an
tecedeñ z propie cum resoluentibus confortañ z
similibus nã ista omnia claudunter sub isto termi
no curatio assiduatio igitur in curatione ẽ neces
saria in vera cura sperate spialiter tamẽ assidua
tio resoluentiũ fortiũ presuppositis cõibus quod ẽt
notanter dictũ est qꝛ in digest.one euacuatõe ma
terie ꝓueniũt morbi materiales non dico cum eis
dem in resolutione autem talis materie precipue
conuenit applicatio resoluentium fortiũ cuz talis
materia vtplurimum fit melãconia uel flã grosꝭ
sũ reperta in extremitate corporis membro debili
z frigido ideo resoluẽtia fortia sunt necessaria ad
curationẽ. Et sic patet clarificatio primi ꝛ le
ge eam. Super secunda parte notandum quod al
chitram reperitur dupliciter scriptũ aliquãdo sic
z aliquando scribitur chitram ut patet primo i fo

Digitized by Google

casi.ca.de Scherbin ubi dr̄ q̄ Scerbin ē arbor albitrā.z est ca.664. In ca.aūt 500. Scribit chi tram qdem ē gumi arboris que nolatur Aserbin quidam dicunt qō ē gumi cedri non tamen appa ret sic ex uerbis.d.A.in dictis cap. Sed qcquid sit gumi calidum z siccum in quinto subsicat z cauterizat z carnem lassam efficit fortem z dixit idem.d.A ca.eodem de chitram q̄ ē medicamen elefantie z uaricibus deglutitum z linitum. Re gimen uero uaricum zc. Ista est scōa pars prici palis cap.in qua ipse ꝺtrabit curam harum diſpo sitionum magis ad uaricas et diuiditur pars pīs principaliter in duas ptes quoniā primo ipse pōit curam iparum magis cōm z familiarem ſo cuaz magis diſperatam ſa ibi. Q̄ si non ualet aliqd nisi inciſſio prima pars etiam diuidi pōt i tres par tes quoniaz primo ipe ponit regimen obſeruāduz satis cōe circa totum coꝛpus.ſo ponit qūo 'operā dum est circa ipas uenas tumefactas ipm sangui nem euacuando.tertio ponit quid fiendum facta euacuatione totius materie in totius regimen z circa ipas tibias prohibendo z obſeruando a reci diua.ſa ibi.deinde pueni ad istas zc.tertia ibi.de inde assidue fac.de prima parte dicit z est totum clarum. Regimen uero uaricum est qm̄ oportet ut euacuetur coꝛpus ex uenis manus.ſ. quoniam materia est sanguini mista z in toto est sanguis re pletio per manū intellige brachium ratio est qz fit diuersio z euacuatio.addit z euacuentur me lancolia z humores grossi.ſ.cum uomitu z potio ne appropriaī.addit z retificetur regimen in om nibus sex rebus non naturalib⁹ prohibēdo igrossa tionem humoꝛ z adustionē z exemplificat dicēs deuitent oē ingrossatiuū.ſ.maxime in cibo z po tu z carnes grossas z filia in cibo z uinum grossuz nigrum in potu addit z deuitet motus laborioſus maxime intelligitur de motu progressiuo lz possit ad motum oēm laborioſum ampliari utz z statio nem longam nam talia oia. Lāe sunt uel ēē. pīt uaricum dixit de ſa parte z totum clarum ē. dein de pueni ad istas uenas factis.ſ.istis cōibus eua cuationibus z dixit notanter deinde ut denotet ordinem habendum in cura qz si fieret flobotonia safene non pīsuppositis aliis nullo modo iuuaret. utz qr̄ flobotonia eas z extrahe totum qō in eis ē de sanguine melancolico. Et ut supple hoc fiat ꝺuenienter addit fac flobotoniam in fine safene. Et itellige fiat lata flobotonia ut grossus sanguis exire possit z paulatine fiat ꝓssio uenarum tume factarum deorsum adiuuando eductionē ipsius sanguinis grossi. Et nō qō dixit exemplificando de flobotonia safenaz ita intelligit hic de floboto nia uene fiatice si uene replete ad ipam maiorem habeant directionē quoniā ꝺplectior fiet euacua tio eius cui⁹ euacuatōm intendimus.de tertia par te regimen ponendo pseruatim dixit deinde facta euacuatione pticulari assidue faci omni modico .ſ.tpris mondificationem coꝛporis cum eis q̄ sunt yerapigra in euacuando materias grossas cū ali quanto.i.modico lapidis azurli ut a proprietate

relpiciat materiā melancolicā z assiduetur super eam.ſ.euacuationē ut coꝛpus seruetur. mondum z non multiplicentur matezie z assiduet potū epi timi in aqua casei.ſ.faciendo infuxionē epitimi. ut.z.ij.in aqua casei per totam noctem z postea facta expressione collatura exhibeatur. Doc do mesticum est z singulis duobus diebus exhiberi pōt iō dixit assiduet: addit z dimittat motum oio pz addit ēr. Et utatur ligatura sup pedes.ſ.tibias cum institis supple strictis super ligaī calziamen to stricto subtili z cōiter fit ex pelle canis z lau dant hoc .d.Ab inferiori parte ad superioreꝫ.ſ.a calcaneo incipiendo usqz ad genu.ſ. procedendo hoc totum fit ad prohibitionez fluxus materie ad dit.Et hoc.ſ.toto qō dictum est administra epiti mata stiptica ad ꝺfortatōm crurium ne materiā iterum recipiant proprie post mondificatōm cum flobotonia ex manibus z pedibus z uenis ipīs qz non precedentibus euacuationib⁹ cōibus ēt non euacuata materia propria iconueniret applicatio stipticoꝛ qz esset dubium de ipigendo materiam in membro z de disponendo ipsam ad putrefactio nem prohibita trāspiratione addit.Et cinerē cau lis est enim fortis exicationis ſo can.addidit Se rapio ca. pprio q̄ ita dificatiuus est ut deueniat ad hoc qō habeat uirtutem ꝺuzendi addit. aut oleum de oliuis.ſ.imaturis pulueriꝫata desuper tamariſco.ſ.primo facta iniunctione cum oleo z postea super aspergatur puluis tamariſci in quo est uirtus exicatiua cum stipticitate forti.addit z lupinos decoctos epitimando z embꝛocando cum aquis eius.ſ.embrocādo z epitimando cum aqua decoctionis lupinoꝛ totum istud ualet quoniā exi cat z abstergit resoluendo sine mordicatōe ymo eoꝛum decoctio super cancreuas ꝺfert coꝛruptiōi earum z b̄ peti estimneō ut ſo can.in quas diſpo sitiones facille cadit hec passio addit ꝺiter. Et fi mus caprarum z farina fenagreci z semen raffa ni z semen cucue sunt huius generis.ſ.q̄ exicant z resoluūt de stercore caprarum dixit ſo can. qō resoluit scrofolas fortiter dixit Serapio qō ꝺfert apostematib⁹ fraudoleñ ficut sunt apostemata ge nuum zc.ecce qūo ualet i cāu de fenugreco dixit Serapio qō est calidum in tertio z deficat in pri mo unde apostemata dura pauce caliditatis re soluit z curat licet.d.A.ſo can.dicat q̄ ē calidū in fine primi z sicum silr tamen dixit qō resoluit apostemata calida ſlatica z dura z qō declinan tia ad uariciem lenit z maturat z ad hanc inten tionem cōiter utuntur eo pratici semine raffani scribit.d.A.ſo can.q̄ est calidum in tertio zī ip so est fortis resolutio z cum acceto eradicat ul cus cancreuaz.zc. Idem Serapio ſm.H. Et ibi multa bona singulariter habetur. Mirabile Ra sis dicit q̄ ipse est expertus q̄ destillauit aquā raf fani super Scoꝛpionem z vidit ipsuz statim i mol lem deinde continue inflatum z per medium cre pauit vñ dixit q̄ confert uenenis sicut triacha loq tur de seie z intelligit maxie in morsibus ueneno rum ut patet bene consideranti ō seie urtice non ē

q calefacit ſubtiliat ſubtiliatione forti ⁊ reſoluit ſicut ẽt ſemen cartami ut alias dictum eſt. Et ſic bene patet q̃o iſta oia ſimplicia i boc caſu ua lent quibus põt multipliciter uti medicus appro ximando ut patet.

Quod ſi non ualet poſita cura magis domeſtica ⁊ per medicinas. Jn hac parte ipſe ponit curã magis diſperatam per cirugiam ⁊ duo facit quo niam primo facit boc.ſo ipſe ponit quoſdam cañ. obſeruañ poſt dictam operationez ſcõa ibi. Et o3 poſt inciſſionem ⁊c. prima adbuc in duas ſecũdũ duos principales modos cure per cirugiam.ſ.per inciſſionẽ dictarum uenarum ⁊ per extractionem ipaz ſcõa ibi. Et quãdoqz extrahuntur cum acu ⁊c. de prima parte dixit. Q̃ ſi nõ ualet aliquid ni ſi inciſio quaſi dicat ſi medicine non ſufficiũt ad curationem .ſcinde carnem.ſ.in directo ubi uis facere inciſſionem ⁊ fac apparere uites.ſ. carnez excoriando uſqz dum uites appareant q̃ manife ſtabitur q̃ apparebit q̃ ſub quoddã album ſicut corda cum erit diſcoperta uena carne ⁊ ſcide eas in longitudine ſua ad euacuationem materie con tente que non potuit educi per flobotomiam fa ctaz in fundo propter terreſticitatem eius ut dat cautellam in incidendo dicens. ⁊ caue ne ſcindas eas latitudinaliter in integrum aut ex tranſuerſo idem eſt.q̃ fugiant ⁊ noceant q̃ pars ſuperior no cebit quoniam forte putrefiet ⁊ corumpetur pro bibito nutrimento licet boc non ſit neceſſarium. quoniã ad illam terminantuz alij rami uenarum unde nutriri poterit ⁊ ꝺſeruari pars etiã ſuperior nocebit q̃ cum erit ꝺtracta non poterit conſolida rí ⁊ ſic ſanguis continuo emanebit deoꝛſum ⁊c. Scinde ergo ſcõm longum addit Lunqz feceris id extrabe totum id quod eſt in eis ex ſanguĩe ſup ple tollerante uirtute addit tãtũ . Et oportet ut facias curere ex eiſs id quod poſſibile eſt curere ſ.ut prius facias flobotomiam in loco decliui ut ſanguis ſubtilior fluat poſtea remanente groſſo deinde mondifices id ſcindendo i longitudine quo niam ſic procedendo inciſſione uene ex habundã tia ſanguinis non impedietur operatio q̃ ſanguis erit diminutus per flobotomiam precedẽtẽ. Mo dum tamen claziorem huius operatiõis ponit Al bucaſis ca.60.prime partis dixit ſic. Sectio eius ſcilicet uaricis fit ſecundum hunc modũ. Em broca crus in primis cum aqua calida multum . donec reſoluatur ſanguis groſſus ideſt ſubtilietur deinde ſtringe crus infirmi a ſuperiori parte ceſſe eius uſq; ad inferiozẽ partez genu cũ vita: deinde ſecca venã in loco vno aut duob⁹ ficcione ampla: intellígit ſm longũ: ⁊ facta prius flobotomia ife rius q̃ illa eſt cura regularis: ⁊ iſta coacta deinde trahe ſanguinẽ nigrũ manu tua ab inferiozi parte cruris uſq; ſurſuz: ⁊ a ſupiozi uſq; iferi⁹ donec egre diat ex ſanguine quãtitas quam vides ſufficere ⁊ quã tollerat virt⁹ infirmi: poſtea liga eũ ⁊ ſupple cõſolida. Jſte eſt modus iciſiõis ſm Albucaſin.

Et quandoqz Jn hac ſcõa parte ipſe ponit aliũ modũ opandi in boc caſu cirogicũ: ⁊ ipſe eſt extractio ipſi⁹ vene prio facit boc.ſcõo remouet dubiũ.ſcõa ibi. Et nõ licet: dixit ⁊ prio. Et quãdoqz extrahunt cũ acu ſ.cũ ſtillo ſuppoſito ⁊ incidãtur penit⁹.i.ſcõm trãſ uerſuz: ⁊ oportet tũc vt erradicẽtur.i.totalr amo ueant: ⁊ ſic nõ nocebũt.ſ.ſi non auferãtur pp cãs dictas ſuperi⁹: q̃.ſ.cozrũperẽt ⁊c. Addit ⁊ meliez extractio eſt cũ cauterio. Lauteriũ eniz meli⁹ ẽ q̃z inciſio.ratio põt eſſe q̃ cuz fit inciſio ſine cauterio dubiũ eſt de ſuperfluo fluxu ſanguinis: ⁊ ſic noceret patiẽti ⁊ operãri ſimul etiã q̃ cauterizãdo figillaꝛ vena in trũco ſuperioze ne ſanguis fluat deoꝛſum.

Et non licet Nũc ipe remouet dubiũ. poſſet aliquis dicere cõue nit ne talis opatio i omni tali diſpoſitiõe cũ reliqua remedia nõ ſufficiũt: rñdet q̃ nõ: ⁊ dixit. Et nõ licet vt extrabãtur niſi rubee nõ nigre. Jn nigris vero fiat id qõ deſcripſim⁹ prius de mũdificatione ſupple ⁊ localib⁹ pri⁹ dictis ſaltez ad phibitionem augmẽti ⁊ malirie earũ. Ratio p̃ris ſumiꝛ ex boc quoniã cũ vene ſunt rubee tũc ſtat i toto notabilis menſura ſanguis laudabilis cũ quo ꝺiungiꝛ tenoz virtutis ad tollerandũ dictã opationẽ: que multuz eſt pp doloꝛẽ uirtutis pſtratiua: vnde coꝛpoꝛa niſi fortia nõ ſunt tali piculo exponenda: ⁊ iõ in coꝛpo ribus in quibus tales uene ſunt nigre cum in eis dominetur melancolia ⁊ talia corpora ſunt debi lia prohibuit notanter.d.A. in eis fieri talez ope rationem Sed curanda ſunt ut dictum eſt ſupra

Modum etiã clariozem huius operationis po ſuit Azarinus ca. allegato ſcẽm hunc modũ Ra de crus infirmi ſi in eo ſint pilli multi deinde intro mitte ipſum in balneum aut embroca crus ei⁹ cuz aqua calida donec rubeat ⁊ exuberent uene. ut exercitetur exercitio forti ſi non eſt ei preſens bal neum donec calefiat membrum deinde ſecca cu tem in directo uene ſectione per longitudinez aut in ultimo eius apud genu ut in inferiori parte ei⁹ apud calchaneum deinde aperi cutem cum unci nis ⁊ excoria uenam ab omni parte donec appa reat ſenſui ⁊ eſt apparitionem eius q̃ uides eam rubeam ad nigredinem decliuem. Cum ergo exa dit ex cute uides eam albam quaſi ſit corda dein de immomitte ſub ea radium donec quando elle uatur ⁊ egreditur acute ſuſpende eam cum uncio ceco leui deinde ſecca ſectione alia prope illam ſectionem tribus digitis deinde excoria cutem a ſuperiozi parte uene donec appareat deinde elle ua eam cum digitis ſicut feciſti ⁊ ſuſpende eã cũ uncino alio ſicut feciſti in primis deinde ſecca ſec tione alia aut ſectionibus plurib⁹ ea ſi indigeꝛ il lo deinde elleua ⁊ incide ipſam in ultima ſectiõe apud calchaneum.deinde extrahe eam ⁊ elleua ipſam donec egrediatur ex ſectione ſecunda dein de extrabe eam ad ſectionem que eſt ſupra eam ⁊ fac illud donec extrahas eam ex ſectione que ẽ ſuperioꝛ ſectionibus omnibus donec egrediatur tota ⁊ tunc incide eam. Si autem non obedit tibi

Digitized by Google

ad extrahendum ⁊ elleuandum tunc intromitte acum fillo forti duplo ⁊ liga eam ⁊ extrahe ipam aut intromitte sub ea radium ⁊ reuolue manum tuam ad omnem partem donec egrediatur .⁊ ca ue ne incidatur fit difficille elleuare eam ualde ⁊ egreditur super infirmum ex ea nocumentū. Cū ergo extraberis eam totam pone super locuz uul nerum lanam infussam in uino ⁊ oleo rozato ⁊ cu ra eum donec sanetur hoc totum est Albucasis ⁊ est clarus modus. Ego tamen habui socium q curauit unum cum acu cirugico isto modo cale facta uena ⁊ stricta superius ut ingrosescat i par te ipsius magis elleuat accepit tenaculam perfo ratam ⁊ cum ea elleuauit uenam in tantuz ut ori ficium tenaculle occurrat infra uenam ⁊ tunc im posuit acum fillo de serico torto intra orificium te naculle ⁊ perfozauit infra uenam ita qō uena erat superior postea ligauit uenam ligatura forti .po stea infra per digitum a ligatura incisit in direc to illius cum gauian quod est instrumentum toz tum incidens totam uenam per transuersum .po stea elleuato crure compressit manibus surſuz san guinem in ea clausum quo euacuato accepit cau terium aliqualiter rotundum ⁊ cauterizauit orifi cium superius uene incisse postea cum stipticis cō fortantibus subito curatus fuit iste modus ē cla rus. Alium uidi ꝑius posuit cauterium poten tiale supra locum ubi uult facere operationem ⁊ infra quatuoz horas facta fuit excara postea ma ne sequenti cauterizauit cum igne multis uicibus usqz quo uenit ad uenam postea elleuauit uenaz ⁊ icisit ⁊ supra ligauit postea perfozauit orificiū inferius uene incisse que erat etiam cauſticata ⁊ exiuit sanguis comprimendo in surſuz qui erat cō tentus in uena ad bonam quantitatem postea ēt illam partem cauterizauit ⁊ postea eam curauit excaram ita qō in uiginti diebus uidebatur sanus tamen qz ille magistez non erat bene litterat⁹ non fecit purgationes neqz flobotomias q̄ in casu sunt necessarie vnde .xx. die inuasit cum fe. acuta cuz urinis subiugalibus ⁊ in septima moztuus fuit lz ego uocatus ad febrem cum quibusdaz aliis quā tum potuerim febri occurui ⁊ erat nobilissimus scholaris legista. Unde notate nunq̄ fiendas tales operationes nisi ꝓparato corpore ⁊ mondi ficato ⁊ farmacijs si expedit ⁊ flobotomijs. nā in istis modica aduertentia produxit ad mortem ad textum supra.

Et quandoqz accidit ꝛc.

Nunc ipse ponit unam contingentiam circa cō solidationem uulceris artificiose inducti ⁊ breui ter dixit. Et quandoqz accidit ut non sanetur uul nus. dū nō ad ultimum peruenitur in mondifi catione ⁊ non cucurerunt adhuc humozes melan colici grossi. i. non sic euacuati curendo. i. cuz for ti farmaco educendo ⁊ non leuiter euacuando. ⁊ ideo est qz stante in toto adhuc de humoribus cō tinuo aliquid de eis decurrit ad uulnus propter cō suetudinem fluxus ⁊ propter debilitatem ēt ex ar tificio membri acquisitam ⁊ sic fit impedimentuz in consolidatione uulceris. Expedit igitur ad con solidationem complete ⁊ eradicatiue euacuare le ge litteram.

Et oportet post incisionē

In hac secunda parte huius partis ipse ponit canonē obseruandū post incisionē ⁊ duo facit pri mo facit hoc ꝯ ponit correlariū ꝯa ibi q̄obrem. ⁊ dixit ꝓio. Et oz post incisionē ⁊ extractionem ⁊ cauteriū ut deuitet id quod generet humorez me lancolicum. s. in oibus ex rebus non naturalibus maxime in cibo ⁊ potu ⁊ passiōibus aie ⁊ assidnet mondificatōm corporis ita ut non genezetur sup fluitas melancolica ⁊ aduxit duo pericula nisi ta lis fiat obseruantia primū est reuersio egritudinis ideo dixit. Quaꝝ fiat reuersio egritudinis si fuerit materiei iter ad ipsam. s. uaricem non strictū. qō accidere pōt facta incisione cum flobotomo uel ēt facta incisione per longum ⁊ facta ꝺsolidatōe

Sed postea non appositis stipticis supra tibiā aliud periculum est qz ꝓhibitio fluxus materie qō ꝺtingere pōt uel ꝓpter extractionē uenarum uel ꝑp medicias stipticas superpositas ⁊ multipli cata materia que ad illas partes solita ē trāsmitti cū non possit ad membra uillia transmitti mittit ad mēbra nobiliora ideo addidit. Et moueat qō fuit ꝺsueti motus a pedibus. i. qō solebat fluere ad pedes ad membra que sunt sublimiora ⁊ inter ponit unum spertinens dicens q̄uis in apertōe ⁊ cissione fit timor ꝑp. s. artificiosam operationem ⁊ dolorem sequentē deinde ꝺtinuat propositum ⁊ dixit. Et cum non expellitur ad membrū uilius p uenit ad membra sublimiora. Et ex B dicto infer ret correllarium dicens q̄obrem rectius est ut nō aperiantur neqz fiat in eis aliquid nisi post mun dificationez ultimā. Istud manifeste sequitur ex dictis ut supra patet lege lram ꝺtinuam.

Et fortasse assimilantur

Ista est tertia pars principalis cap. in qua ipe ponit similitudinē quādam ellefantie cum nodis. vnde ꝺsiter fit error in cura ⁊ dixit Et fortasse as similantur nodi ellefantie qz erratur in eis. s. in cu ra ⁊ supple error est qō equaliter curantur ⁊ tamē non debent eodem modo curari ideo dixit. vnde nodi tanguntur cum fezo. s. scindendo ⁊ excarnā do glandulam cum kist ꝓprio a carne circundā te ut tertia quarti cap. ꝓprio. Sed ellefantia ē sicut diximus qz distinguitur a nodis ut statim di cetur ⁊ ēt curatur sicut diximus in ca. s. Pro i tellectu partis est aduertendum qō in ellefantia ꝑp maximam repletionem ⁊ extensionem factam in cute tibie aliquando appazent trombositates quedam materia grossa existente non apta fluxi bilitati ⁊ propter aliqualem elleuationem ⁊ duri tiem assimilantur tales trombositates nodis diffe runt tamen a nodis ꝓecipue in hoc quia nodi cuz digitis tanguntur ⁊ eleuātur separantur a carne ab omni parte quia talis materia grossa claudit in ꝓprio receptaculo non sic autem separantur tales trombositates a carne ymo remanent cum

carne continue. Et ex hoc patet q; etiam colligi
potest conuenientia aliquando uaricum cum no
dis z differentia ipsarum q; quēadmoduz accidit
ut nodetur neru⁹ z similetur nodo ut loco allega
to tertia quarti propter ipsum fm partem igrossa
ri z non fm totum ita contingit z de uena icōm
partem plus ingrossari z tunc modo fm illaz par
tem assimilabitur tamen differet a nodo in hoc q;
ñ sepatur equalr ab oi parte q; nō scōm lōgū sz fz
dextrum z finistrum tantū nodus autē equaliter
ex omni parte sepatur ut patet z hoc est quod in
tendit lego lram. Et fortasse assimilantur nodi el
lefantie supple aliquando etiam uaricibus qr er
ratur in eis. s. in cura qr nodi tanguntur cum fer
ro. s. ad debitam curam. Sed ellefantia est sicut
diximus supple z uarices quātum. s. ad curā que
supra dicta est z sic est finis capituli. Incapitu
lo igitur primo habuistis difficultatem cure ipius
elefantie q; parum sanatur z itelligebatur de cō
firmata z melius est eam dimitti in dispōne sua si
non addatur. s. in malitiā q; q; curetur intelligeba
tur cum medicinis fortibus propter timorem cor
rosionis sicut ēr dicebatur de cura cancri. Et si q;
uenit ad ulcerationem z corrosionem non est me
lius q; quod membrum radicitus amoueatur uel
ut. s. dicebatur scarificetur q; aliquādo sufficit po
stea addidit. Q; si succurratur in principio marie
cum euacuationibus z proprie cum uomitu labo
riosō qō noranter dicebatur q; appropriato mate
rie ut cum euacuationibus fla z melam possibile
est ut probibeatur in hoc tamen conuenit aliqñ
fla ut stante plectoria z factis euacuationib⁹ ap
ponantur stiptica super loco q; aliter esset opera
tio irregularis z hoc ad probibitionē. Postea
addit q; in confirmata in qua est fiducia sanatōis
q; cura perficitur cum resoluentibus fortibus itel
ligitur premissis euacuationibus sicut supra dictū
est z ibi in cani laudauit alchimā pro singulari cō
est gumi cedri. Postea ingredirur ad regimen
uaricum z primo cum generalibus remediis so cū
spālibus primo laudat euacuationes cum floboto
mia in manibus. i. brachio intelligitur in corpore
sanguineo uel in materia sanguini mixta quod ta
men ut multum est. Laudat etiam purgatio
nes presuppositis scilicet digestiui s secundum va
rietatem materie. Ponit etiam obseruatio
nem regiminis in sex rebus nō naturalibus probi
bendo. s. multiplicationem humoris grossi max
me sanguinis adusti z maxime in casu uiuperat
motus laboriosos z stationem longam in pedes.
ita itelligatur pcipue de passionib⁹ ai. Quibus sup
positis adueniendo ad particulares uenas laudat
flobotomiā in fine safene idem intelligebatur de
uena fiatica si uene tumefacte ab ea ramificātur
euacuando totum sanguinem curtibilem z si sup
ple in totum euacuetur continuatis purgationib⁹
maxime cum yerapigra acuta cum lapide lazulli
uel cum magis domestico ut cum potu epirimi in
aqua calei. Fiant sequēter ducentes ad tibiā
ligature incipiendo deorsum z ascendendo proce
dere super ponendo stiptica confortantia z exicā
tia in quo laudat cinerem caulis tamariscos lupi
nos simum caprarum ꝛc. Et addit si supple nō
euacuetur tota materia euacuando per floboto
miaz tunc oportet scindere uenam scōm longum
z supple totum malum sanguinem euacuare z
tunc super ligare que dicta sunt continuando me
dicinas euacuatiuas z regimen supra dictum.

Addit qō quādoqz extrabuntur supple in inte
grā cū acu z incidūtur radicit⁹ z amouent z si si
amouent nocebūt pp causas ibidem assignatas z
dixit qō melior extractio est cum cauterio modū
utrunqz operationis z incideñ z extrabendi. ponit
scōm doctrinam Albucasis recurat si oportuerit.

Et addit unum utile in casu tali. s. qō quelibet
talis operatio est timorosa z debet fieri nisi ue
ne rubeis z non nigris ut inuat qō non fiat nisi in
corpore forti z non debili z qō talis curatio ulce
ris aliquando fieri non potest donec corpus ē ple
ne mondificatum. Postea ponit quosdam ca
nones quodāmodo resumendo quod est dictum.
ut qō recta tali operatione oportet cauere a mul
tiplicantibus dictos humores quoniā si fuerit iter
deorsum ad fluxum libetum fiet recidiua z si fue
rit uia restricta est dubium in materia solita deor
suz fluere moueatur ad membra sublimiora z no
biliora quoniaz concludit q; rectius est ut nō ope
rientur nisi post mandificationem ultimam z tūc
etiam supple fiat obseruatio regiminis ad probi
bitionem ꝛc. Postea in fine posuit similem ei
lefantie cum nodis z sequenter errorem in cura
si eodem modo curentur qr nodi tanguntur ferro
. s. ad curam z ellefantie cura est sicut dixim⁹. ita
dixi z de uaricibus posse dici z sic fit finis huius
primi tractatus. Pro aliquali obseruando or
dine in discursu harum dispositionum quantū ad
essentiam earum z causas z signa sequenter cāz
z postremo ad curā. Sciēdū ē q; uarices z el
lefātia i genere sūt morboz oia gnā morboz iclu
dēria principaliter tñ sunt in genere male cōpo
sitionis qr augmenti vnde uarices sunt augumē
tum uenarum per tibias protensarum que qr tor
tuose incedunt per crura ad modum uitis. uites
ab aliquibus appellantur cum elleuatione tamē
dictarum uenarum cruzium multotiens coniun
gitur aliaruz partium macrefactio propter oppil
lationem ipsarum venarum vt videbitur. Elefan
tia autem est innaturale augumentum etiā cru
rium ferre equale z per hoc distinguitur a varici
bus ecce quomodo hec vtraq; dispositio est mor
bus precipue in compositione. qr i augumēto cru
rium vel venarum ipsius. Est autem egritudo
materialis qr tale augumentum fit propter multi
tudinem humoris vtplurium grossi in illis parti
bus intenti qui humor z si ibidem vt multuz mul
tiplicetur per viam defluxus maxime in varicib⁹
tamen non inconuenit vt etiam paulatine ibidez
per indigestionem z inpotentiam resolutiue ex
pulsiue agregetur z precipue in ellefantia. Et
ex his patet quod tales morbi sibi talia membra

determinant unde si alibi q̄ in tibiis uene tume scerent ꝛ ingrossarentur uel alia membra ut bra chia sicut pedes in ellefantia non propterea uari ces uel ellefantia denominaretur sunt igit̄ appro priate egritudines. Cause autem earum maxi me per uiam defluxus ad has duas reducuntur. s. ad debilitatez membri recipien̄ ꝛ fortitudinē alio rum expellentium debilitas autem recipien̄ aut ē talis in creatura aut est talis ex tempore in crea tura ex debilitate principiorum naturaliū uel ex non debita ipsorum adinuicem conuenientia ex ep̄re aūt contingit maxime autem propter malitiā none complexionis precipue calide que etiam in attrahendo iuuat ꝛ propterea in itinerationibus ꝛ onera portantibus uel propter longam stationem accidunt tales dispōnes q̄ talia membra fatigata super calefiunt. Exacuitur autem expulsiua supe riorum membroꝝ ipsa irritata aut a multitudine humoris aut ipsius malitia q̄ necessitate ꝛ irrita te uirtutes naturales sumunt incrementū malitia autem humoris aut est talis propter acuitatē aut propter grossitiem ꝛ uiscositatem accuitas autem licet ut multum cum materia subtili coniungatur tamen etiam aliquando cum grossa ut i materia melancolica per uiaꝫ adustionis cāuta ꝛ quoniaꝫ materia subtilis merito substantie non est dispos ta ut in concauitate uenarum uel in mēbris mul to tempore recluſa cōtineatur maxime si calida fit. Adeo in causis corporeis causa antecedens ꝛ coniuncta utplurimum est materia melancolica adusta maxime influxa materia quoniam in tali materia est terrestreitas faciens ad permanentiā in membro ex una parte ꝛ accuitas faciēs ad flu xum propter stimulum expulsiue ex alia ex dictis patet. primo q̄ cā corporea harum dispositionum non est colera uel sanguis substantialis patet so q̄ aliquādo causa est multitudo sanguinis substā tia non peccans patet tertio q̄ aliquādo causa est flā grossum cum aliquid differens comissetur. ꝑ quarto per idem q̄ aliquādo materia melancoli ca difficilis est in causa. patet ultio q̄ materia me lancolica adusta est in causa utplurimum ex quo cunq; humore fiat adusta non tamen putrefacta differen̄ tamen q̄ in uaricibus materia melanco lica utplurimum est ex sanguine adusto ꝛ in elle fantia ex flate adusto ex alijs aūt causis equaliē fit ellefantia uel uarix fm uariam membrorum preparationem ceteris paribus i ipē materie gros sior apparet materia uaricuz q̄ ellefantie loquor in facta per uiam defluxꝰ q̄ subtilioꝛ materia pe netrat in uenas paruas ꝛ non clauditur in conca uitatibus tñ magnis. patet ultezius q̄ quelibet talis dispositio est morbus cronicus ꝛ tarde termi nationis ꝛ ut multum desperatus ad curam si fue rit confirmatus propter debilitatem membroꝝ ꝛ multitudinem uel grossitiem materie etiam q̄ cum tali materia acuitas coniungitur que a medi cinis subtiliantibus ꝛ resoluentibus sepe maliciaſ vnde deterioꝛ fiet dispositio ex quo ulterius patet corellarium. d. A. q̄ si non additur in mali causa melius est ut non curetur. s. nisi blandiēdo p̄obi bendo augumentū ꝛ maliciam eazum patet ulte rius q̄ in uaricibus ut multum alie partes curiū minorantur propter oppillationem ꝛ p̄obibitōm transitus nutrimenti. patet etiam q̄ incisis uenis per transuersum membra inferioꝛa extenuantur patet ulterius q̄ tales morbi utplurimum sequāt̄ morbos cronicos licet sequi possint ēt acutos per tusim maxime tamen sequūtur egritudies splenis ut patet. Et hec in causis ꝛ p̄onostico sumatim sufficiant. Signa harum dispōnum sunt dupli cia quedam sunt signa ipārum dispōnum. quedā signa cārum. Signa dispōnum per se non sunt. q̄ ut dixit Rasis ad Almāsozem cap. proprio. Cum uene plene grosse ꝛ diuersio modo curuate ꝛ uiri des. s. aliqualiter utplurimū In crure apparuerit egritudo que uitis dicitur adesse significatur.

Ecce signa clara uaricum. Cum autez crus uideris totum ingrossatum equaliter ita ut a genu infra fere fit equalitas cum pede ēt tumefacto ꝛ fit duricies cum collore obfusco in toto crure ꝛ ñ alibi sit tumor tunc ellefantiaz iudicabis. dico no tanter cum colore obfusco ꝛ duritie propter undi miam in qua non apparet color obfuscus. Sed ē apostema album molle q̄ a materia flatica mol li dependens dixi ēt ꝛ non alibi sit tumor ad diffe rentiam cacessie in qua non solum cruris fit tume factio sed ēt in palpebris saltem apparet q̄ dicta dispositio uitio epatis toti nocumenti cōicaſ pue nit q̄ non necessario in ellefantia coniungitur. ꝛ sic patent signa dispōnum. Signa aūt causaꝝ ꝛ nunquid tales sint per uiam fluxus uel per uiaꝫ paulatine congestionis generate ꝛ si per uiam flu xus nunquid per tusim post alias egritudines acu tas uel cronicas etiam sunt clara ex modo genera tionis earum subito uel tarde etiam ex precessiōe causarum primitiuarum uario modo coadunātiū ad membri debilitatem uel ad fluxibilitatem ma terie ēt ex precessione morborum acutorum uel cronicorum Expedit solum ut ponantur signa materie districtiua. Signa igitur multitudinis sā guinis sunt rubedo loci calidiras tactus non mul tum tamen accuta sed uaporosa difficultas ad im primendum ꝛ utplurimum coniungitur cū signis dominij sanguinis in toto ut cum amplitudine ue narum rubore colozis pulsu magno urina rubea obscura ꝛ similibus ex precedenti regimine ꝛc.

Signa autem sanguinis adusti sūt istis similia saluo q̄ caloꝛ membri est ad fuscbum magis de clinans ꝛ in tactu color est accutioꝛ ꝛ precessit re gimen adustum ꝛ addit Rasis in diuisionibus q̄ in ista apparet aliquid ex eminentijs. Si uero materia fuerit colera adusta ē rubedo magis cla ra ad citrinum aliqualiter declinans ꝛ in tactu ca liditas ē magis mozdax ꝛ ponderositas mioꝛ ꝛ ha bitudo totius collerica ꝛ regimen precessit collerī cum ꝛ adustum ex exercitijs laboriosis ꝛ cibis ꝛ cobitu ꝛ similibus adustionem producentibus in collera. Signa autem flatice sunt q̄ tactus ē frigidus color cruris albus ponderositas magna

impressio mollis cum habitudine flatica ꝛ urina pulsu ꝛ regimine precedente attestantibus flati.

Q9 si fuerit melica ex flate stat albedo cū quadam obfuscatione ꝛ aliquali coloze remisso tamē ꝛ maioꝛ ira imprimendo difficultas ꝛ qō precipuū est si post regimen flaticū ꝛ habitudinē flaticam secuta est cā adurens ex foꝛibus exercitijs uel lō gitudine febꝛis uel alia similis cā. Si uero materia fiunt melancolica naturalis q9 raro contingit pp tezzestreitatē materie adsunt multa grauitas color fusus frigiditas in tactu habitudo melancolica cum sanguine melancolicis. Et si fuerit melā colia adusta ex melancolia tunc coloꝛ ad uiridita tem declinat cum ponderositate ꝛ aliquali acuita te in tactu ꝛ fuerit ēt trombositas maxime in elle fantia vide assimilantur nodis ꝛ postremo color denigratur cum reliquis signis proportionalib⁹ p cedentibus de habitudine ꝛ de regimine ꝛc. ꝛ maxime si sequetur febres melancolicas ꝛ apostemata splenis ꝛc. Et tu alia discurre ꝛ in his sum contentus breuiter. Cura aūt duplex regimē. s. ul'e ꝛ particulare vl'e aūt dupliciter attenditur circa duo ut debitum regimen sex rerum non naturaliū ad probibitōm materie antecedeñ in toto ꝛ so ci ca materiā antecedentē in toto repertā cū appropeias digerendā ꝛ euacuādam ꝛ tandem cū cōfoꝛtatione membꝛoꝝ alterādo ipoꝝ oplexionem malam ꝛ bonam inducendo particulare aūt regimē maxime uertitur circa materiā coniunctam i uenis magnis tibiaꝝ uel in ipsis cruribus equaliter contentā. In regimine vl'i primo aduerteñ q9 qꝛ oīs materia apta fluere ad dicta loca ꝛ ibidem multo ꝛpre ɔtineri ē frigida ꝑter sanguinē qui ut .ē. dicrum ē aliquando sola multitudine peccās pōt esse cā. Ideo in oībus ꝑter quā in illa regimē debet ad calidū declinare qꝛ ēt quelibet alia a sāguine ꝑter eam que pendet a flate grosso ē melancolica siue a materia naturali siue adusta fit cāta ꝛ cum oīs talis sit materia sicca oportet ut regimē ad humidū declinet in omni igitur ꝑter q̄ in sanguinea ꝛ flatica regimen debet ad humidum declinare ꝛ in qualibet ꝑter q̄ in pendente a sangune debet ad calidum declinare. In equaliter tñ ꝛ diuerso modo quoniam in facta a materia frigida siue adustione ut in flatica ul' melancolica naturali debet regimen notabiliter ad caliduꝫ declinare. In factis aūt per adustionē ad remisse calidum ꝛ ad remissius calidū. In factis per adustionem ex humoꝛibus calidis ꝛ ex sanguine uel collera q̄ ex factis ex flate uel melia qꝛ regimen notabiliter calidum disponit ad adustionez iō dicūt quidam q9 in melancolia ex adustione collere regimen debet ad frigiduꝫ declinare ad probibitionem adustionis ꝛ quidaꝫ addunt boc ēt esse debere propter humoꝛem digerendum existimantes humorem talem melancolicum esse calidum. Cuius oppositū ego probabiliter credo ut videt colligi posse prima primi ca. de humoꝛibus in fcō esse cum sit essentialiter melancolia cuius est ad frigidum declinare cum per notabile tēpus pmanſit talis qꝛ forte in uia trāsitus ꝛ generationis facta per adustionem maxime ex calido humore ut est probabile per certum tempus permaneat calida in processu tamen ut credo remanet frigida dicerem igitur de tali casu q9 intentione habita ad materiam in toto existentem antecedētē ipropꝛie qꝛ aptam transire in materiam proprie antecedētem ut habita intentione ad materiam collericā que habundet in toto aptam per regimen caliduꝫ facille conuerti in melancoliam adustam que postea ad loca declinaret ꝛ fieret coniuncta tunc regimen deberet ad frigidum declinare. Sed habita intentione ad materiam ꝓprie antecedentem ꝛ ēt coniunctam que malitia est ꝛ ɔsequentez frigida dico q9 regie debet ad calidum declinare magis tamen ꝛ minus fm qō materia est secundū se magis uel minus frigida qꝛ si imaginemur materiam melancolicam factā congellationez ex flate utreo tunc manifestum est qō regimen debet ad caliduꝫ notabiliter declinare sed ubi materia ēēt melancolica ex adustione ꝑfie collere tunc regimen debet ad remisse multum calidum declinare forte tamen in principio ad aliquale frigiuꝫ. Et est aduertendum q9 ubi ꝓ digestione materie esset necessitas regiminis multum calidi tunc conuenit regimen notabiliter humidum ꝑter q̄ i flate qñ in materia melancolica per regimen multum calidum nisi notabiliter humectetur dubium est ne resolutione facta i partibus subtilibus reliquepartes putrificentur sed si humectētur equata materia cessat illa dubitatio ꝛ bec omnia mēti bene tene quoniā ex bis dictis poteris discurrere ad debitum regimen in omni materia ꝛ ego nō procedā particulariter ad regimen cuiuscunq; materie qꝛ nimis longum esset sed solum deueniam ad regimen materie utplurimū contingentē. s. ad regimē materie melancolice per adustionem ex sanguine in uaricibus ꝛ ad regimen materie melancolice ex flate in ellefantia quoniam sicut supra dictum est dicte dispōnes utplurimum a dictis materijs ꝓcedunt. In uaricibus igitur erit intentio ad materiam melancolicam ex sanguine i ellefantia ad materiam melancolicam ex flate ꝛ fm hunc ordinem credo processisse. d. A. in textu qō etiam intelligenti diligenter considerantiꝫ manifestum erit.

Si tamen medico per signa predicta inotescere cām dictaꝫ dispōnum aliam esse recurrat ad doctores ubi tractant de passionibus melancolicis ꝛ ab illis doctioꝛ fiet qūo circa generalia operādū sit cum memoria eoꝝ que premissa sunt pauloante. In uaricibus igitur primo sit baer ad remissum calidum ꝛ humidum declinans. Doc dico intentione habita ad ipsam materiā uere añcedeñ uel coniunctam. Sed si baberem⁹ itentionē maiorem ad materiam antecedentē uel coniunctam ut in corpoꝛe repleto sanguine prohibēdo adustionem in eo tunc baez debezet ad frigiduꝫ uel siccū aliqualitez declinare qui si non habeatur sic dispo

fitus ſecundum naturam retificetur talis ſecun
dum artem euaporando cameram uel irrorando
cum appropriatis. unde ſi intenderemus calefac
tioni ⁊ humectationi conueniret errozatio ex
aqua buglora pro duabus partibus ⁊ aquis uio
larum ⁊ melliſſe añ p parte una. Et ſi frigidatōi
⁊ exicatōi fiat irrozatio ex aquis indiuie p duab⁹
partibus ⁊ vna parte aque rozati ⁊ acceti añ in
ellefantia aūt ſit baer ad caliduz ⁊ humidū ſatis
declinans habito reſpectu ad ipſam mām ſtatică
prohibe ndū que faciliter tranſiret in ipſam mate
riam aduſtam habito reſpectu etiā ad iplā mate
riā iam factam. Sz ſi intentio verteret ad prohi
bitionē aduſtionis oportet baerem aliqualiter ad
frigiduz declinare ió habito oi reſpectu laudo vt
baer ad tempiem in qualitatibus oibus declinet.

Elligatur igitur baer tempatus non ventoſſus
mondus a uapozibus prauis clarus boni odozis q
ſi natura talis non exiſtat fiat artificialiter cū ſuf
fumigio facta per camerā vt infra. Bz. oiuz ſando
lozū añ. 3. 5. roz. 3. vi. ambze. 3. i. muſci. Ə. 5. ben
albi ⁊ rubei añ. Ə. ij. florū nenufaris. 3. iij. lauda
ni. ʒ. i. maſtricis turis añ. 3. ij. ⁊tundātur omnia
groſſo modo ⁊ ſi apparet addere potes aliquod ō
ligno aloes boc tñ eſt pro diuitibus poſito de iſto
cocleari medio ſuper pznas pro paupere āt fiat
ſuffumigatio vt infra. Bz. florū rozarū violarū ne
nufaris añ. 3. ij. turis maſticis garioffelozū añ. 3.
i. 5. miſſe ⁊ fiat vis. Circa motū ⁊ quietē dico
q; q; quies humectat ⁊ ī materia melancolica in
tentio eſt humectatio. Ideo laudo getem ſupza
exercitiū qñ ēt in caſu noſtro vtraq; membza leſ
ſa ſunt cura ⁊ lexio conſeruatur per malam com
plexionem calidam coadunantem ad atrabendū
ēt q; p motū diſponuntur materie ad decoſum cuz
ſum. ió in vtroq; caſu exercitiū pedum eſt maxi
me vitandum ymo ⁊ ſtatio ſuper pedes verum q;
niſi corpus aliqualiter exercitaretur dubiuz eſſet
de multiplicando materias in toto ⁊ conſequenē
ab expulſiua membzozuz ſuperiozum ꝺiuncta de
bilitate membzozum inferiozum facile pellerent
materie ſuperflue ad inferioza vnde nocumentū
augeretur. ió ꝺueniens ē corpus aliqualiter exer
citari ⁊ q; exercitium crurium eſt incōueniens vt
dictum eſt ió loco ipſius conuenit exercitiū factū
cū fricationibus membzorū maxime ſupiozuz vt
brachiozuz ⁊ ſpatulerū. Fiat igitur tale exercitiū
cum fricationibus leniter factis p duas bozas in
mane ⁊ vnam boză ante cenam nō fiat tamen ni
ſi prius expulſes ſupfluitatibus cōibus ⁊ celeba
tis duabus digeſtionibus vt ſtomaci ⁊ epatis vt
patet cōiter. viij. bozas a ſupoſito cibo preceden
ti fiant aūt tales fricatiōes in baere clauſe came
re retificato ſicut prius dictum ē ⁊ ſint ſuaues fri
cationes ne ſi fortes fiant corpoze iſſato diſponāt
humozes ad fluxum ⁊ ad aduſtionem. Laudare
tur ēt exercitiū factū cū naui vel ſuauiter equitā
do licet pp ſituz membzozū iſtud ēt nō ſit ꝺueniēs
Et in boc ad curam harū diſpoſitionū eſt haben
da oio obſeruantia q; eſt maxima pars cure ſicut
fortiter pedibus exercitari ⁊ maxima cauſa taliū
diſpoſitionū vt patet in itinerantibus ⁊ coram re
gibus aſſiſtentibus in quibus tales ſolent euenire
diſpoſitiones ſi ēt talia corpoza exercitentur exer
citio manuū vt in arte camoſozia furozia vl' pecti
natione lane vel alio huiuſmodi in quo brachia
exercitētur ⁊ nō crura eſt laudabile multū ſaluo
ſi eſſet ars aduren vt ferraria vel vitrearia qñ p
tales diſponūtur humozes ad aduſtionem que in
caſu vitāda ſunt. De ſompno aūt ⁊ vigilijs lau
do q; ſompnus equetur vigilijs ī virtute maxime
in ellefantia qñ ſupfluę vigilie aduręt ⁊ ſompn⁹
ſuperfluus diſponit ad flā multiplicanduz q; faci
le tranſit in materiam vere antecedentem. Et ſi
dixerim iſta equari debere in virtute nō intelligo
q; quātum ad tempus ſit equalitas nam ſemper
ferre vigilia debet eſſe plificz ſompno quantū ad
tempus. Sed ſompn⁹. viij. ul' viiij. bozaruz ad pl⁹
in virtute equatur vigilijs bozarum duodeciz q;
tantum humectantur corpoza p illud ſpacium in
ſompno quantū exicantur per vigiliam moderati
exercitij bozarū. xij. Jn uaricibus tamen brevioz
ſompnus conueniret ut patet. De repletione
⁊ innanitione dicatur q; innanitio aliqualiter lau
datur non laudo iciunium quia preparat ad adu
ſtionem ſed notabilem in vtroq; cāu laudo parci
tatem quia minozantur materie apte tranſire in
aduſtionem non eſt tamen ita atēuanda dieta q;
ſi forte oporteret in varicibus poſt longum temp⁹
quādo reliqua non ꝺtuliſſent deuenire ad cirogi
cam operationem vbi oportet virtutem eſſe con
ſtantem cōtingeret reperire virtutem debilitataz
⁊ ſic non poſſemus ad operationem deuenire ma
nualem. vt inferus videbitur. Supfluitates autē
cōes purgētur p vomitus leues criſteria ⁊ ſuppo
ſitoria. De paſſionibus animi breviter dicatur
qō paſſiones nocent omnes que faciunt accidere
caliditatem additam ⁊ ſupfluam ſicut furoz. ⁊
Jra quoniam prepazant aduſtioni que etiam
faciunt accidere frigiditatem ſuperfluam ſicut ti
moz ⁊ pauoz etiam vnde nocent ſua frigiditate max
me in ellefantia ſed que producunt caliditatem
temperatam ⁊ frigiditatem temperatam tales cō
petere poſſunt vt producentes frigiditatem in va
ricibus ſicut triſtitia ⁊ inuidia ⁊ caliditatem in
ellefantia vt gaudiuz ⁊ letitia ita exemplificauit
aly ſecundo tegni comento. xxxiiij. De anexo
vt de coitu dico quod in pluribus nō iuuat tamē
in varicibus in corpoze ſanguineo ⁊ ſolito tali
euacuationi ſtante obiecto etiam delectabili in
terpolando iuuat fiet tamen celebratis duabus
primis digeſtionibus ⁊ cum ſanguis eſt in ſemitta
ad membza non tamen boza facimus ſub tempo
re precedenti ⁊c. Quantum ad regimen ī cibo
⁊ potu primo obſeruentur alique regule prima q;
cibus eozum non ſit crudus ſed ſit aliqualiter de
ſe reſoluens cruditatem ⁊ uentoſitatē precipue in
ellefantia. Secūda ē q; cib⁹ nō ſit groſſus imo

Digitized by Google

ſubtilians groſſum ut fit ſubtilis nutrimenti.

Tertia eſt quod oia oppillantia in cau ſunt no ciua ſiue oppillent p modum ſubſtantie vt groſſa viſcboſſa z inherentia ſiue oppillēt p qualitates vt ſunt pōtica ſtiptica. Et hoc tamen nō iferaf q apperitiua in caſu ɔueniāt q; preparāt ad diſcurſum humoꝝ z ſic nocēt. Quarta regula omnia foꝛtia frigida cibaria nocēt oia etiā vehementer calida p hoc q ad aduſtionē diſponūt nocēt quinta regula cibaria ɔueniētia debēt ad aliqualem caliditatē z humiditatē declinare magis tamē z minus ſcōm q ſupra dictū eſt de materia diuerſa nō ſint tū ſubſtantie multū paſſibilis vel coꝛrupti bilis. Ex bis regulis potes cozelarie inferre i particularibus quibus eſt vtendū z a quibus ē abſtinēdum. Sit igitur panis ecoꝝ frumēti mediocriter fermentaf ēt aliqualiter furfureus vnius diei duoꝝ aut trium nō multū i furno exicatus quē ſi habere ɔtigat cruſte admoueātur. Jn carnibus ɔueniūt carnes galinarū pinguium pullocuꝝ iuuenum pdicum faſſianoꝝ auicularuꝝ montanarū pinguium q; macre vt aliqui uolūt ſunt melancolice pp ficcitatem Carnes aūt edoꝝ caſtratoꝝ iuuenum vitulocū z ſint ellixate z non aſſate Sed ſi aſſate placeant ptes exteriozes amoueantur q; aduſte nocēt. Euitentur carnes vacine ircine. Lapzine poꝛcine ſiue ſint ſalite ſiue nō bouine ēt z ſpecialiter ſalite. Carnes ēt aquatice ſunt vitande z ſiluestres animaliū multocū vt ceruiū lepzine pꝛecipue q; pue ſunt ad humozem melancolicuꝝ. Credo q carnes capꝛioli iuuenis z danei iuuenis z cuniculoꝝ conueniant. Caſeus etiaꝝ nocet z maxime antiquus foꝛtiter ſalitus. Euitet lentes fabas z ollera omnia ficca vt erruca raffanum caules. Euitet omnia multū acriaꝝ ſalſa mltū. Pro integra doctrina huius vide. B. tertio interioꝝ ca. vii. vbi clare ꝛc. Conueniūt oua ſoꝛbilia non tñ multū frequenter pꝛecipue in varicibus coꝛpoꝛis ſanguinei q; ſanguinem nimis multi plicarent z hoc itelligatur de cibarijs oīb⁹ multū nutritiuis piſces cōuenientes ſunt petroſſi z ſquamoſſi nō groſſi coꝛpoꝛis vtantuꝝ pane coctο in bzo dijs dictarum carnium valet far collatum cū zucharo bzodetū cū zucharo vel cum lacte amigdularum dulcium quod i hoc cāu multū ɔuenit. Jn ſecundis mēſis valent amigdule vue paſſe pinee alique z fiſtici vinū ſit nō niuoſſuꝝ neq; albū ſubtille penetratiuū ſed ſit medie ſubſtātie ad rubeū declinās mediocris potentie mixtū ēt cum notabili parte zucharo. Et in bis ſum contentus quātuꝝ ad regimen in rebus non naturalibus. Expedito pꝛimo pꝛincipali vt circa regimē obſeruādum in dieta iaꝝ cōſequēter reſtat circa vlē regimē ſcm principale vt curatio cū medicinis circa cām añcedentem in toto exiſtentē que in ſe multas inclu dit intentōes vt preparationem z digeſtionē i materia ſecunda circa euacuationem diuerſuam z minoratiuā z tandem eradicatiuam dicte materie tertia erit circa confoꝛtationē membꝛoꝝ ad generandum materiā laudabilez in toto maxime

circa confoꝛtatōnē coꝛdis z ſplenis z epatis vnde dicebat meſue in cura ſede ab humoꝛe melācoli co. Circa oium egritudinū melācolicarū nō eſt expoliāda ab vno trium regiminuꝝ pꝛimum ē regimen circa adequationē cauſe eius z ipſius digeſtionem z ſecundum regimē circa ipſius euacuationē ſupple z diuerſionē tertium eſt regimen cō foꝛtatiuū coꝛdis ſupple z ſplenis vel epatis. q; tū digeſtio pꝛopꝛia materie maxime i ellefantia peꝛficitur cum ſubtiliatiuis z calefactiuis z oppillationes aperientibus que medicie tute nō poſſunt exiberi remanentibus membꝛis cōibus in. ſtomaco z iteſtinis qñ tales materie cōes per tales medicinas pꝛoducerētur ad venas z eēnt cauſa maioꝛis oppillationis. Jdeo regulare ē pꝛimo tales materias cōes euacuare cū criſterijs vel materia ſeceſſiua. Jn caſu igitur vt in ellefantia ɔueniret criſtere vt i ſen. ℞. malue z mercurialis bleris añ. M. i. camomille furfuꝝ frumēti añ. M. 5. buliant i debita quantitate aque vſq; ad debitaꝝ cō ſumptionē que debet eſſe parua z de collatura ſumatur libza. i. 5. cui addatur caſſie fiſt. ʒ. i. 5. mellis roꝛati pul' zucbari añ. ʒ. 5. cū. ʒ. iij. olei cōis vel ſcis lini z. 3. 3. ſalis z fiat criſtere z in uaricib⁹ loco bleris z camomille ponerem matrem uiolarum cum oꝛdeo cū modico olei violati loco olei de ſemine lini per ſuperius vero exiberi poteſt potio vt i ſen. ℞. caſſie nouiter extracte de canis. 3. 5. ſirupi violati. ʒ. i. 5. in varicibus vel mellis violati in ellefantia loco ſirupi violati cum decoctōe prunoꝝ tamarindoꝝ ſebeſten uiolarum oꝛdei q ſufficit in uaricibus z in ellefantia addatuꝝ parum anexi z feniculi in decoctione z fiat potio Facta autem uentris lenitione ueniendum ē ad pꝛopꝛiam materiam antecedentem. Et quia i ellefantia duplex eſt materia antecedeñ ſcilicet materia flatica z melancolica ex flate ad hanc utrā q; in digeſtiuis z euacuatiuis debet eſſe intentio in ellefantia. Jn varicibus autez etiā eſt duplex materia antecedens ut ſanguis ſuper calefactus in uia ad aduſtionē z melancolia ſanguinea igit z in varicibus ad vtrāq; debet eſſe intentio z qñ be intentiones contrarijs quodāmodo perficiuntur ut ſupra dictum eſt obſeruabimus regulā. 9. B. prima amfoꝛiſmoꝝ in comento conſſ. humi de diete ꝛc. ubi dixit. Jn bis ergo duobus contrarijs oꝛtet ut foꝛtioꝛ medicetur pꝛius aliter tamē non negligatur ſicut z idꝛopici cum febꝛicitāt ꝛc.

Jn uaricibus igitur quia maioꝛ intentio in materia antecedente eſt pꝛeuidere ne ſanguis in melancoliam per aduſtionem tranſeat z cū frigidis completur quam fit ad iplam melancoliam que cum aliqualiter calefacientibus digeritur ut ſupra dictum. Jdeo cū digeſtiuis in caſu appꝛopꝛiatis be intentiones ſecundum hunc oꝛdinem ſaluabuntuꝝ. Jn ellefantia non eſt tanta diuerſitas in intentionibus tamen eſt aliqualis que etiam in appꝛopꝛiatis obſeruabitur digeſtiuum ergo in uaricibus conueniens z domeſticum eſſe tale.

℞. Recipe. ſirupi accetoſi, ʒ. i. ſirupi de fumoterre

ʒ.5.aquarū indie fumiterre ⁊ buglor.añ.ʒ.i.miſ
ſe ⁊ ſi materia eſſet groſſioꝛ ⁊ in corpoꝛe ſenili vl'
in yeme loco firupi accetoꝛi ponerē oximel ſim
plicis poſſem ēt facere iulep ex aquis appropria
tis pro delicatis vt in fen. Bꝛ.aquaꝝ cicoꝛee lupu
lorum buglor.⁊ fumiterre añ.ʒ.iij.aceti albi.ʒ.
i.⁊ cum zucharo albo debite quantit clarificetuꝛ
iulep. Jn elefantia aũt ꝺueniret firupus vt in
fen. Bꝛ.oximelis ſimplicis.ʒ.ij.firupi de biſantijs
ʒ.i.mellis roꝛati.ʒ.5.aquarū meliſſe bugloſe ⁊
feniculi añ.ʒ.ij.clarificet' pro duabus vicibus ⁊
romatizet' cum modico croci poſſent fieri iulep
ex dictis aquis ſcōm modum ſupradictū. Et iſtis
ſirupis vtatur.vi.vel ſeptez vicibus maxime i ele
fantia pp indiſpoſitionē humoꝛis anteq̄ fiat eua
cuatio in humoꝛe neq3 in principio vti debemus
foꝛtioꝛibus digeſtiuis q̄ in qualibet materia groſ
ſa eſt habenda cautella ne foꝛtia digeſtiua ⁊ ca
lefactiua ſubdito aplicentuꝛ ⁊ precipue in melan
colica ymo oꝛtet gradatim materiā equare pri
mo ſubtiliando ſi ſit viſcoſſa vel humectādo ſi ſit
melancolica ⁊ conſequēter exhibere aliquid reſo
lutionē faciens cum mediocritate ⁊ propꝛie eius
quod habilitatum ē vt ſonant mentes.d.A.preci
pue ⁊.Meſue in ca.de melꝛia ⁊.A.ēt ca.eodem
⁊ pius remiſſioꝛa deinde foꝛtioꝛa. Et cum mā
iam digeri manifeſtatur tunc exhiberi poteſt ſo
lutiū ēt ſatis debile in principio ⁊ reguletur pre
cipue in elefantia etiam habita intentiōe ad ma
teriam ipſam iam melancolicā factā ſm canonē
ēt ipſi' meſue iō cura cū dixit ſic ⁊ ſūt vba aurea

Regimē euacuantiuz materie.ſ. melancolice
cōplent tria cōſiderabilia in euacuatione hui' ma
terie obſeruāda. primum eſt vt non ſemel ⁊ labo
rioſaz ⁊ ſubitā faciam' euacuationē: ſed p̄ iterual
la habentē temperiē vt natura euacuationem ⁊
nō euacuatio naturā regulet: hoc eniz eſt p̄ceptū
Jpo. Subita eniz ⁊ violenta operatio vix a natu
ra regulatur: ⁊ eius operatio eſt ſicut impetus flā
me que ſubito in ſubtile agit ⁊ debile: ⁊ pretergre
ditur groſſuz: opus vero moderati caloꝛis ē equa
liter in vtrāq3 partē rei eliſſabilis: ⁊ aſſabilis age
re. ſcōm cōſiderabile eſt vt euacuatiuū ſit cōmen
ſuratū non excedens mediocritatē: ſed ſit extēſio
eleuatōnis eius nō recedens aut modicū recedēs
a gradu medicinarū icolumiū. Et tertiū cōſidera
bile eſt vt nō expolient' ſolutiua a rebus leuitinis
⁊ humectatiuis hoc.n.eſt q̄ opatōnē bonificat.
Et hoc ē cōe oium egritudinū melancolicaruz vt
predixerat. Euacuatiuū igit' ꝺueniēs in varici
bus habēdo maxime intentionē ad mundificatio
nē ſanguinis eſſet ſumere.ʒ.vi.vel.vij. decōnis
capilli veneris quā ſcribit meſue diſtictiōe ſeptia
in principio ⁊ habita intentōe an materiā aduſtā
magis ꝺueiꝛz ōcoctio fumiterre ibidē poſita. poſ
ſet ēt fieri ſolutiuū appꝛopꝛiatū ſcōm hunc mo
dū. Bꝛ.aque deſtilatōis fumiterre ⁊ bugloſe añ
ʒ.5.tamarindoꝝ floꝛ fumiterre ⁊ ſene añ.ʒ.ij.
⁊ in fine decoctionis addatur Epitimi ⁊ cuſcute
añ.ʒ.i.5.⁊ poſt parū dimittantur ad ignē ⁊ dimit
tantur tepefieri deinde manibus fricentur ⁊ collē
tur ⁊ in collatura diſſoluātur Caſſie extracte.ʒ.
5.⁊ item collentur ⁊ addantur diaſene.ʒ.ij.⁊ pl'
⁊ minus ſcōm neceſſitatem hoc eſt appꝛopꝛiatū
vt p̄z. Si autē eſſet intētio ad materiā ſl'aticā
⁊ melancoliā ex fl'ate vt in elefantia ꝺueniret ſo
lutiuū leue i p̄incipio poſt indigeſtionem vt i fen
Bꝛ.polipodij.ʒ.ij.turbit.ʒ.i.agarici electi miſti
cum oximele.ſ.ʒ.5.ſallis geme.ʒ3.añ.g̃.iij.infun
dantur in aquis buglor.feniculi fumiterre añ.ʒ.
i.ſeri capzini.ʒ.iij.ꝺimittantur in infuſione p̄ ho
ras.xij.poſtea fiat collatura i qua diſſolue ceſſie
ʒ.5.diacatolicōis nō acuati cum diagzedio.ʒ.iij.
miſſe fiat potio. Jn hoc ēt cañ poſſet.in hoc etiaz
poſſet exhiberi diaſene cōe ſine diagredio dando
ʒ.iij.vel.iiij.ſm diſpoſitionē ſapientis ⁊ poteſt foꝛ
mari bolus vel poteſt fieri potio cū aquis ſupradi
ctis poſſes ēt foꝛmare pil'las i cāu iſto ſatis leues
ſecundū foꝛmā vt in fen. Bꝛ.ierepig. D.ʒ.iij.aga
rici electi.ʒ.i.mirabolanoꝝ ⁊ hebuloꝝ ⁊ indoꝝ
añ.ʒ.5.floꝝ buglor.⁊ bozagis añ.ℑ.i.cū ſirupo
de Epitimo fiant pil'e de quib' exhibebis .iij. nl'
plus uel minus ſecundū q̄ apparebit. Dis expe
ditis uideñ ē de flobo. ſi ꝺueniat uel non ⁊ ſi ꝺue
niat unde fieri debeat. Pro p̄io dico dubiū eſſe ſi
materia melancolica ꝺueniat pp quoſdā text' q̄
videtur ꝺicere. nā ē text' i p̄n.ca. ō cura q̄rtane
p̄ia quarti verū omnib' ſp̄ebus ſuis ſunt inditia
in quib' cōicant: ⁊ id eſt q̄ ipſe omnes minuūtur
in p̄incipio. Poſtea paulopoſt dixit. Et quando
nō neceſſaria ē flobothomia: tūc flobothomia ei'
ē nocēs inquātū debilitas: ⁊ inquātū educit cōtra
rium melancolie: ⁊ inquantū mouet humoꝛes ad
exteꝛioꝛa. Poſtea verſus finē capli dixit. Cū ergo
digeſta eſt egritudo tūc bonū eſt flobothomare
ex baſilica: etiā poſt quando vituperauit triacas
ante digeſtionē dixit. Et in fine eius ſi neceſſaria
fuerit flobothomia aude ſup eā. Ecce ponit eā
timoroſa3: neq3 cōuenire niſi poſt digeſtionem ⁊
euacuationez: ⁊ tamē ex p̄io texu habeat' q̄ in
p̄incipio: ⁊ alibi multotiēs inueniesī dictis aucto
rū ſupza hoc varietatē nō curo adducere propter
euitare prolixitatez. Jn ſuma ad tolendam con
troverſiā ꝺicerē: p̄io ponendo vnā ꝺiſtinctionem
q̄ talis materia melancolica vel eſt peccās i toto
vel in particulari mēbꝛo in toto ꝺupliciter: q̄ vel
intra vaſſa magna: ⁊ in quartana cōtinua: vel in
toti' anubitu: vt in lepza. Jn particulari membꝛo
etiā ꝺupliciter: q̄ vel in mēbꝛo notabili: vt in cere
bꝛo. vel ignobili vt ſplene: vel in tibijs vt caſu no
ſtro: ⁊ quelibz talis aut eſt ſanguini mixta: ⁊ a cō
plexiōe ſanguinis nō notabiliter remota: aut ecō
tra etiā aut coniūgitur i coꝛpoꝛe pletoꝛico ſangui
neo cū alijs cōdictionibus flobothomiā promouē
tibus aut nō. Alia diſtictio talis flobothomia aut
intendit' ratione euacuationis dicte materie: aut
gratia pꝛohibitionis geneꝛationis ⁊ multiplicatio
nis eius ꝑz bas diſtictōes ponerē iſtas cōcluſiōes.

Prima ſtante materia melācolica intra vaſa
magna nō remota a nā ſanguinis ⁊ cōiungatur

in corpore sanguineo cum alijs ꝺitionibus flobo thomie nō cōradicendū tunc cōuenit flobo. ⁊ in principio apparet qꝫ per flobot. ꝓbibetur multi plicatio melancolie euacuando sanguinem aptuꝫ faciliter in melancoliam transire conclusionē itel lexit. d. A. loco allegato i primo textu cū dixit ve rum omnibus spēbus suis sunt iuditia in quibus cōmunicant ⁊ id est vt ipse omnes minuāt in pri cipio. i. omnibus spēbus quartanaruꝫ a quacūqꝫ materia pendentium conuenit uel conuenire pōt ut minuatur in principio ut in casu ꝺclusionis ha bita intentione principaliter non ad materiam p priam sed ad antecedēs quia in quarta a melia naturali procedens si contingatur cuꝫ conditioni bus dictis competit flobothomia vtꝫ similiter in ceteris ut discurendo patet secunda conclusio.

Stante materia melancolica i totius ambitu ꝺiuncta multitudine sanguinis in uenis cum con dictionibus positis in alia ꝺclusione competit flo bothomia ēt in principio patet ꝺclusio hec ut pre cedens intelligēti hanc ꝺclusionē intellexit. d. A. tertia quarti tractatu tertio de cura lepre in prin cipio ca. cum dixit. Et cuꝫ tu uerificaueris qꝫ illic. i. in vasis cōmunibus est sanguis plurimus corruptus. i. nō elongatus a natura melē aduste sed in via ad eam. Tunc oportet vt incipias ⁊ flo bothomes. flobothomia vltima ⁊ si non aliunde saltē ex manibus ꝛc. tertia ꝺclusio. Stante ma teria melia peccante in particulari membro ma xime principali ⁊ cerebro existēti in toto babūdā tia sanguinis non separati multū a natura melē cū conditionibus vt supra ꝺuenit etiā a principio flobothomia ⁊ hac intentione bita ad prohibitio nem generationis melie pꝫ ꝺclusio vt precedēs. Et hāc conclusionem intellexit. H. tertio iteriorꝫ ca. vij. cum dixit. Cū videris materiā melicam esse clausam in corpore. s. bene pmistā cum san guine flobothoma venā mediā que colligantiam habet cuꝫ basilica ⁊ cefalica ⁊ est cañ primus ⁊ loquebat in cañ passionis melancolice que ē pas sio cerebri hāc ēt ꝺclusionē intellexit. d. A. prima tertij de cura melancolie cum dixit. Euacuatō quidem ita facienda est. Nam si vides venas ple nas qualitēcūqꝫ sit tūc collera nigra ē sanguinea i. sanguis nō notabiliē differet a natura melanco lie. Flobōmia ergo ex nigra ymo oportet secūdū omnem dispositionem. s. huiusmodi. i. in quocūqꝫ membro peccauerit melia stante tali dispositōne venarū vt a flobothomia incipias ⁊ sic ampliat ēt ꝺclusio pidem fundamentū peccante materia in alio mēbro a membro pcipali quarta ꝺclusio.

Habita intētione ad euacuandū materiā me lancolicam propriā peccantē per flobothomiaꝫ si ue sit in toto peccans siue particulari mēbro non ꝺuenit flobothomia nisi precedēte digestione ⁊ vt plurimū facta de materia minoratiua euacuatō ne cū farmaco. Ista ꝺclusio rōne declaratur qm melia vbicūqꝫ fuerit nō digesta sed cruda elōga tur notabilr a natura sanguinis ⁊ frigida ⁊ ficca existens imobilis reddit ⁊ inepta euacuationi p flobothomiā igitur talis aī digestionē nō est per flobothomiā euacuāda. Et confirmatur qꝫ facta flobotho. materia melācolica idigesta exeūte fit sanguis ⁊ humoꝫ calidoꝫ euacuatō quoꝝ pītia disponitur mā digestioni ⁊ peoꝝ euacuationeꝫ incrudatur ipsa tamē mā melācolica nō euacua tur cū per talem euacuationē nō fit apta ꝺueniē ter euacuari igitur ꝛc. Et qm materia melan colica in morbis ꝓportionalibus vtplurimū mul titudine peccat ⁊ non redditur apta a virtute cō ueniēter digeri nisi vtute p exboneratōnē alleuia ta qꝫ p euacuationē minoratiuā pficitur. Jō con cludit qꝫ vtplurimū nō ꝺz fieri talis materie eua cuatio p flobothomiā nisi pcedente euacuatione minoratiua eiusdem cū farmaco hec ꝺclusio ēt ē de mente. ꝺ. A. locis supra allegatis cū dixit. Cū ergo digesta ē egritudo tc bonū ē flob. ēt cū addi dit. Et in fine eius si necessaria fuerit flobothōia qꝫ si fit facta digesta mista sanguini ⁊ cōuersa ad naturam eius. Aude super eam. inuit qꝫ si aliter fiat flobo. ad intentionem euacuationis materie melancolice qꝫ nō fit digestio in materia tunc ti moroſſum est ⁊ nociuum possem alios textus pro hac conclusione adducere sed isti sufficiant. Cō firmatur etiam conclusio experimento quoniam vt refert Julie. placentinus. Si aliquando fecit flobo. ad euacuationem dicte materie non prece dentibus alijs particularibus euacuationibus nō tantum successit dixit enim sic. In veritate di co qꝫ tempore meo non inueni magnam vtilitateꝫ in flobo. que fit in melancolica ex quacūqꝫ causa fit nisi hoc modo vnde pⁿ duas uel plures purga tiones antecedentes cum rebus respicientibus ⁊ educentibus materiam melancolicā matezialem vel aduſtam uel alium humorem conuersum ad naturale melancolie absqꝫ aduſtione. Et ideo ē quia flobo. euacuat sanguinem calidum ⁊ humi dum resistēn humori melancolico ꝛc. Ecce ꝺclu sionem uerificatam experimento doctoris. Cō cludo igitur qꝫ si corpus a quo fienda est euacua tio per flobo. sit multum sanguineum ⁊ conuerta tur ad naturam melancolicam fiat flobo. in ipso principio ad minoraī dictum sanguinem ⁊ ad na turam alleuiaī ut digestioni melie possit melioꝫ intendere. Sed si non sit sanguineum neqꝫ mate ria mixta sanguini ut cōmuniter est in principio morborū melancolicoꝝ flomia in pricipio facta est multum nociua pp eius ineptitudinē ad taleꝫ euacuationeꝫ. ymo laudabile est qꝫ ēt facta dige stione in materia cū ꝺz fieri euacuatio melie per flobo. qꝫ corpus bene exercitetur ⁊ nō fiat nisi ad minus trālacta hora tertia diei ad bene comissen dū melancoliā cum sanguine ut cum sanguine si mul euacuet ⁊ proinde laudant auctores flobo. talem fieri debere latam ⁊ fm hanc diciſſionē po teris glosare ⁊ concordare textus si contrarij ap parebūt. De qua vena fieri debeat sic dico bre uiter quod ubi intendamus minorare materiam cōmunem ne transeat in antecedentem flobotho mia fiat stāte i toto nocumēto de basilica dextri

Digitized by Google

lateris sed si fuerit in particulari membro fiat de basilica oppositi lateris corpore pletorico existen̄ & si corpus non fuerit repletum multus fiat de uena magna eiusdem lateris. Sed si uolumus euacuare materiam propriam fiat de saluatella finestra ſtāte i toto nocumēto & si in ꝑticulari mē bro fiat de basilica uel de saluatella eiusdē aliqñ in safenis peduꝫ & multū laudaſ & aliqñ in salua tella manus virtute debili exñte ꝛc. Jn propo sito igitur nr̄o qꝛ in varicibus mā peccās ē melꝛa cuius radix fuit sanguis dico qꝛ vtplurimuꝫ cōpe tit flobotbonia diuersiua & euacuatiua & si cōun gant̄ pretorie cū sanguine in via ad aduſtionem ꝓio fiat de basilica deſtra flobotbonia in ꝓcipio postea facta digestione & euacuatione minozati ua fiat n̄ir euacuatio per flobotomiā saluatelle & fiat paulatina postea vlteri⁹ facta digestiue rei teretur vel in brachio vel in manu. Ydeo in cura varicum auctores laudāt flobotomiā. Jn ele fantia aut̄ qꝛ radix materie ē vt plurimuꝫ fl̄a oꝫ fl̄a euacuare & diuertere & boc ꝺueniēter fit per vomitum ideo auctores precipue in casu isto lau dāt vomitū fieri tñ aliqñ necessaria est flobotbo mia saltem ad uirtutez aleniandū. Ydeo dixit.d. A.in principio cure elefantie. Cū ergo succurituꝫ ei in principio sui possibile est vt ꝓhibeaſ cū eua cuationibus & proprie cū vomitu laborioso & cuꝫ eo qđ extrabit fl̄a & cum fl̄a. si indiget ea. Ex boc tñ nō colligę qꝛ in principio cōperat vomitus laborioſus. Sed bita intentiōe ad materiā ꝓpriā euacuādā qđ non fit in principio bene cōpe it la borioſus vomitus in principio aut̄ in vtroq; casu cōpetere pōt vomitus leuis vt in fen. Bꝛ. aqua oꝛ dei decōis aneti. ʒ. viij. oximelis. ſ. in elefantia vt̄ sirupi acetosi .ſ.in varicib⁹. ʒ. ij. sumatur tepidū & post duas tertias horę cū intentione uomēdi im posito digito in gullaꝫ fiat vomitus. factis & expe ditis iam digestis leuibus & minoratiuis & ordina ta flobotbonia ponenda sunt digestiua fortiora & euacuatiua. Jn varicibus igitur digestiuum fortius fiat vt in fen. Bꝛ. sirupi de bisantijs cū acce to. ʒ. ij. sirupi violati cōpositi sirupi ð epitimo añ ʒ. ʒ. aquarū buglo. melliſſe borazis & lupulorum añ. ʒ. ij. ʒ. misſe ꝓo duabus vicibus clarificetur & romatizetur cū modico macis. Ad hanc ēt itē tionē valeret sirupus vt ꝑ fen. Bꝛ. aquarū buglox. lupulorū fumiterre añ. ʒ. v. aque docōis Timi & Epitimi & capillorū veneris añ. ʒ. ij. florū borag. bulox. & violarū añ. ℳ. i. ligni Aloes sandellox albox & nigrox añ. ʒ. i. buliant oia simul parum & demittant̄ sic per diez naturales postea facta collatura cū zucbaro albo addito modico aceti si ropizetur postea. Bꝛ. foliculox sene. ℳ. i. Timi Epitimi florū borazis & buglox. añ. ℳ. ʒ. omina simul pistentur & in saculo ligentur & in sirupo su spendantur ꝛc. Sirupus ēt in casu fortior quo vl tertius in ꝓcessu vti possumus fiat in fen. Bꝛ. florū borazinis & buglox. florū fumiterre & violaruꝫ ac melliſſe añ. ʒ. ij. liquiritie corticū citri passularum enucleatarū seis bombacis anexi ameos añ. ʒ. ʒ. scolopēdrie scariole capillorū. v. endiue & cicoree añ. ℳ. i. maiorāe barilicōis camedreos añ. ℳ. ʒ. Sticbados aza. sene Epitimi añ. ʒ. ʒ. prunа nu mero. x. buliāt in aqua sufficienter & collentur & collature addatur succi bugulx. & pomorū dulciū añ. ʒ. ʒ. & sirupizetur cum zucbaro albo & romati zetur cuꝫ croco & sandolis & si volueris facere do mesticū fiat vt in fen. Bꝛ. sirupi de bisantijs sirupi de pomis scōum mesue in ca. de soda melancolica añ. ʒ. ij. sirupi de epitimo. ʒ. i. aquaꝝ cicoree sco lopendrie lupulox & fumiterre añ. ʒ. ij. ʒ. misſe ꝓ tribus vicibus clarificetur & romatizetur vt supe rior. Jn elefantia aūt fiat sirupus domestic⁹ vt in fen. Bꝛ. sirupi de Epitimo. ʒ. ij. oximel. ſ. sirupi de fumoterre añ. ʒ. ʒ. aquaruꝫ feniculi cuscute & & scolopendrie añ. ʒ. ij. misſe ꝓo duabus vicibus clarificeſ cum modico croci & cinamomi: vel fiat magistrale ſb hac forma. Bꝛ. radicū feniculi ſpar gij bausci polipodij quirg añ. ℳ. ʒ. timi epitimi cuscute semen scolopēdrie extremitatū tamarisci florū borazinis florum buglox. añ. ʒ. i. bec omnia buliant in libr. iiij. aque vsq; ad cōſumpt̄ tertie partis & dimittantur sic in infusione per diem & postea fiat coll.tura & collature adde aque lupu lorum borazinis buglox. & melisse añ. ʒ. ij. & cum sufficien quantit̄ mellis & acceti parum & fiat siru pus de quo sumatur cum aquis melisse absenti & appij. Et si velis domesticum fortiorem quo vti possis magis in processu sic fiat. Bꝛ. sirupi de Epi timo sirupi acetosi. compositi sirupi de Timo añ ʒ. ʒ. aquarum scolopendrie melisse & bethonice añ. ʒ. i. misſe clarificetur duplicando & romatize tur vt supra cū cinamomo potest ēt aliter fieri vt Bꝛ. radicū quinq; dieuriticaruꝫ: radicuꝫ acori & ranani corticuꝫ: radicuꝫ caparis añ. ʒ. j. corticuꝫ mediani: arbocis fraxini & tamarisci añ. ʒ. ʒ. flo rum geneſtre & capillorū venet̄. florū melisse añ. ʒ. ij. camedreos scolopendrie eupatorij abscintij añ. ℳ. ʒ. sticados aromatici. ʒ. ʒ. buliāt in aqua cōuenienter cū radicibus multa bulitione floꝛib⁹ berbis modica bulitione scōm artez: deinde facta collatura cum melle & zucbaro equaliter: & modi co aceti fiat sirup⁹ debite decoctus qui postea ro matizetur cum mace cinamomo croco parum ponens in peria infusa in eodem & exbibeatur cū aquis scolopēdrie melisse & Eupatorij. Et istis sirupis pote⁹ vti in toto ꝓcessu aliquando fortio ribus aliquando minus fortibus & aliquando fa ciendo Julep ꝓpter dilicatos cum aquis testi lantis ut supra. Et consequenter cum bis facta digestione debemus iterato materiam euacuere etiam gradatim cum minus fortibus post cum fortioribus. Et quoniam in boc posset erroꝛ no tabilis comitti utile erit si simplicia tales mate rias euacuantia secundum gradus in fortitudine & debilitate conumerentur quia ex istoꝝ cogni tione poteris ad solutiua conuenientia procedere de solutione istoꝝ & gradib⁹ reperio apud doc. diuersitatem. Nam Auerois in canticis secunda parte prime partis ꝓtice cōmento. xij. sic dixit.

Digitized by Google

fortioꝛ ex his medicis ẽ lazur⁹ post ipſuꝫ epitim⁹ post ipſum polipodium post ipſum mirabolani in dij ꝛ bebulli ſene autẽ ꝛ fumusterre educunt humoꝛes aduſtos. Addit ego nõ reperio buglos. itez educẽtes mel'am nihilominus ẽ ex reſiſtentibus ei. Exiſto habens diuerſas medicinas ualẽtes ī mel'ia naturali ꝛ mel'ia aduſta ꝛ gradus ipſaꝝ neqꝫ in his conumerantur Timus neqꝫ lapis Armenus habeat ẽt uarietatem in ſoluendo obſeruat meſue in ſimplicibus ſuis quando laudat epitimam polipodium in mel'ia naturali ſene autez ꝛ fumumterre laudat in mel'ia aduſta Mirabolanos indos dicit ualere in utraqꝫ mel'ia ipſe põit lapidem armenõ valere in materia mel'ica cum conſiderando morbos quibus ualet. d. A. ſecundo cañ non facit capl'm de lapide Azulo ſed bene de lapide armeno ꝛ in iſto ca. tamen dixit q ī ſoluẽdo mel'iaꝫ fortioꝛ eſt lapide azuli ꝛ q ſimilatur in coloꝛe azuli ꝛ q eo vtũtur pictoꝛes ꝛ tinctoꝛes loco azuli. Et Serapio nõ facit mẽtionẽ de lapide armeno ſꝫ de lapide azuli dixit q laſſat humoꝛes melancolicos ꝛc. de Epitimo dixit. d. A. q ſoluendo educit melancolicã fortiter ẽt ſ'ta ꝛ q potio. i. decoito eſt quatuoꝛ aureoꝝ dixit de mente alioruꝫ q ſi bibat ſumat ī ſ'ba põdus eſt aureos. ij. ſ. ꝛ decoctum vſqꝫ ad quartuoꝛ dixit Serapio de mente abis q educit ma. intellige naturalem ſm Dia. dixit purgat colleraꝫ ꝛ mel'aꝫ de polipodio dixit. d. A. ſoluit mel'iam. i. naturalẽ ſine puctiõe ꝛ ſoluit ſ'ta. Jam dixit Serapio q purgat mel'iaꝫ ſuauiter ꝛ ſ'ta. Et q quidam medicoꝝ ĩgentiti ſunt ad eos qui nõ poteꝛãt potare medicinã phi tiebant ipſum totũ tritum in aliquibus cibis ipſoruꝫ ꝛ purgat mel'iam leuit'. i. naturalez de mirabolanis dixit. d. A. nigri ſolunt melancolicã ꝛ ſ'ta Jta ẽt ſenſit Serapio de ſene ꝛ fumoterre dixit Serapio ſm Raſim in ca. de ſene in fine. Sene ꝛ fumaſterre purgant humoꝛes aduſtos. d. A. nõ facit mentionẽ. Jtaqꝫ videmus doc. in hoc cõuenire q lazurlus epitimũ mirabolani polipodiõ purgant mel'iam naturalẽ fumuſterre ꝛ ſene euacuant mel'iam aduſtam hoc igit' p regula obſeruemus. Sed reſtantur adhuc due difficultates vna eſt de gradatione in ſoluendo materam mel'iaꝫ alia eſt de lapide armeno ꝛ de timo quas medicinas aliqui conumerãt iter has ꝛ aliqui ñ.

Reperio Roſatium Anglicum. Cuius auctoritas ẽt excellens eſt ꝛ in graduando vt mõ ſentire dixit ſic graduando a debiliori ad fortius. In pꝛio gradu ꝛ ordine ſunt mirabolani indij ꝛ embelici poſt ipſos ſunt polipodium. cum anetho ꝛ tũcre ticis deinde epitimũ quia ei⁹ opatio ẽ fortioꝛ opatio polipodij ꝛ maioꝛẽ inferret coꝛpoꝛi anguſtiaꝫ. ĩmo oꝫ remittere eius qualitates priꝰ ꝛ malitiaꝫ in tarde ſoluendo ꝛc. poſt epitimum eſt lapis lazuli de eleboꝛo nan faciunt mentioneꝫ tanquã de eo qui eſt apud nos medicina fortis nimis conueniunt igitur quod lapis lazuri eſt fortioꝛ medicina ad euacuandu mel'iam poſt epitimus poſt polipodium. Et poſt in vltimo gradu ſunt mirabolani qꝛ debiliꝰes in educendo materiã mel'iam.

Non igitur hoc pro regula credo cõe iudiciuꝫ male intelligentium fit in oppoſitum credunt qõ polipodium vel epitimus minus ſoluant ẽ̃ mirabolani de vltima difficultate primo de timo repio cõmuniter auctoꝛ timum laudare in materia frigida maxime flatica ꝛ in paſſionibus pectoꝛis ẽt ſtrupum de timo ad idem valere nõ reperio fieri de Timo pꝛecipuam mentõnẽ ℈ paſſiones melancolicas a ſenioꝛibus ꝛ illuſtrib⁹ medicis ſꝫ moderniozes eo in his paſſionibus vtantur ꝛ reperio rofarium ſic dicentem in cura quartane. ℈ vnũ ego dico qõ Timus eſt herba bona ī paſſiõe ſplenis ꝛ in mœbis melancolicis ꝛ morbis alijs. Sed in epitimo quod hic eſt. i. qui laudatur hic nũq̃ inueniri operationẽ ſenſibilem bonã hec ipſe. ſtarem ergo cum iuditõ maioꝛis ptis ꝛ maxie primoꝝ medicoꝝ neqꝫ ſua experientia debet in hoc facere regulam. Credo bene qõ caliditate ꝛ ſubtilitate digerendo valeat ſed ſoluendo nõ credo.

Circa vltimum qõ me multuꝫ difficultat vt de lapide armo. nũquid debeat poni inteꝛ medicinas huiuſmodi cum ab aliquibus de eo fiat mentio ꝛ ab aliquib⁹ nõ. Reperi Raſim pꝛimo ctinẽtis cap. de mel'a verſus finem qui interpoſitis verbis quibuſdam alijs. hec verba dicit. Antiqui conſueuerunt uti eleboꝛo ſed ego magis laudo lapidem Armenum quia nulla dubitatio vel defectus ẽ in operatione ipſius ꝛ oſtenditur virtus operationis eius ſuper infirmum p paucos dies ꝛ ſi neceſſe ẽ reitera ipſum qꝛ non ẽ in eo calefactio nec qualitas mala nec malus ſapoꝛ ecce qualia verba dicerem igitur p tali materia qõ lazul⁹ ꝛ lapis armenus cum ſint medicine multũ fortes vt oẽs teſtantur pꝛeter verba Raſis pauloante dicta nõ debeꝛent eſſe in vſu noſtro ꝛ ab eis cauere debem⁹ q̃ tum poſſumus ſicut. n. antiquioꝛes qbus nõ erãt note leuioꝛes medicine vtebant eleboꝛo ꝛ nũc loco eleboꝛi vtuntur lapide lazuli vt dixit Serapio pꝛio breuiarij de cura mel'ie verſus finez dixit medici antiq debant in hac egritudine eleboꝛuꝫ nigrum decoctum in aqua aut ctrictũ aut miſtũ cũ alijs medicis ſed medici noſtri temporis recedũt ab eo propter vehementiã que accidit illi q ipm accipit. Idem dixit Auerois quinto colliget cap. de eleboꝛo ꝛ idem dixit qõ addamas hꝫ talem virtutem purgat ſicut eleboꝛus. Et. d. A. ca. de lapide armeno dixit qõ lapis armenus fortioꝛ ẽ lapiõ lazuli. Jta ꝛ nos quilibet inotelcãt leuioꝛes iſtis debemus ab iſtis diuertere q̃tum poſſumus. idẽ dico de ſcamonea in mareria colerica qa vt dixit H. ſecũdo regimis acutoꝛ comẽto. xi. in fine ver. tamen melioꝛ eſt compoſitio q ſolutiuam poteſt potare medicinã in qua ell'es cadit ꝛ nõ cadit in ea ſcamonea. Cum tamen reliqne nõ ſufficiũt ſuper eas pꝛeſumendum eſt dicerẽ tamen conſulendo ſalua ſemper reuerẽtia Raſis qõ lapis armenus debet in totum dimitti neqꝫ eo aliquo pacto vti debemus pꝛio qa in virtute lapis lazuli ei aſſimilatur ꝛ eſt familiarioꝛ ꝛ oẽs fere de eo faciunt

mentionem ꝑter.d.A.qui ꝛ ſi non ponit capi. de ipſo ſimplici tamen multotiens eo utitur ꝛ appro bat. Eo ꝙ me plus mouet ē qz que ſit talis medici na a multis ignoratur non tamen a modernis ſed ab antiquioꝛib⁹ ꝛ maxie doctis ꝛ exptis repi Ra bi moyſen in tractatu quodam de ꝺeruatione ſa nitatis ad regem Iſpanie ſic diriſſe. Non ꝺz eua cuari ꝺñs cum lapide lazuli ꝓpter eius uehemē tiam neqꝫ cum lapide armeno qz non cognoſcitur de quo intullit dubietatem nobiliꝯ medicoꝝ.ſ. Auenzoar ꝙ non ſit ille qui tali noie nuncupatur ego ēt teſtor me multotiens a doctis apothecariis perquiſiuiſſe quid intelligant per lapidem arme num aliquid melius itelligentes ꝺfuſione ducti di cunt ſe non intelligere ꝛ tamen ꝺponunt pilꝛas de lapide armeno alij minus ſcientes libere dicunt ꝙ per lapidem armenum ſumunt bolum armenum in ꝺpoſitionibus ecce beſtialitatē eoꝝ cum lapis armenus ſit uehemēter ſolutiuus ꝛ bolus armen⁹ ſolutioni ꝺtrarietur hec oĩa diligenter notate pro bona doctrina nam ꝛ ſi aliqualem a propoſito fece rim diſgreſſionē utiliter tamen factuꝫ exiſtimo ha beris hic de lapide armeno ꝛ ō tymo a multis lau dari in ſoluendo materiam melancolicam ego ui tupero habuiſtis gradus in fortitudine ꝛ debilita te medicinaꝝ ſoluentiū meliam diuerſo modo a cōi iudicio.tertio habuiſtis electionē medicinaruꝫ ſoluentium meliam naturalē ꝛ meliam aduſtam.

Notate tamen hic ꝙ licet harum medicinaruꝫ alique magis eligant meliam naturalem ꝛ alique magis aduſtam.credo tamen ꝙ oēs tales omnem materiā euacuent meliam ꝛ pro tanto doctores in materia melancolica quacunqꝫ omni tali medici na utuntur ꝛ rōnem huius credo eſſe qz probabi le ꝛ uerißimile ē ꝙ oēs materie malie ſint eiuſdem ſpeciei ꝙ manifeſtantur per hoc qz oēs tales cum putrefiunt febrem cāntes eadem ꝓprietate ſpeci fica afficiuntur qz de quo in quartū faciunt de na tura ſua periodū. Ideo probabile ē ꝙ omnis me dicina que per ꝓprietatem unā illarum reſpicit omnem reſpicere poſſit cum hoc tamen ſtat ꝙ in equaliter ut ꝺſtat intelligenti circa ellectiones igi tur earum in opere bonum eſt ꝺſiderare. Iam redeo ad principale noſtrum ut ad medicinas eua cuatinas ualeret igitur in uaricibus ſolutiuū ut in fen.℞.diacatolis damaſeni uel Nicholai ſine dia gredio.ʒ.vi.diaprunis ñ ſolutiuū.ʒ.iij.ꝺfec.amec ʒ.ij.firupi uiolati.ʒ̄.i.ſ.ꝛ cuꝫ aquis fumiterre bu glor.ꝛ lupuloꝝ decoĩs floꝝ boraginis ꝛ buglox. foliculoꝝ ſene an.ʒ.i.miſſe fiat potio.Ih hoc caſi in forma pilꝛaꝝ ualerent pilꝛe ut in fen.℞.pilꝛaꝝ de fumoterre pilꝛaꝝ indaꝝ an.ℨ.ij cuꝫ ell'o amec fomentur ꝛ exibeantur cum.ʒ.ij.aque caſei.

Et ſi uellis ſolutionem magiſtraliter factā fiat ut in fen.℞.reubarbari electi.ʒ ij.epitimi.ʒ.i. fo liculoꝝ ſene.ʒ.i.ſ.mirabolanorum citrinorum ꝛ indorum an.ʒ.ſ. ſpice ſquinăti an.ℊ.ii .paſſu larum.ʒ.i.ſ.infundantur oĩa in aquis ut in fen.℞ aquarum fumiterre cicoree ſcolopendrie ꝛ buglo. an.ʒ̄.i.ſ.ꝛ buliant duabus uel tribus bulitionib⁹ ꝛ remaneant in infuſione poſt decoctionem boras .x.poſtea fiat expreſſio ꝛ collature addatur diaſene.ʒ.iij.firupi uiolati.ʒ̄.ii.miſſe ꝛ fiat potio poſſes ſi talia non ſufficerent in proceſſu addere doſſem ſolutiuoꝝ uel etiam aliquid de lapide lazuli.loco ꝛ ratificato ſm artem ſemper tamen cum timoꝛe.licet ꝺicāt aliqui. doc. ꝙ ſuper pilꝛas de lapide lazulli poſumēdū eſt ſine timoꝛe ꝛ cau tella. Ih ellefantia aūt conueniret ſolutiuum domeſticū factum ut in fen diacatolitionis. Laſ ſie extrate añ.ʒ̄.ſ.ierepig.ʒ.i.ſ.diaſene.ʒ.ij.firu pi de Epitimo.ʒ̄.i. cum decoc̃e polipodij cuſcute radicū feniculi ꝛ ſcolopendrie añ.ʒ.ij.paſſularuꝫ ʒ̄.ſ.ſumendo.ʒ̄.v.dicte decoĩs debite facte fiat potio ꝛ domeſticum ēt eſſet ius galli ueteris ordi nati ſcōm artem in quo quoquntur polipodiuꝫ fe ne epitimum paſſule cartamum ꝛ yſopus ſumen do de eo facta diſſolutiōe carniū ꝛ expreſſiōe.ʒ̄. vi.vel.vij. Et ſi volueris fortⁱ facere fac vt in fen.℞.agarici electi.ʒ.i.ſ.ʒʒ.ſalgere añ. ℨ.ſ. mirabolanoꝝ kebuloꝝ.ʒ.ij.indoꝝ.ʒ.i.ſ. contundantur ꝛ fricentur cum oleo amigdularuꝫ dulciū ꝛ omnia ſimul infundantur in decōe ut in fen.℞.polipodij quercini radicum feniculipe treſilij añ.ʒ.iij.foliculoꝝ ſene.ʒ.ij. epitimi.ʒ.i. paſſularuꝫ.ʒ.iij.ſticbados floꝝ b'oraginis ꝛ me liſſe añ.ʒ.ſ.buliant in ſufficienti quantit' aque ſe cundum artem buliēdo plus radices ꝛ poſt floꝛes cum Epitimo ꝛ ſumatur de iſta decoĩe facta col latura.ʒ̄.v.ꝛ iſta dimittantur in infuſione p ho ras.x.poſtea fiat expreſſio ꝛ collature addaꝫ dia catol'is.ʒ.vi.diaſene.ʒ.ſ.oꝛimelis.ſ.ʒ̄.i.miſſe ꝛ fiat potio.Sequenti mane poſt medicinas ſumat cōff.ut i fen.℞.mitridate.ʒ.i.diabuglox.ʒ.ij.miſ ſe boc idem poſt alias euacuationes in ellefantia circa tamen principium minoꝛetur mitridatum ꝛ augeatur diabuglo.ꝛ in proceſſu fiat econtra poſt medicinas in uaricibus fiat ꝺfec.ut in fen.℞.dia buglo.ʒ̄.ſ.ſpērū ꝺfec.ell'm de gemis.ℨ.ſ.cū ſiru po de biſſatiis fit ꝺfec.Quidā poſuit ell'm ſatis for te ualens in oi mā melancolica cu⁹ deſcriptō taꝫ ē ℞.buglox.liquiritie añ.ʒ̄.i.ſticbados aramatici camedreos camipitreos camenti abſiꝫ ſeis aneri añ.ʒ.ij.ſ.epitimi polipodij ſene añ.ʒ̄.i.mirabola noꝝ indoꝝ ꝛ kbuloꝝ añ.ʒ̄.ſ. agarici.ʒ. vi.paſſularum.ʒ̄.i.ſ.peunoꝝ ieiubarum añ. numero.l.ſcolopendrie.M. i.buliant i liberi.iij. vſqꝫ ad conſumptionem medietatis excepto Epi timo qui ponatur in fine decoĩs ꝛ facta decōe per diem dimittantur in infuſiōe poſtea fiat collatu ra ꝛ bona expreſſio in qua ponantur ut in fen.℞. lapis lazuli ar.quod tamen non placet ꝓ̄ꝑ an.ʒ. .iij.elleboris nigri.ʒ.ij.ſ .ſene.ʒ.vi.reubarbari ellecti ʒ̄.ſ.cinamomi ellecta.ʒ.ii.ligni aloes.ʒ.i. ben albi ꝛ rubei añ.ʒ.ſ.ſpice ſgnāti añ.ℨ.ſ.oĩa groſſe contundantur ꝛ ponantur in dicta collatu ra calida ꝛ per diem ꝛ noctem in infuſione pma neant poſtea fiat collatura ꝛ cum ſufficienti quā titat melis ꝛ ſuchari fiat eq̄liter ꝛ fiat ell'm cui⁹ doſis eſt ab.ʒ̄.ſ.uſqꝫ ad.ʒ.vi.habetis varia ſolu

tina ⁊ fortia ⁊ minus fortia qbus uario mō uti oꝫ qñ i caſu oꝫ corpus mūdū tenere ⁊ maxime ſi de beamus deuenire ad operationem manualeꝫ que laborioſa eſt ꝓpter qō dixit.d.A.ca.propio in fi ne. Rectius eſt ut non aperiantur.ſ.uarices neqꝫ fiat in eis aliquid.ſ.laborioſum niſi poſt mondifi cationem ultimam ⁊ uerſus principium cure. Cū aūt confirmatur parum ſperatur q̄ ꝓhibeatur ⁊ ſi ſperatur ſcias q̄ ſuma curationis ſperate buꝰ egritudinis eſt aſſiduatio in curatione.ſ.cum me dicinis euacuantibus ⁊c. Et quoniā ut dicebatur circa textum exponendo in hoc caſu maxime ua let uomitus ⁊ non ſolum materieꝫ cōium ſed ēt cum approxiatis appropriataꝫ maxime in ellefā tia. Ideo obſeruentur uerba Serapionis in cap. de mltia ſub hac forma. Si humor eſt terreſtris groſſus frigidus munda ſtomacum cuꝫ uomitu cū potu aque calide in qua decocta ſunt anetū ⁊ ſal ⁊ calamētū fluuiale ⁊ nux uomica ⁊ ſemen atripli cis ⁊ ſemen raffani ſupple cum omnibus iſtis uel aliquibus eaꝫ. Et ciba illum in primis ex raffano decocto cum ſecamabim facto cum aceto ſquiliti co ⁊ ſi adiuuat uirtus babūdātius apponeꝰ elle borum in raffano ⁊ infondemus in ſecamabim.

Dabes in iſto caſu plurima uomitiua ⁊ fortio ra ſi conſideras primo igitur poſſes infundere raffa num in oximelle.ſ.facto ex aceto cōi uel ex aceto ſquilitico ⁊ eſt fortius ⁊ poſtq̄ ſteterit in infuſiōe circa horas ſex comedas de ipſo raffano tres uel quatuor bolos male maſtigando ⁊ poſt mediam horam cum intentione uomendi ponatur digitus i gulā uel pena infuſa in oleo ⁊ fiet uomitus. Et ſi nō ſufficerit poſt talem cibationē hora dcā exhibeaſ decoctio ut i ſen. Bꝛ.calamēti fluuialis.ʒi.ß.ſeis aneti ⁊ atriplicis añ.ʒ.ß.buliant in aqua.℥.x.uſ qꝫ ad cōſumptōnem tertie partis ⁊ facta collatu ra addatur oximelis.ſ.uel ſquilitici. ℥.i.ß.⁊ tepi dum exhibeatur ⁊ ſi fortius uolueris addeī deco ctione de ſeie raffani uel buliāt hec in media par te aque raffani ⁊ ſi fortius ponatur de nuce uomi ca ⁊ ſi fortius nutriaſ raffanꝰcū elleboro in oxime le.ſ.uel compoſito materia uiſcoſioꝛi exite ul'ſq lirico iponendo fruſtra perua elleboꝛi in raffano tamen cum debet ſumi rafanus abiciatur rafanꝰ

Alios modos poſui in conſilio meo de lepra ad uerte tamen q̄ nō ſi ſtomacus in uirtute fuerit for tis ⁊ in ſubſtantia robuſtus cum alia preparatio ne ad uomendū non auderem in exhibitione hoꝛ uomitiuoꝝ qꝛ audiui de medico multum audace. qui cum uomitiuo produxit ſtomacum ad uomē dum uſqꝫ ad mortem. Si igitur fieri contingat obſeruētur canones poſiti a.d.A.quarta primi.c. ij.⁊.xij.cum ſuccedentibus quibuſdam. Et nō obliuiſcaris ꝛfortare ſtomacum ſi uomitus labo rioſus factus fuerit. Ego tamen magis ſibereo eua cuationibus per ſeceſſum ſicut ēt de cōi fit uſu li cet Ypoc.multum uomitum laudauerit. Et ut habeamus ordinem in ſolutiuis qꝛ frequens nimis uſus eſt nociuus ⁊ ex alia parte oportet corpus be ne mondare in talibus paſſionibus ⁊ mondum cō ſeruare. Ideo pro regula obſeruetur quod colligī tur prima tertij cap.de mltia bene conſideranti. poſtq̄ ueneris de debilibus ad fortiores. Tunc de bes ſemel in mente cum medicina forti euacuare ⁊ ſemel in ebdomoda cum medicina debili ⁊ ſe mel in ebdomoda cum medicina mediocri hoc in telligitur ſtante uirtute. dixit enim ſic ad lram.

Si ergo non cōſerunt.i. non ſufficiunt ſupple medicine predicte reitera iterum ⁊ in omni ebdo moda euacua uice una cum pilꝰis ſubtilibus.i. le uibus medijs.i.ex mediocribus compoſitis. Et in ter ſpatium adminiſtra triforam epitimi. Eꝛptum nanqꝫ eſt potare cos trifora epitimi ſecundū hūc modum. Sumantur trifore.ʒ.iij epitimi.ʒ.i.yere ʒ.ß.addit ⁊ omni menſe euacua cum aliqua forti ae yeris magis donec inuenias egritudinem iam remotam Si bene conſideras colligitur qō dictū eſt. Jā ultimo reſtat in hoc principali deuenire ad alterationem membroꝝ. Jn uaricibꝰigitur poſt aliquam euacuationem conuenit epitimare ꝓpar ut in ſen. Bꝛ.aquarū cicoꝛee indiuie fumitee re ⁊ buglox.añ. ℥.ij.ſandalozum oīum coraloꝝ utriuſqꝫ añ.ʒ.ß.ligni aloes. ℈.i. aceti paruꝫ fiat Epitima vel poteſt fieri ſaculus ex floꝝ roꝛarū violarum florum boꝛaginis ⁊ buglox. añ. M.ß. ſpice abſcinti.ʒ.ij.cum ſpeciebus vt ſupꝛa fiat ſa culus ꝓ Epate qui fumigetur cuꝫ aſperſione ſu per lapide ignito ex aqꝫ cicoꝛee ⁊ abſſi.equaliter cū fumo ꝓcorde fiat epitima cordiale ſub hac fo ma. Bꝛ.aquarum boꝛaginis buglox.⁊ violarū añ ℥.iij.melliſſe roꝛa.añ. ℥.i.ß.vini albi odoꝛiferi .℥.ß. ſandolozum citrinorum ⁊ rubeorum coꝛa lozum albozum ⁊ rubeozum anna .ʒ.ß.oꝛimi garioffo.vtriuſqꝫ bene ſicce crudi inciſſe anna ℈.i.ambꝛe croci.℈.i.ß.Lampoꝛe oſſis de corde cerui añ.℈.ij.miſce ⁊ ſi placꝫ poteſ addeī de frac mentis intrantibus in ꝛfectione de geis.ʒ.ß.ꝓ dulicatis. Et ex eiſdem potes conſtituere ſacu lum mutando aquas in floꝝ ⁊ herbas addendo oꝰ coꝛticibus cūri remiſſis in qualitate cum ſemine accetoꝛe. Jn ellefantia aūt fiant ēt retificatio nes horum membroꝝ cum ſimilibus ſed minoꝛē tur doſſes frigidozum vt violarum roꝛa. ſandalo rū ⁊c.⁊ augeantur doſſes calidoꝝ vt ben gariof. cinamomi ambꝛe oꝛimi addendo vbi non ſunt po ſite vel augendo vbi ſunt poſite. Jn confoꝛtatiōe autē ſplenis vtplurimum debilitat in atrobendo uel expellendo in tali caſu primo fiat fomentatio ſupꝛa ipſum ſplenem ut in ſen. Bꝛ. coꝛticū radicū tamariſci coꝛticum radicum ſalicis ⁊ capoꝝum la patij acuti ⁊ ebuli añ. M.ij.ſcolopendrie floꝝum geneſtre abſentij abꝛotani añ. M.i. coſti ciperi añ. M.ß.ſeminum fenigreci ⁊ ſeminis lini an. M.i.ß.ſpice nardi. ℥.ß. ponantur omnia ad bu liendum in uino albo ⁊ aqua equaliter ⁊ quarta paꝛte aceti albi ⁊ facta debita decoctione cum fil tro uel ſpongia infuſſis in dicta decoctione fiat fo mentatio ſupꝛa ipſum ſplenem ter uel quater ⁊ ſi uolueris foꝛtioꝛem efficere adde de gumi in deco ctione ut armoniaco bedelio Serapino oppopo

nago ponendo. ʒ.5. uel. ʒ.i. de quolibet eorum ꝛ de aceto ponendo mediam partem aceti squiliti ci. Et facta fomentatione fiat inūctio supra splenem cum unguento ut in fen. ℞. olei amigdulaꝝ amararū oleī rute olei de caparibus an. ʒ.5. olei de lilijs albis. ʒ.ij. seminis anexi carui ameos ana. ʒ.5. costi ciperi cinamomi an. ℈.5. aceti. ʒ.ij. cꝛo ci grā. ij. ꝛ misse ꝛ si noluerīs fortius facere adde de gumi ꝑm necessitatem. Jn hoc casu ualet oleū benedictū ꝛ balsaminuꝫ ꝛ posset ēt fieri emplastū ꝛ cerotum cuꝫ appropriatis ut. ℞. dialtee martia ton an. ʒ.5. armoniaci dissoluti in aceto. ʒ.i. florū genestre seminis aneti an. ʒ.5. fiat cerotum si placet ꝛ si nolueris facere emplastrum poteris adde re oliorum de lilio de caparibus cum pinguedine porci ꝛ cum farina fenigreci ꝛ semin's lini ꝛ sic variabis manente eadem intentione. Pro confortatione uero membrorum per interius ualent cōfectiones cordiales cum aliquibus epaticis ꝛ spleneticis in uaricibus minus calidis ꝛ in ellefantia calidioribus. Jn uaricibus fiat confectio. ℞. specierum diarodon abatis. ʒ.5. specierum elī ij letificātis Rasis specierum ℈ec. de gemis an. ʒ.i.5. cum zucharo dissoluto in aquis melisse cicoree ꝛ fumi terre q̄ sufficit ꝛ fiat ℈ec. in morselis. ʒ.ij. pro quo libet morsello ꝛ datur in sero ante cenam p̄ duas horas uel unam ad minus. Jn ellefantia ualeret ut in fen. ℞. specierum diambre. ʒ.ij. specierū confectionis de musco dulcis. ʒ.i. specierum diarodon abatis. ʒ.5. cū. ʒ.vi. zucbari dissoluti in aquis melisse scolopendrie ꝛ betonice cum modico uini albi electi ꝛ fiat ℈ec. in morselis posset etiam fieri elī in hoc propposito ut in fen. ℞. corticum citrini conditi liquiritie rasse. ℈.ij. candij carniū passularum pinguium an. ʒ.i. margarit̄. ʒ.i. iacintoruꝫ safiroꝝ smeriardi droici coralorum alborum ꝛ rubeorum an. ℈.i. cinamomi macis galange an. ʒ.5 gariof. cubebe ligni aloes storacis calamite semis bazilicōis an. ℈.5. croci. ʒ.5. muscī ambre an. ℊ. vj. conserue boraginis ꝛ buglo. aā succi pomorum dulcium depurati. ʒ.ij. aque ror. uini optimi an. ʒ.i. ꝛ cum libr̄ una zucbari albi fiat electuarium in bona forma quo uti potest diebus quibus nō syropizatur neq̄ aliter soluitur bonum est ꝛ regulare in his morbis. cronicis ut aliquando dimittatur natura quieta cum debita dieta ꝛ nullis medicinalibus alteretur. Et sic sit expeditum primum principale circa regimen in toto habendum. Cōsequēter est ordinādum qūo operandum sit circa particularia membra. Jn uaricibus igitur obseruetur talis modus factis primo que p̄cesserunt fricentur dicte uarices cum pāno tepido ꝛ si foret pān° de grana esset conuenientioꝝ ꝛ continuetur fricatio usq̄ dum membrum caleat ꝛ sanguis uenarum subtiliatus uideatur ꝛ hoc fiat post duas horas diei in estate ꝛ ultra uesperos in yeme ℈sequēter bene considera si uene inflate sint de ramis safenarum ulī sciaticarum si saferie accipe flobotonū ꝛ aperi uenam infra caniculam in parte domestica pedis ꝛ si fuerint rami sciaticarum aperi uenaꝫ infra caniculam in parte exteriore ꝛ silueſtri ꝛ facias latum orificium ut sanguis grossus exire possit ꝑm tamen uene minute disponeī fiat tamen flobotbomia facta p̄ius ligatura stricta post fricationes cum binda supra genu si supra genu uenaruꝫ tumefactio extendatur ꝛ si sint tantum infra genu tumefacte stringantur infra genu ꝛ manibus cō primantur deorsum ut grossa materia possit educi ꝛ toto uniꝰ cruris educatur una uice si uirtus consentiat ꝛ si non partiatur usq̄ dum tota educta fit secundū modum qui supra dict° est ꝛ cognoscetur eius eductio totalis quando non stabit ipsarum apparens tumefactio ꝛ hoc expedito in uno crure post duos uel tres dies fiat simillis operatio in alio crure. si uene alterius cruris sint tumefacte ℚ si forte contingeret propter uiscositatem ꝛ terrestreitatem humoris q̄ non obediat descensui deorsum tunc oportet aliam facere operationem .s. ut facta fricatione uel embrocata tibia cū aqua calida usq̄ dum uene rubeant ꝛ exuberēt fiat flobotbomia in diuersis partibus crurium ubi materia magis grossa appareat ꝛ materia inde educatur. Consequenter fiat decens ligatura incipiēdo a calcaneo bene stringendo ꝛ sursum procedēdo usq̄ ad genu ꝛ ficfassia remoueat usq̄ ad consolidationē flobotbomie. postea dissoluatur ꝛ cr° cum stipticis conferterur fomentando embrocādo inungendo ꝛ post etiam fiat decens ligatura ut supra ꝛ consequenter post aliquos dies anteq̄ membrum exercitetur fiat caltia de pelle canis per lōgum incisa ꝛ cum cordula serica paulatine stringatur ꝛ fassia secundum modum dictum superponatur usq̄ ad tempus ꝛ paulatine exercitari incipiat obseruando in reliquis regimen secundū q̄ dictum est in dieta et in medicinis maxime cum uomitu uel aliquibus flobotbomijs in brachio ad diuertendum q̄ tunc diuersio est necessaria ne aliquid deorsum fluat quod fluere consueuit post eū per tempus tumefieri non appareat remoueatur semper regimen obseruando ut dictum est q̄ maximus timoꝝ est in tali passione de recidiua propter causas supra expressas. Et per flobotbomiam uenarum non possit tota materia ꝺuenienter educi et opus sit uenas incidere uel in totum remouere ad perfectam curam recurre ad ea que supra scripta sunt circa textum secundum doctrinam Albucasis ꝛ modum obseruā suum hic modum non ponam propter non prolungare utilitē. Et quia dictum est q̄ō expedit post flobotbomiam ut membrum stipticis confortetur iam sunt ponende medicine ad hoc ualentes. Primo ergo fiat decoctio de aqua facta consolidatione membrum epithimetur ut in fen. ℞. ror. absenti foliorum piretri ꝛ plantaginis an. M.i. mente. M.5. galarum balaustiarum corticum granatorum an. ʒ.ij. nucum cipressi masticis an. ʒ.i.5. sandalorum rubeorum sanguinis draconis an. ʒ.i. buliant in situla una aq̄ usq̄ ad quinte partis consumptionem ꝛ de ea fiat embroca ꝛ cataplasmatio ꝛ si fiat cum spongia infusa ꝛ superligetur ꝛ erit utile post fiat inunctio

cum unguento ut in fen. ℞. unguenti ſandali ni. ʒ.iij.olei mertilorum ʒ.ii.ſuci barbe ircine acacie an.ʒ.i.ſ.coriandrorum ꝑp nucis cipreſſi an.ʒ.i.rectificetur unguentum pro ungendo poſſes etiã facere emplaſtrum confortatiuum ut in fen. ℞ farine orobi. ʒ.i.ſ.farineſabarum. ʒ.ſ.ꝛ cuꝫ decoctione ſupradicta fiat emplaſtrum adendo olei mertini ꝛ ror.lororum in aceto an. ʒ.ſ. poſſes ẽt facere cerotum ex pulueribus conſtrictiuis cum draganto maſtice ꝛ ſimilibus ualet unguentum ō ceruſſa ꝛ ſimilia ꝛ cum his ordinatis poſitis perfi cietur intentio noſtra ego tamen laudo non min⁹ ad curam debitum regimen in dieta ꝛ medicinarum ꝗ̄ iſta localia quia ſine obſeruatione illorum iſta eſſent timoroſa. In localibus uero pro elefantia eſt cõmemorandum ut dictum eſt circa textum qõ in applicatione medicaminũ eſt timor quoniam ſi ad frigidum declinauerint dubium eſt de impingendo materiam in membro ꝛ ſi calidũ dubium eſt ne materia adusta magis malitietur. ꝛ ad cancrenam tranſeat. Ideo habenda cautela maxime in regimine ꝛ purgatione continuata ut aliqualia calida reſolutiua applicari poſſint. debent talia eſſe in boc confortatiua ꝛ ſtiptica ali qualiter magis tamen ꝛ minus quia in proceſſu magis reſolutiua ꝗ̄ ſtiptica. In hoc ergo caſu ad confortationem ꝛ exicationem materie maxime ſi fatis mollis fuerit conuenit ſi apponantur ſpongie magne noue ſupra crura tumefacta ꝛ fortiter ſuperligentur ꝛ fortius erit ſi infundantur in aqua cineris caulium ficus ꝛ uitis. Et ſi placet potes facere embrocam longam cum aqua decoctionis lupinorum uel cum dicto liſſiuo ꝑpoſito modico aceto ꝛ poſtea ſuperaſpergas de puluere ut in fen. ℞. ſeminis aneti tamariſci terefacti ſticados arabici anna.ʒ.ij mirre.ʒ.ſ.roꝛa.ℑ.i. omnia pulueriʒabis ꝛ ſuperaſperges ꝛ ut retineatur pedes peꝛ inunge cum oleo abienti ꝛ ror.añ. Ad hoc etiam ualet farina fenigreci cum aloe ꝛ poſtremo ſi nõ ſufficiant ualet alumẽ cum fimo caprino ſi ſecum miſceatur ꝛ infundatur in aceto felicitabitur operatio. In hoc tamen inherendum expertis cirugicis quia aliquando oportebit remedia uariare ſecundum magis ꝛ minus calidum ꝛ magis ꝛ minꝰ exicatiuum ꝛ aliquando ſcarificare oportet ꝛ ſcapellare ſecundum ꝙ fortemembrum fit ī uia ad corruptionem uel non pro his igitur ad doctos recurratur cirugicos ꝛ in his ad preſens ſum contentus. Et notate qõ iſtud conſilium licet factum ſit in caſu uaricum ꝛ ellefantia tamen ad omnes morbos melancolicos diligenter cõſideranti iuuamentum preſtabit ꝛ maxime ī melꝰis per aduſtionem ex ſanguine uel flate. Et ſic ſit finis. laus deo

De Dolore Dorſi.

d **Dolor dorſi fit ꝛc.** Iſte ẽ ſecundus tractatus huius fen.22. In quo ut a principio dicebatur. Intendit determinare de doloribus principaliter iuncturarum tã ꝗ̄ de uno principali nocumento iuncturie euenien te que iuncture ſunt membra apparentia in extremitatibus qꝛ i uentribus omnibus extremis utpote pectore ꝛ uentre iferiore uel qꝛ ſunt membra que extremitatibus participant ut natura cõſimilium membrorum ꝛ organicorum de quibus eſt intentio in hac fen determinare ut dicebatur in rubrica principali ad quam recurras qꝛ tamẽ dolor dorſi maximam habet conuenientiam cum doloribus iuncturarum in cauſis ꝛ cura cuꝫ ſit doloꝛ mẽbrorum neruoſorum ut ſtatim uidebitur. ℘la cuit in hoc tractatu de dolore dorſi determinare etiam de doloꝛe Illij ſibi conſimili ꝛ ſic patet rubrica tractatus dicit ſic tractatus ſecundus de doloribus horum membrorum ſ. iuncturarum de dolore ſupple etiam dorſi ꝛ illii ꝓpter conueniẽtiã diuiditur preſens tractatus. prima diuiſio in duas partes quoniam ꝓmo determinat de doloꝛe dorſi ꝛ illii. ſcõo de doloribus iuncturarum ſecũda ibi Cauſa patiens ꝛc. prima in duas ꝓmo de dolore dorſi determinat ſecundo de doloꝛe illii ibi eſt. ꝓximus huic ca. prima adhuc in tres quoniam ꝓponit cauſas ſcõo ſigna. tertio curam partes. per ſe patent preſens capitulum etiam diuiditur principaliter in duas partes quoniam ꝓmo ipſe põit cauſam patientem. ſ. membra i quibus ſubiectiue fundatur talis actio leſa que eſt dolor dorſi. ſcõo ipſe enumerat cauſas talis doloris ſecũda ibi. Et qualitercunqꝫ ſit ꝛc. de ꝓria parte dixit. dolor dorſi fit in lacertis ꝛ cordis intrinſicis ꝛ extrinſicis clauſis cum dorſo. ℘ro intellectu partis ſunt cõme moranda quedam que notata fuerunt circa principium capituli de giboſitate ut primo qõ dorſum dicit agregationem ſpondilium cum debito ordine aligatarum a radice colli uſqꝫ ad finem caude. Et ꝙ tales ſpondiles dorſum integrantes in totũ ſunt xvi. de quibus xi. ſunt ſpondiles pectoris. i. ille cũ quibus coſte coniunguntur ꝛ quinqꝫ dicuntur ſpõdiles alcatim que ſunt ultime uerſus caudam.

Cõmemorandum eſt etiam ut ibidem dicebatur circa conuenientiam ſpondilium qõ ſupra quã libet ſpondilem ad aplanandum ꝛ ne caro oſſe duro ledatur ſuprapoſita ſunt ligamenta ꝛ nerui ꝛ muſculi ut dicte ſpondiles circa poſterius additiones ꝓpeias plane leues ꝛ lubrice reddantur. Ad anterius etiam ipſarum ſunt ligamenta ꝛ muſculi ad eas in debito ſitu continendum. Cauſa igitur effectiua doloris dorſi ſubiectiue in talibꝰ lacertis ꝛ cordis ꝛ ligamentis fundatur ꝛ ex conſequenti doloꝛ in illis fit ꝛ hoc eſt quod dicit textus lege. Dolor dorſi fit in lacertis. i. ſubiectiue fundatur in lacertis ꝛ cordis intrinſicis ad debitum ſitũ ſpondilium continendum ordinatis ꝛ extrinſicis ad aplanandum clauſis cum dorſo. i. alligatis ad ipſum dorſum quia ad ipſas ſpondiles ſic ſituatas continendum ſiue hoc fit ad intra iuncturas ſpondilium ipſas aligando ſiue interius ſiue exterius.

Et qualitercunqꝫ Jam ipſe ponit cauſas do

locis ipsius dorsi ⁊ duo facit quoniam primo ponit causas que sunt cause per essentiam talis doloris secundo ponit causas que sunt tales per cōitatem secunda ibi aut propter cōmunitatem in enumeratione tamen causas per essentiam enumerat causas corporeas ⁊ primitiuas dixit igitur ⁊ est littera satis clara. Et qualitercunq; fit supple in causis talis doloris aut accidit .s. talis dolor propter frigidas complexiones. i. propter complexionem frigidam singularem hoc est sine materia. s. in dictis membris secundum modum doloris factum a frigido. secunda primi. Et flatis crudi. i. aliquando accidit propter complexionem frigidam cum materia ut propter presentiam flatis crudi in talibus membris ⁊ per flatum crudam intelligamus quodcunq; flatum imprimens sua frigiditate idem intellige de complexione calida sine materia ⁊ cum materia sed minꝰ frequenter q̄ꝫ a frigida aut propter multitudinez .s. fit talis dolor qz quicunq; humor in dictis membris inhibitus etiam sine mala complexione ut hic supponitur sed sola quantitate extendēdo ⁊ soluēdo continuū potest esse causa talis doloris postea enumerat causas primitiuas ut propter multitudinem cobitus propter quem producetur ad causam corpoream qz propter motum ⁊ agitationem maxime in partibus dorsi fiet fluxus aliquarū materierum ad dicta membra que materie erunt cā doloris uel sua multitudine uel sua qualitate uel etiaz qz que ex cobitu euacuationem spirituum debilitatis illis membris fit ut a qualibet leui causa ledantur addit. Et quandoq; fit propter causas gibositatis cum nōdum est confirmata. i. etiam aliquando fit ab alijs causis primitiuis quales sunt cause gibositatis non ꝺfirmate. i. que non sufficiūt ad perfectam gibositatem sicut uerberationes supra dorsum non tamen fortes qō sufficiant plicare spondiles qz si essent potentes facere gibositatem tunc talis dolor deberet dici dolor gibositatis ⁊ poneretur in superiori cap. ⁊ non dolor dorsi. Addit ponendo causas per cōmūitatem dicens aut p cōmūitatez quorūdam uiscerum. i. membrorum trinficorum supple aliquādo accidit hec egritudo sicut fit propter debilitatem renum ⁊ maciem eorum qz ipsis debilibus existentibus i uirtute sustētatiua grauitant ⁊ ponderant uersus uentrem maxime si hoc iaceat super uentrem ⁊ consequenter propter alligatōnem quam habuit caz dorso distēdunt ligamenta deorsum ⁊ sic fit dolor dorsi per distensionem causa cōitatis membrorum ⁊ renum.

Addit et propter repletionem uehementē uene magne. s. chilis posite super dorsum fit talis dolor comprimendo supra ligamenta ⁊ musculos dorsi aut imprimendo malam complexionem calidam ⁊ hoc sepe accidit ⁊ est signum satis euidens precipue in pueris stante febre conclusa apparitionis uariolarum propter ebulitionez factam i uena chilis fit dolor dorsi ⁊ percipitur sicut uerberati. addit aūt propter causam apostematis. s. in locis uicinis comprimendo ⁊ contrahendo ut supra dictum est de gibositate aut uulnus in cā pulmonis, s. pōt esse causa talis doloris propter alligationem ⁊ uicinitatem ut patet.

Et quandoq; fit in medio

Jam in enumerando causas doloris dorsi per cōitatem remouet dubitationem. posset aliqs dubitare dicens fit ne semper talis dolor in eadē parte dorsi rnōz qō non qz aliqñ fit in medio dorsi. ali quando infra circa spondiles alchatim fit i medio dorsi quando membrum cuius cōitate leditur directionem habet ad medium dorsi uerbi gratia si fieret apostema uersus originem artarie magne q̄ dicitur artaria adorti fieret dolor circa quintam spondilem dorsi quoniam ut dixit. H. in libello de iuuamento anelitus dicta artaria que originatur a finistro uentriculo cordis. primo terminatur ad .v. spondilem dorsi ⁊ in illo loco cedit ysofagus tali artarie unde declinat in alterem partem dans locum dicte artarie ⁊c. ⁊ sic fieret dolor circa medium propter directionem membri lesi aliquando uero fieret deorsum dolor ut propter cōitatez matricis que alligatur dorso infecius sicut fit cum appropinquat descensus mestruorum qz dilatantur uene mestruales ⁊ extenduntur ⁊ sic cōitate cum dorso fit dolor in illis partibus. Addit ultio. Q̄ iterum est quandoq; ex signis crisis ⁊ maxime cū fieri debet crisis per fluxum sanguinis narium propter .s. ebulitionem sanguinis circa uenam magnā ⁊c. lego litteram remouendo dubitationem dixit. Et quandoq; fit in medio dorsi. s. dolor sicut exēplificatum est in casu apostematis circa principiū artarie adorti ⁊ supple quandoq; fit circa dorsum inferius sicut ⁊ quandoq; fit propter cōitatem matricis sicut cum appropinquat descensus menstruorum facta cōmotione in sanguine ⁊ uenis mēstrualibus tumefactis aut supple cum fit perforatio matricis propter similem causam fit dolor circa partem inferiorem dorsi. Et cum sunt signa partꝰ alia .s. supple fit talis dolor dorsi. Iterum quandoq; ē ex signis crisis. s. talis dolor dorsi ut uerificatum ē

De Signis Doloris Dorsi

Ulum quidem ⁊c

i Jn isto capitulo signorum tria facit principaliter quoniam primo ipse ponit signa distinctiua causarum specialia ⁊ per essentiam ⁊ per cōitatem. secundo ipse ponit unam certam contingentiam euenientem in dolore dorsi. tertio ipse ponit unum signum cōe ad distinguendum si causa talis doloris est in dorso ⁊ membris superioribus uel in uentre ⁊ membris interioribus secunda ibi. Et dolores quidem dorsi ⁊c. tertia ibi in fine capituli ⁊ cum manus inuenit dolorem. prima adhuc i duas quoniam primo ponit signa causarum per essentiam secundo per cōitatem secunda ibi. Et factus causa renum ⁊ primo signa corporearum secundo primitiuarum ibi. Et factum a labore de prima dixit. Illum quidem qui est ex

frigore.i.ex complexione frigida sine materia ⁊ q̄ est ex humore crudo.s.ex frigiditate materiali.i. deambulatio ⁊ exercitium fedant secundum plurium ratio est clara q̄ exercitium ⁊ deambulatio calefaciendo perducunt membrum infrigidatum ad complexionem suam naturalem dixit tamē non tanter secundum plurium quoniam possibile est3 q̄ propter motum in corpore replero propter agitationem factam in membris aliqe pars materie fluerent ad locum ⁊ sic esset causa adictionis doloris sed in corpore satis mundo ut secūdum pluriū reperitur hoc non contingeret ideo ut plurium sedant dolorem addit. Et est eius inceptio paulati ratio autem satis clara q̄ complexio frigida tarde inducitur inter actiuas qualitates. Addit quando q3 sentitur cum eo frigus hoc uerum est ut in corpore multum sensibili ⁊ in principio cum talis cō plexio frigida inducitur uel acquiritur in corpore autem obtussi sensus forte non percideretur uel et ubi talis mala complexio esset diuturni temporis ⁊ quasi abituata q̄ tunc non sentiretur ut secūda primi de causis doloris ideo dixit quandoq3 ⁊ sic est prima littera clara lego eam.

Et factum a labore ꝛc.

Consequēter ipse pōit signa causarum primitiuarum ⁊ est littera clara. dixit factum a laboze ut ex subleuatione rei grauis ⁊ onere rei grauantis supra humeros portatura ⁊ similibus ut ab aere frigido uel unctionibus frigidis uel balneo uel pluuia ut sepe cōtingit ⁊ a cohibitu significat antecessio rei illius.i. quādo antecedit aliquod istorum ⁊ q̄ statim subsecutus est dolor ille tunc est signum q̄ causa illius fuit causa illa primitiua precedens lege litteram.

Et factus causa renum ꝛc.

Nūc ipse ponit signa causarum per cōitatem ⁊ hoc faciēdo primo ponit signa facti cōitati renum. secūdo imisset signa facti etiam a mala complexione calida satis incidentaliter tanq̄ de causa corporali de q̄ supra non fecerat mentionem. tertio continuat in signis ⁊ quarūdam causarum per cōitatem ibi. Et factum causa caliditatis ibi tertia. Et factum causa repletionis uenarum de prima dixit. Et factus causa renum est apud alchatim ⁊ ratio est q̄ renes ligantur dorso supra alchatim i loco medio inter costas ⁊ anchas dixit igitur notanter istud. q̄ supra. Et debilitatur cum eo desiderium coeundi istud intelligatur stante apostemate in illis mēbris uel stante lapide uel humore grosso in dictis membris q̄ in istis casibus maxime fit dolor dorsi propter distensionem ⁊ in dictis casibus minozantur uirtutes operationum non tantum renum uez etiam membrozum uicinorum ut uasorum seminarium transeuntium per renes ꝛc. Sed ubi est3 mala complexio calida aliqualiter debilitans forte ñ contingeret sed in tali casu non fieret notabilis dolor per uiam distensionis a cōitate addit. Et fit cū una causarum renum nōrum supple debilitatis ut si propter lapidem uel apostema in ipsis uel dillatationem collatorij unde cōiter debilitantur ⁊ se sustentare non possint sed grauitant lege litteram ⁊ est clara.

Et factum causa calidi.

Nunc ipse ut supra dicebatur ponit signa incidentaliter doloris facti a complexione calida sine materia ⁊ est lra clara dicens. Et factum cū caliditatis pure.i. sine materia significāt inflamatio ⁊ mordificatio.s.loci dolentis cum leuitate q̄ propter absentiam materie nō est grauitas ⁊ priuatione pulsationis propter idem q̄ non existente materia non intumescit neq3 ebullit ⁊ sic non percipit pulsatio ꝛc. lege tu.

Et factum causa reple. ꝛc.

Istō ē ca.

Consequenter ꝯtinuat in signis doloris per cō munitatē ⁊ dixit. Et facta causa repletionis uenarum maxime.s.chilis ⁊ artarie adorti extensaq3 per dorsum significant extensio doloris in dorso q̄ uenarum fit extensio intenduntur et ligamenta q̄ bus dorso alligantur cum caliditate propter multitudinem sanguinis ⁊ spirituum sibi uicinorum ⁊ inflatio in illis locis super eandem cām ⁊ pulsatio propter ebullitionem factam in sanguine pp probibitionem transpirationis factā ab oppillatione a multitudine ⁊ extensione. Et repletio corporis .s. totius q̄ stante repletione harum uenaz̄ que tori differuut nutrimentū tanq̄ trunci magni a quib⁹ alij minores ramificāt expedit ꝯsequenter ut aliorum fiat repletio ⁊ ꝯiter totius corporis repletio manifestatur litteram lege.

Et factum propter ꝛc.

Jam ꝯsequenter nos remittit ad ca.s. de signis cāz gibositatis supple cum nundū sunt ꝯfirmate .i. sufficientes ad gibositatē ut. s. dicebatur ⁊ breuiter dicit. Et factum pp cās gibositatis sm modū expositū significant ea que docuimus in ca. eius. s maxime si fuerit ab apostemate membroz uiciorum ex acuitate doloris febre ꝛc. Nota tñ q̄ sicut .s. docuit nos significare dolorem dorsi factū esse cōitate renum p hoc q̄ dolor ē. s. alchatim ⁊ q̄ ali qua extitit causa nocumentozum renum vt supra dicebatur per idem mediuz discurrere potes. Si dolor factus fuerit cōitate Epatis splenis media stini diafragmaē uel matricis quia stante essentiali nocumento in aliquo bozum verbi gratia apostemate possibile est ymo vt plurimum contingit fieri dolorem dorsi propter alligationem bozū membrozum ad dorsum ⁊ discurremus quod illorum sit lesum ex lesa operatione illius membri ut de Epate ⁊ splene clarum est videre per accidentia ⁊ ex loco doloris quia si fuerit propter Epar percipietur dolor magis ad destrum si propter splenē magis ad sinistz ⁊ hoc i loco ēminatōis costaz. Et si a mrice erit dolor i alchati ⁊ si a me

diastino cum difficultate anellitus erit dolor i me
dio spatularū in longū ⁊ sic per similia discurrere
potes si fuerit a stomaco uel intestinis uel mescin
terio semper te reducendo ad genera signoꝝ que
sumuntur secunda primi doc. tertia ca. i. singula
ri. Accidētia ⁊ significationes circa finem ibi ha
bes egregiam doctrinā ad hoc ⁊ similia inuestigā
dum lege lram.

Et dolores Ista est secunda pars pri
cipalis in qua ipse ponit
vnum cōmuniter contingens in dolore dorsi ⁊ est
vel necessitas errectionis vel incuuationis ita vt
homo vel cogatur stare rectus vl curuus in dolo
re ipso dorsi duo facit primo ponit conclusionē. scō
ipsam declarat ibi. Et indigentes dixit igitur prio
Et dolores quidem dorsi aut egent incuuatiōe. i.
necessariam faciūt incuuationē vel saltem dispo
nant aut egent errectione. i. necessariam faciunt
uel inclinant errectionem. Et prosequitur decla
rando dicens. Et indigentes incuuatione sunt illi
in quibus est causa spasmus ex apostemate dorsi
aut alije ex causis gibositatis. Et indigentes erre
ctione sunt illi in quibus non est necessariū quod
diuersificet reductionē anellitus ex incolumitate
lacertoꝝ a reclinatione retro ⁊ curuatione añ fa
cientibus dolorem. Notandum q̄ dolores dorsi
vt plurimū fiunt a causis proportionalibus causis
gibositatis cōmuniter accipiendo gibositatem et
pro gibositate propie accepta que est eminentia
ad posterius vel pro arcuatione concauatione ⁊
struma que est eminentia ad anterius cum plica
tione spondilium ⁊ aliquando ossiuꝝ cassi anterio
ris vel etiam p contorsione que est plicatio ad la
tus patet discurrendo in causis ⁊ primitiuis ⁊ coꝝ
poreis cum igitur cause gibositatis cōmuniter ac
cepte comotione spondilium ad anterius uel po
sterius faciunt eminentiam ante uel retro ⁊ sic
cogant hominem stare declinem ad anterius uel
erectum sequitur quod cause talis doloris dorsi si
ne gibositate cum sint debiliores illis saltem dispo
nunt hominem uel facilitāt ad hoc uel ut incur
uetur uel errigatur uerbi gratia stante apostema
te in aliquo uiscerum interiorum per uiam tactus
spondilium ad anterius fit ut inclinetur homo ad
anterius ⁊ si uult errigi magis dolet ita etiam stā
te materia humida implente ligamenta ⁊ muscu
los interiores trahente ad anterius tunc inclina
tur homo ad anterius uel propter spasmum in di
ctis membris ut declaratum est supra in causis gi
bositatis ⁊ in talibus causis fit difficultas in anel
litu ⁊ diuersitas ⁊ propter constrictionem pecto
ris ⁊ inobedientiam instrumentoꝝ in motu pro
portionabilibus uero causis existen in musculis
exterioribus disponitur homo ut non possit plica
ri ad anterius quia musculi non obediunt tali pli
cationi uerbi gratia apostematis dictis musculis
uel aliter in eis facto tetano ita ut non reddantuꝝ
plicabiles cogitur tunc homo stare rectus ⁊ in ta
li casu propterea non difficultatur uel diuersifica
tur anellitus tum qz non minoratur concauitas
pectoris tum qz instrumenta maxime in anellitu
deseruientia vt intrinfica stant incolumia ut sup
ponitur. Et hoc totum intelligebat in textu satis
difficili lego lram. Et dolores quidem dorsi aut
egent incuuatione. i. disponunt ⁊ aliquando ne
cessitant ad incuuationem aut errectionē. i. ad
errectionem inclinant uel necessitāt ⁊ hoc decla
rando dixit. Et indigentes incuuatione sunt illi i
quibus est causa spasmus ex apostemate dorsi. i.
lacertoꝝ dorsi intrinsicoꝝ aut alijs supple causis
fit spasmus illoꝝ membroꝝ q̄b ex apostemate ut
ex repletiōne uel acuitate doloris a mala comple
xione ꝛc. uel aliter alijs. i. quādo ex alijs causis gi
bositāt vt ex materia replente musculos dorsuꝝ
grauitante uel ex nocumento membroꝝ intrinsi
corum dorso alligatorum fit dolor dorsi tunc fit in
curuatio in tali dolore utz addit. Et indigentes
errectione sunt illi in quibus nō est necessarium
quod diuersificet reductionem anellitus. i. in qb⁹
nō obstāt cā pp quā necessario fiat diuersus anel
litus in reductione ymo permanet eiusdem mē
sure subsequens cū precedēti. Ex icolumitate lacer
toꝝ ⁊ reclinatione retro ⁊ incuuatiōe ante facie
tibus dolorem. i. pp icolumitatē lacertoꝝ qz nō
sunt lesi lacerti intrinsici ymo sm se sunt obedien
tes ⁊ in reclinatione retro ⁊ incuuatiōe añ facie
tibus dolorē. s. qñ tales lacerti sunt lesi cū hoc tñ
supponatur q̄ in lacertis extrinsicis nocumentuꝝ
ad uerificandum textum.

Et cuꝫ manus In hac vltima pte
ca. ipse declarat p
signum cōe manifestū qñ cā faciens dolorē est in
dorso vel uentre. Et dixit breuiter. Et cū manꝰ
inuenit dolorē ita. s. pro compressione manus fiat
dolor tunc causa est in dorso. Et si nō inuenit. i. si
compaimendo non propterea fit dolor tunc causa
est in uentre. Nota q̄ lra potest dupliciter legi qz
per dorsum possumus hic duo intelligere qa aut
per dorsum intelligimus agregationem spondiliū
cum ligamentis ⁊ musculis extrinsicis tamen ⁊
non intrinsicis aut per dorsum intelligimus agre
gatum ex spondilibus ⁊ musculis sine ligamentis
extrinsicis ⁊ etiam intrinsicis si intelligamus pri
mo modo plana est littera qz si causa doloris fue
rit in extrinsicis membris cuti imediate suppositis
in compressione manus inuenit dolorē ⁊ causa exi
stente in itrinsicis vel alijs mēbris interioribus nō
secundo modo accipiendo dorsum etiaꝫ ut credo
vera est lra maxime in corporibus macris qñ cō
pressione exterius facta ēt si causa sit in musculis
intrinsicis via vicinitatis fiet ēt dolor sed si fuerit
in ventre in membris cōtentis i cōcauitate interio
re vt in renibus stomaco splene ⁊ similibus vt su
pra dicebatur in causis per cōitatem tunc manus
nō inuenit dolorem lege sicut placet. Et sic finis
huius capituli.

De cura doloꝝ dorsi.

Portet ut redeas Istō ē ca. o de curā doloris dorsi ut dicit rubrica capituli diuidatur presens capl'm prima diuisione in tres partes quoniā primo pro tali cura nos remittit ad alia loca secundo ponit curam satis generalem discurendo p causas a quib⁹ euenire potest tertio ponit curam talis doloris euenientis a causis utplurimum contingentibus secunda ibi Frigidus vō. iquātum tertia ibi. ꝛ quoniā plurimum eius de prima parte est lr̄a clara ꝛ dixit o3 ut redeas in ea. s. cura ad curationes doloꝝ iuncturarum quas diebus paulopost. s. Et curatōes gibositatis ꝛ ventositat facien gibositatez supplequas diximus in ca. gibositatis. nam vna est cura vel. s. proportionalis ex quoꝝ similibus fiunt causis vt supra dictum est lege tu. Frigidus vero nunc ipse prosequitur ponendo curam generalez discurendo per causas possibiles et posset diuidi tot partes per quot discurit causas partes patent. Sed legendo lr̄am continuam dicit primo de frigido sine materia. Frigidus vero iquantū est frigidus. i. inquātum est immaterialis ꝫ a mala tñi complexione dependens oportet ut curetur cum ebibitis. s. alterantibus ꝛ nō euacuantib⁹ nisi forte esset intentio ad materiam in toto dubitātes de fluxu q̄ tunc oporteret euacuare ꝛ Emplis ꝛ vnctionibus predictis in ca. preteritis. i. nouiē dictis s. de doloribus iuncturarū ꝛ de gibositate. Addit ꝛ inquantum est illic humor crudus. i. mala complexio frigida cū materia oportet ut fiat euacuatio cum eisque sunt sicut iera de pulpa coloquinti de. i. magna ꝛ pillē fetiō q̄n tales mās materias tales euacuant ꝛ a mēbris longinquis. hoc tamē intelligatur facta in tali materia aliqua digestione ꝛ no. qō ibi non laudat leuia euacuatiua q̄ talia nocent vt magis declarabitur̄ de doloribus iuncturarum cum aliqualiter materiam agitēt ꝛ nō sunt ad educendum potentes sed laudat solū medicinas fortes quarū est ꝛ materias grossas ꝛ ab extremis membris euacuare ꝛ tales sunt vt iera logodion que fm. d. A. quinto can ē illa yera tamen meiue distinctione tertia posuit yeram colloquintidos et discripē Rasis ꝛ icasu valēt ꝛ pille dicte maxime virtute gumarū intrantiū ꝛ tu vide descripē locis suis.

Et factus labore Ponit curaꝫ facti a labor ꝛ est lr̄a clara dicens. Et factus a laboꝛe ꝛ similibus. s. ex portatione supra humeros granis boneris vel longa itineratione vel statione pedes longa. vnde pp aliquam talium cārum sequitur debilitas i virtute ꝛ dictarum partium dorsi lassitas ꝛ dolor pp causas supra assignatas vt propter fluxum aliquarum materierum ad dorsuꝫ oportet ut succurratur cum cibo bono ad virtutem vinificandaꝫ. ꝛ vnctionibus temperatis ꝛ olijs tepidis ad dicta membra lassa ꝛ forte aliqualiter atrita confortātia ꝛ materiā fluxam resoluendo prosequitur dicēs Et facti a coitu cura illius est cura eius qui debilitatus est ex coitu ibi supple recurras ad .xx. terti. Addit. Et facti causa renum curatio est cura debilitatis renuꝫ ēt supra posita. xviij. ꝛ. xviiij. tertij in debilitate sua essentiali dicit consequēter ꝛ est notabilis text⁹. Et facti. s. doloris causa repletionis venaꝫ plurime fm modū supradictū. Cura est flā ex curuatura genu ipsa. n. i dispositione sanat eum. i. statim ꝛ subito. Addit ꝛ propriē cuꝫ sequuntur inunctiones ex oleo roxato ꝛ similib⁹. s. ad infrigidandū ꝛ remittendū ebullitionem ipsius sanguis. Pro intellectu huius particule est primo notandū qō in hoc casu maxime necessaria ē flomia qñ licet nō adhuc fiat febris vel ruptura uene vel factuꝫ sit aliquod notabile apostema tamen quia dubium est non facta flā de aliquo huiusmodi necessaria est flā. Et pro hoc facit singularis textus. d. H. in libro de flā distin. pria ca. v. cum dixit sic. Non enim solum qñ iam magna affuerit egritudo flobothomare est tempus sz cū suspicatur debens preuenit eni eruditio quā ypodixit docens nos quecūqꝫ presentibus iaꝫ egritudinibus recte vtiqꝫ agemus melius esse hic secūdum principia earū vel debentibus incipere anticipare facientes ut predicte intentiones ad sanas adhuc transferantur hoc tamen intelligatur stā te roboꝛe semper virtutis. Secūdo notandum qō licet textus dicat fiendā flāz ex curuatura genu nō intelligamus qō sub curuatura reperiatur hec uena sed exterius ad domesticaꝫ uel siluestrē partē. nam licet. d. A. quarta primi ca. proprio de flā uenarū in tali loco nullā fecerit mentionē cū loquebatur de flomijs uenarū pedus tamen alie bas. viiij. pratice ponit duas uenas i exteriori parte genu que aliquando flobothomāt. H. ēt i libro supra allegato distin. scōa ca. iiij. pōit duas uenas in cruribus differentes a uenis cossarum ꝛ pedus inferiorum ꝛ has ego intelligo illas q̄ sunt apud genu credo tamen per iuuamenta flomie dictaꝫ uenarum que illis locis colliguntur ꝛ a. H. ꝛ Alie bate quod dicte uene sint que in pedibus inferioribus dicuntur fiatice uel safene quia eeundem sunt iuuamentorum etiam propter directionem ad illas quod tamē hic eas laudauerit flobothomari ideo fecit ut existimo quia cum proximoꝛes sunt loco dolenti ꝛ dubium uehemens fit uel de ruptura uenarum uel apostemate superiorius mēbrorum citioꝛ fiet diuersio a prohibitione apostematis ꝛ citioꝛ euacuatio materie habundanē ꝛ sic prohibitio rupture uenarum quam si ex safenis uel fiaticis fieret. laudarem tamen ego in cāu stante multa plectoria ut primo fieret euacuatō de una medicina ꝛ breuiter obseruentur illi canones in hac flobothomia qui obseruari deberent in cura sinoce inflatiue ꝛ talē euacuationem ipse presuppossuit. Tertio notandum quod ex uerbis textus infinuauit nobis modum circa actum practicum ut quod presens fiat flobothomia deinde ponant circa locū doloris infrigidātia ꝛ extractiua inflationis ex oleo roxato ꝛ similibus qñ si uellemus nō flobotādo infrigidare ꝛ extinguere maius sequeretur nocumētū ut fuit canon .d. A.

prima quarti de cura febris sanguis cū dixit. Et scias q esse contentus infrigidatione z dimittere fram z solutionē uentris addit in oppillatiōe z co bartatōne qr additur putredo z calic in fliqua di spositione ꝛc.lege tu lram. Addit facti causa gibo sitatis.i.causis ꝓportionalibus causis ꝓductiuis gibositatis tū debilioribus vt supra dicebatur in causis. Curatio est cura gibositatis ad illuz igi tur locum recurras patet lra.

Et quoniam Jam in hac tertia parte ca.ipse ponit curā cāruz vtp'lur mū ɔtingentiū z diuidi.pōt ps in tres par tes quoniā primo ipse ponit ipsaruz cārum curaz generalem z remissiuam.scōo specialez aducēdo particularia medicaia tertio ponit cām applica tione remedioruz localium scōa ibi verum de cu rationibus ꝓprijs tertia ibi. Et melius quidē est ꝛc.in fine de prima parte dixit z est lra clara. Et quoniam plurimum eius quod accidit ex dolore dorsi.s.a causis non accidit nisi ꝓpfrigus aut ꝓp debilitatez renum tunc oportet vt sit plurimuz cu rationis eius ex parte eoruz.s. frigiditatis vel de bilitatis renum z remittēs nos dixit. Et nos iā compleuimus sermonē in curatione renum z sup ple consequenter de debilitate eorum.xviij.tertij Et compleuimus ēt sermonem in calefactiōe dor si in ca.gibosit supra ad illa igitur loca nos remit tit lege lram.

Verum de curationibus.

In hac secunda particula ipse ponit curaz spe cialem adducendo particularia remedia z posset diuidi i tot partes quod specialia ponit diuersa re media sed legendo cōtinua lram primo dixit z est clara lra.veruz de curationibus ꝓprijs doloꝛi dor si frigido z administratio olei de euforbio soli.i. ad vnctionē compositionem eius z vtilitates po suimus supra de cura gibositatis ibi recurras qm est singulare.addit z de potōibus exptis ad ipsuz est diatesseron z triacha scribit ab oibus auctoꝛi bus patet q merito componentiū quatuoꝛ calido rum z subtiliantium que intrant valet aut oleuz de cherua cum aqua Apij verbi gratia. ʒ.i. cum ʒ.ij.aque apij cherua ē cataputia maioꝛ ab ali quibus oꝛ mirasolem vel pentadactilus aut fissa mus agrestis in suma est cal. z siccum in scōo fit oleum ex semine eius est dissolutiuuz z confoꝛtat membra maxime frigida z fit de eo duplex oleuz simplex z compositum quinto cañ sed compositū est vehementis caliditatis credo q de composito non intelligat.d.A.cū exibet ipsum in via positio nis sed tamen de simplici dixit Serapio q nō de bemus eo vti in cibis sed in lucerna ꝛc. tū.d. A. sepe eo vtitur per superius. Et nota hic q .d. A. laudat eum exiberi non solum sed cum aqua apij rō est qr tale oleum satis tenacitate. z viscositate participat vt igitur acquirat penetratōz ad longi quas partes fit eius mixtio cum aqua apij. Addit ponendo aliam potionē magis gratam. Et supple cōuenit ut bibat patiens a cā frigida infussionez ciceris nigri z acoꝛi multotiens cū quattuor ʒ. bu tiri z. ʒ.i.melis. Jstud idem ponit .xi. ɔtii sub p pria forma saluo q non ponitur acoꝛus de mente gatiscuch esset suauis potus sumendo.s. ʒ.iiii.di cte infusionis cum ipso butiro z mele ista omnia iuuant membra neruosa calefaciēdo z notate q notanter dixit infusionē ciceris z non dixit deco ctionē ut virtus corticis tantū z nō substantie ci ceris absoluatur qr substantia ciceris uentosa exi stens que in decoctione reciperetur forte nō iuua ret ymo noceret z utatur hac infusione. xiiij. die bus in loco allegato.i. multo tempore qr non est timoꝛosa z ē suauis. Addit. Et comestio spargoꝛū z assiduatio eius ē iuuatiua valde. Jstud uale re vī deriuādo materiasad vias vrine non sua ca liditate que remissa est ut quinto collz z secundo cañ z cum multa ɔiūgitur humiditate ideo non laudarem nisi in coꝛpore satis puro vel forte hoc facit a ꝓprietate vt scribitur.xi.ɔtii vl de mēte dyam.qō tamen alibi nō repio dixit tū.d.A. scōo cañ bibitur eius decoctio ꝓp doloꝛem doꝛsi z scia tice. Addit prosequendo. Et pillē soluentes habē tes hunc doloꝛē qui sunt frigide cōplexionis sunt pillē fertide. Jstas pillas omnes laudant i talib' dispositionibus z patebit ipsaruz utilitas inspiciē ti compositionem ipsaruz per ea que supra dicta sunt. Addit ō Emplastris. Empla uō sūt boc mō Nam Emplum cum oleandro sanat illuz qui an tiquus est de oleandro dictuz est supra quid sit z de mente.d.A.etiā secūdo cañ fit ex eo Emplruz doloꝛi doꝛsi hoc etiam.xi.ɔti.ad finem de mente. Tabir.dixit si empletur spinale i quo fit doloꝛ an tiquus cuz oleandro sanabitur addit. Et impla stratio ex eis que sunt ꝛc.omnia clara sunt ex eis que supra dicta sunt qr de omnibus bis simplici bus supra facta est mentio sed notate hoc dictū q in oleo de lilio inest ꝓprietas mirabilis ꝛc.cla ra est lra lege eam tu.

Et melius In hac tertia pte ca. ipse po nit vnam regulam obseruan dam in applicatione vnguentoꝛū z oleoꝛū in casu isto. Et dicit. Et melius quidez est vt calefiat doꝛ sum in primis fricando cū panno aspo deinde in ungatur comprimendo rō cañ est qr per talē pre cedentem calefactionē iductam cum fricatione aperientur pozi cutis vnde fortiē postea inungen do preparatur transitus medicine ad locum pro fundum ad quem forte non penetraret non facta tali preparatione. Et ex hoc inferratur z notate q iste canon non tamen appropriatur in hoc cāu sed amplari debet in oibus morbis intrinsicis in quibus difficulter transit virtus medicine exterl' applicando vt in passionibus iuncturarū z passio nibus pectoris z cerebri cuz volumus extrinsicus inunctiones fieri debere ratio est eadem vtz.

Et sic est finis huius ca.non sūmo ca. propter temporis breuitatem neqz pono ordinem in cura propter ea que supra dicta sunt de gibositate.

De doloꝛe illij.

Et proximus ꝛc. In .5. ca. d. A. determinat de uno dolore qui est in cauſis ꝛ cura cõicat cum dolore dorſi ſ. de dolore illij vel illiorũ ꝛ duo facit principaliꝫ quoniã primo ipſe ponit quedam generalia circa hanc diſpoſitionẽ ꝛ eius cura ſcõo ſpialiter determinat ponendo eius ſpialem curã ſcõa ibi. Et de curatione propria prima ps poſſet in ptes tres diuidi ſm tria dicta pricipaliter quoniã primo excuſando ſe remouet obiectões que hic legitime oriri poſſet. poſſet aliquis merito dubitare qr̃ i hac ſen determinat de dolore bozũ mẽbzozũ cum in generali rubrica dictum ſit in hac ſen determinãdũ de egritudinibus accidẽn in extremitatibus mẽbzorũ cum tñ dicta mẽbza nõ ſint extrema aliquozuꝫ dictozũ modozuꝫ vt videbiꝫ nãm bozũ mẽbzozuꝫ ꝓſideranti remouẽdo ergo dixit ꝙ talis dolor. ſ. in cauſis ꝛ cura ẽ proximus huic ca. ſ. de dolore dorſi ymo ſatis rõnabiliter pp ptinentiã ad ca. precedens ponit in hoc loco de tali dolore determinari Et hoc intẽdebat cũ dixit. Eſt proximus huic ca. dixit ſcõo ponendo cãm vtplurimũ contingentes ſm quã cõicat cum dolore dorſi. Et plurimum eius eſt nẽtoſum flaticũ. i. ut plurimũ dolor ẽ dependens a nẽtoſitate cuius cã fouẽs ẽ flã dixit. tertio pro ꝓtinuando ptinẽtiaꝫ ad ca. precedẽs. Et appropinquat ei. ſ. dolori huic illiorũ quãtũ ad curã cura eius. ſ. doloris dorſi pro intellectu ptis eſt aduertẽdũ qõ apud medicos reperiunt iſti termini yliom p. m. ꝛ ylion. p. n. q termini diuerſa ſignificant nam yliom eſt tertium de inteſtinis gracilibus deſcẽdẽdo ꝛ aliis longi⁹ ꝛ in eo plures ſunt ĩ uolutiones q̃s in aliis iõ dictũ ẽ iteſtinũ longũ ſub tille involutum ab Aui. ſupra. xvi. tertij ca. primo ylion aũt ẽ mẽbzum muſculoſum dorſo iherens ꝛ ſunt duo talia dicta membra ꝛ breuiter ſunt duo muſculi ſuppoſiti renibus ad ipſos ſuſtentãdũ ꝛ dicunt lumbi ꝛ dolor in talibus mẽbris factus dr̃ dolor ylij vt ſonat rubrica ca. ꝛ ſi dolor fuerit inteſtinalis in gracilibus inteſtinis dr̃ illiacus ꝓpter inteſtinum ylion cõnumerari inteſtinis cauſa aũt qr̃ i dictis mẽbris vtplurimũ fiat dolor ventoſus flaticus ſatis nõ ẽ ex ſupra dictis cũ dicta mẽbra muſculoſa ſint frigida ꝛc. Et ſic eſt clara littera lege eam tu.

Et de curatione Nũc ipſe ponit curã magis ſpialem huius doloris ꝛ primo curam cauſe vtplurimuꝫ contingẽn. ſcõo aliarũ cauſaruꝫ ſecunda ibi. Nõ ſi fuerit dixit igiꝭ ponẽdo diſcripꝭ quarũdã pilꝭ ruꝫ que ſummi debent partim ad digerẽduꝫ materiem frigidam ꝛ aliqualiter enacuañ ꝛ mẽbra cõfortañ. Et de curatione propria ẽ vt ſumatur fenugreci ꝛ granorũ maſcet ꝛ ſeis apij ꝛ ameos ꝛ .33. cinamomi partes equales verbi gratia .3.5. Serapini quantum omnia ꝛ fiant ex eis pilꝭ vt auellane. i. partem debent ſpecies pulueriȝari ꝛ Serapinum in vino diſſolui ꝛ omnia ſimul in paſta reddigi poſtea pilꝭ conficiãtur ꝛ poſſunt duꝫ de eis omnibus duobus diebus exiberi hoc itellãgitur niſi ſtomac⁹ ſit leſus qr̃ multũ nocet Serapinum ſtomaco. Jn eis ſtant intentiones que dicte ſunt i fenugreco ſemine apij ꝛ Ameos. Stat in primis intentio ad digereñ talem materiam ꝛ in locis longinquis in .33. ꝛ cinamomo ꝛ digerẽdi ꝛ confortandi ſimul ſtat intentis in Serapio ꝛ digerendi ꝛ ſoluendi materiã in dictis locis exiſtẽn vnõ dixit Meſue qõ mirabiliꝫ ſoluit mãs groſſas ꝛ dixit. d. A. ca. ꝓprio ꝙ ſolnit ab anchis ꝛ ꝛ intellige a materijs eis circũſtañ lege liꝫ. Qz ſi fuerit nũc ipſe remittit curã aliarum cãrum ad alia loca. Et dixit ꝙ ſi fuerit pp apoſtẽa i mẽbzo ſ. yllio aut in eo qõ cõicat ei puta in matrice i mulíere vel in inteſtinis groſſis vel renibus tũc curatio eius eſt illa cura recurre ad tertiã quarti ꝛ ad loca in quibus determinaꝫ de nocumentis dictorum mẽbzorũ ꝛ tibi ibidẽ manifeſta fiet cura. Addit vnã regulã de cauſis huius doloris ꝛ ẽ liꝫ clara dixit. Et parũ qdem fit. ſ. talis dolor pp malitiã cõplexionis calide. ſ. ſine materia aut cum materia niſi ſm ſemittam cõitaẽ mẽbzorum urine. ſ. renum ꝓcipue ꝛ inteſtinorũ. Et addit. Et ſignũ ꝛ cura in hoc. ſ. caſu male cõplexionis calide ſingulis uel cũ materia in renib⁹ uel in inteſtinis manifeſta ſunt ſupple ex dictis in .xvi. ꝛ. xviii. tertii. Notandum ꝙ rõ qr̃ raro talia mẽbra ĩcurunt dolorem pp malitiã cõplexionis calide ꝛ ſicce immaterialis vt materialis ſumitur ex dictis ſupra qñ talia mẽbra ſunt de natura frigida ꝛc. aliqñ tñ ui cinitate renuꝫ talẽ malitiã incurrunt cum renes ſint mẽbra calida ꝛ facile iflabilia et ñter apta et malã cõplexionẽ calidã materialem et immaterialem incurrere et ſic vicino cõmunicare. Sz tu diceres ſcõum hoc non apparet ꝙ dicta membra debeant incurrere dolorem a tali cauſa cõitate iteſtinoruꝫ cuius oppoſitum dicit textus cuꝫ inteſtina ſint membra natura frigora qz paniculoſa dicas ꝙ motiuum haberet euidentiam niſi ad inteſtina multe coniungerent vene mediãte meſenterio ꝙ quas in ipſis inteſtinis mandari poteſt materia collerica et maxime quia inteſtinum ileum dictis membris vicinatur ꝛ ad eum multũ fluit de colera ad expulſiuam ſtimulandam etiaꝫ multi rami uenarum ſibi cõmunicãt ad humidũ lubricoſum ſugendum ꝛ pro tanto ex fluxu talis materie collerice ad dictum inteſtinum propter uicinitatem non inconuenit uel tantũ interdum malam complexionem ſine materia cõicari et aliqñ cũ mã cõicaꝫ. Et pz ſnia liꝫ et clara ẽ liꝫ lege eã tu. Segꝫ glorioſum ca. de doloꝛib⁹ iũcturaꝝ ꝛc.

De doloribus iũcturaꝝ ꝛ eis q̃ cõicant podagre ꝛ ſciatice ꝛ aliis.

Aula patiens in ꝛc.

Jn hoc ſecundo tractatu ſpecialiter p ſequitur de doloꝛibus iuncturarum ꝛ tria pricipaliter facit quoniã primo determinat

de egritudinibus iuncturarū generaliter quātum ad ipsaz cās signa z curā. Secūdo ꝑncipalr facit capl'm ō cautella ab huiusmōi doloribꝰ iūcturaz tertio specialius descendendo ponit curaz siatice secunda ibi. oportet ut utatur ille tertia ibi in ca. sequēti. Cura que magis ꝓpria ē ꝛc. Prima pars etiam in tres diuiditur qm̄ primo ipse determinat de doloribus iuncturarum quātum ad causas z tempora eoruz ꝛc. secundo ponit signa tertō curam secunda ibi in prin. sequentis ca. illius qō ꝛc. tertia ibi cum cognoscitur. Pris capl'm prima diuisione diuiditur in partes quattuor qm̄ primo ipse determinat de doloribus iuncturarum satis generaliter enumerando causas z tempora ꝛc. secundo specialiter determinat de siaticha z doloze anche tertio ipse ponit comparationē i facilitate z difficultate redditus siatice z podagre ad alios dolores iuncturarū quarto ipse reddit ēt ad determinañ de siccatica z podagra spialius secūda ibi

Siatica uero tertia ibi dolores quidez iunctu rarum quarta ibi. Et materia quidē siccatice.

Prima pars ēt diuiditur in quatuor qm̄ primo ipse ponit causas euentus doloris iuncturaz secō ipse ponit cozpora que aptioza sunt ad tales dolo res z causas multiplicatōis talium dolorum respe ctu alioz dolorū. tertio ponit uarios modos termi nationis quarto ipse enumerat tēpora aptioza ad tales dolores cāndos scōa ibi. Et aptioza ad hoc tertia ibi. Et multociens quidem inuiscātur quar ta ibi. Et aptioza tēpora prima adhuc i duas qm̄ primo ipse ponit unam diuisionem causarum ta lium dolorū secō subdistinguit mēbra prime diui sionis secūda ibi. Amplius distinguamus de pri ma igitur pte ponendo unā diuisionem generalez causarū dixit. Causa patiens in his egritudinibꝰ ē membrū suscipiens z causa officiens sunt cōple xiones z materie male z causa instrumentalis ē dilatatio meatuū naturaliū accidentalis aut ex creatione aut euentus complexionū nō naturaliū quas accidere facit motꝰ z vacuitas z raritas ac cidentalis aut pp creationem sicut est in carnibꝰ glandosis. Pro intellectu ptis est attendendū quod apud auctozes medicine reperiūtur in dolo ribus iuncturarum quidā ēmī medicinales appro priati. Nam reperiuntur isti termi gutta arterica ciragia sciatica z podagra. Arterica ꝓprie ē passio in pluribus iūcturis simul cū in oibus vel saltem pluribus vt in iuncturis colli dorsi manuū pedum z similium z dicitur arterica ab artus qō ē iunctura vel cōcatenatio quod idem est qz iun cture cum ligamentis ꝛcatenantur z teneo tenes quasi idem sonet arterica quod doloz tenēs artus vel cōcatenationes vel iūcturas z talis doloz plu rimū iuncturaz ꝓprie ēt dicitur gutta vel stilici diū quia talis doloz plurimū iuncturarū simul fit potissimum per defluxū humoꝝ ad iuncturas z ñ fit talis doloz per viam paulatine congestiōis hu moruz in talibus iuncturis qm̄ non fit verisimile omnia membra iuncturarū esse equaliter debilia in digerendo male z indebite superfluum expellē do. Sed si stante in uenis plectozia vt plenitudie sanguinis z aliozum humoꝝ tunc nō ꝛctenti debi te in eis p poros venarū z mēbroz defluūt ad iun cturas plures simul cū quo etiā stat quod ad iun cturas tantū pedū vel manū fluant z sic patet qō artetica z gutta vt multum fuerit per viam defluxus vbi dolozes aliarū iuncturarū particularum aliquando fiunt per viā paulatine ꝛgestiōis. Ad uerte tamen qō multi alij mozbi a doloribus iun cturarū fiant· vtplurimū p viam defluxus vt pa ralisis squinātia obtolmia z similes nō tñ appellā tur gutta vel stilicidiū sic doloz iuncturarū a tali causa z ratio sumi potest ex hoc qz defluxꝰ mate rie ad iuncturas magis assimilatur stilicidio vel gutte q̄ fluxꝰ materie ad alia mēbra quoniā licet in iuncturis sit manifesta ꝛcauitas z sic uideant ad susceptionem supfluitatem dispositē tñ ex alia ꝑte natura minuit iuncturas ꝛdesup musculis z li gamentis miro modo ꝛtestis ad eas roborandas vnde difficulter fit transitus materie intra iunctu ram z sic paulatine destillat z sic ꝛueniēter gutta dici potest non sic est defluxu ad alia membra ar tetica igitur z gutta ꝓprie sunt noīa sinonima. Ciragra ē ꝓpꝛie doloꝛ in iuncturis manuū cū cu bitis vel cum digitis z dicitur ciragra a ciros qō est manus z gradioꝛ ris quasi supgradiens manꝰ sicut ciromantia dicitur ars docens dispositiones hominū p venas z lineas z figuras manuū. Sia tica dicitur ꝓprie doloꝛ circa anchā maxime cū a iunctura icipit anche z descendit ad cossam z aliquādo usqz ad genu vel calchaneum extēdi tur. In ancha aūt tria considerantur. s. primo su perioꝛ pars ossis cosse z vocatur vertebrū z os ro tundum a vertendo. qz vertitur in gradiēdo i cō cauitate ossis superioris sibi contigui z illa conca uitas qō ē scōum in ancha ꝛsideratū dicitur pissis vel fia est tertio ligamentū ligans vertebruz cum pisside vel fia vnde fit iunctura. Sunt ēt musculi circūuoluentes dictā iuncturā z hoc totū appella tur ancha doloꝛ igitur factus in musculis superio ribus huius iuncture z nō in ossibus dictis neqz in ligamēto vt quidam dixerūt cū sit natura crea tum insensibile pp fines colligendos primo primi dicitur doloꝛ sciaticus pp ꝛcauitatē dicte iunctu re que dicta est fia. Siatica igitur est doloꝛ siam tenens ad modum dictum podagra aūt est doloꝛ in articulis pedum z calcaneis vnde dicitur poda gra quasi doloꝛ pedum supgradiens. Secūdo no tādum quod. d. A. circa hanc ꝑtem enumerando causas bozū dolorū solum enumerauit causas in duplici genere cārum. s. in genere cause efficiētis z materialis per se vel reductiue nullam faciens mentionem de causa formali uel finali z hoc nōn ter fecit quia secūdum ueritatem harum duarū causarum tantum sumitur uaria indicatio de in genio curatiuo nam finis egritudinis semper est idem ut lesio operationis z ideo semper vna ma net intentio que est reductio ad operationem na turalem hec aūt reductio inducitur multipliciter uariando intentiones secundū uarietatem cāruz

Digitized by Google

efficientiū vel materialiū ſecūdū.n.varietatē illa rū ſumittitur varia ellectio triū regulaꝝ principa liter facientiū ad igeniū curatiuuz.ſ.de qualitate medicine ꝛ quātitate eius ꝛ hoꝝ ipſius ō quibus clara fit mentio quarta primi ca. i. In his tribus tota vis principaliter curationis exiſtit vt ibidem hz videri. Idem dico de cauſa formali que licet alia ſit in alio ꝛ alio modo qz tamē varietas cu rationis ab illis duab⁹ cauſis tm̄ ſumittitur vel ad illas tantū reduci pōt iō de illis tantū faciens mē tionē ſufficienter factā exiſtit qō aūt per ꝺſidera tionē illaruz tantū cauſaꝝ ſufficienter habeatur regule de igenio curatiuo patebit ꝺſideranti ꝛ vi denti que ſcribuntur loco allegato.vlterius itelli genduz qō in enumerādo dictas cauſas enumera uit principales ꝛ inſtrumētales in vtroqz genere ꝛ de principalibus efficientibus imediatas ꝛ me diatas mēbrum.n.ſuſcipiens.i.in quo ſubiectiue eſt dolor eſt cauſa materialis pricipalis ꝛ imedia ta talis egritudinis diliatatio aūt meatuū ſiue ſit naturalis ex creatōe ſiue accidentalis ex rpze vt ex receptione medicinarū aperitiuarū iſta eſt cā inſtrumentalis reducibilis ad genus cauſe mate rialis ꝛ ſubiectiue vtz complexiones aūt male ꝛ materie male ſunt cauſe principales effectiue ſi ſint in iunctura dolente imediate ꝛ ſi ſint i aliquo principali membro ſunt cauſe pricipales ꝛ midia te qm̄ pp malam cōplexionē membri principalis multiplicātur male materie ꝛ tādem a fortiudi ne membri expelluntur ad debilia vt iuncturas ꝛ ſic ſunt cauſe principales effectiue mediāte dolo ris iuncturarū motus aūt ꝛ vacuitas.i.inanitio ꝺſponētes ad inflammationē ꝛ ad malam cōplexio nem ꝛ curſum materierū ſunt cauſe iſtrumētales tenētes ſe ex parte cauſe efficientis ꝛ hoc intelli gi poteſt ꝛ mediate ꝛ imediate ſcōz qō dicta cō plexio acquiri pōt aliqō principaliū membroꝝ vt membris ipſis dolentibus motus tamen ēt eſſe pt cauſa iſtrumētalis tenēs ſe ex cauſe pte materia lis pro quanto pp motū membro debilitato ꝛ ſu per calefacto ipſum fit diſpoſituz ad facile ſuper fluitates recipieñ. Idez dico de vacuatione ꝛ ina nitionepp quod dixit. S. ſecūdo ꝓnoſticoū circa finem comento. lxv. in fine comenti qō effuſio hu morum ad membra que mouentur ꝛ calefiūt eſt facilioꝛ. Et ex his apparet clara lra lege eam. Cauſa patiens.i.materialis ꝛ ſubiectiua in huiuſ modi egritudinib⁹.ſ.articulozum ē mēbroꝝ ſuſci piens.i.principalis ꝛ cauſa efficiens ſunt comple xiones ꝛ materie male ita qō male addatur etiā ad complexiones qz male cōplexiōis ſunt cauſa efficiens imediate doloꝛis ſi ſint in membro dolen te. Et cauſa inſtrumentalis. ſ. tenens ſe ex parte cauſe materialis vt membroruz ſuſcipientiū. Eſt dillatatio meatuū naturaliū.i a natura deputato rum ad deferendū ad talia membra nutrimentuz accidentalis ut propter medicinas aut ex creatio ne aut euentus complexōuz naturaliū quas acci dere facit motus ꝛ vacuitas.i.inatio ſupple ſunt cauſe efficientes imediate vel mediate ſecunduz modum dictū ꝛ conſequenter motus ꝛ vacuitas ſunt dictarum cauſarū cauſe inſtrumentales pñt etiam vt dictum eſt eſſe cauſe inſtrumentales ꝛ ſe tenere ex pte cauſe ſubiectiue ſicut raritas acci dētalis membro acquiſita vt pp caliditatem vel ex creatione ſicut in carnibus glandoſis eſt cauſa inſtrumentalis ſe tenens ex parte materie qz per has diſpoſitiones membra reduntur apta ad rece ptionem ſupfluitatum ita etiaz per malā comple xionē accidentalē ex motu.ſ.mēbro debilitatū di ſponitur ad receptionē ꝛc. Et ſic mala complexio tenebit ſe ex parte cauſe iſtrumētalis materialis iō addidit. Et raritas accidentalis aut pp creatio nem ſicut ē in carnibus glādoſis .i. ſicut iſte ſe te nent ex parte materie ita ēt euentus cōplexionū ꝛc. ſe tenere poſſunt lra fuit aliqualiter difficilis

Amplius diſtinguamus.

In hac parte ipſe ſubdiſtiguit mēbra ſupraſcri pte diuiſionis ꝛ duo facit qm̄ primo ipſe ſubdiſtiguit primū mēbruz .ſ.tenens ſe ex parte cauſe paſſiue ꝛ materialis ſecundo diſtinguit ſecundū ſe tenēs ex parte cauſe efficiētis ſecunda ibi. Cauſa autē efficiens ꝛ primo ꝺtinuās ſe cum precedentib⁹ ſe cūdo proſequitur quod itendit ibi mēbrū itaqz ſu ſcipens primo ēt ponit vnā cām cōez huius cauſe materialis ꝛ eam declarat ſecundo ponit aliā cāz diuerſam ēt in hoc genere ibi aūt cauſa ſui ſitus dicit de ambabus partib⁹ primo. Amplius diſtin guamus vnāquāqz harum diuiſionum diuiſione aliqua.ſ. vnūquodqz membrum diuiſionis. ite rum diſtinguamus ꝛ proſequēdo de cā patiente. Dixit.membrū itaqz ſuſcipiens eſt cā vt eueniāt iſte egritudines.ſ.paſſiue ꝛ materialiter. Aut pez debilitatem ſui aut pp malitiam complexionis cō firmate propie frigide ꝛ debilitatem ſui in creatō ne ſua non ex parte complexionis aut ſupple eriā propter debilitatem complexionalem nō frigidita tis ſed propter vehementiā caliditatis. Addit ꝛ p prie cum accidit ſupple talis mala complexio ca lida propter motum ꝛ per doloꝛes ꝛ per cauſas ex trinſicas vt per moꝛſuz venenoſi animalis calidi vel medicamento aliquo calido ſupple tūc ē ma xima cauſa vt membꝛ patiatur huiuſmodi tamē cauſe extrinſice principaliter debilitant pro quan to impeimunt in membro malam complexionē iō addit licet hec diſpoſitio nō ſit longiqua a diſpō complexionali de ſcōa parte adducēdo aliam cāz paſſibilitatis mēbri dixit. Aut cauſa ſui ſitus ſub membris alijs ꝛ vbi ad ipſum curunt materie per naturaz.i.naturaliter ſupple eſt cauſa talis paſſi bilitatis ideo addit ꝛ propter hoc.i.propter iſtaz cauſam vt propter ſitum deoꝛſum in pedibus mul tiplicantur.ſ.tales doloꝛes. Nota primo quod ex prima parte huius textus colligunrur quedaz que in diuiſione ſuperioꝛe explicite nō ponebā tur quia ſupra eſt dictum de cauſis paſſibilitatis in his egritudinibus quod cauſa talis principalis eſt ipſum membruz ꝛ quod cauſa inſtrumentalis eſt dillatatio meatuum ꝛc. ꝛ dicebatur quod ma

Digitized by Google

le ꝯplexiones indifferẽter ex illo textu ita attribui
poterãt ad cãm effectiuã ſicut ad materialẽ ⁊ ꝙ
raritas accidẽtalis uel ex creatione uidebatur p
ꝓpꝛijs attribui cauſis inſtrumẽtalibus ꝗ̃ pricipali
paſſione licet ẽt ſibi attribui poſſet. Et iam ibi
explicite colligitur ꝙ debilitas membri eſt cauſa
quodãmodo imediata ⁊ principalis paſſibilitatis
membri ſiue ſit talis ex malitia ꝯplexionis confiꝛ
mate ⁊ .ſ. ex tempore acquiſite ſiue fuerit talis ex
creatione ſua non ex parte ꝯplexionis quod põt
dupliciter intelligi uno modo ꝙ membrum ſit ex
creatione debile non ex parte cõplexionis. ymo
ſtante tempamento ꝯplexionali ſtabit debilitas
merito male ꝯpoſitionis ⁊ ꝓpter raritatez ⁊ ma
lam texturã uel aliter non ex parte ꝯplexionis. ſ.
acquiſite ſed cõgenite ⁊ naturalis poſſemus etiã
ymaginari gradualem ꝯplexionem temperatam
cum bona ꝯpoſitione in membro ⁊ tñ erit mem
brum debile naturaliter uel propter idebitaz de
pendentiam uel paucitatem menſure ſpirituũ re
quiſitoꝝ ad debitam operatiõnẽ membri uel ꝓp
ter occultam qualitatẽ habilitantez ut facile pa
tiatur ut uidebitur in quõculla ſi tales mœbi ſint
hereditarij ⁊c. Et ſic erit membrum debile ex
creatione non ex parte ꝯplexionis ſcõm cõmunez
doctrinam licet ego in hoc fuerim contrarius cõ
muni opinioni. In primo tegni igitur colligitur.

Secundo ꝙ talis mala ꝯplexio confirmata ex
tẽꝓore acquiſita tamen quã membꝛ redditur de
bile ꝓꝓrie .i. ut multum eſt complexio frigida ⁊
ratio uero eſt cum talia membꝛa ſint per naturã
ꝯplexionaliter frigida ideo ut multum magis la
buntur ad frigidum ꝗ̃ ad calidum. Colligitur
tertio ꝙ talis malitia ꝯplexionalis qua membꝛuz
redditur interdum debile ex ꝯſequenti paſſibile ẽ
complexio calida confirmata .ſ. Et hic ſingula
riter notate ꝙ exiſtente homine uerbigr̃a poda
grico a tali mala ꝯplexione confirmata calida cõ
tinget medicum uel infirmũ ſepe decipi quoniam
eger non percipiet caliditatẽ in ſe ipſo cum ꝯple
xio talis ꝓpter diuturnitatẽ ſit facta uelut natu
ralis non ſentietur ut diuerſa ꝯplexio ⁊ forte me
dicus per hoc credit cãm eſſe frigidam ut cõmu
niter accidere ſolet ⁊ ſi ad tactum percipietur ali
qua caliditas attribuet ipſe alicui materie ſubtili
fluenti ꝓpter dolorem ⁊c. Et hoc contingere
põt .ſ. ut talis mala cõplexio calida confirmetur
ꝓpter motum ꝓꝓrie ut multum in itinerãtibꝰ
ꝙ non cõſiderabit medicus de tali itineratõe aut
ꝓpter dolores qui preceſſerunt ⁊ ibi oportet be
ne ſpeculari ꝙ forte prehebiſtẽtes dolores habue
runt radicem cãm frigidã ⁊ ipſa remota ꝓpter
dolores remanſit in membro mala complexio ca
lida cõfirmata unde ⁊c. Et ſic oportet medicũ
maxime eſſe diligentem ⁊ hanc credo eſſe unam
cãm male curationis podagre diuturne que alias
habuit radicem cãm frigidam ꝙ ꝓpter longos
dolores eſt membꝛum debilitatũ per ꝯplexionem
calidam ⁊ ſic ab omni cã facile leditur ⁊ dolet ⁊
tunc. Medici exhibent regimen calefactiuum
ꝙ per talia ſolebat dolor aleuiari uel remoueri.
cum non erat dicta confirmata ꝯplexio ⁊ nũc cõ
tinuo deterioratur ꝙ uel addit uel ſaltem fouetur
cã debilitatis ⁊c. Notate bene ideo eportebit
ꝙ alia multa diſcurrere ut uidebitur in ca. ſignoꝝ
idem dicatur poſſe euenire ꝓpter uſum medicia
rum longo tempore calidaꝝ ꝙ acquiretur in mẽ
bro ⁊c. Et hoc eſt qõ dixit ꝓpter cãs extrinſi
cas .i. medicinas qũo autem motus ſint cauſa ca
liditatis ⁊ maxime progreſſiuus in membris infe
rioribus ut pedibus manifeſtum eſt primo ꝙ mo
tum euigilato calido exacuitur ſic per quietẽ ebe
tatur ⁊ ſic ſibi ꝓximas partes magis callefacit ⁊
ſanguinem elliquidat. Modum aũt magis per
rationẽ aſſignabat Albertus magnus circa finem
primi Methau. dicens ſic qõ eſt cã ierafactõis ⁊
ſepationis partium eſt cã caloris ſed quãdo corꝑ
mouetur ſuper aliud corpus diſtrahit ⁊ ſeparat
partes ab eo quod ſeparantur ⁊ diſtrahuntur ab
eo partes eius ẽt ſi poſſit ſuſcipere ſepazationez ⁊
ſic alterando naturã educit calorem qui potentia
fuit in materia ſicut omnis forma potentialiter ẽ
in materia ⁊ hoc modo emicat ignis ex fricatõne
lapidum adinuicem ⁊ ſagitta plumbea fricata ad
berens ex baliſtra proiecta liquefit ⁊ hic eſt mo
dus cõmunis motui locali. Alius modus eſt ẽt
eius ⁊ appropriatur motui uolũtario taliter quia
eo ꝙ natura ad membꝛa motus dirigit ſpiritus ⁊
ſanguinem tanquam inſtrumenta ipſius ⁊ ſic mẽ
bruz calefit. Alius modus poteſt eſſe quia ꝓ
pter motum mẽbꝛoꝝ inferiorum maxime ſuper
fluum facta in ſpiritibus reſolutione ⁊ membꝛis
debilitatis nitit̃ natura ſuccurrere ipſis ⁊ ſic ad ip
ſa tranſmittit quibus confortentur inſtrumenta
ſ. ſanguinem ⁊ ſpiritus ⁊ plurimum inordinate
unde fit in ipſis confuſio ⁊ ſuperincenſio acquirit̃
igitur in membꝛo caliditas non naturalis quia nõ
conueniens neq; ꝓportionata ꝓ operationibus
membꝛi cum huius totalis caloris cauſa non ſit
ipſa natura ut dictum eſt que ẽt ſi ad hanc cõcu
rat hoc fit ipſa ſic neceſſitata ⁊ nõ regulariter ope
rante facit ẽt motus ad caliditatem innaturalem
maxime membꝛorum inferiorũ cum per motum
agitaẽ in corꝑe humoribus diſponuntur natura
liter ⁊ deorſuz moueantur ⁊ citius moueantur ſub
tiles ⁊ calidi ⁊c. hec tñ ratio patitur inſtantiam.
ſed ſit hic perſuadens tñ ⁊ ſic ꝓꝓ motum poteſt
acquiri mala complexio calida in membꝛo ⁊ con
firmari uel habituari ẽt erit cauſa debilitaẽ ⁊ paſ
ſibilitatis mẽbꝛi dolor ẽ ẽt cã caliditatis per hoc
ꝙ cum dolor ſit ſenſatio cãe ↄtrarie ⁊c. Et uir
tus expulſiua non exeat in actum ſuum ſine ope
ratione niſi cum nocumentũ aliquod ſenſerit fit
igitur ut ad ſenſum ↄtrarie cauſe eam uirtutem i
petuoſſe quodam motu moueri ut cãm doloris a
ſe expellat ⁊ talis uirtus expulſiua excitatur non
ſolum in parte ꝓprie dolente ſed etiam in adiacẽ
tibus partibus que ſecum ↄpatiuntur unde fit ut
fortiter exprimat ut nocuum a ſe expellat ex eua
quidem expreſſione accidit ſanguinem ⁊ ſpirituz

fluere ad locum dolentē ⁊ sic supercalefieri ⁊ q̄ cum fit sensus ꝯrarij natura deriuat quasi in su cursum uocata sanguinem ⁊ spiritū ut fortius expellat quibus pars doloris super calefit unde i fortī dolore intrinsico fit infrigidatio extremitatū ⁊ īterdum syncopis propter deriuationē sanguinis ⁊ spirituū ad locum dolentē. Q̄do aūt causē extrinsice alique calefaciant ut medicine calide ul' balnea calida ⁊ similia manifestū est. Secundo no. q̄ membro debilitato siue a cā frigida siue calida ꝯfirmata siue ex creatione ipm dispositū ad hos dolores ēt materiales q̄ ex ordine nature fit ut membra fortia expellant ad debilia ⁊ ipa sic debilia existentia uterius expellere non possunt. ⁊ sic materie in loco coarceantur. ēt si membrum fit debile per ꝯplexionē calidam ꝯtinget ipm plus attrahere q̄ possit debite alterare unde oꝫ ipsum superfluū expelli ab ipsa uirtute expulsiua que p portionetur iue digestiue non totū superfluum expellet cum plus fit attractum q̄ ꝯueniebat siue digestiue. Et si uirtus expulsiua sit ēt ibecillioꝫ q̄ digestiua proportionaliter ēt minus expellet ⁊ sic oportebit ōino illud remanere in membro ⁊ cōse quentez lesiones inferre penes malitiam quantitatis ⁊ qualitatis eius q̄d retentum ē neq; fit uerisimile ut expulsiua sit fortior q̄ sua digestiua cum sibi subordinetur que ēt si esset per accidens fortior non propterea ad alia fortiora expellere poterit q̄ illa fortiora non recipient ⁊c. ¶Et ex his patet capitulū totum clarum q̄d dicitur in prima parte q̄ ēt situs sub alijs membris disponat ad receptionem superfluitatū manifestū est lego totaz lr̄am. Continuando igitur dixit. Amplius distinguamus unāquāq; harum diuisionū .i. unumq̄q; membroꝝ diuisionis distinctione aliqua ⁊ prosequitur dicens. Membrum itaq; suscipiens est cā .s. passiua ut eueniāt iste egritudines aut propter debilitatem sui ꝓpter malitiam debilitantem confirmate .i. habituate ⁊ proprie frigide ꝓpter cām dictam ⁊ supple propter debilitatem sui i creatione sua non ex parte cōplexionis sed supple exparte male ꝯplexionis ut raritat' uel propter indebitā dependentiā uel ꝓpter paucitatem in mēsura spirituum ⁊c. ut dicebatur. Addit ⁊ propter uehemētiam caliditatis .s. fuerit debile .s. ex tpre ī̄o addit Et proprie cum accidit per motum ⁊ ꝓpter dolores quoniā talis ꝯplexio calida ab huiusmodi causis maxime est cā talium dolorum ꝓpter causas assignatas ⁊ ꝓpter cās extrinsecas ēt .s. si fiat tal' mala ꝯplexio calida ē ⁊c. licet hec diuisio non sit longinqua a diuisione ꝯplexionali q̄ ad illam reducitur ut exponebatur ⁊ addens aliam cām eriā se tenentem ex parte cause passiue dixit aut causa sui fit sub membris alijs ⁊ ubi ad ipm .i. propter quem situm currūt materie per naturam .i. naturaliter q̄ materie sua grauitate deorsum mouentur. Et hanc sniam ēt ponit Ales prima ꝓble. vij. ꝓble. Ideo infert correlariū dicens. Et propter hoc multiplicantur in pedibus ⁊ anchis .s. tales dolores.

Causa autem efficiens In ista parte p sequitur de alio membro diuisionis talium dolorꝫ .s. de cā efficiente. Et quoniā causarū efficientiuz quedam se tenent ex parte causaz corporalium. quedam ex parte cārum primitiuaz. primo ponit cās corporales scōdo magis primitiuas ibi. Et cause diuisionū quoniā supra de cā efficiente corporali determinās dixit q̄d cā efficiens sunt ꝯplexiones male .s. imateriales ut dicebatur ⁊ materie male. primo declarat q̄do dicte male cōplexiones sint cā. scōdo q̄do dicte materie. ut que sint ille. scōa ibi materie uero aut sunt dixit igitur de prīa pte. Cā efficiens aut ē cōplexio corporis totius .s. ex ceilens uel inaturalis aut in membro principali. supple calida inflamans aut supple talis ꝯplexio est infrigidans congellans aut exicans constrigēs addit ⁊ proprie cum ei admiscetur humiditas extranea. Pro intellectu huius partis est notandum q̄d in hac parte enumerando cās que sunt cōplexiones sine materia soluz exemplificauit de talibus cāis in toto uel in principalib⁹ mēbris nullā faciens mentionē de causis talibus subiectiue in membro dolente existentibus. Et ꝑter cās tales mediatas tātum enumerauit ⁊ non imediatas. ⁊ huius cā fuit quoniā illas cās imediatas tanq̄ notissimas cās effectiuas talium dolorꝫ supra intellexit. Dubium enim non est q̄d mala ꝯplexio diuersa in membro sentiēte subiectiue exīs est cā efficiens doloris illius membri non ita manifestū apparebat quod mala complexio in membris alijs a membro dolente sit causa talis doloris. Q̄d hoc declarans manifestauit q̄d inmanifestum erat ⁊ dubium de manifesto nullam faciens mentionez

Secūdo notandū q̄d non possit malaz complexionem humidam esse cām taliū dolorū sicut fiet aut fecit de reliquis complexionibus q̄n habetur scōa primi de causis doloris absolute cōplexio humida ēt subiectiue in membro existens nullo modo efficit dolorem multo igitur minus facit dolorem in membro non existens sed mediate tantuz concurrens sicut alie faciunt quod maxime verū est de doloze forti de quo est sermo. Complexio tamen calida vel frigida in toto vel in principali existens potest esse causa taliuz dolorum essentialiter cōicando sibi similem quantitatem in spē in membro dolente. ⁊ sic fiet causa doloris ut p̄z potest ēt esse causa doloris mediate materie trahendo materiā calidā uel frigidam ad iuncturas expellendo ficatas aut si fuerit in principali nō sic faciliter cōicatur membro dolenti ita ut per se dolorez causent cum sit qualitas magis patiens quā actiua ideo si mediate concurrit ad dolorem hoc magis efficit materiam p̄existentem constringendo ⁊ ad iūcturas expaimendo quoniam per se materiam non generat ⁊ forte ad hunc sensum dixit dominus. A. secūda primi loco allegato quod caliditas ⁊ frigidit essentialiter causant dolorem ⁊ siccitas accidentaliter ideo notanter dixit textus aut exicans supple siccitas constringens ⁊ proprie

cum ei admiſcetur humiditas extranea. Et ſic pz ſta clara lege eam.

Materia uero In hac ſecunda parti cula huius partis ipſe proſequitur de cauſis efficientibus corporalibus materialibus enumerādo. ſ. materias que efficiūt talem dolorem. ⁊ duo facit quoniā primo facit q̄ dictum eſt. ſcō ponit ordinem harum materierū in cāndo. ſcōm q̄ō multum uel raro ſunt ſicut cāe ſcōa ibi. Et plurium quidem fit ꝛc. de prima parte dixit. Materie uero aut ſunt ſāguis ſingularis .i. ſolus aut ſanguis ſt'aticus aut ſanguis colleric⁹ aut ſanguis mel'icus aut eſt ſt'a ſingulare aut uehementia crudi aut ſingularis aut humor cōpoſitus ex ſt'ate ⁊ collera aut aliquid ex genere collere aut uentoſitas irritata hoc eſt quod dicit.

Pro intellectu partis eſt primo intelligendum ut colligi p̄ot prima primi cap. de humoribus q̄ō dupliciter dicitur uel dici p̄ot ſanguis collericus ſt'aticus uel melancolicus uno modo cum ipſe ſanguis ab intrinſico ꝟuertitur ad naturam alicuius talis humoris. ſ. collere ſt'amatis ⁊ melancolie q̄. ſ. callefiat ⁊ exicetur uel infrigidetur ꝛc. Secundo modo q̄ ſanguis ab extrinſico admiſceat collera ſt'a uel melancolia ⁊ utroq; modo poſſet intelligere. d. A. cum dixit. Sanguis collericus ſt'aticus ꝛc. maxime tamen intellexit ſecūdo mō.

Nōm ſcōo q̄ ex uerbis. d. A. expreſſe colligitur q̄ō ex omni humore tanq̄ ex materia fieri p̄ot dolor iuncturarū q̄ humor quilibet aut eſt ſanguis ſingularis. i. ſol⁹ aut ſt'a ſingulare. ſ. naturale aut alius humor crudus ſiue ſit ſt'a aqueū ſiue gipſeū uel aliud ſimplex ſt'a innaturale uel mel'ia inaturalis ex humore crudo ꝟgellationē maxime generatam aut melancolia naturalis que ſingulariter iter humores naturales dicitur cruda ubi ſit ſola ⁊ ſingularis aut aliquid ex genere collere ſiue fuerit naturalis ſiue inaturalis ⁊ hoc ſiue ſub forma ſit collere exīs ſiue ſit facta melancolia per aduſtionem nam quelibet taliū eſt aliquid de genere collere quoniā melancolia per aduſtionem cāta appellatur. colera nigra aut eſt humor mixtus ex collera ⁊ ſt'ate aut ex collera ⁊ mel'ia ꝛc. non apparet q̄ō nullus reperiatur humor neq; ſimplex. neq; cōpoſitus licet multiplex ⁊ uaria fieri poſſit talium humorū cōpoſitio q̄ aliq̄ ſt'a colla dīnatur ⁊ aliq̄ econtra ⁊ aliq̄ eſt duoꝝ tantū aliquando trium ⁊ interdū oīum humoꝝ eſt ꝟpoſitio uariari ēt p̄ot talis ꝟpoſitio ex parte multiplicis diuerſitatis in diuerſis ſpēbus ſt'aticis collere ⁊ melancolie ut patet. Dos aūt modos omnes explicite uel ipli cite poſuit. d. A. in textu primo quidem dixit explicite de ſanguine puro ſine alio humore per hoc q̄ō dixit ſanguis ſingularis dixit ēt explicite ō ſanguine cum aliis humoribus mixto per hoc quod dixit aut ſanguis ſt'aticus collericus ꝛc. ut exponebatur in nōto ſuperiori fecit ēt mentionē de ſt'a ſolum poteſt eſſe cā per hoc quod dixit aut ſt'a ſingulare. Explicuit ēt q̄ō mel'ia per ſe natural' maxime p̄ot eſſe cā per hoc q̄ō dixit aut ſinglis. ſ. ſinguls crudi. addit ſinglis. i. per ſe implicite. ut innuat q̄ oīs humoꝝ frigidus qui non eſt ſt'a naturale uel mel'ia naturalis ſiue ſit aquoſitas ſiue aliud ſt'a naturale uel mel'ia inaturalis non aduſta p̄ot eſſe cā per hoc quod dixit aut uehementia crudi implicite ⁊ inuebat q̄ omnis humor ſimplex calid⁹ qui non eſt ſanguis p̄ot eſſe ſic cā per hoc quod dixit aut aliquid ex genere collere includens ⁊ naturalem ⁊ preter naturā ⁊ melancoliā aduſtam ut dictum ē cum quilibet talis ſub noīe collere dedit ēt intelligere oēm ꝟpoſitionē unius humoris cū alio uel pluſ per hoc quod dixit aut cōpoſitus ex ſt'ate ⁊ collera. Innuebat ꝟſequenter oēm poſſibilem ꝟpoſitionē humorū. De hac tamen ſpecialē facit mentionē tanq̄ de ea que eſt utplurimū cā talium doloꝝ ut in ſen uidebitur. Addit etiā aliaꝫ poſſibilem cām talium doloꝝ non humoralem que eſt ſepe ꝟtingens ⁊ eſt uentoſitas irritata .i. i pulſa cohartata ⁊ ꝟſtricta inter iuncturas. Et ſic patet quod oīs cā humoralis ⁊ uentoſitas eſſe p̄ot cā talium doloꝝ. non ergo miranduꝫ propter maxime multiplicem ⁊ diuerſam humoꝝ ꝟpoſitōm ſi tales morbi aliq̄ ſunt tarde curationis lege lit teram q̄ iam clara eſt.

Et plurimuꝫ In hac ſecunda parti cula huius partis ipe ponit ordinem haꝝ materieꝝ in cāndo hos dolores dicēs. Et plurimū q̄dē fit ex ſt'ate ⁊ collera deide a crudo deiīa ſanguīe p̄z a colla ⁊ raro fit a mel'ia

Pro intellectu part oritur dubitando quoniā non apparet quod talis ſit ordo in cāndo dictos dolores. Primo quidē uidetur quod ſt'a ut plurimum ſit in cauſa quoniam cuꝫ mēbra iunctura rum ſint naturaliter debilia non apta p̄opriū nutrimentū cōuenienter digereꝝ uidetur quod p uiā indigeſtionis debeant materie ſt'arice in illis magis multiplicari ⁊ ex conſequenti debent eſſe cauſa talium doloꝝ. Secundo uidetur quod collera magis debeat eſſe cauſa quoniam cuꝫ materia collerica ſit iter omnes humores magis mobilis uidetur quod ipſa pp ipſius facilem curſuꝫ ad iuncturas utplurimum ſit cauſa talium doloꝝ.

Tertio apparet q̄ō ſanguis plurimū debeat eē cauſa quoniā multo maioꝝ eſt menſura ſanguis in toto q̄ aliorum humorum ⁊ per conſequēs citi⁹ ſuperhabundat i corpore aliis humoribus ⁊ exin de ſequitur quod magis debet ad iuncturas fluere ⁊ ſic eē magis cauſa doloris ꝛc. Pro reſponſione igitur ē ꝑio intelligendum quod mā faciēs dolorem iuncturarum ⁊ in iuncturis exiſtens differenter ⁊ uario modo ibideꝫ eſt contenta uel q̄ per uiam indigeſtionis ⁊ paulatine congeſtionis eſt ibidem agregata uel eſt aliunde fluxa. do. A. autem quod cum ponit ordinem taliuꝫ materieꝝ i cāndo maxie intellexit de fluxa materia uel fluēte. Et hoc q̄ tales dolores magis fiunt a materia currente uel expulſa quā a materia ibidem cōgeſta. Secundo notādum in corpore naturaliter diſpoſito ⁊ debito utente regimē plus ē de ſanguine quaꝫ ſt'ate et plus de ſt'ate quā collera et plus

de collera q̃ mel'ia cum ſanguinis ſit nature con formioꝛ ꝛ mel'ia minime uite ↄformis ꝛ alij duo medij ſm medium modū i ordine dicto imo dicūt aliqui ꝛ eſt multum probabile q ſm quādā ↄiec turam ueritati propinquā pōt dici q ſanguis ē du plus reſpectu fl'atis ꝛ fl'a duplum reſpectu collere ꝛ collera dupla reſpectu mel'ie hoc tñ ſcīr pūctua liter eſſ3 ualde difficile hoc totum intelligitur de humoribus naturalibus ꝛ in corpore debito utēte regimine q dico pro tanto q hodie propter inglu uiem ꝛ guloſitatē hominū plus ſumentes q̃ poſ ſint digerere ꝛ ēt in alijs malum regimen utētes ut exercitio uel cobitu ut dixit. H. vi. affo. i ↄmēto illius affo. Eunuchi non podagrizant ꝛc. uerifimi liter de fl'ate per uiam indigeſtionis tātū multipli catuꝛ ut ipm fl'a nonꝛalē habeat ad ſanguinē ha bitudinē ꝛ ad coll'am ut ſanguis ad eum habeat proportionē duplā imo multo breuē ut forte ſexq̄l teraꝫ ꝛ ipm fl'a non ſolū ſit duplū ad collerā imo forte triplū uel quatruplū maxime dico in nro cli mate ꝛ hoc fl'a per uiam indigeſtionis multiplica tum appellatur hic ab. d. A. crudum q̃ per uiam cruditatis ꝛ idigeſtionis multiplicatū. Tertio nō. q collera cum ſit humor ſubtilis ꝛ calidus ex ſui natura cū mouetur magis mouetur ad exterio ra ꝛ ad circūferentiā q̃ ad interiora p3. Ex his iraq3 ſolui poſſunt difficultates dico igitur cuꝫ te ſtu primo q plurimū fit ex flāte cū collera q̃ fleg ma naturaliter quodāmodo mouetur ad iūcturaſ ne motu iuncturaꝝ ꝛ caloꝛe acquiſito ipīs areſcāt imo ad humectādum ordīauit natura flegma ad illas mouari iſtud tñ ueꝝ ē de flāte naturali. Jn hac tñ utilitate ēt cōicat flā aqueū inaturale ueꝝ q̃ illud flegma ē materia doloris iuncturaꝝ ē ut plurimū p uiā indigeſtionis multiplicatū q uiſco ſitate participat ꝛ groſſitie ꝛ tale non pōt niſi ſub tilietur faciliter penetraret ad iuncturas propter circūſtantia membra dictas iuncturas ſtricte alli gantia ut ſupra dictū ē ſubtiliatur aūt ↄueniēter per collerā iō plurimū talis dolor fit a flegmate ꝛ collera per flegma ītelligitur flegma quodlibet in differēt inaturale deinde fit a crudo. i. flegmate ſubtili aqueo q̃ cruditati maxime uidetur attine re quoniā tale ēt ſine miſtione collere fluere pōt ad iuncturas. Sed ſi tu dices cum tale flegma aqueū maxime per indigeſtionē cauſetur ꝛ de ſe poſſit ad iuncturas fluere uidetur q̃ ipm utpluri mum ſit cā taliū doloꝝ dicatur q non plus ō iſto flegmate generatur q̃ de oībus alijs flegmatibus inaturalibus ſimul quoniā ex multiplici uarietate in regimine ꝛ uarietate corpoꝝ per indigeſtioneꝫ uarie ſpēs flegmatis generari poſſunt. Jcirco ex uarijs ſpēb⁹ flegmaticis cū collera alijs a flegma te crudo utplurimū fit talis doloꝛ q̃ ex flegmate crudo deinde fit a crudo ppter cām dictam. Et ſm hoc ſolutū ē ad primas duas difficultates.

Ad primā dicitur q in propoſito ſermo ē de ma teriebus que doloꝛes efficiunt p uiā defluxus de colore facto p uiā ↄgeſtionis ar. ↄcludit uerum.

Ad ſm dicitur q̃ licet collera ſit maxime inter humoꝛes mobilis tñ ipſa ſui ſubtilitate ꝛ calidita te magis ad alias regiones mouetur q̃ ad iunctu ras unde maxime mouetur ad cutim ꝛ facit ſudo rē uel aliq̄n ſi multū babūdauerit facit yteritiā ſe pe ēt mouef ad os ſtomaci ꝛ uomitu educiſ. Ad ītiū dr̄ q̃ ꝛ ſāguis ſit multo āpliꝰ i q̃ſtitate alijs humorib⁹ tñ ex alia pte dico q̃ ſic eſſe fuit neceſ ſarium ppter reſtauratōm eius quod ↄtinuo diſ ſoluitur ꝛ ſi dicatur aptus ēt ex cibarijs magis in toto multiplicari dico q̃ ſi multipliicatur ēt in mē bra aptus ē tranſmutari. unde tunc membra ma xime carniforia magnificātur ſm q̃ ꝛ ipſe multi plicatur ꝛ p ↄſis non ſuperfluit ita ut a uirtute ad iuncturas expellatur ſic fit de alijs cum multipli cantuꝫ poſſet tñ ex regimine ipinguatiuo ex pte ci borum ꝛ dimiſione exercitij ita multiplicare i ue nis ꝛ facta uenaꝝ extenſione dillatatis poris uena rum diſcurrat extra uenas ꝛ fluat ad iuncturas.

Et ex hac cā ſepe euenire ſolet in uiris conſula ribus ꝛ multis religioſis qui cibarijs delicatis ꝛ vinis preciosis multum habundant. Poſtea uten tes ſtudio ꝛ cogitatōib⁹ modico utūr exercitio. Et ↄſiter prohibita reſolutiōe ꝛ multiplicato ſanguī ne tandem deueniūt ad illam habundantiaꝫ ꝛc.

Pōt ēt iſtud ↄtingere ex priuatione. alicuius euacuationis fieri ſolide de ipſo ſanguine ſicut re tentis emoꝛoydibus que poſiſmaliter fluere ſole bant vel retentis meſtruis in muliere. Poſſet ēt hoc ↄtingere ex debilitate atractiue alicuius p ricularis membꝛi non atrahentis ſanguineꝫ ↄſue tum vñ epate tñ de ſanguine generante ſicut ſo lebat ꝛ nō actracto tñ de ſanguine ad membra ſuperabundat in menſura ꝛc. Et iſtum caſuꝫ po ſuit Auerois ſingularē quarto colliget ca. xxxvi. de quodam patiente fluxum ſanguis cuius cauſa latuit medicos multo tempoꝛe tandeꝫ ipſe cogno uit quod cauſa erat debilitas atractiue ꝛ digeſti ue vnius brachij infirmi ꝛc. Jſte tamen cauſe ut minus ſunt cauſe generationis dictoꝝ dolo rum quam flegma cum collera vel fl'a crudum q̃ raro deuenitur ad iſtā exteñ venaꝝ q̃ antequā ad eā perueniatur ſepe ſupcalefit ſanguis vel pu trefit: ꝛ fit febris ſanguinea alterius generis: ꝛ cꝛ debito regimē exhibito in talib⁹ febꝛibus minoꝛa tur dicta menſura ꝛc. Ex his igitur ſolutuꝫ ſit ad difficultatē. Ex bijs etiā verificat⁹ eſt ordo. d. A. in talibus materieb⁹ in cauſando hos doloꝛes quoniā primū eſt materia p uiā defluxus fl'a cum collera ppē ſubtiliari fl'a a collera: poſtea flegma aqueū: deinde ſanguis: poſtea collera: que licet ſit mobiliꝰ q̃ ſanguis tamen ppter cauſas dictas rarius mouetur ad iuncturas: hoc intelligitur de collera pura forte q̃ collera groſſa ex miſtōe fl'a tis: vt vitelina magis eſt cā: q̃ ſolus ſanguis ppē illas cauſas que dicte ſunt: raro aūt melancolia eſt cauſa per uiā defluxus ꝛ boc pp. terreſtreitatē materie imobilitatem ꝛ groſſitiez eius. Notate ta men ꝛ ſingulariī quod licet raxius fluat materia mel'ia ad iuncturas unde fiat doloꝛ ꝛc. ut dictum eſt tamē ex hoc non ſequitur quod pantioꝛes re

periantur podagrici uel ciragrici ex materia me
lancolica q̃ ex alia materia imo ſtat oppoſitum
z credo utplurimũ ꝯtingere. ſ. qõ plures reperian
tur podagrici uel ciragrici ex materia melica q̃
ex alia materia z hoc ideo eſt non qz materia pri
cipaliter fluxa fuerit melia ſz alia materia ut fleg
matica uel ſanguinea ſed ꝓpter tẽporis diuturni
tatem fit melia uel per uiam ꝯgellationis ut q̃ fit
ex flate crudo z maxime ſi illud fla genitum eſſz
ex cibis crudis z frigidis ut latucis cucurbit̃ citru
lis z aliis fructibus nam tale fla in membris frigi
dis longo tẽpore exiſtens ꝯgelatur z exꝑſſo humi
do remanet melia. Ex ſanguine aũt uel ex flate
cum melia mixto uel flate ſalſo ſi cauſetur ſepe
ꝓpter malũ regimen materia aduritur z ſubtile
reſoluitur z groſſum inceneratur z manet materia
melancolica aduſta z ſepe ꝯtingit ꝓpter balnea
ſulfurea uel aluminoſſa uel inunctiones multũ re
ſolutiuas non appoſitas ſecum humectatiuis uel
ꝓpter poni in fuzno ut quidam ꝯfilio ydiotarum
fecerunt ſicut euenit magnifico dño Antonio de
triuultio Mediolañ ꝓpter enim talia z ſi materie
dictoz morboz non fuiſſent a ꝓncipio melancoli
ce. ſ. ſanguinee uel flate z ex parte materie fuiſſẽt
ſatis ſalubres tñ nunc dicte materie uitio mali re
giminis facte ſunt melice z morbi facti ſunt icura
biles. Et hoc potiſſimũ accidit in ꝯplexionibus ca
lidis ꝓpter reſolutionem que fit in materia. unde
ſicut fla cum exicatur ſit ſicut lapis ita ſi ſanguis
fuerit in cã z exicetur fit ſicut caro. Concludo
igitur qõ licet materia fluens raro fit melica tamẽ
plures reperiũtur laborantes ex materia melica
q̃ ex alia materia qz cum aliis materiebus ſepe fit
ſalus q̃z cum ad hanc deuentũ eſt aſſociantur uſq̃
ad mortem z ſic patet lra clara lege tu illam. Se
quitur illa pars.

Et cauſe diuiſionum: In iſta parte auc
tor qz ſupra manifeſtauit in genere cauſe efficien
tis cãs ſe tenentes ex parte cãrum ꝓximitiuarum.
qz cauſe de quibus fit ſermo inferius aut ſunt ueꝛe
ꝓximitiue aut ad eas reducibiles ut patebit ꝯſide
ranti ꝓxima pars põt diuidi in tot particulas quot
cãs particulares poſuit duo tñ principaliter facit.
ꝓmo facit qõ dictum eſt ſcõo epilogãdo enume
rat in hoc genere omnes cãs talium doloz fa ibi.
Et ſi adiuuent. De prima parte igitur dixit cauſe
diuiſionum huius cauſe. i. cãe diuiſionum. i. mem
brum diuiſionis huius cãe. ſ. efficient. ſ. eſt qõ cãz
efficientium quedam ſunt uel uere ꝓximitiue uel
ad eas reducibiles z ſupple talium quedam ſunt
cauſe ꝓterite. ſ. ex morbis ꝓcedentibus ꝛc.

Et nota hic q̃ licet apud auctores medicie iſta
noia catarus z coriza ſint termini differentes ſm
genus z ſpẽm quoniã catarus z ſi generaliter dica
tur de fluxo materie humoralis de uno mẽbro ad
aliud membrum qõ ſub ipſo continetur fa primi
doc. prima cap. tñ ꝓprie dixit fluxum ut a parti
culari membro ad inferioza ut a cerebro z ſimili
ter coriza licet differant quoniã catarus dixit talis
fluxum materie ad inferiora non per uiam naſſi.
coriza uero dicit de fluxu per uiam naſſi z marie
de materia ſubtili ut expreſſe colligitur a. d. A. 5
tertij cap. de coriza z cataro in principio cali z ſic
catarus uidetur i plus ſe habere q̃ corizia. Jn
poſito tñ ſumuntur ut termini ſynonimi ut di
cant defluxum a cerebro ad inferioza z ſi inter
hos terminos eſt diſtinctio illa eſt ex parte mate
rie catarus dicat defluxum materie groſſioris: z
coriza defluxũ materie ſubtilis aquee: quomodo
aũt huiuſmodi catarus z coriza ſint cauſe talium
dolorũ ꝓteritе: patet ex hoc quoniã ꝓcedẽtib⁹
bis ſignificatur materiã fluxiſſe ad inferioza z cõ
ſequenter ad iuncturas z ſic ꝑ uiam debilitatis ac
quiſite in iuncturis etiam per uiã defluxus mate
rie coriza uel catarus poterunt eſſe cauſe pre
terite talium dolorũ quia imediate non ſemper
ſunt cauſe talium dolorũ cuz non ſemper ad iun
cturas fiat defluxus ſz continuato defluxu ut m.
tum fiet fluxus etiam ad iuncturas ꝓcipue pe
dum ꝓpter cauſas ſupra aſſignatas ẽt dici poteſt
q̃ fluente materia ad mẽbra naturalia uerbi gra
tia ad ſtomacum uel epar ꝑ debilitatem acquiſi
tam in talibus membris multiplicatis conſequẽ
ter materiebus in toto per uiam indigeſtionis di
ctorum membrorum facta deinde conſequent̃ ex
pulſione materierũ ad iuncturas tunc catari z co
rizie fuer̃ cauſe ꝓterite talium dolorũ ut patet.
Conſequenter continuando in talibus cauſis po
nit illam cãm preteritam z declarat modum eius
dicens. Et curatio collice ſm modum in quo cõ
fortantur inteſtina ſupple eſt de cauſis preteritis
talium dolorum z declarando dixit. Et expellunt
ſuperfluitates conſuetas. i. ꝓpter hanc ꝯfortatio
nem ipſis inteſtinis ꝯfortatis z fortiorib⁹ factis ex
pellunt ſuperfluitates ſupple quas aliũde ſolebãt
recipere z non recipiunt eas ꝑ fortitudinem ipſo
ruz unde fit q̃ dicte ſuperfluitates ad alias ꝑtes
expelluntur z maxime debiles quales ſunt extre
mitates que ꝑ debilitatem recipient ideo addit
continuãdo qñ expelluntur ad extremitates z ſic
ad eazum iuncturas ꝛc. Et ſic eſt clara littera de
claretur quomodo aliqñ in collica ꝯfortãtur inte
ſtina ꝓ cuius intellectu breuiter aduerte quod
licet in collica coniungatur oppilatio quoniã i ea
ſemper difficilis ſit exitus eius quod debet egredi
per naturam ut xvi. tertii in principio capituli z
exinde ab hac intentione conueniunt deoppillan
tia z rara facientia z ſic non confortantia tamen
excellentes medici poſtquam adimpleuerũt hãc
intentionem ut ſit uenter factus leuis mitigata ẽt
diſpoſitione inteſtinali doloroſa tunc uertunt ſe
ad aliam intentionem. ſ. ad confortationez inteſti
norũ cum puluere. ſ. inteſtini lupi z cum criſteriis
factis ex decoctione inteſtinorum caſtrati z ſimili
bus confortatiuis ad quam intentionem ſepe ad
minus paucã aduertentes non intẽdũt circa quã
niſi intendatur fit debilitatis inteſtinis z ex dolo
re ꝓcedente z ex denudatione ipſorum iteſtino
rum facta ꝓpter fortia criſtera abſtergentia q̃

cunqꝫ modica uentositas per intestina transiens ī primit dolorem intestinoꝝ imo fortius perfecta iā digestione stomaci ut post sex uel septez horas ab sumpto cibo cum pars grossa sequestratur a subtili ꝛ grossa in intestinis recipitur tunc infirmi ici pimt ēt dolere ꝛ medici intendētes remouere dolorem ꝛtinuo prosequūtur cum abstergentibus ꝛ mondificantibus ipsa intestina ꝛ sic semper magis debilitant. unde si procedimus cum ꝛfortantibus ut dictum est fortificantur intestina ꝛ curātur. Et pro intentione ista ego isto anno. i452. cum essem ad Mlm uocatus in tribus nobilibus uiris acquisiui maximum honorem ꝛ fructum ēt nobilez vnde bene notate ꝛ ꝛta istum canonē incedunt me dici torpidi ut dixit. d. A. fa primi doc. fa de cāis doloris absolute in fine ubi dicit ꝛ est textus singularis. Est etiam post cum dolorem remanet aliquid quod sensum habet doloris nec tamen est dolor certus sed est ex suma rez que per se resoluuntur ꝛ torpidus quidem in medicādo laborat ꝛ nocet ei. credo ꝙ proprie loquatur in cañ isto lege totam istam primam partem.

Et de causis eius In hac secunda parte huius partis ipse enumerans cās magis se tenentes ex prēcārum pītium ꝙ non ex parte morborum prece dentium ꝛ diuidi potest in tot partes quot ipe enumerat partes patebunt dicit de prima parte ꝛ de causis eius iterum in genere cause. s. efficientis ꝛ primitiuis. sunt cibi generantes genus faciens eue nire dolorem illum materiem. i. cibi facientes ex natura sui humorem proportionatum ad generationem boꝝ dolorum. Sicut uerbigra cibi qui uel propter grossitiem uel uiscositatez uel aqueitatem multiplicant flā qō plerunqꝫ est causa materialis talium dolorum uel solum uel cum collera mixta ut supra dictum est. Ideo exposuit Hbirardus in glosa exterioꝛe ly materiorum. i. ex materiebus cibi igitur generantes genus proportionatum materierum uel ex materiebus talium dolorum ut dictum est sunt de causis primitiuis boꝝ dolorum. Addit ꝛ paucitas digestionis supple unde cunqꝫ fiat siue ex parte cibi in se ut dictuꝫ est siue ex parte stomaci in se qz. s. propter malitiam complexionis sit in uirtute debilis siue sit ex rebus accidentibus superuenientibus digestionē impediētib⁹ de qb⁹ ob⁹ cāis clare locut⁹ ē. ē. iꝫ. tertij tractatu tertio i primis trib⁹ cap. tal' paucitas digestiōis est causa talium doloꝝ multiplicando materias flaticas ꝛc. cū diminuta digestio faciat ad flatis generationē prima primi ex quo flā ē sanguis diminute decoctus tñ. d. A. H solū numerat causas diminute uel corrupte digestionis exflificas ꝛ primitiuas ꝛ non complexionales uel coꝛozales qm̄ de illis supra fecit mentionē. Ideo ꝛtinuando dixit ꝛ tranquiliter ꝛ quies per tranquilitatem itelligendo oꝛium in operationibus aialibus ꝛ dimissio exercitij ut ly ꝛ teneatur expositiue exponēdo ly quies ꝛ est sensus ꝙ tunc tranquilitas in aialibus ꝛ quies. i. dimissio exercitij supple fieri ꝛsueti Si ēt per tranquilitatem ꝛ quietem idem intelligatur ut dimissio exercitij non erit malum ꝛ cobitus plurimus. i. superfluus ꝛ frequentia ebrietatis ꝛ retentio euacuationū consuetarū sanguis menstrui. s. in mulieribus ꝛ anni. s. sanguis emoꝛoydalis ꝛ aliozū supple retētio de illis. s. humoꝛib⁹ quoruꝫ consuetudo iam cucurrit supple ut euacuent ex flobotho. aut solutiōe ventris ꝛ demissa est. s. talis consueta euacuatio omnes tales cause sunt secūdum quēdam modū cause puitatis digestionis uel coꝛruptionis ꝛ generaliter cause taliuꝫ doloꝝ quoniā propter quālibet earuꝫ minuitur calliditas naturalis que ad perfectam digestionē est necessaria ēt pp multas earū fit imediate supfluitatum retentio ꝛ consequenter ipsarum superfluitatū i toto multiplicatio vñ tandē natura grauata transmittit ad iuncturas ꝛc. Quies. n. ꝛ trā quilitas semper est infrigidans pp priuationem vnificationis caloꝛis ꝛ pp constrictionem que ē suffocans ꝛ humectat pp defectum resolutionis supfluitatum ut secunda primi doct. secunda de eis que proueniunt ex sompno ꝛ quiete in fine cali.

Cobitus ēt plurimus euacuat de spiritu qui virtutis est instrumentum dixit notāter plurim⁹ quoniā tempatus ut dixit. H. tertio regni texti. comenti. xxxvi. iunat ꝛ cometatoꝛ. clarius in comēto ꝛ conciliatoꝛ differentia. cciij. declarat quomō temperatus in multis egritudinibus flaticis conferret. Frequentia quoqꝫ ebrietatis caliditatē suffocat ideo ut tertia primi de regimine aque ꝛ vini dixit. d. A. frequēs quoqꝫ ebrietas est res mala que epatis ꝛ cerebꝛi complexionem coꝛrumpit ꝛ neruos debilitat ꝛ ad neruoꝝ egritudinē perducit ꝛ appoplesiam ꝛ moꝛtem subitaneam dixit notāter frequens ebrietas quoniam ipse testatur expesse in parte prima secunde parē canticoꝝ textu cōmenti. xxiij. ebrietas semel in mense non vituperatur dixit enim ad litteram sic in fine illius textus. Estqꝫ omni tempore uite nisi semel i mēse ebrietas euitanda ꝛ sic eam concedit in mense Tandem Auerois eum redarguit in ꝛmento illi⁹ partis dixit enim Ascensus autē ebrietatis semel in mense est erroneus quoniā licet unum teste. H. sit ex magis conuenientibus caloꝛi naturali ꝛ sit respectu eius in gradu in quo est oleum ad lumen ꝛ ignē tñ ficut multū ꝛ supfluū oleū extīguit lumē sic ꝛ supfluū uinū caloꝛē naturalē extinguit Et addit. Q si etiā ipsuꝫ fit ex magis cōueniēnb⁹ caloꝛi naturali ipsuꝫ nihil hominis est ex nocentibus magis caloꝛi animali ꝛ sensibili :ꝛ oꝛganis eius. s. cerebꝛo ꝛ neruis :ꝛ addit. Et ob hoc aqua mellis utilioꝛ est uino eis: qui naturaliter habent neruos debiles: hec notate utiliter ad sequentia: ꝛ ista sententia mihi magis placet: retentio etiaꝫ cōsuetarū euacuationuꝫ imediate ad hos doloꝛes quodāmodo preparat multiplicādo in toto materias ut dictū est: cōsequenter addit dicens. Et iterū supp'e in talibus causis est exercitiuꝫ super repletionē ꝛ cibum. s. stomaci: quoniā ꝑpter exercitiū diuertitur caloꝛ naturalis ꝛ animalis ad exte

rioza ⁊ cibus etiã ꝑpter motũ agitatur i ſtomaco ⁊ per cõſequens vel diminute digeritur uel cozrũ pitur: ⁊ cõſequenter ꝛc. Addit ⁊ cobitus ſuperre pletionez etiã nõ ſuperfluus: qz nõ debito tẽpoze factus ꝑpter ſimilẽ modũz eſt de talibus cauſis. Addit etiã uinũ plurimũ in ieiunio ante cibũ ſup ple eſt de talibus cauſis nõ tñ ſm modũ qui dict⁹ eſt: qz caliditatẽ naturalẽ minuit ſuffocando: ⁊ cõ ſequenter numerat ſuperfluitatũ reſolutio ex eo ⁊ multiplicant materie in toto: ſed etiã ex alio in hoc ꝓcipuuz cõferret nocumentũ: quoniaz mẽ bza debilitat neruoſa: vnde cõſequẽter paſſibilia reddũtur: ideo dixit ipſũ nãqz ledit neruos: vnde dixit. H. ſ. anſſo. in cõmento. vi. Uinũ per hoc ꝙ cito cõfozat corpus naturaliter implet neruos ꝛc. ⁊ ex ꝯſequenti propter potationez uini plurimi ante cibum in ieiunio cum. ſ. ſunt membra auida ad ſuſceptionem cibi maxime diſpõitur ad dictos dolores propter hec duo. ſ. primo propter multi plicationem ſuperfluitatum diminuto calore na turali ꝑpter ſuffocationem ut ſupra dictum eſt ſecundo qz membza neruoſa debilitant ꝙ hoc qõ leduntur ꝯ dixit ⁊ ex ꝯſequẽti iuncture q̃ neruo ſis membzis alligãtur ⁊ iſte due cauſe neceſſarie ſunt in omni mozbo materiali ut dixit Serapio quarto bzeuiarij qui ſic dicit. Scias ꝙ in oib⁹ membzis ꝑparatis ut accidat eis aligd ex egritu dinibus que fiunt ex materijs neceſſarium eſt ut agregentur iſte due cauſe. ſ. multitudo ſuperflui tatis ⁊ debilitas membzi recipiẽt ⁊ ſic apparet iſta pars clara. Et ut etiam clarioz ⁊ uerioz ap pareat etiam quoniam iſta cauſa eſt una de cau ſis maximis ad ꝓduceñ bos dolores circa hanc partem mouebitur paulopoſt difficultas talis. ſi potus debet precedere cibum uel ſubſequi ſuper verbo quod dixit vinum plurimum in ieiunio añ cibum. ſ. eſt cauſa ꝛc. ꝓius tñ expediamus totaz iſtam partem dicit igitur conſequenter continuã do in cauſis multiplicatõis ſuperfluitatum quia ſupza dixerat ꝙ retentio ſuperfluitatum ſolitarũ manifeſte euacuari potiſſime ſanguinearuz qz re tentio fluxus ſanguinis meſtrui uel anni uel ex flo bothomia ꝛc. erat cauſa. Jam dicit ꝙ retentio ẽt ſuperfluitatũ crudarum uel flaticarum que nõ ſic manifeſte euacuari ſolebant pur tamẽ euacuabã tur ut per urinam uel per ſeceſſum ⁊ cum retinen tur qz per illas uias naturales non educũtur neqz etiam per artem tunc ſi expellantur ad illas ptes. ſ. iuncturas agrauata natura ⁊ ſe exbonerãte fit talis retentio per hunc modum cã dictozum dolo rum quod ſi forte non expellantur a uirtute ſed re tineant tunc putrefiunt ⁊ ſupple ſunt cã febrium putridarum. Et ideo dixit ⁊ humores crudi cũ retinentur in corpore deinde non euacuantur ꝑ naturam in egeſtione ⁊ urina neqz per artem non eſt longinquum quin euenire faciant dolores iun cturarum ſi expellantur ad eas partes. ſ. iũcturas ſupple. Et ſi remanſerint. ſ. in uenis uel alibi non expulſe ad iuncturas ⁊ putrefiant qz ſupple putre fient tanq̃ non regulate a uirture ſupple tunc exũt cauſe aliarum egritudinum ut febrium putrida rum ꝛc. Conſequenter ponens ſignum quan do a natura expelluntur dixit. Cum autem natu ra expellit eos. ſ. humozes crudos in egeſtione ⁊ urina tunc inuenis urinam cum eis ideſt ꝓpter eos humores comixtos groſſam ſempez non ſubti lem crudam ratio huius clara eſt unde cõcludit quod facta expulſione talium humozum per na turam uel ſupple per artem ſit ſecuritas a mali tia: ⁊ nocumento eazum in cozpore. Et hec eſt ſententia Anſſo. lxv. quarte particule quibus ſpẽs eſt ad articulos apoſtema conuerti etcetera

Et ex oppoſito ſi nõ expellantur fiet uel dolor iuncturaruz uel putrefactio ipſoz ꝛc. Ideo dixit Quare. ſ. ſtante urina groſſa uel aliter expulſa ꝑ artẽ uel naturã: materia tunc foꝛſitã fit ſecuritas ab eozuz malitia. ſ. nocumẽto. Nõ ſi uero non fue rit: qz nullo modo expellant erit. i. eueniet unum eozuz que diximus. ſ. uel dolor iuncturarum uel alius mozbus ꝓpter putrefactionẽ humozum cru dozuz. Et hec eſt ſententia ãſſo. lxxv. quarte par ticule: quibus ſpecies eſt ad articulos apoſtema conuerti ꝛc.

Et ſi adiuuerit Nunc in iſta ſecũda parte aliqualiter dif ficili epilogat in dictis cauſis: vnõ ipſe ponit tres cauſas que ſi ſimul cõcurrant nõ eſt poſtea dubiũ de euentu bozũ dolozum ſtante ſenſibilitate mem bzi: enumerat igitur primo cauſas facilitantes iũ cturas ꝓecipue pedũ ad receptionẽ materierum ⁊ quodãmodo eas trabentes. ſecundo enumerat cauſas facientes ad multiplicationẽ materierum in toto. tertio anectit cauſam iuuantez ⁊ defferen tem materias ad iuncturas ſua ꝓpzietate. Pzi mũ tangit cum dixit. Motus iuncturarũ laboꝛio ſus aut percuſio aut caſus. ſ. iuncture uel ad iun cturam: iſta nanqz trabunt materias ad ipſum locuz iuncturaz calefaciendo ⁊ debilitãdo: ⁊ qñ natura ſucurrit uł ĩtẽdit ſucurrere mẽbzo leſo: ut manifeſtũ ẽ. ſcõz tetigit. Cũ dixit: aut addiderit i ỏbilitare virtutũ ira ⁊ vigilie aut ſupple reliq̃ res debilitãres uirtutes quoniam talia debilitãtia uir tutibus faciunt ad multiplicationem ſuperfluita tum tertium tetigit cum dixit. Et fiant penetran tes ſua ꝓpzietate. ſ. materie penetrantes fiant ad iuncturas ꝓpter cibos uel materias ſua pro ꝓietate penetrantes ad iuncturas unde tales ma terie uel cibi ſecuz tales materias deferũt ad iun cturas huiuſmodi ſunt uina alba ſubtilia acetuz alique ẽt decoões ut cicerozum rubeozũ uel faſeo lozum uel aqua aromatica que ſi exbibeatur coz pore repleto deferent materias ad iuncturas. Si igitur iſta omnia concurzant i cauſando ut labo rioſus motus iuncturarũ uel caſus ꝛc. habilitan do iuncturas ut atrahant materias ad eas ⁊ debi litas membzozum naturalium acquiſita ex illa ui gilia cobitu uł alia huiuſmodi cauſa multiplicãs in toto materias ſicut ſupza dictum ẽ ⁊ cũ hoc cõ curãt aliq̃ medicine uel cibi ſua ꝓpzietate trabẽtes

Digitized by Google

rioza ⁊ cibus etiã ꝑpter motũ agitatur i stomaco ⁊ per cõsequens vel diminute digeritur uel cozrũ pitur: ⁊ cõsequenter ⁊c. Addit ⁊ cobitus superre plet̃ionez etiã nõ superfluus: qz nõ debito tẽpore factus ꝑpter similẽ modũz est de talibus causis. Addit etiã uinũ plurimũ in ieiunio ante cibũ sup ple est de talibus causis nõ tñ ſm modũ qui dict̃ est: qz caliditatẽ naturalẽ minuit suffocando: ⁊ cõ sequenter numerat̃ superfluitatũ resolutio ex eo ⁊ multiplicant̃ materie in toto: sed etiã ex alio in hoc precipuuz cõferret nocumentũ: quoniaz mẽ bza debilitat neruosa: vnde cõsequẽter passibilia reddãtur: ideo dixit ipsũ nãqz ledit neruos: vnde dixit. H. f. anſſo. in cõmento. vi. Uinũ per hoc ꝙ cito cõfortat corpus naturaliter implet neruos ⁊c. ⁊ ex ꝯsequenti propter potationez uini plurimi ante cibum in ieiunio cum. s. sunt membra auida ad susceptionem cibi maxime dispõitur ad dictos dolores propter hec duo. s. primo propter multi plicationem superfluitatum diminuto calore na turali ꝑpter suffocationem ut supra dictum est secundo qz membza neruosa debilitant̃ ꝙ hoc qõ leduntur vt dixit ⁊ ex ꝯsequẽti iuncture q̃ neruo sis membris alligãtur ⁊ iste due cause necessarie sunt in omni morbo materiali ut dixit Serapio quarto breuiarij qui sic dicit. Scias ꝙ in oĩb̃ membris ꝑparatis ut accidat eis aliqd ex egritu dinibus que fiunt ex materijs necessarium est ut agregentur iste due cause. s. multitudo superflui tatis ⁊ debilitas membri recipient̃ ⁊ sic apparet ista pars clara. Et ut etiam clarioz ⁊ uerioz ap pareat etiam quoniam ista causa est una de cau sis maximis ad producẽdos dolores circa hanc partem mouebitur paulopost difficultas talis. ſi potus debet precedere cibum uel subsequi super verbo quod dixit vinum plurimum in ieiunio añ cibum. s. est causa ⁊c. ꝓius tñ expediamus totaz istam partem dicit igitur consequenter continuã do in causis multiplicatõis superfluitatum quia supza dixerat ꝙ retentio superfluitatum solitarũ manifeste euacuari potissime sanguinearuz qz re tentio fluxus sanguinis mestrui uel anni uel ex flo bothomia ⁊c. erat causa. Jam dicit ꝙ retentio ẽt superfluitatũ crudarum uel flaticarum que nõ sic manifeste euacuari solebant pur tamẽ euacuabã tur ut per urinam uel per secessum ⁊ cum retinen tur qz per illas uias naturales non educũtur neqz etiam per artem tunc ſi expellantur ad illas ꝓes .s. iuncturas agrauata natura ⁊ se exbonerãte fit talis retentio per hunc modum cã dictorum dolo rum quod ſi forte non expellantur a uirtute sed re tineant tunc putrefiunt ⁊ supple sunt cã febrium putridarum. Et ideo dixit ⁊ humores crudi cũ retinentur in corpore deinde non euacuantur ꝑ naturam in egestione ⁊ urina neqz per artem non est longinquum quin euenire faciant dolores iun cturarum ſi expellantur ad eas partes. s. iũcturas supple. Et ſi remanserint. s. in uenis uel alibi non expulse ad iuncturas ⁊ putrefiant qz supple putre fient tanq̃ non regulate a uirtute supple tunc ex̃t cause aliarum egritudinum ut febrium putrida rum ⁊c. Consequenter ponens signum quan do a natura expelluntur dixit. Cum autem natu ra expellit eos. s. humozes crudos in egestione ⁊ urina tunc inuenis urinam cum eis ideſt ꝓpter eos humores comixtos grossam sempez non subti lem crudam ratio huius clara est unde cõcludit quod facta expulsione talium humozum per na turam uel supple per artem fit securitas a mali tia: ⁊ nocumento eazum in corpore. Et hec est sententia Anſſo. lxv. quarte particule quibus spẽs est ad articulos apostema conuerti etcetera

Et ex opposito ſi nõ expellantur fiet uel doloz iuncturaruz uel putrefactio ipsoz ⁊c. Ideo dixit Quare. s. stante urina grossa uel aliter expulsa ꝑ artẽ uel naturã: materia tunc fortita fit securitas ab eozuz malitia. s. nocumẽto. Qõ ſi uero non fue rit: qz nullo modo expellant̃ erit. i. eueniet ⁊ unum eoruz que diximus. s. uel doloz iuncturarum uel alius morbus ꝑpter putrefactionẽ humozum cru dozuz. Et hec est sententia ãſſo. lxxv. quarte par ticule: quibus ſpecies est ad articulos apostema conuerti ⁊c.

Et ſi adiuuerit Nunc in ista secũda parte aliqualiter dif ficili epilogat in dictis causis: vnõ ipse ponit tres causas que ſi simul cõcurrant nõ est postea dubiũ de euentu bozũ doloꝝ stante sensibilitate mem bzi: enumerat igitur primo causas facilitantes iũ cturas ꝓecipue pedũ ad receptionẽ materierum ⁊ quodãmodo eas trahentes. secundo enumerat causas facientes ad multiplicationẽ materierum in toto. tertio anectit causam iuuantez ⁊ defferen tem materias ad iuncturas sua ꝓprietate. Pzi mũ tangit cum dixit. Motus iuncturarũ laboꝛio sus aut percusio aut casus. s. iuncture uel ad iun cturam: ista nanqz trahunt materias ad ipsum locuz iuncture calefaciendo ⁊ debilitãdo: ⁊ qm̃ natura sucurrit ul' itẽdit sucurrere mẽbzo leso: ut manifestũ ẽ. scõz tetigit. Cũ dixit: aut addiderit i õbilitate virtutũ ira ⁊ vigilie aut supple reliq̃ res debilitãtes uirtutes quoniam talia debilitãtia uir tutibus faciunt ad multiplicationem superfluita tum tertium tetigit cum dixit. Et fiant penetran tes sua ꝓprietate. s. materie penetrantes fiant ad iuncturas ꝓpter cibos uel materias sua ꝓ prietate penetrantes ad iuncturas unde tales ma terie uel cibi secuz tales materias deferũt ad iun cturas huiusmodi sunt urina alba subtilis acetuz alique ẽt decoctes ut cicerozum rubeozũ uel faseo lozum uel aqua aromatica que ſi exbibeãtur coz pore repleto deferent materias ad iuncturas. Si igitur ista omnia concurzant i causando ut labo riosus motus iuncturarũ uel casus ⁊c. habilitan do iuncturas ut attrahant materias ad eas ⁊ debi litas membzorum naturalium acquisita ex illa ui gilia cobitu ul' alia huiusmodi causa multiplicãs in toto materias sicut supza dictum ẽ ⁊ cũ hoc cõ curãt aliq̃ medicie uel cibi sua ꝓprietate trahẽtes

Digitized by Google

materias ad iuncturas tūc eueniēt dolores a mā iuncturales semper presuppositā sensatiōe mēbri z hoc totū uoluit. d. A. uidere meo in textu z itel liges eū si leges fm hunc sensum lege ergo sic. Et si adiuuerit eū ad hoc. s. ad talem dolorez cāndū materias crudas supple atrabendo ad iuncturas vel habilitādo eas materias crudas ad decursuz ad ipsas iuncturas qd adiuuerit motus iunctura rū laboriosus aut percussio aut casus z similia. Et hoc est vnū aut addiderint in debilitate virtutuz s. naturaliuz ira z vigilie aut supple alie res debi litātes virtutes z sic faciētes ad multiplicationē materierū in toto z trahentes materias ad ipsum s. locum iuncturarū per hoc. s. qō inflammant mēbra iuncturarū z ea exicāt precipue vel si placet ista pars z trahentes mās ad ipsum referri pōt tantū ad partem superiorem z ad motuz laborio sum iuncturarum z casum z percussionē quoniaz tales cause sunt trahentes ad ipsum locū. s. casus z percusio vēs exponebatur z tunc ordina textū sic. Et si adiuuerit ad hoc vēs mās crudas. s. atrabē do motus iuncturarum laboriosus aut percusio aut casus aut supple similes cause de calefaciēti bus iūcturas supple tales sunt trabētes materias ad ipsum locū vt dictum est postea prosequaris. aut addiderint pro scōa cā vt dictum est ȝra z vi gilie debilitantes virtutes ꝛc. z sic sint cā scōa. Ad dit pro tertia causa z fiant penetrātes. i. z si adiu uerint ad hoc. s. cibi z medicine tales. s. z fiāt pe netrantes sua proprietate ut dictum est euenient dolores iuncturarū istis. s. suppositis ut pz z sic pa tet lra clara licet fuerit difficilis.

Et horum quidem Nunc ultimo pro complemē to huius partis ipse ponit unum canonez in mate ria taliū dolorū z breuiter dixit. Et horum quidē humorum. s. qui sunt materia taliū dolorū pluri mū est superfluitas digestiōis scōe aut tertie toti⁹ canonis ratio est satis manifesta qm cū quattuor tamen sint in homine digestiones ut prima q̄ sto maci secunda que epatis tertia uenarum quarta membrorum prima primi. Prime aūt digestionis superfluitas sit egestio grossa z ultime digestōnis ut membrorū superfluitas ad cutim trāsmittatur que in lauatiōe manuū absoluitur restat quod su perfluus humor qui est materia talium humoruz sit superfluitas secunde aut tertie digestōis ut plu rimum tantum est superfluitas secunde quoniaz secunda digestione digeruntur humores primi a quibus mali z superflui humores sequestrantur ut loco allegato dixit notanter utplurimum quo niam aliquando etiam per corruptam uel absolu te imperfectam stomaci digestionem aliqui mali humores generātur ut secunde complexionū uer sus finem. z consequenter tales possunt esse mate ria talium dolorum lege litteram. Antequam de ueniam ad expositionem sequentis textus princi palis: primo mouebo illam difficultatem quam supra determinare promisi. Sit igitur ista pri cipalis difficultas: utrum uinum uel alius potus debeat precedere cibū uel subsequi: uel poti⁹ simul cū debeat cōmisceri. Primo probatur q̄ precedere debeat: quoniā cū cibus z uinuz exhibeantur cor pori pro restauratione dissoluti. Nam necessitas cibi est ut suppleat locū eius quod resoluitur. iz. tertij cap. de destrictione appetitus: cū itaqz pri⁹ dissoluatur humor subtilē cū cōueniēter satisfit per potū q̄z grossum cui satisfit per cibū sequitur prius debere sumi potū q̄z cibum. Secūdo potus plerūqz exhibet corpori ad dillationez cibi q mē bra: ipso prius i stomaco digesto: z aliqualiter in epate z uenis: potissimuz in corporibus: quorum atractiua mēbroꝝ est debilis: ſz hec est bona pre uenies ad futurū cibum: ergo potus debet prece dere cibū. Probatur scōo principaliter q̄ sit simul comedendū z bibendum. i. primo debeat sumi cib⁹ z postea potus: consequenter cibus postea potus z sic successiue: primo per fundamentuz supra da tum: quoniā simul consumitur substātia humida que potu reficitur: z sicca q̄ cibo resumit utriqz eni equaliter applicatur calor naturalis resolues igitur cibus z potus simul est dandus. scōo quo niā maxime in corporibus temperatis satisfacieñ est appetitui: cū in illis maxime scōm naturā pce dat. Sed si cibus fuerit siccus simul cuz eo potus desideratur ut patet: igitur simul dandus est cib⁹ z potus pro hac parte etiam est cōis usus noster q: sic comedentes z bibentes facim⁹. Tertio prin cipaliter ar. qō post cibum totaliter sumptum sit bibendum z non ante: quoniā si aliter sumatur ita cibo comiscetur potus ut inatet totus cibus in stomaco quandoqz in parietes stomaci z ipsum cibum interponitur humidū: unde non potest sto macus debite cibum contangere medio humido existente z sic i stomaco fit ipsius cibi fluctuatio exhibito aūt potu post cibū maxime ipso predige sto conuenienter fit ipsius cibi per mēbra distribu tio ꝛc. Et pro hac sententia sunt uerba. H. vij. tarapentice cap. viij. inuenio ibi expresse sic dixit Et non bibere in cena statim antequam digestus sit cibus innatant. n. cibaria bibentibus eis ut nō tangat ea uentris. i. stomaci corpus media stante humiditate tandem dixit. Si uero siticuloſi fue rint abstinere eos penit⁹ supple a potu triste simꝫ z inutile paucum autē dandum ut mittigetur tri stitia z humilietur sitis postea addit. Cum autē bene digesserint cibum concedere copiose bibe re distribuit enim in gerētibus citissime. Ad hāc ēt partem sunt uerba expressa. d. A. tertia primi capitulo de regimine eius quod comedit z bibit ad mediuz capti. ubi sic dixit. Ad sumum uero oz comestionē bibat quis: z non in hora comedendi quantitatē aliquam que cibo conferat. Ecce quo modo expresse concluditur cū cibo non esse bibē dum: sed post ipsum. Pro decisione huius diffi cultatis faciam quattuor breues articulos. Pro ponentur quedā preambula. Secundo ponaz cō clusiones de quisito. Tertio mouebo difficultates 5 cōclusiōes. Quarto rndebit ad motiua spialia

Quantum ad primū pono aliquas distictiones
Prima sit ista vinum vel alius potus vel exhi
betur corpori gra alimenti principaliter uel gra
medicine. Secunda distinctō talis potus exhi
bitus gra medicine vel exhibetur principaliter ad
alterandum vel ad dellationem nutrimenti p mē
bra. Tertia distictio Libus ō quo est sermo in
questione uel est de se grosso satis substantie uel
liquide ut sunt pistate z huiusmodi. Quarta di
stinctio corpora regenda debito regimine in ciba
tione z potu uel sunt alias consueta potare post
comestionem ex multo tempore z non ledi inde
ut multa sunt precipue yspanorū uel non sunt sic
assueta: Quantū ad scōum articulū sit hec pri
ma conclusio. Prima conclusio uinum uel alius po
tus exhibitus gra medicine alterat nñ non debet
cibo ad restaurationem ordinato comisceri q̄ añ
cibum exhiberi probatur conclusio qm talis potus
si cuz cibo misceatur debilitatur eius opatio me
dicinalis ut colligi potest secunda primi ca.xviij.
extraneatur ēt cibus a natura cibi vt p3. Si aūt
ante cibum exhibeatur stomaco vacuo quenien
ter perficitur eius operatio vt calefactio stāte cō
plexione mala frigida sine materia vel cum ma
teria exhibito vino potenti odorifero uel infrigi
datio exhibita aqua frigida in complexione cali
da z sicca stomachi igitur ꝛc. Pro ista conclusiōe
est primo cōis modus omnium practicantium qui
potus medicinales exhibent stomaco vacuo. Est
etiam expressa sententia Almansoris quarto de
regimīe bibitionis z tertia primi de regimīe aque
z vini z in multis alijs locis. Secūda cōclusio
potus exhibitus gra dellationis nutrimenti per
membra debet añ cibum exhiberi probatur con
sio qm talis potus debet exhiberi stomaco z inte
stinis superioribus iam euacuatis z aleuiatis z ip
so ēt in epate pro parte digesto z hec ē hora futu
re noue refectionis igitur conclusio clara z p hac
sententia est auctoritas. H.vij. practice loco alle
gato supra z.d.A.tertia primi de regimīe eius q̄
comeditur cum dixit neq3 post ipsum cibum mul
ta bibenda ē aqua supple vel alius potus que in
ter ipsum z corpus stomachi separationem faciat z
ipsum faciat natare sed ē expectandum z non est
bibendum donec de stomaco descendat z hoc q̄
dem declarat superioruz ventris leuitas. Ex ista
conclusione infertur corrolarie q̄ post cibum sump
tum est potus dandus. s. multum medicine vtp3.
Tertia conclusio stante cibo solide substantie uel
mediocris z potu exhibito ad debite digerendum
uel chilificañ siue sit potus nutritiuus siue non de
bet potus simul z plurimum cuz cibo exhiberi ita
s. q̄ post modicum cibum sumatur aliquid de po
tu z sic consequenter continuando conclusio proba
tur qm sic ipsis cibo z potu ordinate sumptis con
uenies fit potus cum cibo permisto z ipsius cibi
equatio z reductio ad substantiam tisane similez
que ad debitam facit chilefactionez cum vt dici
tur prima primi ca. de humoribus. Nutriens cuz
dirigitur fit in sua essentia in multis aīalium auxi
lio eius quod ei admiscetur de eo quod bibitur
plurimum chilus ꝛc. s. factam propter debitam p
mistionem ficci cuz humido nec igitur permistio
ad digestionem debitam preparat z tandē ad nu
tritionem z si alio modo sumatur potus non debi
ta sit permistio ut patet igitur conclusio uera pro
hac etiam conclusione sunt quedam aducta ante
dixi nñ notāter stāte cibo solide sbe ꝛc. qm̄ posset
eē cibꝰ adeo subtilis z ligde sbe ut sūt pistate caz
niū cōit exhibite egrotis q̄ ad ōbitā debilifactōez
ñ esset alꝰ potus necessarius: imo si alius sumit
potus ut plerūq3 ppter lasiuiā fit ad idigestionez
preparat z fluctuationē eius i stomaco causando
dixi etiā ut plurimū: quoniā sunt aliqui adeo hu
midoꝝ stomacorū z remolitoruz: quibus si supra
cibū mediocris substātie potus exhiberetur: cibꝰ
extra stomacuz extraheret. Quarta cōclusio
licet precedētes cōclusiones vere sint in quibusdā
tamē casibus si potus ante cibuz vel post sumat
non propterea fit nociuus. cōclusio patet: primo in
cōsuetis in mane ante cibū potare: vt sunt multi
papiensiū nostro tēpore qui ante tercias ad potan
dum frequentāt: z tamen eis nō nocet: imo si fo
te abstinerent subito eis noceret: cuz consuetudo
sit acquisita quedaz natura. scōo cōplexionū ca.
quarto. z vsus sint res extra rationē. tertia primi
de regimine eius qō comedit. Et etiā hec sentētia
dñi Aui. scōo canticoꝝ cap. de cibo z potu: textu
cōtinēti. v. z. vj. vbi dixit: q̄ homo debet vti mali
tia sibi scōm vsum z consuetū modum: z Cōmen
tatoꝝ dixit q̄ consuetudo necessario sit obseruan
da cuius ēt prava esset: z illaudabilis: patet etiaz
in clamoie scientibus quibus omni tēpore potus
est exhibendus: vt patet ex Ha.v. affo. cōmento
xxviij. dixit: oz tamen proculdubio vt nimium sci
ciētibꝰ porꝰ eis detur. Idē voluit. vij. terrapētice
loco supra allegato: z sic p3 conclusio clara. Pro
euidentioꝝ tamen z clarioꝝ intelligentia difficul
tatis obiiciam cōtra conclusiones omnes. Primo
cōtra primā est mens expressa. H. scōo affo. in cō
mento illius affo. potus indigentiā soluit: vbi ex
presse dixit per potū debere intelligi vinum z per
indigentiā ibi intelligi appetitū caninuz causaruz
ex presentia humoꝝ frigidoruz in ore stomachi: z
nñis ibi exhibetur vinū gratia medicine: z tādē
docet ibidem ipsuz nō debere exhiberi nisi post ci
baria quedam pinguia: que si nō aliter habeant
artificialiter machinentur: ergo sequitur contra
conclusionē: q̄ potus exhibitus gratia medicine
non debet exhiberi stomaco vacuo quod fuit pbā
dum. Contra secūdā conclusionē ar. quoniam
exhibito potu stomaco z intestinis aleuiatis: tūc
exhibetur stomaco vacuo z ieiuno: sed potu tūc
exhibito: siue sit aqua siue vinū sequitur inde no
cumentū igitur ꝛc. Tenet conci. cum minori: sz
maioꝝ declarat: quoniam si sit aqua p complexionē
suam frigidā stomaco nocet inter membra natu
raliter frigida: imo si exhibeatur in ieiunio nume
ratur inter uenena sexta quarti. z inde timetur
corruptio complexionis z ydropesis: vt ibidem:

Digitized by Google

si uero sit uinum etiã sua penetratione stomacuz ledit cum sit membrũ neruosum confirmatur etiã quod sic exhibitum acetosabitur in stomaco sic etiam in neruis acetosatur ut secũda tertij ꝛ per hoc ꝓparat ad spasmuz. Et ꝓpterea. d. A. tertia primi Amplius sapiens sibi prohibere debet ne ieiunus uinũ bibat ꝛc. Addit qñ cerebro magnum facit nocumentũ ꝛ neruis ꝛ ad spasmũ perducit ꝛc. Contra tertiam ꝯclusionẽ primo sunt auctoritates adducte añ oppo. ad ꝓbandũ oppo. huius ꝯclusionis est ẽt ratio qñ potus est frigid⁹ ꝛ humidus actu vel potentia cum sitis sit apetit⁹ ad potũ ꝛ sic ad frigiduz ꝛ humidũ modo tale frigidum impedit digestionem cum digestio calido ꝑficiatur. ergo ad digestionẽ nõ ꝺuenit miscere potum cum cibo ꝓo hoc etiam est pratica. H. qui ferto de regimie sanitatis fatetur se hora quarta diei sumere panem solum ꝛ nunquaz in tali cibo bibere igitur ꝛc. Contra quartã ꝯclusionẽ arguoniam in illa primo supponitur qõ mala cõsuetudo est obseruãda vt bibere mane ꝛc. ℌ hoc est sententia Rasis tertio Almansoris de regimie comestionis ubi dixit de ꝯsuetudine. Est etiaz sũmo opere obseruãdũ ut cibos sibi ꝯsuetos quisqz accipiat ꝛ. Addit nisi ꝯsuetudo peruersa fuerit q̃ omnino uitanda est. Etiaz dixit. d. A. tertia primi õ regimie eius quod comedit ꝛ bibitur ꝙ cibi mali cõsueri ducunt ad egritudines pernecantes illos ille uero in cuius stomaco mala digeruntur cibaria. Supponitur secundo ꝙ multũ sitienti bus sit potus dand⁹ ꝛ tñ Ypo. loco allegato in textu dixit nocte ualde sitientibus si superdormierint bonum ꝛ sic non concedit eis potum. Ad has autez difficultates est respondendum primo ad primã: ꝛtra primã conclusionẽ concedo ꝙ per potũ. H. in illo cõmento intelligit vinũ: ꝛ ꝙ vinũ exhibet medicinaliter in apetitu canino: qz facto a causa frigida: ꝛ cuz dicitur. H. ibi iubet ante vinum exhiberi pinguia ꝛc. Et sic non exhibetur stomaco uacuo: dico ꝙ uinũ in modica quãtitate si sumeret tantũ ad alterationẽ malitie cõplexionalis deberet exhiberi stomaco uacuo: ꝯz si simul cũ alteratione intẽdamus euacuationẽ materiez frigidarũ in stomaco ꝺtentarũ per uomituz: tunc ꝛ eo casu debent talia unctuosa ꝓexhiberi. Et ad hunc sensum locutus est. H. sed ad alterationem tantũ loquebatur ꝯclusio ꝛc. Ad difficultates contra ꝑam ꝯclusionem dicatur primo ad fortiaz ar. ꝙ ar. non ualet. si per exhibitum potuz stomaco vacuo sequitur notabile nocumẽtũ sine potus sit uinum siue aqua igitur gratia dillationis nutrimenti non debet exhiberi stomaco uacuo quoniã ꝛ si notabile sequeretur nocumentuz tamen qz in certis corporibus maxima est necessitas dillationis nutrimenti ad membra ut in quibusdã macris ꝛ debilibus in quibus attractiua membrorum est imbecilis ꝛ hoc per potum perficitur ipso taliter exhibito inde est ꝙ melius ẽ sic facere ℈ non facere ideo ꝛc. tamen ꝓo materia motiuorũ qz etiam ad aliud tendunt. Nota igit ꝙ corporum quedaz habent stomacos debiles in complexione ꝛ compositione ut quorum stomaci in specie stomacoꝝ sunt natura frigidi ꝛ intextura rari ꝛ quedaz habent stomacos fortes et cũ his dispositõnibus uel aliquarum earũ qñqz contingitur fortitudo cerebri ꝛ ortorũ ab eo. Et qñqz debilitas ipsorũ. Nõ ẽt ꝙ ꝛ si ieiuniũ interdum uario modo sumat tamen auctores per ieiunũ ꝯmuniter intelligũt sub tractionem uel ꝓuationẽ cibi hore debite ipsius exhibitionis ut stante stomaco uacuo ꝛ facta debita attractione membrorũ a uenis ꝛc. ꝛ fame consequenter naturali causata si tunc non exhibeat cibus sed cum tali dispositione stomacus permaneat tunc ꝓprie est homo ieiunans ꝛ sic aliud est dicere exhibere potũ stomaco uacuo ꝛ stomaco ieiuno qz ad stomacuz ieiunum antecedit uacuitas stomaci ꝛ non ecõtra de necessitate. Et secunduz hec dico consequẽter ꝙ ubi in ſoꝛ. esset necessitas dillationis nutrimenti ad membra ꝛ hoc conuenienter complere tur per potum uini subtilis stãte stomaco uacuo ubi tñ in ſoꝛte esset debilitas stomaci ex parte raritatis ipsius ꝛ denudationis cum cõtate debilitaꝫ cerebri ꝛ neruorũ: ꝙ eo casu nõ esset exhibendus potus: ꝓo hoc ſoꝛe exequendo: qz uerisimiliꝫ maximum sequeretur nocumentum ex parte neruorum ꝛ cerebri. Juuamentum delationis nutrimenti ad membra: posset aliter compleri uigorã do. s. attractiuam membrorũ cuz conuenientibus ꝛ appropriatis de quibus haberis doctrinã secũda quarti tractatu quarto. Sed ubi staret oppositũ tunc illo casu esset potus exhibendus stomaco uacuo: nõ dico stomaco ieiuno: qz stante stomaco ieiuno semp ẽ pot⁹ timorosius ꝓp quarã esse naturã unde trahit ira neruos stomaci: ꝛ si fuerit aqua nocet: ut patet: ꝛ si fuerit uinũ etiaz indigestũ trahitur ad membra alia usqz ad animata: ꝛ ibi primo nocet nocumẽto. Et hoc est ꝙ sentiebat. d. A. tertia primi loco supra allegato: cuz dixit. Sapiens sibi prohibere debet: ne ieiunus uinũ bibat ꝛc. Dixit ieiunus ꝛ. vj. 4. cũ numerauit aquã exhibitã i ieiuno inter uenas: ꝛ per hoc idẽ fundamẽtuz ſcõa quarti de regimine cõualescentiũ in cibationis dixit nõ oz ut bibat: subito fortasse. n. erit ex hoc timor: ꝛ addit post aliqua uerba. Et aqua uehemẽtis frigoris est ex eis a quib⁹ oz alienari cõualescens. quãdoqz eniz interficit ꝛc. Sed ubi esset stomacus uacuus cũ bonitate sui ꝛ cerebri ꝛ ortorũ ab eo: ex potu aque uel uini i pauca quãtitate: nõ sequeretur notabile nocumẽtũ: ꝛ ad rationes: primo õ aqua que occurrit mẽbro naturaliter cõplexionaliter frigido. Dico ꝙ uerum est quantũ ad inatam eius cõplexionẽ: ſcõm quam lederetur: nisi coadunaretur a circũstantib⁹ mẽbris ut corde epate ꝛc. sed ſcõm hanc influentem ẽ calide cõplexionis: ꝛ per idem dico ad rationẽ de uino nõ sequitur ꝛ in neruis acetosatur ꝛc. igitur ꝛ in stomaco acetosabit: qz in stomaco iuuat a caliditate circũstantiuz: ut dictũ est: ꝛ sic ꝑz responsio esse ad motiua cõtra cõclusionẽ: ꝛ de forma ꝛ

ō materia. Ad obiecta ꝺ tertiā ꝺclusionē rñdetur ꝓ̄ ad auctoritatē. H. vij. de ingenio ianitarū vꝫ laudare in fine textus potū post cibū vt cū bñ di gesserint dicat' qꝫ ibi loquebat' de potu dillatiuo nutrimenti ad mēbra ut ꝑ cū dixit. distribuit'. n. ita gerēntibus certissime. Sed quātū ad primā partē textus ubi uidet' uituperare potū cuꝫ cibo qñ dixit nō bibere in cena inatant. n. cibaria ꝛc. dixit Conciliator qō ibi loquebat' de regimie cu ratiuo complexionis ficce stomaci calidi nō valē tis cibum grossum solidū alterare sed indigent ta les subtiliori ꝛ liquidiori cibo quale est ius quo exhibito non expedit potū ad comestionē exiberi ymo si exibeatur inatāt cibaria ꝛc. sed si esset ci bus solidus dato potu in cena nō sequeretur tale nocumentum. Ideo notanter dixit in cōclusione stante cibo grosso ꝛ solide substantie. Ista rūsio ꝛ si in se vā sit tamen non bene adaptatur verbis textus qñ ꝛ si exhibeatur potus etiā stante cibo liquido non propterea sequitur qꝫ inatet cibus ex eo qō nō tangit ipsum cibum stomacus media stā te humiditate vt ipse dixit qꝫ ex cibo tali ꝛ potu secuꝫ exhibito fit vna talis massa quā attingit sto macus neqꝫ humidū interponitur inter stomacū ꝛ cibū pōt igitur dari alia responsio interponēdo textū cū dixit nō bibere i cena stati itell'at' pⁿ cenā stati ꝛ istā glosulā reperi super illa lra. H. i libro meo ꝛ ꝑm hanc lram verificabitur clare tota sen tentia. H. ꝛ sic nō negauit ipse quin simul cum ci bo solide substantie sit bibendum. Sed quoniā vt sepe fit maxime apud magnates per mediam horam post integrum prandium vel cenam bibit' ad hunc errorem corigendum dixit. Non bibere in cena. i. post cenam statim antequam digestus sit cibus. Et adducens rationem huius dixit. Ja natant enim cibaria bibentibus eis. s. ita ut non tangat ea. i. cibaria uentris. i. stomaci corpus me dia stante humiditate qꝫ illa humiditas potus da ti post cenam interponitur inter totā massaꝫ pre sistentem in stomaco ꝛ ipsam stomaci substantiā ut bene patet nō sic esset si est simul cum cibo da tus ut patet ꝛ hec causa ē cōis ad omnem potum etiam si sit aqua. Et hanc expressam sententiā di xit. d. A. scōa primi cū dixit. Neqꝫ post ipsum. s. cibum multa bibēda est aqua que iter ipsuꝫ ꝛ eiⁿ stomaci separationē faciat ꝛc. De uino etiaꝫ ē alia causa que ponitur loco eodem uinuꝫ quoqꝫ post cibū est ex rebus magis impedientibus qñ digerit' uellociter ꝛ penetratur ꝛ facit penetrare cibum cuꝫ nādum sit digestus ꝛ facit hereditare oppillationes etiam putrefactionē ꝛc. Ad au ctoritatem vō. d. A. loco ubi supra de regimie eiⁿ quod comeditur qui textus uidetur fortissimus ꝺ ꝺclusionem qꝫ uidetur in totum ꝓhibere potuꝫ miscerī cuꝫ cibo per hoc qō dixit. Ad sumā vō oꝫ ut post comestionem bibat quis ꝛ non in hora co medendi ꝛc. dico breuiter dimissis diuersorum ex positōnibus qō ibi propte loquebat' de potu della tiuo ꝛ nō ad mixtionē necessario ꝓ quo no. qō li cet talis potus ut supra dictum est aliqualiter ex hibere debeat stomaco uacuo qꝫ ipso ꝛ intestinis superiozibus aliqualiter aleuiatis nō tamen exhi berent debet hora uere famis quoniaꝫ tunc noce ret ꝓ illas cās que ē dicte sunt qō nō ꝺz exiberi potus stomaco ieiuno ꝛ tñ hora famis ē hora co medendi ut patet in corpozib⁹ sanis ꝛ temperatis est igitur sensus qō ad sumū. i. uniuersaliter de po tu dellatiuo loquendo oportet ut post comestio neꝫ bibat quis. i. mediate multū ut dixit coꝛ. secū de conclusionis ꝛ non in hora comedendi. i. hora famis quantitatē aliquā. i. potus que cibo ꝓferat s. ad dellationē ꝛ qō de potu dellatiuo ibi loquat' ꝑꝫ bene conſideranti seriem lre imediate aūriozis ꝛ sic est responsum ad auctoritates. Ad rōnem cum dicebatur potus est actu uel potētia frigid⁹ ꝛ sic est impeditiuus digestionis ꝛc. Dico primo qꝫ si sit potētia calidus sicut est uinum cōmuniter non impedit imo iuuat digestionē. Dico secundo qꝫ etiā ibi fit actu ꝛ potentia frigidus sicut ē aqua qꝫ exhibita in debita quātitate ad mixtionē in sto maco calido: vbi cōuenit non nocet' inde stoma cus maxime: qꝫ refrangitur eius humiditas. i. fri giditas a caliditate cibi: qꝫ cibus est calidus ꝛ sic cus: cū fames que est apetitus ad calidū ꝛ siccuꝫ fit ad cibū ꝛc. nō occurrit etiā humido stomaco. cū prius uia ordinis in cōmestione precedat cibus postea potus ꝛc. Ad illud qꝫ postremo dicebat' de practica. H. vj. de regimine sanitatis: dicat' qꝫ forte. H. erat būidi ꝛ lapsū multum stomaci: ꝛ sic nō sibi cōueniebat potus ad mistionē cibi: qꝫ cib⁹ ad equalitatē substantie reducebatur ꝑ humidi tatem stomaci: uel dicatur aliter: qꝫ. H. sicut mos fuit antiquoꝝ semel tantū in die sumebat cibum uere nutritionis ꝛ restauratōis: ut in sero in cena in mane autē quarta hora diei ut loco allegato su mebat cibū tantū ad aliqualeꝫ refocillationeꝫ uir tutis: ꝛ hoc etiā obseruandū est regulariter: nisi i corpoꝛibus catarrosis: ut dixit Conciliator. Etiam hoc idē sentit Gentilis. iꝫ. tertij. sicut etiā hoc tem pore multi hominuꝫ occupatissimi in die ad intel lectuales cōsiderationes: ut cōsulares quib⁹ ostuꝫ est dare audientiā alijs in mane tantū faciūt col lationē de cōfectionibus de zucharo uel melle: ꝛ nihil sepe sumūt de potu: postea in cena laudabi liter ꝛ copiose cenāt cū cibo potum sumendo: ira etiā Galienus in die occupatus: ꝛ ꝓpter infirmoꝝ uisitationes ꝛ reipublice gestionē i mane: ut ibidē ipse refert cibū tantū simplicissimū: ut panē tantū comedebat parū. s. Sed postea in cena cū cibo notabilis quātitatis potu utebatur ad mistionem debito: ꝛ talē cibum in sero appellabat ordinariū propter quod. vij. de ingenio in textu superi⁹ allegato dans ordinem in cibatione ꝛ potu dixit: Non bi bere in cena ꝛc. Et non dixit in prādio vel mane: ꝛ sic est solutum ad motiua cōtra tertiam cōclusi onē. Ad motiua facta contra quartā conclusio nem ubi sumebatur cōsuetudinem esse cōseruādā licet hoc nō sequeret' ex ꝺsuetudine qꝫ erat dictū in cōclusione qꝫ aliqñ talis cōsuetudo nō ē nocius ꝛ ex hoc nō sequit': ergo est obseruanda: qꝫ tamē

Digitized by Google

in probatione ꝺclusionis illud ē suppositum ⁊ pcipue fundatum sup quodam textu. d. A. secūdo Canticor ⁊ Auerois loco eiꝺē arguebat ꝺicta ex sua Rasis tertio alm vbi ꝺixit ⁊ ē obseruandum sumopere vt cibos sibi ꝺsuetos quisq; accipiat nisi cōsuetudo puersa fuerit que oīno est uitanda ⁊c. hec difficultas exigeret longam discussionē ad bñ intelligendū de ꝺsuetudine. Sed qm̄ nō est pñtis propositi ad eā recurrēdū est scdo Amf. ibi assueti assuetos ferre ⁊c. ⁊ in sequenti Amf. ego igitur strictum respondebo quantū potero. Notandum primo q̄ licet in naturalib⁹ ⁊ aialibus acquirant consuetudines q̄ ex frequētatis operationib⁹ naturalibus acquiritur quedā qualitas in agente vl passo ad pōptius ⁊ cum minori nocumento tollerandum certam actionē vel passionem q̄ in agente vel passo in quo nō pcesserint tales frequētate operationes vt̄z in comestionibus ⁊ potationibus ⁊ exercitijs. Idem ēt in aialibus euenit vt patet in artibus ⁊ virtutibus quibuslibet moralibus q̄ tñ medicus ē artifex qui cōsiderans operatōes ab homine peruenientes eas ꝺsiderat pro quanto ipsarū principiū ē complexio compositio ⁊ vnitas ex quo iste sunt nature mēbrorū sequitur q̄ si cōsuetudo est alicuius operationis principium vel inclinans ad aliquid agendum uel patiendum hoc est uel ex acquisitione alicuius formalis dispositionis se tenentis ex parte complexionis compositionis vel vnitatis vel ipsa consuetudo est illa formalis dispositio ex frequētatis opatiōibus acquisita nō fit ig. tur talis noua dispositio in homine ni si facta in his naturalibus principijs aliqua pmutatr ymo si assuetus cibis frigidis minus ledat ex eis cereris paribus q̄ non assuetus hoc ē q̄ in eo assueto est acquisita quedam qualitas similitudis per quam minus patitur ⁊ hoc per alterationem in complexione factam ita ēt si exercitatus ex cōsuetudine pōpt⁹ ⁊ sine nocumento tollerat exercitium q̄ nō tolleraret nō exercitatus hoc euenit p ꝺsoliditatem ⁊ fortitudinē acquisitam musculis ⁊ iuncturis ⁊c. ⁊ talem vel similē dispositionē potuisset ēt natura a pricipio producere vt p3 ⁊ quē admodū ꝺico de his ita ītelligere potestis ⁊ i reliquis. Nō. tñ vlterius q̄ he operatōes ad ꝺsuetudinem antecedentes q̄q3 sunt de multū ⁊ no⁹ tabiliter pmutantibus corpus humanū q̄q3 debiliter ut verbi gratia cōmestio fungorū ē de maxie pmutantibus corpus humanū comestio vero mꝺice quātitatis vl potatis supra illud quod certo corpori cōuenienē deberet est de modice alterātibus cū his attēde q̄ l3 in modice alterantibus p cōsuetudinē corpus disponat ita vt minus ledere tur ipso recedente in vsu taliū a debita mēsura q̄ si non eēt cōsuetus nō pterea ē hec consuetudo simplr obseruāda q̄ ⁊ si minus ledat nō tñ p hāc iuuat simplr sed interdū sm qd vt q̄n a cōi ⁊ delicato mō vinēdi ꝺiuertit ad cibos grossiores uel ad aerem frigidiorem q̄n forte tolit⁹ incuita biliter occurreremus ⁊ tunc magis lederemur ni si alias fuissem⁹ aliqualiter assueti plus tñ alterat corp⁹ simplr q̄ si ordinatū ⁊ debitū modum vsuendi semper obseruaret est igitur ab hac cōsuetudine paulatim diuertendū cū illa magis alterēt ⁊ nocerent neq3 hec cōsuetudo ex ualde alteranti bus prohibere pōt q̄n aliquādo corpus ad egritudinem deducat ⁊ hoc est qō ꝺixit. d. A. loco supra allegato illo. §. Ille vo in cuius stomaco mala digeruntur cibaria ⁊c. ubi ꝺixit q̄ mali cibi cōsuetudinem ducunt ad egritudines pernecātes ⁊c. Et Rasis cū ꝺixit nisi consuetudo peruersa fuerit que omnino uitanda est neq3 ex hoc concluditur quod cōsuetudo aliqualiter mala sit obseruanda ymo colligitur opp. per hoc eniq quod ꝺixit peruersa omnino est uitanda innuit quod omnis mala etiam consuetudo est uitanda sed cum maiore studio uitanda est peruersa. Est tamē hec alteranda paulatine ⁊ non subito cuius sit facta sicut naturalis ex mutatione facta in principijs naturalibus ut ꝺictum est ⁊ hoc est quod ꝺicebatur in probatione conclusionis de illis biblicis papienſibus. Hoc tamen totum quod ꝺictum est de permutatione fienda consuetudinis si sit mala quoniam ipsa sp alterat intelligatur nisi paulatine ⁊ fere ꝺtinue post generationem sit inducta quoniam forte talis nullo modo alterat permutando ut patet de puella nutrita ex napello ut i mltis locis colligit ⁊ expresse notat ab Arle. similis sitia: pōa pblematū pblemate. 45. Ultimo nota p respōsione ad textū Auice. in cāticis. ⁊ Auerois: q̄ in cibarijs re spectu cibatorū: duplex est conuenientia ⁊ etiam diuersitas quedam est conuenientia complexiōis ⁊ ꝺicit insequēs formā: quedā est specifica ⁊ insequēs materiā: infra etiā q̄dā est diuersitas isequēs formā: ⁊ ꝺicit cōplexionalis: quedā ꝺicit isequēs materiā ⁊ specifica. Exemplū de cōplexionali vt est cibus sanguineus est cōueniēs sanguineo: ⁊ discōueniēs melācolico ad purā obseruationē vt sic cōtra est de cibo melācolico. Exemplū de cōueni entia specifica: quoniā aliquis sanguineus eligit inter cibaria fabas ⁊ legumina: que si nō conuenit complexionalit: cōueniūt ergo scdūz formā specificā vel ex parte cōplexionis isequētis materiā. Et nota q̄ ista specifica cōueniētia plus facit ad nutritionē in cibo ⁊ cibato q̄ qualitatiua: ⁊ isequēs formā videm⁹ eniq in diuersis specieb⁹ q̄ cibus homini nō est cibus asino equo vel boui vt p3 de comestiōe carniū vitali: ⁊ hoc nō pōt reduci i discōueniētiā vel cōueniētiā qualitatiuam: ſ3 magis pueniet ex cōueniētia vel discōueniētia isequente materiā: magis eniq cōplexionalit ⁊ fm formam: bos conuenit carnib⁹ vituli q̄ homo q̄ igit sit homini nutrimentū ⁊ nō boui. hoc est: q̄ inter boiez ⁊ carnes vitulinas cadit specifica conueniētia: q̄ nō cadit inter bouē ⁊ carnes vituli: hoc idē ē intelligere ita indiuiduis eiusdē speciei: quoniā aliqs homo sanguineus melⁱ⁹ nutrit ex caseo veteri q̄ nouis: ⁊ hoc nō pōt reduci pfā pprietate isequēte materiā: contingit igit q̄ homo parue qualitatis ⁊ p similitudinē qualitatiuā: ⁊ p formā specificaz cōueniētiā habeat cū cibo male qualitatis: ⁊ ex

eo optime nutriatur ſicut enim homo ſanguineus merito occulte proprietatis iter ipſius ꝛ uinū abhoret qñq uinum ita qđ eſt quaſi ſibi uenenum .ita talis malus cibus cōiter malus exiſtimatus reſpectu alicuius corporis erit ꝺuenientiſſimus ꝛ iō dixit.d.A.tertia primi vna queq; ꝓeterea figura ꝛ ꝓplexio oīs cibum habet ꝺuenientem ꝛ ꝺſimilem ad quē mutandum ſi uoluntas fuerit nocumentū ei faciet ꝛ impedimentū.vbi igitur reperiatur ali quod corpus maxime cibum certum deſiderans ꝛ ad ſenſum percipiatur qō inde nutritur ꝛ ꝺfortaſſe plus alio cibo ꝛ nunq; in ipm nocumentū iprimit tunc ſi iſto uſum fuerit corpus longo tpre talis cō ſuetudo neceſſario eſt obſeruāda quoniā illa proprietas ꝛ ꝺuenientia ſpecifica plus facit ad iuuamentum q̄ apparens qualitatiua ꝓplexio ad nocēdum.i.ad nocumentū.Et hec ꝺuenientia ſpecifica ſepe reperitur inter ꝓplexionē inequalem ꝛ cibum ēt inequalē ꝛ ſm hunc ſenſum loquebatur.d. .A.in loco allegato cum dixit. Sunt autem q̄ plures ꝓplexiones inequales cum malitia cibi rectificabiles.i.cum malitia apparente ꝛ qualitatiua que minus facit q̄ ſpecifica ꝺuenientia non addit Utatur ergo eis homo.ſ.talibus cibis ſm uſum ꝛ ꝺſuetudinē.ꝛ ꝺmētator tunc dixit q̄ talis ꝺſuetudo neceſſario eſt obſeruāda q̄uis ꝛ praua eſſet ꝛ i laudabilis.ſ.apparenter ēt huic non obſtat dictū Raſis q̄ ipſe appellabat peruerſam ꝺſuetudinem illam.ſ.que ē in cibis ꝛ in ſe malis ꝛ in quibus nō cadit occulta proprietas cum cibatis ut cōiter eſt de fructibus ꝛ ſimilibus ꝛ ſic eſt reſponſus ad oēs difficultates factas ad ꝺcluſiones ꝓter ad illam ō fiti que leuiſſima ē quoniā ſi pōt dormire ꝛ per ſōnum remouebitur ſitis bonum eſt dormire. Sed ubi eſſet ſitis clamoſa impediens ſompnum tunc ꝺandus eſt potus ꝛ hoc erat dictum circa ꝺcluſionem. Ad oia argumenta ante oppoſitum facta patet rīdeñ.per dicta in corpore queſtionis ꝓterq; ad primū qō uideturꝫ ad hoc deducere qō ſemp potus debet precedere cibum ex hoc quoniā potus ē propter diſſolutionem humidi ſubtilis ꝛ cibus ad reſtaurationē groſſi modo citius reſolvitur ſubtile q̄ groſſum ꝛc.dicatur ꝺceſſio quod per potū reſtauratur humidū ſubtile ꝛ per cibum groſſum q̄ per humidus cibo repertū ēt reſtauratur humidū ſubtile deperditum ut patet in illis qui multo tpre ueſcuntur cibo ſine potu tamen ēt illo ſuppoſito dico ꝺſequenter q̄ non citius diſſolvitur humidum ſubtile quod per potum reſtauratur q̄ groſſus ꝛc. q̄ licet ſit ſm diſſolutionē magis paratum q̄ groſſum q̄ tamen natura humidi ſubtilis maiore quātitatem membris apponit q̄ groſſi non citius conſumitur humidum ſubtile neceſſitans ad potū q̄ groſſum neceſſitans ad cibum imo eque cito cōſumūtur cōibus cāis ad reſolutionē facientib⁹ occurrētib⁹ pl⁹ enim reſiſtit q̄ multum eſt ut ſit q̄ paucum ut patet ꝛc. Et ſic eſt finis queſtionis.

Et aptiores ad hoc Hec autem eſt ſecunda pars principalis partis prime totius capli: in qua poſtq̄ in precedēti parte ipſe poſuit cās multiplices ꝛ uarias euētus doloꝝ iuncturarū in hac parte ipſe ponit: que corpora ſūt magis parata ut eis tales dolores eueniāt: ꝛ duo facit in hac parte: qm̄ primo facit quod dictū eſt. Secūdo ipſe reſpōdet cuidā racito dubio.ſecūda ibi: Et nō quidē multiplicanꝫ ꝛc. De prima parte dixit duo. Primum q̄ aptiores.ſ.homines ad hoc.ſ.ut ipſe exponit ut eis multiplicentꝫ iſta.ſ.dolores iuncturaꝝ ſunt ſenes ꝛ habētes egritudines cronicas ꝛ ꝺualeſcētes cū nō reguntur cū retificatione dixit ſcōd reſponendo cām huius dicti. Et ideo ſupple euenit: uri talibus multiplicētur dolores: quoniā eoꝝ virtutes debilitanꝫ a digeſtione bona: ꝛ propie cum ſunt curati.ſ.dicti conualeſcentes cū ſedatione.i.cura blanditiua: abſq; euacuatione ſufficienti ꝛ expulſione multa.i.eradicatiua. Notandū q̄ ex verbis dñi Aui.in textu cōcludi poſſunt duo egregia primū q̄ oia corpora in quibus eoꝝ virtutes naturales debilitanꝫ a digeſtione bona ſunt apta: vt i eis multiplicētur dolores iuncturarū: ratio huius clara eſt: quoniā cū debilitantur digeſtione bona multiplicātur p indigeſtionē ſupfluitates flatice: que vtſupra uiſus eſt: ſunt vtplurimū cā taliū doloꝝ.Dixit tamē notāter: apta uł aptiora: quoniā nō in omnibus debilitata digeſtione eueniunt: hij dolores: quoniā in aliquib⁹ tales materie ſupfluē deriuātur ad alia loca: ꝛ non ad iūcturas: tamen omnia talia ſunt apta ꝛc. vtpatet intelligēti colligitur ſcōd q̄ omnia corpora que debilitantur a digeſtione ſunt uel corpora ſenū uel egrorātia egritudine cronica aut male recta: aut non uere conualeſcentia uel reducibilia ad aliqua iſtorum: qō dico ꝓpter corpora ſana in etate talia etiaꝫ apta ſunt ꝓpter debilitatē a digeſtione incurrere dolores iuncturarū. Sz huiꝰmōi reducūtur ad corpora ſenum: cū omnia talia dicātur neutra tertij ſignificati utpz: cū eniꝫ omnia corpora debilia ad dirigendū ſint: aut corpora egra: aut debilia naturaliter uel ſenū aut uere cōualeſcentia: cuz malo regimine utūtur: aut non uere conualeſcētia: ſed apparēris tantū: ꝛ corpora egra egritudine acuta ꝛ ſi fiant debilia ad digerendū non tamē ſunt merito taliū egritudinū apta incurrere tales dolores quoniā cū tales morbi ſint breuis terminatiōis ad ſalutem uel mortē: ſi ad mortē terminētur nō ſūt de illis utpz: ſi ad ſalutē cū talia corpora ſint apta cito reſumi ꝛ retificari iuxta ſentētiā āffo.7.ſcōe particule: que multo tempore extenuantur corpora ꝛc. Et que modico.ſ.tēpore modice.i. cito: ēt idem ſentit.d.A.ſcōa quarti de regimine cōualeſcentiū ſequitꝫ q̄ i talibus nō multiplicabunt ma terie que debebāt ad iūcturas fluere: imo uirtute fortificata reſoluētur: corpora aūt egra egritudie cronica pp diuturnitatē morbi ſunt apta multiplicare pp indigeſtionē ſuperfluitatis ꝛc. ꝛ hec etiā eſt ſentētia Ypo.4.āffo.āffo.xliij. Quibuſcūq; ſe.longe ſunt ꝛc. Corpora etiā conualeſcentiū ex morbis quibuſlibet ſi male regātur regimine ſunt apta recidiuare: ex cōſequenti etiā apta icurrere

doloꝛes iuncturarū. Sed ſi debito regantur regimine: ut eis tantū offeratur quantū cōueniēt trāſmutare poſſunt: ⁊ ſi qualia oꝫ offerātur: quo niaꝫ in talibus uirtutes in dies ⁊ horas fortificāt ſi ēt aliqué materie ſuperfluę generātur tandeꝫ re ſoluūtur fortificata uirtute. Et hoc uerum ē i ue re ꝺualeſcentibus in quibus non ſtant materie re tente apte facere recidiuam ſecus eſt in non ue re ꝺualeſcentibus in quibus ſtant materie interi⁹ latentes que non ſunt apte ab illis corporibus re ſolui ꝓpter debilitatē tales igitur materie erunt apte ad iuncturas fluere ⁊ ꝓfter erunt cā doloruꝫ iuncturarū. Et hoc eſt ꝙ ipſe expreſſit in textu cū dixit ⁊ ꝓprie ſunt apte euenire tales doloꝛes cū ſunt curati. ſ. ꝺualeſcentes cum ſedatione. i. cū cu ra blanditiua ut exponebatur abſq; euacuatione ſufficienti ⁊ expulſioni forti. i. euacuatiua. In ſūma igitur oīa coꝛpora in quibus ſunt apta fieri doloꝛes iuncturaꝝ ꝓpter debilitatem digeſtiue ſunt uel coꝛpoꝛa neutra tertij ſignificati ⁊ hec de dixit intelligi cum dixit ſenes ut coꝛpoꝛa egra egriu dine cronica qꝫ de egris acuta egritudine non ue rificatur ut uiſum eſt uel ſunt coꝛpoꝛa ꝺualeſcen tium uera ſed malo recta regimine uel ſunt nō ue ra ꝺualeſcentia ⁊ hec oīa tetigit in lra neqꝫ pluꝛa ſunt debilia que ſaltem ad aliqua boꝛ non redu cantur lego lram. Et aptioꝛes. ſ. homines ad hoc .ſ. ut ipſe exponit ut eis multiplicentur iſta .ſ. doloꝛes iuncturaꝝ ſunt ſenes ⁊ ſupple oꝫ ſimiliter di ſpoſita ſicut ſenes ut ſūt oīa neutra tertij ſignifica ti ⁊ habentes egritudines cronicas dixit noranter cronicas qꝫ patientes egritudines acutas nō ſunt huiuſmodi ut eſt uiſum ⁊ ꝺualeſcentes. ſ. ueri cū non reguntur cum retificatione. i. cuꝫ bona dicta ꝺuenienti eis ⁊ ſupple non ueri ꝺualeſcētes i qui bus materie inuis latent qꝫ non ſunt ſufficienter euacuate ꝙ ſtatiꝫ manifeſtatur in lra ⁊ adducēs rōneꝫ horū addit. Et ideo ſupple euenit dictis coꝛ poꝛib⁹ quoniā eoꝝ uirtutes debilitātur a digeſtio ne bōa ⁊ ideo ſupple multiplicātur ſuperfluitates apte fluere ad iuncturas addit explicēdo de non ueris ꝺualeſcentibus ⁊ ꝓprie. ſ. iſtud euenit cuꝫ ſunt curati. ſ. dicti ꝺualeſcentes cum ſedatione. i. cura blanditiua ſicut ſepe fit in collica cum ſtupe factiuis doloꝛem remouēdo abſq; euacuatiōe ſuf ficienti ⁊ expulſione ultima. i. non facta tali eua cuatione materie ⁊ ſic eſt lra clara.

Et non multiplicantur.

Nunc in iſta parte ipſe rñdet tanto cuidam du bio poſſet ēt enim aliquis merito dubitaꝛe vnde eſt ꝙ doloꝛes iuncturarum magis multiplicantur in coꝛporibus humanis qꝫ alij doloꝛes aliarū ſpe cierum uel alijs partibus ſicut de facto ꝺtingit.

Rñdendo igitur ad hoc dicit. Et non multipli cantur doloꝛes in iuncturis niſi quoniam ipſe ſunt magis uacue qꝫ reliqua membra ⁊ pluris motus ⁊ debiliꝛis ꝙplexionis ⁊ frigidioris ⁊ ſitus earum in extremitatibus longinquis a regimine primo. i. a regimine primoꝝ membroꝝ. i. pricipalium.

Pro intellectu partis attendēdum ꝙ reſpōden do ad quiſitum ipſe adducit cās ſatiſfacientes do loꝛibus cātis ꝑ materiā ꝓꝫ latine ꝺgeſtam ⁊ per uiam defluxus materie tetegit primo cās multipli cationis doloris in iuncturis per uiam defluxꝰ ma gis qꝫ in alijs locis per hoc qō dixit quoniam ipſe ſunt magis uacue qꝫ reliqua membra ⁊ ideo ſup ple magis apte recipere ſuperfluitaē aliunde ꝓp ter loci capacitatē ⁊ per hoc qō ſunt pluꝛes motꝰ fit ut. ē. fuit declaratum ut ēt ad iuncturas facili⁹ fluant materie quoniā ipſe iuncture' calefiunt ⁊c. iſte due cauſe ſe tenent ex parte materie fluentis.

Addit poſtea cauſas ſe tenentes ex parte mate rie paulatine ꝺgeſte cum addit ⁊ debiliꝛis ꝙple xiōis ⁊ frigidioꝛis. ſ. ſunt iuncture qꝫ reliqua mem bra tñ qꝫ ſunt rare tñ qꝫ ſunt membra niſi oſſuoſa cartilaginoſa uel ligamentalia ſanguine priuata iō ꝓp iſtas cās multiplicātur in eis ſupfluitates ꝓp debilitatē reſolutiue earuꝫ ⁊ expulſiue ut ſupra ē declaratuꝫ ⁊ ad ē ēt iuuat ſit⁹ eoruꝫ i extrēitatib⁹ longinquis. ſ. fitus a regimie primo. i. principaliuꝫ membroꝝ ⁊ hec pōt eſſe cā cōis materie fluen tis ⁊ congenite ꝓp hoc ꝙ mēbra nobilia expellāt ad extrema ꝙ hoc ēt quod diſtant a principalibus mēbris nō coadiuuant ꝛreſoluendo ſicut reliqua propinquioꝛa ⁊ ſic iſte ſunt māifeſte cauſe quod doloꝛes magis in iuncturis qꝫ in alijs locis mul tiplicantur. Aduertendū tamē quod ad hoc ꝙ propoſitō iſta .ꝺ. A. ſit uera oꝫ addi illa cōis pticu la ceteris paribus ex parte aliarū cauſarum fortī ficantium uel debilitantiū mēbra quoniā aliqua ſunt coꝛpoꝛa in qbus ſtomacus uel caput uel aliō pticulare mēbrum uel ꝓp debilitatē in aliquo ta lium mēbroꝝ contrectam ex principijs itrinſicis ut patre uel matre uel ex influxu hoꝛaruꝫ genera tionis debilitante ſic unum particulare mēbrū qō nō iuncturas contingeꝫ qō in talibus coꝛporibus plus multiplicabunt doloꝛes in ſtomaco qꝫ in iun cturis ſed poſita ceteroꝝ paritate concluſio. ꝺ. A. eſt uera ⁊ clara eſt lra lege tu eam.

Et multotiens

Iſta eſt tertia pars principalis prime par tis in qua ipſe ponit varios modos terminationis doloꝝ iuncturarum precipue cum non vere cu rantur. Et diuiditur iſta pars in duas quoniā pri mo facit ꝙ dictum eſt ſecundo ipſe ponit quoſdā cañ ſtrauagātes circa iſtam materiam doloꝝ iuncturaꝝ ſa ps icipit ibi. Et plurimū qdē illi cui ⁊c. De ꝑia parte ipſe intendit iſtaꝫ cōcluſionē ꝙ doloꝛes iuncturaꝝ: cuꝫ non curātur uere ꝓducūt ad hoc ut fiant aliquando uera iuncturarū diſlo catio: ⁊ aliquando ⁊ ſi non fiat uera diſlocatio ta men ſupra iuncturas: maxime manuuꝫ ⁊ ꝓdum fiunt quedam apparentes trumboſitates quaruꝫ alique ſunt ex materia flatica gipſea ⁊ indurata ⁊ alique fiunt ex ſanguine inſpiſato ⁊ indurato ꝙ eſt ſicut caro dixit igitur primo. Et multotiens ꝙ dem inuiſcantur materie intra iuncturas ⁊ fiunt ſupple aliquando ſicut gipſum ⁊ ſupple propter hoc diſlocant iuncture. Et proprie que ex eis ſūt

crude.ſ.dicte materie quoniã tales ſũt que magis inuiſcantur ⁊ tandẽ gipſiãtur dixit ſo ⁊ multotiẽs oritur ſup iuncturas eoꝝ.ſ.patientiũ caro.ſ.apparent ex ſanguine ſil⁹ ingroſſato ⁊ ꝓprie inter digitos.ſ.manuuꝫ ⁊ pedum qꝝ cum torquẽtur digiti ⁊ ꝛſtringuntur ⁊ fit dolor fortis qñq; ⁊ ſedatur qñ qꝫ addit declarando in quibus corporibus iſta maxime ⁊tingant ⁊ dixit. Et plurimum quidem hui⁹ nõ fit niſi in habentibus ꝛplexiones calidas.ſ.talis diſlocatio uel dicta apparentia tromboſitatum ⁊ ſpecificando de carnea dixit. Et plurimum quidem oritur caro cum materia eſt ſanguinea.

Pro intelligentia partis aduertendũ ut exꝑſſe colligitur prima primi de humoribus in facto eſſe fl'a crudum ẽt ſubtile ⁊ aquoſum cum longo tẽpre fuerit retentũ in foraminibus ⁊ iuncturis eius ſubtile reſoluitur ⁊ tandem fit ualde groſſum ⁊ albũ ⁊ eſt illud quod uocatur gipſiuꝫ qõ oibus ut ibidẽ dicitur exiſtit groſſus tamen imaginandum eſt q⁹ anteq; ad tantam duritiem ⁊ groſſitiem deducat⁹ primum fit miſcoſum ⁊ mucilaginoſum quoniã tale fl'a mucilaginoſſum uidetur eſſe uelut mediuꝫ tranſitus inter fl'a aquoſum ſubtile ⁊ gipſiũ groſſũ ad utrũq; tamen iſtoꝝ deuenitur per reſolutionẽ partium ſubtilium ⁊ per oſis a calido producũtur ſiue tale calidum fuerit naturale ut in ꝛplexione calida naturali.ſ.ſanguinea uel collerica ſiue tale calidum fuerit accidentale ut ſepe ⁊tingit i⁹ mor bis iuncturaꝝ ⁊ medicinis calidis ⁊ balneis minoralibus ut ẽt alias dictum eſt. Et hic adiungendum q⁹ quẽadmõm ex fl'ate aquoſo lapſo intra iũcturas propter diuturnitatẽ tandem ꝟuertitur in gipſium per reſolutionẽ ita defluxa materia ſãguinea reſudante ex poris uenarum ꝓpter repletionem ip̃arum uel ſubtilitatem ⁊ liquiditatem eius ſanguis intra iuncturas uel circa eas tandem ſtãs ibi longo tẽpre facta reſolutione in partibus ſubtilibus reliqua pars cum induratur fit ſicut caro.

Et ex his intelligenti patet clarificatio tori⁹ lr̃e primo q⁹ materie que multotiens intra iuncturas inuiſcantur fiunt ſicut gipſium ⁊ hoc quoniam materie que multotiens in iuncturis exiſtunt ſunt crude ut ſupra dictum ẽ ⁊ tales ꝓpter diuturnitatẽ gipſiantur tamen tales materie cum fiunt uiſcoſe aliquãdo intra ligamentũ iuncture taliter recipit⁹ ut ligamentũ prolongetur. vnde ſi fuerit tale ligamentum ſic ligans uertebrum cum piſcide ipſo fic relaxato ⁊ elongato ꝓpter tales materies mucilaginoſſas interdum reſſilit uertebrum ex piſſide Et hec ẽ ſnia affo. penultimi vi. affo. quibuſcũq; a ſiatica moleſtaꝝ uero ⁊c. Aliquãdo uero tal⁹ materia recipitur in cordis ⁊ neruis ligantibus iuncturas exterius ⁊ ſi fuerint iuncture digitorum dillatis cordis a materia implẽte ⁊ aliq̃ recepta materia in parte uerſus cutim tandem idurata ⁊ exicata a calido fiunt quedam apparentie trumboſi tatum ꝓpter quaꝝ diuerſitatez in diuerſis ſitib⁹ dictaꝝ iuncturaꝝ ꝛtorquẽtur digiti ⁊ ꝛſtinguntur ⁊ fit dolor fortis ualde facta ſic torſione ⁊ ſedatur qñq; dolor cum non fit elongatio membrorum ſed equalis tm̃ remolitio ⁊ ipſius materie conuerſio ad cutim unde experientia ꝛſtat q⁹ aliquãdo fuerit in ciragra uel podagra dolor acutiſſimus materia cordas ⁊ neruos extendente cum tota man⁹ uel pes apoſtematur manifeſtiſſime dolor minuit⁹ qz materia ꝟuertitur extra neruos ad cutim. Colligitur ẽt ex dictis qõ ſanguis diuerſo modo ſicut ⁊ fl'a aqueum recipere põt in diuerſis membris ⁊ tandem ingroſſari ⁊ fieri ſicut caro propter reſolutionem in eo factam a calido ⁊ ꝛiter patet qõ qz talis effuſio ſanguinis ut multotiens ſequitur uel habũdantiã eius ut uenarũ replecẽ ut ſanguinea ꝛplexione uel ſubtilitatem ⁊ ꝓtationem ei⁹ a materia collerica ⁊ hec in ꝛplexione collerica ſequitur manifeſte q⁹ iſta fiunt in calida ꝛplexione exiſtente uel reſoluente ⁊ illa caro in complexione ſanguinea magis ut patet: ⁊ habet hec tota ſentẽtia littere lego eã. Et multotiẽs quidez inuiſcãtur materie intra iuncturas: ſupple poſtq̃ fuerũt ſubtiles ⁊ aquoſe: ⁊ fiũt ſicut gipſiuꝫ ꝓpter reſolutionẽ in eis factã: ⁊ ſupple ꝓpter id diſlongãtur aliquãdo iuncture ⁊ hoc accidit ut dictũ eſt ꝓprie cũ iunt crude. Et addit ſupple per eũdez modu⁹ Et multotiẽs ꝛitur ſuper iuncturas eoꝝ caro.ſ. apparent̃ qz ſanguine ingroſſato ⁊ ꝓprie inter digitos.ſ.magis hoc apparet q̃ in alijs iuncturis: licet etiã ⁊ in alijs fieri poſſit: quare cũ torquẽtur digiti: ⁊ ſtringunt̃ ⁊ fit dolor fortis: quãdoq; ⁊ ſedatur: quãdoqꝫ ꝓpter cauſas aſſignatas. Addit ⁊ plurimũ quidem huius.ſ.diſlocatio uel apparẽtia trũbofitatũ: nõ fit niſi in habẽtib⁹ cõplexiones calidas: qz a calido fit illa reſolutio ⁊ exiccatio. Addit ⁊ plurimũ quidẽ ꝛitur caro cum materia eſt ſanguinea: qz magis fit ex abundantia ſanguinis q̃ ex eius ſubtilitate: ⁊ patet intelligẽti: ⁊ ſic magis in ſanguinea.

Et plurimum quidem In hac ſecũda parte huius partis ipſe ponit quoſdã canones ſparagantes circa iſtã materiã doloꝝ iuncturaruꝫ ⁊ diuiditur in tres partes ſm tres ſpecies eoꝝ. quos ponit.ſcõa ibi: Et dolores qdez ⁊c. tertia ibi

Et multotiens quidẽ: de prima parte dicit: Et plurimũ quidem illi cui accidunt dolores iuncturarũ accidit in primis podagra. Canon iſte clarus eſt ex eis que ſunt dicta ſuperius paulatine õ cauſis multiplicatiõis doloꝝ iuncturarum reſpectu aliorũ doloꝝ: nam cũ magis multiplicẽtur doloꝛes in iuncturis: q̃ alibi iter alias cãs: quoniã ſunt frigidioris ꝛplexionis ⁊ ſitus earũ longinqu⁹ eſt a regimine. Prio. i. principaliuꝫ mẽbroꝝ vt exponebaꝫ cum etiã iuncture peduꝫ nõ ſint min⁹ frigide alijs iũcturis: ⁊ ex alia parte magis diſtãtes a principalibus membris: ⁊ ſitus earum magis deoꝛſum exiſtat ex conſequenti paſſibiliores ſunt ad recipiendum ſuperfluitates ex natura ſitus: ſequitur concluſio clara lege tu litteram.

Et dolores quidem Nunc ſecũdo põit aliã cauſaꝫ manifeſtantẽ aliquando difficultatẽ cure

dolorum iuncturarum ⁊ primo ponit causam fo reddit causam illius dixit primo. Et dolores iũ cturarum quidem sunt ex sãma egritudinum que heriditãtur plurimum ⁊ ideo tunc ſupple cum ac cidunt difficulter curantur propter cõnaturalita tem principiorum dixit fo reddendo causam dicti hoc speciale ideo est quoniam sperma est secãdũ complexionem generantis ⁊ ideo supple cum sper ma podagrici fuerit maculatum necessario pedes debilitantur filiorum. Et dixit .H.vi.affo.in fine ꝺmenti xxix.illius affo. Eunuchi non podagrizãt neq; calui fiunt ⁊c. Pro clariori tamen intelle ctu huius propositionis mouetur hic dubium. vtrum podagra possit ex hereditate contrahi ita qõ ex parentibus uel progenitoribus in filijs pos sit acquiri ad partem negatiuam arguam breuib⁹ medijs primo sic qz si sic esset maxime esset ppter motiuum.d.A.qz sperma est scõm complexionez generantis ex ꝺsequenti si generans est debilita tum scõm pedes producitur sperma debile pro ge neratione pedum. Sed qõ hoc fundamentum non sit sufficiens declaratur propter duo. primo qz sperma prolificum simile uidetur in toto ⁊ i par tibus igitur non magis faciet defectum ex pede q̃ in manu si igitur non generatur ciragra ex po dagrico ergo neq; podagra fo.ſ.fundamento ha berent uirtutem maxime esset qz sperma a quoli bet membro diciditur sed hoc ridiculum est dice re ut expresse declarat Arist.15.de aialibus circa medium aducit enim tale mediuz ad hoc quoniã si sperma esset scõm uiam diſſolutionis.ſ. mẽbro rum qz .ſ.diſſoluatur ex quolibet membro tunc animalia magni corporis essent multe generatio nis ⁊ parui corporis pauce generationis hoc aũt est fm qõ tamen hoc sequatur manifestum est. quoniam plus dicidiruz ex magno corpore q̃z ex paruo ⁊ sic patet fundamentum ntillum esse.

Secundo principaliter Ar.sic febris nõ ẽ mor bus hereditarius similiter neq; ydrops ergo segr eriam qõ neq; podagra debet dici morbus heredi tarius patet cum dicte egritudines non cõnume rentur inter morbos hereditarios ⁊ ꝺsequentia de claratur cum dicti morbi sint morbi principalium membroz ut cordis ⁊ epatis quorum pricipaliter est influxus supra sperma prolificum producẽdũ Si igitur talia membra sunt lesa sequitur quod ſpma erit fm dicta mẽbra maculatũ ex ꝺñti gnã bũs i fetu corrãdẽtia mẽbra maculata. Et põt ꝺfirmari qñ si ꝑter hoc qd sperma est maculatũ uerbi gratia podagrici fiat podagricus cum non maculetur nisi uel ex parte ſubstantie cozpulente uel subſtantie ſpirituoſe cum in ipso non confide remus nisi duo talia principia unuz materiale qõ est pars cozpulenta aliud formale qõ est pars ſpi rituoſa cum ex parte materie maxime ex epate di cidatur ex quo ut sic est sic materia ultimi alimẽ ti distributi q membza ⁊c. Cũ igitur epar sit prin cipium alimenti ut sanguis est ẽt principium ſup fluj dicti alimenti maxime ſuperfluj in quanto ſe quitur igitur qd quo ad materiã ſpermatis macu lato epate ut est in idrope ut omnes uolunt medi ci debet ſimilis in fetu diſpositio generari. Si etiã fiat maculatio. ex parte ſpiritus incluſi in eo cuz quãcuz ad hoc principiuz formale maxime ex coz de dependat siue teneamus ſpiritum genitiuũ eẽ unum per agregationem omniũ ſpirituũ siue dica tur esse ſubstantia uirtualiter includens potentiã dictozum ſpirituũ quomõcuqz sit maxime ex coz de dependet ut patet ⁊ sic febzes parentũ deberẽ tur in filijs hereditari ⁊c. Põt ẽt confirmari quo niam si aliquis morbus foret hereditarius ut po dagra hec maxie est quoniã talis morbus est diu turnus ⁊ fixus ⁊c. Sed aliqua febris ut tenet de quartana.xij.annorũ ⁊ beticha. Ad oppositum primo est expreſſum uerbum.do.A. In textu est etiam sententia eiusdem: d.A. secunda primi doc. .i.ca.ultio in fine capituli ubi connumerãdo egri tudines quaſdaz que in semine hereditantur ex plicuit de podagra Idem etiam. H.vi.affo. ꝺmẽ to illius affo. Eunuci non podagrizant ⁊c. in fine ꝺmenti ubi ponit podagram hereditari ⁊c. Idem ⁊ alibi pluries reperitur. In ista questione duo fient articuli in primo ponam declarationem ali quozum terminozum ⁊ quaſdam ſuppositiones in secundo ponam breues ꝺclusiones de quisito.

Quantum ad primum primo sciendum qd hic termin⁹ egritudo in proposito nõ sumitur p diſpo fitionem qua cozpus est actualiter lesum in con ſuetudinarijs operationibus sicut per egritudinẽ nunc ⁊ in actu sed per egritudinem in proposito in telligimus diſpositionem secundum quaz cozpus non est aptum secunduz se toto tempoze uite ſue uel in maiozi parte permanere sanum ymo meri to principiozum generationis est aptum egrotare ⁊ tale cozpus secundum pluſq̃ cõmentatozem pri mo tegni cõmẽto.xv.xvi.ad mentem. H. dicitur egrum ſimpliciter quia talis diſpositio qua dicit egrum ſimpliciter est ut habitus qdã cõgenitus ad facile actualr egrotãdũ pp diſtare a principijs cozpozis optime ſani ⁊ cũ hac egritudie habituali ꝺsũgitur sepe actualis ſanitas que dicitur ut ibi dem ſanitas ut nunc.nam eadem diſpositio ẽ egri tudo ſimpliciter ⁊ ſanitas ut nunc ut ibidez decla rat egregie pluſquam cõmentatoz ex quo talis ſa nitas ut nunc non est ſanitas ſecundũ ueritatem ymo est lapſus a uera ſanitate ſed est tantuz ſani tas ſecundum ſenſum ⁊ apparentiam ⁊ sic a gene ratione talis contracta q̃m omnia cozpoza ꝺbũt a generatione aliquã cõplexionem equalẽ ſub qua ſunt ſana ⁊ minima que dicitur ab.d.Aui. prima primi de complexionibus: equalitas quinti medi ⁊ sicut est ſanitas: si tan en talis equalitas non sit abſoluta equalitas ſed habẽti tantum dicitur ſa nitas nunc: qz tamẽ talis diſpositio est ut habitus quidã cõgenitus est aliqualiter talis ſimpliciter: est igitur uel neutralitas uel egritudo ſimpliciter

Per egritudinem ergo in propoſito intelligo ta lem egritudinem in habitu: que inquantuz talis diſpositio congenita a principijs generationis est lapſa ab optima ſanitate in primis particulis ut

Digitized by Google

neruis cordis ⁊ huiusmodi ⁊ sensibiliter dicit egri
tudo simpliciter inquantum uero hec eadez dispo
sitio est ei melior que acquiri potuit ex suis princi
piis qua.s.suo modo perficit operationes dicitur p
pria homini sanitas uerum qz non est firma de se
neqz perdurans propter id dicitur sanitas ut nunc
qz per ipsum est aptum corpus tantã esse sanum.
ut nunc permanere hoc tamen ut dictum est ap
pellatur in proposito egritudo cum queritur si po
dagra sit egritudo hereditaria. Secundo notã
dum qp per morbum hereditarium ego intelligo
morbum contractum a principiis generationis ad
modum supra dictum propter consimilem morbũ
fuisse diuturnum ⁊ fixum in patre matre uel pro
genitoribus usqz ad quartam generationem.qz ul
tra illam non stat assimilatio fetus ad parentes ut
si pater auus uel proauus fuerit podagricus ex
multo tempore ⁊ fiat in filio dispositio in pedibus
per quam a facili causa incurrat podagram. Et
tunc talis dispositio dicetur morbus hereditarius
Sed si talis dispositio extraheretur a principiis
generationis per aliquam accidentalem causam.
ut propter malum regimen imponendo non debe
retur dici morbus hereditarius ⁊c. ulterius in pro
posito suppono cum phõ primo ⁊ secundo de gene
ratione animalium qp in generatione fetus agens
generans est sperma uiri ⁊ recipiens est mulieris
mestruum ⁊ qp in sperma te uiri est uirtus quedaz
informatiua que uidetur uelud ydolum generati
ue que est in patre quoniam homo generat homi
nem per sperma sicut per instrumentum sicut ar
tifex artificiatum per instrumenta media ⁊ scõm
uarium motum instrumentoz ab artifice fiunt va
rie artificiatorum species similiter secunduz uanũ
motum generantis mediante informatiua sperma
tis fiunt diuerse species membrorum. Luz hoc
supponitur qp dicta uirtus informatiua subiective
fundatur in parte spirituosa spermatis que dicitur
a phis ⁊ medicis spiritus genitiuus qui uel est spi
ritus quidam in uirtute continens potentiam spi
rituum particularium membrorum maxime prin
cipalium ⁊ precipue cordis uel est aggregatum ex
huiusmodi spiritibus agit igit informatiua uirt9 i
uigore horum spirituum principaliter Suppo
nitur tertio ⁊ cum phõ i8. animalium ubi ponit
causas assimilationis ⁊ alibi etiam qp sperma ui
ri quo ad partem corpulentam ⁊ mestruum mu
lieris quod est materia generationis sunt superflui
alimenti ultimi uel cibi.i.cibi quarta digestione
digesti quod erat in potentia propinqua. ut esset
membrum quitandem humor ueniens ad testicu
los in uiro ⁊ ad concauum matricis in muliere in
uirtute spirituum conclusorum in eo dicitur sper
ma in uiro ⁊ mestruũ in muliere quicquid igitur
reperitur in omnibus membris patris formaliter
habet uirtus spermatis uirtualiter.i.dicta uirtus
in forma que est dicta uirtus diuina in multis lo
cis unde potest omnia facere i materia disposita
que erant in patre ⁊ non solum que erant in patre
formaliter uerum etiam que in eis relucebat. ex
auo ⁊ proauo ⁊c. Cum igitur in patre reperiãtur
diuersa ut masculinitas complexio color quanti
tas membrorum numerus ⁊c. que tantam habẽt
adinuicem diuersitatem qp quedaz potest ab alijs
separi contingere potest qp dicta uirtus informati
ua erit potens in uno motu ad alterum istorum p
ducendum ⁊ non in alio motu alterum producere
poterit ut qõ poterit producere ens humanũ ⁊ nõ
producet eum sic collocatum uel non maschulum
Et quoniam ut ibidem dicit phs motus est a con
trario in contrarium si contingat ut sperma patris
sit omnino forte ⁊ materia que est mestruum mu
lieris sit omnino obediens assimilabitur fetus i to
tum patri qp si sperma obtinere non sufficiat gene
rabitur aliud quod aliqualiter agenti contrariuz
est sm tamen passi dispositionem unde si non pos
sit maschulus ex generante generari generabitur
femella que maschulo aliquo modo est contrariũ
ideo idem dicitur de femella est maschulus occa
sionatus ⁊ sicut dictum est qp sperma uiri ipsum ẽ
in potentia actiua omne membrum ita mestruum
mulieris est in potentia passiua omne membrum
mulieris quoniam una queqz partium corporis no
stri fit ex tali materia menstruali particulariter
cuius partis ipsa est susceptiua unde ex ultimo ali
menti quod superfluit uerbigratia nutricatiõi sto
maci uel oculi matris generatur in fetu stomachus
uel oculus quoniam corpus datur fetui ex matre
anima autem ⁊ omnis forma ⁊ figura est ex pa
tre. Ideo dixit philosophus primo de generatiõe
manifestum est quod sperma uiri non est conue
niens quantitati animalis sed qualitati ⁊c.

Et isto modo ego intelligo illam particulaz ul
timã positam in diffinitione spermatis cum dicit
qp est superfluitas ultima alimenti licet Ja.de for
liuio aliter intelligat ⁊ uidere meo male. In ista
materia possem multa bona dicere de causis simi
litudinis ⁊ dissimilitudinis sed ista proposito no
stro sufficiant. Et hec de primo articulo. Quã
tum ad scõm sm articulum sit ista prima conclu
sio. Non semper podagra in patre uel matre est
causa sufficiens ad hoc ut in filio fiat similis he
reditarius morbus probatur quoniam ubi nõ fue
rit in aliquo eorum morbus diuturnus sed modici
temporis non generabitur inde morb9 hereditari9
ex dictis i scõ notato: ⁊ declaratur rõne: quoniã
ubi in patre per diem tãtũ ul duos fuerit podagra
contingit ut ex precedẽti materia sana fit genituz
sperma prolificum existens in testiculis uel uasi
bus seminariis ex quo p copulationem cũ muliere
betafiet fortes sanus ergo ⁊c. Etiam ⁊ est fortius
ubi dicidatur ex nutrimẽto aliqualiter alterato sz
remisse contingens est: ⁊ uerisimile multũ ut talis
malitia debilis corrigatur remanente spiritu ex il
lo membro ut pede decisso forti ⁊ sufficiente ex
materia proportionata pedũ fortem generare po
tente ergo ⁊c. ⁊ sicut declaratum est ex parte sper
matis uiri proportiõali medio declarari potest ex
parte mestrui mulieris. Secunda conclusio nõ
quelibet podagra a principiis generationis cõtra

eta est morbus hereditarius patet ubi propter influxum ad aliam causam ex parte regiminis sint debilitate iuncture pedum filij ita ut merito talis dispositionis sit tale corpus aptum faciliter in actualem morbum podagricum cadere z tamen pater uel progenitores non fuerint podagrici idem dico de matre tunc talis podagra in filio ex principijs generationis non debet dici morbus hereditarius ut patet ex supradictis. Tertia conclusio ubi nunq̃ pater uel mater actualiter uel habitualiter podagrici fuerint stat tamen in fetu generari podagram uel dispositionem habitualem ad facile actualiter sic patiendum pro merito talis dispositionis poterit dici talis ex hereditate cõtracta patet in casu ubi progenitores podagrici fuerint z propter dispositionẽ debilitantem iuncturas filij transfussam in filio mediante patre sano acquiretur in filio habitualis dispositio ut faciliter incurrat egritudinem actualem podagricaz manifestum est tunc q talis dispositio debebit dici hereditaria q apparentibus derelicta est in filio ergo ꝛc. Sed si forte dubitares hoc nõ esse possibile q si auus fuerit podagricus z non pater tandem q merito principij aui in patre fiat filius podagricus dicatur hoc esse multum possibile imo de facto est uerum in multis ut experiẽtia manifestat etiam ex sententia colligitur Alis quarto de generatione aialium ubi uoluit quod motus generantis quidam sunt in potentia propinqua quidam remota quidam remotiore z motus in potẽtia remota sunt motus aui z in potentia remotiore sunt motus proaui quoniã in patre relucet uirtus patris eius z aui ex ꝺsequenti non est impossibile qõ spiritus genitiuus in semine patris includens recipiat uirtutem informatiuam scõm motũ aui z non patris uel propter influxum uel aerez ꝛc. potest etiam contingere q materia mestrual' obediat impressioni motus inducendi ex uirtute aui z non patris propter multas contingentias si considerabis z sic generabitur ferus scõm dispositionem aui z non patris ꝛc. Quarta conclusio Et si podagra etiam diuturna z habitualis in patre uel matre non necessario in filio hereditetur est tamen talis podagra ex suma egritudinum q̃ hereditantur ut dicit textus. hec conclusio quo ad primam partem probari posset. primo quoniã malitia in spiritu decisso a pede patris uel etiam malitia partis materie proportionata generationi pedum filij quelibet talis malitia posset in uirtute membrorum principalium corigi z tũc nõ generabitur pes debilis possz z secundo talis malitia corrigi in uirtute astrorum. Etiam suppono sito qõ pater fuerit podagricus unde merito sperматis uirilis si materia esset receptiua impressionis dicti spermatis deberet generari dispositio similis in filio. stat quod materia non sit obediens imo dicte impressioni contrarietur quo casu posito nulla in pedibus similis dispositio cum patre generabitur ergo prima pars conclusionis uera secunda uero pars est sententia textus nostri z mens. d. A. secunda primi loco allegato in oppositum questionis ubi connumerat podagram iter morbos hereditarios potest etiam ratione probari quoniam omne genitum producitur secundũ dispositionem generantis nisi generans fuerit impeditum sed cum sperma uirile quod prolificum est utplurimum obtineat supra materiam generationis sequitur qõ disponet materiam secũduz ipsius dispositionem cum igitur sperma dicissum ab habitualiẽ podagrico prolificum existens sit quadam dispositione secundum partem spirituosam a pedibus dicissam qualificatum talem uel consimilem dispositionem in pedibus fetus producet. Sed hec talis dispositio est egritudo ut dictum est in corpore questionis igitur egritudo in patre hereditabitur in filio z sic est ex suma eoruz que hereditantur. Posset ẽt aliter probari sed ad presens sufficiat Jaz restat respondere ad argumenta principalia facta ante oppositum. Arguebatur primo sic si quomodo foret vera maxie esset pp motiuũ. d Aui. q sperma est dispositũ secundu complexionez generantis ꝛc. Sz q boc fundamentum non esset sufficiens declarabatur pp duo primo q sperma prolificũ videtur simile i toto z partibus igitur ꝛc. dicat' breuiter qõ licet videatur simile quãtũ ad partem corpulentam secundũ quã tamen non est simpliciter simile tamẽ secundũ partem spirituosaz in eo inclusam ẽ multum varie virtutis secunduz vt i ea parte existũt vel formaliter diuersi spiritus diuersorũ principalium mẽbrorũ etiã aliorum pticulariũ multorũ vt saltem spiritus genitiuus uirtualem diuersitatem dictorũ spirituũ ꝺtinet vñ pp talẽ varietatẽ nõ icõuenit ratio modo i diuersis mẽbris uarias ipsimi dispositiones ꝛc. maxie cũ virtus informatiua precipue z in mẽte in dicto spiritu vel spiritibus fundetur z sic sit ad primũ responsum. Arguebat' scõ de strudo fundamentuz q si verum id esset pp id q sperma ex omnibus deciditur mẽbris sed boc ridiculum dicebat' de mente Aristot. qui p babat ꝺrium z ibi est inductum dicatur breuiter cõcedendo cum pbo q sperma nõ fit scõduz materiã dissolutionis mẽbrorũ pp motiuum suum verũ tñ sperma sicut z sanguis mestruus fit ex materia quadaz qua potuissent membra nutriri z ex fere simili nutriuntur. Et cuz eadem sit materia nutricationis z generationis secundum raziatẽ nutricationis diuersorũ membrorũ fit etiez varietas generationis diuersorũ membrorũ z cũ diuersis qualificationib⁹ vnde nõ inconueniẽs generari pedem debilem uel pp materiem proportionatam generationi pedis sic esse qualificataz uel pp spiritum a pede debili decissum sic esse qualificatum z debilitatum ꝛc. vt dictuz est in questione.

Ad fm principale cum arguebatur Febris nõ est morbus hereditarius similiter neqz idrops ergo ꝛc. z confirmabatur q̃m q cũ in spermate duo tñ consideremus principium. s. materiale quod ẽ

ſuperfluum vltimi alimenti quod eſt ex epate .z
foemale.i.pars ſpirituoſa que maxime a virtute
cordis dependet vt dictum eſt ſequitur q ſi macu
lato mẽbro particulari vt pede ſanguis uel ſpiri
tus inde deciſſus pp id maculentur z exinde mẽ
broꝝ proportionale quod exinde generatur rema
neat debilitatum ſequitur q multo magis epate
vel corde leſis exiſtentibus ꝛc.dicatur primo pro
babiliter q in talibus membris morbi nõ poſſunt
diuturnari nã propter membrorũ principalitatem
ſi ſtet notabile vitium in his membris z per tem
pus perſeueret ad mortem deducet z ex dictis ſu
perius non fit morbus hereditarius niſi ex morbo
diuturno vel dicatur aliter z clarius z fundamen
talius ad materiã q morborũ in membris princi
palibus quidam ſunt morbi ſimpliciter tales ſecũ
dum quos z ſi non fiat leſio in conſtructionarijs
operationibus per tales tamen dicta mẽbra ſunt
apta facilitez labi in egritudinem nunc ſicut eſſet
debilitas cerebri naturalis ſiue ſequens malitiaꝫ
complexionalem ſiue non per quam tale corpus
aptum eſt cadere in vrginem vel alios morbos
actu tales idem dico de debilitate cordis natura
li vel habituali ẽt ex tempore ſecundum quam z
ſi ipſum cor non ſit actu egrum faciliter tñ ex mo
dico vapore ſibi cõicato vel ab intrinſico vel ab ex
trinſico aptum eſt cadere in lipotomiã tremorem
cordis vel ſyncopi z de huiuſmodi egritudinibus
ſimplr non eſt dubium q ſi ſint in altero parentũ
z non corrigantur per alium uel aliam canſaꝫ ta
les ſunt maxime morbi hereditarij z de his intel
lexit Job. damaſcenus prima particula ſuorum
Amſ.cũ dixit. Quẽadmodũ taꝫ viciorũ aiẽ fi
gure corporis a parẽtib⁹ cadit hẽditas ita quoqꝫ
morb⁹ diuturnari⁹ z maxie ſi fuerit i principali mor
bo.Si autẽ dicti morbi in membris principalibus
fuerint actu tales ut idrops epatis vel febris cor
dis.tunc de tali diſpoſitione principaliũ talem poſ
ſumus facere conſiderationẽ:quoniam aut mate
ria uel ſpiritus ab illis membris diuiſa taliter eſt
qualificata:q nequaquã corrigibilis eſt a virtute
informatiua viri:z tunc dico q tale meſtruuꝫ nõ
eſt aptũ generationi:z conſequenter non fiet mor
bus hereditarius i filio. Idẽ dico de ſpiritu deciſo
ab epate viri ydropici:qñ mala diſpoſitio in eo ẽ
talis q virtute aliorũ ſpũꝫ incluſoꝝ in ſpiritu ge
nitiuo non põt corrigi nec etiã a bonitate meſtrui
mulieris:z tunc dico etiã q tale ſperma virile nõ
eſt prolificũ.z ſic conſequẽter non fit morbus he
reditarius:z hanc cauſam prolificationis exp̃ſſit
d.Auice.xi.tertij.cap.de ſterilitate z difficultate
impregnationis cũ dixit. Et de genere quidem
ſpermatis exquo non fit generatio eſt ſperma infã
tis z patientis nauſatiuã ſatietatẽ z ebrij z ſenis z
eius qui pluri⁹ vtitur cobitu:z cuius corpus non
eſt ſanuꝫ:intelligebat principaliter de egritudine
talium membrorũ principaliũ:z non omnium mẽ
brorũ indifferenter:quoniã alia membra particu
laria cum ſunt debilia z egra non propter hoc pro
hibent:quin ſperma vtplurimum reddatur proli
ficum:quoniã generatio non fit principaliter i vir
tute illorũ membrorum ſed principalium: licet in
uirtute illorũ fiat particulum aſſimiliatio mẽbro
rum ut ſupra dictũ eſt. Ideo notanter ſcõa tertij
de ſpermate generante z ñ generante dixit.d.A
Et ſpma habentẽ mẽbra debilitata raro gnãt ſa
nuꝫ in his uerbis denotatur ſtantibus dictis mẽ
bris debilibus uel infirmis poſſibilitas generantis
z ſimilitudo generati Si uero talia membra ẽẽnt
leſa egritudine ſm quam malitia in ſpiritu impreſſa
eſſet corrigibilis:quia debiliter impreſſa: ut eſſet
caliditi in ſpiritu in certo febriente remouibilis p
frigiditẽ meſtrui mulieris:dicerez tale ſperma eſſe
prolificũ:z non propterea fiet morbus hereditarius:
z ratio eſt qz talis ſpiritus in ſemine incluſus non
remanet generans ſm illam talem accidentalem
diſpoſitionez inductaꝫ a generante:imo illa remo
uetur utpatet:imo fortius dico qõ poſſibile eſt pp
dictam caliditatẽ inductã a generante tale ſperma
cum hac muliere fiat prolifcũ propter frigiditatẽ
meſtrui mulieris:ubi ſi fuiſſet in qualitatib⁹ tem
peratum non fuiſſet prolificum:z hoc quia p hãc
caliditatez deuenitur ad temperantũ quodãmodo ꝛc.
Et hanc ſentẽtiam exp̃ſſit.d. Auic.xi.tertij.capto
allegato cum dixit.Et loquebatur ſecundum me
dicorum ſententiam de ſpermate mulieris. Et
quandoqꝫ diuerſificantur duo ſpermata propter
cauſam malicie complexionis in uno quoqꝫ eorꝫ
qõ cum alio non equatur: imo addit ei corruptio
nem.Nam cum permutant vel ſupple alteruꝫ tã
tum permutatur inuenit vnũquodqꝫ amborũ qõ
equat ipſum cum contrarietate ꝛc .Eandem ſen
tentiam explicuit Ariſt.xvij.de animalibus vbi
dixit quoniam omnia naturalia z artificialia non
fiunt niſi propter terminum z temperantiam ꝛc.
Addit. Euenit quod Juuenes non generant z cũ
iuuerint in etate generabant: breuiter igitur reſpõ
dendo ad motiuꝫ z confirmationem dicatur ar
gumentum hoc non valere idrops uel febris nõ he
reditantur cum ſint morbi principalium membro
rum ergo neqꝫ egritudines particulariuꝫ morbo
rum non hereditabuntur.Argumen.non valet per
media que aducta ſunt ſupra z hoc eſt fundamẽ
tum quia ad hoc quod ſperma ſit prolificum re
quiritur debita diſpoſitio principaliuꝫ z conſequẽ
ter ſpirituum inde deciſſorum z non ſit particula
rium vt patet z ſic ſit reſponſum ad rotam difficul
tatem z conſequenter ad queſtionem ꝛc .lege tu
lr̃am z eſt tota iſta ps clara.

Et multotiens quidem ꝛc.

Iſte eſt tertius ſpecialis cañ circa iſtam ma
teriã z eſt multum notabilis z menti tenendus.
dicit z multotiens fit curatio doloris iunctura
rum z ſoluatio eaꝝ z expulſio materiez ab eis cã ad
gnicie et aducẽs rõnẽ dicit qñ ille ſuperfluitates q

consueuerũt supfluere supple i toto ꝛ puenire ad iuncturas currunt alibi.i. ad alia loca facientes cadere habẽtẽ eas.s. supfluitates in timore Notandũ ꝓ intellectu pris de mente Aueroys quinto coll'z ꝙ via medicandi dolores ẽ tripler vna ẽ remotio cause doloris scõa stupefactio membri ertia impressio delitie in membrũ ipsimẽdo qualitatem membro conformẽ ꝛ ista ẽ que vere dicitur medicatiua qñ in primo genere vt ibidem dixit Aueroys cadunt multa genera medicinarum ut solutiuaruz digestiuarum ꝛ resolutiuaruz ꝛc. fm genus est tantum medicatiũ per accidens probi bendo sensatõnem mẽbri. Idem ẽt ꝛ similibus verbis dixit secundo canticoꝝ expresse. In proposito Aui. ibi loquitur de medicatio doloris quãtũ ad primũ moduz qui est remotio cause que ꝓpr̃ debet dici curatio q̃s aliud gen⁹ medicañ doloꝛ Ideo dixit multotiens quidem fit curatio ꝛc. Attende tñ ꝙ talis remotio cause doloris aliqñ fit attendando qualitatem cause doloris aliquando euacuando cum solutiuis aliqñ repcutiendo ne fluat ꝛ membrũ confortando. Curatio aũt doloris q̃ completur cum euacuatione materie siue sensibiliter cũ farmaco siue cum resolutiuis nõ est illa q̃ timorosa sit qz per euacuationẽ materie nõ debilitantur alie materie ut fluant ad principalia illa ẽt que perficitur alterando qualitatẽ cause materie in iuncturis non redditur timorosa ut patet illa autem que cõpletur cum repcussiuis ꝛ confortatiuis membri illa est que suspecta est ꝛ de hac est textus noster propterea dixit ꝛ multotiens quidẽ fit curatio doloris iuncturarũ ut inuat uiaz medicationis doloris que fit p ablationem materie eẽ suspectam ꝛ non illam que ꝓpr̃ dicitur medicatiua ꝛ quoniã non quelibet talis est suspecta sz eatñ que fit confortando ꝛ repcutiendo membrum stipticando ꝛ consequenter phibendo ne ulteri⁹ dicte materie recipiantur explicuit continuando de qua amotione cause intelligit dicens ꝛ confortatio earũ ut ly ꝛ teneaꝰ expositiue.i. amotio cause que fit cum confortatione membri ꝛ expulsione materieruz ab eis talis ẽ que suspecta est ꝛ est causa ad pniciem ulterius considerañ ꝙ sentẽtia textus verificatur de doloꝛe iuncturarũ qui fit p uiam defluxus materie ꝛ non p uiam paulatine congestionis materie in iuncturis qz ī illa que fit p uiam congestionis materie uera curatio facta euacuatione materie est membri cõfortatio neqz propterea fit timoꝛ defluxu materie ad alia membra qz non supfluunt in toto ut supponiꝰ sed cum in toto supfluunt ꝛ consequenter consueuerint fluere ad iuncturas tunc stipticatio iuncture ꝛ cõfortatio est timorosa ꝛ ideo ad hoc declarãdũ dixit. quoniam ille supfluitaẽ que consueuerunt superfluere ꝛ peruenire ad iuncturas ecce ꝙ loquitur de ea que fit p uiam defluxus peruenium ad mẽbra principalia ꝛ si non trahuntur ad iuncturas i.cum efficiunt timoꝛem pp repcussionem factam ꝛc. ꝛ non inuenimus atrahendo ad iuncturas ꝛc. uel aliter si non trahuntur ad iuncturas .i. si probibentur ne moueantur ad iuncturas curãt ꝛc.

Ulterius notañ qõ notanꝫ dixit multotiens qm̃ non semper istud sequitur nam facta confortatio ne iuncturarũ ꝛ repcussione non potente natura transmittere materias que in toto supfluũt ad iuncturas forte extra corp⁹ euacuabit p manifestos canalles ut per fluxum sanguinis nariuz si fuerit sanguinea uel per sudoꝛem si fuerit collerica uel per fluxum uentris ꝛc. ꝛ sic non sequeretur timoꝛ ubi ẽt pp uarietatẽ in regimine unde materie nõ multiplicarentꝰ uel aliter p artem euacuarentur materie cum sunt in toto multiplicate fluere ad iuncturas ꝛ non fiat ꝓmutatio i regimine neqz exꝑte diete neqz exꝑte euacuationum tunc utplurimum cuz fit ꝛ confortatio iuncturarũ ẽ timoꝛ de q̃ditõe pp cãm quã adducit.d.A. in hoc textu.

Uolentibus ergo nobis uere curare apodagra uerbi gratia: qz in hac est maioꝛ timoꝛ q̃s de doloꝛe aliarum iuncturarũ ꝓpter maioꝛem promptitudinez ad materias recipiẽn. facta euacuatiõe materie anteq̃s simpliciter repcutiamus ꝛ cõfortem⁹ pedes: prius ordinemus dictã p̃uisiuaz a multiplicatione materie fluxure: etiaz ubi fuisset talis doloꝛ cretic⁹ ut de mense in mensem ante terminũ futuri fluxus euacuemus aliunde materiem: ꝛ sic corpus munduz conseruabitur: ꝛ a doloꝛibus iuncturarũ: ꝛ ab alijs morbis cretice euenientibus: ꝛ isto casu poterim⁹ factis euacuationib⁹ ꝑseruaꝛ a doloꝛib⁹ iuncturarũ: cõfortando iuncturas sine timoꝛe: ꝛ uti illis de quibus infra erit sermo cũ determinabitur de cautela a doloꝛibus iuncturaruz alias si corpus fuerit intẽperatũ: ꝛ nõ uelit subici regimini diete: ut ego multos homines cognoui q̃ malũt habere aliquãdo dictos doloꝛes q̃s ẽ abstinere a multa poratione uini: precipue albi potentis: ꝛ etiã nolũt obedire medicinis: isto casu debemus esse cauti in cõfortaẽ iuncturarũ ꝛ phibitiõe fluxure materie: ꝛ ꝑcipue quãdo de multo tẽpoꝛe fuerit habituatus fluxus. Et hoc principaliter itẽ debat.d.A. in textu ut nos cautos redderet ꝓpter timoꝛez de quo in textu fit mentio: lege literam.

Et multotiẽs quidẽ fit curatio i. meditatio doloris iuncturarũ cuz amotione cause doloris: que ꝓpr̃ dicitur curatio ad differentiã mitigationis: que fit cũ stupefactione membri uel cũ ipzimentibus delitiã in membꝛo. Addit: ꝛ confortatio earũ ꝛ expulsio materierũ ab eis. i. amotio cause: que nõ fit cum euacuatiõib⁹: ꝛ resolutionib⁹ ꝛ remittẽtibus malitiã materie: sed cũ confortatione earũ iuncturarũ ꝛ repcussione: talis amotio materie ẽ causa ad pernitiem: uel aliter dicatur: ꝙ curatio doloris. i. mitigatio que fit cuz euacuatione cause que debet dici curatio: ad quã euacuationem materie sequitur confortatio ipsarum iuncturaruz ꝛ expulsio materierum ab eis: talis subsequens confortatio ꝛ expulsio materierũ fit causa ad ꝓnitiẽ ꝛ hoc sepe fit: qñ euacuata materia medici ne fiat recidiua ꝛ confortãt iuncturas ꝛ apponũt repcussiua supiacturas cõiter: ꝛ in hoc ẽ erroꝛ: nisi itẽdem⁹ retificatõi corpis cũ dieta ꝓueniẽti ꝛ euacuatõib⁹

vt supra dictum ē pp cām adductam in textu. qm̄ ille supfluitat̄ que ɔsuete sunt ꝛc. ꝛ iste intellect⁹ uidetur clarior lege tu totum textum q̄ clarus ē Sequitur illa pars.

Et aptiora tempora Ista ē ūrta pars prime principalis ca. in qua ipse principaliter ponit que tempora sunt aptiora ad euentum dolorū iunctu rarū ꝛ duo facit principaliter qm̄ primo facit qō dictum est secundo ponit quosdaꝫ canones spec̄a les secunda ibi. Et cum sacurrit doloribus ꝛc. igi tur ponendo canonē ꝛ reddendo cām illius dixit. Et aptiora tempora ad hoc vt in eis eueniant do lores iuncturaruꝫ ꝛ podagra. i. precipue podagra sunt ver propter motū sanguis ꝛ humorū in eo ꝛ auptūnus propter malitiam humoꝝ ꝛ digestiōis ꝛ antecessionē dilatationis pororuꝫ in estate ꝛ ex ca loze q fortis fit i die. Pro itellectu ptis aduer te q in isto textu fm q dns Aui. expressit duo tem pora in quibus maxime eueniūt dolores iunctura rū. s. ver ꝛ autūnus: ista etiam si bene cōsideretur: explicuit duas cās generales euētus doloris iūctu rarū. s. cām per viam defluxus ꝛ banc appropria uit veri. Et ideo dixit. Q ver pp motuꝫ sangui nis ꝛ humorū in eo est tempus aptum ꝛc. Ecce ex plicuit cām defluxus intellexit ēt causam doloris iū ncturarū factam per viam paulatine cōgestio nis ꝛ banc appropriauit auptūno ꝛ hoc mō innue bat cum dixit. Et auptūnus pp malitiam eorū humorū ꝛ digestionis supple malitiam est temp⁹ ꝛ q mala digestione facta in mēbris vnde mali generant̄ humores ꝛ virtutes membrorū particu larū ꝛ iuncturarū reddunt̄ potentes ad expulsio nem superfluitatuꝫ unde ɔsequenter agregantur ꝛ sunt causa ꝛc. licet ista causa possit esse causa doloruꝫ per viam defluxus ut patet consideranti dicta superius addit. Et antecessionem dilatatio nis pororuꝫ in estate. Intellige q propter talē an tecessionē dilatationis facta resolutione in virtu te in auptūno coniungitur virtus debilis que cau sa est ꝛc. Et ad banc virtutem ut debilitet̄ adiu uat diffōmitas tempoꝝ auptūni ideo addit. Et ex caloze q fortis fit an die ꝛ supple in nocte aber in frigidatur hec enim inequalitas facit ad debilita tem virtutis ꝛ sic tales cause faciunt ut aptiora tē pora ad euentum talium dolorum sunt uer ꝛ au ptumnus ut dicit textus. In uere quidem pro pter fluxum humorum ꝛ in auptūno propter ma litiam digestionis: ꝛ adducens causam talis ma litie digestionis i auptumno dixit boc supple fieri ppter virtutes esse debilitatā tunc: ꝛ hoc propter antecessionē dilatatōis. s. tēpore pororum: ꝛ conse quenter resolutionis facte: etiā ppter iequalitatē ꝛ diffōmitatē tempoꝝ ipsius autūni: ex caloze q fortis fit in die: ꝛ supple infrigidatur aer in nocte. Similem sententiā huic: quantū ad secundā par tem textus posuit. B. ꝛ anffo. cōmēto. xvi. lege lit teram quia clara est.

Et cum sucurritur Ista est ſcōa pars hui⁹ par tis que in duas diuiditur: qm̄ primo ponit quosdā canones ꝓnosticos circa istā materiā. secūdo ipse reddit ad aduceñ. causas dolorū iuncturarū quo dāmodo eas epilogando: ſcōa ibi. Et de haben tibus dolores iuncturarū ꝛc. prima aducit i duas fm duos ꝓnosticos cañ. quos ponit: ſcōa ibi. Et quando apparent uarices ꝛc. De prima parte po nendo primū cañ. ꝓnosticū dixit. Et cum sucur ritur doloribus iuncturarū in primis cū apparent fit eorum cura facilis. Qō si confirmentur ꝛ ɔsue ſcant propie illi qui generati sunt ex humoribus diuersis nō curantur. i. multū difficiliter curantur ratio cōclusionis quantū ad ambas partes videt̄ esse clara: nam in principio mēbra iunctuꝝ nō sunt adhuc debilitata: neqꝫ habituata ad mate rias recipieñ. vnde faciliter possunt materie cum fluunt ad alias permutare vias: mēbra etiaꝫ satis faciliter possunt confortari: cū non sint multum debilitata: unde non recipiēt: ꝛ sic facilius erit eo rum cura cū apparent in principijs: ꝛ maxie hoc dictū est ꝛerum de ea que fit per uiaꝫ defluxus: lꝫ etiā uerificari possit de ea que fit per viam paula tine congestionis ꝓpter mēbrum a principio non multuꝫ debilitatū posse a principio faciliter forti ficari. Econtra uero ꝛ est ratio ſcōe partis cuꝫ hūiusmodi doꝛores sunt cōfirmati ꝛ consueti non faciliter curātur: tamē q membra iaꝫ sunt facta debilia. ꝛ meatus sunt amplificati ꝛ relaxati: ꝛ natura accepit cōsuetudine se exbonerare ad illa membra: ꝛ cum consuetudo sit alterata: quedam natura difficulter multū possunt mēbra retificari maxime inferiora ꝓpter situm ut in podagra ꝛ fla tica. In ciragra autē propter mobilitatē manuū ꝛ ex cōsequēti disposition̄ naturales passiuam i atrabēdo materias difficulter disponūtur ne reci piant: relique etiā iuncture saltēꝫ facte sunt apte propter laxitatē uiarum ꝛ ipsarū debilitatem ad recipiend̄. si ex multo tempore sint ɔsuete: ꝛ sic oēs difficulter curātur: ꝛ precipue difficulter curant̄ illi dolores qui generati sunt ex diuersis humorib⁹ ut dixit textus: quoniaꝫ in talibus debilitatis iun cturis ex multiplici malitia complexionali diuer sarum materierū male: ꝛ difficulter multuꝫ talis membrorū malitia est corrigibilis: etiaꝫ ex parte regiminis dicte ad prohibitionē diuersaruꝫ mate rierū difficilis habetur oꝺiatio: ꝛ sic tales assueti dolores difficulter multum sanantur. Aduerten dum tamen q facilitas curationis talium dolorū in principio non est in omnibus equalis: imo mul tum diuersa magnam in se continens latitudineꝫ quoniā in illis qui sunt naturaliter fortes in opera tionibus membrorum: sed propter indebitū tantū regimē icurrāt dolores iūcturaꝫ ut podagrā: vbi gratia: q multū pedib⁹ exercitāt̄ cū usu multi coi t⁹ ꝛ potatōe vini multi subtilis: ꝛ comestiōe aceti ꝛ multa moꝛa pedum in aqua frigida post exerci tium laboriosum ꝛc. Isto casu in primis cum ap parent faciliter curantur si amicus obedire velle ꝛ maxie faciliter. Sed si pp malitiā naturalē mē broꝝ radicaliū ꝛ dilatationē meatuuꝫ cum malo

regimine fiant tales dolores tunc in primis cū ap
parent fit curatio facilis nō tamē ita facilis sicut
in primo cāu vbi aūt cum cōditionibus dictis cō
iungatur debilitas i iūcturis ex principiis gnātiōis
apparentibus vt sit morbus hereditarius ad mōz
supradictum ⁊ si in primis cū apparēt tales dolor
quadam facilitate magis facilius curētur q̄s si cū
eisdem condictionibus ofirmentur ⁊ cōsueuerant
tū difficulti satis curātur. Et sicut dictū est q facil
litas curationis dolor in principio cū apparent in
diuersis est inequalis fm varias circūstantias ita
intelligatur de difficultate curationis taliuz dolo
ruz cū ofirmant ⁊ osueuerunt q talis difficultas ē
inequalis qñ in aliquibus cū certis circūstantijs
⁊ minor ⁊ in aliquibus maior vt patz intelligenti.
Et ex hoc clarus intellectus discurrere poterit ad
multa subtilia. s. q aliquis talis dolor i principio
cum manifestatur difficilius curatur q̄s aliquis
certus datus ofirmatus ⁊ aliquis est aliqualit cu
rabilis ⁊ q aliquis ofirmatus potest dici faciliter
curabilis ⁊ ad multa alia si considerabis que vidē
tur incōuenientia ⁊ tamen nō sunt qz omne faci
le est aliqualiter difficile ⁊ oē difficile est aliquo
modo difficile vt alibi habet videri ⁊c. lege tu lit
teram clara est ex dictis.

Et quando Iste est secūdus casi prono
sticus sui⁹ part ⁊ est clarus
dicit. Et qñ apparent varices in habentibus do
lores iuncturarū ⁊ podagraz. i. precipue podagrā
est earū sanatio p eas. s. est signum sanati. nis di
ctorum dolorū qñ signum est q materia que sole
bat fluere ad iuncturas precipue ad podagrā vel
pedum iam conuertitur ad alias vias qz si recipi
tur in venis per tibias protensis quod manifeste ex
varicibus tibiarū de quibus principaliter ītēdit.

Et de habentibus Jā in hac par
te ipse recapi
tulat sumatim causas euentus dolorus iunctura
rum que breuiter sub hac dispositione comprehē
duntur q tales cause vel sunt primitiue ⁊ quedā
modo extrinsice vel corporales si extrinsice sic se te
nent ex parte mali regimis ⁊ hanc primā causam
expressit in prima parte si sint corporales vel hoc
est qz tales iuncture sint debilitate naturaliter qz
si ex tempore magis se tenebit ex parte cārum ex
trinsicarū ⁊ sic naturalr i eis dicimus ēē corruptio
nem forme mēbrorū. i. dictarum iuncturaruz vel
hoc euenit ex parte instrorum dispositione vt ga
vie sint late ad fluxum habitantes versus iunctu
ras vel hoc est ex pte malitie complexionis mem
brorum radicalium unde pp dictam malitiam fit
in ipsis generatio malorum humorum ⁊ ex sequē
ti fluunt ad iuncturas vel supple hoc accidit ex oī
bus istis causis vel aliquibus earum certo modo
combinat ut patebit intelligenti ⁊ has omnes cās
ipse recte expressit in textu legenti lram lege ergo
eam. Et de habentibus dolores iuncturaruz q
dam sunt qui sibi superuenire eos faciunt pp mali
tiam sui regimis ecce assignat causas primitiuas
que sub certo modo scōm uoluntatem nostram
nobis occurrunt. Jccirco dixit sibi ipsis eos. s. dolo
res superuenire faciunt quasi dicat ex imperio uo
luntatis eorū ipsis eueniūt. Et de illis sunt super
quos euenire facit eos. s. dolores corruptio forme
i. debilitas naturalis mēbrorū eorū. i. dictarū iun
cturarū ⁊ hec ē una cā corporalis addit. ⁊ dillata
tio meatuū uenarum uel supple arteriaruz eorū.
Et hec est secunda cā instrumentalis: sequitur ⁊
generatio humor malorum in ipsis ppter malitiā
cōplexionis mēbrorum radicaliū. s. maxime prin
cipaliū: ⁊ hec est tertia causa etiā corporalis: ⁊ sic
omnes expressit: ut patet: ⁊ nota bene istaz diuisi
onē: qz ad istaz reduci possunt generaliter omnes
cause: qz ibi explicantur mēbra nutrientia ⁊ reci
pientia cum habilitate mittendi.

Et quandoqz In hac ultima pticula
quarte partis prie par
principalis. d. A. ponit unuz casū cōtingentē circa
dolorē iuncturaruz: ⁊ breuiter dixit. Et quādoqz
cōmouentur dolores iuncturaruz in febrib⁹. i. ubi
alias euenerunt: ⁊ cū fuerint quietati quandoqz
in febribus superuenientibus cōmouentur. i. fit do
lor recidiuatio ppter febres. Addit: Et eoz eleua
tio sicut ipsi quādoqz ueniūt in febrib⁹. i. sint dicti
dolores: aliquando incipiunt euenire in febribus:
similiter fit eorum in febribus aliquādo eleuatio
i. remotio. Causa taliū cōtingentiarū sumitur
ex hoc. Nam in febribus propter aliquationē hu
morum ⁊ subtiliationem ipsorum contingit q in
corpore in quo alias solebant euenire dolores hu
iusmodi q facta tali subtiliatione in humoribus
propter febrem currunt humores ad iūcturas ad
quas fluere solebant ⁊ sic cōmouentur pp febres
ut in prima parte dicebatur ēt pp febres membris
debilitat pp indigestionem multiplicantur humo
res ⁊c. Et propter istas causas contingit ut in febri
bus incipiant apparere ubi tamen nunquaz ante
apparuerant ⁊ hoc maxime uerum est in corpo
ribus debilium iuncturaruz naturaliter sicut in il
lis in quibus ē egritudo simpliciter talis ex here
ditate ⁊ non actu talis sed superueniēte febre fit
actu talis ⁊ hoc dicebat i ultima parte textus cō
tigit ēt q propter febres fit eleuatio ⁊ remotio do
lorum iuncturarum qñ contingit iuncturas debi
litatas esse ex malitia complexionis frigide ⁊ pro
pter febrem. s. t remotio talis malitie complexiōa
lis etiam si fit cum materia sicut de febre in spas
mo naturali contingit ubi ēt propter febres si cuz
materia febris euacuata per sudorem uel per uri
nam euacuetur ēt materia fluxura ad iuncturas
continget q in tali febre fiet amotio ⁊ eleuatio ta
lium dolorum iuncturaruz ⁊ sic febris sicut aliqñ
est causa euentus talium dolorum ita est aliquā
do causa remotionis similium dolorum ⁊ hoc est
quod dixit lege lram claram.

Siatica uero Jsta est secunda pars
principalis capituli in q̄
specialiter ipse descendit ad declarandum de do
loribus specialium iuncturarum ⁊ duo facit

principaliter qñ primo determiat de fiatica ⁊ doloze anche secundo ipse vltimate ponit duos canos.pronosticos absolutos ⁊ generales circa dolores iunctuarū.secunda ibi in fine huius partis.

Et qui habet dolorem Anche ⁊c. prima pars adhuc i duas diuiditur qñ primo determinat de fiatica scōo de doloze Anche scōa ibi doloz vō anche prima adhuc in duas qñ primo ipse manifestat qd sit fiatica p eius accidentia scōo ipse ponit modū aliqñ determinationis eius fa ibi ⁊ quādo q3 soluitur in eo natura ⁊c.de prima parte primo ponit vnum generale de fiatica dicens. Siatica vō est de iuma doloris iuncturarū consequenter adducendo accidentia fiatice quibus ipsa fiatica cognoscitur ab alijs doloribus iuncturarum ponit quinq3 per ordinē. Primū est q fiatica est doloz qui incipit a iunctura Anche ⁊ descendit retro ad cossam ⁊ quandoq3 extenditur vsq3 ad genu ⁊ calcaneum dicit scōo ⁊ quanto plus prolungatur spacium eius additur eius descensio ⁊ scōm materia3 in paucitate ⁊ multitudine sua dixit secundo. Et qñq3 ptendit vsq3 ad digitos dixit tertio.Et extenuatur ex eo pes ⁊ cossa dixit quarto. Et in fine eius delectantur compressione ⁊ deambulatione pauca super extremitates digitorū suorū dixit quinto.Et fit ei difficilis curuatio ⁊ equatio erectionis. Pro intelligentia parū est aduertendū q licet fiatica sit de suma doloris iunctura rū vt dixit textus tñ auctores de fiatica precipuū faciunt ca. vlt. Lapsum doloris iuncturaꝝ ⁊ ratio est quā ponit Rasis in dispositionibus ca.proprio in principio quoniā iunctura Anche est iunctura multū profunda ⁊ super ipsam est caro plurima super quam non apparet signuz aposthematis manifestē sicut in alijs et in cura talis doloris ē diuersitas a cura dolorum aliarū iuncturarū ideo ⁊ similiter.d.A.postquā determinauit generaliter ō doloribus iuncturaꝝ absolute ia3 specialem facit determinatiōnē de fiatica ⁊ doloze Anche ideo ut hoc declararet dixit in principio textus. Siatica vō est de suma doloris iuncturarū tñ supple de fiatica ⁊ doloze Anche fiet specialis determinatio oifferenter ab alijs ⁊c. Secundo notanduz pro euidentia huius partis ⁊ sequentē qō licet anchа large aliqñ sumat pro omni osse exīte circa connexionem illam vbi osse ioiunguntur dorso que sunt in toto añ ⁊ retro sex vt volunt auctores quo modo sumebatur quarta problematum scōo problemate cuz querebatur qr est q occuli ⁊ anche eorū qui plurimo urūtur cobitu sensibiliter cōpatiuntur ⁊c.ibi sumebat ancha large p oi tali osse taliter ioncto. In proposito aūt aliqñ per anchaz intelligimus stricte illud os latum multorum late rū in cuius extremitate est foramē in quod ingreditur extremitas ossis rotundi dicta uertebraz qō est extremitas ⁊ caput ossis cosse quā cōcauitatē sic appellamus ⁊ sic dolorez factū in dicta iunctura qua alligatur uertebrum in pisside anebe.i.in cōcauitate dicti ossis dolorē fiaticum appellam⁹ ⁊ aliqñ fiaticā passionem ⁊ hoc modo sumpsit.o. A.i textu isto:infra tñ cū dolore anche erit determinatio:sumitur ancha magis large ut supra dicte mente Aristotelis sumebat q fiaticā:ergo intelligimus egritudinē siue dolorē dicte iūcture ul' ocate nationis que est vertebrū cum pisside anche que iunctura est in homine ad motū rectū pgressiuū: maxime necessaria:qz sm eā fit elleuatio cosse:⁊ eius curuatio:⁊ ad eandē iunctura vario ⁊ multiplici mō alligat corda ⁊ grossa uenies a musculo magno:q oib⁹ musculis corpis maior existit:vt dixit.d.A.pria primi ō anotomia musculoz cosse qui muschuli siluestrē uel extrinsicā partē cosse ⁊ intrinsicā ⁊ os femoris ⁊ totā anchā coboperit oriciū ad policē distinguit:dicit quo mediante muschu⁹ per cordā circa ipsū musculi aliō extremū factā:⁊ cū genu alligataz dicta iūctura sic:⁊ uertebri cū genu:magnaz ⁊ precipuā habet colligatiaz:⁊ randē cōsequēter mediāte genu ⁊ muschulo cruris cū pede paruo per cordas etiā grandem habet colligantiā ⁊ p nullos cuiusdam muschuli.

Et ex dictis hic infert:prio ueritas primi accidentis doloris fiatici:quoniā est doloz qui incipit a iunctura anche stricte sumēdo anchā ⁊ descendit retro ad cossaz.i.talis doloz etiā pcipit descēdens in parte extrinsica cosse:supple etiā aliquando sentit in parte intrinsica:⁊ hoc ppter dictum muschulū aligantē dictā iuncturā cū tota cossa ⁊ femoris vt dicebatur ⁊ addit.Et quandoq3 extenditur usq3 ad genu ⁊ calchaneū:etiaz.s. per colligentiaz vt dictum est:ratio dicti scōi est clara:qz quāto plus prolungat spatiū eius.s.doloris maiō cōcatur nocumētū colligatis mēbris:⁊ sic magis extendit ⁊ sic additur eius descēsio:etiā qz ad prolungationē doloris plus atrahit:de materia que tandē mēbris inferioribus cōcatur ⁊c.idcirco addit:⁊ sm materiā in multitudine ⁊ paucitate sua s.sm q materia est multa uel pauca:que trahit uel mouetur deorsuz sic magnificat eius descēsio ad inferius uel minuitur:⁊ ex cōsequenti posset i tātū multiplicari materia:q quādoq3 protendit s.doloz fiaticus usq3 ad digitos:⁊ per uillos eius dē muschuli qui usq3 ad policē extendūtur ut dictuz est:⁊ hoc ē quod dixit:addit.3. Et extenuat supple quādoq3 ex eo.s.doloze fiatico:pes ⁊ cossa:⁊ istud posset declarari per ea que dicta sunt supra in capō ō causis gibositatis in fine:sed ad pñs dicatur hoc esse breuiter:qz debilitantur in motu pedes ⁊ cossa:ex cōsequenti non atrahitur ad illa nutrimētū etiā qz ad debilitatē uirtutis animalis in mēbris uel defectū sumitur porētia caloris naturalis ut alibi est declaratū:etiā qz ppter doloē atrahunt flatice humiditates que obtūdunt actionē calidi naturalis ⁊c. Unde ppter oia ista tabet crus ⁊ pedes:dixit quarto.Et in fine eius delectā tur cōpressione ⁊ deambulatiōe pauca sup extremitates digitoruz suoz dixit in fine.i.i declinatōe doloris iam tota fere materia euacuata:delectantur cōpressione.s.cum manu imprimendo cossam quoniam per talem compressionem excutitur residuum materie que remanst:⁊ partes muschuli

per ipsaꝝ appropiquationē debitū situm acquirūt qñ prius erant elongate per impletionē materie dellectantur ergo compressione qz iuuant vel cō pressione pedis cum terra melius pp eandem cāz dellectantur ēt ex paulatina deambulatiōe iuuā tur qñ per talem exercitium uigoratur caloꝛ na turalis ⁊ relique mārū que remanserāt resolutum tur dixit notanter pauca qz fortem deambulatio nem nō sustinerent .i. longam dixit ēt super extre mitates digitoꝛ suoꝝ vt iuuat talē motū fieri sua uem ⁊ paulatinū naz cū sic mouemur suauiter in cipientes incipimus cum depositione digitorum ⁊ hoc totum est qñ talia membra sunt precedenti morbo debilitata ꝛc. dixit vltimo de hac parte po nendo aliud accidens siatice qꝫ fit difficilis incur uatio ⁊ equatio errectionis .i. doloroſe incuruatur crus uel cossa ⁊ postquā est incuruatum crus ut equetur difficilis fit errectio quoniā per quēlibet talem motū fit distensio ligamētoꝝ ipsius iuncture qz ad talem motum necessaria ē reuolutio uene tebꝛi in pisside stare autez nō est eis difficile quia ad stationē nō mouetur uertebꝛum sed ad expan sionē uel ȝctionem cruris necessario mouetur iō dixit .o. A. prima primi doc. quinta ca. xxvi. Cū aūt musculis cesse aut cruris nocumentū accide rit ut in casu nostro figere erit facile sed moueri difficile lege lr̄am qz iam clara est.

Et quandoqz Postquā declarauit sia ticam per propria acci dentia Jam ipse ponit diuersum modum termi nationis talis doloris ⁊ duo facit sm duos modos termiatōis quos ponit sa ibi. Et quādoqz produ cit ꝛc. dixit primo ⁊ est clarū ⁊ quādoqz soluit in eo natura ⁊ iuuat p id .i. quod i tali dolore aliqñ lubricus fit venter qñ interdum irritata natura ex acuitate doloris mouetur ipsa sic stimulata ad euacuandum materiā ppter antecedentez ipsius ut idem iuuatur ad euacuationē materie nociue dixit tñ qñqz qz non semper cum soluitur natura iuuantur per id infirmi qñ possibile ē qꝫ pp dolo rem iuncture per colligantiā debilitato stomaco ⁊ intestinis uel pp paucitatē sompni p indigestio nem dictoꝝ membꝛoꝝ uel debilem otinuā eoꝝ fiet lienteria passio ⁊ sic uentez soluetur ⁊ non pro pterea ide iuuatur dicit de scōa parte. Et quan doqz talis doloꝛ supple perducit id dislocationem extremitatis cesse eius .i. taliter fit qō uertebrum exit pisside ⁊ ppriam ꝺcauitatez ⁊ ē supple tūc zemetrecum sm ueritatem .i. ut dicit lr̄a fit tunc primario gressus ⁊ ideo supple tunc de cura hui⁹ ad istam sen tantuz non ptinet determinatio sed supple recurratur ad quartum canonis sen quita ibi habetur clare de dislocatiōe anche ⁊ ossis an che quomodo autē fiat aliqñ dislocatio perfecta ossis cosse a cā corporea iam supra dictuz est quo niam ad doloꝛem siaticū aliqñ tanta segtur atrac tio materiez musculoſarū ad dictam iunctūrā qꝫ li gamentū alligans molificatur ⁊ elongatur ⁊ ita tū qꝫ interdū refillit vtebrum ex pisside ⁊ est ſnia Amf. sexti sexte particule ante tñ illud sepe acci dit similitudo dislocationis ⁊ ȝtingit in cāu tali ut sit uelox exitus ⁊ uelox reditus ad situm cōuenī tem propter causam claram lege lr̄am.

Doloꝛ uero anche Nunc secundo determinat de doloꝛe anche habente magnam conuenientiā cū doloꝛe siatico ⁊ duo facit primo ipsum manifestat per propria accidētia secūdo aducit causas ipsius ibi multotiens accidit dicit primo quodāmō con tinuando cuz doloꝛe siatico. doloꝛ vō anche ē ille in quo est doloꝛ fixus in ancha qui non descendit supple ad genu ⁊ ad pedes sicut siaticus nisi cum pmutatur ad siaticam ⁊ declarando causas prio primitiuas scōo corporeas dixit. Multotiens ac cidit aut a debilitate consequente anchaz causa sessionis sup dura ⁊ causa percussiōis ȝsequente eam ⁊ causa assiduationis equitādi omnes tales cause primitiue possunt esse cause debilitātes an cham ⁊ inducentes doloꝛem aut p compressionez ⁊ ex consequenti ex solutiōe otinui inde causata ⁊ in sessione super dura ⁊ pcussione super eā aut causa descēsus multe materie ad anchas pp mo tum in dictis anchis cātum sicut in assidue equi tantibus ut dixit talis aūt doloꝛ vt dictum est ma gis fixus est in ancha nō descendens ad genu uel pedem qꝫ siaticus propterea qz non ē tāta anche ⁊ illozum mēbꝛoꝝ colligātia sicut ē cuz iunctura sic ut manifestū est tñ non est negādū qn ēt aliqñ in tali doloꝛe cōicent ēt genu cū pede pp musculū cōem cosse ⁊ anche ⁊ sic ut dictū est sed sufficit qꝫ non tantum addit. Et sunt cause eius ille cāe s. omnes que dicte sūt supra de causis doloris iun cturarum absolute sunt ēt cause huius doloris qꝫ preter primitiuas sicut complexionales omnes si ne materia ēt cum materia uel simplici uel mixta scōum modum qui dictus est supra addit. Ue rumtamē plurimum fit ab humoꝛe crudo. Et si tu dicas supra in causis doloris absolute dictuz est qꝫ utplurimuz fit a flate cum collera deinde a crudo ⁊ tamen hic dicitur quod utplurimū a cru do no. qō cuz incipit dicere ⁊ sunt cause eius ille cause licet verba textus uideantur adaptari pro pprie doloꝛi Anche tamen cōia sunt ēt doloꝛi siati co ita ut numerez causas euentus doloris siatici ⁊ anche. Dico secundo qō ista difficultas tacta ē supra ad quā recurzas loco suo. Jn summa tñ dico qō per crudum hic ut ēt supra intelligit flā aqueū subtile quod maxime cruditate percipiat ex ȝsti dico qō tale flā operatū ad quoslꝫ alios humoꝛes singlazes ⁊ p se sine mixtiōe alioꝝ humo rū qō utplurimū doloꝛ qlibet iūcturaꝝ pēder ab hꝰ humoꝛe pluslꝫ ab alio loquendo de doloꝛe facto per cām fluentem ⁊ isto mō cōparabat hic sed si forte cōpararemus humoꝛē talē ad quālibet aliā materiā idifferentē siue simplicē siue cōpositā dico qō vtplurimū magis fit a flate cū collera qꝫ a flā te crudo tantū qr plus de alijs speciebus flatis si mul sumpt generat i corpoꝛe humano quā de ta li subtili tantum ⁊ quoniaz illa nō faciliter mouē tur ad iuncturas sine mixtione collere habilitanſ

autem ad fluxum per mixtionem cuz colera inde est ꝛc. Et isto modo cōparationis cōpabatur supra: poteris etiā habere materiā pbabilē respōdendi ñ ꝓsiderabis: quia differēter dicendū est de huius iuncturis ꝛ de alijs: cū iste concauitates sint ampliores q̄ cōcauitates aliaz iuncturaz cc fiae ra tu rīsionem. Addit numerando vnū certum modum huius doloris p uiam pmutatōis. Et mul to iens ꝑmutaf a doloꝛib⁹ matricis cronicis ꝛ re manēntibus tēpoze longo ita ut .x. mēses vel .s. ali quādo plures: ꝛ ratio clara ē. quoniā pp dolores matricis longos p uicinitatez debilitatur ancha: vnde fit possibile q̄ materia que faciebat dolorez matricis moueba f ad iuncturas anche uel scie: ꝛ sic fiet doloꝛ anche uel scie. Ponit ꝓsequenter alios modos explicite de mēbris faciētibus tales dolores: quoniā dixerat q̄ utplurimū fit ab humo re crudo: iam addit q̄ quādoq3 fit a materiis cali dis. s. simplicibus ꝛ ꝑmixtis: ꝛ declarās unū modū euentus talis doloris a cā calida: ut a sanguine di xit. Et ex replectiōe uenaz anche ex sanguine s. fit talis doloꝛ. quoniā ꝑpter extensionē uenaruz ꝑ poꝛos ipiarū resudat dictus sanguis ad conca uitates dictarū iuncturarū. Addit ponēdo aliū modum euentus taliū doloꝛ. Et ab apostemati bus in rinficis i profunditate locoꝛ supple existē tibus euenit aliq̄ talis dolor uel tamē non appa rent propter profunditatem suam. i. dictarum cō cauitatū maxime sic sicut apparent apostemata reliquaz iuncturarū istud totum clarum est lege litteram continuam.

Et dicitur In ista ultima ꝑte huius partis ipse ponit duo ꝓpono stica circa hos dolores fa ibi. Et omne quidez membrū de prima parte dixit. Et dicitur qui ha bet dolorem anche ꝛ apparet in cossa eius rube do uehemens quātitate triū digitorū non faciens ei doꝛē ꝛ acciderit ei in ea. s. cossa pruritus ue hemens ꝛ desiderat ollera mozietur i. 25. Ista sniā elligitur ab ipo. in libro de capsa eburnea is non sic iacent uerba imo ē aliquanto generalior dixit sic. Cum apparebit in cossa sinistra inferio ri absolute dicit inferiori. rubedo uehemens que non dolet tunc scias q̄ habens eam morietur in 25. die sue egritudinis. s. principalis fi. s. ante. 25. diem apparuerit. addit. Et signum eius illius est qz in principio sue egritudinis habet pruritus ue hemensem ꝛ desiderat comedere ollera. Ecce aliqualē diuersitatem qz in textu nostro cōtraba tur ad doloꝛem anche ꝛ hic nō. ēt in nro non de terminatur ad anchaz sinistram ꝛ in hoc sic ideo ꝓcisse uerificans nrm textum credo posse male assignari sicut neqz ratio aliarū sniarum eiusdem libelli distincte assignari pōt saltem per me uidē tur ille snie esse quedam proficie quarum non ē ratio sed probabilis quedā persuasio pōt adduci. quoniā cum primū acciderit in cossa pruritus ue hemens fluente materia calida mixta sanguini. q̄ declaratur ēt qz apperit ollera ꝑpter oplexio nem non naturalē calidam ꝛc. tunc cum appare bit rubedo uehemēs quātitate magna. s. trium di gitoꝝ est signum qō iam multum fluxit de mate ria calida ad cossam ꝓsequēter ad muschulū ei⁹ qui est mēbrum maxime sensitiuū si ergo non do let signum ē q̄ uirtus sensitiua est eberata multū ꝛ quodāmodo stupida ꝛ qō mens egrotat iuxta sniam anno. illius. Quicunq3 dolētes plurimū doloris non sentiunt hic mens egrotat ꝛ hic est si gnum mortis cum cōdictionibus uerificantibus anno. uide ibi sed utrū in. 25. uel. 23. nescio assigna re cām sed dicam cum Gentili in simili exponen te sic mozietur in viij. uel. x. i. possibile est ut mo riatur in illo die ita ipse exponit alibi morietur: ergo in. 25. i. possibile ē qō moziatur licet cum pu doze sic exponam. Dixit ꝓsequenter ponendo alium can. ꝓnosticum. Et omne quidē mem brum in quo ē doloꝛ uēcture magresit ꝛ extenua tur ratio huius dicti adducta est supra per tres causas recurre supra lege ībam totam.

Et dolores quidem Ista est ter tia pars pri cipalis ca. in qua ipse ponit comparationem fiati ce ꝛ podagre simul alios doloꝛes iuncturarū ꝛ duo facit quoniam primo ipse ponit conclusionē quan dam cum eius probatione. Secundo ipse ponit vnam specialem cōclusionē de fiatica ꝛ podagra q̄ tamē supra posita est generaliter de oīb⁹ doloꝛib⁹ iuncturaruz secūda ibi. Et iste quidez ꝛc. de pria parte ponit cōclusionē ꝛ dicit. Et dolores quicē iuncturarū qui sunt ꝓeter fiaticam ꝛ podagram cum curantur ꝛ erredicantur earum materie nō r. deūt uelociter. Fiatica vō ꝛ podagra cum cu rant ꝛ erredicantur earū materie sunt ex eis que redeunt uelociter qualiber ex cā ꝛ pbando cclu sionē dixit. Et id fit pp situz mēbri. Ꝓo intelle ctu huius pī. Nota p.o q̄ ad vreificationē text⁹ de hac op.tione in redditu podagre ꝛ fiatice ad alios doloꝛes oꝛ itelligi ceteris paribꝰ quoniā eēt multū bñ possibile qō ciragra in certo coꝛpoze p⁹ quā materia eius esset erradicata ꝛ facta cura citꝰ rediret q̄ podagra curata fit in alio certo coꝛ poꝛe puta si ciragra pēdeat ex diuersis humoꝛib⁹ ꝛ podagra ex vno tm vbi ēt coꝛpus patiēs ciragrā fit aptū ad dictā passionē pp eius parētes vel ma lū regimē parentis patiētis podagram nō sic sint dispositi ꝛc: tūc manifestū ē qō ciragra ēt curata citius redibit in illo q̄ podagra curata in isto ꝛ hoc pp istā diuersitatē is posita paritate cōclusio hz veritatē ꝛ hoc pp cām quā adduxit. d. A. i tex tu pp situ dictarū iuncturarū respectu cū sint infe riozes facilius ad eas fluunt materie quē ad alas. Et ex hoc iferri pōt p eandē rōnem qō cōparādo podagram ad fiaticā cuz ē curata podagra facili⁹ apta ē reddire q̄ fiatica ꝛ itelligēdo de ea que fit per viam defluxus quoniā p viā paulatine cōge stionis opp. starer quoniā pedes cū magis exerci tentur ipoꝝ resolutiua erit foꝛtioꝛ ꝛ sic nō agge gabit ꝛc. pbabiliter tm hoc dico quoniā posset di cere aduersarius qō in fiatica est iunctura magis carnosa ꝛ ē ꝓpinquioꝛ principalib⁹ mēbris ꝛ istō

plus facit q minus agregetur materia in siatica q̄ in pedibus sed non est de hoc difficultas nra: quoniā sermo ē de dictis doloribus factis per uiā defluxus. Nota so q notāter dixit cum curantur z erradicantur earum materie ut inuat q ipe intelligit de uera cura z nō blandiriua que aliq̄ fit per stupefacientia q̄n si remoueatur dolor ciragricus per stupefacientia z podagricus uerissimi liter citius redebit dolor ciragricus q̄ podagricus q̄n tardius remittetur equalis oplexio frigida i ducta in pede q̄ in manu z ppter magis distare pedes a fonte caloris z ppter ipos esse min⁹ mobiles q̄ manus sed si fiat uera curatio erradicando materiā morbi tunc facilius redderint podagra z siatica q̄ reliqui dolores iuncturarū z hoc propter fitum deorsum vnde disponuntur ut facili⁹ materias recipiant ꝛc. lege lram claram. Ponit osequenter aliā oclusionē. Q̄ iste quidem egritudines. s. siatica z podagra sunt ex eis que heredi tantur z proprie podagra ratio huius partis dicta est superius ubi hoc dictum ē de oībus doloribus iuncturarū generaliter z de hoc facta ē specialis questio ad quā recurre si placet qr̄ tñ podagra fit magis de illis que hereditātur q̄ siatica ēt ex dictis ibidem pōt haberi fundamētalis rīsio quoniā spiritus decisi a pedibus uidentur minus facere ad necessariā generationē fet⁹ q̄ decisi ab alijs membris iuncturarū cum uideantur membra minus nobilia iō stante malitia in talibus spiritibus natura nō reddit tātū sollicita de corrigendo dictam malitiā sicut si spūs aliarū nobiliū magis iū ctuzaum sint infecti mala qualitate quoniā ubi notabiliter essent infecti ppter uicinitatem spiritum principaliū membroū si ab illis aliqualiter non corrigantur illos principaliū spiritus coinquinabunt z sic non reddetur forte sperma prolificū quoniaz in uigore dictorū spirituū marie ipm reddit prolificum lege lram paruam. ꝛc.

Et materia quidez siatice.

Ista est quarta pars principalis cap. in qua p oplimento doctrine etiam reuertitur ad determinandū de siatica z podagra quodāmodo speciali ori z diuiditur pars in duas quoniaz prio de siatica specialius determinat so de podagra scōa ibi. podagra uero ex fūma ꝛc. prima etiam in tres diuiditur quoniaz primo ipse ponit diuersos modos euentus doloris siatici ex diuerso modo situs materie dolorem efficiēt scō ipse ponit unaz freqn tem otingentiam q̄ etiam supra posuit euenientem ad dolorem siaticum ppter materiam illius in certo situ otineri. tertio ipse oparat dolorez siaticum ad alios dolores iuncturaruz in uehementia ipius doloris scōa ibi. Et multotiens ꝛc. tertia ibi. Et siatica quidem ꝛc. de prima parte dixit Et materia quidem siatice plurimum est i iunctura. i. plurimū icipit dolor siaticus ppter materiā existeñ in iunctura. i. in ocauitate iuncturarū ul' in ligamento aligante uertebrum cum pisside z procedit ex ea. s. iunctura uel supple dicto ligamēto in neruo lato. i. in neruo expanso exteri⁹ supra iuncturam. s. ad neruos z cordas exterius iuncturam ligantes z eam scōm debitum situm eaz seruantes. Pro intellectu partis nō. qō ista littera pōt dupliciter legi vno modo ut lra iacet. s. quod materia faciens dolorem siaticum ut plurimum est in iunctura uel in ligamēto formaliter postea procedit dicta materia ex ea in neruo lato ita qō fit dolor tm̄ in principio quoniaz elungato a materia ligamento oñtez ēt aliq̄liter uertebro a pisside elungato corde z nerui exterius iuncturam alligantes extenduntur vnde tantuz fit dolor ut plurimum in principijs non cōicata materia dcis mēbris exterioribus z hoc est qz ut plurimum i concauitate iuncture ogregatur materia magis siue per uiam defluxus ppter facilitatem receptionis siue per uiam paulatine ogestionis ppter debilitatem ossium in digerendo maiorem q̄ in exterioribus ubi propter presentiam magni musculi z carnis cooperientis iuncturam uirtus digestiua fortior redditur z expulsiua ideo ut plurimum aggregatur materia in concauitate iuncture. z fit dolor pp extensionem membroum exteriorum ut dcūz est qz mā in ligamento subiectiue existēs non efficit in eo dolorem pp id q̄ ligamentū non sentit sed in processu agregata multa materia in iunctura a natura expellitur ex ea in neruo lato exterius. s. expanso supra iuncturam q neruus originatur a musculo magno cesse de quo dictuz ē supra z tunc illa membra extrinfica non soluz dolent pp extensionem in illis cām propter materiaz ligamentū intrinficū elungātē z sic superioza mēbra extendentem sed ēt propter materiam dictis membris extrinficis etiam cōicantem. Et hoc uidetur clare sonare lra cuz dicit. Et materia qdez siatice plurimū est in iunctura. i. fit dolor siaticus ut plurimū propter esse materiam in iunctura z non in exterioribus hoc est. s. in principijs doloris huiusmodi sed supple in processu procedit dicta materia. s. a natura sic nutriente uel propter eruberantiā eius procedit ex ea i neruo lato ꝛc. Secundus sensus lre est ut inuat quod dolor siatic⁹ est in iunctura propter essentiam propter hoc qō ut plurimū i iūctura est mā faciēs dolorez subiecti ue sed procedit ab ea iunctura. s. dolor in neruo lato per cōitatem. s. per compassionem dictorum membroū z mesaico borū dolor est ueniens principaliter. Sed si obiciatur si dolor est per essentiam in iunctura ergo ligamentū uel ossa sentiūt quod non conceditur a medicis. Ad hanc difficultatem rīdet illucidator quarta poblematū secundo poblemate i fine cōmenti quod duplex est sensus in aiatis quidam est naturalis z quidam aīalis z dicit quod ossa sentiunt sensu naturali iz nō aīali z hoc sufficit ad dicendū essa anchartum dolore. Reuera nisi esset auctoritas tanti hois cō rīsionem instarem nec ista rīsio cōiter a medicis acceptaretur ppter ergo fugere has difficultates tenenda est prima expositio que multū textui est conformis sed quod materia ut plurimuz est i iun

ctura ⁊ postea cõicatur neruo lato hoc tñ in tali doloze non semper est quoniaꝫ posset aliquando esse materia primuꝫ in dicto neruo ⁊ per eaꝫ posset fieri dolor fiaticus ⁊ postea dicta materia vel pars eius recipietur intra iunctuꝫaꝫ ⁊ ꝓpter hoc addidit textus. Et qñqꝫ accidit ut nõ fit. s. dcã materia a principio doloris. In iunctura ymo in neruo lato postea addit. Et cũ dolet supple ꝓpter materiam etiam tantum in iunctura contentam ꝓparatur effusio materieruꝫ ex toto coꝛpoze de super ad ipaꝫ. s. iunctuꝫaꝫ ꝓeter materias cobartatas a principio rei ⁊ hoc est pp naturã uelle sue currere mẽbro debili qz ẽt doloꝛ atrahit reuma sicut uentosa pp caliditatem loci ⁊c. Et ex hoc textu potes colligere q᷑ i coꝛporibus repletis i principio doloris fiatici qz est de uehementioꝛibus doloꝛibus iunctuꝫaꝫ ut statim dicet textus debem⁹ a principio diuertere euacuando cũ floboꝛhomia uel farmatia ut in fen. uidebitur. Et sic legendo lram ꝛinuando principiũ textus cũ fine ei⁹ ⁊ postea legendo textũ mediũ ut factũ ẽ: lra est clara lege ergo eam sic. Et materia quidem fiatice plurimum ẽ in iunctura. s. in principio doloris ⁊ procedit ex ea. s. in processu in neruo lato exteri⁹ supple hoc tamen nõ semp ẽ q᷑ a principio fit materia in iunctura. vñ addit in fine textus. Et qñqꝫ accidit ut nõ fit in iunctura. s. a principio imo in neruo lato. s. prius postea effunditur ad iunctura postea lege aliũ textũ medium ⁊ est textus nota bilis. Et cum dolet. s. eger quãtũcũqꝫ. s. esset materia tãtũ i iũctura pp tñ doloꝛẽ ꝓparatuꝫ effusio desup ad ipam pp materias cobartatas in principio rei. i. doloris ⁊ ex hoc collige ꝛclusionẽ quam dixi ⁊ sic clara est littera.

Et multotiens Jam ipe põit umã frequentẽ ꝛtingẽtiã eueniẽtẽ ad doloꝛẽ fiaticũ ꝓpter materiã ꝛtinei in iunctura uel eius ligamẽto ⁊ est lra clara etiã supra lecta dicens. Et multotiens quidẽ multiplicatur humiditas uiscosa in pisside. i. i illa uacuitate iuncture siue. s. multiplicetur ꝑ defluxuꝫ siue ꝑ paulatinã ꝛgestionẽ qñ. i. ꝓpter quã mltiplicat humiditat molificatur ligamentũ qõ ẽ inter addi tamentũ ⁊ pissidem. i. ligamentũ ligans uertebrũ cum pisside ⁊ supple ꝓpter molificatõm illam extenditur dictum ligamentũ sicut in mẽbris paralitical euenit ⁊ sic elungatur uertebrum a pisside Quãobrem ꝓpter dictã elungatõm dislocatur ancha. i. aliqñ relilit uertebrũ extra pissidẽ sumẽdo ibi anchã ꝑo tota illa iunctura. Consequẽter addit ponendo quedã signa antecedẽtia ad dictã dislocationẽ ⁊ dicit ⁊ ante id. s. dislocationẽ. accidit dispõ inter firmitudinẽ ⁊ dislocatõm. i. q᷑ patiens anteq᷑ fit in totũ facta dislocatio sed est in uia non potest debite foꝛmare crus ⁊ pedeꝫ ⁊ libere ambulare nec incuruare ⁊ ellenare tibiã sicut sanus non ẽ tamen sibi ipossibile illa fieri licet cũ difficultate fiant ⁊ sic ẽ dispõ media inter fortitudinem que ꝛuenit iuncture ad motũ ꝓgressiuum ⁊ dislocationẽ qz cũ pria dispõne põt libere icedere in ſa aũt facta. s. dislocatõe nequaq᷑ põt ⁊ sic ante dictã dislocatõm a materia molificãte ⁊ relasante est i dispõne media. Addit aliud signum dicens. Est. i. ꝛtingit ut sit uellocis exitus ⁊ uellocis redditus. i. ꝛtingit q᷑ fiat facilis dislocatio ⁊ facilis exitus uertebri a pisside ꝓpter plurimam humiditatẽ relasantẽ ⁊ facilis redditus ad debitum sitũ iuncture exicata aliqualiter materia vñ ꝛtrahitur ligamẽtum ⁊ sic trahit uertebrũ quod refiliuerat extra pissidem ad intra pissidẽ ⁊ addit quod ẽ inquieta ualde põt dupliciter legi uno modo inquieta passiue qz p hanc dislocationẽ inquietatur ualde infirmus qz cum dislocatur extẽdunt ur ualde coꝛde ⁊ nerui supra iunctura exiites ⁊ grandis fit doloꝛ ⁊ sic reddit infirmus inquietus ualde uel aliter inquieta ualde. i. hoc dispõ nõ remanet uni⁹ modi iõ multũ uaria existit aliquãdo quidẽ fit dislocatio multiplicata al. q᷑liter humiditate aliqñ qdẽ fit subitus reddit⁹ ad sitũ ꝓpter m exicata materia uel ꝓpter regimẽ exicantiũ infrimi uel medicinas locales exicañ ꝓpterea parum de nouo multiplicata humiditate fit dislocatio postea ꝑo exicatõm fit redditus ⁊ sic ẽ inquieta ualde hec dispõ ⁊ istum sensum credo intellexisse .d. A. in lra. Nota tamẽ qõ dicit ẽ. i. ꝛtingit quia utplurimũ cũ fit dislocatio ẽ tardi reddit⁹ imo fere ipossibilis ꝑcipue cũ illa humiditas in iunctura existens exicatur unde fit postea inobediens receptioni uertebri in pisside.

Et siatica quidẽ In hac tertia particula huius partis ipe ꝛparat doloꝛeꝫ fiaticũ ad alios doloꝛes iunctuꝫaꝫ i uehemẽtia doloris ⁊ breuiter dicit.

Et siatica quidẽ de uehemẽtioꝛibus doloꝛibus iunctuꝫaꝫ. Nota hic q᷑ d. A. uoluit ꝑcisse determinare nũqd iste doloꝛ sit aliis doloꝛibus iunctuꝛaũ uehementioꝛ qñ hoc declarare esset difficile qz ⁊ si ad iunctura siue ueniat magna quantitas neruoꝝ ẽt multa materia ꝓp receptaculũ fluat ad iũcturã nõ sic ad iũcturas manuũ u̾l pedũ

Posset tamẽ aduersarius dicere qõ ex alia ꝑte nerui manuũ maxie sunt magis sensitiui ⁊ spũs illis in sensu seruientes habẽt tẽperamentũ magis ꝓ sensu proportionatũ sicut ẽt dicit. d. A. capi. de stupore. Q᷑ tactus pedis est i ꝓparatiõe tactus manus sicut stupoꝛ uꝫ tamẽ ẽ qõ doloꝛ siaticus ẽ multũ uehemens ⁊ foꝛte alijs uehemẽtioꝛ ⁊ ita sensit Azarariꝰ tractatu de doloꝛe iunctuꝛarum cum dixit in capi. de fiatica ⁊ hec spẽs doloris fiatici reliquoꝝ spẽꝫ est peꝛima ⁊ loquebatur ad uehemẽtiã doloris qñ paulo post addidit qõ est raro ꝛtingens ⁊ ei⁹ curatio ẽ facilis fi igitur ẽ peꝛia maxie hoc intellexit ẽgtũ ad doloꝛ uehementiã. Eordanus in tractatu suo ꝛtinctuꝛarum dixit Q᷑ doloꝛ podagricus ẽ maioꝛ aliis licet ad siã plures nerui ueniãt ut idẽ dixit uꝫ ẽ tamẽ qõ posset dici qõ ipse intellexit qõ est maioꝛ ex ẽ sitie qñ ad pedes plures materie mouentur pp situm eoꝝ ⁊ quoniã sunt mẽbra minus carnosa ⁊ magis distantia a fonte caloris, unde difficilius

materia resoluitur. Ad effugiendū igitur istos arbitrarios sensus dixi: notāter. d. A. qō ipse dolor est de uehemētioribꝰ ꝛ hoc ē maxime uerꝫ ꝛ clarum ꝓter plurimos neruos ad dictā iunctūrā tendi nari ꝛc. forte tū qꝫ ꝓbabiliter dicere possemꝰ qō ceteris paribꝰ dolor ciragricus ēt maxie uehemens ex fundamēto statim dcōlz de hoc nō reperiam auctoꝝ mentionē spālem feciſſe ſz gegd fit lra ē uera ꝛ clara lege eā. Addit ultimo circa hanc ꝓpoſitionē ad pseueratōm ne fiat dislocatō anche supple cū fit illa dispō media inter firmitudinem ꝛ dislocatōm ꝛ dicit. Et cauteriū securitatē facit eius. i. nc fiat dislocatio uera supple qm̄ reliq̄ nō sufficerint rō huius ē qm̄ ut supra tractatu ꝑio dictū ē cū erat sermo de cauterijs. Cauteriū singlr exicat humiditates mēbrorū maxime flas ipzimēdo ēt in mēbrū humidū ꝛ relaſſatū cōfortationē ne recipiat ut tradunt auctores ꝛ ꝑcipue. d. A. quarta primi cap. xxix: ꝛ Albucasis in sua cirugia ca. prio post ꝓhemiū exicando igitur dictā humiditatē relaſſantē ligamētū unde elungatur ꝛ facilitatur ad exitū ꝛsumpta humiditate abbreuiatur ꝛ sic diſlocatio ꝓhibetur. Notate tm̄ qō auctores spāliter. d. A. quarto can̄. fen. 5. de dislocatione anche in fine cap. Laudat cauteriū etiā facta dislocatione ab huiusmodi cā. Idem Aliebas 6. ꝓtice cap. Si. ꝛ Albucasis ꝑio tractatu cirugie cap. xiij. quoniā ꝑ eādē cām iuuat remouendo dislocatōm ꝑ quā ēt ꝓhibet eā fieri in ꝓtē ad eā. De modo aūt cauterizandi in casu isto ponūtur ab auctoribus uarij modi nō ꝛuenit nobis in ꝓsti adducere quoniā nō ē illud ꝓncipalis ꝓpositi sed si ultrīs recurratis ad Aliebatem ꝛ Albucasim locis allegatis lege litteram.

Podagra uero est In ꝓria ꝑte principali hui⁹ partis post dicta de podagra adducit ēt quedam spālia de ipa ꝓimo manifestando modū inciſſionis eius fo ipe ponit duo ꝓnostica de ipa fa ic i.

Et ex eis que accidunt ꝛc. prima ēt i duas qm̄ ꝓimo facit qō dictū ē fo ipe ponit quēdā modū terminatiōis doloris podagrici scōa ibi. Et qñ qz aposteмātur. De ꝓria ꝑte dicit podagra ꝙ est ex sūma dolorū iuncturarū exrīs. Et qñqz incipit a digitis. s. a pollicibus qñqz icipit a calcaneo ꝛ qñqz incipit a lateribus pedis ꝛ qñqz incipit a latere eius. s. pedis deinde cōicat supple alteri lateri uel toti pedi ꝛ addit. Et qñqz cōicatur dolor usqz ad cossam. Pro intellectu huius ꝓtis est notandū de mente exp̄ssa. d. A. ꝓria ꝓimi doc. 5. suma ꝓria cap. ultiōr q̄to de iuuamētis membrorum cap. ij. de mente. H. pes humanus fuit ꝙpositus ex multis ossibus puta ex. xxvi. unde i eo sūt multe iuncture ꝛ hoc factū ē ut pes esset mēbrum aptum ad figendū ꝛ colligendū ut ibidē illarū trium iuncturarū q̄dā sunt magis principales quoniā ē primo iūctura calcanei ex osse grosso q̄drangulato postea ē alia manifesta ex osse nariculari etiā q̄drāgulare oblungū postea ē iunctura raxete pedis ex tribus spālibus ossibus ꝛstituta postea est pecten ꝙ colligatur cum ossib⁹ digitorum q̄ sunt .i4. qz qlibet digitus hz tria ossa ꝓter policē qui tantū duo ossa ꝛtinet ſz igitur ꝙ materia aliqñ plꝰ recipitur in iūctura q̄ aligatur policibus q̄ alibi. ita plus incipit ibi dolor ſz si plus fluat ad iuncturam calcanei plus incipit in illa iunctura dolor ꝛ sic dico de reliqs postea uero ꝑ ꝙpositōm ꝛ uicinitatē alijs iūcturis pedis cōicatur pōt autem in una earū plus recipi q̄ in alia ꝑ uarias ꝛingentias ꝛ naturales ꝛ accīdentias de q̄bus in causis. ē. facta est mentio. Est scōo notandū ꝙ ꝑ cordas harum iuncturarum ꝛ ꝛsiter ꝑ muscbulos qñqz dolor elleuatur usqz ad cossam quoniā ut supra dictum est muscbulus magnus cosse extenditur per cordas usqz ad pedem. ēt corde adiuuantes in extensione digitorū originantur a muscbulo cruris extrinſico licet corde iuuantes in ꝛtractione digitorum ꝛiginētur a muscbulis qui sunt in planta pedis ꝛ sic ꝑ colligantiā dictarum iuncturarum cū dictis muscbulis aliquando elleuatur dolor usqz ad cossam ꝛ possibile ē qō cōicet ēt scie ꝑ eundē modum sed erit medium ad declarādum nunqd debeat dici dolor fiaticus uel podagricus quoniā in fiatico primo incipiet dolor superius uersus anchā postea cōicabitur deorsum ꝛ in podagrico ꝛit ecōtra lege lram qz clara est.

Et quandoqz apostematur

Nunc ipse ponit unum modum terminationis ei⁹ ꝛ duo facit quoniā prio facit H. fo remouet dubitationē adducēdo cām q̄ oriri posset apud intelligētē adducēdo cām ꝛ auctorizādo de mente. H. scōa ibi. Et uidetur ꝛc. dicit igit primo de isto dolore ꝙ qñqz. s. pes apostemat exterius. s. post dolorē ꝛ rō clara ē qm̄ aliqñ a nā mittit materia q̄ erat in concauitate iuncturarū ad mēbra uersus cutim ꝛ ibi apostemat ꝛ hoc nō est cōe oībus iuncturis qm̄ ad dolorē fiaticū non ſequtur apostema extrificū qm̄ mā est cohortata i loco multū ꝓfundo ꝛ lz eius portio aliqñ cōicet mēbris exterioribꝰ qz tamen illa iunctura superius magno musculo ꝛ multa carne coopta si ēt portio exteriꝰ moueat non fit apparens extrinſicus eminētia uel apostemātio nō sic aūt pes qm̄ supra pedem non est nisi modica caro unde cū mā exterius moueat ſup pedem manifestatur tumor ꝛ apostematio nō fic ât fit cum mouetur materia a iunctura scie supra ꝓpter causaz dictā. Ideo dixit. Et quādoqz apostemat. s. pes ꝓ doloreꝫ podagricū quoniā hoc non ē cōe oībus doloribus iuncturarū ꝛsequenē remouet dubitationē adducendo cām posset aliquis dicere si pes apostemat igitur mā mittitur uel recipitur i mēbris exterioribus igitur i cordis ꝛ neruis ex ꝛsequēti ꝓpletōnē neruoꝝ ꝺz cāri spasm⁹ qō tamē non fit ut ēt cōiter uidem⁹ in patientibꝰ podagrā ꝙ nō spasmātur rīdet ipse huic difficultati dicens. Et uidetur ꝙ nō fit id in cordis ꝛ neruis. i. apostematio nō fit ꝛc. ymo in ligamentis ꝛ corporibus. s. carnosis qb⁹ ꝛtinētur iuncture ꝺ foris fm ꝙ dicit, H. addit remouēdo ꝛ ꝓp hoc. i. ꝓp

hanc cām qō non recipitur materia ī mēbris ner uosis non accidit ut gueniat diſpō podagricozum in doloribus ſuis ⁊ apoſtematib⁹ ipoz ad ſpaſmū oīno. Intellige qō dixit ad ſpaſmū oīno q̄ſi inuat qō pp illā cām neq3 fit ſpaſmus ex dolore quoniā nō cōicatur imediate nocumētū principio. ſ. cere bro neq3 nuce q̄le cōicaretur ſi materia faciens dolores eſſet in neruis ⁊ ſic non trahitur cereb⁹ ī ſe neq3 mēbra neruoſa ad ipm nō ēt fit ſpaſm⁹ de repletōe quoniā mā ī neruis dū ē non extēdan tur in latū neq3 ↄſiter abreuiātur in longū ⁊ ſic ñ fit ſpaſmus oīno qz neq3 mālis neq3 imaterialis.

Ā aūt in podagra qz mā recipitur in ligamen tis ⁊ nō in neruis uel cordis pōt eſſe ⁊ ſtrictior cō poſitio ſubſtārie neraoz uel fortitudo uirtutis pp pñtiam multoz ſpirituū aīalium in eis in reſiſten do nō ſic aūt ē in ligamēris lege lr̄am qz clara eſt Sz hic oritur dubitatio ex lr̄a q̄dam ſupioze qm̄ ſupra dixit Qz materia fiatice plurimū ē in iun ctura ⁊ procedit ex ea in neruo lato. ſ. exterius ut ſupra legebatur ⁊ ſic uī de mente ei⁹ qō materia recipitur in neruo lato ⁊c. Ad hoc dicatur qō ibi cū poſuit qō materia ꝓcedat ex iunctura ī neruo lato poſuit unam poſſibilē ↄtingentiaz ⁊ ſic dicē dum eſt qō poſſibilit poſſet fieri ſpaſmus ⁊ in hoc textu intelligit qō raro uel dicas qō ibi p uez la tum non itellerit niſi ligamentū extrinſicuz ⁊ ma gis placet ſic dicere lege lr̄am tu.

Et exeis Jn hac ultima ꝑticula capi tuli ipe ponit duos can. prono ſticos in podagricis ꝓximus ē qō ex eis q̄ accidūt habētibus podagrā ē ut ꝓolungētur oſſea. ī. bur ſe teſticuloz rō clara ē quoniā cū fluūt materie deorſum a ſupiorib⁹ ad pedes ēt aliqua ps eius p ptes oſſei tráfit ⁊ ſic p eum oſſeus ellungatur di cit ſcō ponendo alium can. Et podagra quidem collerica atrahit mortē ſubitā ⁊ ꝓprie apud regi men plurimū. ī. regimē groſſum ratio huius dicti ſatis euidens nā ex quo ī dolore podagrico a ma teria collerica eſt uehemētia acuti doloris ⁊ pp extēſionē ⁊ pp malam q̄litatē ⁊ cuz talis materia faciēs dolorē fit flura neq3 fluxerit náſi per habū dantiā ei⁹ī toto cum aūt ad accutiſſimū dolorem materia collerica in toto exñs fit apta faciliter in flāmari ex ↄſequēti apta ponere oēs humores in ebulitione. Ad hunc dolorē igitur ē apta ſequi fe bris incenſiua q̄ uirtutē ꝓſternet ſimul cū dolore vnde ↄſequēter atrahet mortē ſubitā. Et hoc ꝓ pꝛie uez ē apud regimen plurimū. ī. groſſum ut dicit textus per regimē groſſum non intelligendo regimē groſſi ⁊ pauci nutrimenti ut ē regimē le guminū cauliū ⁊ huiuſmodi ut uulgares cōiter accipiūt ſed p regimē groſſum intelligendo regi men dillicatorū boīnum qui cōiter accipiūtur ab hac egritudine qō ſub modica quātitate eſt regi men plurimi nutrimenti ut ſunt eus ſurbilia car nes gallinarū uinum dulce groſſum ⁊c. tale regi men uocatur groſſum qz plurimi nutrimenti naz tale utplurimū regimē ē calidū iflamabile ⁊ ebu litione ex ↄſequenti faciliter ī materiā appropria tam ⁊ ↄiunctā ↄuertibile ſtante igitur do'ore for tiſſimo addito hoc regimine ꝓpter qō eſt aptus dolor nō ſolū ↄſeruari uerū ēt augeri ꝑ quomō talis podagra cum tale regimie atrahit. ī. ē apta trahere mortē ſubitam per modum deinde lege lr̄am. Et ſic finis huius glorioſi ⁊ difficil' capi.

Jn hoc cap. igitur primo habuiſtis generalit quātū ad cās ⁊ tpra primo quantū ad cas euētus taliū dolorū. Primo ponit unam diuiſionē cau ſarum ut q̄ cauſa patiēs. ī. materialis ē mēbrum ſuſcipiens ⁊ cā efficiēs ſunt oplexiones ⁊ materie male ⁊ cā inſtrumētalis ⁊ ꝓparatiua ē dilatatio meatuū naturalis aut accidentalis ex tpre acqui ſita ut ex motu. ⁊c. Et ibi habuiſtis egregia de cauſis ⁊ p ſe ⁊ accidentalibus ⁊ poſitiuis ⁊ priua tuis taliū dolorum in diuerſis generib⁹ taliū cau ſarū. Dabuiſtis ↄſequēter aliam diuiſionez ex parte cauſe paſſiue ut qō membz fit patiens aut ꝓpter debilitatez in creatura aut ꝓpter debilita tem oplexionalez ⁊ ꝓprie frigidam ↄfirmatā aut ꝓpter oplexionem calidam ēt ↄfirmatam maxie qñ eius cauſa ē caliditas acquiſita ex motu aut morſu uenenoſi aīalis aut tertio fit ꝓpter ſitum membri ſub membris alijs iō multiplicātur tales dolores ī pedibus ⁊ anchis. Jbi habuiſtis qūo de bonitate oplexionis mēbri pōt ſtare debilitas membri pp malā ↄpoſitionē ut in caſu iunctura ꝓpter raritatem teſture ⁊c. ēt dicebatur pp malā dependentiā a ſpiritibus ⁊ humoribus ⁊c. Con ſequēter habuiſtis aliā diuiſionē ſe tenentem ex parte cauſarū efficientium que fuerant due. ſ. cō plexionales ⁊ materie de oplexionibus dicit qō aut ſunt toti cōes aut in principali mēbro ut cor de uel epate hec aūt aut ſunt oplexiones calide aut ſicce ↄſtringētes ⁊ ꝓprie ſi ↄiungatur humi ditas extranea de oplexione imateriali būida nō fecit mētionē ⁊ ibi uidiſtis cāz. Poſtea poſuit diuiſionē de cā efficiēte corꝑali. ſ. būorali dicēs q aliqñ tal' cā ē ſanguis ſingl'is ⁊ pur⁹ aliqñ ali⁹ bu mor mixtus ſanguini ⁊ de quolibet alio humore verificabat aut fl'a ſingl'are aut vehemēria cru di ⁊ p hoc intelligebat qō ēt fl'a ſine ſanguine. ⁊ mel'ia ſine ſanguine pōt eſſe cā humor ēt miſtus ſ. ex collera ⁊ fl'ate cū mel'ia aut ventoſitas ſola omne tale pōt eſſe cā. Addidit poſtea q̄ iter has cauſas ꝓximū fit a collera ⁊ a fl'ate ſimul poſtea a fl'ate poſtea a ſanguine poſtea a collera ⁊ qō raro fit a mel'ia. Et ibi habuiſtis circa hoc do cumentū bonū lr̄ale ⁊ breuiter fuit verificatū di ctū domini. Aui. loquēdo de talib⁹ doloribus ſcis p via defluxus qñ in factis per paulatinā ↄgeſtio nē ēt al'r dicendū ⁊ ibi ſingulariter dicebatur qō lz a mā melancolica raxius fiāt tales doloxes quo niā ab alijs mēbris tñ ex illo nō debeat fieri ↄñtia qō corꝑa mel'ia rari⁹ ī curratt dcōs doloxes alijs ymo ēt ex materia mel'ia plures reperiunt' ſic do lentes q̄ alia materia nā poſtq̄ iā fluxit alia ma teria poſtea fit mel'ica p iduratōnē. Poſtea ha buiſtis multas cās ꝓximitiuas q̄ inducūt ad tales doloxes ⁊ ſunt ferre omnes cāe que ſāt cāe idige

ſtionis ⁊ ibi dicebatur inter ceteras cās q⁹ ꝺforta re iteſtina ī ꝺſuete pati collicā ſepe ꝑducit ad dic tos dolores ⁊ quelibet retentio euacuationū con ſuetarū ⁊c. ut fluxus ſanguinis ⁊c. ⁊ ꝑ uinuꝫ bibi tum in ieiuno maxime ad illos ducit ⁊ percuſſio aut ca ⁹us. ſ. iūcturas ēt fortis i hac cā. Et ibi habuiſtis pulcrā ⁊ longā q̄nē vtrū uinū uel ali⁹ potus debeat ꝑcedere cibū ubi habuiſtis q̄ uinū exibitū gra tātū medicine ꝺz ꝑcedere cibū ſed ſi exibeatur ad debite digerēdū ⁊ calificañ ſtāte ci bo groſſe ſubſtātie debet ſimul cū cibo ꝺmiſceri Et ibi dicebatur q⁹ tñ in ḡbuſdam cañbus ēt ire gulariter exibeatur ante cibū uel poſt nō tamen fit ſemp nociu⁹ iter alia hoc dicebatur ꝓp ꝺſuetu dinē. Et ibi uidiſtis utilē determinatōm de cō ſuetudine q̄o aliq̄ cibaria mala nō nocēt ⁊ q̄o tñ ñ debēt obſeruari ⁊c. ibi recurrat Habuiſtiſ ꝺñter de patꝺribus ad has egritudines q̄ corpo ra ſenilia ⁊ habentia egritudines cronicas ⁊ ꝺua leſcentia cū nō debite regūtur ſunt aptiora ad ra les dolores ⁊ hoc ꝓp debilitatē digeſtiue eorū iō collegebatur q̄ oia corꝑa ī q̄bus ꝓp aliquam cām digeſtiuꝫ debilitatur ſunt parata ⁊c. Po ſtea habuiſtis cās q̄ dolores iuncturarū magis eueniunt q̄ alij dolores q⁊. ſ. ſunt mēbra magis uacua ⁊ pluris motus ⁊ debilioris ꝓplexionis ⁊c.

Poſtea habuiſtis modos termiationis dictoꝝ doloꝝ cū nō uere curātur q̄n aliq̄ diſlocantur: aliq̄ ī durātur. aliq̄ ꝺtorquētur aliquādo naſci tur ſup eis cazo ⁊c. Et maxie in ꝓplexionib⁹ cali dis hoc ꝺtingit. Poſtea habuiſtis q̄o iter do lores iūcurarū utplurimū incipit fieri podagra.

Et q̄o dolores iuncturarū ſunt de ſūma egri tudinū q̄ hereditātur ⁊ ibi habuiſtis bonū docu mentū utrū podagra poſſit ex hereditate ꝺtrahi ⁊ uidiſtis q⁹ ſic licet multi alij ꝑiculoſiores morbi ⁊ peiores nō ſint hereditarij ⁊ uidiſtis cās hui⁹ uarietatis. Habuiſtis ꝺñter ſingłarē can. q̄o curatio doloris iuncturarū ē ſepe cā ad ꝓnciē ibi uidiſtis q̄o hoc debeat itelligi q⁊ in corporibus debilibus ⁊ ī q̄bus tales dolores ſunt antiq ⁊ ī pē dentib⁹ a diuerſis mēbris ⁊ utentibus malo regi mine ⁊c. Jn talib⁹ ē timor ꝺfortare iuncturas in aliter diſpoſitis nō ſic ⁊c. Habuiſtis ꝺſequēter q̄o uerū ꝓpter motū ſanguinis ⁊ humoruꝫ ⁊ au ptūnus ꝓpter malitiā humoꝝ ⁊ debilitatē dige ſtiue ⁊ raritatē poroꝝ acḡſitā in eſtate prece denti ſunt aptiora tp̄a euētus taliꝫ dolorum.

Habuiſtis ꝺſequenter q̄o ſi curentur uel ſuc curratur dolori iuncturaruꝫ in principio facil⁹ fit eoꝝ curatio ⁊ ſi ꝺfirmetur ⁊ ꝺſuefcant difficile multuꝫ curāſ ⁊ q̄o uarices ſi appareāt in habē tibus tales dolores fit ſanatio eoꝝ ꝑ eas poſtea etiā reducit euentuꝫ taliū doloꝝm ad certas cās ſupra recitatas. Poſtea habuiſtis q̄o fia tica eſt in ſumma doloruꝫ iuncturaruꝫ ⁊ manife ſtat eam ꝓ B q̄o icipit a iunctura anche ⁊ deſcē dit retro ad ceſſam ⁊ genu ⁊ oliq̄ uſq; ad calca neum ⁊ uidiſtis modum ꝓpter uerum latum. ⁊ quō extenuaſ in eo dolore pes ⁊ coſſa ⁊c. ⁊ quō aliq̄ ꝑducit ad diſlocatōm coſſe. Et q⁹ dolor anche ab eo diuerſificatur quoniā eſt dolor fixus ī ancha ⁊ nō deſcendit niſi ꝓmittetur ad fiaticaꝫ ⁊c. Et ibi habuiſtis ꝺſequenter cās illoꝝ ſpe cialiuꝫ doloruꝫ q̄ ſunt ꝓportionales cauſis dictis .ſ. Habuiſtis ꝺſeq̄nter quō reliq dolores iun cturaruꝫ ꝑter fiaticam ⁊ podagram cum curant nō reddunt uelociter fiatica uero ⁊ podagra ex q̄libet cā facile redeūt Habuiſtis ꝺñt quō fiatica ē ꝺ uehemētiorib⁹ doloꝝib⁹ iūcturaꝝ ⁊ ibi habuiſtis circa hō dubitatōnē dictū ꝺ Bvificari extenſiue itē ſiue ciragra eſt fortioꝝ. Poſtea habuiſtis mōm in ceptōis podagre q⁊ i pede a diuerſis ptib⁹ icipit ⁊ quō aliq̄ extendit vſq; ad coſſaꝫ. Poſtea ha buiſtis quō dolores podagricoꝝ raro perducunt ad ſpaſmuꝫ. Poſtea habuiſtis vltio quō poda gra ⁊ collica atrahit mortem ſubitaꝫ ꝓpie apud plurimam ⁊ copioſum regimen ⁊ ſic finis capitu.

De ſignis doloꝝm iuncturarum.

Illud quod oſtendit ca. ſignoꝝ doloꝝm iuncturaruꝫ eſt ⁊ eſt ſa ꝑs principalis hui⁹ prie parꝫ ſecundi tractat⁹ hui⁹ ſen ī qua. d. A. ponit ſigna ad decernendum doloꝝes iunctura rum vel cauſas dictarum egritudinuꝫ ⁊ diuiditur ꝑſens ca. ꝓia diuiſiōe in duas ꝑtes quoniā ꝓio ip ſe ꝓponit vnum ꝑambuluꝫ ꝑognoſcenduꝫ ante ſpālem cognitionem cārum dictoꝝuꝫ doloꝝuꝫ. Se cundo ipſe ꝓſeqt ſpālr ponendo ſigna cāruꝫ do loruꝫ materialiuꝫ ſcēa ibi. Jn materiali vo ⁊c. ꝓia adhuc ī duas quoniā ꝓio ipſe facit q̄ dictuꝫ ē. ſo ipſe ponit ſigna ad cognoſcenduꝫ diſticte cāꝫ doloꝝis eſſe malā ꝓplexionez ſimplicez ſine mā ⁊ nō materialez ſcōa ibi. Et ſimplex qdem ⁊c. de ꝓia ꝑte dixit. Illud quod oꝫ re cognoſcere de cāis haꝫ egritudinuꝫ. ſ. doloꝝ iuncturaruꝫ per ſi gna i ꝓimis eſt diſpō ſimplicitat⁹ ꝓplexionis aut ꝺpoſitionis ei⁹. ſ. ꝓplexionis cum materia. ī. quod oꝫ primuꝫ cognoſcere de ſignis cārum doloruꝫ ē nunqd doloꝝ habeat cām q̄ ſit mala complexio ſimplex aut mala ꝓplexio mixta ⁊ materialis cā clara eſt q̄n B ne ſcito nō poſſum⁹ ꝓcedere via re cta ī cura neqꝫ i ſueſtigando cās q⁊ nō ꝑ ſigna hu moꝝib⁹ appꝛopꝛiata niſi ſciam⁹ q̄n moꝝb⁹ eſt mate rialis neqꝫ ēt in cura recta via poterim⁹ ꝓcedere quoniaꝫ in mālib⁹ ꝓia intentō eſt euacuatio q̄ ali q̄n pficiſ nō ꝓcedente digeſtiuo ꝑ flobo. et ꝑ far macuꝫ vt in ſen videbiſ vbi ſi morb⁹ ſit in materiaſ in ipo ꝓia intētio eſt pura alteratio ⁊ nō euacua tio igiſ elegant dixit text⁹ nr vt hēam⁹ viaꝫ ad ꝑ ſequenduꝫ in ſignis humoꝝ vel ventoſitat⁹ vſ nō ꝓſequenduꝫ vt etiam ſtet in medico clara inten tio curandi in euacuādo vel nō euacuando. Jllō q̄ oꝫ primum cognoſcere de ſignis cauſarum do loꝝm eſt diſpoſitio ſimplicitatis complexionis id eſt ſi cauſa doloris ſit mala complexio ſimplex aut ꝺpoſitōis. ī. ſi ſit mixta uel cum materia ꝺiū cta q⁊ alr non poſſem⁹ ⁊c. Et ſic clara eſt lra lege

Et simplex quidez In hac parti cula duo facit ꝓio ponit vnã canonẽ talẽ. Q̃ simplex qdẽ ꝯplexio ẽ parũ ꝫ raro ꝫ addit ponẽdo signa ꝯplexionis diuerse sine materia dicẽs ꝫ fit i ea dolor sine grauedine ꝫ absq; inflatõe ꝫ nõ est alteratio colloris ꝸ a naturali neq; signũ materiei. Rõ ꝓi mi dicti ẽ clara quoniã raro fit mala ꝯplexio simplex in mẽbro quoniã vtplurimũ ei⁹ cãe sunt cãe primitiue ꝫ ipse plerũq; mouẽt añcedẽtes ꝫ sic cũ materia ꝯiũgunt̃ ẽt q̃ si mala ꝯplexio siue materia ẽ cã doloris cũ dolor atrabat reuma tertio tegni cõmento. xvi. fit ꝯr mala ꝯplexio mãlis ꝫ nõ ꝑmanet simplex ꝫ sic saltez ỽm est qõ simplex ꝯplexio diuersa dolorẽ causs ẽ ꝑxp ꝫ raro ꝑmanens simplex nõ tñ est negandũ qn ẽt ꝓ notabile tps possit simplex ꝑmanere vt intelligenti ps ideo ipsius posuit signa distinctiua ꝫ oia clara sunt ꝓmo qdẽ fuit. In ea dolor sine grauedie qñ tñ mãe ẽ grauedinẽ efficere ꝫ secũda ꝓimi ꝫ scõ interiozũ sepe ꝫ absq; inflatõe q̃ nõ fit inflatio nisi a mã ꝫ ꝓ idẽ nõ est alteratio coloris. ſ. a nãli quoniã talis alteratio nõ quẽiret nisi ꝓ ꝑtiã mãe maxime i ꝓncipijs mẽbrozũ qõ nõnter dico quoniã in ꝓcessu ꝑ dolorẽ posset tãta fieri in ſpiritib⁹ dissolutio q̃ vbi color a ꝓncipio erat vinidus posset fieri palidus ꝫ sic color mutaret ſz i ꝓncipio hoc nõ esset bñ ꝯtingens. Addit q̃ nõ ẽ aliud signum mãei. ſ. de põderositate de pigritia ad motũ ꝫ reliqs querẽdis scda ꝓimi doctrina tertia ca. vij. ꝫ x. ꝫ sic patet littera clara.

In materiali uero In hac pte. d. A. ponit diuersos modos ad cognoscendũ dispositões mãles vel diuersa genera signozũ ad significañ ꝫ ꝓio facit ꝑ generalr nõ determinãdo se ad signa ſpãlis materie ſo ipe ponit ſpãlia signa ad significañ. ſ. ſpãles materias ſa ibi ꝫ materiã qdẽ sanguineã ꝓima adhuc in duas qñ ꝓio ipse põit q̃dã genera signorũ ſumpta in cõcomitantib⁹ essentialr cãs dolorũ scõ põit signa magis accidẽtalia secũda ibi. Et qñq; cognoscit in pluꝝ hõibus ꝓia adhuc i duas qñ ꝓio ponit vnũ cõe cognoscendũ scõ ꝓsequit ad vias cognitõis secũda ibi. Et via cognitõis dicit igit ꝓio. In materiali vero id qõ de ea i ꝓis oz te cognoscere ẽ gen⁹ materiei. ſ. nũqd materia sit sanguinea vel flatica ꝛc. dixit notãter genus quoniã ꝑter cognitõnẽ si materia ẽ flatica in genere bñ ꝑt postea cognitio de specie flatis nunqd flta sit aqueum vel uitreum vel gipseum ꝫ sic si tantum cognoscatur q̃ materia est flegmatica cognoscitur. tamen genus materiei ꝫ hec est ꝓima cognitio q̃ bñ oz quoniã ista nõ bita non ꝑt medicus neq; ſpãli⁹ discurrere in cognoscendo neq; i ope aliqd canonice opari dicit igit i materiali qđ opz ꝓimum cognoscere genus materiei ꝛc. lege.

Et uia cognitionis Ista ps posset diuidi in tot ptes qõ viis incedere possum⁹ ad cognoscẽdũ quas ponit i lra: ꝫ sũt i suma septẽ vie. ſ. ex colore ex tactu ex accidẽtib⁹ doloris: ex iuuãtib⁹ ꝫ nocẽtibus ex bora doloris: ex dispositiõe icip'ẽte ad apostema: aut tarditate: aut ꝓuiatiõe apostẽat: ꝫ ex granitatez ista ps posset i. vij. ptes diuidi: ptes patebũt legẽdo lra. Legẽdo igit lra ꝫ ꝯtinua ꝫ dicit ꝓio. Et via cognitois ei⁹. ſ. cãe talis doloris ẽ i suma: põt aũt ex colere loci: supple tantũ sine apostemate ꝫ dolore. ſ. uehemẽti: aut ex color apostemat ei⁹ cũ dolore. ſ. ex colore cõiuncto apostemate cũ dolore simul. ſ. acute: qm̃ aliter signif: cabimus de cã doloris: ex colore tãtũ sine apostemate ꝫ dolore sicut fit i humore crudo vt dicit text⁹. quoniã stante humore crudo i cã doloris nõ alterat color cutis alteratiõe notabili a naturali: neq; manifestat apostema i mẽbro: neq; fit uehemens dolor: opposito mõ est stãte materia colerica mista sanguini: q̃ fit cã doloris: quoniã tũc mutat color notabiliter: ꝫ fit apparẽtia apostẽatis: saltẽ i aliis a flatica cũ dolore etiã vehemẽti: ꝫ hoc est q̃ dicit õ hac ꝑticula dicit scõ. Et ex tactu: supple sumit scda significatio: q̃ hoc. ſ. q̃ loc⁹ est frigid⁹ aut calidus iflãmat⁹: aut fm̃ ꝯsuetudiez: q̃ neq; fit nõbilr calid⁹ neq; nõbilr frigid⁹ respectu ꝯsueti: q̃ aliter ꝫ aliter ex tali qualitatum ꝓceꝝiõe supra cãz doloꝛ facieñ. iudicam⁹ q̃ ex calido tactu cãm calidã ꝛc. Dicit tertio q̃ iudicare possim⁹. Alia via ſ. ex accidentib⁹ doloris an fit cuz inflãmatione vehemẽti ꝫ pulsatiõe: aut cuz inflatiõe equali ꝫ tensione aut cuz tensiõe tãtuz: quoniã vt infra clare videbit⁹ si fuerit cuz iflatione uehemẽti ꝫ pulsatiõe significabit⁹ supra humorez colericũ cuz aliquali sanguinis mistiõe. Si aũt fuerit inflatio eẽtis. i. nõ min⁹ mordax cuz tensiõe significabit⁹ magis supra materiã sanguineã: si vero cuz doloꝛe fuerit tensiõ tatũ signuz erit uel flatis vel vẽtositatis: ꝫ hoc q̃ dixit. Dixit quarto ponendo aliud gen⁹ signoꝝ sumptuz ex iuuãtib⁹ ꝫ nocentib⁹: ꝫ duo facit. ꝓio facit hoc. scõ remouet errorez q̃ndã q̃ aliqñ contigit: q̃ nisi remouere⁹ signũ tale ex iuuantib⁹ sumptuz nõ essz uerũ: scda ibi. Si nõ erant: dicit igit ꝯtinuando in signis q̃ cognoscit cã. ſ. doloris ꝑter alias significat. aut ex eis q̃b⁹ iuuant: sut cũ q̃b⁹ sedat doloꝛ: nã si doloꝛ iuuatur a calidis signũ ẽ q̃ mã ẽ frigida: ꝫ si a frigidis q̃ materia ẽ calida: ꝫ ꝑ ẽ pxẽtissimus signoꝝ nisi erroꝛ iteruẽiat: quoniã cũ doloꝛ sit sensatio rei ꝛie dispositiõi. ſ. naturali mẽbri sentient: ꝫ ꝓ ꝛiuz supueniens illi cãe ꝛie dicta cõplexio diuersa remouea⁹: ut de natura ꝛioꝝ est efficere mẽbruz igit ad naturalez dispositioniez deducit ꝯtinuo remissa illa ꝯclusiõe ꝛia. Ideo ꝓ ꝛiũ doloꝛ minuit vt ps: regula igit ẽ vera nisi p accidens falsificet. Jõ ad remouendum erroꝛez q̃ ꝯtingere posset dixit scõ. Si vo errat extimatio. i. si nõ ꝯtigat erroꝛ in extimatione supple q̃ aliqñ ꝯtingit quoniaz stante iterdum mã frigida cum applicãtur certa frigida fit inde iuuamentum ꝫ tunc extimat q̃ ꝯplexio ẽ calida q̃ ꝓ ꝛiũ oz fieri iuuamentum pp causam dictam supius ꝫ tñ non sic est quoniaz cã est frigida vt suppositũ ẽ item addit tunc. n. extiat. ſ. medic⁹ ꝓpꝛea q̃ frigida ſt ei ꝯueniẽtia qõ mã fit calida ꝫ ñ supple sic ẽ

quomodo autem hoc contingere possit manifestum est per viam stupefactionis ⁊ prohibitionis sensationis membri a causa frigida uel localiter supposita uel interius sumpta quoniam ista frigida iuuabant remittẽdo doloꝛẽ quãtucũq; cã doloꝛẽ efficiẽs sit frigida vt patet dicit ẽt quia stante causa calida p applicationem frigidoꝝ fieri doloꝛe additio quoniam per ipsa frigida fiet inspissatio cutis ⁊ materie vnde fiet prohibitio exitus vaporũ etiã fiet incentratio materie calide in profundũ membri ⁊ sic fiet additio in doloꝛe ⁊ tũc extimabit q cã sit frigida ⁊ nõ sic erit ⁊ sic erit extimatio ſa. Jõ p hoc dixit textus. Et nõ accidit extimationi ei⁹. ſ. medici vt erret nisi pp additionem doloris apud infrigidationem inspissantẽ ista est causa additionis doloris vt dixi existimans q materia inspissata sit frigida q; frigida nocent ⁊ tamen supple est calida vt supponitur ⁊ sequit additio in doloꝛem per aliũ modũ vt dictum est q p additionem malitie complexiõis dicit ẽt q stãte materia faciẽte doloꝛẽ calida q per applicationem calidoꝝ fit iuramentum per resolutõnẽ materie ex dicti per minoꝛationẽ eius rarefacta curi ⁊ aliqualr subtiliata materia vnde ipsa minoꝛata ⁊ ex dsequenti extenſione minoꝛata minuitur doloꝛ ⁊ tamen materia est calida ⁊ existimatur frigida ⁊ ideo addit textus Aut errat p sedationez doloris apud resolutionem. ſ. materie. Et existimat q materia sit frigida q;. ſ. per calida sequit iuuamentum. Et est calida que resoluitur. ſ. faciens doloꝛez. Et que resoluit ⁊ sedatur doloꝛ eius ⁊ hec omnes remissiones doloris fiunt a simili ⁊ nõ a dcrio sed per accidens ⁊ ideo i hoc posset esse erroꝛ ideo addit textus ymo oportet. i. pp has dicitantes falsitates supple non oportet vt dcludas materiã calidam q; iuuatur a frigido vel frigidã q; iuuatur a calido quoniam in hoc sepe est erroꝛ oportet igitur vt dsideres omnia illa que sunt dicta superius in generali de doloꝛe apparẽte de tactu de accidentibus doloris ⁊c. de quibus etiã infra speciali. ⁊ fiet sermo. Jdeo eleganter dixit. d. A. ſcõ cap. quarte primi. Et caue tibi ne te decipiat impressio que erit accidentalis ⁊ sic ẽ ista lra clara.

Addit quinto q etiã cognosci potest aut ex hora doloris q; si doloꝛ magis infestat hoꝛa mane ẽ signum sanguinis quoniam illa hoꝛa est hoꝛa motus sanguinis si in meridie doloꝛe ⁊c. Addit ex additione eius. ſ. an est supple maioꝛ in vacuitate aut repletione quoniã si tẽpoꝛe vacuitatis magis molestet est signum humoris calidioris si vero tẽpoꝛe repletionis magis signum humoris frigidi.

Addit de sexta parte supple q cognosci etiã potest causa doloris per aliã viã. ſ. Et ex dispositiõe incipiente ad apostema. i. q non incipit dispositõ dolorosa etiam incipit mẽbrum apostemari ⁊ tarditate in eo. i. ⁊ tarditate apparitionis apostematur i eo doloꝛe q;. ſ. p tempus stat doloꝛ antequã appareat apostema pur tandem apparet aut puatione apostemat dio. i. q; stante doloꝛe ⁊ eo cõtinuato nunquã apparet apostema. Nã ex bis varietatib⁹ dcingit significare supra diuersas materias qm si cũ apparet doloꝛ ẽt manifestat tunc vel subito apostema ẽ signũ q materia ẽ subtilis mala calida q; p eius caliditatẽ ⁊ mobilitatẽ mouetur sursum ẽt pp eius prauitatẽ a natura extra pellitur vñ apostema manifestatur. Si uero cõtinuato doloꝛe nõ apparet apostema dio ẽ signum materie maxime crude ⁊ grosse cuius ẽ stare i p fundo iunctuꝛe neq; faciliter extra posse transmitti. Si vero medio modo cueniat. ſ. q principiãte doloꝛe nõ statim appet apostema ⁊ dtinuato doloꝛe p tps tunc appet signũ ẽ materie mixte q; neq; simplr subtil ⁊ calide neq; simplr grosse ⁊ crude patet q; p dispositõez mediã in accidẽtibus doq; argui dispositio media in cã hoc tñ toti intellige in alijs pcipue iuncturis a fia in qna vt plurimum nõ fit apostema vt supra dictum est ⁊ hanc sentẽtiam totam intellexit textus cum dixit. Ex dispositione incipiente ad apostema. ſ. contingit supra certam materiam significare ⁊ tarditate scilicet in eo doloꝛe de apparit apostemat etiam supple contingit significare. aut priuatõne apostematis omnino idest quia nullo modo appareat apostema in doloꝛe etiam supple contingit significare ⁊ declarat addens q; significat humoꝛes malos subtiles calidos. ſ. primus modus apparitionis apostemat enim doloꝛe ⁊ supple ex opposito scilicet quod omnino non appareat apostema significat grossos ⁊ crudos. Aut compositos ⁊ sunt inter humoꝛes calidos ⁊ humoꝛem crudum purum scilicet si medio modo apparcat signum est materie medie inter humoꝛes simpliciter calidos ⁊ simpliciter crudos: ⁊ sic est compositus per participationem calidoꝝ ⁊ crudoꝝ: ⁊ sic est clara littera: lege eã. Addit de ultima pricula. Et dispositiõe grauitatis: supple possum⁹ significare quoniã si doloꝛ fuerit fine grauitate: ⁊ fuerit materialis erit signũ ventositatis vl humoꝛũ subtiliũ dico notanter si fuerit materialis: quoniã i doloꝛe a mala cõplexione fine materia nõ est grauitas: q; de illo i ppposito nõ est sermo prius vt supra dictum est: ⁊ si fuerit grauitas significat hũoꝛes grossos: vt flã uel melancolia: licet raro imo rarissime ut volũt doc. fiant tales doloꝛes a melancolia ex dispositione igitur grauitatis possum⁹ significare supra materiã in genere. d. A. tñ remouet dubitationẽ que posset apud intelligentẽ oriri. Diceret aliq;: est ne semp verũ q stante doloꝛe cũ grauitate debeamus cõcludere sup materiã grossam. Respõdet. d. A. q nõ: quoniã stante materia subtili multa ppter multitudinẽ cũ doloꝛe cõingeꝛ grauitas ⁊ est plus. i. plurimũ euenit hoc: quoniaq; in materijs subtilib⁹ possibile est: imo plurimũ contingẽs est: vt agregetur plurimũ de illis in vno loco vna vice: ⁊ sic pp multitudinẽ fiet in membro grauitas lq; humoꝛ nõ fit grossus. ar. igit sumptus a grauitate nõ ẽ p se euidẽs: q; ex eo alijs cõiuncto poterit fieri ar. Et hoc intellexit. d. A. cuq; primo dixerat q ex grauitate sumit significatio supple visus de hũoꝛe grosso si q̃rat ẽ ne hoc semp veꝛ

respondet q̄ non: imo sepe ꝛ plurimuꝫ in subtilib⁹ propter multitudinē in una uice aggregationis in loco stabit grauitas: ió dixit: grauitas. s. cū dolore in materijs subtilibus de quibus possibile est ut agregetur plurimū uice una ē plus. i. est plurimū ꝺtingens uel alr legatur in plus. i. subito ut intelligat q̄ grauitas eueniēs plus. i. subito significat materias subtiles ꝛ grauitas tarde apparēs significat grossas ꝛ rō prime partis adducitur in textu cum dixit quoniaꝫ in materijs subtilibus ꝛc. uice una ꝛc. lege lr̄am ut placet.

Et quandoqz cognoscitur

In hac secunda parte huius parr̄ ipe ponit signa quedam magis accidentalia ad significandum supra dictas materias sompta ex genere rer̄ preter naturam puta ex accidentibus ꝛ genere reruꝫ naturalium ꝛ nō naturalium partes patent dixit no tanter in pluribus horis. i. multotiens cognoscit̄ ꝛ non semper recte cognoscit̄ uerbigratia quantū cūqz urina fit tincta in dolore fiatico non propter rea debemus arguere materiam collericam uel sanguineam esse in causa quoniam propter dolorē a uentositate vel alia materia contingentem sup infl'atis spiritibus ꝛ humoribus portio collerica de ea que est in venis trās̄mittetur ad vias urine ꝛ tingetur inde urina ꝛ tamen materia coniuncta morbi erit ventositas. Idem dico de fecibus ꝛ propter hoc dixit multotiens vel in plur̄ horis ꝛ istā sententiam expressam posuit idem. d. A. secunda primi suma de urinis ꝛ. xvi. tertij tractatu tertio de signis destructionis collerice i fine ca. dixit igitur. Et quandoqz cognoscitur in plur̄ horis. i. multotiens id quod vincit super ipsam. i. cognoscitur causa faciens egritudinem ex urinis ꝛ ex egestione an vincens super eam sit res collerica aut mucosa. s. propter egestionē apparere collericam vel mucosam vel supra alterius modi iudicatur ꝛc. Et qñqz cognoscitur ex etate qñ in etate senectutis materia vincens vel morbū faciens verisimiliter est frigida oppo. in etate iuuētut̄ contingit tñ oppositum vt patet per alias ꝺtingentias. Et consuetudine supple quandoqz cognoscitur quoniaꝫ si consueuit affligi a causa calida cuꝫ eodē suppposito regimine verisimile est etiam quod cā sit calida vel si parentes sui solebat ex tali cā molestari probabile est iste a simili cā molestetur staret tñ oppositū vt patet considerāti. Et ex regimine precedente in comestis ꝛ bibitis qz qui consueuit usqz ad crapulam comedere est signuꝫ materie fl'atice pcz indigestionem vel propter comestionez piscium olerū lactis ꝛ caseī fructuū ꝛ huiusmodi oppositio modo de dilicate viuentibus ꝛ ociose cum ouis sorbilibus carnibus electis cum spēbus preparatis uinis potentibus ꝛc. prout solet euenire prelatis ꝛ viris ꝯsularib⁹ ꝓbabile ē qō causa ē calida addit. Ex exercitio ꝛ quiete ꝛ contrarijs horū que supple dicta sunt quoniaꝫ quies infrigidat ꝛ motus calefacit probabiliter possumus arguer̄ ꝛc. Addit. Et cōitate complexionis reliqui corporis verbi gratia si totius habitudo fit calida debemus arguere supra calidā ꝛ si frigida frigidā idez intelligatur de tempore anni de regiōe de arte ꝛ reliquis significationibus de quibus expressam ꝛ claram notitiam dedit idem. d. A. secunda primi doc. tertia de signis dominij cuiuscūqz humoris ꝛ Auerois quarto colr̄is a nono usqz ad. xiij.

Dec oia tamen signa singulariter sumpta sunt accidentalia ꝛ nō essentialia ut patet si tamē colligatiue sumantur ꝛ simul ex his omnibus. s. idem significabitur erit euidens multū significatio uerbi gratia si totius habitudo fit collerica ꝛ etas iuuentutis ꝛ tempus estiuum ꝛ regio orientalis ꝛ dieta in cibo ꝛ fuerit calida ꝛ ficca ꝛ exercitiū calidum ut ars ferraria uel uitraria ꝛ consuetudo parentum fuerit ad hos morbos calidos ꝛ siccos etiam ipse sic consueuerit ꝛ urine ꝛ egestiōes fuerint collerice ꝛc. Et his omnibus probabiliter satis arguere possumus supra causam doloris esse calidam ut patet lege lr̄am continuam.

Et materiaz quidem

In hac secunda parte principali huius parr̄ ipse postquā posuit signa generalia ad significandas causas doloꝝ. In ista parte ipse ponit signa specialia uniuscuiuiqz cause ꝛ duo facit quoniam primo ponit signa causarum simplicium: secundo materierum mistarum. secunda ibi: materias autem permistas ꝛc. Prima adhuc in tres diuidit̄: quoniā primo ponit signa materierū humoraliū nō adustarū. scōo adustarū. tertio materie vētose. scōa ibi. Materiam vero marie. tertia ibi. materiā uero uētoseaz. Prima adhuc in q̄tuor: quoniā pīo ipse ponit signa cause sanguinee. scōo colr̄e. tertio fl'atice. quarto melācolice. scōa ibi. Et materiā colericam significant. tertia ibi. Et materiā fl'aticā. quarta ibi. Et materiā melancolicā. pīa adhuc in duas: quoniā pīo ipse ponit signa cōia cāe sanguinee doloꝝ articuloꝝ. scōo spēaliť cāe sanguinee i fiatica. scōa ibi. Et est in fiatica. pīo ponit signū sumptū ex colere. scōo ex alijs de modis doloris ꝛc. Dicit igit̄ pīo. Et materiā quidē sanguineā significat rubedo loci nō est vehemētis ꝓfunditatis: aut nō ē aut nō apparet adhuc. Pro itellectu hui⁹ text⁹ satis difficilis qui fecit me ad varios sensus discurrere: attende q̄ textus debet sic itelligi q̄ materia sanguinea debet manifestari ꝑ colorē rubeū nisi ipsa sit in loco multū ꝓfundo: ut etiā dixit. H. pīo anffo. cōmēto scōo. Color corporis abundātia humoꝝ ostendit nisi in ꝓfundo accubuerint: ꝛ si est in loco multum ꝓfundo: aut nō est color rubeus in cuti actualiter: neqz futurus erit ſtāte materia ꝓfunda: aut si aliquando apparebit: qz forte materia exteri⁹ expandetur: saltē adhuc nō apparet ſtante ipsa ꝓfunda. Et sic lege litterā clarā hoc modo. s. Et materiā sanguineā significat rubedo i. debet significari materia sanguinea per rubedinem loci: si non est uehementis profunditatis. s. quoniam ſtante ipsa profunda: aut non est. s. color rubeus in loco: neqz erit: aut si forte erit: quia

erpandetur materia extrinsecus non apparet adhuc
Addit consequenter prosequendo in signis sangui
nee. Et significant ipsam .s. materiam sanguineā
tensio uehemēs quia materia sanguinea pro ma
xima parte in uenis contenta z quantitate et ca
liditate secum coniuncta extendente multum ex
tendit z sic fit extensio vehemens z repulsio .i.
cum p tactū comprimitur locus z locus cedat cō
primēti nō non actuali vlteriori facta compressio
ne digitus sursum impellitur z hoc propter ebulli
tionem z eleuationē materie sequitur z pulsatio
pp eandez fit cām addit z grauitas supple ꝺcōmi
tatur z regimie preteritū .s. p precessit regimē san
guinis multiplicatiuū i comestis z bibitis z ocio
z cū iocunditate ꝛc. Addit z p sequitur de dispo
sitionibus corporis sanguinei. Si est signum talis
Et addit qō supple talis dispositō corporis sangui
nei est quod fortasse est corpus grossuz carnosuz
z pingue qz i corpore sanguineo restauratiua est
fortis supra dissolutiuaz ipso debite recto z sic cor
pus ingrossatur z fit carnosum z pingue non pin
guedine misculosa dixit tū textus fortasse qz possi
bile foret pp exercitiū vel aliud genus euacuatio
nis p corpus sanguineū p naturā non erit talis di
spositionis iccirco dixit ipō debite recto ꝛc. stante
igitur tali dispositiōe corporis sanguinei simul cū
alijs dictis supra z alijs dispositōibus corporis san
guinei sumptis ex colore rubeo faciei z repletiōe
vassorum z fortitudine pulsus z si ꝺiungatur que
dam mēbrorum lassitudo cū caliditate actuali in
toto z cum sompno profundo z sompnietate rerū
rubearū ut referet Auerois de mente. H. de illo
qui sompniabat se balneare i volio pleno sangui
ne tunc stantibus his accidentib⁹ satis sufficienē
concludere possumus supra materiā sanguineaz
z sic est clara littera lege eaz. Et est in fiatica.
Nunc specialiter ponit signa fiatice sanguinee po
nens duo precipua signa dicit igitur. Et est in fiati
ca sanguinea dolor extēsus long⁹ similis longitu
dinis quē flobo. statim sedat z hoc est secundum
signū. Attēde qꝺ signāter posuit specialia signa
fiatice sanguinee postquā posuerat signa i genera
li doloris iunctrarū a cā sanguinea quoniaz que
dā signa ex supra dictis non manifestantur i fiati
ca sanguinea .s. rubedo loci z repulsio pp materiā
esse in profundo situatam. Et hec signa cōiter ac
cipiuntur ad probandū materiā sanguineā ut igi
tur clara haberetur notitia de fiatica sanguinea
z distincta postquā signa alia ad fiaticam conse
quūtur fuit conueniens specialia in ea ponere si
gna. Primū signū fuit qꝺ dolor est extensus long⁹
.s. extensus p costam z tibiam similis longitudinis
z in hoc differt a fiatica a causa fiatica pendente
quoniā dolor z si sit forte longus extensus p tibiā
tamen non est similis longitudinis qz .s. maior mḷ
to est versus siā z costam q̄ versus genu z pedes
quoniam est in illis locis per compassionem tātū
vt declaratum est supra. In sanguinea autē quo
niam materia est venas replens z extēdens per
costam extensas z tibiam inde fit dolor similis lon
gitudinis .i. fit dolor in longitudine z extensione si
milis .s. extensiuus z pulsatiuus versus siam i cos
sa vel tibia. Secundum signum fuit quod flobo
thomia statim sedat dolorem patet quoniaz per
eam imediate euacuatur causa faciens dolorez.

In dolore autem ab alijs causis pendente for
te flobothomia auget dolorem ut in ventosa uel
etiam in alijs per hoc qꝺ humores fluere facit ut
infra uidebitur z si aliquando iuuet qz forte pro
bibet fluxum materie ad locum tamen non sedat
i. dolorem non remouet nisi sit materia dolorem
efficiens sanguinea z sic est clara littera lege eā.

Et materiam collericam

In hac secunda parē huius partis ipse ponit si
gna materie collerice doloris ipsaruz iunctrarū
z diuidi posset pars in tot ptes qꝺ signa ponit par
tes patebunt legendo litteram continuaz dicit igi
tur. Et materiam collericam significat calidi
tas uehemens que ledit tactum cū parnitate quā
titate in egritudine z paruitate grauedis z tensio
nis z paruitate rubedinis z declaratione doloris
ad id quod apparet de cute z tranquilitate eius
ex frigore supple declaratur z quod pterijt ex re
gimine supple multiplicatiuo coloze z significa
tiones supple reliquas diximus .s. ex coloze
loci ut quia sit color citrinus z ex etate ut quia
etatis iuuenturis z complexione z consuetudine
ꝛc. Ex istis quidem omnibus sufficiēter argue
re possumus supra materiam collericam esse cau
sam doloris ratio prime partis est manifesta .s.
quod sit in tali doloze caliditas uehemens que le
dit tactum quoniam collera existens calida z sic
cā est acuta ad imprimendum z ad tactum eius
calor imprimit sicut calor febriē addit cum par
uitate quantitatē in egritudine .i. qꝺ ille calor i mē
bro non ita extenditur neqz tantam quantitatez
membri occupat sicut calor sanguini ex eo quod
talis materia sanguinea nisi fit multe quantitatis
non efficit notabilem dolorem colerica uero etiā
modice quantitatis existens notabilem efficit do
lorem ideo propter paucitatem materie eius suf
ficientem efficiens dolorem non tantum de mem
bro occupat uel aliter cum paruitate quantitatē
in egritudine ut littere continuetur cum precedē
ti hoc modo .s. quod caliditas que ledit tactuz in
colerica est cum paruitate quantitatis .s. in detra
ctione egritudinis. i. quod ille calor qui ledit tac
tum in tangentem impressus paruo tempore du
rat respectu caloris sanguini z si fit acutior quia
illi naturales sunt subtiliores primus tamen sensus
magis mihi placet ut illa pars sit per se legenda
addit etiam cuz paruitate granedinis z tensionis
z paruitate rubedinis sed supple cum calore ad
citrinum declinante totum clarum est. Addit
etiam quod declinat dolor ad id quod apparet
de cute hoc est ad cutim ratio clara est quo
niam materia collerica subtilis existens z mobi
lis non remanet profundata in iunctura: sed fur

Digitized by Google

ſum ad cutim mouetur ꝛc. Addit q̄ ex frigore trā
quilatur .ſ. infirm⁹ hoc eſt ex regimine in frigidi
tate: maxime local'r appoſito marie iuuatur quo
niaz mā colerica ſubtilis ⁊ paſſibilis exīs facilez
recipit impreſſionē a ɔ̄rio ⁊ marie quoniā materia
eſt circa cutim expanſa medicamē frigidū extrin
ſicus applicatū quodāmodo imediate applicatur
ɔ̄rio ꝛc. totū reliquū claruz ē vſq3 ad illam partē
⁊ diſpoſitio corporis collerici ſupple etiā declarat
materiā colericā .ſ. ſi fit macer citrinus laterū ue
narū irascundus ꝛc. totū clarū ē lege litteram.

Et materiaz flematicaz Aaz trio

in hac pte ipſe ponit ſigna doloris fl'atice materie
⁊ ɔ̄tinuando in ſignis dixit. Et materiā fl'aticā ſi
gnificāt ſupple accidētia que ſequūt' .ſ. q̄ nō alte
rat' color .ſ. loci dolentis alteratōe .ſ. ſenſibili a co
lore naturali aut alterat' ad plūbeitatē. .ſ. ſi pur al
terat' rō clara ē q̄ fl'a non colorificat cutiz colo
re ſpeciali q̄ non rubeo quoniā aque attinet ꝛc.
⁊ ſi pur color alterat' hoc ē p accidēs offuſcando
claritatē ſanguinis ⁊ ſpirituz vnde cutis viuida
reddit' ⁊ pp hoc ſi alterat' color cutis a materia
fl'atica eſt ad aliqual'r fuſcum vel pūbleum decli
nans. Addit q̄ aut eſt illis parū inflamationis .i.
cum tali dolore ſi eſt inflammatio ē modica q̄ nō
rōne proprie materie ſed rōne alicui⁹ modice q̄n
tatis ſanguinis ⁊ ſpirituum ad locum fluentiū pp
remiſſum dolorē ⁊ addit q̄ eſt adherentia doloris
i. ɔ̄tinuitas ad differentiam ventoſitatis i qua co
lor ēt nō notabiliter mutatur ſed dolor nō eſt ad
herens .i. ɔ̄tinuus. Sed ne forte diceret aliquis ēt
ɔ̄tinuitas doloris eſt in ſanguineo vel collerico ⁊
ſic non erit diſtinctio vnde fit ex fl'ate vel ſangui
ne uel collera ad hoc diſcutiendum dixit q̄ cum
adherentia doloris .i. continuitate eius eſt p̄ua
tio fignorum ſanguinis ⁊ collere ⁊ propter iſtā p̄i
orationez aliorū fignoruz ſanguis. ⁊ ſi fit dolor ad
herens tñ concluditur q̄ non eſt a ſanguine uel
collera pendens addit ponendo aliud fignum di
cens. Et q̄ fit fortis inceſſio doloris in latum .i. q̄
talis dolor multū dillatatur per membrum ratio
clara eſt quoniaz talis materia frigida exīs ⁊ nō
calida non ſurſum in cupuz eleuatur ſed per me
brum ſpargitur. addit ⁊ q̄ corpus nō eſt carnoſuz
ymo adipe plenum quoniā in tali i quo fl'a dñat'
uirtus ſanguifica eſt debilitata etiam reſtaurati
ua ⁊ a frigidis vapor ſanguificus in pinguedinez
coangulatur: Addit p̄o complimento ſignoruz.
Et ſignificationes note huius complexionis .i. q̄
complexionem fl'aticam conſequenter que p̄cte
rite ſunt .i. que p̄ius dicte ſunt .ſ. ſcōa primi de ſi
gnis complexionū uel dominij fl'atis ſupplei hoc
dolore coniungūtur ſaltem ut i pluribus ut tardi
tas in motu puſilanimitas paruitas pulſus in ege
ſtione ⁊ urinis albedo ꝛc. Et ſic ē tota littera cla
ra lege eam continuam.

Et materiaz melancolicaz

In hac quarta p̄ticula ipſe ponit ſigna materie
melācolice faciēt dolor huiuſmodi: lz rō accidat
poſſz ēt iſta ps i tot diuidi: q̄ ſpēialia ſigna ponit
ptes patebūt: legēdo igit' l'ram ɔ̄tinuā ipe p̄io di
cit. Et materiā melācolicā ſignificant ſupple q̄
ſequūtur .i. doloris occultatio: ⁊ paruitas tēſionis
i. q̄ dolor ad tactū nō manifeſtat' q̄ modico exte
rius aliqualiter ɔ̄primēte non auget' dolor: rō eſt
quoniā materia melācolica grauis exīs iacet i p
fundo iūcture: ⁊ iō p̄preſſionē leuiter factā i mē
bro extrifico: nō ꝓpterea dolor itēdit': ita q̄ ad ta
ctū nō p̄cipitur ubi ſit dolor: lz infirmus tātū dolorē
ex ſe ſentit: iō eſt dol. doris occultatio etiā ē paui
tas tenſiōis: quoniā nō fit tenſio niſi p ſubintroitū ma
terie i mēbra: ⁊ q̄n materia melācolica ſua groſi
tie difficulter i mēbra penetrat ⁊ fm modicā eius
ptē: iō fit pua tēſio: tñ aliqualis fit: alias nō eſſēt
ibi uer⁹ dolor p̄z ex bijs q̄ ſupra dicta ſunt uerſus
finē capli p̄cedēt. Addit etiā paucitas iuuamēti
cū curatiōe ⁊ attenuatio loci: ſupple ſunt ſigna:
rō primi eſt: quoniā materia melācolica difficulē
digerit' ⁊ difficulter reſoluit': ⁊ general'r difficillē
recipit a medicinis ipreſſionē: iō ex medicinis ſeq
tur paucitas iuuamēti: cū curatione rōne ſcōi eſt
quoniā pp māz melācolicā membr ifrigidat': etiā
a groſſitie materie fit oppillatio uiarū nutrimenti
vñ pp priuationez nutrimenti membrū attinuat'.
Et pp hāc cāz eſt iſtud cōe in oi dolore iūcturarū
ut ſupra uiſuz eſt. d. A. tñi melācolica marie ma
nifeſtat: quoniā in tali marie fit oppoſitio ⁊ ifrigi
datio vñ ꝛc. Addit: ⁊ nō eſt i eo molities neq3 cla
ritas coloris: ⁊ q̄ñq3 tendit ad tenebroſitatē: ⁊ per
hec ſigna diſtiguitur a fl'atica cū qua magis ɔ̄ue
nit q̄ cū alijs. .ſ. in p̄mittente doloris: i p̄mittēte in
ramenti a medicinis ꝛc. In bijs tñ diſtinguitur:
quoniā i fl'atica eſt molities: q̄ nō eſt i melācolica
pp humorē fl'aticū eſſe molez fluxibilem: ⁊ nō ſic
melācolia: ⁊ p idē ul' ſimile in fl'atica eſt claritas
coloris: quoniā fl'a aque ꝓportōatur potiſſimū fl'a
q̄ plerūq3 fluit ad iuncturas q̄ō eſt ſubtile aqueū
lz poſtea in p̄ceſſu interduz induretur ⁊ giplerur.
in melācolia aut color cutis mutatur ad tenebro
ſitatez tendit: quoniā ipſa ad fuſcbuz declinat ra
ro tñ cōtingit: q̄ in melancolia color cutis mutet'
ꝓpterea q̄ talis materia pp eius grauitatez rema
net in pfundo iūcture: ⁊ ſic nō alterat' color cutis
ab ea: lz ſi pur cōtingit: ut ipſi⁹ aliqua pars ſurſuz
a natura mutatur: ut quādoq3 fit: tūc color cutis
tendit ad tenebroſitatē: ⁊ ꝓpterea dixit quādoq3:
q̄ raro hoc euenit: ⁊ notate q̄ dixit tenebroſitatē
⁊ nō dixit ad pūbleitatez ſicut erat fl'atica: q̄ ille
eſt color magis clarius: ⁊ iſte eſt magis obſcur⁹
ſicut ⁊ materia. Et addit: ⁊ ſignificant ipſaz com
plexio uiri. .ſ. ⁊ mulieris: q̄. .ſ. in eo ſigna ſtant do
minij melācolice. .ſ. timor triſtitia ſolitudo maties
ꝛc. Et diſpoſitio ſplenis eius ⁊ apetitus ſupfluus
.ſ. fames nimia: ratio clara eſt: quoniā habundan
te materia melica in toto mlrū de ea mittitur ad
ſplenem tanquaz ad eius ꝓpriū receptaculū: ⁊ ſic

pp eius multitudinē i splene ingrossatur aut apo stemaꝫ splen ꝛ pp istā cām ꝙsequenter fit magn⁹ apetitus qñ multa melancolica materia ꝓfluit a splene ad os stomaci p canallem manifestum ibi dez terminatū ꝛ sic fit inde tediosa sensatio pp cō frication⁹ partiū stomaci facta coeugatione dicta rum partiū ex acetositate melācolice ꝛ sic ꝙsiter fit apetitus ad cibū ꝛ p cibum hec sensatio tristis remoueatur. Notate tñ ꝙ licet cuz determinata quantitē melancolice ppulse ad os stomaci inten daꝫ apetitus qui est fames ꝛ sic cōsiter in quarta nis domināte melia fames sit valida nō tamē ad q̄cūq; mensuram melancolie trāmisse ad os sto maci intenditur apetitus ymo aliqñ p multitudi nem eius minuiꝫ apetitus ꝛ aliqñ destruiꝫ ut col ligitur .xiij. tertij ca. propio raro tñ ad dictam su perabundantiā fuit ꝙ perdaꝫ ymo utpluzimum augetur ꝛ hoc intēdit textus ꝙ dispositio splenis i. grossities ꝛ apetitus supflu⁹ sunt signa dominan tis melancolie. Addit ꝛ est ifa clara ꝛ regimē ipsi us preteritū. s. quod fuit melancol: cū de studio co mestione leguminū timore ꝛc. ꝛ relique significa tiones quas inuimus in cognitione complexionis melācolice. s. scōa primi: ꝙa talia cū precedētib⁹ fi simul coniunganꝫ erit semicertitudo ꝙ dolor ta lis pendeat a mā melancolica lege torā istā ptez.

Materiam uero Postquaz supra in precedentibus par ticulis ipse posuit signa materierū humoraliū nō adustaruz iā in hac pte ipse ponit signa materiez adustaruz. Et no. ꝙ intellectu ptis ꝙlz omnis humoralis materia aduri possit vt ꝓia primi doc. de humoribus ꝛ prima quarti ca. de quartana tñ ipse precipue ipse ponit hic signa materierū q̄ ab intrinsico aduri ēt nō acquisita i eis putredine pos sunt ꝛ que plurimū adurunt sicut sunt sanguis ꝛ colleꝛa ꝛ precipue ponit signa collere aduste qñ collera ēt facilius aduri ꝛ inflāmari potest q̄ san guis ēt qñ talis materia adusta est que frequen tius facit dolorez iuncturarū q̄ alia adusta. Et posset diuidi pars in tot partes ꝙ signa ponit parē patebunt dicit igitur primo. Materiaz vo mu rie. i. collere aduste significat caliditas vehemēs cū re q̄ ē q̄si pruritꝰ nō dixit ꝙ caliditas vehemēs fit signū talis colleꝛ aduste qñ caliditaſ vehemēs ēt iungitꝫ in collera non adusta ut supra in loco ꝓpio ꝛ sic ꝙ hoc nō distinguēꝫ ab ea ideo addit cū re que est quasi pruritus nam si istud accidens cū uehementi caliditate coniungaꝫ erit signuz ta lis materie aduste ꝙ qđo aduerte vt ibidē. d. A. dixit septima quarti tractatu tertio. Distingui tur pruritus ascabie in duobus precipue primo. s. qñ mā pruritꝰ est mā grossioz q̄ mā scabiei ideo intra cutē magis ꝛtinēꝫ ꝛ proinde sequiꝫ alia dif ferentia ꝙ materia pruritus ꝛtineꝫ intra duas cu tes materia vo scabiei scalpit mēbrum mā igitur faciens vm pruritum ē satis grossa vt fla salsum vel collera sanguini mixta intra cutē ꝛ cutē inclu sa ibidem titilationē faciens vnde fit pruritus pp eam mām sua grossitie exterius penetrare nō po tentē quoniā igiꝫ mā collerica adusta aliquanto grossioz est q̄ non adusta tñ subtilioz ē q̄ fla sal sum vel q̄ collera sanguini mixta. Vnde fit qđ nō in totum sub cute claudiꝫ sicut fla salsum ꝛ sic ve rum pruritum non efficit non ēt in totum sub for ma vaporis insensibiliꝫ educiꝫ sicut mā collerica nō adusta ymo ipsius aliqua pars retinetur ideo fit res que est quasi pruritus vt dicebat textus. Per vehementē ergo caliditatē distinguitur ab alijs mēbris adustis ꝛ flegmate salso que nō sunt materie calide: ꝛ p rem que est quasi pruritꝰ ꝛ nō uerus pruritꝰ distinguitur a sanguine colerico: ꝛ p hoc ꝙ est quasi pruritꝰ cū uehemēti caliditate distinguiꝫ a colera nō adusta in qua est uehemēs caliditas: sed nō est res que sit quasi pruritꝰ. ꝛ sic est ista pars clara. Addit supple sumitur criam si gnificatio de materia colerica adusta: cum nocu mēto. i. ex nocumēto uehemēti ab eo in quo ē ca lefactio: ꝛ iuuamēto uehemēti in quo est frigida tio ꝛ stipticitas quedā totū clarū est ꝓpter illā ptē ꝛ stipticitas quedā quoniaz illa materia est uehe mēter calida: ꝛ sic iuuatur a frigido ꝛ nocet a ca lido. Sed de stipticitate posset quis legitime du bitare: quoniā ex quo talis materia ē colera adu sta ficca: debet igitur iuuari a frigidis in quib⁹ est humiditas ꝛ nō stipticitas que in ficco fundatur. Dicatur ꝙ argumētū ꝓbat uerū ꝙ sumpta indica tione tamē a materia faciēte doloꝛē frigida ꝛ hu mida magis cōueniunt q̄ frigida in quib⁹ est stip ticitas pp cām dictā: verūtamē qđ hic est sermo ō doloꝛib⁹ iuncturaꝝ a materia deponentib⁹: utplu rimū p uiam defluxus: ꝛ quoniā iuncture ꝓpter uacuitatē ꝛ earū naturalē debilitatē cōplexiona lem faciles sunt ad supfluitates recipiendum nisi aliqualiter stipticis cōfortētur. Ideo cautꝰ est mē brū cōfortare ne recipiat doloꝛe ꝛ caliditate mate rie attrahētib⁹ cū aliqualiter stipticis q̄ attēdere equationi materie ficce cū humidis: quoniaz illa humida releꝛarēt ꝛ habilitarēt iuncturas ad re cipiēn. illa tñ cōfortātia debent eſſe parū stiptica ꝛ nō multū stiptica q̄ mām sicā ficciorē efficeret ꝛ ꝓpterea dixit textus cleꝛgāter ꝛ artif. cioſe qđ ta les a tali cā patiēres iuuātur ab eo in quo est frigi datio: ꝛ stipticitas quedā: Notāter dixit quedā. i. debilis p quā. s. tātū mēbꝝ ꝛfortetꝛ ꝛc. Et ꝑ no tate ꝙ singulari: quoniā ex hoc textu uos potestis colligere qđ in omni doloꝛe iuncturarū nō quā ex spoliari debēt medicine ab aliquali cōfortatiue: sicut etiā in medicinis mēbroꝝ principaliū: vt. 7. coll. 3 Auer. de hoc tamē melius in capło sequenti Nota tamē qđ etiā ab alijs membris adustis pōt fieri doloꝛ ꝛc. ꝛ tēc illa signa erunt remissioꝛa ꝛc. Et sic patet littera clara: lege eā que aliqualiter fuit ambigua. Cōsequēter in hac tertia ꝑticula ipse ponit signa doloꝛis a uentositate que etiā sola existens: quādoq; est cā doloꝛis iuncturarū. Dixit breuiter. Materiā uero uentosa3 significat tēſio uehemens absq; grauitate: ꝛ per hoc distinguiꝫ a materia humorali ꝛ sanguinea: ꝛ significat ipsā cā doloꝛis ꝑmutatio. s. de una parte ad aliaz: qñ

Digitized by Google

ut dixit.d.A.scōa primi de signis uentositatis si ē dolor extensiuus ⁊ uehemens si illic permutatio ex dolore fuerit ia3 significatio opleta erit supple ad significandū uentositatē.Addit ꝑcipue cū nō est grauitas ut in textu nr̄o addit ultimo.⁊ regimen uentositatis generatū supple ꝑcessit de ome stione fructuū de frigiditate pcdum.de repletiōe de inordinato motu supra repletionē ⁊ similia litera clara ē lege ea3. Audiui tamen de quodā pito medico qui fuit deceptus existimās in genu unius esse materiā aquosam flatica cum tamen esset uentositas ⁊ incissit ⁊ solus sanguis exiuit ⁊ inde calumniatus remansit.Aduertatis ergo dili genter ne decipiamini.

Materias uero permistas

Dec est scōa pars principalis huius partis in qua post q̄s supra posuit signa materiarum simplicium iam ponit signa materiex opositarū ⁊ diuiditur pars in tres partes. quoniam primo ponit quedam signa significantia materias mistas. Secūdo ponit que corpora magis incurrūt dolores a materia mista.tertio reddit ēt ad signa secunda ibi ⁊ plurimū quidem ⁊c.tertia ibi.Et horum q dem prima posset ēt diuidi in tres ptes quod signa ponit partes patebunt.dicit igitur primo legendo lr̄am ordinuam.Materias aūt permistas signifi cant supple prima tensio ueniens. Pro intellectu huius partis ⁊ sequentium est intelligendum q̄ licet opositio materiex possit esse multiplex. quoniam aliquando est cōpositio rerum diuersorum genezum multum ellungatorum ut humoris ⁊ uentositat ⁊ aliquando est oppositio diuersoruz humorum eiusdem speciei in accidētibus multū distinctoruz ut opositō flatis aquei subtilis ⁊ gipsei multum grossi uel collere citrine subtilis ⁊ collere utitilline grosse. Idem de oppositōe melie. naturalis ⁊ aduste. Et hoc multipliciter fieri pōt ut intelligenti ꝓsiderāti uidebitur.In precepsito cum.d.A.uult ponere signa materie miste. non intendit ponere signa principaliter materiex genere ellungātium ut humoris ⁊ uentositatis. quoniam ubi foret oppositio flatis ⁊ uentositatis signa ola in testu posita nō possent uerificari vbi gr̄a in tali oppositione esset manifestum iuuamētum ex calidis quod nō ordingit in materia mista ut in testu nez3 etiam intendit ponere signa materierum oppositarū eiusdem spēi quoniā in eisdem ēt oia signa non uerificarētur ut consideranti patebit.Intendit igitur ponere signa materierum diuersarū spērum subalternarū humoralium.⁊ non quorūcunq3 ēt q̄ non eorum humorū qui in aliquibus cōicant accidentibus ut flatis ⁊ melie quoniā ēt in hac cōpositione non bene uerificari possent signa in textu posita principaliter igitur intendit ponere signa materierū cōpositarum ex diuersis spēbus humorum diuersorum ordinarum q̄litatum maxime in actiuis disperatarū ut collere ⁊ flatis uel sanguinis ⁊ de his ponit potissimum signum tum q̄ ppter malum regimen ut plurimū be cōpositiones in corporibus nobilium euenire solent ⁊ qui nobiles ut multum bis morbis laborant tum ēt quoniā si comitatur error in curatione in tali cōpositione maius sequitur nocumētuz ⁊ minus fit corrigibile q̄s si ꝓmittatur error in curatione materierum cōpositarum ab alio modo oppositionis ⁊ notate bene istud notatum quoniā ex hoc facile declarari possunt signa posita i lr̄a ēt ex hoc notato intelligens soluit multa dubia cula que circa lr̄az oriri possent: est igitur prio tē sio uehemens quoniā stante materia faciente dolorem mista ex flate ⁊ collera agente calliditate collere in materiā humidam uentosabilem factā inde uentositate fiet extensio uehemens addit.

Et paucitas iuuamenti cum curationibus calidis ⁊ frigidis ⁊ ratio est manifesta nam curationes calide ⁊ si pro parte possint iuuare pro materia frigida nocent tamen inquātum adducunt ad calid.ratem collere ista dico correspondenter de frigidis.addit.Et diuersitas horarum in quibus iuuantur.i.in diuersis horis diuerso modo iuuantur seruato semper eodem genere applicationis ⁊ earumdē rerum ratio est quoniā hora vbi gr̄a meridiei q̄ est hora motus collere medicamē frigidum magis iuuat ⁊ hora noctis eidem medicamen minus iuuat propter tunc magis moueri flatā ⁊ esse tunc indigentiam medicaminis aliqualiter calidi ⁊ sic ut dixit textus iuuatur medicina una hora ⁊ hora alia cum ea que illi ꝓraria est. ut dictum est de medicina frigida in meridie ⁊ in nocte iuuantur calida.lege litteram istam.

Et plurimum quidem ⁊c.

Hūc scōo ipse ponit q̄ corpora freq̄ntius incurrūt hos dolores.Et breuiter dixit. Et plurimum quidem accidit hoc accidēs.i.dolor a dicta materia mista corporibus calide complexionis aut colleri ce nature que vtunt regimine infrigidante ⁊ bu mectante generatiuo flatis ⁊ humoris crudi ex cibis ⁊ moribus sup repletōnē q̄ pmiscentur duo humores bīj.s.collera ⁊ flā ecce quomodo loqui tur expresse de materia mista ex collera ⁊ flate ⁊ non alia mistione vt dicebatur in notato.Addit ponendo modum quomodo tales humores concurrant ad efficiendum talem dolorem dicens cōtinuando. Et expellitur quod ex eis grossum est propterea q̄ submergit ipsuz subtile sanguineuz ⁊ colericū ad iuncturas.i.q̄ pars būoris subtilis pmista cuz flate grosso facilitat penetratōez ipsi⁹ flatis: ⁊ est sibi uinculū in iuncturas pfundas in quas nō faciliter penetraret: nisi subtiliaret ⁊c.lege lr̄am q̄ clara est. Ultimo reddit ad ponēdū vnū signuz etiā talis materie miste.Et eoz quidē plurimoz iuuantur ⁊ quiescūt dolores.i.plurimū horum sic patientiū dolores q̄scunt: ⁊ ipsi supple patientes iuuātur ⁊c.p oppressionē subtilez.i.leuē cum manibus plurib⁹ dupliciter intelligendo pluribus vel plurib⁹.i.vicibus iterando oplexionem leuem manibus uel aliter cum manibus plurib⁹ quasi iuuat q̄ totum membrum doloxosum debet

cõprimi manibus: ⁊ si nõ sufficiant due manꝰ tãrũ ad opprimendũz ⁊ occupandũz totũz membrũz do lens apponãtur plures etiã diuersorum: ⁊ uterqz sensus est bonus ⁊ adducit causam iuramenti di cens quoniã humor resoluitur ⁊ maturatur p eã .s. leuẽ oppressionẽ ꝛc. rõ est qm̃ ad manũ ifluent uirtutes omnium membrorum principalium me diantibus spiritibus eorum vnde in ipsorum uir tute fit inde resolutio cum ibi etiam sit caliditas ualde temperata unde ponitur uolla manus iter partes corporis maxime tempezata prima primi doc. de oplexionibus per ipsam igitur confortat caliditas naturalis membri dolentis ⁊ inde fit po tens ad operationes naturales ⁊ ꝺsequenter ad resoluendã ⁊ maturandum ⁊ propter istam cau sam dixit Serapio de simplicibus in sermonibus uniuersalibus ca. ij. sermone. iiij. Si possibile es set q manus non separetur ab aplicatione contri nua membri in quo est generatio saniei necessa ria ꝛc. citius generaretur in eo sanies q̃ cuz alio ⁊ addit rationem dicens. Quoniã talis medicina est i ultimo assimilationis talis corporis ꝛc. dicit tamen textus leuẽ. quoniã si forte fieret oppressio fortis fieret ide dolor uel augeretur. Et propter istam causam addidit Et iuuantur cum unctio nibus tempate calidis cum quiete. Motus enim prohibet a maturatione naz temperate calida cõ fortando iuuant ut dictum est. Sed si medicina ad aliquã ꝺrietatem fuerit excedens nocebit materie cum qua habet simbolum illam augen do ⁊ intendendo materie igitur tempate sunt ne cessarie. Et quoniã utplurimum ꝺtingit in ta libus doloribus causam esse mistam ut ifra uide bitur debemus igitur esse cauti ut in pluribus nõ applicare medicinas excessiuarum qualitatum qõ autem dixit qõ motus a maturatione ꝓhibet manifestum est quoniã per ipsum spiritus cuz ca lore naturali ad extra diuertitur ⁊ sic est clara lit tera lege eam totam ⁊ sic habebis sententiatum. ⁊ expositum totum capitulum signorum qõ utili mum est non in his cafibus tantũ sed in omnibus etiam apostematibus omnium membrorum i ex terioribus appareñ ⁊ in occultis per hec declara ta ad multa utilia discurreze potes. Jn summa igitur habuistis primo quom̃ primo oz confide rare. s. in signis. Si dolor est pendens a mala cõ plexione tantũ sine materia uel est pẽdens a ma la oplexione cum materia: ratio fuit. quoniam alias non poterimus in casu precedere ut ibi de clarabatur ⁊ ibi dicebat textus qõ raro fit talis dolor a complexione sine materia ⁊ supple. si fit faciliter curatur quoniam sola alteratio fit ⁊ suf ficit ad curam sed q̃ signa sunt q̃ ibi non est gra uitas neq3 alteratio coloris ꝛc. Postea habui stis qõ prima consideratio si fit materialis est de genere materiei considera ur si est pendens a san guine uel collera uel flate uel uentositate ꝛc. uel simpliciter uel composite Et ad hoc cognoscẽdũ ipse ponit primo quedam signa essentialia conco mitantia. Et postea accidentale inter essentia lia ipse posuit septem ita q̃ septem uijs nos pos sumus discurrere ad cognoscendum ipsam mate riam doloris. s. ex collere ex tactu ex accidentib⁹ doloris ex iuuantibus ⁊ nocentibus ex hora dolo ris ex dispositione incipiente ad apostema ut tar ditate aut priuatione apostematis ⁊ .7. ex grauitate. Alia poterunt esse signa sed sunt acciden talia magis ex colore primo possumus significa re dupliciter quoniam aut secum concomitatur apostema aut non quoniam aliter significare pos sumus complicato apostemate etiam aliter ipso non complicato etiaz aliter si cum colore compli cetur dolor uel non complicetur quoniam si non fit uehemens dolor neqz alteretur color membri notabiliter neqz apostema manifestetur tunc si gnificatur quod materia est cruda econtra si do lor sit notabilis ⁊ color cutis notabiliter muteur ⁊ membrum aliqualiter apostemetur tunc mate ria est calida utplurimum sanguinis. uel sangui ni mista. nisi in siatica ubi aliquando fallit ut in fra uidebitur propter materiam in profundo si tuatam. ex tactu etiam iudicatur quoniam si tac tus est calidus arguitur de materia calida ⁊ econ tra si est frigidus ibi tamen dicebatur quod ali quando fallit ut ubi supra locum fuisse positum aliquod callefaciens tunc esset error etiam stan te materia frigida uel si membrum esset fricatũ appareret ad tactuz locus calidus ꝛc. ex accidẽ tib⁹ ẽt doloris. s. ex iflamatõe uehemẽti ⁊ tẽsiõe aut cũ tensione tñ sine infl'atione si primo modo significabitur supra mãm calidam sanguineam si cum infl'atione sine tensione supra materiam ma gis collericam si vero cũ tensione sine infl'atione tunc significatur supra materiã fl'aticam vel ven tosam sed differenter qm̃ si fuerit cũ hoc grauitas significatur de materia fl'atica si non de ventosa.

Et ex his quibus ẽt iuuatur ⁊ nõ iuuatur sequi tur signficatio de materia quoniã si iuuatur frigi dis est materia calida ⁊ si calidis frigida. Jbi tñ habuistis vnũ singulare bene notandũz q̃ hoc fallit qm̃ aliquando frigida necent ⁊ tñ causa est calida ⁊ hoc est quando per infrigidationẽ ispissa tur mẽbrum vnde consequenter a materia maior fit extensio aut aliquando iuuaf calidis ⁊ tamẽ materia est calida ⁊ hoc est quoniaz aliquando calida rarefaciendo ⁊ materiã resoluendo mino rant materiã ẽt calidã ⁊ sic minorata materia mi nuit' doloz ꝛc. Jta ẽt ⁊ aliquando frigida iuuant in doloze a materia frigida aut i grossando mate riã ⁊ siccam ad minores dimensiones deducendo aut stupefaciendo dixit igitur oportet vt omnia illa consideres. Ex accidentibus etiã doloris vt ex hora maioris vel minoris afflictionis an dic an nocte an in uacuitate aut repletione quoniam si in die ⁊ hora vacuitaf magis molestat arguit' de materia calida si vero nocte ⁊ hora repletiõis arguitur de materia frigida. Ex dispositione ẽt disponente ⁊ incipiente ad apostema ⁊ tarditate eius significatur supra genus materie quoniaz si principiante doloze subito appet apostema signifi

catur de mā subtili cal'a ⁊ si econtrario ꝺtinuato
doloze non propterea accidit vt appareat apoſte
ma eſt ſignū ꝙ ē cruda groſſa ⁊ manet in profun
do membri ſed ſi incipiente doloze non tamen ap
paret apoſtema ſed per tempus. Apoſtema eſt
ſignum ꝙ materia eſt miſta ꝛc. Ex grauitate ēt
poſſumus arguere hoc quoniam ſi doloz fuerit
materialis ⁊ non fuerit grauitas ſignificatur vel
de ventoſitate vel de materia ſubtili calida ⁊ in
has diſtingue ex accidentibus doloris ⁊ colore.
⁊ tactu ꝛc. ſi vero fuerit grauitas cum doloze ar
guitur ſupra materiam frigidam groſſam dixit ta
men ibi textus qꝺ aliquando propter multitudinē
materie calide ⁊ ſubtilis poteſt eſſe doloz cū gra
uitate ⁊ ꝙ hoc ſepe accidit. Ponit conſequen
ter alia ſigna magis accidentalia quoniam aliqñ
ex urinis ſignificantur aliquando ex egeſtionibus
aliquando ex etate ⁊ conſuetudine ⁊ regimine p̄
cedente in cibis ⁊ potibus ⁊ exercitio ⁊ quiete ⁊
tu diſcurre ad omnia iſta cōmuniter notata.

Poſuit conſequentes ſpecialiter ſigna harum
materierum prio ſanguinee que ſunt nota poſtea
collerice etiam nō ex dictis poſtea flatis etiam
ex dictis clara poſtea melancolice etiā ſatis nō.
tu diſcurre per illas ſeptem vias que dicte ſunt.

Poſtea ponit ſigna aduſte. Poſtea vento
ſe. Poſtea materie miſte omnia intelligenti
ſunt nota ex dictis ſubſtātialibus ſignis vel acci
dentalibus ⁊ in materia miſta potiſſimum ſignuꝫ
fuit qꝺ ab una medicina aliqua hora iuuantur ⁊
non alia ⁊ qꝺ talis dolor a materia mixta preci
pue euenit corporibus calide complexionis qui
utuntur regimine infrigidatiuo generatiuo flatis

Poſtea habuiſtis in fine qūo motus prohibet
a maturatione ⁊ ſ. digeſtione materie ⁊ ſic finis.

De Curationibus dolorum iuncturarum.

Am cognoſcitur Iſtud ſingu
lare capitulum ſic continuatur ad pre
cedentia quoniam poſtq̄ ſupra ipſe de
terminauit de doloribus iuncturarum quātū ad
cauſas ⁊ ſigna. In hac parte principali ipſe intē
dit ponere curam talium dolorum ⁊ prima diui
ſione diuiditur in duas quoniā primo ipſe ponit
curam magis generalez per canones uel regulas
obſeruandas. ſecundo ipſe ſpecialius deſcendit
ad medicinas ſecunda ibi oportet ut in eis nō edu
catur ꝛc. prima etiam in duas quoniam primo
ipſe ponit cām circa curationem ex parte magis
medicinalium. ſecundo ex parte diete. ſecunda i
fine preſentis capituli ibi. Et oportet ut cimit
tat unum omnino. prima adhuc in duas. quoniā
primo ipſe ponit curam quando doloris cauſa eſt
mala complexio ſine materia ſecundo quando ē
cum materia ſecunda ibi apud principium ſatis
capituli. Cum autem cauſa in eis eſt materia de
prima parte dicit Cum cognoſcimr qō cauſa ſup
ple doloris eſt complexio ſimplex. i. ſine materia
ſ. dependens a cauſa primitiua facile eſt ipſius
regimen. ſ. curatiuum ⁊ declarat dicens multo
tiens nāq̄ eſt inflatio pura abſq̄ apoſtemate uꝫ
ſupple abſq̄ alia materia quaꝫ ſufficit ſupple ad
ueram curam. permutatio complexionis clarum
eſt ex quo non eſt peccatum niſi in complexione
membri ſufficit ſola alteratio ſupple cum locali
bus contrarijs ſine fluxu complexioni. ⁊ regimi
ne contrario. Et hoc dico multotiens ideſt
vtplurimum quoniam vbi eſſet timor de lapſu
humorū ſiue fluxu nō adhuc tamen lapſorū ſiue
fluxorū pp plenitudinē vel pp impreſſiones fuiſſe
fortem ex doloze aliqñ eſt ad curam ⁊ putrifionē
futuri morbi aliud ſupple neceſſarium ⁊ ideo ad
dit textus. Et maius quo indigetur ſupple tunc
cum eſt timor de futuro lapſu verbi gratia humo
rū ad calidum propter malitiam complexiōis ca
lide ⁊ conſequenter de fluxu horꝝ ad locum dolen
tem maxime propter inclinationez eorum ad mo
tum eſt euacuatio collere ſemel ⁊ ſanguinis ſup
ple ad prohibendum talem lapſum ad caliḋm ⁊
fluxum quoniam per euacuationē talium humo
rum calidorum fit totius infrigidatio dicit tamen
ſem. i. talis euacuatio debet eſſe leuis ⁊ cū me
dicina leui euacuāte ſemel tantum vel bis facta
vt ſūt pulpa tamarindi manna ⁊ huiuſmodi quoniā
fortes medicine colleram euacuantes ad inflatio
nem ex alia parte perducunt. Idem intellige de
flobothomia qꝺ fit minuta cum. ſ. eſt neceſſaria
flobothomia vt ſtante ſanguinis repletione ⁊ ta
lis euacuatio infrigidat per accidens vt patet vꝫ
aliter ſemel tantum euacuatio collere ⁊ ſangui
fit ⁊ non pluries eſt maius quo indigetur. ſ. aliqñ
vt in caſu noſtro in complexione calida correſpō
dēt intelligendum eſt in complexione tantū fri
gida ꝙ ſola ꝓmutatio complexionis cum contra
rio ſufficit hoc intelli e cum non eſt facilitas ad
lapſum humorū frigidorum vt preter naturaliter
ad frigidum diſtemperentur uꝫ calidorū ne infri
gidentur nimis ⁊ tunc maius quo indigetur eſt
euacuatio flatis quoniam per euacuationem e.ª
calefit ſanguis per accidens cum reddatur min⁹
frigidus qui conſequenter prohibet infrigidatio
nem frigidorum ꝛc. Et hoc eſt ꝙ dixit continuan
do. Et ſimiliter quandoq̄ eſt congellatio ⁊ frig⁹
doloꝛem faciens. ſ. tantum ſine materia qꝫ ſufficit
permutatio complexionis. ſ. ad curam cum cōtra
rijs ſed hoc non ſemper ſufficit vt in timore de la
pſu humorū quoniā forte exceſſiue calida ſine ti
more nō exhiberentur ⁊ tunc addit. Et mai⁹ quo
indigetur. ſ. in illo caſu eſt euacuatio flatis vt ca
leſiat ſanguis. Idem eſt intelligendum de ſiccita
te ideo addit. Et multotiēs quidem eſt ſiccitas ex
aſperans. i. contrahens vel corrugans ⁊ ſupple ꝙ
hunc modum cāns doloꝛem cauſando ſolutionē
in cōtinuo qꝫ neceſſaria eſt humectatio ſicut ſcis
. ſ. vel cum humectantibus. ſ. poſitiue ⁊ ſi non
ſufficient maius quo indigebitur erit humectatō
ptiuatiua euacuando materiam collericam ſiccā
unde membrum reddetur humidius uel ſicut ſcis

ſtipple in radicibus uniuerſalibus. ubi habitum eſt de modo humectationis hanc autem calefactionem uel infrigidationem uel humectationem priuatiuam poſuit. d. A. ſecunda primi doc. ſcđa ſumma prima capi. 17. ad medium cap. z ſumma ſecunda eiuſdem doc. ca. primo ſecundo z tertio. colligitur etiam de flobotomia qđ infrigidat calo de flobotomia quarta primi ſatis ad principiuz capituli. Sed ſi tu quezas. d. A. nõ hic poſuit curam male complexionis ſine materia humide z ſic uidetur inſufficiens dicatur breuiter cum eo. ſecunda primi ſũma eadem de cauſis doloris abſolute qđ būditas ſine materia nullo modo dolorem efficit z ideo non oportuit ponere curam illi9 cum ab eo dolor non dependeat zc. z ſi ex eo dolor cauſaretur eadem correſpondentia erit ratio in cura. Ex hoc textu poteſtis colligere qđ aliqñ in mala complexione ſimplici ſine materia ad curam competit euacuatio. Et ſi contra hoc obiciatur de mente. H. tertio tegni textu ꝯmenti. 82. z 83. Pluſq3 ꝯmẽtatorẽ textu ꝯmẽti. 34. illa parte. Curatio uero unum quidem habet modum zc. ubi expreſſe colligitur de mente. H. eſſe quod diſcrafie facte ut eſt mala complexio ſimplex ex quo non habet cauſam a qua dependeat una ſola ſumitur intentio curatiua que eſt ablatio contrarij ut ſi cauſa fuerit calida applicetur cã frigida ut in textu ipſe declarat igitur in hac parte non conuenit euacuatio ex quo euacuatio reſpicit materiam zc. dicatur hic concedendo ſententiam. H. Q diſcrafie facte una tantum ſumitur intentio curatiua que eſt remotio eius per contrarium alterans z hoc per ſe z hec uocatur uera curatio ut loco allegato tamen non inconuenit qđ ſi in tali caſu coniungatur cauſa ut multi9 udo-bumorum propter quã dubitetur de futuro lapſu q tunc ad preniſionem z non ad ueram curationez competat euacuatio que reſpicit illam materiaz in quãto peccantem z ſic euacuatio eſt ſibi contraria pro quanto euacuatio ſiue innanitio cõtrariatur repletioni. Iſta reſponſio poſſet dari ſz nõ uidetur tollere totam difficultatem. quoniam ex textu noſtro apparet qđ euacuatio remouet illã complexionem frigidam uerbi gratia euacuando colleram quoniam talis euacuatio infrigidat dico igitur aliter. ſ. qđ diſcrafie facte per ſe una tantum ſumitur intentio per alterantia per accidens autem interdum conuenit euacuatio ut in exemplo dato euacuatio collere per accidens remouet complexionem calidam quoniam remota cauſa prohibente inductionem frigiditatis nã conſequenter mediantibus etiam alteratiuis remouet alteram complexionem calidam ſicut z aperiens feneſtram eſt cauſa per accidens illuminationis domus z ſecundum hoc ſaluatur utraq3 ſententia lege litteram totam quoniam iam eſt clara.

Cum autem cauſa in eis ẽ

In hac ſecunda parte principali huius partis ipſe proſequitur ponendo curam dolorum materialium z poteſt diuidi tota iſta pars i duas quoniam primo ipſe ponit canones obſeruandos i cura regulari. ſcõo oſtendit quid faciendum ẽ coacte in exceſſiuo dolore. ſcđa ibi uerſus finem capituli. Cum ergo fortes fiunt dolores. prima ad huc in duas quoniam primo ponit curam magis generalem. ſecundo minus generalem. ſecunda ibi prope. Et ſi fuerit ſanguinea zc. prima pars etiam poſſet in duas diuidi. ſecundũ duas principales intentiones que ſunt bẽnde in morbo materiali a cauſa fluente dependentiã habente quarum una ſumitur a materia fluxura z alia ſumitur a materia iaz fluxa. prima igitur intẽtio que ſumit a fluxura eſt prohibitio flux9 materie ſecunda que ſumitur a iam fluxa eſt reſolutio ei9 quod fluxuz eſt. z has ponit dominus. A. in ſra z quoniam primo intentio perficitur tribus ſpecialibus inſtrumentis prohibendo. ſ. fluxum diuertẽdo materiam ad oppoſitũ. e. fine euacuatione z diuertendo euacuando materiã que eſt fluxura z confortando membrum leſum ne recipiat cuz bis tribus ſufficienter completur prima intentio has omnes intẽtiones. ſ. duas generales z tres ſpeciales complentes. primaz generalem poſuit ipſe in littera legendo litteraz continuam dicit igitur primo ponendo primam intentionem z eam declarãdo. Cum aũt cauſa in eis eſt materia. ſ. doloribus tunc oportet q9 prohibeatur effundetur. ſ. de materia z ponens modos prohibitiõnis dixit. per attractionem ad contrariũ. ſ. nõ extra euacuando z p minoraz. ſ. per minoraz euacuando materiam extra tamen ad oppoſitum diuertendo qz. ſ. euacuãdo per partem oppoſitã loco dolenti z eſt ſecũd9 modus addit ponendo. tertiũ modum prohibitionis materie fluxure dicens. Et confortetur mẽbrum z nõ ſuſcipiat. ſ. cuz medicis frigidis z ſtipticis zc. Addit ponendo ſecundam principalem intentionem que ſumitur a materia fluxa dicẽs. Et reſoluatur quod iuentum eſt. ſ. eſſe fluxum ut patet. ſ. in totum membruz a materia que fluxit. Et excutiens ſe a ſpeciali determinatione diuerſimõi applicatõnis repercuſſiuoruz ul' diẽſiuoruz reſoluti uorũ addit. Et reddi in omnibus illis ad canones uniuerſales. ſ. ſcriptos tertio tegni ẽt quarta primi ſpãliter ca. xxv. Pro intellectu huius totius partis eſt ſciendũ vt colligitur ex verbis. H. expreſſe tertio tegni textu ꝯmenti. clxv. Q quandoqz cũ apoſtemate uel dolore apoſtemoſo ꝯtingit plectoria totius i cura primo debet fieri euacuatio totius ſecundo debet fieri tractus ad partem oppoſitam deinde fiat repercuſſio in loco quazto fiat reſolutio materie remanentẽ. Sed ubi non fit corpus multũ uel minus ſecundum totuz repletum dicit Pluſquãcõmentatoz ibidez nõ oportet incipere ab euacuatione totius ſed expedit in reliquis habere ordinem qui dictus eſt z iſtum ordinem non exiſtente plectoria obſeruauit dns. A. in textu noſtro ut primo fiat diuerſio ſed oppoſitum que aliquando ſufficit ut fiat non extra euacuan

do materiã ut in corpore ẽt nõ mediocriter pleno quoniã in tali aliqñ ſolum exercitiũ partis oppoſite facit ad ſufficientẽ diuerſionẽ ut dixit .d.A. ẽrta primi loco allegato. Nã multotiẽs a manu apoſtemoſſa trahitur materia qñ cũ alia res differtur ponderoſſa ⁊ hora una tenetur utpluri mum tñ ꝯuenit diuerſio euacuatiua ⁊ uocatur minoratiua apud.d.A.hic per flobo:homiã .ſ. uel euacuatõm aliam que fiat ad oppoſitum p unam tñ diametrũ integram qz ſi fieret atractio p duas diametros atractio fiet quodãmodo impoſſibilis de materia fluente q̃ ẽ proxima mẽbro leſo nõ correſpondẽtibus meatibus materie in tali diuerſiõe habilis ⁊c.hec enim diuerſio ꝯueniẽter facta dupliciter iuuat pño qz minorat materiam ⁊ prohibet ipam fluere ad locum leſum cũ ad ↄtrariũ trahat ſcõo iuuat quoniã euacuando facit ut totum ⁊ mẽbra uicina mẽbro egro poſſint recipere materiã fluentẽ cũ repeutitur quam recipere non poſſent ſi uaſa forent plena ⁊ hoc eſt q̃ dicebat.H.qõ corpus repletum non recipit iuuat ẽt qz quodãmodo atrahit materiã fluxam ne detur uacuũ iſta igitur diuerſio ꝯueniẽter antecedere debet repulſionẽ ſiue repcuſſionẽ quam .H.appellauit pulſionẽ ⁊ tranſmiſſionem per parum ante textum allegatũ ⁊ hec intentio que eſt repcuſſio ꝯpleatur cũ aliq̃liter frigidis ⁊ ſtipticis naz p frigida aplicata mẽbro fit quedã expreſſio de materia fluxa ẽt uie aliqualiter ↄſtringuntur ne ſuccedens alia fluat materia p ſtiptica autez unitis ptibus mẽbri ⁊ uirtute mẽbri ↄfortata fit ẽt humoris fluxi ad ptes uicinas excuſſio q̃dam ipa ẽt pre ↄfortata ualidior reddit ur ad non recipiendũ materiã ledentẽ. Dec tñ repcuſſio nõ cum equalibus frigidis ⁊ ficis fienda eſt ſemper ſed in diuerſis materijs diuerſimode quoniã i materia collerica frigidiora ⁊ magis ſtiptica conueniunt q̃s in ſanguinea cum ſit breuioris quantitatis ⁊ magis apta fluxui ⁊ plus ſoluens ↄtinuum q̃s ſanguinea correſpondẽter intellige de materia mixta flati ubi cũ remiſſioribus ↄplentur repcuſſit hec ẽt intentio que ẽ repcuſio ꝯueniens antecedit ad reſolutionẽ eius qõ remanſit q̃ reſolutio p euaporationẽ fieri debet quoniã minorata materia que erat in membro per modum dictũ repercutiendo modica ↄſequenrer i membro remanente faciliter fiet dicte materie ſubtiliatio ⁊ dillatatio nõ ſoluẽdo ↄtinuũ ⁊ non cauſando dolorem ꝓpter extenſionem non fieri in membro a materia que ſubtiliatur unde nõ cauſatur dolor ubi ſi ñ facta repulſione applicaretur reſoluciuũ mẽbro ſubtiliata materia fieret mẽbro extenſio fortis ⁊ ſolutio in ↄtinuo ⁊ ex conſequenti dolor magnus. Et hos ordines ſeruauit.d.A.i textu noſtro ut ſtatim uidebitur legendo ſtram. prius tamen eſt ulterius notandũ aliud i iſta materia ſingulare. Nota igitur ſcõo hic q̃ licet canon iſte a.d.A.poſitus hic ⁊ a.H.loco allegato ſit generalis. Dabet tamen ⁊ patitur exceptiones quaſdam quoniã non in oi caſu debet obſeruari uel bigſa ubi talis dolor iuncturarũ eſſet factus p uiam criſis uel expulſionis cretice in febre acuta ut ſepe fit maxime in pedibus non debemus iſto caſu trahere ad oppoſitum uerſus pricipalia ne qz fortiter repcutere quoniã eſſet timor ut infra uidebitur. Ubi ẽt talis dolor fieret a caſu uel pcuſſione ſupra iunctura m in corpore paucoruz humoz ⁊ bonoz tunc ſola repcuſſiua nõ precedẽ euacuatione diuerſiua ſufficerent ad curam cuz aliquibus mitigatiuis doloris imo ubi in cãu ẽt neceſſaria ẽẽt diuerſio hic oz prius cũ localiꝰ at tendere mitigationi doloris quoniã dolor atrahit apoſtema q̃s qõ ad longinquũ fiat atractio uel diuerſio ut dicebat.d.A.quarta primi. Cum materiã ad lõginqũ trahere uolueris dolorẽ loci priꝰ ſa. Jn aliis ẽt quibuſdã caſibus cañ iſte nõ eſſet obſeruandus. Jdeo ne ↄtingat error in opere ipſe in his remiſſit nos ad canones vniuerſales in quibus ſunt uel fieri debẽt tales exceptiones lege eam utteram quia clara eſt. Cum cauſa in eis ſ.doloribus eſt materia tunc oportet ut prohibeat quod effunditur ⁊ bec eſt prima intẽtõ generalis que ſumitur ad cauſam fluentez ⁊ adducens modos quibus cõpletur hec intentõ. Addit per atracõnem ad ↄtrarium.ſ.aliquando nõ extrahendo materiam.i.euacuando illam ⁊ ẽ vnus modus p ſequit in alio ⁊ p minoratõm ſ.per diuerſionem euacuatiuã ⁊ eſt ſecũdus modus. Addit ponendo tertium modũ dicens. ⁊ ↄfortetur membrũ ne ſuſcipiat: Et eſt tertiꝰ modus ↄplẽdi primam intentionem. ecce ordinẽ quẽ ſeruauit primo diuertẽdo non euacuando ſi ſufficiat ⁊ ſi non ſufficit fiat euacuatio minoratiua poſtea ↄfortetur membrũ vt ſupra dictum eſt. Addit poſtea ponendo ſecundam principalem intentionẽ que ſumitur a fluxa materia dicens ⁊ reſoluatur quod inuentũ eſt ut priuetur.i.reſoluatur materia que iuenta eſt in loco fluxa vt priuetur membrum ex ea.i.in totore ſoluatur ⁊ hic eſt ordo generalis quoniã ut dictũ eſt ſunt quidam caſus in quibus iſte cañ non debet obſeruari addidit: Et redi in omnibus illis ad canões uniuerſales. Seqt alia ps pricipalis.

Et ſi fuerit ſanguinea Jn hac pte principali ipſe ſpecialius proſequitur ponendo curaz dictoz doloz ⁊ diuidi pót tota iſta ps pricipalis diſpoſitione principali in duas ptes qrũ pño ipſe ponit diuerſos canones reſpicientes diuerſos modos euacuationũ ſumptos tam ex parte ordinis ipſaz euacuationũ inter ſe vt medicierũ ſoluẽtiũ flobothomie ⁊ vomiꝰ q̃s ex parte ordinis medicinarũ interꝰ tantũ ſumẽdaz in fortitudine ⁊ debilitate earũ.ſcõo ipſe ponit cañ circba aplicatiõez medicinarũ exterꝰ.ſcõa ibi. Repercuſio aũt materie:prima etiã i tres: quoniã primo facit qõ dictũ eſt.ſcõo ipſe ponit quaſdã regulas obſeruandas in eo qui debet ſumere medicinas.ſcõa ibi. Et expedit ei qui ⁊c.tertio ordinauit quid fiendũ eſt factis euacuatiõibus: ibi: deinde adminiſtra prouocatiõez ⁊c. pria etiã in duas: quoniã pño ponit

canonē respicientē mōuz euacuatiōis fiende uel nō fiende ante digestiōez materie. scōo ponit cañ in euacuatiōe posit digestiōez. scōa ibi: cūqz ople tur maturatio. pria etiā i duas diuidi pōt: quoniā prio ponit canones positiuos circba euacuationē seruādos. scōo ponit canones negatiuos. scōa ibi. Et nō fiat flobothomia. prio etiā ponit ordinē ser uandū in euacuatiōibus p flobothomiā uomituz uel secessuz. scōo ipse prosequit circba cañ soluen p secessum ibi. Et incipe a re foeti si nō ꝛc. De pria igitur parte ponēdo ordinē in diuersis modis euacuationū: principaliter dicit tria. Dicit primo ꝛ si fuerit sanguinea. s. materia dolorem faciens. aut cum dñio sanguinis oz ut administres flobo. ex parte oppraria supple si dolor sit in certa parti culari iunctura uerbigra i pede uel manu ꝛ si fue rit cōis iuncturis corporis tunc ex utriqz gribus simul supple flobothomabis dicit scōo. Deinde administra uomitū ꝛ propie qñ dolor ē in inferio ribus ꝛ adducēs rōnem dicti sui. dicit uomir enim magis iuuatiuus ē ei q̄z uentris solutio. dicit textō ordinando ordinē. deinde administra solutionem uentris. ratio prime ptis est satis clara nā ex quo materia ē sanguinea apta per flobo. euacuari cō ueniens est f. flobothomia a principio ꝛ dixit notan ter ex parte opposita puta si fuerit in pede dextro fiat i basilica ptis dextre ul mediana eiusdez bra chij ꝛ si in sinistro sinistra correspondēt ꝛ rōnes huius ponit Rasis in tractatu de iuncturis qñ p tales flobo. pter id qō euacuatur materia peccās apta fluere uel q̄ pro pte fluxit disponitur remo uens materiā ne fluat ad locum lesum. sed ad op positum inclinetur. Nota ēt ppter illā pticulaz aut cū dñio sanguinis q illa lra pōt duplicitez in telligi uno modo q materia peceāte non existēte pura sanguinea sed alia ut flatica mista cum san guine cū dñio trī eiusdem sanguinis opetit flobo. ppter cām dictā. Aliuo sensus ē ꝛ notabilis ut innuat q adhuc non existente materia sanguinea faciente dolorē pura. s. neqz mista sanguini cū do minio eius sed supple flatica aut uentosa si tamē oiungatur dñium sanguinis in toto ut possibile ē in tali casu adhuc in principio opetit flobo. non qz euacuetur materia peccās ut in casu supiore: sed qñ puidetur ne ppter dolorē atrahatur dicta materia sanguinea in toto exīs ad locū lesum et ista sntia uel similis ēt ponebatur in principio ca. ut qñ suspicatur de futuro morbo ꝛ p flobo. posse fieri preuisio ēt si pro tunc non fit actu egritudo in qua scōm se non sumatur intentio de flobo. fiēda tī tunc deberet fieri flobo. ꝛ hoc est qō dicebat .B. in suo de flobo. cap. v. Cum dixit ꝛ est textus singularis. Non enim solum qñ iam magna fue rit egritudo flobothomare est tpus sed cum suspi cabitur debens puenit enīz eruditio q̄rta: Y. dixit docens nos quecunqz pītibus iam egritudinibus recte utiqz agemus melius esse hoc scōm pncipia earum uel debentibus incipere anticipare facien tes. ecce q cum est suspitio debemus anticipare hoc tamen qō dictum ē de flobo. fienda intelligē dum est si reliqua osenserint de etate ꝛ reliqs ꝛc.

Notate tamen qō non in omni repletione i pri cipio dolorum debetur euacuatio per flobot. uo lentes preuidere ne de materia repiente aliquid fluat ad iuncturam sed tantum in illis ut idem di cit .B. debemus preuidere cum flobothomia i fu turis morbis quibus psentibus recte uti agerem si flobothomare eius modo manifestum est exīte repletione i toto flatica si flueret materia flatica ad iuncturam quod tunc ab illa materia non su meretur intentio recta de flobothomia Et hoc ē q dicebat. d. A. quarta primi cap. proprio cū di xit. Et debes scire quod non quotiens nomina ta repletionis signa apparuerit oz ut minuas imo quandoqz est repletio ex humoribus crudis ꝛ est tunc flobothomia multum impediens ꝛc. ꝛ totam istam sententiam tacite innuebat textus noster. ubi tantum laudauit flobothomiam stante mate ria sanguinea faciente dolorem aut cuz dominio sanguinis in toto sed scōm modum exponen. ꝛ p totum bene notate quoniam multi medicorum in omni dolore iuncturarum a principio faciunt flo bothomiam ꝛ male ut etiam infra videbitur.

Est secundo principaliter aduertendum etiaz circa primam partem circa illud uerbum. Et si fuerit cōis iuncturis corporis tunc expedit ex utriqz partibus simul flobothomare quod passionem esse cōmunem iuncturis corporis possum duo intelligere. primo cōmunitatem generalem: ita qō in omnibus uel maxime manifestis iunctu ris totius corporis fit dolor sicut in artetica fit. so modo ut intelligamus passionem esse cōmunem iuncturis corporis non omnibus sed duabus: uer bigratia si dolor sit in utroqz pede tunc fiat i utri qz brachijs ꝛ licet utroqz modo itelligi possit. cre do tamen quod secundo modo proprius intelliga tur: ratio tamen utriusqz sensus est eadem.

Quoniaz existente dolore in omnibus ut in ar terica ꝛ fuerit materia sanguinea est significatio maxime superabundantie sanguinis in uenis. vnde cum non potest in uenis contineri resudans per poros uenarum effluit ad omnes iuncturas. quoniam ex omnibus uenis retrius fluit. In tali igitur casu conuenit flobothomia ex ambabus. uel utriqz partib simul. s. ex basilica dextra ꝛ si nistra simul quoniam ex tali flobothomia ab om ni parte diuertitur. Secundus sensus etiam eo dem fundamento fulcitur quoniam existente po dagra in utroqz pede fienda est flobothomia in utroqz brachio quoniam per flobothomiam fac taz in dextro diuertitur conuenienter materia ex pede dextro ꝛ existente dolore in pede sinistro cō uenienter diuertitur materia per flobothomiam sinistri brachii ꝛ sic expedit ex utriqz partibus simul flobothomare sed hic restarent alique du bitationes. Primo quoniam de mente Rasis in dispositionibus si dolor est in manu destra fiat flob. i manu sinistra ꝛ si sinistra i dextra qūo fiet si ēt dolor in utraqz manu apparet ex dictis q debebit fieri ēt flobo. ex utraqz mānu qñ per flobo.

destre diuertetur a finistra ⁊ p flobo. finistre a de
stra quod nō apperē rōnale qm̄ per quālibet istarū
fieret tractus ad membrum lesum dicendum hic
q̄ arg.non ꝯcludit pp hoc nocumentum quod se
queretur quod dictum est ymo ēt vbi esset doloz
in vna manu tantum sed esset timoz q̄ sic ꝯsueuit
ne ēt accidat in alia tunc non debemus ex manu
sed ex pede non sic autē sequitur nocumentū exi
stente dolore i vtraq3 pede si fiat flobothomia ex
vtraq3 manu.i.brachio quoniā nulla illarum est
egra vt somnio: exīte igitur doloze in vna tantum
pōt fieri flobothomia in altero brachio nisi in ca
su dicto vel nisi esset mulier in qua essent retenta
mestrua vel bis similiꝫ vt in apostemate sangui
neo epat vbi fi: fieri flobothomia licet esset doloz
in pede finistro nō deberemus flobothomare fm
exigentiam pedis sed epat sed si esset i vtraq3 nō
in ambobꝰ brachijs sed in safenis vel arteticis sub
cauilis extrificis situatis vt infra videbitur. Sz
etiā secūdo remanet difficultas q̄ existente dolo
re in pede dextro debeat fieri in principio flobotho
mia ex manu vel brachio destro ⁊i finistro pede
ex sinistro brachio videt magis q̄ exīs doloze in
pede dextro debeat fieri flobo.in finistro brachio
q̄ in dextro quoniā Rasis in dispositōnibus dixit
q̄ in elefantia debemus incipere a flobothomia
basilice lateris oppositi ⁊ in Almansoze dixit. Ex
basilica quoq3 contrarie partis minutio fienda ē
idem videtur dicere de doloze podagrico. Idez ēt
Serapio quarto breuiarij ca.xxiiij.de curatione
doloris iuncturarū dixit in egritudine ergo poda
gre flobothomamus ex iūctura oppositā pedi in
firmo iunctura aūt oppositā non est dextre manꝰ
ad pedem dextrum sed magis dextre ad finistrū
⁊ finistre ad dextrum cū inter i.la maioz sit distā
tia ⁊ cōsequenter oppositio. Pro hac parte ēt fa
cere videtur rexꝰ noster cū dixit si fuerit sangui
nea ꝛc.oportet vt admistres flobothomiā ex par
te ꝺria maioz aūt ꝺictas est supius ad inferius ⁊
dextre ad sinistram q̄ supius ad inferius tantū igi
tur potius fienda erit flobo.exīte doloze in pede
dextro ex basilica brachij finistri q̄ dextri ꝛc.

Etiaz p hac pte sunt expressa verba Azarij in
ca.de Aluacras sine podagra vbi dixit curatio q̄
fit ex sanguine ē qō flobo.patiens ex parte oppoſi
ta egritudini ⁊ declarat vt si fuerit doloz i dextro
pede fiat flobo.in basilica finistri brachij. In op
positū tñ huius est cōis practica practicantiū fundā
tiū se sup hoc quoniā ars debet imitari nām natu
ra aūt exīte apostemate vt in epate cuz facit flu
xum ex nare dextra ad bonū vt multum termina
tur ⁊ ad malū si p sinistram opposito mō ē si apo
stema esset in splene. Idē expresse dixit Auerois
septimo coll.et ca.27.vbi ponens curaz solutionis
ꝺ inuitatis facte in venis exemplificando de trac
tu ad partem oppositā dixit. Et tractio ad pte
oppositā fit sicut q̄ propter fluxum sanguinis na
rium vt dextre ventosas super epar poni iubemꝰ
aut super splenē si fuerit ex finistra. Idem Rasis
in dispositionibus si est in pede dextro fiat in ma
nu dextra ⁊ si finistro i finistra. Idem ēt expresse
in tractatu suo de iuncturis. Pro declaratione
huius difficultatis est intelligenū primo q̄ corpus
patiens aut est pleroticuz ⁊ cum hoc fortis virtu
tis ⁊ morbus ē in principio principiante aut iste ñ
adsunt condictiones qm̄ ⁊ si forte fit vna earū vez
bigratia q̄ materia incipiat primū fluere tñ cor
pus nō erit pleroticum q̄ nō maxime sanguine
repletum ⁊ virtus non erit fortis aut forte corpus
erit plenum sed medicus nō occurrit nisi postquā
materia pro parte naturabili fluxit vt plerūq3 fit

Secundo Supponō q̄ i magna plectoria san
guinea si fit doloz iuncturazum vtplurimū non fit
doloz i particulari iunctura vt in pede tantū dex
tro vel finistro sed vtplurimū fit arteticata que ē
pluribus cōis iuncturis ratio huius dicta ē supra
quoniā in maxima repletione sanguinea per resu
dationem effunditur sanguis ab omnibus venis.
torius itaq3 ad omnes iuncturas fluit ⁊ i omnib⁹
recipitur ⁊ nō in particulari tantum cum hoc ta
men stat q̄ prius manifestetur fluxꝰ i vna q̄ alijs.

Istis breuiter notatis ponuntur tres conclusio
nes prima ē q̄ maxima existente plerotia in prin
cipio fluxus ad vnam tantum iuncturaz vt ad pe
dem destrum flobo.est ex parte contraditoria vt
ex vena basilica finistra brachij hec cōclusio pa
tet quoniam in tali casu fienda est maxima diuer
sio a loco apto maius nocumentum incurzere cuz
igitur maius nocumentum sit apertum icurrere mē
brum quod primum incipit ledi propter maiorez
facilitatem ad materiam recipiēn uel propter ip
sius debilitatem uel uias esse lat ozes ad eum q̄
aliter in ea non prius incipisset uel propter dolo
rem prius ibi initiari qui addit attrahendo mate
riam uel pp omnes istas causas simul ⁊ alias de
quibus facta ē mentio in ca.causarū sequit q̄ ab
hoc membro fit precipue maxima fienda diuersio
Maior aūt fit diuersio diuertendo cōtraditorie
fm modum dictum per unam semidiametrum q̄
est inferius ad supius ⁊ aliam que est destri ad si
nistrū q̄ faciendo diuersionem tantū p eam que
est inferius ad superiꝰ igit ꝯclusio va neq3 hic ob
stet qō edutio que fit in longinqua multo plus de
bilitat q̄ q̄ ad ppinqua unde flobo. pedis plus ꝺ
bilitat q̄ manus ca.de flobo.quarta primi nā hic
de hoc non est timoz cum ponamus corpus pleto
ricum ⁊ uirtutez constare. Et istam conclusionez
expresse intelligebat Auerois septimo coll.et ca.
xvi.ubi dixit. Et si possibile esset defideraremus
ut quando atrabere uolumus ut secunda conclu
sio ibi omnes existerēt oppositiones maxime quā
do est replectio secundum uasa. Nota tamen
quod Auenzobar in.xlvij.tesir flobothomar i pri
cipio de uena cefalica oppositi lateris sed cōmu
niter omnes alii faciunt flobothomiam de basili
ca ⁊ hic ego assentio. Secunda conclusio est
in doloze sanguineo destri pedis si corpus non
fuerit plectoricum ⁊ non fuerit uertus multum
constans uel materia non fuerit in principio

fluxus. sed iam pro parte aliquali tantum fluxa tūc competit flobotbomia cōtrarie tātū facta. s. in basilica dextri brachij. hec cōclusio ōclaratur quoniā per flobotbomiam sic factam sufficienter adipletur intentio medici que est inclinatio materie fluxure in partem diuersam a mēbro dolente z cum hoc fit ɔueniēter de materia fluxa aliqua lis euacuatio vbi si fiat diuersio ɔtraditoria nō fieret conueniēter de materia fluxa euacuatō cū ad illam partem rectitudinez non habeat que tamen requiritur in euacuatione diuersiua vt colligitur quarta primi ca. pēo. §. Et quandoqz confert loci z societatis simul solicitudinē habere ꝛc. Per illam ēt diuersionē debilitaretur nimis vtus ergo sequitur ɔclusio. s. q fienda est cōtrarie tantum ad modum expositum. Et ex his infertur.

Tertia ɔclusio talis vtplurimū in podagra. sanguinea pedis dextri in principio flobotb. est flebotbio dextro z si sinistri pedis i sinistro z sic ex pte contraria vt dicebat textus noster z non contraditoria ista ɔclusio patet ex precedētibus primo qz vtplurimum cum fit podagra in vno pede tantuz non est corpus plectoricum z sic non competit diuersiua contraditoria sed sufficit contraria diuersio. Secundo qz vtplurimum non occurrit meatus in principio fluxus materie sed iam fluxa pro parte materia quo casu insurgit intentio diuersionis z cum euacuatione z hec conueniente: competur per flobotbomiam factam contrarie vt dixit precedens ɔclusio igitur tota ɔclusio vera dicitur etiam vtplurimū propter casus supa positos vel similes qm̄ si in muliere propter retentionem mestruoz fieret podagra in vno pede non debet fieri flobotbomia in brachio sed in alio pede ꝛc. z sic de alijs quos casus ponit Rasis in suo tractatu de iuncturis ca. tertio. Ite restat respondere ad dicta ante oppositū ad primū quod est forte de Elefantia in qua Rasis precepit fieri flebo. ō vena basilica lateris oppositi respondet Concilia toz differentia. ccxxiiij. vbi etiā ipse tractat istaz materiam satis obscure dixit ad hoc quod similitudo nō tenet de Elefantia z de doloze iunctura rum quoniā vt ipse dixit Elefantia vtplurimū cōtingit ex maiori plenitudine q̄ doloz iuncturarum z ex boc soluit quasi innuat q exīte plectoria vt dictum est debet fieri diuersio contradictoria z hec vt multū ɔiungitur in elefantia qua nō existente fienda ē flobotbomia cōtraria z quia plurimum talis non existit in doloze iuncturarū. Vn de est q in tali doloze debet fieri de vena eiusdē latens hec responsio propter tanti viri auctoritatem deberet esse nobis ɔclusio veritatem propē istos textus forte coniungeretur error in opere qz si in omni Elefantia fieret flobotbomia in parte oppositā ɔtraditoria z esset confirmatus per auctoritatem Conciliatoris qz cum ea ɔiungitur plectoria dicam hic quedā breuia z si dissona sniē ɔciliatoris credo tñ euacuabit radicit° difficultatē.

Dico igitur primo supponendo q elefantia vt plurimū pendet a materia melācolica: z sepe ēt a flegmate grosso: rarius aliter fit a sanguine.

Suppono scdo q cum fit ex sanguine vtplurimum cuz tali causa coniungitur plectoria sanguinea: iste due suppositiōes exponesse colliguntur ex textu. d. A. supa in causis elefantie z in cura ei°.

Supponitur cōsequēter q raro vel nunq̄ duz elefantia est melācolica vel flatica: secuz cōiungitur plectoria sanguinea: z cū hoc supponatur q alia plectoria a sanguine non indicatur de flobotbomia fienda. istud supa declaratum est de mēte. d. Au. quarta primi. Istis sic stantibus dico primo cōtra cōciliatorem. q vtplurimuz nō est fienda flobotbomia in elefantia dextri pedis ex basilica sinistri brachij: qz si in ea cōiungatur plectoria: quoniā vtplurimū elefantia pendēs est a materia melancolica vel flegmate grosso: z in tale raro vel nunq̄ cōiungitur plectoria: que indicet de flobotbomia fienda: vt patet igitur dictuz vez dico scdo: q si elefantia est sanguinea vtplurimū causa eius est uehemētia repletionis sanguinee ut dixit. d. Au. capto propzio: dico igitur q in tali casu in quo cōpetit flobotbomia cum ɔiungatur plectoria debet fieri flobotbomia ex parte cōtraria. i. cōtradictoria: hoc tamē raro contingit: quoniam raro euenit ut pēdeat elefantia a sanguine si tamen fit a sanguine tunc cōpetit flobotbomia fm modum dictuz: z istum sensuz forte intellexit cōciliator cū Rasi locis allegatis: neruz qz text° Rasis indistincte uidetur sonare: q in principio elefantie semper debemus flobotbomare ex pte oppositā ꝛc. forte posset dici q in alijs elefantijs a sanguinea non competit flobotbomia: z ratio est nō qz in ea cōiungatur plectoria indicans de flobotbomia ut dicebat Cōciliator: sed quoniaz materia elefantie quecūq̄z fit adustione pticipat ad prohibitionem igitur adustionis: qz flobotbomia infrigidat ad modum supa dictuz in principio capituli. forte in qualibet cōpetit flobotbomia: z ex uena oppositā cōtraditorie fm modum dictuz: qz si fit sanguinea cōpetit ex alia uena per rationez assignatum: z si fit alterius humoris frigidi: qz a colera nō fit: ut capto propzio fuit ōclaratū ppter tamē adustionē in tali materia ad prohibitionez eius ad infrigidandum aliqualiter cōpetit flobotbomia: z nō ex eadē parte: qz timor essz existēte materia frigida ne minus infrigidaretur z ingrossaretur. est igitur cōueniens ut in parte oppositā fiat: z sic in omni cōuenit a principio cōsentiente uirtute: z in etate conuenienti: z boc forte uoluit Rasis z nō propter plectoriaz secum cōiungi: ut dixit Cōciliator: sed pp aliam causam ut dictum est que causa nō cōiungitur in doloze iuncturarū a causa frigida: qz ibi nō est timor de adustione materie: z sic est responsum fundamentaliter ad primam difficultatē z notate. Ad secundū q fuit dictum Serapionis: dico cuz dixit fiendā ēē flobotbomiam ex parte oppositā ipse intellexit non oppositionē p nimis sumptā que est inter ɔtraditoria: sed eā tātum que ē inter cōtraria. s. que ē supius ad inferius tñ. Deinde dico ad textū nīuz

ꝑfienda est ex parte contraria uere ꝛc. Ad tex
tum Azarani clarū dicit qō ipse intellexit in prin
cipio principiāte cum alijs conditionibus ꝛc. ꝛ sic
est sermonis ad istam difficultatem pro hac parte.
pro parte uero opposita si reperiatur textus quod
debeat fieri ex parte contraria ēt non contradicto
ria intelligitur vt in pluribus nō existente plecto
ria neqꝫ existe materia in principio fluxus princi
piante vt dictum est ꝛc. Est consequēter circa
presentem lectionem aduertendū circa ordinem:
quem dicit esse obseruādum: bijs diuersis generi
bus euacuationū: quoniā primo ordinat flobotho
miā si fuerit expediēs: postea vomitus propriē in
passionibus membrorum inferior: postea solutiōes
ventris. Aduerte hic per solutionē ventris debere
intelligi verā solutionem que fit cum electiue sol
uentibus: ꝛ non cum lenientib⁹: quoniā lenitio vē
tris regulariter debet precedere flobothomiaz: vt
prima quarti: ꝛ quarta primi ꝛ alibi i multis locis
sed de solutione ventris exsoluente intellexit. d.
A. idem dico de vomitu ꝙ aliquis est vomitus le
uis factus in corpore aptissimo ad uomēdum ad
mās cōcos in stomaco leuigantes euacuandum vt
cum aqua calida tantū vel cū pena inuncta olleo
in gutur imissa quidā vero est factus cum appro
priat eligēdo. s. cū medicis appropriate soluētib⁹
iter quas trā ē diuersitē idebilitate mediocritate ꝛ
fortitudie vt dixit M. ide cōsolatione medicia
intentiōe prima ca. secūdo hic tamen ordo. d. A.
fuit ponere flobothomiam ante vomitum maxie
intellexit de vomitu electiuo ꝛ nō leui cōi quoniā
forte non inconueniret inhabito ad vomitū ꝛ ma
teria leuigante in ore stomaci stante ēt necessita
te flobothomie preponere vomitum leuem sicut
de lenitione ventris dictum est sed de uomitu ap
propriato intelligebat per hoc ꝙ dixit ipsum con
uenire quando dolor est in inferioribus qm̄ talis
est quia casu multum confert ꝛ quia ab inferio
ribus erradicando. i. euacuando diuertit ꝛ propt
istam causam. d. A. dicebat loquens de isto forti
appropriato ꝛ propter istam causam capi. propio
ꝙ ipsius atractio ꝛ erradicatio. i. euacuatio ē ab
inferioribus ꝛ propter istam causam addidit rex
tus noster vomitus enim magis iuuatiuus est ei.
s. dolori membrorū inferiorū q̄ ventris solutio. s.
per secessum ꝛ tota causa est qꝛ diuertit materiaz
fluentem a membris lesis purgatio āt per secessū
si fieret fluente materia coadiuuaret ad precipitā
dum materias deorsum suppositō igitur ꝙ sermo
in vomitu sit de electiuo vomitu ratio ordinis cla
ra ē. s. ꝙ flobothomia precedere debet quoniaz ip
sa minus agitat materias ꝛ ad eam fiendam non
fit requiritur preparatio ꝛ digestio sicut ad vomi
tum quam preparationem reperies quarta primi
ca. xi. uomit⁹ ēt i casu isto stāte dolore i inferiorib⁹
precedere debet euacuationes per secessum: quo
niā ꝛ si vomitus apropriatus vt plurimū sit euacu
atio magis laboriosa: q̄ euacuatio etiā cum apro
priatis per secessum: vt dixit Aliebas capo propio
ꝛ M. sue loco allegato: qꝛ ad eum maior sequit

in toto comotio: tamen qꝛ uomitus ab inferioribus
diuertit ꝛ solutio secessiua quodāmodo ad fluxuz
preparat: ideo conuenienter preponendus est uo
mitus solutioni: ꝛ istum ordinem seruauit textus
noster: hic trā aduerte ꝙ licet uomit⁹ talis debeat
esse ex electiuis aliqualiter: non tamen in princi
pio debet esse maxime fortis: sed in processu ma
gis: quoniā ex eo nimia fieret comotio materierū
in principio quod plurimū obesset: sed sit tamē ta
lis vt ꝛc. Et hoc est qō dixit Serap. Incipiam⁹
ꝛ demus id quod complet mouet vomituz quadā
motione ꝛc. verbigratia cum cassia ꝛ decōie semi
nis aneti vel atriplicis. ꝛ nō cū nuce vomica vel
cartamo que sunt mediocriter uomitiua: multo
minus conuenit eleborus ꝛc. Nota ultimo ex
ultima parte textus colligitur ex oppositō: ꝙ si do
lor iuncturarū sit in superioribus: cum post factā
flobothomiam debet fieri euacuatio per secessuz
ad diuertēdū a superioribus ꝛ postea uomit⁹ ꝛc.
hoc etiā totuz intellige stante morbo in principio
quoniā digesta materia cuz intendimus erradica
tioni materie stante dolore in inferioribus magis
ualet secessus q̄ uomitus: ꝛ econtra stante nocu
mento in superior⁹ erradicatiue magis ualebit
uomitus: sed tunc debet esse cuz laboriosis ut itel
ligenti patere potest. Dic essent multa dicenda ō
qualitate uomitus ꝛ modo: sed ista alibi queran
tur: ubi hec materia propzius tangi debet. In
posito tantum fit dictum quantum ad expositi
onem textus nostri: ꝛ eius bonam intelligentiam
fuit conueniens: lego igitur litteram. Et si fue
rit sanguinea. s. materia faciens dolorem: aut cuz
dominio sanguinis. s. mista cum dominio. ꝛc. aut
cum dominio sanguinis in toto: ut exponebatur.
oportebit ut administres flobothomiam ex parte
contraria ad modum tractum in questione. Et si
fuerit cōis. s. dolor. iūcturis corporis dupliciter ex
ponendo: ut dictum est: q̄ uel cōis toti uel duab⁹
contrarijs iuncturis: tunc ex utrisqz partib⁹ simul
s. expedit euacuare deinde. s. facta flobothomia:
administra uomitum propie quando dolor est in
inferioribus: ꝛ hic loquitur de uomitu electiuo: ꝛ
educens causam huius dixit. Uomitus enim ma
gis iuuatiuus est ei. s. dolori inferiorum membroz
q̄ uentris solutio propter causam dictā: ultimate
hijs completis: addit deinde administra solutōes
uentris: ꝛ est tertiuz instrumentū in euacuantib⁹

Deinde incipe a re forti

Postq̄ supra i parte proxime lecta ipse posuit ca
nonem obseruandum in ordine medicinaruz eua
cuantium. s. flobothomare uomitus ꝛ medicine
secessiue. In hac parte specialius ponit casū ad ē
dendos circha euacuationē per secessum: ꝛ possz
diuidi ista ps in tres: quoniaz primo ipse ponit or
dinē seruādū: ꝛ sniaz quozūdā. tertio reuertit de
clarādo fz mētē suā. scōa ibi. Et ō hoīb⁹ sunt. ter
tia ib. Et recti⁹ quidē ē: de prima parte dicit. Et
incipe. s. in medicinis soluentibus a re forti: si non

Digitized by Google

prohibeat priuatio maturitatis ꝛ grossitudo materiei: ꝙuis facilis sit incolumioꝛ ꝛ gradatio conuenientioꝛ. Addit deinde sequere cum solutiuis mondificantibus secundum gradationem.

Nota ꝙ ex hoc textu. d. A. vult inuere ꝙ in doloribus iuncturarū a principio cū volumus euacuare debemus euacuare cū medicina aliqualiē humoꝛez eligente cuius ēt virtus vsqꝫ ad iuncturas peruenire possit quoniaꝫ cum tales morbi vt plurimū coniungant cū magna repletione est in digestia a principio minoꝛationis materie vt natura fortioꝛ reddat supra residuum quē admoduꝫ ēt facimus in magnis apostematibus in quibus propter multitudinem materie dubitamus ne virtus possit digerere materiā ab ipso satis principio minoꝛamus educendo de materia cum ferro tertia quarti de curationibus exiturarū apparētiuꝫ vbi habes casus i quibus interdum expedit euacuaꝛ de materia ipsa non digesta ꝛ iste est vnus casus propter multitudinem eius talis aut̄ minoꝛatiua euacuatio nō debet fieri cum medicina absolute debili quoniā vt infra dicet textus talis interdum mouet materiā ꝛ non educit ꝛ forte subtiliat humoꝛes vnde magis fluūt ad membrū lesum expedit itaqꝫ ut sit tm̄ potens vt aligd de materia educere possit qz etiam membra a quibus pro parte debet fieri edutio sunt multum distantia quibus non coniunguntur loca vacua extrinsecus i. nō ad ea coniunguntur canalles manifesti per quos fiat edutio materie ꝓpter etiam istam causam cōuenit medicina non leuis absolute vt colligitur i canonib⁹ vbi quarta primi ca. i. de electuarijs ꝛ. Quꝫ hac tamē sententia vult. d. A. nobis inuere ꝙ stante peccato in materia subtili vt collerica tutius exhibere possumus medicinam talem minoꝛatiuā eligentē humoꝛem vel ēt vbi materia esset flā subtile aqueuꝫ quā qñ materia peccans fuerit simpliciter cruda grossa qñ talis materia grossa vt flatica viscosa vel gipsea ñ sic obedit euacuatōi a principio sicut subtilis quoniam materia subtilis non est in totum priuata digestōne sicut grossa ymo satis faciliter educibilis est nisi esset ibibita sed illa non flueret ad iuncturas: idcirco dixit text⁹. Et incipe a re forti: si nō phibet priuatio maturitatis. i. dispositio ad euacuationē: vt in materia frigida ꝛ grossitudo materiei dicit tamē suppositio ꝙ a principio debeam⁹ euacuare cū medicina forti: tamē facilis est incolumioꝛ. i. a principio euacuādo debemus eligere in gradu medicinarū fortiū siue a proprietate eligentiuꝫ medicinā in illis debilem postea debem⁹ procedere addendo in fortitudine. s. a minus forti ad magis fortem verbigratia pro possumus i materia collerica exhibere. Laxiam in tanta quantitate vt eligat humoꝛem ēt cuꝫ aliquibus mirabolanis postea possumus addere in fortitudine exhibendo reubarbarum quod fortius soluit postea intendendo ꝓcedere possumus ad scamoneā ꝛc. ꝛ in frigida materia primo euacuare possumus cuꝫ cartamo ꝛ polipodio postea addere ad agaricum materia facta aliqualiter digesta postea magis completa digestione addere i gradu fortitudinis ad turbit postea in processu magis ad cologintidā ꝛc. Aduerte tamen hic ꝛ est doctrina ōium in hac materia ꝛ erit textus expressus. d. A. infra in capitulo sequenti satis ad principium qō medici ne conuenientes in casu nostro que debent esse ita fortes quod attrahant a locis remotis oportet quod habeat stipticitatem aliquam: qua figillent orificia venarū ꝓhibēdo humoꝛes facta euacuatiōe minoꝛatiua: ne alij decipeꝛ fluāt. Ideo ibi idez laudat. d. A. hermodactilos precipue: quoniā faciūt succedere solutioni stipticitatē ꝛ cōfortant ꝛc. Et ita videbis obseruarū ab eo in medicinis omnib⁹ suis contra multos practicantes qui ad hoc nō aduertunt. Non esset tamē negandum quin etiā ante talē medicinaꝫ possit precedere cribrare lenitiuum: ꝛ notate bene istū modum exponendi: qz de hac difficultate multi sunt ambigui propter varia dicta auctoꝛū qui uidentur negare medicinas fortes ante digestionē materie: de hoc tamē etiam infra dicetur. Et ex his patet littera clara lege eam sic. Et incipe a re forti. s. a medicinis educentib⁹ per secessum cuꝫ stat intentio euacuationis a principio: vt sepe fit: incipe cuꝫ medicinis eligendo soluentibus etiā habentibus virtutem atrahendi a iuncturis. si nō prohibeat priuatio maturitatis ꝛ grossitudo materiei: quasi dicat ꝙ in principio cū euacuamus tutius cum fortioꝛi medicina euacuare possum⁹ in materia subtili qꝫ grossa nꝫ i grossa ētāta indigētia de euacuando in principio sicut est in subtili: qz nō sic est apta ad fluxū sicut illa: ꝛ sic magis dat indutias ad digerendum addit tamē qꝫuis faci is sit icolumioꝛ: ꝛ gradatio conuenientioꝛ: quasi dicat ꝙ euacuando a principio cum medicina forti ad modum dictum melius est: siue in subtili siue in grossa incipere a medicinis eligentibus a debiliorib⁹ in gradu fortitudinis deinde sequere cum solutiuis mondificātibus. s. in gradationem: quasi dicat hoc non solum obseruandum est in medicinis minoꝛatiuis: hoc est in principio ꝛ augumēto. s. procedere sm̄ gradationem intendendo in fortitudine verū etiaꝫ in medicinis mondificātibus. s. in statu ꝛc. hoc est obseruandū.

Et de hominibus sunt Jam ipse ponit sententiam quoꝛūdā circha has medicinas ꝛ in sententia illi nolebant vnꝫ esse vtendum medicinis fortibus. i. eligentib⁹ ꝛ a iuncturis euacuātibus: nisi post materie integram digestionez: ita ꝙ per totum processum ante digestionem exhibebant medicinas tantum debiles. s. una post aliaꝫ postea facta digestione figillabant. s. erradicādo cū medicina forti ꝛ nūꝫ ante de eoꝛ numero fuit Serapio qui in capto curatiōis in generali dixit. Incipiamus ꝛ demus illud quod mouet quadem motione: ꝛ soluat cum facilitate ꝛc. postea addit ꝛ non oportet vt faciamus illud. i. exhibere solutiuū forte: nisi post termiationē hore. s. digestiōis materie. Idem etiam Aliebas visus est sentire.

Et est quod intendit lege litteram. Et de hominibus sunt qui describunt .i. dicunt inicium cū facili post facile hoc ē i initio icipiūt cuacuare cū facili ⁊ supple postea sic continuant euacuando cū alio facili post facile: ⁊ figilant cuz fozti post maturationem .i. exhibent fortem medicinaz erradicantem ⁊ figilantem: ita ꝙ non ampliꝰ resset intentio ad euacuationem tātū post maturationem .i. post completam digestionem.

Et rectius quidem In hac tertia parte ipe redit ad sentētiā propriā ⁊ aduersatur positiōi nouiter dicte: ⁊ est ps declarās dicta i pte supiore: ⁊ pūo ponit ordinē seruādū i materia simplici .scdo in composita secūda ibi. Et si materia fuerit cōposita dicit igit̄ primo. Et rectius quidē est i hoc .i. in ista difficultate tacta si materia est subtilis colerica festinare euacuationem .s. a principio euacuare cum fozti medicina ad modū supra expositum cum videtur maturatio .i. cum pto qz vī maturatio ēt in dicta mā ab ipso principio qm̄ materia collerica faciens talem morbuz ab ipso principio vī digesta hac digestione que est ꝓparatio ad expulsionem ex quo ē mobilis educibilis ⁊c. vel cū vī maturatio quasi inuat ꝙ nō semper a principio possumus facere talem minoratiuā euacuationē ēt in materia subtili pp aliquā cām ipedimēti ad euacuationē ex pte materie vel alia cā sed quecūq; fit illa causa nō videb .s. tunc maturatio i. ꝓparatio ad euacuationē hoc tñ raro euenit in materia subtili sed si pur stet itentio ad euacuatōnem in principio debemus euacuare cū medicina fozti ad modū dictū ⁊ non cum facili vt dicebat precedens positio pim̄ tñ sensus mihi magis placet pp necessitatem minozandi a principio in materia subtili ⁊ eius dispositionem. Ideo addit de grossa que aliqñ est indispositā. Et si est grossa non est malum premittere ꝙ eam subtiliet ⁊ maturet ⁊ preparet eam ad hoc vt expellatur .i. dirigat cum medicis digestiuis ad partez euacuationis hoc ē ad loca expulsionū. Nota ex hoc textu non aliud intendit .d. A. nisi ꝙ minus ture euacuamus a principio in materia grossa q̄z in subtili vt ēt supra dixit ēt rurī possum̄ dimittere euacuationē in principio in materia grossa q̄z in subtili qm̄ in hac non ē timoz de multo fluxu nisi ḡ sit plurima repletio non est maluz in materia grossa ante euacuationē habilitare materiā ad euacuationē cum digestiuis vt dixit textus veruz tñ quoniā vtplurimū in istis morbis iungitur repletio. Laudarē ego a principio fiendam esse euacuationem minoratiuā propter causam dictam superī ⁊ in hoc magis assentirem pōtioni Rasis qui in febribus flaticis ⁊ melicis a principio purgabat q̄z .S. qui vituperauit a principio in flacis ⁊ si vera esset sententia Rasis cui etiam cōsentit. S. in melicis a principio esse euacuandū pp multitudinē materie ut dixit. Auerois septimo coll̄et cap. sexto vbi ponit istā ꝓuersiam multo magis hic fierī oz vbi pp multitudinē materie dubiū ē ne talis materia frigida ⁊ grossa i iuncturis recipiatur a quibus erit multum difficile erradicare. Sed si materia esſz adeo grossa ꝙ nullo modo obediret euacuatiōi. isto casu dicit .d. A. nō est malū ꝑmittere digestionē: qz tūc nō erit timoz. vt faciliter recipiatur in iuncturis. Videtur tñ .d. A. velle ꝙ ēt in materia multū grossa ⁊ inobediēte ad euacuationē: ⁊ si debeam̄ intēdere cū digestiuis anteqūz fiat specialis euacuatio: tūc debem̄ etiā digerēdo aliqd euacuare de materia ppria: vbi gratia dando vnā pillaz satis leuē ante cenā vel post sirupū p duas horas: ⁊ aliqui eā exhibent ante sirupū: ⁊ post bibūt sirupū. sed alī modus magis mihi plz Et hoc est ꝙ addēdo dixit. Et tu iterī aleuia. s. naturā minorādo ō materia cū solutione subtili in tali casu. Et ex hoc toto textu possit colligi de mente .d. A. esse ꝙ in tali cāu euacuatio quecūq; fiēda sit semp debet esse cū apropriatis ⁊ electiue educētib̄ ⁊ nō cū lenitiuis: vt multi ꝑitoruz faciūt qui exhibēt in principiis cassiaz i modica q̄n̄titate cū decoctōe lenitiua: ⁊ male eis succedit cōmuniter. Et notate bene istud qō ē cōis error i quē multi etiā appellati famosi incidūt. Et si ifra. d. A. iubebit exhibere cassiā ipse intelliget ꝙ tāta quātitate exhibeatur: ꝙ ex ꝓpietate elligat ⁊ exhibebit ipse eā ipsa retificata cū aliquo ꝯforta tiuo vt in cā calidā cū aqua solatri ⁊c. vt loco illo videbitis: bēt̄is scdo ex hoc colligere ꝙ i quolibet tali morbo etiā a pcipio est de materia ppria aliquid euacuādū: nā in subtili materia ē dispositio i. a vt nō sit necessaria digestio: in grossa autez in qua etiā ē necessaria digestio: dixit ꝙ cuz digerīt iterī aleuia cuz solutione subtili ⁊c. Et nō ꝙ ñ dicit aleuia cuz facili .i. medicina: ſz dicit cū solutōe subtili .i. cū medicia debiliter soluēte .i. a ppietate educēte ſz debiliter: ⁊ appellabit medicina fortis debilis: lege lr̄az sic. Et rectī quidē est: si materia est subtilis colerica festinare .i. a pcipio euacuare cū .i. qz videtur maturatio: ⁊ si est grossa nō est malū ⁊c. hoc est digerere: ſz iterī digerēdo aleuia cum solutōe subtili: vel sic clarī: si est grossa aleuia cū subtili solutōe: hoc est a pcipio ſz iteriz nō est malum aliqd digerere .i. euacuando digerere ⁊ digerendo euacuare. Cōsequēter ponit ordinē seruandū in ꝯposita materia positā q̄z posuit ordinē in simplici ⁊ grossa: ꝙ se dicit igitur. Et est lr̄a clara quodāmodo cōtinuādo. Et si materia fuerit cōposita fac vt soluriuū ⁊ eplz sint cōposita .i. in eis diuersa itegrātia bñtia virtutes ad diuersas materias: qz .s. in solutio sit materia elle ctiua colere ⁊ flegmatis ⁊ addit licet tamē melī sit ut blande tractetur a principio. Nota qz supra dictuz est ꝙ in materia subtili a principio possumus euacuare: etiā in grossa debemus cū apropriatis aleuiare: in cōposita igitur debemus a pcipio euacuare ut ergo non contingat erroz: ⁊ ne simus nimis audaces in soluendo cum medicina fozti nimis a principio: dixit melius esse vt blande tractetur in principio. s. subtiliter soluendo: ⁊ non nimis laboriose: hoc est quod intendit lege lr̄am.

Digitized by Google

Et non fiat flobothomia.

Postquā posuit canonē respicientes mōuz fiende euacuationis positiuos ⁊ firmatiuos ꝺr̄iter ipe ponit dictos canones negantes ⁊ diuiditur ps in duas quoniā primo ponit can. circa flobothomiā scōo circa euacuat scōa ibi. Et similiter non fiat ⁊c. De prima igitur parte dicit. Et non fiat flobotho mia ⁊ aducens rōnem sui dicti dicit ⁊ ē textus cō muniter allegatus ⁊ huic sīlis ēt ponebat quarta primi ca. de flobothomia apud principiū ca. Flo bothomia. n. acrescere facit humores ⁊ facit eos currere in corpus. Et non extrahit illud qō necesse est vt extrahat. Pro intellectu huius partis est itelligendū. Quz ista ps sit signata specialis ⁊ ita fit scōum modū assignatū tamen hec pars con tinuationē hz cum precedenti vbi erat sermo de materia composita ex subtili ⁊ grossa vt ex colera ⁊ flate que est cā frequent ꝺr̄ingēs ymo vtplu rimū contingēs vt supra dicebat. Est ergo sensus ista quod in tali materia cōposita nō fiat flobotho mia aducendo rōnes positas in textu qm̄ acresce re facit humores ⁊c. Et igit secūdo est aduer tendū quod indicatōne sumpta a tali materia p eua cuatione nō competit flobo. quoniā flobo. respicit precipue peccatū i sanguie i quanto vel i quali qm̄ igit in casu talis materie composite ex collera ⁊ flate que non est p flomiam cōuenienter educibi lis fieret flomia sequerent nocumenta que ponū tur in ista primo qz ad flomiam sequit motus in tota massa humorali ⁊ ideo fit ꝺmotio ⁊ pmistio humorū malorū cū sanguine laudabili ⁊ sic acre scere humores facit illaudabiles ⁊ hoc intelligit per hoc qō dicit acrescere facit hūores qz sangui nem laudabilez cōuertit ad illaudabilem per mi stionē cum malis humoribus ⁊ pp eandē radicē qz comouēdo humores qz ēt motus subtiliat hū res ⁊ bilitat ad fluxū ⁊ sic facit eos curere in cor pus ⁊ ꝺrīr ad mēbrū lesum ⁊ ex eodem fundamē to cū talis materia non sit bñ educibilis p flomiā sed p flomiā educat sanguis non peccans vt sup ponitur sequitur quod dicit textus scilicet quod non extrahit illud quod necesse est vt extraha tur sed supple malus humor remanebit saltē secū dum magnā partem ⁊ bonus euacuabit. Nota tamē qꝺ vbi materia peccans esset p flobothomiā educibilis vt ꝺr̄igit si materia esset sanguinea. i. principale peccatum sit in sanguine tūc flobotho mia est melius remediū quod fieri possit ⁊ p eaz tantuz sepe curati sunt egri vt. d. H. i de flobotho mia ⁊ Rasis in suo de iuncturis vbi ponit pulcrū exēplū de vna Muliere uos videat ⁊ in isto cāu quāto citius fit a principio meli⁹ est vbi ēt mate ria peccans esset mista sanguini. ⁊ in toto esset dñiū sanguinis ⁊ timeremus ne in sanguine acq ratur ebulitio ⁊c. tunc deberemus ēt a principio flobothomare vt supra de hoc dictū est. Sed si alius humor a sanguine peccauerit simul cum eo ita tū qꝺ oīum sit illius humoris supra sangui nez dicunt quidā ⁊ bñ nō incipimus a flobothōia propter textū nostrū qm̄ subtiliat ⁊c. Sed primo debemus euacuare illum humorē vel illos si fue rint plures dominātes postea flobōare si expedit hoc tū intelligatur si ille humor peccauerit i qua li ⁊ nō in quāto quoniā si peccauerit in q̄sto cū san guine materie si eius quantitas nō multū dominās fuerit in sanguine tunc a flobothomia incipiēn.

Et hanc sententiā posuit. R. de iuncturis cum dixit Si mā fuerit scōum proportionē humorū in corpore ⁊ non appet victoria multa aliquorū nec in colore nec in tactu tunc scias qꝺ dolor ē ex ple nitudine ⁊ tunc icipe curā cōminutōe sanguis ⁊c.

Et de his potes recurrere ad ea q̄ dicūt quar ta primi ca. quarto satis ad principiū. lege lr̄az cō tinuādo cū mā mista qz clara ē vt p3 ex modo ex posito. Et non solum verificatur textus in mate ria cōposita sed in oi materia nō educibili ꝺuenie ter p flobothomiam siue sit flā siue melancolia si ue vētositas pp eadem nocumenta bene notate.

Et similiter non fiat

Nunc con sequenter ipse ponit canon. principaliter negatiuos circa so lutionem fiendā ⁊ posset diuidi pars in quattuor secunduz quattuor speciales canoñ quos ponit se cunda ibi. Cum autem declinare ibi tertia.

Et attende crises: ibi. 4. Et si possibile est de pri ma igitur parte dicit. Et similiter non fiat eua cuatio. s. forte erradicatiua. s. in principio marie in mā mista: sicut ēt supra dicebat de flobotomia quoniā eadē fere sequerēt nocumēta que etiā su pra dicebatur de flomia: quoniā cū talis materia sit a principio nō obediēs euacuationi: fiet igitur in ea magna agitatio ⁊ comotio: ⁊ sic pmiscebitur iuuatiuū cū nocitiuo: ⁊ ex cōsequēti acrescere fa cit humores malos: qz etiā ex agitando humores facit eos fluxibiles: facit eos cōsequēter currere i mēbra lesa: nota tamē qꝺ mai⁹ nocumētū segtur cū fit flomia i tali materia q̄ qñ fit euacuatio ēt fortis incōueniēs. Et ratio est: quoniā p flomiam in casu nostro plus euacuatur de eo qō non est di gnū euacuari ⁊ min⁹ de eo qō deberet euacuari: q̄ per farmatiā. Naz p talē eligēdo euacuationē ⁊ si euacuet etiā de iuuatiuo: plus tū de nocitiuo euacuatur quoniā illud eligit: ⁊ nō sic iuuatiuuz. Peccatū ergo in farmacia nimis fortī quantū ad euacuare iuuatiuū videtur esse p accidēs: p quā to euacuatur simul cū nocitiuo: quoniā ꝑpter indi gestionē nō ē ab eo sepatū. Peccatū vero flomie in casu nostro in euacuādo iuuatiuū uidetur esse p se p quāto flobotomia p se euacuat sanguinez q̄ in cāu nō ꝺz euacuari: cū hoc tū stat qꝺ a principio in tali materia possit ⁊ debeat fieri euacuatio mi norativa eligendo: quoniaz ⁊ si aliqua le sequatur nocumentū: ⁊ sic operatio aliquomodo videatur irregularis: tamē ꝑpter causas supradictas meli⁹ est eam facere q̄ non facere tamen ne credat me dic⁹ qz ex quo potest fieri euacuatio minorativa qꝺ pp hoc non debeat fieri continua digestio i ma teria vsqz dum fit complete digesta ⁊ tunc tantū ꝺuciat erradicativa dixit. Et assiduet aqua ordei

ſ.in materia ſubtili: vt aliud digerẽs appropriatũ ſ.firupus roſatus vel firupus de granatis vel aliꝰ vſq; quo appeat maturatio: ꝛ tũc ſupple fiat euacuatio erradicatiua. Et ſicut exẽplificatũ ẽ i materia ſubtili: ita correſpõdentez intelligaſ in groſſa cũ ſuis appropriatis. Sed ne ex mente ecidat medici ꝙ aliquãdo ante digeſtionẽ ꝺuenit euacuatio: vt ſepe dictuz eſt. addit. Si autem repletio exigit ut fiat expulſio. ſ. minoratiua a principio pp cãm ſepe dictã: ad inſinuãduz ꝙ nõ fiat cũ multũ fortibus: ſz ſm gradus in fortitudine incipiẽdo a debilioꝛi dixit: ꝙ tũc fiat cuz eo qõ facit aſſellare ſemel aut bis ex eis que bibunt: ſicut aqua endiuie ꝛ ſolatri cũ caſſia fiſt. ꝛ criſteribꝰ: ꝛ ſunt recti oꝛa. i. ꝺueniẽtioꝛa. Nota ex hoc textu nõ debetis colligeꝛe ꝙ cum fienda eſt euacuatio a principio ꝙ debeat fieri cum lenitiuis: quoniã oppoſituz eſt ſupra declaratũ: imo debet fieri cum apꝛopꝛiate eligentibꝰ debiliẽ tamẽ ſoluẽtibus: ut ſupra dictũ eſt. Et ſi tu dicas uideꝛ qõ cuz leniẽtibꝰ tãtũ debeat fieri talis euacuatio: quoniã dixit debere fieri cum eo: qõ aſſellare facit ſemel ꝛc. ꝛ hoc cõ uenientiꝰ faciunt leniẽtia. Ite3 expreſſe dixit exẽplificãdo de aqua endiuie cuz caſſia fiſt. quod uidetur eſſe lenitiuũ. Ite dixit qõ criſteria ſunt rectioꝛa: ſed criſteria uidentꝫ aſſellare facere leniẽdo: igitur apparet qõ euacuatio fienda ſit cum lenitiuis. Dicatur ut ſupra qõ talis euacuatio fiẽda eſt cum apꝛopꝛiatis: cuz quibus etiã aliqua cõ iungatur cõfortatio: ne facta in materia agitaꝛõe plus ſequaꝫ nocumẽtũ pp fluere materias ad iuncturas: q̃ ſit iuuamẽtuz ex uirturis exoneratione ſiue p lenientia: ſiue p aliter euacuãtia in quibus non ſit ꝛfortatio. Ideo cuz caſſia appoſuit aquã endiuie ꝛ ſolatri ꝛ i iſta eſt uirtus ꝛfortatiua ualde imo ꝛſtrictiua ut ſcõo cañ cap. ꝓpꝛio ꝛ ad. d A. prio qui iuſſit fieri debere euacuatõm cuz eis que aſſellare faciunt ſemel aut bis de materia ꝓpria ꝛ nõ de materiebus cõibus ſicut faciunt medicine lenitiue. Et cũ replicas ꝙ ipe exẽplificañ. dixit de caſſia fiſt dico qõ uoluit eã eſſe tãte quãtitatis qõ exoluendo educat ꝛ a ꝓpꝛietate ꝛ nõ leniendo tantũ ſed de hac exemplificauit ut inueret nobis euacuationẽ talem eſſe fiendã cũ ſoluẽtibus ſubtiliter. i. debiliter ut. ſ. ꝺicebatur ꝛ non cũ fortibus ꝛ in proceſſu cũ fortioꝛibus. Ad illud de criſteri dicit qõ ipſe uoluit qõ i criſteri ſit ẽt aliqd apropriate ſoluẽs ꝛ qõ ſunt rectioꝛa. i. minus tumoroſſa qñ minus ẽ aptũ ſequi nocumtum p criſtere euacuans eligendo q̃ ꝙ medicinã fiẽm p ſuperius datã quoniã p criſtere minoꝛ fieret in toto agitatio ꝛ breuioꝛ anguſtia quoniam materie trahentur ad inteſtina ꝛ nõ ad ſtomacũ ꝛ ſic ſunt rectioꝛa ſi ẽt fierent criſteria lenitiua tãtum non eſſent nociua ſicut medicine ſumpte peꝛ ſuperius ꝛc. Et nota bene expoſitionẽ iſtã qꝛ credo ꝙ iſte textus ſuperficialiter intellectus ꝺuxerit multos ad errorẽ lege totã lr̃am qꝫ clara eſt.

Cum autem declinare in. Nunc ponit ſcõm cañ negatiuũ ſumptũ in medicinis aducentibus ex pte materie cum deorſum mouentur ꝛ breuiter dicit. Cum aũt declinare incipit tunc non declines ꝛ euacua quoniã fortaſſe mouebit humoꝛes a locis ſuis ad egritudinem. i. ad locum egritudinis. Nota ꝙ iſte textus patitur multiplicẽ expoſitionẽ una eſt qõ cum declinare incepit. ſ. egritudo quoniã. ſ. eſt facta digeſtio in materie ꝛ ꝓ pte euacuando tunc nõ declines. ſ. in euacuando. i. nõ minoꝛes ſupple tãtũ ꝛ euacua. i. ymo tunc euacua. ſ. eradicatiue quoniã ſi ſupple euacuabis ꝛ declines in euacuatione. i. nõ cõplete euacues. fortaſſe mouebit talis euacuatio humoꝛes a locis ſuis ad egritudinem qꝛ fiet agitatio ꝛ nõ eradicatio iõ non declines ab euacuatione eradicatiua ex quo materia ẽ obediens ne ſequatur illud nocumentũ. Iſte intellectus eſt ſatis peregrinus ꝛ ſubtilis ſed credo qõ nõ ſit de mẽte. d. A. Aliꝰ igitur ſenſus ẽ ut lr̃a introducebatur talis. Cum declinare incepit. i. in principio morbi cum ꝺoloꝛe uel materia declinat. i. deorſuz mouetur uel in inferioꝛibus incepit manifeſtari tunc non declines. i. ſuppoſito qõ ꝺebeas euacuare tunc nõ declines. i. non euacua p inferius vbi gr̃a in podagra ꝛ euacua. ſz p partẽ oppoſitaz. ſ. p flobotꝺomiã brachij in materia calida uel peꝛ uomitũ ad ꝺiuerſum quoniã ſi euacuabis declinãdo fortaſſe mouebit humoꝛes talis euacuatio a locis ſuis ad egritudinem qꝛ egritudo eſt in inferioꝛibus. Et ſic materia deorſum mota faciliter ad locũ ꝺefluet egritudinis. Si igitur in podagra facta euacuatione ꝺiuerſiua p oppoſituz ſit neceſſaria euacuatio iteꝛ p inferius ꝺebebit fiezi cum cautella ꝛ arte cum medicinis que poſtq̃ ſoluũt etiã meatus ꝛſtringendo ſigillent ut ẽt ſupra ꝺicebatur. Et ſi cum hoc illo cañ ẽt apponãtur ſupra crura aliqua ſtipticantia uias clauꝺentia nõ exit in artificiale ymo utile multum ꝛ conueniens. uel tertio ſic cũ declinare incipit. ſ. materia ad locum egritudinis qꝛ. ſ. agitata a leui farmaco tũc non declines. i. ad ꝺictam lenem euacuationẽ qꝫ non ꝺebes proſequi ſic euacuando ſed euacua cũ forti quoniam ꝛc. uel quarto ſic cum declinare incipit apoſtema uel inflatio loci ꝺolentis. ꝛ hoc ſine euacuatione precedente ꝺebita tunc nõ declines. ſ. ꝺeſiſtaſ ab euacuaꝫ quoniaz ꝺeſiſtendo ꝛc. mouebit. ſ. nã humoꝛes ꝛc. ꝛ hunc cañ ꝺiligenter notate maxime ꝺeclaratũ ſm. ſ. ſm modũ exponẽ di magis tñ placet ſecundus modꝰ ſz ſecundũ ultimum modum magis uideꝛ littera continueri.

Et attende caſes. Poſtq̃ ſupra ꝺeclarauit quando ſit fienda euacuatio ex parte materie iam ponit cañ in euacuatione ex parte quorũdã ꝺiezum in quibus non ꝺebet fieri Ipſe igitur ponit unuz canonẽ qui ꝛ ſi uideatur affirmatiuus tamen ieo continetur in uirtute cañ ꝛ negatiuus ꝺixit ꝛ antẽ de criſes ꝛ que fit in ꝺie quarto. vij. ꝛ. xi. Et addit ꝛ boza criſis melioꝛ eis ẽ. xiiij. Intelligeñ qõ ꝺ. A. ex hoc textu non aliud itendit niſi qõ atten

dentibus nobis ad istos dies creticos non ꝺmitti
mus errorem quem faciliter ꝺmirteremus. nisi at
tendamus ad dictos dies in ope qꝝ in talibus die
bus plerūqꝫ fiunt crises ⁊ euacuationes. Ideo in
talibus diebus non debemus euacuare neqꝫ aliis
prouocationibus uti ⁊ ē sententia affo. 20. prime
particule. Ea quor crisis fit ⁊c. hec est igitur
ꝺclusio quam intendit qō debet medicus attende
re hos dies ⁊ in illis non debet euacuare neqꝫ ali
quid nouum facere ⁊ sic cañ iste negatiuus i uer
bis. d. A. includitur ut supra dicebatur ratio aūt
huius qō non sit mouendum in talibus diebus su
mitur ab eodem scō a quarti tractatu scō capi.
10. ad principium capit. dicit sic. Et oportet in
die crisis ut regatur eger regimine proprio non
ergo moueatur omnino cum medicina. fortasse
enim adiuuabit natura3 ad euacuationē. s. dicta
medicina si exhiberetur qr superfluet uehemen
ter. s. natura in euacuando ⁊ fortasse facier ei cō
trarietatem in parte sua. i. impediet naturam ab
euacuatione a uia per quam intēdit natura eua
cuare. qr pariet dolorem non crisim. ⁊ non fiet
euacuatio. i. debita ⁊ conueniens ⁊ hoc erit quo
niam forte natura intendit facere crisim :⁊ non
fiet euacuatio. s. debita ⁊ conueniens ⁊ hoc erit
quoniam forte natura intendit facere crisim ⁊c.
per sudorem ⁊ si tu dederis medicinam solutiuaꝫ
trahendo materiam ad stomacum ⁊ intestina mo
uetur materia ad diuersum ⁊ sic fiet nature ipedi
mentum ⁊ sic appellabitur medicus non nature
minister sed inimicus ut dixit. H. in prima de cre
ticis diebus. Secundo nota qō licet in qualibꝫ
die possit fieri crisis per accomodationē tamen i
certo numero dierꝝ ut multum fiunt crises bo
ne ⁊ laudabiles ⁊ huiusmodi sunt in acutis dies
scripti ab. d. A. in lra ut. 4. 7. ij. ut omnes tradūt
medici ⁊ astrologi. Causam aūt integram ho
rum dierum creticorum quoniā non est presentis
propositi requirere late a. H. primo scō ⁊ tertio
de diebus creticis ⁊ ab domino Auicen. secunda
quarti tractatu secundo capitu. scō precipue.

Causa tamen cōmuniter assignata est quoniā
per motum lune in dictis diebus acquiritur quidā
aspectus ad illum punctum zodiaci in quo erat
luna tempore inuasionis egritudinis. per quem
aspectum aut uirtus confortatur: aut morbum ut
in sextili ⁊ trino qui sunt aspectus amicitie inte
gre uel medie ⁊ in quarto ⁊ aspectu oppositionis
qui sunt aspectus inimicitie medie uel integre.
Sed siue uirtus siue morbus fortificentur. tunc
pugna insurgit nature contra morbum ⁊ econtra
Et per hanc pugnam si natura fuerit dominans
supra materiam fiet crisis ad bonum ⁊ si fuerit
subdominans fiet crisis ad malum. Dic pos
sent multa dici ⁊ uaria curiose sed ista sufficiant
ad littere expositionem. Si tamen prius uisum
fuerit in ueritate illius uerbi quod dicit dominus
Auic. scilicet quod hora crisis melior eis est. i4.

Nam quod hoc non sit uerum patet per hoc.
quia septima dies fortior est ad creticandum qꝫ
decimaquarta quoniaꝫ de mente. y. quarta affo.
illo anno. que imparibus iudicātur diebus discre
ta sunt etiam amica conuersioni colligitur quod
impares dies sunt meliores ad crisim cum igitur
quarta decima sit par ⁊ septima impar uidetur qꝫ
melior sit septima qꝫ quarta decima ⁊ licet Hal.
in cōmento dixerit illum affor. non fuisse. y. Itez
etiam ipse Hal. eadem particula cōmento. 36. il
lius affo. Sudores febrizantibus ⁊c. magis lau
dauit crises in imparibus qꝫ par. bus. precipue
quia paroxismi acutorum ut collericarum. maxi
me fiunt in imparibus eum crisses fiant hora ma
ioris afflictionis secunda quarti sequitur ⁊c. pro
hac parte etiam facit ratio crisis que supra dic
ta est que maior uidetur coniungi in septio qꝫ in
quartodecimo. quoniam in septimo uidetur esse
maior repugnantia qꝫ in quartodecimo ubi aūtē
maior est repugnantia ⁊ contrarietas ibidem ma
ior intercedit pugna ⁊ consequenter maior ⁊ per
fectior crisis quod autem in septimo maior sit cō
trarietas qꝫ in quartodecimo patet per hoc nam
cum signa sint opposita ⁊ quodlibet habet duas
qualitates sicut elementa ⁊ luna in septimo sem
per sit in signo opposito in duabus qualitatibus. uel
saltem in actiuis illi signo in quo erat luna quan
do incipit egritudo non sic autem contingit cum
luna uenit ad oppositum in quartodecimo. quo
niam ⁊ si tunc luna fiet in signo oppositio quo ad
situm non tamen in signo oppositio quo ad formā
saltem tantum quātū est cū ē in ꝺdratura i septio
quoniā i. xiiii. uel i oppositōe oppō ē tātū i passiuis
qlitatibus signoꝝ ⁊ cū ē in ꝺdratura in septimo
quoniam in. xiiij. est oppositio vel in utriqꝫ qua
litatibus uel saltem in actiuis maior autem ē cō
trarietas que est actiuarum qꝫ passiuarum igit
⁊c. Exempli gratia si egritudo alicuius incipit
luna exeñte in ariete in septima die erit i cancro
in simili gradu si erat in principio erit in principio
oppositi si in medio. in medio cancri ⁊ in bis ut pa
tet est oppositio in ambabus qualitatibus cum
aries sit calidus ⁊ siccus ⁊ cancer frigidus ⁊ humi
dus ⁊ si in primo die fuit in cancro in septima erit
libra inter que signa licet non sit oppositio i utra
que qualitate est saltem oppositio in actiuis ut
patet. Cum tamen luna in principio egritudinis
fuit in ariete ⁊ oppositione in. xiiij. erit in libra
que cum sit signum calidum ⁊ humidum non cō
trariatur in actiuis sed in passiuis tantum ⁊ non
in actiuis ⁊ ita erit de alijs si considerabis ut de
scorpione ⁊ tauro ⁊c. ⁊ sic p3 q. vij. dies vr eē for
tior quo ad crisim qꝫ. xiiij. In opp. tñ hiꝰ est
textꝰ nr cū dixit: Et hora crisis melior eis ē. xiiij.
p hac ēt pte est snia cuiusdā fa. 4. tractatu fo. c.
3. cū dixit. Et dies. xiiij. ē dies fortis valde ⁊ ō for
titudie eiꝰ ē q nō iuenit dies cui nō ꝓportionet
xiiij. q sit ultimꝰ in fortitudine i iudicijs crisis ⁊ sa
lute eiꝰ nedū a ꝺplemēto eiꝰ. Facit ēt p hoc qꝫ
mā ē magis digesta in. xiiij. qꝫ. vij. ⁊ sic eiꝰ bilior
fit expulsio cū in eā longiori tpe egerit uirtꝰ nālis
digerēdo ⁊c. Pro dicisione hurꝰ qōnis breuiter

ſtringens materiã penatur hec diſtinctio q̃ una dies põt dici alia magis cretica dupliciter uno modo q̃ in ea pluꝛ criſſes ꝛingãt alio mõ q̃ ea ue hemẽtiores ⁊ acutiores fiant criſſes. Et ſm B ponãtur due breues ꝯcluſiones pria ẽ iſta ſumẽdo diẽ eſſe magis cretică alia ſo mõ q̃ ea fortiores ⁊ acutiores fiant criſſes ſic dico q̃ .vij. ẽ magis cretica q̃. xiiij. qñ morbi criſſi terminabiles in .vij. ſunt morbi acuti quoꝝ materia ẽ calidior ſubtilior ⁊ mobilior q̃ ſit materia morboꝝ terminabiliũ p criſſim in .xiiij. igitur a tali materia eſt aptanirꝰ magis iritari ad pugnã ⁊ p ꝯñs natura maiori conatu mouebitur ꝯtra materiã ⁊ p ꝯñs deriuãdo materiã ad loca expulſionã ⁊ tãdẽ eam cretice euacuãdo accidẽtia fient ſenioza ⁊ ex ꝯñti criſſes erunt acutiores ⁊ fortiores ⁊ ad hãc ꝯclu. ꝑbãdã optie facit arg. aductuꝫ ãte oppo. qz i vii. pria ſe cõdre luna ꝯiũgitur i aſpectu magis ꝺrio quãtũ ad q̃litates q̃ cũ ẽ in .xiiij. ⁊ ſenſum huiꝰ ꝯcluſionis ſonãt oẽs auctoritates diceñ. vii. magis cretică. Secunda ꝯcluſio ẽ talꝫ ſumẽdo unã diẽ alia ẽẽ magis cretică qz i ea plures criſſes ꝯtingãt ſic dico quod .xiiii. ẽ magis cretica q̃. vii. ⁊ iſtũ ſenſuꝫ ꝯcluſiõis itellexit. d. A. loco allegato ſa q̃rti ⁊ rõne declaratur qñ modice materie furioſe repiũtur q̃ ſint in vii. p criſſim termiabiles ⁊ multo pluꝛ repiuntur q̃ ſunt i q̃litatibus medicine intẽ uehemẽtẽ calidas ⁊ frigidas ⁊ tales ſunt p criſſiꝫ in .xiiii. termiabiles ⁊ nõ i. vii. imo ẽt magis q̃ i alia cretica poſteriori igitur ⁊c. nona clara ⁊ aſſumptũ ẽ. y. pria ꝑticula. affo. illo affo. digeſta meditari ⁊c. in fine ubi dixit q̃ multe materie ſunt nõ furioſſe q̃ ẽt multo pluꝛ repiantur materie medie iter calidas ⁊ frigidas a q̃ extremaliꝫ frigide uel calide maxie p criſſim terminabiles p3 de frigidis qz tales ut multũ nõ ſunt criſſi terminabiles de mente. d. A. loco allegato: qz ẽt corpora calida ut ſepe hoc nſo tpre utuntur crapulis ⁊ cobitu ⁊ ſepe otio vñ p digeſtionẽ ifrigidantur humores ⁊ ſic utplurimñ multiplicãtur. humores medie nature q̃ i vii. non ſunt digeſti ⁊ in .xiiii. aũt ponit ipoꝝ eſſe pfecta digeſtio ⁊ ſic tunc ipoꝝ fiet criſſis ꝯueniens ⁊ pfecta ⁊ nõ ante neqꝫ ut multũ in dictis materieb⁹ tardatur ad creticãdũ quoniã i illa die ꝓpter aſpectũ oppoſitõis q̃ ẽ uere inimicitie fit pugna ex ꝯñti fit criſſis ⁊ quoniã egritudines iunctuꝝ utplurimũ pendent a materia nõ ualde acuta ymo a materia miſta ex collera ⁊ ffate ut in calꝰ cãꝝ dictũ ẽ. Jõ iſte materie cuꝫ p criſſim terminãtur maxime in .xiiii. die terminãt ⁊ ſic ſunt apte terminari ⁊ ad iſtũ ſenſuꝫ dixit textus nr̃ ⁊ bora criſſis melior eis. i. dies ad criſſiꝫ cõ uenientior i materieb⁹ facieñ dolorẽ iunctuꝝ eſt. xiiij. ⁊c. ⁊ ſic p3 expoſitio lr̃e totius cũ hac ſcõa ꝯcluſione. Et ad arg. primũ factũ ꝺ ꝯcluſionez qz dies ipes uidentur meliores ad creticãdũ q̃ pares ⁊c. Reſpondet. d. A. ſa q̃rti loco allegato dicẽs q̃ ipes q̃dẽ fortiores ſunt in criſſib⁹ ſcõm plurimũ ⁊ in plurimo numero quaſi dicat q̃ pluꝛ ſunt dies ipares i q̃bus utplurimũ fiunt criſſes q̃ pares cuꝫ quo tñ ſtat q̃ ꝑarãdo .xiiij. ad quãlibet aliaꝫ dies q̃ plures fiunt in ea criſſes q̃ in alia uel dicit concedendo q̃ dies impar quãtum eſt ex pte materie criſſi termiabilis q̃ utplurimũ eſt acuta colleza cõ ueniẽtioꝝ ẽ ad criſſim q̃ dies par qz criſſes fiunt i uehemẽtia accidentiũ modo in dictis materiebus uehemẽtiora fiunt accidẽtia i iparibus quoniam i illis fiunt parociſmi uel excreſcẽtie ⁊ non ſic i paribus ſi tñ ꝯſideretur aſpectꝰ cũ ꝑparatione ſimul materie dico q̃ certa dies par ut .xiiii. ẽ magis cztica ad hunc ſenſum ut in ea plures ꝯingãt criſſes q̃ in alia die ipari ⁊ hoc ẽ qz materie plures reperiũtur terminabiles ꝯueniẽter in .xiiii. q̃ in vii. ut q̃ ſunt nature medie i q̃litatibus ut dictum ẽ ⁊ huiuſmodi ſunt materie facieñ utplurimum moꝛbos iuncturaꝝ de morbis aũt tertianarũ non ſic ẽ dicendũ quoniã in illis ꝓpter mõm ꝓdicandi ut manifeſte ſiue imanifeſte exerceſſendi de tertio i tertiũ magis fiũt criſſes in xi. q̃ꝫ in .xiiii. quoniam in talibus plus facit ad creticãdũ motus propꝛius materie q̃ꝫ aſpectꝰ ⁊ cũ hoc ſtat qõ .xiiii. fit fortior ad ſenſum ſupra allegatũ ⁊ ad iſtuꝫ intellectuꝫ dixit. d. A. cap. ſ. allegato parum ante textum ſupra allegatum de fortitudine diei .xiiii. in creticando ⁊ notate textum. Et dies xi. non eſt in uirtute .xiiii. uerum tñ in egritudinibus in quibus perociſmi earum incipiunt in ipibus ut tertiana ẽ fortis ualde ⁊ fortioꝝ q̃rtodecimo. Jmuens q̃ i tertianis plures fiunt criſſes in xi. q̃ꝫ xiiii. ⁊ notate. Et ſic breuiter ſatiſfactum ẽ ad difficultatẽ de fortitudine dieruꝫ criſſis ⁊ hoc ſufficiat quãtum ad declaratõm textus nr̃i lege igitur litteram. Et atrẽde criſſe. i. dies in qb⁹ ꝺ eoꝝ numero ẽ ut in eis pp aſpectꝰ ꝑcipue lune fiãt criſſes. ſ. ad hoc: ut cum cautella operis in dictis dieb⁹ pp cãm aſſignarã ⁊ enumerãs quos dies dixit. Et q̃ fit. i. eſt apta fieri in .iiij. vij. ⁊. xi. poſtea cõparando dies creticos in fortitudie dixit. Et hoza criſſis melioꝛ eis ẽ. xiiij. ad modum expoſitum.

Et ſi poſſibile Nunc ipſe ponit .iiij. cañ negatiuuꝫ etiã reſpicieñ euacuationẽ: ⁊ quoniã i canone ipſe facit mentionẽ de embꝛocis. Jpſe ſcõo ꝯſiter ponit canonẽ ſpialeꝫ in epitiatib⁹ q̃ cũ embꝛocis multũ cõueniũt. Eſt tamẽ cõis etiã ad q̃cũq; localia applicañ ſcõa ibi. Epitimata nõ calida ⁊c. de prima pte dixit. Et ſi poſſibile eſt ut ceſſes ab euacuatione uſq; ad maturatõm. ſ. qz eſſet medicum ꝺ materia qz corpus eſſet uelud purum ⁊ fis otent⁹ embꝛocis. i. ut tibi ſufficiant embroce cum aqua frigida ⁊ calida ⁊ tepida ſcõm canones ꝓdictos i capitulo embꝛocarum fac ⁊ addit. Et incipe ab aq̃ frigida. Nota qõ ubi iſta ſufficiant ꝯueniens eſt ceſſare in ꝓncipio de euacuatione quoniã lꝫ talis euacuatio in ꝓncipio facta utplurimuꝫ ſit neceſſaria ꝓpter cãs ſepe dictas. tamẽ qz ut ſup ponitur dicta materia in principio eſt indigeſta ſemper ipſius euacuatio in ꝓncipio facta eſt irregularis: ⁊ cum aliquali fit nocumento ſi igitur embroce ſufficerent melꝰ eſt ceſſare ab euacuatione in principio. Eſt igituꝫ ſecundo notandũ

q̄ non exīte materia multū mobili . neq3 multa neq3 iuncturarū passibilitate q̄ñ.ſ.alias dicte iun cture non fuerint passe aliq̄ñ ſole embroce ſuffi ciunt materiā fluentē ſiſtendo digerendo ⁊ aliq̄ñ reſoluendo q̄ ubi modica fuerit materia calida fluxa embroca cū aqua frigida ſaltem in uirtute frigida ad digeſtionē ⁊ doloris remiſſionem ſuffi cier ⁊ ubi fuerit mā frigida modica ad digeſtiōez materie ēt ad reſolutōm eius fortaſſe ſufficeret embroca calida actu ⁊ in uirtute ubi autem fue rit materia mixta ꝺuenienter aqua tepida facta ſm cañ.ſcriptos quarti primi ca.18.p̄cipue ibiꝺa tur q̄ ſi materia non ſit in fluxu debemus icipere embroca calida ad rarefaciendū mēbrum ſiue igitur ſit materia fluxa frigida ſiue calida ſiue mi ſta prius debet fieri embroca calida ſed differen ter quoniā in materia calida ꝺebet eſſe embroca calida tātum actu uel tepida ⁊ in potentia frigi da ⁊ in frigida materia debet eſſe embroca ⁊ ac tu ⁊ potentia calida poſt aūt embrocationē cum calida laudat.d.A.fieri embrocā frigidam ſaltē actu ad duo iuuamenta primū ē ut ꝺſtringatur illud qō iam penetrauit de embroca prius facta ſm eſt q̄ embroca calida rarefaciendo mēbruꝫ diſſoluit de ſpiritu ⁊ calido naturali ut igitur mē brum factū laſſum ꝺfortetur ⁊ in uirtute robore tur.Laudauit.d.A.embrocā frigidam poſt cali dam ideo dixit textus de ordine harum embroca rum calidaꝝ frigidarū uel tepidarum remittēdo nos ad id quod alias dixit in canonibus q̄rta pri mi eſt quod iſte embroce fiant ſm can.dictos in cap.embroce quarta primi.Nota tamen q̄ dixit Et incipe ab aqua frigida non uult.d.A.qō ab ſolute embrocādo prius incipiamus ab embroca tione aque frigide quoniā eſſet ꝺcrarius ſibi ipſi loco allegato ubi iuſſit eſſe incipien. ab embro cis calidis ⁊ poſtea ſequi cum embroca actu fri gida ut ēt ratio manifeſtat ut declaratum ē ſed uoluit.d.A.incipere ab aqua frigida.i.in princi pio morborum nō exīte materia fluxa ſed ꝺcipiē te fluere pro quāto materie fluenti ꝺpetit reper cuſſio ꝺebemus tunc incipere a frigida ſed ſi eſſ3 fluxa materia ⁊ intenderemus digeſtioni uel re ſolutioni materie ⁊ mitigationi ꝺoloris ut ſepe fit cum embrocis iſto caſu incipiendum eſt a ca lida ut in canonibus dictuꝫ eſt ⁊ hoc regulariter ⁊ ut in plurib⁹ q̄ ubi eſſ3 materia multuꝫ ignea forte magis ꝺuenient embroce frigide etiam ad materiam fluxam ut fuit ſententiata aſſo.26.ſ. particule.Jn articulis tumores ⁊ dolores ⁊c. Nam in tali caſu aqua frigida ſuper iffuſa refri gerat malā ꝺplexionem calidam ⁊ materiam ca lidam humores attenuat repellendo ⁊ ſic dolo rem ſedat etiā ⁊ ſtupefaciendo.⁊c.⁊ hoc eſt. qō intendebat lege lram. Et ſi eſt poſſibile ut ceſ ſes ab euacuatione uiq3 ad maturationem q̄.ſ. non ſit neceſſaria a principio euacuatio ⁊ ſis con tentus embrocis cum aqua frigida calida ⁊ tepi da.i.tibi ſufficiant embroce. ſ3 can.notes in ca pitulo embrocaꝝ fac.i.cum tibi ſufficiāt embro ce fac eas ſcōm can.notos quarta primi cap. p prio embrocaruꝫ.ſ.embrocando prius cuꝫ aqua calida.ſ.actu uel tepida deinde cum frigida ac tu ꝓpter cauſam dictam tamen addit . ⁊ incipe ab aqua frigida.i.morbo incipiēñ fac embrocā frigidam ad repercutiēñ.materiam fluentez ⁊c.

Epitimata uero calida poſtq̄ dedit quedam can.ꝺe embrocis ꝺat can. quoſdā alios circa aplicationē diuerſorum localium etiā ſumptorum interdum per interius ⁊ diuidi poſſ3 pars etiā in q̄tuor ſcōm q̄tuor can.quos ponit ſa ibi. Et aqua quidem calida tertia ibi. Et oximel quarta ibi. Et ſemina fortia primo autem ponit can.circa epitimata que magnam habent conue nientiam cum embrocis cum utraq3 fiant ex re humida liquida ſed embroce ex alto effundūtur Epitimata uero fiunt cuꝫ panis infuſis in liquo ribus in quibus interdum ſunt alique pulueres ⁊ dictis pannis aliqualiter expreſſis membro ſu perponunt ⁊ dixit.Epitimata uero calida.ſ.nota biliter ⁊ actu ⁊ potentia ⁊ ſupple frigida etiam intenſe oia ſunt nociua maxime.ſ.in p̄incipio ⁊ adducens rōnem dicti ſui dixit. Calida quidem ꝓpter attractionem ſupple nocent .ſed narcotica ꝓpter ꝺgellatōm ⁊ cruditatem.ſ.ſunt nociua . ⁊ addit.Et iterum epitimata infrigidantia ſupple que tamen non ſunt narcotica q̄ nō ſint itenſe fri gida groſſum faciunt crudum ⁊ mortificant ſub tile ⁊ prolongant egritudinem. Nota quod.d. .A.in hoc textu ponit etiam implicite can. nega tiuum circa aplicatōm epitimatum.Et breuiter intendit iſtam ꝺclufionem ſub forma regule uel can.ſ.qō medicus non debet in principio hoꝝ morborum applicare epitimata calida. ſ. fortia neq3 frigida ſtupefactiua uel narcotica neq3 ēt intenſe frigida ⁊ ſi non ſint narcotica ut ſepe fit ab idiotis in ſedatione ꝺolorum applicant enim talia frigida uel qō aliquādo ad reſolutē materie parum fluxe applicant calida notabiliter nulla facta prius euacuatione in corpore etiam in pu ro ⁊ probans iſtam ꝺclufionem ꝺixit qō talia om nia ſunt nociua quoniaꝫ calida atrahunt mate riam ad locum ⁊ ſic plus ē id quod atrahitur q̄ quod reſoluitur ⁊ ſic augeſ ꝺoloꝛ ⁊ hoc ſepe eue nire ſolet ſed narcotica ꝓpter ꝺgelationem ſup ple quā faciunt in ſpiritib⁹ ⁊ naturalibus humidi tatibus ⁊ cruditatem quam ſupple faciunt in ma teria nociua eam ingroſſando ⁊ in mobilitando.

Nota ſecundo p̄o expōne hui⁹ ſmini narcoti cum qō narcoticum ut ꝺixit conciliatoꝛ differēti ccxxij.eſt medicamē ꝺolozis ſedatiuuꝫ cuius na tura cuꝫ ficcitate uehementer,eſt frigida ipſa.n. frigiditas ad finem tertij gen⁹ elenatur ⁊ uſq3 ad quartum ⁊c. ꝺſequenter mortificat ſenſum mem bri ⁊ per hunc modum ſedat ꝺolozem ut quarta primi in fine ⁊ quito colſet ⁊ ſic ut pater nocet ꝺu pliciter.ſ.extinguendo ca.naturale ⁊ ꝺgellando materiam etiam incrudando eam ꝓpter cali. extingui cuius eſt ꝺigereſ frigida etiam intenſe

ꝛ ſi non ſint narcotica uel ſtupefactiua ēt nocēt ꝛ hoc intendit per hoc qō dicit epitimata infrigidantia quoniā groſſum humozē faciunt crudum ꝛ.i. qz mortificāt ſubtile. Nam in materia ēt calida cum ipſa ſit eterogenea cuius una pars eſt ſubtilis magis ꝛ alia groſſa ꝑpter ſubtilem comixtaz groſſe tota materia redditur nature obediēr ior ad expulſionē qz ꝑpterz iſtas partes redditur magis equalis quā ſi altera iſtarū partiū maxie ſubtilis remoueretur. Ideo. xiiij. tertij de cura aſclitis ipe ꝓhibuit euacuatōm collere qm̄ ut ipſe ibidez dixit ipa aliquo mō reſiſtit aquoſitati iō faciet in cap. ſequenti in principio cum igitur talia intenſe frigidantia extinguant caliditatem fūdatam in parte ſubtil: materie inde eſt qō nocēt incrudando groſſum mortificando ſubtile ideſt propter mortificationem caliditatis in ſubtili exiſtente ꝛ inde fit materia inepta euacuationi ꝛ ex conſequēti prolongāt egritudinem ꝛ hoc ē qō intendit licet ēt aliter poſſet legi lra ſed iſte ſenſus magis placet. Et nota qō licet. d. A. faciat per hunc can. nos cautos in applicatione epitimatū pōt tamē ampliari cano. ꝛ debet ad oia localiter apponenda ſiue ſint fomētatiōes ſiue epitimata. ſiue embrocationes ſiue olea uel unguenta. uel empla ꝛ huiuſmodi quoniā oia talia poſſent ex dictis ꝟſtrui medicis. Aduerte ēt qō licet iſte can. ſit regularis tātum in cura cobacta. ſ. i dolore accutiſſimo aliqñ neceſſarium eſt ad iſta deuenire ut ꝟinfra in hoc capi. uidebitur lege tu litterā qz eſt clara.

Et aqua quidem calida. Do nit ꝛc can. iptineñ euacuationi ſz occurrēt ē errori q̄ aliquando cōtritur in diſpoſitis ad doloꝛes iunctuꝛarum ꝛ breuiter dixit ꝛ aqua quidem calida nociua eſt eis. ſ. uel actu patientibus doloꝛes iunctuꝛarum uel patis ad eos ꝛ diſpōit ꝛ adducit ratiōnem dicti ſui quoniā humectat iuncturas ꝛ ex cō ſequenti relaxāt debilitāturqz ꝛ habiles reddunt ad recipiendas ſupfluitates. Et ſic innuit iſtam ꝟcluſionē qō in talibus diſpoſitis uel actu ſic patientibus non debet fieri lotio uel embrocatio pedum cum aqua calida ꝟcluſio declaratur qz nocet eis per modū dictum ꝑp can. d. A. quoniā humectat. ꝛc. Nota cum. d. A. loquit̄ hic de aqua calida intelligit de aqua ſimplici calida ꝛ non de calida in uirtute quoniā de ea ſupra poſuit can. qō nocet in pricipio per hoc qō materiaſ attrahit eſt igitur ſermo de aqua ſimplici calida ēt quoniam ut infra uidebitur in cap. cautelle a doloribus iuncturarum ipe ibidez laudat aquas termarum quoniā ꝟfortant ut ibi declarabitur. ꝛ ſi ſint actu calide ēt aqua ſalis laudatur ad eandem intentionem aqua ēt frigida in loco allegato laudatur qō qño adminiſtrare debeat ibidem uidebitur ſed aqua calida ſimpleꝛ. i. fortis cōis non laudatur ymo hanc hic uituperat ꝑp cauſā dictam quoniā humectat propter caliditatē enī fit eius facilis penetratio ꝛ poſtea per formalem ꝛ uirtualem humiditatem relaxat ꝛ ſic debilitat ꝛ ex conſequenti nocet lege lram clara eſt.

Et oximel Jam ipſe ponit can. circa applicationem oximelis etiā ſumptionem eius per inferius ꝛ breuitez dixit.

Et oximel propterz ſuam accetoſitatem non ē magni iuuamenti. Nota qō. d. A. uidens quodā modo ſententias uarias auctoꝛum circa exhibitionem oximelis in huiuſmodi morbis neqz ad alteram partium poſſit affeꝛi argu. multum euidens ipſe non uolens abſolute laudare eius exhibitionez neqz negare uſus eſt miſtice hoc modo dicendi quod oximel propter eius acetoſitatem non eſt multi iuuamenti non dixit qō fit nocumēti ſed qō non eſt multi iuuamenti ꝛ ex hoc uidetur innuere qō non debemus in hiſ paſſionibus multum eo uti ex quo reperiuntur alie medicine in cāu magis apte proficere. Nam tertio regis acutoꝛum texti ꝟmenti. 34. ibidem dixit ypo. qō debilitat uirtutem articuloꝛum. i. iuncturarum etiam. H. primi regis acutoꝛum ꝟmento 28. uiuperat acetum ꝛ ſecamabim in membris neruoſis nā cū nerui ſint natura frigidiz ſicci multū abaceto frigido patiūt̄ M. vo i ātifodario dif. vi. i ſermone de ſecamabim puro dixit q̄ ex tali permixtiōe aque acceti ꝛ melis maxime ex melle ꝛ aceto acquiritur cōſequutio iuuamentoꝛum multoꝝ qui ſunt in coꝛpoꝛe toto ꝛ ad materias que ſunt in iuncturis ꝓpie quoniā reſoluit eas ꝛc.

Itaqz ꝓpter has ꝟtradictiones dixit q̄ non eſt magni iuuamenti non negauit iuuamentum aptum ab eo ꝓuenire ſed dicit propter acetum non eſt magni iuuamenti qz. H. non admittit oximel in dictis paſſionibus propter acetum. ꝛ Me ſue dixit q̄ in dicta comixtione aquiritur virtus reſolutionis que non eſt in altero tantum ita qō etiaz Meſue conſiderando acetuz tamen nō laudaret in hiſ paſſionibus ſed ꝟſiderata comixtione laudat Aui. igitur caute procedens dixit q̄ tacite q̄ eſt iuuamentum ſed non eſt magni iuuamenti ꝓpter acetuz quaſi innuat qō ad alias medicinas eſt declinandum que ſunt efficatioꝛis iuuamenti qz in ſuma quid dicendum eſt. Ego in ſuma dicerem qō in materia calida non conueniat neqz etiam ſirupus acetoſus de ſucharo quoniā ꝓpter acetuz ex qualitate nocet neruis neqz ibi eſt aliqua ſubtiliant̄ neceſſitas. In materia etiam frigida in ꝓncipio ꝛ augumento non cōuenit cum materia fluit quoniam preparat ad fluxum materiaz ſubtiliando. ꝛ uias dillatando etiam nocet qualitate aceti ꝛ iſtuz canoñ poſuit Jo. de ſancto amañ ſuper antidotario. N. qō in reumate ꝛ defluxu non debemus audere ſupra oximel ꝓpter iſtam cauſam. Si tamen materia fluxa. eſſet multum groſſa ꝛ in coꝛpoꝛe ſolidaruz muſculoꝛum. ꝛ neruoꝛum ꝛ non macilēto ꝛ raro tunc ad incidendum ꝛ ꝓo parte ad reſoluendum darem ego in ſirupo etiaz ſi extra ponatur partem oximelis maxime pauce comeſtionis quoniaz in iſto caſu ſperarem multo minus

tunamentum q̄ nocumentum ⁊ ad iſtum intelle
ctum laudauit Roſarius oximel ſquilitici licet
aceto noceat hanc etiam ſniaz ſequut⁹ eſt Hiber
tus lege iſam iſtam nota bene.

Et ſemina ⁊c Jaz vltimo circa hanc
ptem ipſe ponit vnum
canonē ut ēt incurzat indoctis medicis qui in do
loribus iuncturarū ⁊ per interius ⁊ localiter exi
bent medicinas fortis caliditatis ⁊ exicationis p̄
cipue in cā frigida non intelligendo qō dicte me
dicine uehementer calide aliqñ ſtante repletione
elliquant materias ex ñti fluunt ad iuncturas ⁊
aliqñ adurunt. Jdem dico ſi ſupra locum dolē
tem ponantur quoniā reſoluēdo ſubtile ſepe fue
rit cā petrificandi materiā. Jdeo ut occurat
huic opationi irregulari dixit ponendo circa hoc
can. Et ſemina fortia ſicut ſemen feniculi ⁊ ſup
ple alie medicie multū calide ⁊ ficee ſepe adurūt
ſuperfluitatem. i. materiā ſuperfluam uel nociuā
⁊ conuertunt eam in lapideitatē. Et in iſtum errozē
cognoui unum noiatum medicum famoſum qñ
hoc nro tpre petrificauit pedes unius p̄ſtantiſſi
mi doc. dñi Latonis ut ipe mihi retulit in bina ut
trina applicatione cuiuſdam medicaminis local'

Et notate qō ſi aliquādo uſus horum per inte
rius ad prouocatōm urine ſit ꝺueniens non tamē
niſi in certis caſibus ut infra loco proprio uide
bitur. Sed de localibus ſemper uerenda eſt triſto
rum exicātium applicatio niſi ſepe ſuccedat hu
mectatio ut infra uidebitur lege iſam q̄ clara ē.

Cunqz completur matu:

Jſta eſt ſcōa pars principalis ſcē partis prin
cipalis que ſic ꝺtinuatur ad p̄cedentem quoniam
primo ipe poſuit can. attendendos in euacuaᷣ ſi
fienda ſit an ne ſumpta indicatione a materia nō
digeſta ſcōo principli ponit canones attendēdos
in euacuatione materie cum iam facta eſt dige
ſtio ⁊ duo facit principaliter quoniā primo ipſe
exemplificat cum quibus debet fieri euacuatio
facta digeſtione ſcōo ponit can. circa exibitionez
barz medicinarū ſcōa ibi. Et caue ne ī potu ⁊c.
de prima pte dixit. Cunqz ꝓpletur maturatio. ſ.
uerſus ſtatum uel ſupple eſt ꝓpleta in ſtatu tunc
euacua cum his que ſunt ſicut hermodatili ⁊ bdi
zidē ⁊ pill'e eorum ⁊ intende cum facilitate ad
dit. Et incipe iterum ſupple embrocando etiaz
epitima cum eis que ſunt ſicut herba que naſcit'
in fluuijs. Nota primo in can. maxime laudari
ab oibus in euacuaᷣ materie ſlatice hermodati
los albos ⁊ electos quoniā rubeus uel niger ſunt
uehementis malitie educunt enim eleeti ſl'a pre
cipue groſſum a iuncturis ut dixit Me. cap. pro
prio. Et ita ꝺueniunt in doloribus iuncturaz
⁊ euacuando materiā exiſtentē ibidem ⁊ confor
tando ⁊ reſoluendo exterius applicata qō. d. A.
fo can. cap. proprio dixit de eis. Qz ſunt cōue
niens triacha omnibus doloribus iuncturarum
⁊c. uerum eſt tamen qō de ſe nocent ſtomaco ut
omnes ſcribunt q̄ propter ſuperfluum accidenta
lem humiditatem eorum inducunt nauſeaz ſto
maci ⁊ ſunt tarde ſolutionis ⁊ ſic permanent ma
terie atracte ad ſtomacum longo tempore in eo
generāt in ſtomaco uentoſitatem propter ipſorū
caliditatem niſi retificentur retificantur autem
cum cimino 33. ⁊ pipere ut cap'is proprija ⁊ capi
tulo ſequenti expreſſe. Cum ergo. d. A. dixit qō
oportet euacuare cum eis que ſunt ſicut hermo
datili intellexit ſi electi fuerint ⁊ ſecundum artez
retificati. Et ideo quoniam ad ratificationem
quedam adduntur ⁊ per illorum additionem ⁊ ſi
fiant citius ſoluentes q̄ tamen minor eorum do
ſis per ſe ē aurus primus ut Meſue ſi igitur alia
debent addi correctiua eorum fiet magna quan
titas pulueris exibenda ad ſolutionem pro una ui
ce ⁊ ſic iſirmos rediazet nimis. vnde propter iſtā
cauſam auctores conſtruxerūt pillas de hermo
datilis in quibus preter hermodatilos qui ſūt baſ
is pill'arum ipſi addunt alia ſolutiua reſpiciētia
ſl'a ⁊ colleram plus ⁊ minus ſecundum diuerſas
intentiones deſcriptionem ut ad debite ſoluēdā
parua ſufficiat quantitas ne tedium infirmis af
feratur. Jdeo dixit. d. A. ⁊ pillule eorum. ſ. her
modatilorum. ſ. debent exiberi que diuerſifican
tur. Jdeo dixit. d. A. in ſoluendo quoniaz que
dam ex eis plus ſoluunt flegma ut pillule de her
modatilis maiores ⁊ quedam plus colleram. ut
minores ⁊ quedam quodam modo equaliter utrā
q̄ materiam ut pill'e deſcripē propria Meſue ſe
cundum quod in eis diuerſa adduntur ſolutiua
magis uinum humorem q̄ alium reſpicientia ⁊
ſic fiunt acutiores uade in ſatis pauca doſi cum
correctiuis ſimul electorum hermodatilerum fa
ciunt completam ⁊ ſatis rectam ſolutionem. No
ta ſuper illo uerbo benzidem poſi q̄ in multis ſi
nonimis non reperieram quid eſſet tandem in ſi
nonimis Rafis reperiri q eſt teſticulus vulpis eſt
autem teſticulus vulpis ſaterion ſecundum Sy
monē ianuenſem de teſticulo vulpis ⁊ canis fa
ciunt capitula Serapio ⁊ Auic. ⁊ venter eorum
ponit quod aliqualiter ſoluat verum eſt tamen
forte appropriate confortat iuncturas membra
neruoſa ⁊ ſi de eo non fecerint auctores in hoc
ſpecialem mentionem quia tamen multam uide
tur habere conueniēciam cum hermodatilis in
multum nutriendo ⁊ in prouocatione libidinis
etiam in qualitatibus manifeſtis forte quod ēt q̄
conuenit in iſta proprietate cōfortandi unde q̄
per manifeſtam qualitatem non apparet quomo
do debeat curare ſpaſmum qui in poſterioribus
cerebri vt dixit. d. Aui. ⁊ Serapio qui conueniūt
in hoc qō confert ſpaſmo ⁊ tetano qui fiunt in po
ſterioribus cerebri vel dorſi inde Auerois quinto
coll'et ca. de ſatarion uolens ipſe ponere hoc de
intentione propria q̄ nō vidit ī hoc rēnē manife
ſtam ſed ſi fit. fit p occultā ⁊ ſi non reperitur ab

auctoꝛibus dictū qđ a ꝓpꝛietate ꝺfoꝛtet iuncturas vel membꝛa neꝛuoſa neqꝫ ꝙ ſolnat adduxit in hoc teſtimoniū ducū antiquoꝝ elmeſaic ⁊ el moſalic qui iuꝛauerunt in eoꝝ animab⁹ ꝙ curat ſpaſmum poſtreme paꝛē quando bibit cū vino nigro ſtipico iucus ei⁹ diſtempatus ꝺcludo igit ꝙ a ꝓpꝛietate debet mēbꝛa neꝛuoſa iuuare per occultā ꝓpꝛietatē ſi ergo cū hmodatilis addeꝛe tur ſoluentibus addendo in confoꝛtatōe iuncturaꝝ nō incōueniret alicubi tū repi hīzeidem dixit Symon ſm iudeum qđ eſt biſtoꝛta ⁊ in gloſulis Almanſoꝛis qđ eſt ſpēs Satarioñ de būzidem facit ꝓpꝛiū ca. Serapio ⁊ appellat de Sallamone ⁊ credo hoc ſit ꝓpꝛiū eius vocabulū ⁊ ibi dixit qđ valet ſicut hmodatili in ꝺoloꝛe iūcturaꝝ ⁊c. Addit tū ⁊ intende cum facilitate. i. in his ſoluēt⁹ appꝛopꝛiatis que foꝛtioꝛa poſſunt exhiberi iam digeſta materia qꝫ ante vt ſupꝛa fuit dictū oꝛ tamē intendere cum facilitate ita qđ non nimis ſoluas neqꝫ nimis laboꝛioſe interponit ꝺſequenter continuando certū aliū cēn dicens.

Et incipe iterum Nota ex ꝫ textu d. A. vult nobis inuere vnam optimam cautellā in ope. ſ. qđ quā do eſt euacuatum de materia cōiuncta cū medicinis ſatis foꝛtibus quod debem⁹ ſupꝛa mēbꝛa ꝺolentia facere embꝛocationes ⁊ epitimata cū aliq bus molificantibus ⁊ aliqualiter ſubtiliañ. Ideꝫ eſt intelligendū de vnctionibus ⁊c. ⁊ rō eſt quoniam in talibus moꝛbis vpluriꝫ pendentibus a materia ſatis groſſa veriſimile eſt ne materia tota poſſit vna vice erradicari ex ꝺſequenti cum per ſolutionem ⁊ euacuationem in materia fiat pri⁹ euacuatio partis ſubtilis ⁊ magis digeſta remanente pte magis groſſa tanꝫ minus apta euacuari vt ꝺſequenter ipſa poſſit ꝺueniēter euacuari ⁊ non lapideatur quod eſt unū de maioꝛib⁹ nocumentis que euenire ſolent in talib⁹ moꝛbis. Jō ipſe laudat fieri poſt euacuationē fomentatiōes ⁊ epitimata ſup materia que remanſit ad finem dictum ⁊ nota qđ dixit. Et incipe iteruꝫ ⁊c. quaſi inuat ꝙ ante etiaꝫ qualibet euacuationē laboꝛioſe fiendam cum appꝛopꝛiatis foꝛtibus debemus ēt habilitaꝛ māꝫ ad euacuationē i dcis embꝛocis ⁊ epitimatib⁹ ⁊ nō ſolū facta euacuaꝛ. Jō ad ꝫ demōſtrādū ipſe ſupꝛa anteqꝫ cañ ponꝛet in euacuatōe materie digeſte: neqꝫ exēplificaꝛet cū qb⁹ eſſent dicte euacuatōes fiēde ipe ꝓꝺinauit cañ. reſpicieñ ēbꝛocatiōes ⁊ epitiata ad iſtmādū iſta ꝺebere vt in pluꝛ in iſtis caſibus ꝓcedere. Jdeo iſtō ꝺmemoꝛās dixit poſt dictā euacuationē iterū incipe ⁊ epitima ⁊c. ſicut ſupple feciſti ante iſtaꝫ euacuationē quoniā ſicut illa epitiata ꝺueniebāt ad illā euacuationē factā: ita ad futuꝛā: ꝺe materia q remāſit iſta etiā ꝓparēt: ⁊ exēplificādo cuꝫ quib⁹ ꝺebeat fieri dixit fiat cū eis q ſunt ſicut herba q naſcit in fluuijs ⁊ ſilia Nota ꝙ iſta herba vt dixit lra Girardi exterioꝝ vocaꝫ occa. Eſt āt occa ꝺixit Raſis i ſinonimis eſt aꝛboꝛ. ſ. pua q in locis paludib⁹ naſcit: ⁊ in occalib⁹: vbi. i. occe vt multū comoꝛāt. Eſt qđam herba ꝙticipās calidi tate ⁊ hūiditate ad intētionē nraꝫ ⁊ hui⁹ iuuatiui eēt camōilla fenugrecū altea ⁊ ſīlia: lege lr̄aꝫ ſic.

Cunqꝫ completur Scilicet in fine augmē ti: vel ſupple eſt cōpleta vt in ſtatu: tunc euacua cū hijs q ſūt ſicut hermodatili: q electiue educūt materiā groſſaꝫ ꝺe iuncturis: ⁊ talis mā ē ī qua expectaꝫ digeſtio: ⁊ bēzideꝫ. i. teſticulus vulpis vel ſatirion: q ꝓpꝛietate reſpicit mēbꝛa neꝛuoſa ut eſt dictū: ⁊ pilule hoꝛā. ſ. hermodatiloꝝ ſunt ſ. quas ad hāc ſolutionē ꝺuenientē facieñ debem⁹ exhibere: ⁊ nō hermodatiles ſolū: neqꝫ etiā cum coꝛꝛectiuis ſuis rātū: qꝛ eſſet quātitas nimia ut dictū eſt. Et itēde cū facilitate. ſ. fic euacuādo ⁊c. Et incipe iterū ⁊ epitima. ſ. uel ēbꝛoca facta purgatione ad ꝓparādū māꝫ q remāſit: ſicut etiā feciſti ante ꝓdictā purgationē. ſ. faciēdo epitia ⁊ embꝛoca: cū hijs q ſunt ſicut herbaq naſcit i fluuijs .i. occba ⁊ ſimilia que calefaciant aliqualiter ⁊ humectent ⁊c.

Et caue ne in potu des Nunc ſecūdo ipſe ponit cañ attendeñ in euacuatione quādo. ſ. eſt facta digeſtio in materia. Et dicit textus ⁊ ſic iacere cōmuniter reperitur ſed ē difficilis multum. Et caue ne in potu des in primis hoc eſt facta digeſtione niſi medicinam debilem quoniam ipſa mouet materiam. ſ. per coꝛpus ⁊ nō facit curꝛere aliquid. i. non facit euacuare aliquid de quo ſit curanduꝫ qꝛ. ſ. debiliter euacuat ymo foꝛtaſſe ſubtiliat materias ꝺgellatas alias. ſ. que nō actu cānt nocumentū ⁊ facit eas curꝛere ad membꝛū ſ. ꝓpter eas eſſe ſubtiliatas ⁊c. Notate ego non uidi iſtum textum ab aliquo expoſitum ſicut neqꝫ aliquē alium huius fen'. Et re uera niſi ego imitem verba textus ita vt attꝛibatur eꝛꝛoꝛ ſcriptoꝛi neſcirem bene verificare textuꝫ tamen ego afferam vnum ſenſum cuꝫ quo poſſet ſtare text⁹ vt iacet ſed non videtur bene textui conformis.

Notando ꝙ ꝺupliciter aliqua medicina ꝺicit debilis vno modo quia leuis vt lenitiua uel etiaꝫ exſoluens ſed debilis in gradu exſoluentiuꝫ vt mirabolani vel ſucus roꝝ. Alio modo ꝺicitur medicina debilis qꝛ ⁊ ſi ſit de ſpē foꝛtis exſoluētiū tū ꝓpter eius paꝛuitatem in ꝺoſi eſt debilis in ſoluendo vt agaricus vel ſcamonea in paꝛua ꝺoſi ⁊ ſic ꝺupliciter ꝺicitur aliqua medicina debilis igitur oppoſito modo poteſt ꝺupliciꝫ ꝺici aliqua medicina foꝛtis vt patet ſecundum hoc poteſt legi ſic littera ſicut etiam ſupꝛa legebat⁹ quodaꝫ modo illa pꝛte ⁊incipe a re foꝛti. Et caue ne des in potu in primis medicinam niſi debilem ſecundo modo quoniam ipſa ſcilicet que eſt debilis primo modo quia lenitiua vel modice exſoluens

Digitized by Google

mouet materiam. ſ. propriam ⁊ non educit .ſ. eaꝫ ⁊ non facit currere ſcilicet euacuando extra aliquid de quo ſit curandum qz ſi aliqd educit non ē de materia ppria ſed de materieb⁹ cōib⁹ ⁊ ſic ſi ē aliqd de quo ſit curanduꝫ ⁊c. Alio mō ꝑt uerificari text⁹ ut. ly. ne ſit corrupta dictio ſꝫ debeat iacere ut ⁊ iſto modo iacebit lr̄a. Et caue. i. mentiḇ̄ teneas ut in potu des in primis. ſ. cum intendimus euacuare materiā digeſtā oēm medicinā niſi debilem qz quocūqꝫ mō fuerit ipſa mouet materiaꝫ ēt ſi debilis ⁊ nō facit currere. ſ. euacuari aliqd de quo ſit curandū qz ſi eſt debilis ſo mō qz. ſ. daremus in corpore mediocri ſolū tres pillas de bmodatilis qz media. ʒ. tm̄ vt ſepe fit mouet materiam ppriā ⁊ ſi aliqd educit de ppria materia non educit aliquid de quo ſit curāduꝫ qz modicū educit ⁊ illud parū ꝓficit ſed ꝑ alias ptē vel aliū modū magis nocet ꝑ hoc qō ſubtiliat alias materias cōgellatas que ſepe reperiūtur in corpoꝛib⁹ ſic patiētibus q̄ tm̄ nō actu cānt doloꝛē ſꝫ ſubtiliāte currūt ad membꝛum leſum. Jō illa nocet quo cūqꝫ mō fuerit debilis ut ꝓꝫ uult igitur qō ſtante mā digeſta nullo mō dabis medicinā debilē ꝓp̄ nocumentū dictū ſꝫ cū erat materia indigeſta in ꝓncipio forte ymo ut multū ꝟueniebat medicina debilis ſo mō ut. ſ. declarabatur. Alio mō ꝑt ēt legi lr̄a ⁊ in idē tendit ita ut ly niſi ſit lr̄a corrupta ⁊ debeat dicere uti ⁊ hoc ſepe euenit erroꝛe ſcriptorū q repientes iſtā dictionē uti ſcriptā ꝑ ucum puncto ſupi⁹. ſ. B mō uti exiſtimāt q ly u ſit unuꝫ n ⁊ punctū ſupius ſit. i. ⁊ tūc faciunt ſic niſi ⁊ ē niſi ⁊ iſtū ppri⁹ credo fuiſſe erroꝛē text⁹ ⁊ difficultatē ei⁹ ⁊ hoc mō ſic debebit legi. Et caue ne ipotu des medicinā uti debilē qm̄ ipſa. ſ. debilis mouet ⁊c. expone totū ita ut in ꝓximo intellectu ſtatim dato. Et re uera iſta dꝫ eē ſnīa text⁹ nr̄i q appellaſ difficilis ⁊ ē ſi ſic iaceat. Sꝫ tu dices nō ne dando medicinā debilē ſo mō ēt in ꝓncipio ſequunt nocumēta hic poſita qz nō euacuaſ aliqd de quo ſit curandū ⁊ ſubtiliaſ aliꝫ humoꝛes ⁊c. dicendū ꝺcedendo q illa euacuatio ē aliqua liter irregularis tm̄ multo meli⁹ eſt eam facere q̄ non facere ꝓp̄ plenitudinē in ꝓncipio coniunctā vnde exonerata ꝑ ꝑte natura ꝺſequenter fortioꝛ reddit. ſ. reſiduum cū hoc ēt dico q tunc nō poſſimus tute euacuare cum medicina abſolute foꝛti ⁊ ſi cum exhiberem⁹ volendo erradicā. magnū ymo forte maximuꝫ ſequereſ nocumētuꝫ ꝓp̄ materiam non eſſe digeſtā neqꝫ paratā euacuationi ⁊ ſic multa ſequerenſ nocumēta que nō ſequūſ ſtante materia digeſta. Dico tertio q ēt ꝺexhibita medicina foꝛti debili in ꝓncipio nō ſequiſ tm̄ nocumentū q̄tum ſequereſ ſi exhiberet⁹ i ſtatu materia digeſta qz non ſic eſt materia groſſa apta ꝑ medicinā debilē ſubtiliari in ꝓncipio moꝛbi ⁊ fluere ad membꝛum ſicut ē cū ē materia digeſta ⁊ ſic in ſtatu debem⁹ euacuare cum medicina foꝛti ⁊ non debili ſicut in ꝓncipio qz maiꝰ ex ea ſequitur inuamentū in ſtatu q̄ in ꝓncipio ymo in ꝓncipio ſequituꝫ notabile nocumentum etiaꝫ per medicinam debilem ſecundo modo probabiliter minus ſequitur nocumentum q̄ ꝑ eandeꝫ in ſtatu ſi conſideras. b

Et triacha iterum Jn iſta vltia ꝑte huiꝰ ꝓtis ipſe ponit exēplariē vnū ꝓuocatiuū ꝺpoſitū cōueniēs in caſu qn̄ eis utendū eſt: ⁊ maxime poſt medicinā ſolutiuā de recenti exhibitā. Dixit igit. Et triacha iterā. Jn frigidis ꝺferet ⁊ ꝓp̄rie poſt euacuationē: ipſa mūdificat reliquas materieꝫ cum facilitate ⁊ reſoluit eas: ⁊ ꝺfortat oia mēbꝛa. Nota bene textū qr utilr̄ ſeruit ⁊ in aliis locis. Nota q. d. A. ſignanē dixit: q i frigidis. ſ. ꝺplexiōib⁹ ⁊ mēbꝛis. ſ. frigidis ꝺfert: quoniā uidet innuere: q in ꝺplexiōe calida: ⁊ cā calida ipſi⁹ applicatio eſt aliqualr̄ uerēda. Nō tm̄ ꝑ caliditatē eſt apta magis nocere: q̄ multe aliarū medicinaꝝ calidaruꝫ: quoniā ut dixit idē. d. A. in de uirib⁹ cordis. Exꝑimētū oſtēdit nobis ut triachā ⁊ mitredatuꝫ min⁹ notabiliē calefacere corpoꝛa nr̄a q̄ diacimenuꝫ ⁊c. Jmo ēt uoluit. d. A. ſ. can̄. cap. ꝓp̄rio: q ꝑ hoc: q ſuas opatiōes nō efficit niſi ꝑ ꝓp̄rietatē foꝛme ipſi⁹. Unde ꝺfortat ſpiritū ⁊ caloꝛē nāle⁊ vel inatū inde iuuaſ nā ipſi⁹. i. aīa. ſ. recipien. ſup ꝺrietatē faciētia calida ⁊ frigida: ⁊ ſic vr̄ innuere: etiā q i mēbꝛis. ⁊ ꝺplexiōib⁹ calidis ipſi⁹ exhibitio ſit cōueniēs. Cōciliatoꝛ tm̄ in differentia. 142. vr̄ ſentire q uſus triace eſt ſuſpect⁹ niſi in timoꝛe veneni: vel cū timeſ ſupflu⁹ fluxus ⁊ effrenitans aſtupefacien. ſꝫ tunc illa debet eſſe receꝑ ⁊c. ⁊ ſun damatū ei⁹ vr̄ eſſe: quoniā ꝑ ſua ſimplicia multū foꝛtia in corpoꝛib⁹: nimis grandē facit imutatōeꝫ ⁊ maxie in caliditate: qz dicit q debilitat virtuteꝫ ⁊ ſpiritū reſoluit ⁊c. Et q ad calefacieñ alie repiunſ materie q̄ illō efficere ꝓſit ſine tali nocumēto ⁊ vr̄ in hoc quodāmō inherere Aueroi. ſ. colſ. in cap. de medicinis triachalib⁹: vel ex eo forte ſum ꝓſit fundamētū qui dixit. Q iſte medicine nō curāt niſi recipiātur cū eſt in coꝛpoꝛe venenoſa diſpoſitio facta a veneno. Tūc eniꝫ dat coꝛpoꝛi vnā virtutē ⁊c. Et addit: qn̄ eas comedit homo ſanus i. nō ꝓticipās venenoſitate. ſ. ſicut venenū excepē granis citri ⁊ ſimilib⁹. Quid ſit de hac ꝺdictōe qz alias feci de hoc queſtionē: ſꝫ inquātum nō eſt ꝓ̄tis ꝓpoſiti intactā relinquā: cū etiā tacite. d. A. iſtā difficultatē dubiā relinquat ⁊ miſtice multuꝫ locutus eſt. Noluit ipſe dicere: q in calida noceat vel iuuet q aliq dicūt exꝑieſſe q in calida nocet ⁊ eſt cōis ſentētia: ⁊ aliqui dicūt q tempate exhibita: etiā in calida iuuat ſpiritū: ⁊ caloꝛē inatum cōfoꝛtando. Noluit etiā dicere q ſimpliciter in frigida ꝟeniat: quoniaꝫ in hoc aduerſaret Aueroi vt dictū eſt. Sꝫ addidit ⁊ ꝓp̄rie poſt euacuationē ſupple factā cum farmaco. ſ. laboꝛioſo q aliqualiter ꝓticipat venenoſitate: ⁊ tūc nō eſt dubiū qō cōuenit. Jdcirco dicit: ⁊ legite litterā: qz iaꝫ eſt clara Et triacha etiam. ſ. fermentata: in frigidis complexionibus. ſ. ⁊ materiebus conferet. ſ. ꝓꝺ diuretico conuenienti: ⁊ ꝓp̄rie poſt euacuationem poſuit iſtā ꝓticulā ꝑ cām dictā ñ q vellit nos cau

tos hic reddere ꝙ diuretica ꝺpetent. añ euacuationē qñ ex ordine textus supioris istud inuebat cū dixit deinde ꝛc. sz signanter posuit hoc ad euitandū ꝺdictionē Auerois ꝛ eū sequentiū q nolle bant eā ꝺuenire nisi i dispositōe aliqualr veneno sa ymo dixit ꝛ ꝓprie ꝑ euacuationē factā. s. cum farmaco venenositate participāte qñ tūc non est dubiū q in mā frigida ꝺferat ꝛ ita ē cōis mos practicantiū de cā calida nō facit mētionē vt illud in dubio relinquat cōis tñ sntia est qō in cā calida ꝛ puero ꝛ iuuene ꝛ tpe calido nō ꝺueniat sz sūt verba eiusdē i de viribꝰ cordis. Addit postea declarāns vtilitates eius i mā frigida ꝛc. Ipsa. n. s. triacha dicto mō exhibita mōdificat reliquas māerū cū facilitate. s. educendo q vias vrine ꝛ resoluit eas ꝛ ꝺfortat omnia mēbra. s. cum sua ꝓprietate ꝛc.

Repercussio autē In hac ꝑa ꝓte principali post q̄ ipse posuit cañ circa exhibitionē materiaruꝫ ꝑ interi⁹ exhibendarū. Jam ipse ponit cañ medicinaruꝫ ꝑ exteri⁹ applicandarū ꝛ ꝓio ibe ponit cañ circa exhibitionē medicinarū nō facta euacuat. ſo circa exhibitionē earū in declinatiōe. ꝑa ibi. In fine vero eius ꝛc. ꝓia adhuc in duas quoniā ꝓio ipse ponit ordinē exhibendarū in principio cū mā ē pluria ꝑa ibi. Et cū materia nō est plurima ꝛc. ꝛ ꝓio ponit regulā ſo aducit rōnem eius ſcōa ibi Illud. n. de ꝓia igit ꝓte dicit. Repcusio autē materie a mēbro. s. iuncturali nō oꝛ vt fiat materia existēs fortis effusionis plurime resumptōis. Illud. n. est rō dicti. s. repcutere cū ꝺditōib⁹ dcis facit duas res malas quaruꝫ vna est ꝙ facit materiam inobedientē ꝛ est ꝺziuꝫ. i. talr repcutere ē ꝺziuꝫ motui ei⁹. s. materie qr̄ accidit dolor magn⁹. Et ponens mōm corrigendi errorez dixit. Et cum accidit huiusmodi. s. dolor magn⁹ pp repcutere. Tunc cessa a repercussiuis ꝛ occupare cuꝫ leuificātib⁹. i. in applicatione leuificantium. Et ſcōa. s. res mala q̄ ſequr est quoniā fortasse supple ꝑ talē repcussionē ꝺuertet. s. materia ad mēbra principalia qr̄ accidit timor. s. de morte ꝓpter talem ꝺuersionem factā materie ad principalia quoniā cābunt fortia ꝛ timorosa accidentia ꝛc.

Pro intellectu parē est notandū ꝙ ex hoc statu voluit. d. A. inducere timorez medico in applicatione repercussiuorum in principio doloruꝫ iuncturaruꝫ quoniā sepe medici adulatores vt blandiant egris ꝛ ipsis obtemperent a principio cum dolor manifestat in iuncturis ēt i ꝺfuetis patidolorem occurrunt ad remitendum dolorē ꝛ ad ꝓhibendum ne lesio fit in iuncturis quoniā multi sūt q̄ solicitāt medicos qō oio faciāt qō non amplius incurrant tales dolores iuncturaruꝫ ꝛ maxime si iuuenes fuerint apparet. n. multis eoꝝ qō ad ignorantiā fit eoꝝ quoniā videntur dicte passiones sibi ꝓprie accidere debere vt dicūt ꝛc. ꝛ sic ignorantiā magis timentes q̄ ꝺnuꝫ multuꝫ solicitant medicos ꝛc. vnō medici adulatores ꝛ ad modica respicientes occurrunt ad remissionē doloris ꝛ ad repercussionez materie cuꝫ repercussiuis. Jn his igitur ꝺat cañ ꝺ istos dicens ꝙ repercussio nō fiat materia existente fortis effusionis ꝛ plurie resumptionis. i. cū materia est in magno fluxu ad membrum itaq; si pur aliqualr resistatur fluxui ita vt uideat minui a prima repercussione. Jterato redeat fluxus ꝛ maioꝛ q̄ ꝓius ꝛ iste reditus materie ꝺatur intelligi per hoc qō dixit. Et plurime resumptiōis metaforice quoniā sicut corpora dematrata vel alr miorata vl extenuata cū reintegrātur vel impinguantur dicuntur resumi igitur ista apostemata iuncturarū prius tumescentia postea per repercussiua minorata ꝛ extenuata si iterato ingrossentur ꝛ notabilr talia apostemata dicunt fortis effusionis ꝛ plurime resumptionis. hic aūt reditus apostematis vel reingrossatio vel resumptio non fit nisi dominante multa materia in toto. vnde corpus nō recipit vt dicebat. H. tertio regni corpus plenū non recipit ꝛ si pur aliqualr propter frigida repercussiua materia ingrossata ꝛ ad minorez demensiones adducta uideat repercuti ꝛ membrum uideat minorari in apostemate tamē propter habūdantiā materie in toto iterato fluit alia materia ꝛ sic resumitur. Ex hoc ergo errore si cōmittatur sequūtur duo notabilia nocumenta primum est qō talis repercussio facit materiaꝫ in obedientem. s. ad dissolutionez per hoc qō ingrossatur ꝛ impingit eam ad interius secundus quod expandebatur exteri⁹ ꝛ tale ipellere ad interioraē ꝺziuꝫ ei⁹ motui. s. materie q̄ mouebatur exteri⁹ qr̄ accidit dolor magn⁹ ipsa ipressa i virtute repercussiuorū ad itra mēbra neruosa. Jdeo addit corrigēdo errorē medici. Et cū accidit huiusmōi tūc cessa. s. ab aplicatiōe repercussiuoꝝ. Et occupare: cuꝫ leniētib⁹ ad relaxādū mēbrū: ꝛ dilatāduꝫ ne mā: tantā causent extēsionē: ꝛ sic dolor minuet sc̄m nocumēruꝫ ꝙ seqr̄ ꝑ repercussiua in mā fortis effusiōis: ꝛ plurie resumptōis est. quoniā fortasse contuit ad mēbra principalia. s. talis mā cū repcutit ꝛ ꝓhibet effundi ad extrema: ꝛ hoc maxie fit cū nō cessaueris a repcutiēdo etiā cessāte dolore qre accidit timor. s. de morte ꝑ nocumētū quod inferet principalib⁹ mēbris: quoꝝ nocumētū si fiat nōbile vtplurimū est mortale. Et nōte qō dixit Fortasse ꝺuertit: quoniā possibile ē qō materia repcussa solū recipiat i mēbris circūstātib⁹: ꝛ nō trāseat vlq; ad principalia: quoniā nō ē extremoꝝ vt pedū vel manuū ad principalia manifesta directio vnde nō tant⁹ est timor in aplicatiōe repercussiuorū i iuncturis quāt⁹ essz aplicatōe earūdē in emoroizis: quoniā ipsorū ad principalia est manifesta ꝺrrectio: ꝛ sic si ex eis repcussiua apponātur imediate cōuertit materia ad principalia: ꝛ ꝓpterea in nullo casu i illis cōpetit repcussio: vbi in icturis aliquādo cōpetit: vt cū materia nō est plurima. vt in ꝓte prime futura. Jō dixit fortasse ꝛc. Et istū casuꝫ isto ānο vidi in magnifico. d. Andrea de birago illustrissimi principis Mel'ani aulico suo cū ꝓpe ꝺsiliario prio: q cū essz ānis. 53. ꝛ ias p. xx. annos passus erat piodice podagrā qñ accepit vxorē nobilissimā grecā iuuenē robustā

cuz tamē nunquā eā uidisset uoluit se ꝑparare ut
senex non uideret neqz podagricꝰ z ꝑ mensem uel
duos cuz nō esset actu eger fecit cōtinua repcussi
ua supra pedes dietā tamē subtiliando qz tandem
ipso multū debilitato ꝑ attenuationē diete egre
gata tamen aliquali mā que solebat ad iunctuzaf
fluere cū nō potuit connersa est ad principalia z
subito mortuus est. Notate bene lege lram ꝛc.

Et expedit Dec ē scda ps principalis li
lius pzē que sic ōtinuaf ad
ꝑcedētē qm̄ in ꝑcedenti ipse posuit quosdaz cañ
respicieñ diuersos modos euacuationū sumptos
tā ex pte ordinis ipsarū euacuatōnū iter se vt flo.
soluf z uōit ꝛc. q̄z ex pte medicinarū tm̄ soluen in
fortitudine z debilitate. Jn hac pte principali ipe
ponit cañ spāles atrēn ex pte eiꝰ q oz sumere me
dicinaz soluf z diuidi posset ps in tres ptes fm q
tria principalia dat documēta pē patebūt dixit igi
tur legēdo lram ōtinuā primo circa primū dictuz
tria primū ē. Et expedit ei qui vult sumere medi
cinā vt sumo mane sumat fm ē z tardet cibū. s. sū
pta medicina ē deinde sumat post tres horas ꝛꝛ.
auros panis cū vino z aq̄ pauca dicit for posttsex
horas igrediaf balneū z egrediaf dicit tertio deiñ
cibef cū eo qō ꝺueniēs ē. Pro intellectu gnāli hoz
dictorū ē nōndū primo. Quia ipse idē. d. A. iiij. pri
mi ca. v. posuerit sufficienter cañ attendēdos i eo
q oz sumere medicinā z anteq̄ sumat z postquā
sumpsit medicinā tm̄ ꝑcipue in hoc ca. memoraf
quasdā regulas obseruañi eo q medicinā sumpsit
z hoc signāter facit qm̄ medicine q̄ i isto cañ dīf
z maxime erradicatiue euacuātes de ghus i pre
senti. fen ē sermo vt ps ōtinuādo ad ptē prime ꝑ
cedentē debent esse multū fortes z laboriose tum
vt euacuēt a mēbris longings tū vt cuacuēt ma
terias difficilis euacuatōis qm̄ māe taliū nocumē
toz vtplurimū sunt huiusmodi iō ꝓp fortitudinē
earū medicinarū est maxie occurreñ ad nocumē
ta que ex medicis soluen apta sunt spāliꝰ euenire
ergo posuit circa exhibitionē istarū spāles canoñ
ꝛc. Scdo principaliꝰ attende circa dicta i pria
ptcula prio qf debeat sumere medicinā sumo ma
ne rō clara ē ex hoc qm̄ vt dictū ē tales medicine
sunt laboriose exsoluentes sunt igif multū iflamā
tes iō hora recentioze sūmi oz ēt z fortius quoniā
opationē suā oplent in longo tpe ꝓp cās prie affi
gnatas ne igif nimis tardaref cibus ad expectan
dā opletā operationē farmaci nisi sumo mane su
meref esset necessariū in die tardare multū cibū
spāle hic ergo efficit regulā quoniā non sic i ofbus
alijs medicis ē necessaria sed i bis tantū que i lon
go tpe opationē ꝑficiunt vt in casu nro. Scdo
dixit q tardet cibum. s. ꝑ primū prādiū z vere ci
bale rō clara ē ex quo tales medicie tarde opleī
opationes suas neqz oz talis cibꝰ sumi nisi cōple
ta operatōe farmaci z sic sequif manifeste q ex
pedit cibum tardari rō qz nō oz cibꝰ sumi nisi cō
pleuerit medicina suā opationē bri ꝑ ex bis que
scribunt loco allegato q̄rta primi prio qz cibus p
missꝰ medicine faceret vt medicina cū ipso trahe
ref ad mēbra ꝺo medicina faceret vt cibus ad in
testina descēderet anteq̄ fit digestus ꝛc. Dixit
tertio deinde sumat pꝰ tres horas uiginti aureos
panis cū uino z modica aqua posset aliqs dicere
iste textꝰ vī ōtrari pauloañ dictis qz si pꝰ tres bo
ras oz sumere ꝛc. segtur q nō oz multū tardari z
sic nō fuit ēt expediēs sumo mane sumere medici
nā hic posset dici ꝑ solutōe pr o cum dixit pꝰ tres
horas sumat ꝛc. oz itelli nō pꝰ tres horas imedia
te ab assumpto farmaco sz pꝰ tres horas ab opatō
ne cōpleta farmaci quoniā i illo spacio medio nō
occupata nā a cibo redef ipsa sufficiens ad resol
uēduz reliquas materierū fiq̄ remanserūt i iūctu
ris ꝛc. Jō signāter i isto cāu dixerat z tardet cibū
s. ēt postq̄ medicina suā cōpleuerat opationem z
dans tps tardatōis dixit sumat pꝰ tres horas ꝛc.

Ut alr ꝑt legi vt vellit. d. A. q postq̄ erit sum
pta medicina ꝑ tres horas z iā ꝑ pte opata fuerit
ꝺueniēs erit vt sumat illū modicū panē infussum
in modico vino cū aqua. Nā in talibꝰ corporibus
cū dat medicina erradicatiua multo tpe dicta cor
pora debite recta steterūt cū dieta. mltū tenui ut
infra vī vñ dicta corpora tāc sunt in vtute relaxa
ta z debilitata multū ēt ex dolore. Jō ad ꝓfortan
dā vtutē stomachi z totius vt a vtute coadiuuetur
medicina in expellendo comoꝺ oī hūozes ꝺueniēs
ē tunc aliqualr cū cibo modico vtutē vinificare
z istū cañ bñ posuit. d. A. loco allegato nā cuz po
suisset generalē regulā eū dixit Oportet ne me
dicine potatoz comedat vl bibat donec medicina
suā ꝑficiat opationē ꝛc. exceptauit quosdā casus
iter quos dixit. Si stomacꝰ nō tollerauerit ne co
medat ꝓpterea q a comestiōe vehemēter absti
nuit z famē tollerauit deꝛ ei parū panis ifussi ꝛc.
z ibi inuebaf nō debere i casu dari cibū ꝑ vehe
mentē apetitū ad eū sz ꝑ id q uehemēter absti
nuit vñ vtus supple fit debilitata ꝛc. Jō laudauit
panē infussuz qz nō ifussus a vtute debili difficul
ter transmutaref ꝛc. z hūc sensum credo esse ad
mentē. d. A. hic ītelligens q pꝰ opletā opationez
medicine tardet cibū vt prandiū viuificata vtute
aliqualr ex ꝑcedēti cibo z iste cañ ꝓbatuari vbi
cūq̄ in vtute debili sit necessaria medicina fortis
z hoc aliqualr cohacte fiat impiti tm̄ medici ad
vulterioza nō cōsideraī pstantē medicū sic opan
tē ifamaret ut ē impitorum mos z ego sepe vidi.
Sz tu dices si talis cibꝰ exhibef nō gra prandij sz
tātum gra aliq̄lis cōfortaf nō apget q tanta dēat
exhiberi quātitas panis q̄ ē vigiti aureoz cuz au
rus sit. 3. j. 5. uf q essent. 30. dragme z sic essent ciz
citer q̄tuor. ʒ. panis q sufficeret ꝑ prandio dicaf
ut dixit Bentilis q aureꝰ aliqū sumif ꝑ. 3. i. 5. ali
qñ ꝑ. 3. tm̄ aliqñ ꝑ bzenioꝛi ponderē q̄. 3. z in ppo
sito sumif ꝑ bzenioꝛi ponderē quā. 3. ut tota quāti
tas sit unius. ʒ. cū dimidia uel circiter uel dicaf
leta fronte q ipse uoluit tantā quātif offerri debe
re ꝑ leui refectōez illa erit modica quātif tpe suo

Cum de regiōe sua maiozes multo essent z sint
comestoꝛes quā italicīr ꝑcipue lōbardi ut tuschi
No. ultio ꝓb q dixit z pꝰ. vi. horas ñ ab assūpto

Digitized by Google

farmaco. sed ab ista data refectõe ⁊ sic erũt no uẽ hore ab assũpto farmaco igrediat balneũ ⁊c. s. ante prandium quoniã tales medicine añ cõple taꝫ operationem tardant sepe usqꝫ ad. vij. uel. viij. horas postea aliq̃lr getata nã pñt itraſ balneũ. p balneũ intelligendo uel aquã balnei aliqualiter calidã ad resoluendum reliquas si remanserunt uel aquã frigidam ad remittendũ inflammationẽ in humoribus ⁊ mẽbris inductam uel p balneuꝫ possumus intelligere cassam balnei ⁊ nõ primam neqꝫ tertiã quoniã prima non sufficit ad aliqualẽ resolutionem materie ⁊ tertia minus exicat ⁊ de uirtute dissoluit intrent ergo sam cassam balnei sufficientẽ in proposito quicqd tamẽ sit ⁊ de quo cũqꝫ balneo intelligaſ innit q̃ modico tempore ibidez debet comorari quoniã aqua frigida noce ret mẽbris neruosis ⁊ balneum calidum nimis diſ solueret Ideo addit. Et egrediatur. i. modico tempore cum ingressus fuerit in balneũ egrediaſ ⁊c. Addit vltimo deinde cibeſ cũ eo quod est conueniens. i. aliqualiter quietata natura pº bal neum exhibeatur prãdium cũ cibus sit boni nutri menti ⁊ non tamen iflamabilibus de quibº infra dicetur hic possent multa dici de balneo post me dicinam si ꝺueniat vel non sed quoniã nõ est prin cipalis propositi sed illa difficultas ẽ alibi tangen da ⁊ omnia relinquo. In suma tamen dico oia hic posita debere i opere obseruari primo. s. quod exhibeatur sũmo mane ⁊ supple post eaꝫ dormia tur. scõ post tres horas in casu nostro ab assum pto farmaco quoniaꝫ vtplurimũ ꝺiungitur virtu tis debilitas ⁊ pp subtilem dietã precedentẽ mul to tempore obseruatã anteq̃ talis medicina erra dicatiua exhibeatur ⁊ pp doloreꝫ bonũ est si exhi beatur duo bolli panis infussi in aqua ⁊ vino sit tñ vinũ nigrum ⁊ aqua cocta ad subleuandũ vtu tem ⁊c. postea tardeſ p sex horas partim vt opa tio ꝺpleaſ farmaci partim ẽt vt postea p horam vel circa quietata natura ipsas reliquas humoꝝ resoluat ⁊ si placet potes ꝺponere corpus i balneo ego tñ non facerem neqꝫ est de cõi more practicañ sic facere ẽt quoniã corpora sic dissoluta vsimilr cũ tedio hic intrarẽt tũc balneũ pp pcedentes la bores medicine ad scellã. Jõ si pur eẽt necessariũ balneũ forte ꝺpeteret magis seq̃nti die post medi cinã ⁊ nõ alia die ⁊ ita eũ laudauit ipse q̃rta pri mi loco allegato versus finem ca. lego litteraꝫ ⁊ expedit ⁊c. est tota clara. a

Deinde administra te ipse põit cañ defieñ factis euacuationibus cum solutiuis duo facit quoniã primo ipse ponit vnum canoñ circa hoc generalẽ vt q̃ puocatiua tũc ꝺueniunt Scõ ponit laudes vnius ꝺeterminati puocatiui in casu ualẽris vt triace. ſa ibi. Et triaca ⁊c. Pri ma adhuc in duas q̃ñ primo ponendo vtilitatẽ p uocantiũ in casu specificat i quo doloꝛe precipue ꝺueniat. Scõ ponit exceptionẽ quozũdã corpoꝛ in quibus vsus puocantiuꝫ est suspectus scõa ibi Et de corporibus quidẽ prima adhuc i duas quo niam primo ipse facit qõ dictũ ẽ: secũdo remouet dubitationem quãdaꝫ secunda ibi. verumtñ pluſ habentiũ ⁊c. de prima parte dixit. Deinde admi nistra. s. factis euacuationibus p magna pte erra dicatiuis prouocationem ⁊ adducẽs rõnem dixit Nam puocatio deficat materiã dolozũ iunctura rũ q̃ñ ipa. s. mã est ex superfluitate digestionis que ẽ epaſ ⁊ venarũ. i. ẽ que reſecaſ ex superfluitate di gestionis illozũ mẽbrozũ ⁊ declarans in quo dolo re precipue ꝺueniat dixit ⁊ ppie in podagra cali da est ꝺueniẽda puocantium dixit secũdo remo uendo ꝺubitaſ verũtñ plures hẽntiũ dolozes iun cturarũ frigidos ⁊ compleriões humidas nõ iuuã tur. s. oplete cũ solutione plurima facta. s. ẽt ꝺue niẽter cũ potione ⁊ cristeri ⁊ cũ medicaſ cũ dia retius sanaſ ꝺñr legendo lr̃am ꝺtinuã facit ex ceptionem quozũdã corpozũ in quibus vsus pro cantiũ ẽ suspectus ⁊ dixit: Et de corporibº quidez extenuaſ sunt corpora que non tollerãt solutionẽ ⁊ puocationẽ plurimã ⁊ adducẽs rõnem dixit: ⁊ generaſ ex eis. s. puocãtibus uel p ea in ipsis. s. corporibus extenuatis aduſtio fortis. Conſiderẽ tur ergo omnia illa scilicet ad exhibitionem pro uocantium. Pro intellectu omnium harũ par ticularum est primo notandum vt notat Conci liatoꝛ differentia. ccxxiij. Medicina prouocatiua sumitur ꝺupliciter scilicet cõmunis ⁊ proprie su mendo cõmuniter sic omnis medicina de cuius virtute est educere materias per vias vrine vo catur prouocatiua ⁊ hoc modo alique ꝺicuntur tales que sunt frigide vt aqua ordei semina mel lonum ⁊ reliqua cõmunia frigꝺa quedam sunt temperate vt capilus veñ liquiritia ⁊ huiusmodi alio modo sumitur medicina ꝺiuretica proprie ⁊ sic ipse describit quod diureticum est medicamẽ calidum scilicet ⁊ acutuꝫ sanguis scilicet vel sup ple alterius humoris subtiliatiuuꝫ subtilis a groſ ſo discretiuum ipsiusqꝫ tenuioris in vrine vias eductiuum sicut. s. Apij feniculi ⁊ acoꝛus ⁊ his proprie sumpt̃ est sermo in proposito ⁊ de his in tellexit. Secundo specialius attendendum qõ ex principio textus per hoc quod dixit deinde ⁊c. colligitur quod diuretica non sunt approximan da nisi factis purgationibus sufficiẽ ita ut modi cum tantum de materia remanserit quoniam si ante exhiberentur essent ad nocumentum agitã do materias ⁊ ponẽdo eas in fluxu ad iuncturas sed cum modicum de materia remansit precipue in iuncturis non amplius est talis timoꝛ vt patet sed ex illis aptum est sequi iuuamentum exican do materiam ꝺupliciter vno modo per simplicem alterationem exicando cum tales medicine sint ficce alio modo subtiliando materias que sunt in iuncturis per caliditatem ficcitati coniunctam ⁊ consequenter per easdem vias per quas defluxit materia ad iuncturas eandem materiaꝫ subtilia tam extra corpus per vias vrine educendo ⁊ hoc modo deficat materiam dolozum iuncturarum scilicet actualiter in iuncturis ledentem. Uel aliter vt intelligatuꝫ. s. quod reliqꝫ materierum

que erant in venis sunt que exicant. i. cōsumunt per hoc qō ad vias vrine educunt z declarās qō tales sint ꝺuenienter per illas vias educibiles ꝺicit quoniā. s. ipsa materia in venis existens que ē cā antecedens ꝺoloris iuncturarū z cām ꝺiunctā ꝺseruans est ex supfluitate digestionis que ē epar z venarū z talis. i. supfluitas ē ꝺuenienter p illas vias educibilis vt patet ꝺsideranti decisionem vri ne z yposatis eius z hoc mō exicat materiā. s. me diatam z sic illa remota faciliter vel a nā vel ī vir tute localium medicaminā remouebit mā ꝺiunc ta vterqꝫ intellectus est bonus z si ex vtroqꝫ fiat vnus integer erit cōpletior vt per tales medicias diureticas vtraqꝫ materia educat. s. que acta in iuncturis existit z que in uenis remanserat z quelibet talis est p illas vias educibilis cū quelibet talis sit ex supfluitate digestionis epar z uenarū ꝛc.

Et addit qō ppie in podagra calidi talis diure ticorū exhibitio ē ꝺueniens ratio ē quoniā materia calida subtilis ex ꝫs facilius educibilis est per vias urine ꝫ alia grossa z maxime si sit in iunctu ris ꝫ materia grossa male posset reingredi uenas ut tandem p vias urine educatur ꝛc. Sed hic posset obici ex verbis Azararij qui in cura doloꝝ iuncturarū in generali postquā dixit q medicine prouocantes erradicant doloꝛ ē iuncturaꝝ addidit Et non decet eas accipere nisi eos in quorū corpo ribus multū stā crudum z grossum ꝺtinet. Sed caueant ab eis quicūqꝫ passi sunt hanc passionez ex cā calida. Ecce qō uetat diuretica in cā cali da z tñ. d. A. uisus ē ea magis laudare in cā cali da dicat qm̄ isti textus expresse uidētur adinuicē sibi aduersari q puocatiua ēt post debitas factas euacuationes exhibita magis ꝺuenire in cā cali da ꝫ frigida pōt duplicē habere sensum ꝓio rōe materie vt q magis ꝺueniant in materia calida qz ipsa sit apta magis z ꝺuenientius educi p vias vrine ꝫ alia secundo magis ꝺuenire possumus in telligere non respectu materie tantū sed cū hoc re spectu corporis cui approximari debent qz in eorū approximatione corpus minus nocumentuz incur rat z �sm hunc sensum iussit Azararus q corpora calida vel que passa sunt passionem ex cā calida sunt quibus nō debent applicari talia puocatiua qm̄ sua caliditate adurerēt humores z corpus ve rissimiliter est siccum magis exicarent z hoc intel ligens. ꝺ. A. ꝓpterea q visus erat laudare puoca tia in calida causa dixit in fine textus nostri. Et de corporibus quidez extenuaris sunt corpora i. z de corporibus sunt quedā corpora vt extenua ta vel aliter calida que non tollerant solutionez z prouocationē plurimā z generātuz. i. propterea q ex dictis plurimum soluentibus z prouocantibus fortibus generātur ex his in ipsis adustio sanguis ꝛc. ꝓpter igitur nocumentū q dictis corporibus infertur sunt verita dicta prouocantia in dictis cor poribus. Sed si per magis conuenire intelliga mus medicinam dictis prouocatiuis esse magis obedientem ad euacuationē: sic ꝺico q talis puo cātia ppie uallent in cā calida: quoniā talis subti lis: existens habilius educit p vias strictas: qua les sunt vie urialce: ꝫ materia grossa: z hūc sen sum intellexit. d. A. in prima parte textus: z alius sensum intellexit Azarius qui uetauit in eas q passi sunt hanc passionē ex cā calida. Et idem. d. A. inferre tex. us: z ex his colligitur ex opposito: q puocātia secure exhiberi possunt factis suffici entibus purgatiōib⁹ in corporib⁹ in quib⁹ flegma grossuz cōtinetur: ut. s. habētib⁹ cōplexiones frigi das u. dixit Azarari⁹. Et hoc etiā intellexit. d. A. in illa parte. Uerūtamē ꝛc. Nam cū posuisset q in podagra calida ppie ualent puocantia: po tuisset aliquis dubitare: si in alijs corporibus ha bentib⁹ doloꝛes iuncturaꝝ frigidos z cōplexiones humidas possent ista cōuenire remouēdo dubita tionē: ut dicebat in diuisione littere. dixit. Uerū tamē pluries habentium doloꝛes iuncturaꝝ frigi dos z ꝺpleriōes humidas nō iuuātur. s. nō ꝺplete curant cū solutioe facta potione. i. cuz potione z cristeri. s. apropriatis. Et cū medicātur cū diureti cis sanātur. s. cōplete. Et ex hoc textu toto sic intellecto: colligo ꝓio de mente. d. A. esse: q etiā in calida z frigida factis sufficiētib⁹ purgationib⁹ cū potionib⁹ z cristerijs: nisi corpora recdant ex illis pfecte curata: qō puocantia cōueniūt. Sed ī ipsa causa calida merito materie ꝓpi⁹ cōueniūt ꝫ in frigida: licet corpora frigida uł patiētia moꝛ bos frigidos sine nocumēto uel saltē minoꝛe tolle rant ipsoꝝ exhibitionem ꝫ calida. Et ex conse quēti inferat regula practica: qō ubi ꝺbeamus in cā calida puocare: z in corpore macro debemus exhibere leuioꝛa prouocātia: verbigra: capillum ve. cū liquiritia z cuscbute: z si uolumus aliquid forte appenere. ut verbigra daucū uel spicā secū misceam⁹ aliquod infrigidās prouocatiuū de semi nibus frigidis: etiā hoc lene pp duas cās erit cōue niens in dicto casu: tamen. qz materia est inobe diens eductioni p vias urine: unde cuz leni prouo catiuo educetur. Secūdo qz dictū corpus calidū existens z siccū ex forti prouocatiuo lederet: ubi autē in corpore humido z materia grossa puoca tiua sint exhibēda ꝺbent fortia exhiberi: ut spica daucus amomū bace iuniperi rube tinctorum ꝛc. quoniā expedit in talibus materiā grossam uehe ment subtiliare: ut p illas uias strictas possit adu ci: nec etiā timor in dictis corporib⁹ de adurendo uel exicādo nimis. uerūtamē ne materia subtilis educat z grossa petrificet a quo maxime cauere debem⁹ ut oēs tradūt auctores: ꝺueniēs cū dictis prouocatiuis aliqua humectātia admiscere: si ēt fiat supra locum iuncturarū erit cōueniens. Et notate qō ꝓeter hoc qō corpora cōplexionuz hu midarū nō sic sunt apta ledi ex talibus fortib⁹ diu reticis sicut opposito modo dispositā etiā qz mate ria grossa nō sic est obediēs eductiōi cū soluentis per superius uel cristerijs sicut mā calida. Credo qō plurimū cōueniat aplicare dicta puocatiua in dictis corporibus pinguibus z humidis ꝫ calidis z siccis: z pluries ex eis iuuātur cum talibus prouocatiuis ꝫ opposito mō dispositi: z hoc ītēdebat

cū dixit uerūtamē plures habētiū ꝛc. Quia tamē materia calida facilius educitur uidetur qō magis debeat ita ꝓuenire in ea. Ideirco pp talē dubitatōm dixit i fine textus. Cōsiderētur ergo oia illa. ſ. de inuamētis ꝛ nocumētis ꝛc. Et ex his ſic declarās ꝑz intellectꝰ lre lege eā. deide poſt factas ſufficiētes euacuatōes cum ſolutiuis adminiſtra prouocationem ꝛc. c

Et cuz materia Nunc ipe oñdit quid fiendū ē cū materia nō ē plurima ꝛ ē quodāmō remotio dubitationis q̄ poſſet oriri dixit igitur. Et tū materia non ē pluria aut ē ꝙ reſtaurat. i. cū nō ē materia fortis effuſionis aut ē ꝙ quātitatis ad reſtaurañ. i. ad reditū ꝛ proſequēdū fluxum. Et ſic denotatur qō ē pauca tunc nō ē malū repellere eā in primis cum ē. ſ. in fluxu ꝛ faciens exceptōm regule dixit niſi in fiatica ꝛ adducit rōnē qr̄ i fiatica nō déat fieri repcuſſio addit. Nā repcuſſio i ea retiet materiā in pfundo. i. iuncture qr̄ ſupple expedit. ut nō fiat ꝛ ſi pur debet fieri. fiat paulati debilit. iō dixit aut dimittatur ꝛ occupatio. ſ. medici fit cuz euacuatione. ſ. materie. Nota ꝙ ex prima ꝑte text⁹ prio colligitur ꝙ exīte materia pauca q̄ ſit i fluxu ꝓueniēs ē uel nō malū ſi fiat aliq̄lis repercuſſio. ꝛ rō ē. Nā ſtante modica materia ꝑ repercuſſionē factā in principio fluxus unitur mēbruz ꝛ ꝑtes ei⁹ aliquo mō ꝓfortātur ne recipiant materiā intra iūcturā q̄ cū eſt fluxa itra iuncturā cū ip ſa ſit mēbrū frigidū ꝛ ꝓcauū difficulē poſtea educitur ex iuncturā. vñ meli⁹ ē ꝙ ad ꝑtes circūſtañ repcutiatuz materia a. ꝙbus melius reſolui ꝑotérit tū qz ille ꝑtes ſunt calidiores. tum qz uirt⁹ medicaminis meli⁹ poterit ad materiā ꝓuenire cum non ſic fit in pfundo ꝟſtituta ēt ꝑ repcuſſionē unitis ꝑtibus mēbri ꝟnter calor mēbri erit aptus reſolueze modicā materiā fluxā ꝛ ſic iuuabit ipa repercuſſiua ſupra locū iuncture applicare cum ſumus ſecuri ꝙ modica ſit materia ꝛ cū in pricipio fluxus occurzimus. Sed ſi i principio fluxus non poſſemus occurrere ſed iam ſatis notabilis ꝑs ſit fluxa uerbigra ad genu ꝛ cum non ē pluria materia in toto tñ non tunc debemus ſupra iuncturaz repcuſſiuū apponere ut dicunt doc. ſupra locum apte unde fluit materia aliq̄liter diſtantē. uerbi gra ſupra genu uerſus coſſam ita qō finis medicine repcuſſiue attingat principiū loci doloris ex cluſiue cognoſcemus aūt notabilē ꝑtem materie fluxe ad locū qñ appoſito medicamine repcuſſiuo ſupra ipm augebitur dolor ꝛ eo caſu remoueam⁹ repcuſſiuū ꝛ apponamus in loco ſupra ut dictum eſt. Et hoc niſi ſit materia pluria in toto qz illo cāu neqz ſupra debemus ponere repcuſſiuuz ꝑ timorē ne fluat ad principalia. ſed debemus pri⁹ euacuare. Et hoc intendebat in pria ꝑte cum dixit ſi nō ē plurima ꝛc. bonū eſt repcutere eam in primis cum eſt. ſ. in fluxu in principio ꝛ ex oppoſito ſequitur oppo. ut cum eſt plurima in toto nullo modo lz repcutere ſz cum non eſt pluria ꝛ non in principio fiat repcuſſio tunc non repcutiamus membrū leſum ſed ſupra ut dictum eſt. Nota ſcdo qō ipe fecit exceptōm in fiatica ita ꝛ alij faciunt ſaltem timorē ꝙponentes in approximatiōe repcuſſiuoz in ea ꝛ rō eſt quoniā ſi materia in fluxu repcutiatur aliq̄li fluxa materia ꝑpter magnam pfunditatē iuncture materia ad pfundum multum ipellitur ꝑpter enim pfunditatē eius nō apparent in dolore fiatico apoſtemata ſicut i reliqs iuncturis ꝛ ſic indiſponit reſolutioni. ēt qz i dolore fiatico non pōt bene manifeſtari q̄ ſit materia fluens neqz in colore neqz in tactu ut ſupra uiſū eſt. Ideo non poſſumus ſcire q̄ ꝓueniēter ſint applicanda repcuſſiua. ideo tutius eſt non repercutere. Sed ſi pur eſſet dolor ſatis fortis tunc ad prohibendum ne uacuitas iuncture repleatur. tunc ꝑpter timorem ſi repleretur qz dubitaretur de difficillima curatione ipius ꝑpter profunditatem iuncture ꝑelīgimus aliq̄liter repcutere ꝛ tñc oz ut fiat paulatim debilit ut dicit textus nr̄ ꝑpter cām ſupra dictā. Licet Raſis i de iuncturis ca. .17. dixit qō non debemus apponere aliqd frigidum in paſſione fiatica q̄uis ſit cā calida. ꝛ ꝓbatur ex calore. Et nota qō generaliter repcuſſiua q̄ debent applicari in dolore iuncturarum. ceteris paribus ſemp debent eſſe remiſſiora q̄ q̄ in alijs locis applicātur. tum qz talia mēbra iuncturaz ſunt ꝛplexionis frigide. vnde a frigiditate calor mēbrorum debilitatur tum ēt ut. ſ. dictum eſt. ſi ꝑ repercuſſiua materia ipellatur ad itra cō cauitatē iuncture tunc difficillime diſſoluitur. Et ex oppoſito pōt colligi incidenter ꝛ eſt ſingul⁹ notandū qō ſtāte intentē reſolutōis materiez collectarū in iuncturis uel alijs locis qō reſolutiua materierū in iuncturis ꝛtentarū debent eſſe fortiora reſolutionis materierū collectarū in alijs tum qz materia in iuncturis ē in pfundo fituata unde uirtus medicine non eque bene. attingit ad medicinam diſſoluēdam ſicut ad medicinā in alijs locis ꝛtentā. tum ēt qz materia in iuncturis exīs eſt ut pluri mū magis groſſa ꝛ iuncture ſtricte ꝛ ꝓpacte vnde dcā mā difficultez ſubtiliatuz ꝛ in ſuppoziem ꝓueritur ꝛ qñ dicte iuncture ſunt mēbra nerioſa ꝛc. Ultio nota qō lz ex textu nr̄o i pricipio doloris ꝑo applicandis repercuſſiuis uideatur fieri exceptio tñ de doloze fiatico in quo uel nō debēt applicari uel ſaltē debilit tamē dicunt quidam ꝛ bene qō ēt incipiente doloze in ſpatula eſt ēt habendus timoz in applicatione rqpcuſſiuorum qñ appoſitis ſpatule repezcuſſiuis dubium eſt ꝑpter dirrectionē ipius ſpatule ad pulmonem ne materia repulſa ipellatur ad pulmonem ꝛ ad cor ꝛ mala ius cāet nocumētum. Et ego memini audiuiſſe qō in doloze ſpatule apoſito quodā ſaculo a medico qō infra duos dies amicus moꝛtuus eſt ꝑ babilitez fuit ſaculus repercuſſiuus unde materia fuit ꝓuerſa ad interiuz ꝛc. ꝛ hoc notate bene lege lit teram qz clara eſt uſqz ad illam ꝑtem.

In fine uero eius oz In qua ꝑte ipſe ultimo ponit can. circa applicationem medicinarum ex

textus cum intendimus erradicatiõi materie .ſ. facta minoratiua euacuatiue ⁊ digeſta ,materia in iuncturis exiſtente ut in declinatione ⁊ duo facit prio ponit.can.declarantẽ cũ ḡbus ꝺpletur hec intentio.ſ.erradicare materiã ex iũcturis in declinatione ⁊ hoc generaliter ſo ponit can.magiſ ſpeciales circa illã materiã ſa ibi Et o3 ut miſceãtur ⁊c.de pria igitur ḡte dixit. Jn fine vo ei⁹ o3 ut occupis i eis q̃ reſoluũt ⁊ ſubtiliãt ẽt extrabũt materiã in pfundo ad illud qõ apparet .ſ.ad cutem ſaltẽ cũ uentoſis cũ incifione aut ſuctione.i. tãtuz cum igne uel forte cum ſanguiſugijs ⁊ cuz cauterio ⁊ cũ rubificãtibus ⁊ ueficãtib⁹ p quas .ſ.ueficatões currunt materie ⁊ nõ ꝺſolidentur. uſqz ad tps declarãs inter ueficãtia q̃ ꝺueniũt dixit exemplificãdo. Et de ueficantib⁹ quidem ſunt alea ⁊ cepe.⁊ nõ ẽ gd ſit ita electuz inter ueficantia ſicut mel anacardũ.⁊ poſt ipm lac titimalli⁊ lac fici. Pro intelligencia ꝓris prio eſt notãdũ qõ iſta lr̃a põt duplr legi uno mõ legẽdo ſm qõ lr̃a ẽ introducta ut cum intendim⁹ eradicare materiã cum medicinis exteri⁹ applicãdis debemus occupari in eis q̃ reſoluãt ⁊ ſubtiliãt ⁊ ſupple ſi illa non ſufficiant qz ſi ſit materia pfundata i iũctura ut eſt plerũqz in dolore ſiatico de quo diceba tur pauloante tunc intendam⁹ ẽt cum his q̃ extrahunt materiã ex pfundo ⁊c.ꝺtinnãdo lr̃am. Jta qõ ex hoc mõ uidetur poſſe colligi ꝙ ſemp in declinatione doloz iuncturarũ debem⁹ pro ꝺplimẽto cure applicare loco ea q̃ ſubtiliãt ⁊ reſoluunt.

Et ſi iſto mõ intelligeretur ſnia nõ eſſet uera. niſi apponatur una ꝺdictio.ſ.quoniã in declinatione ẽt doloris nõ ꝓpterea mẽbrũ reddit aptum ad motum uoluntariũ pp.ſ.materiã eſſe in pfundo ſituatã. vnde nõ amplius extẽdit neruos ⁊ cordas circa iunctur̃ exiſtẽtes ⁊ ſic non fit dolor ſed ſolũ pt̃ ipam eſſe in iunctura uel ligamẽto ⁊c. in diſponitur mẽbz ⁊c.ad motum uoluntarium ſtãte iſta ꝺdictione tunc debem⁹ facere qõ dicit ⁊c. uel ẽt ubi cã doloris fuerit materia groſſa aliqua liter ut ſanguis groſſus uel flaticus uel melancolicus quoniã i primo ſi eſſet oppo. cum eſt remiſſus dolor ⁊ cum hoc membrum poſſet in debitas opationes nõ expedit tunc uti diſſolutiuis ut manifeſtum eſt in ſo ẽt can.ſi materia eſſet ſolũ colera peccãs non ꝺpeterent diſſolutiua. Dixit Raſis in de iuncturis cap.12. Empla q̃ diſſoluũt non ſunt neceſſaria niſi in doloribus iuncturgrũ modo dcõ quoꝝm materia eſt ſanguis groſſus. uel melancolicus uel flaticus. Sz apoſtema qõ eſt ex pura collera iſtis oino non indiget ⁊c.quia uellit qõ per ſe curabuntur ſine diſſolutiis ſm igit iſtum mõm exponeñ.o3 ſuppleri ut dictum ẽ alio mõ põt intelligi textus ut iſto mõ intelligatur ꝙ poſitis medicinis .ſ.locum q̃ cõiter laudantur a doctoribus ad dolorẽ remouendu⁊ ⁊ ad habilitãdum liberum motum mẽbri leſi ſm diſpõm materie de ḡbus infra locis ꝓprijs erit ſermo. tunc quãdo ille medicine non ſufficiunt dixit. Jn fine uero eius.ſ.factis remedijs ſupradictis o3 ut occupis cum eis que reſoluit ⁊ ſubtiliãt ⁊ extrahãt materiã ex pfundo rõ huius ẽ quoniã cum alijs non faciebat uera curatio niſi ꝓpterea qõ materia erat in pfundo exñs ⁊ q̃ groſſitie ptcipabat. quoniã ſi fuiſſet ſubtilis ut collera pura nõ fuiſſet neceſſaria medicina ſubtiliatiua aliq̃ ut ſupza.dictum eſt ſi igitur cum medicinis factis cõibus mitigatiuis doloꝝ ⁊ reſolutiuis nõ eſt facta curatio pfecta ſequitur igitur qõ o3 occupari cum eis q̃ reſoluunt ⁊ ſubtiliant ꝓpter groſſitiem materie ⁊ extrahunt materiã ex pfundo ad id qõ apparet .ſ.ad cutem ⁊ ad ſupficiem ſaltem cum uentoſis cum incifione .ſ. ubi materia fuerit ſanguinea. uel ſanguini mixta ſicut etiã in caſu tali ꝺpeteret ſanguiſugaz appoſitõ aut cum uentoſis cum ſuctione qz cum multo igne ſine ſcarificatione qz ex ſucando multum atrahant ⁊ hoc magis ualeret in materia flatica groſſa ⁊ cuz cauterio.ſ.actuali uel potentiali de quo ſupra dictum eſt etiam i fra ſpeciali⁹ diceturꝫ cum rubificantib⁹ ⁊ ueficãtibus.ſ.emplis unguentis epitimatib⁹ cerotiſ ⁊ talibus ⁊ aliq̃ pecutiunt cum urticis per quas ueſicationes factas.ſ.curunt materie. Et addit Et non ꝺſolidentur uſqz ad tps.ſ.notabile ut materia tota poſſit ꝺplete aduci ⁊ erradicari ymo.ſ. ꝓhibeatur ꝺſolidatio apponendo humectantia. uel pinguedines ⁊ aliq̃ acuta ut loco ꝓprio uidebitur quomõcunqz intelligatur ſiue legatur ſnia bona eſt ulterius attendeñ qõ medicine ueficatorie ſunt ille q̃ ꝓpter ſuã maximã caliditatem ficcitati ꝺiunctã ſunt maxime atractiue ⁊ a centro ad circunferentiã eductiue ita ut earum atractio dicatur quodãmodo uiolenta q̃ ſub genere rubificatium ꝺpbendi poſſunt. Medicine autem rubificantes ut dixit.d.A.ſcõo can.cap.iiij. declarans qd ſit medicina rubificatiua dixit qõ medicia rubificatiua eſt.illa cuius ꝓpzietas eſt .ut calefaciat membzum cui obuiat fortiter ita ut ad ipm uehementi atractione ſanguinez trahat ꝓuenientem ad ei⁹ exteriora ⁊ rubificat ipm ⁊c. hoc uerum eſt ſi.ſ.membzum ſanguificum apponatur. ſz ubi ſupza membrum i quo fit dñans humor flaticus ponatuz non dicetur rubificatiua cum tunc ſanguinẽ nõ atrahet ſz magis ueſſicatoria alias materias ad cuti ꝺuertẽs ut ẽ ſinapis q̃.ſ.mẽbrũ poſita aliqñ ueficat ſm diſpõm cui occurrit ut dictum ẽ huiuſmõi generis ẽt ſunt cepe porri⁊ alea ⁊ q̃ ut multũ ſunt calida i tertio gradu cũ ficitate i eodẽ ⁊ tales medicine uidẽtur eſſe remiſſioris caloziſ q̃ ſint medicine ulcerative etiã ſubſtantie ſubtilioris. Qñ medicina ulcerativa ẽ cuius ꝓpetas ẽ vt reſoluat ⁊ ꝺſumat hũiditates ꝺtinuã iter ptes cutis ⁊ atrahat mãz malã. i.a medicina malitiarã ad eã ita vt ꝓueniat vuln⁹ in mẽbro.ſ. ⁊ tales ſunt medicine q̃ ſunt calide i ẽrto ut anacardi loco allegato dcẽ tñ medicine añ ꝺpletam earũ opationẽ fiunt ueficantes ut ẽt itelligẽti pót appere ex dcis ⁊ pp iſtã cãm hic ꝺnumerauit ut anacardi iter ueſicantia cũ tñ ſo can.ponaf inꝫ ulcerantia. Anacardus ẽ fruct⁹ quidaz habens

reſtã ⁊ medulã itrinſic⁹ ⁊ aſſimilat oſſei dactilli ⁊ dr a medicis pedical⁹ ellefantis ut dixit Simon ⁊ cortex ei⁹ ut dixit. d. A. ca. pprio ẽ rarus frangi bilis i cuius raritate ẽ mel uiſcoſum ⁊ dicitur mel anacardi ⁊ ẽ q̃no utimur ad ulcerãdũ uel ueſicandũ ⁊ adurendũ memoriã leſam pp habũdãtiã humiditatis colligitur aũr ipm mel anacardinum ut dixit Raſis i de iucturis qz alibi nõ potui repire. hoc mõ accipe anacardos ⁊ pone i aceto fortẽ ad ignẽ ⁊ pmitte diu bullire mel q̃ otinetur i anacardis exibit ⁊ iuenietur i aceto illud accipietur ⁊ uſui reſeruetur ⁊ ego credo ſi anacardi frãgantur groſſo mõ ⁊ poſtea ꝛc. meli⁹ colligetur mel. De titimallo ⁊ de lacte ei⁹ nõ facit mẽtõm. A. neq; Serapio ſub pprio uocabulo. ſz Diaſcorides ẽt Symon refferet ponit ipius ſeptẽ genera. Sz qz eſſet nimis lõgũ dicere uos uidebitis loco allegato diſtinctõm ipozũ in ſũma ẽ lacticiniũ quoddã faciẽs aſtas ſatis longas facit ſemẽ ⁊ lac diuerſifi cãtur folia in figura ⁊ coloze ⁊ extẽſione ẽt ſemẽ ei⁹ ſm diuerſitatẽ generũ i ſũma ẽ exuberãtis lactis magis q̃ aliud lacticiniũ. Natura ei⁹ ut dixit Auerois. ſ. colliget eſt in fine caloris ⁊ pprie ei⁹ lac iõ dz eẽ ulceratiuũ ⁊ dixit qz radix ei⁹ cocta in aceto remouet i otinẽti dolorẽ dentiũ maxie groſſoz ſz addit qõ ſi cadat i aliq̃ pte oris qõ oburit illam ⁊ ppterea dixit qõ qñ uolum⁹ ipm ponere ſuper dentẽ debẽt alij dentes cera cucũdari qñ facerent cadere alios dentes ꝛc. De lacte Ficubus multa dicũtur clara a doctorib⁹ ineſt ei uir⁹ lacticini acuti ita qõ calliefacit callefactõe uehemẽti ut dixit Serapio. Et ſic ſm ordinez i fortitudine ueſicatiũ uel ulcerañ eſt prio mel anacardi poſtea lac titimali ⁊ debili⁹ eſt lac fic⁹. ſ. arboris uel foliox ꝛc. ut dixit text⁹ ⁊ ſic clara eſt lra nra lege eam totam. Sequitur illa pars.

Et oportet Jam ꝺñs ipe ponit can. ſpeciales circa applicatõm : ut reſoluentiũ ⁊ rubificantiuz uel ueſicantiuz ⁊ dimidi põt ps i duas ſm duos cañ. quos ponit pricipaliter ſa ibi. Et nõ oz ut a priment ei reſolutia priadhuc i duas ſm qõ prio facit qõ dictuz eſt. ſo ponit unuz incidentẽ cañ circa iſtam materiam ſa ibi. Et deuitetur frig⁹ de prima pte dixit. Et oz ut miſceatur cuz abſterſiuo ⁊ ueſicante lenitiuuz. i. humectatiuuz uel molitiuum ⁊ adducit rõnez dicens. Et ſi nõ. ſ. ſi nõ miſceatur ſm lenitiuuz perducet. ſ. ueſicans ad lapideitatem iuncturaruz qz reſoluẽdo ⁊ exicando ſubtile ⁊ hoc declarans dixit. Nam ueſicatio itezum eſt ſicut reſolutio p illud qõ timetur de igroſſatione q̃ſi dicat ſicut i reſoluriuis p illud. i. pp illud qõ timetur de ingroſſatione materie pp facilius ⁊ citi⁹ reſolui ſubtile q̃ groſſum apponit canonice aliqõ humectatiuum. ita pp eandẽ cãm dz apponi ẽt i ueſicantib⁹ q̃ multo magis reſolnũt q̃ ea q̃ dicta ſunt ſimpl⁹ reſolutiua cum reſolutiuuz medicamen aliqõ eſt calidũ fãtuz i ſo ul⁹ ad magis in terrõ ubi ueſicantia ſunt uehemẽt calida qr uel i fine tertij grad⁹ uel in q̃rto ſicut ſupra dictum eſt. dz igr eſſe maior tior de ingroſſatione materie ⁊ lapideitate p approximationem ueſicatiuz niſi appõatur humectatiuũ q̃ p approximationez ſolum reſolutum ſimpl⁹ ẽ eſt qõ dicit Nota tñ q̃ non eſt mens ſua qõ lintiuuz ſemp debeat actual⁹ admiſceri cum ueſicãte quoniaz forte ſi admiſceretur ueſicatorium impediretur in operatione ſua ſz uult qõ ſecum miſceatur in effectu. ſ. pponendo linitiuuz ul⁹ humectatiuum ante ueſicatorium ut materia humectatur ul⁹ adeq̃tur ul⁹ ẽt aliq̃ poſt ueſicatoriuz apponatur humectatiuum ad phibendum exicatiõm remanentem ⁊ poſtea apponatur ueſicatorium ⁊ poſtea humectatiuum ſicut idem dixit tertia q̃ti de apoſtematib⁹ duris. ſint iſte reuolutiones ſuccedentes. ſ. ſibi inuicem. ſ. poſt unaz intentionem ſequitur alia ⁊ hoc modo miſcebitur ueſicanti uel reſolutio lenitiuum in effectu ⁊ ſi non formal⁹. iõ in fine lre addit. Et oferet ueſicans ſi miſceatur cum reſolutiuis ⁊ adipib⁹ ad modum expoſituz lege lram quia addit. Et deuitetur frigus pati. ſ. membrum in loco ueſicato ideo eſt quoniaz ppẽ frig⁹ occurrens ipediret operatio medici q̃ eſt tractio a pfundo membri ad id qõ apparet. ſ. ad cutem nam frigus impingeret materiam ad intra. Jdeo deuitetur ꝛc. lege.

Et non oportet Jam ſcõo ponit alium cañ. reſpiciẽtem etiaz applicationez reſolutiuum ⁊ prio ponit eum ſpãlem in uno tpre morbi ſcõo ampliat eum ad oia tpra morbi ibi. Et oz dixit legendo lram otinuã qz clara ẽ. Et non oz ut approximẽt ei. ſ. dolori iuncturarũ ẽt a. cauſa frigida reſolutiua fortia in principio rei añ euacuationẽ. ſ. materie ⁊ adducit rationẽ quoniaz faciẽt euentre materias plurimas. ſ. ipa fortia reſolutiua. ſ. ad locũ doloris. ſtãte. ſ. repletione qz ſimile ẽ q̃ pl⁹ attrahetur de materia q̃ reſoluat ex quo coz⁹ eſt repletum ut ſupponit ⁊ ſic per iporum aproximationẽ augebit morb⁹ hoc eſt unum nocumentuz adducit aliud ſcm nocumentum deinp⁹ iſtud nocumentum ſeqt aliud qz reſolnunt ſubtile earum. ſ. materiez ⁊ inſpiſſant reſiduum. i. p reſolutõm ſubtilis inſpiſſat⁹ ps remanens ⁊ retinebunt ipm. ſ. reſiduuz inſpiſſatuz. i. ppt id qõ eſt inſpiſſatuz reſiduum retinebitur in iuncture ⁊ indiſponet reſolutioni ꝺñẽ reddens cãn. cõem ad oia tpra morbi dixit. Et oz ut obſeruetur illud ſcõz plurimũ itezum. i. obſeruetur ille can. de ñ applicãdo loco doloris reſolutiua fortia nõ ſoluz in principio morbi añ euacuatõem materie ſz etiã obſeruetuz ſm plurimuz. ſm pluria tpa morbi. i. qz etiam in augmẽto ⁊ ſtatu obſeruet iſtud pp cãs dictas que forte ſimiles euenier ſi dicte materie fortes applicarent in augumento vel ſtatu ſicut ẽt in principio ⁊ ſi nõ tantuz ſeqret nocumentũ tñ aliq̃le ſcq̃ ret nocumentũ qz nocumentuz inſpiſſat ubi ſola applicent reſolutiua ſine molitiuis maxime i materia apta terreſtrificari ſicut eſt materia groſſa ⁊ melãcolica quoniã fcã medica reſolutio de ſubtili totuz remanens eſt terreſtre. Nõ ſic ãt timeoz eſſet ſi materia fuiſſet ſubtilis uel mediocris ſbe cuius q̃libet ps eſſet faciliter a medicina reſoluti ua apta reſolui unde nõ eſſet timor õ tali petrifica ut patet. Jdeo bene notanter addidit. Et

ꝓprie ſupple oz obſeruari quod dictū ē qñ mā eſt uiſcoſa aut melācolica lege lr̄am q; tota ē clara.

Cumergo Dec ē ultia ps hui⁹ capi. de applicatōe medicinaz q̄ ſic ꝺtinuatur ad p̄cedētes. Nā poſtq̄ ſupra poſuit canones obſeruādos i cura regulari z in ỽa cura q̄ principaliter ỽtitur ad cām z ei⁹ remotōm. Jam ꝺñc ipe ponit quoſdā breues can. in applicatione medicinaz ad curā magis mendoſam ſpectātium z prio facit boc ſo ipe ponit unā can. generalem circa applicatōm medicinarū quarūlibet indifferenter ſa ibi. Et ſcias qō recti⁹ ē zc. Jn pria etiaz ꝓte duo facit qñ prio ponit cū gbus generaliter in cura nō ỽa mitigatur dolor ſo poſit magis ſpecialē mōm applicatōis dictarū medicinarū dolorem mitigātiū ſcda ibi. Et mēſura illud de prima ꝓte quoniā aliqs poſſet dicere. Ego itelleri gd facīēdum ē p ỽa remotōe dolozis in diuſis tpribus ipi⁹ qd ſ dicte medicine nō remouerent dolorez ſz par dolor eſſz magn⁹ ꝓſternēs uirtutē debem⁹ facere tūc huic rñdet. Cū ergo fortes fuerīt dolores qz nō remouētur p medicinas cāe apropriatas z ſupple ita fortes fiūt q; z nō tollerātur qz. ſ. uirt⁹ ꝓſternitur nō ē excuſatio qn tribuāt ſedatiua doloris ebibita z linita uł ſupple epitimata. Et addit ſpecificādo de localib⁹. Et epitimata. aut ſedāt. ſ. dolorē cū ſubtilitate reſolutōis materiei aut cuz ſtupefactōe Et addit unum ſingulaz ter obſeruādum circa ſtupefaciētia. Et nō administres ſtupefaciēs niſi ap̄ neceſſitatē. ſ. qñ relique medicine nō ſufficiunt in remotōe doloris z uirt⁹ nō ſuſtinet zc. Nota primo ex boc textu colligitur qō dolores mitigaz uel remoueri poſſunt generaliter dupliciter p ebibitas medicinas z p locales ſiue leniēdo ſiue emplaſtrādo ſiue epitimando zc. pz colligitur ſcdo qō cū dolor nō remouet⁹ p remotōm cāe cū apropriat q̄ ē ỽa curatio quod tūc p duo alia ingenia pōt fieri remotio uel ſaltē mitigatio ipius z p̄cipue p epitimata uel localia medicamina primū ē cuz eis q̄ ſedāt. ſ. dolorē cuz ſubtilitate reſolutōis materiei z p̄ ꝺ̄ inuebat mōz medicinaz q̄ dicunt uice mitigatiue doloris z. ſ. ille q̄ uocāt amundine nā tales ut dixit Auer o. ſ. colliget pſtant fine medio illud qō reſiſtit cāe doloris. nā tales ſunt tēpate fiues calori naturali aut parum calidiozes intrātū inquātū calor naturalis erit refrigerat⁹ a debita mēſura caloris natural⁹ mēbri pp reſolutōm factā in ipo ex dolore uł cā ei⁹ z ꝓterea dicte medicine mitigāt dolorē z ex cā calida z frigida p q̄to augumētāt calorez naturalē q̄ ē inſtrm aie i ꝺparationib⁹ oīb⁹ z iō fic fortificatus dñatur ſup oēm malā ꝺplexionē q̄ facit doloꝛē z ſcōz boc ēt adiuuabūt ad digeſtionē materie z ad aliq̄lē reſolutōm q̄ ē cā doloris. Jō dixit qō ſedant cū ſubtilitate reſolutōis materiei. iō tales medicine ultra boc qō ſunt ſic tēpate debēt ēt eſſe ſubtilis ſ̄be penetrātes z hui⁹ generis medicinarū ſunt ut ibidez dixit Auerois pingnedies z olea ut pinguedo anatis z galine z anſeris pigue do melior eſt ut ibidem z iſte modus pōt ꝺueniēter exiberi ſine magna ꝺdictione ad oppoſitū i oi dolore. Et ad iſtū modū reduci poſſunt qdam modi mitigatiui doloris poſiti ꝯrta primi ca. pe. i fine ubi dixit. Q̄ dulcis cantillena z occupā in eo qō gaudium efficit mitigat dolorem. ſ. B fit ꝺfortādo calorē naturalē ſus modus mitigādi uł remouendi dolorem fit p ea q̄ ſtupefaciūt ut non ſentiat dolorem z ſm iſtum mōm nō aufertur dolor niſi p accidēs p̄cipaliter p quāto aut aufertūr ſenſum a mēbro aut ipm indurāt pp idiſpōm acquiſitā i ſpiritu q̄ eſt inſtrm ſenſus aut i membro qō eſt organum ſenſus cum ita diſponitur qō a cō plexione debita ſenſitiui ſpiritus nō pñt ad debite ſentiendum diſponi z boc pp ꝺplexionē frigidā ipius medicine ut dixit. d. A. ſcōs can. cap. quarto z Lōciliator dſa. .22. narcoticum boc oīno narcoticum eſt medicamen doloris ſedatiuum cui⁹ natura cum ſiccitate uehemēt eſt frigida ipa eniz uſqz ad finem tertij grad⁹ elleuatur z uſqz ad q̄rtum. Et ex boc poteſtis iferre ꝺ multos modernos qō medicina calida p caliditatem non pōt dici ſtupefactiua zc. dico tñ p accidens p̄cipaliē iuuat ad mitigationem doloris cuiuſlibet indifferenter quoniā in dolore a cā calida remitendo cō plexionem ei⁹ poſſet p ſe iuuare ſz boc non eſſet cōe oi dolori ubi tñ p boc qō ſtupefactiuum oēm dolorem remouet uel minuit etiā ꝓpter aliā cām ꝺferre pōt ſtupefactio ut uidebitur in ꝓticula ſequenti. Et ex boc colligi poteſt ỽitas tertij dicti. .d. A. in textu cum dixit. Et non adminiſtres ſtupefaciens niſi apud neceſſitatem. i. niſi cum timetur qō uirt⁹ diſſoluetur z homo ꝓpter dolorem in uita perſiſtere non poterit. ratio eſt quoniam ſtupefactiuum uidetur iuuare tūz per hunc modum quoniā calidū naturale mortificat z ſic ſem per ei⁹ exibitio eſt multum cobacta z irregularis Jdeo bene dicebat Meſue ad retificationez medicinarum intentione tertia ca. 3. can. 6. illo. ſingli in p̄incipio. Lompingere autem z ſtupefacer eſt ultimum ad qō niti debes z poſtq̄ reliq̄ oia ñ ꝺtulerint z eſt res poſita ſicut in deſperatione addit. Lomponunt autem rem magni erroris a principio huiuſmodi curātes cum narcoticis eſt enim cum eis curatio mendoſa zc. poſtea infra dixit. Timentur autem ex narcoticis plura nocumenta ſunt. n. oīa ꝺria rei uite ꝺgellātia z mortificantia nuda qdem magis recentia zc. z in ꝓceſſu magis addit etiā qñ ſunt correcta z ratificata ỽum ſi excuſari potes non ꝓpinari eſt melius z ſi excuſari non potes meli⁹ ut non potui dek ſz adminiſtrari in emplis tātum eſt melioꝛ cura zc. poſtea addit Et oīno caue ne dederis ſuper cibum neqz corpo ibus ipuris ſz poſt mondificationes poti⁹. Et uita exibitionez eoruz dieb⁹ ꝺtinuis ymo ſi ꝛeueniat tps z tpis exibitio zeum ꝺfortantiū. ut ſaluetur teſaurus zc. Ecce q̄ ſingularia ỽba dantia nobis timoꝛē in applicatōe ſtupefactiuoꝛū ſi em ſniam poſuit. d. A. ic. tertij ca. de cura collice frigide in p̄ncipio ubi voluit q; p̄m⁹ can. eſt i cura ut nō incipiat a ſtupefactōe z qūo ſedare doloꝛē cum narcoticis eſt ꝺponere rē maximi erroꝛis zc. Et q; nō eſt curatio ỽa z qūo eſt ꝺfirmatio cāe doloris z deſtruitur ſenſus zc. Jdē voluit de cura fluxus ventris abſolute. xvi. tertij. Cū dixit. Jn nau

coticis vo ē timoꝛ ꝛc. addit. Et q̄ocūq3 fit nō o3 vt admīstretur q̄ diu ab eis excusatio esse p̄t. Q2 si necessaria fuerit eoꝝ admīstratō nō exibeatur ei cuius infrigidatur corp⁹ ꝛ debilitatur v̄tus ꝛc. ꝛ generaliter hec est sn̄a oīum auctoꝝ circa hāc materiam ymo in doloꝛib⁹ iuncturarū Rasis nō audebat applicare medicinas intense frigiditat' ēt non opiatas nisi cū doloꝛe erat tante vehemētie q̄ dubitat' de defectu egri ꝛ sic p3 quomō nō sunt administrāda narcotica nisi apud necessitatez. s. grandē ut dicit textus nr̄ tn̄ ut dixit Mesue cap. allegato i uehemēti doloꝛe aliq̄n melioꝛ cura est cura mēdosa q̄ ē stupefactio q̄ cura uera ne uirtus resoluat' ꝛ cadat ꝛc. Si tn̄ post dictas medicinas mēbrū remaneret stupidū tūc expedit uti medicinis callefaciētib⁹ sensum mēbri reducētib⁹ p auctores locis p̄prijs ē exp̄ssum sic p3 ista pars clara lege eam tu.

Et mensura Nūc ip̄e ponit mōm spālē applicatōis medicinaruꝝ doloꝛē mitigātiū. Et breuit dixit. Et mēsura illud q̄ sedat malitiā sumā doloris ꝛ utere eo cū audatia ꝛ temeritate plus. Nota ista ps p̄t duplr legi uno mō generalr referēdo lr̄am ad utrūq3 modu3 mitigādi doloꝛē ut sit sensus. Mensura illud q̄ sedat malitiā doloris. i. medicamē ly sumā d3 dicere suma. i. mēsura medicamē suma doloris. i. q̄ p̄portionetur medicamē sume ꝛ quātitati doloris ꝛ p̄t hoc itelligi siue subtiliter resoluēdo siue stupefaciēdo i nullo enī d3 p̄trāsiri mēsura eq̄l medicamis ꝛ terminata maxie in stupefaciēdo ꝛ tūc utere eo sic ꝫmensurato cū audatia ꝛc. uel aliter ut iste sensus ire referatur tātū ad medicamē stupefactiuū ꝛ erit sensus. Mensura illud q̄ sedat malitiā sumā doloris ꝛ tale est stupefactiuū. i. ipsum stupefactiuū ꝫsolare cū medicinis ꝫuenienti bus. s. cordialib⁹ ꝛ stomaticis ꝛc. ut declarāt auctores talia ei satis corrigunt malitiā stupefactiui vñ talia ēt cum est necessitas nō sunt exibēda nuda uel pura ſz correcta ut etiā. s. dicebatur ō mēte Mesue ꝛ q̄n sic est correctū utere eo tunc cum audatia ꝛ temeritate plus ꝛ istum ꝓprius credo esse intellectum. d. A. neq3 o3 sic exponendo alterare lr̄aꝝ etiā sibi ꝫsonat lr̄a exterior Berardi cū exponit. exponit mensura. i. p̄mitte. s. cum stupefactiuo ꝛc. ꝛ prim⁹ mod⁹ exponeñ habet aliqualez difficultatem de his medicinis lege lr̄am tu.

Et multotiens In hac ꝑticula. d. A. uult rñdere cuidam tacite dubitatōi posset aliqs q̄rere si medicia stupefactiua apoꝛiata hoꝛa necessitatis ad aliō ꝫferre p̄t q̄ dolorem mitiget sensum membri auferendo uel idurādo ꝛ rñdet q̄ sic. quoniā ubi apoꝛiaretur materia fluente existente subtili stāte tn̄ doloꝛe uehementissimo in isto cas. p̄t ꝺ q̄ mitigat doloꝛem stupefacieñ sensum. ꝫferret etiā stupefactio. i. medicina stupefactiua iquātū ingrossat materiā. s. subtilem ꝓcedeñ. i. fluentem q̄ retinetur. s. q̄ non fluat ꝓ hoc q̄ est ingrossata hoc est q̄ dicit textus iuuat etiā uel iuuare p̄t stante tali materia calida ꝓ hoc q̄ stāte medicia stupefactiua frigida remittitur malitia ꝛplexionis calide q̄ est cā doloris ꝛ sic remittet doloꝛem ꝓ se ꝛ n̄ soluz ꝓ accns ut. s. dictum est lege lr̄am.

Et scias In hac ultia ꝑticula ptinente ad exibitōm medicinaruꝝ ip̄e p̄ponit unum can. cōem circa applicationē medicinaruꝝ q̄ materie ꝺueniēs est in morbis cronicis ꝛ breuit dixit. Et scias q̄ rect⁹ est. i. magis ꝺueniens. ut ꝑmutatio fiat cum medicinis ꝛ .s. non ꝑsistat' ꝑtinuo i una medicina ꝛ adducens rationez dicti sui addit. quādoq3 enī est medicina ꝛferens unī membro ꝛ non alteri membro. Et quādoq3 cō ferret in hora. s. certa deide post illud. i. ꝑtus nocer. s. eadem medicina ꝛ mouet doloꝛem ergo bene segr̄ur q̄ non est stādum in una medicina immo rectius est ut ꝑmutatio fiat. Pro intelligētia p̄tis est nōndum q̄ ꝑmutationem fieri in medicinis p̄t intelligi dupl'r ꝓio q̄ permutatio fiat in medicinis discurrendo in morbos fm diuersos eius circunstātias ut uerbigr̄a discurrendo i moꝛbos fm diuersas circunstātias ut v̄bigr̄a discurrendo p diuersa t̄pa morbi ꝛ hoc modo non ē dubium q̄ oꝛ ut ꝑmutatio fiat i medicinis quoniam alie debentur medicine i p̄cipio morbi alie in statu ꝛc. ſo modo p̄t itelligēri q̄ manente morbo eiusdem uel ſlis dispōnis manifeste stāte tali dispositione diuturna oꝛ q̄ fiat ꝑmutatio in medicis.

Et si hoc mō itelligatur ut itelligi d3 hoc etiā p̄t itelligi dupl'r aut q̄ fiat ꝑmutatio in medicis diuerse q̄litatis sil'i dispōne ut si stante una erat calida alia apoꝛimetur frigida vel fiat ꝑmutatō in quātitate ei⁹ vt pri⁹ exibita medicina calida in ꝓio. Aā debeat fieri ꝑmutatio ad calidā in ſo vel ēō. Aut ſo p̄incipal'r p̄t intelligi q̄ stante ea dē dispositione fieri debeat ꝑmutatio in medicis diuerse spēi q̄ tn̄ sint eiusdē v̄tut in q̄litate ꝛ eiusdem quātitat' i gradu ut pri⁹ exibui multo t̄pe regul'r Camōllam manente eadē dispositōe debeā exibere melilotuz in equali doꝛsi. Si intelligatur ꝓio ut q̄ ꝑmutatio fieri debeat ad medicinas diuersas in qualitate uel quātitate manente eadez dispositione sic dico q̄ non o3 talis mutatio fieri ymo ō tales sic ꝑmutantes stat sn̄a. d. A. q̄rta p̄mi ca. i. illo. §. ꝑter hoc tibi caue ne a rectitudine recedas lz uideris q̄ ipsaruz. s. materiaruz tarde tur iuuamentuz. Idez uoluit. d. ypo. in āff. oia fz rōnem facienti ꝛc. Ibidē innuitur q̄ nō est transeundū ad aliā medicinā q̄n dispositio manet eadem. Si vo intelligatur ſo mō ut. s. quod stante dispositiōe diuturna ēt uniformi saltē fm apparētia q̄ ꝑmutatio fieri debeat ad medicias diuersas in specie similes tn̄ in uirtute sic dico cū dño. A. ꝺ q̄ rectius ē ut talis ꝑmutatio fiat q̄n in diuersis mēbris sil'i appente dispositōe q̄nq3 est medicina ꝛferens uni membro ꝛ non alteri membro ꝛ hoc q̄n ꝓ diuersam ꝛpositōez diuersoꝝ mēbroꝝ di uersō mō actuabitur una medicina in diuersis mēbris aut ꝓp̄ ꝓpinquitatē q̄ cadit sic occultā uni⁹ medicine in specie ad unuz mēbrum q̄ non ad aliō

ſicut ꝛ in cibis pp easdē cās manifestū est uidere pp qō dixit.d.A.tertia primi cap.de regimie eiꝰ qō comeditur ꝛ bibitur unaqꝫ ꝓterea figura . ꝛ ꝓplerio ois cibū bꝫ ꝓueniente ꝛc.ꝛ addit. Et bominibꝰ quoqꝫ ē cui aliqō nutriētiū lauabiliū.ſ.de cōi ꝓsideraē nocet ꝛ hoc totū ē pp occultas ꝓprietates ꝛc.idiuīſis ad diuīſa reptas. Ĵn eodē ēt membro manēte eadē diſpōne diuturna recꝰē ut per mutatio fiat i diuīſis medicis ſm mōm dictuꝫ ꝛ b ē qm̄ ꝓtinuata una medicina ſter eā ꝛ mēbrū acq ritur una aſuetudo q̄ ē qdā ſilitudo pp quā non fit mēbrū aptū pati ab hac medicina nec talis medicina apta agere cū actio fiat ꝓpter ſrietatē medicatio aūt fit cū alteratione ꝛ paſſione fcā in membro ꝛ pp iſtā cāꝫ dicebat.d.A. q̄rta primi loco allegato. Et cū hoc nō ſm unā medicatōm cū una tibi ſtādū ē medicina ymo i una medicatōe medicina pmuta qm̄ ab ipo qō aſuetū ē nō fit paſſio pōt ēt hec vītas i agēdo ꝓtingere ut.ſ. dicebatur ꝓpter occultas ꝓprietates q̄ diuīſe cadūt ī diuerſis medicis reſpectu eiuſdē mēbri ſm quas una medicina ſilis alteri i q̄litate diuīſa tn̄ i ſpecie auget ꝓuenient in mēbꝛ ꝛ alia nō ꝛ talis diuerſitatū p ꝓprietas nō pōt cognosci niſi exprimēto .oꝫ igit ua riare ꝛ hanc totam ſniam inuebat .d. A .io.tertij de cura aſmatis cum dixit. Ĵn medicinis vo oꝫ ut pmutatio fiat ꝛ nō ꝓtinuet una medicina ex eis aſſidue ꝛ amplectatur eā nā.i. fiat ſibi aſſueta ꝛ ſicut exꝑſit primā cām ꝛ addit.Et itez inter medicinas ꝛ corpora ſunt ꝓportiones ꝛ corpora que nō ꝯprehenduntur niſi exprimento cuꝫ ergo experis ꝓſeqris qd magis iuuatiuuꝫ ſit ꝛc. Cōtingit ēt ut una medicina una hora iuuabit ꝛ alia nocebit ut dicit textꝰ nr̄ ꝛ hoc erit pp cām extrificā ut pp ter ſupercelestez influxum ſcōm quem aliq̄ hora iuuabitur ad debite agendū ꝛ alia hora impedietur uel eiꝰ operatio ꝓprius ledetur . Neqꝫ pōt talꝫ diuīſitas in aliā cām reduci ubi ergo uiderimꝰ tunc membꝛ a tali medicina ledi debemꝰ ad aliā diuſe forme eiuſdem tamen q̄litatē declinare ꝛ nō ad ȝriā ȝrie q̄litatē ut multi empericoꝛ faciunt dico hoc ſemp manente eo Qꝛ a ꝓncipio ut dixit ypocrās. ſ. allegato. Et ad hunc ſenſum ēt dixit .d. A. ꝓria primi de ꝓplerionibꝰ vſus finem. Jōꝫ ꝯcipitur eis q medicātur ubi cum ꝓplerionez mutare uoluerint ꝛ vnā adhibuerint medicinā q̄ non ꝓtulerit ab ea diſcedāt ꝛ alia ꝫ ſupple ſilis q̄litatis diuerſaꝫ.tn̄ in forma aproximēt. ꝛc. Et i bijs oibꝰ patet clarificatio littere nr̄e lege eam tu ꝛc.

Et oportet ut dimittat vinū ꝛc. Dec ē ſa ꝓs principalꝫ huiꝰ capli q̄ ſic ꝓtinuatur ad ꝓcedētez. Nā poſtq̄ ipe poſuit can.circa medicinalia magis ſo ponit ȝniter can. i dicta ꝛ diuidit tota iſta ps i duas. quoniā ꝓio facit qō dictuꝫ ē. ſo ipe ponit icidenter vnuꝫ can. ēt medicinalez circa ſ'oaꝫ fiendā.in quodā ſpetiali mō doloris ſa ibi. Et ſi euenerit doloꝛ i oſo. ꝓia adhuc in duas. ꝓio pōt can.circa potum. ſo circa cibuꝫ maxīe ꝛ circa carnes. ſa ibi . Et oꝫ vt euitetur caro ꝛc.ꝓia adhuci duas. quoniā primo pōt duos canōes ō potu. ſo icidēter i curatōe pōt ſpetialē can.circa q̄dā corpora ibi. Et melā colici ō hītib' ꝛc.prio etiā pōt can.circa abſtientiā vini.ſo pōt qd exhibenduꝫ loco illius ibi. Et utatur. De prima igitur pte dicit legendo iſaꝫ otiuā. Et oꝫ vt dimittat vnuꝫ oio.ſ.patiens doloꝛē iūcturaꝝ.quouſqꝫ ſanetur ex eo.ſ.doloꝛ ſanatiōe itegra ꝛ ueniant ſup ipm̄.ſ.doloꝛez q̄tuoꝛ tpa.ſ.pīcipiuꝫ augmentū.ſtatꝰ ꝛ declinatio.ſ. p totuꝫ tpo vniuerſale moꝛbi oꝫ vt dimittatur vinuꝫ addit ponendo alium can. Et oꝫ.vt dimittat illud.ſ.uinū ꝓſueꝰ.ſ.ad potādum.ſm gradatōez addit et utatur cū ipm̄ dimittit diureticis.ſ.loco vini ꝛ addit. Et vinū ō melle.i.idro mel.uel ſirupꝰ de melle cū diureticis.ſ.ſimul ꝓferet eis.ſ.patientibꝰ loco vini ꝛc. Eſt itelligēdum prio p remotiōe ȝdictiōis q̄ vī poſſe colligi i teſtu. qm̄ ex prio teſtu vī abſolute colligi qō nullo mō debeatur eis uinū in aug. tpe moꝛbi ꝛ ex ſcō vī colligi oppoſituꝫ. qm̄ oꝫ ut ꝓſueꝰ dimittat ſcōm gradationē.qꝛ ſi in principio doloris minus bibat. q̄ tpe ſanitatis ꝛ poſtea ad huc minus verſus aug.ꝛ in aug. minus uſq; dum ſit ſcōm gradationē minorando nihil detur. Et ſic appet qō in cōſuetis in qbuſdā tpibus ōbeat exhiberi.unuꝫ qō repugnāt dictis in prima pte. Eſt ḡ intelligendū p ȝdictione remouenda. qō iſti duo textus nō de eodē coꝛpoꝛe uel eiſdem coꝛporibꝰ cū eiſdē circunſtātiis vificātur neqꝫ vificari poſſunt ut pz. Sed prius textꝰ vificatur de patiente actu doloꝛez iuncturarum qō manifeſtatuꝫ p hoc qō dixit quouſque ſanetur ex eo ſanatōe itegra. Et ſic denotatur qō eſt ſermo ō patiente actu doloꝛem.

Scōus vo textꝰ intellr de puiſiōe a doloꝛe iuncturaruꝫ in non patiente actu in quo tn̄ eſt timoꝛ de doloꝛe ne eueniat vt qꝛ pgenitoꝛes ſui paſſi ſint tales doloꝛes cum talis ſit moꝛbꝰ hꝝditariꝰ ut.ſ. dictum eſt ꝛ ōmoſtratuꝫ in qōne aut qꝛ al's ſemel uel bis ſit paſſus tunc ad puiſionem eſt uinum dimittendum. Et in hoc caſu dixit textꝰ qđ aſſuetis.ſ.bibere uinum ꝓortet qō dimittat ſcōm gradatōm ꝛ b tpe ſanitat qꝛ ſi fieret ſubita mutatō tale ñ ſuſtineret natura ſine nōbili nocumēto ut.ſ. uiſum eſt de conſuetudine in qōne de potu oꝫ igitur paulatīe ꝛ ſm gradatōem dimitti ꝛc. ꝛ ſic pz qō non ȝdicunt textꝰ quoniā de diuerſis eſt diuerſus ſermo. Sꝫ p vificatōe ꝛ clara itelligēda utriꝰ qꝛ textꝰ oꝫ dubitare. Utꝛ uinum uel exhibitio eius ꝓpetat in doloꝛibꝰ iuncturarum ꝛ nr̄ qō ſic primo quoniā cum iuncture ſint mēbꝛa neruoſa frigida ꝛ ſicca exiſtentia ꝓter nāl'r diſpoſita debent ad naturalē diſpoſitōem reduci p ȝrium huiuſmodi āt eſt vinum calm ꝛ humidum exiſtens ſegtur igitur qō uinum in cura cōuenit ꝛ ar. ſaltē bꝫ euidētia vbi tales iuncture ſint lapſe ad cōplexōez malā ſilez eis ꝛ ꝓportōalē ſiue mālem ſiue imālem.

Secūdo ſic ſilē eſt de egritudinibus neruoꝝ ꝛ iuncturarū cū dicte iuncture ſint mēbꝛa neruoſa vt pz. Sꝫ vnū ꝓpetit i cura egritudinū oīum neruoꝝ ergo ꝛ neruoſoꝝ appet ꝛ ar. ſil'r pz p .d.A. ſa tertij ca.de cura paliſis vltra māe cū dixit. Et vinū ātiquū paucū ꝓferet valde egritudinibꝰ neruoꝝ oibus ꝛc. Preterea q̄ caloꝛē naturalē cō

fortat ⁊ mām digerit maxīe in fl'atica ⁊ eaz dige
ſtā ad expulſionē ꝺuertit illud ꝺuenit in cura ta
lis doloris fl'atici ſz vinū ē huiuſmodi vinā maxie
de quo ē cōis ſermo vt pz ō mēte. Ō. ſo āſſ. cōmē
to aſſ. eoūq; nutriuntur ⁊c. Igit' vinū vr' ꝺpetet'
ſaltē in aliquo. Ad opp. ē text' nr' exp̄ſſe. Ad Ō
ē ēt ſingularis textus Auerois ſcō canticoruz in
cōmento. 23. ad finē cū dixit. Et ſi vinū ſit ex re
b' magis ꝺueniēt ib' caloꝛi nāli ip̄m nihilominus
ē ex nocēt ib' magis caloꝛi nāli ⁊ ſenſibili ⁊ orga
nis ei'. ſ. cerebꝛo ⁊ neruis ⁊c. ex oñi nocet mēbꝛis
neruoſis. Idē uoluit. Ō. ſcō āſſ. Idē ēt colligitur
tertia primi de regimīe aq̄ ⁊ vini ſaltē q̄ cerebꝛo
niſi multū fꝛti nocumētū afferet ⁊ p oñs ēt oꝛigi
natus ab eo ſicut ſunt nerui ⁊ mēbꝛa neruoſa ⁊c.
⁊ alibi de mente auctoꝛū plures. In iſta q̄ſtiū
cula bꝛeuiter determinānda duo faciā p̄ꝛo notabo
q̄dā ſcō ꝺcluſiones ponā in mā deciſiuas. No. igi
tur p̄ꝛo q̄ vinū ꝺpetere in doloꝛib' iuncturarū p̄t
duplr intelligi vno mō q̄ ꝺperat vel nocear ſtāte
actu doloꝛe iuncturarū alio mō vt intelligat' ꝺpe
tere vel nō ꝺpetere in doloꝛib' iuncturaꝛ nō actu
exiſtentibus ſed q̄ ei' vſus p̄ſeruādo iuuet a dolo
rib' iuncturarū i corpoꝛe diſpoſito ad tales doloꝛ
vel q̄ eius vſus faciliter ad caſuz i doloꝛe iunctu
rarū ita q̄ corpoꝛa diſpoſite de ſe ēt magis ⁊ citi'
diſponat vt icurrant doloꝛē iuncturarū ⁊ ſub vno
q̄ ſenſu itelligit' titul' q̄ñis. Sc̄o nota q̄ vi
nū iuuare uel nocere ſm alterū modoꝛū dictoꝛū
ſi exibeatur p̄t ēt intelligi duplr uel. ſ. q̄ exibituz
alimenti ⁊ nutricatōis gr̄a fit ꝺueniēs ul' nociuū
ita q̄ fit poti' nutritiu' ꝺueniens uel diſcōueniēs
in actu patiente doloꝛes iuncturarū uel ad ip̄ſos
diſpoſito alio mō q̄ ip̄m exibitū loco medicine fit
ꝺueniens uel ita q̄ fit medicina curās doloꝛes iun
curarū in patiente formalr uel fit medicina p̄ter
uans a doloꝛib' in diſpoſito ad tales doloꝛes ul' q̄
fit medicina nocens in doloꝛib' uel actu exiſtenti
bus ul' futuris ut. ſ. q̄ ip̄m tanq̄ p medicinā coꝛp'
male diſpoſitū ēt deterius diſponat' ita ut pp uſuz
uini facili' ⁊ citius cadat in doloꝛes ⁊c. Et hoc no
tatū ſō ponit' qñ aliq̄ ſumit' in ſanis uel egris ni
ſi ut hz rōnem cibi ⁊ pot'. q̄ ẽnto ex eo q̄rit' re
ſtauratio deꝑditi q̄ ſ. cibi officiā ⁊ ꝺlatio cibi
alterius ad mēbꝛa q̄ ē de rōne potus ⁊ pp vtrāq;
talē intentōem aliq̄ñ ⁊ plurimū ſumit' vinū. aliq̄ñ
uero ſumitur vinū loco medicine ⁊ potus tantuz
alteratiui q̄le ē vinū q̄ in digeſtione humoꝛū exi
bitur frigidoruz ⁊ in agrione uiaruz ⁊ in ſincopis
releuatōe. Ad q̄ intentionē dixit ypo. quod pot'
indigentia ſoluit. i. uinum potatum curat aperitū
carniū. Tertio nota q̄ ſz vinuz multiplr diuer
ſificatum repiatur in ꝺplexione quoniā quoꝺdā
eſt frigidum ⁊ humidum aq̄ uicinuz ⁊ aliud cali
dum ⁊ humidum aliud calm ⁊ ſiccuz ut tertio re
giminis accutoruz ꝺmento. viij. ⁊ ꝺmento ⁊ alibi
in multis locis in ꝺpoſito cuz de vino eſt Sermo
intelligitur de vino in eius potiori ſumpto ſignifi
cato q̄ō in oībus ferre vini circunſtātijs mediocri
tatē obtinet ēt tale eſt calm ⁊ humidū quod plu
rimum ponitur nutritiuz de quo dixit. Ō. tertio
introductoꝛi pulſiuuz ea q̄ a vino appoſitio eſt cita
q̄ calm eſt ⁊ humidum ⁊c. ⁊ quinto de regimine
ſanitatis idem colligitur ⁊c. ⁊ tertia pbl̄eatum pble
mate. io. ⁊. 18. eriaz colligitur. Iſtis ſic notatis
circa iſtā materiā ponit' cōiter iſta ꝺcluſio i egro
tantib' actu in principio maxime in coꝛpoꝛe ple
tꝛico non ꝺpetit vinum. In ꝺclinatione autem
i parua q̄ntitate ⁊ coꝛpoꝛe mondificato ꝺpetet' p̄t
hec ꝺcluſio ſic exp̄reſſe ponitur Agozdonio ⁊ fil'is
huic ponitur a Bentili fa tertijoe cura paraliſis
circa illum textum. ō. allegatum. Et vinum anti
quum purum ⁊c. ibi dixit quod ſi mā eſt cruda ⁊
influxu quod vinum non ꝺpetit ſed ſi mā eſt ꝺige
ſta ⁊ euacuatiōes ſint aliq̄les facte quod tē com
petit uerum eſt quod iſta concluſio gentilis ponī
tur de uino in egritudinib' neruoꝝ ſed ad idez
uenit ut dictuz eſt. ō. cuz iuncture dicantur mem
bꝛa neruoſa. Iſta ꝺcluſio ⁊ ſi fꝛte ad intellectuz
eoꝝ ſit ꝝ quoniā in p̄incipio facit p̄cipitare mā
ad loca leſa ⁊ in ꝺclinatōe ꝺfortando caloꝛē nā
lē ⁊ mām modicā q̄ remanſit expellēdo iuuet tū
iſta ꝺcluſio ſic abſolute plata ē exp̄ſſe ō textū nr̄z
vbi dr̄. Et oz q̄ dimitat. ſ. patiens vinuz ꝺio vſq;
quo ſanet' ſanatōe itegra ⁊c. Ō ſuſtinēdo text'
nr̄m ut iacet ampliādo ad coꝛpoꝛa nunc ſana uel
uentra diſpoſita ad tales doloꝛes alr̄ ē dicendum.

Dico igitur ſo p̄incipalr ⁊ ſit hec p̄ꝛa ꝺcluſio
q̄ vinū exibitū p cibo ⁊ potu tū vt cōiter eo vti
mur cū cibarijs reliq;s ſ. q̄ per ſe nocent neruis ex
oñi e' vſus nunq̄ ꝺuenit in doloꝛib' ſ̄ucturaꝝ ſiue
actu exiſtēntibus ſiue futuris neq; reliq;s paſſio
nibus neruoſis. ꝺcluſio iſta ē de mente. ꝺ. A. hic ⁊
p̄t declarari p̄ꝛo q̄n cib' neruis ꝺueniēs ꝺz eiſdē
in ꝺplexione ꝓportionari ita vt q̄les ſitū nerui ob
tinēt in genere mēbꝛoꝝ talē ſitū ſibi ꝺuenientem
obtineat in genere nutrimentoruz vt eſt cōis ſco
la medicoruz ſz nerui in genere mēbꝛoꝝ cū opa
tōe fcā ad cutiz modicū recedunt p frigiduz ⁊ ſic
cum nutrimentū igitur taliter diſpoī ꝺz vt ſit frigi
dum ⁊ ſiccū ſi ꝺz eſſe ipſis cōueniens vinum autē
de quo ē ſermo ē calm ⁊ humidum in genere nu
trimentoruz ergo ⁊c. Sz ſi fꝛte diceres q̄ hoc
ē vm in coꝛpoꝛe optime ſano conſeruādo ſimplici
ter in mēbꝛis āt egris vel ventꝛis i q̄bus ē neceſſa
ria p̄uiſio vel curatio q̄ in q̄dā cōſiſtunt ꝺtrietate
cōueniret vt nutrimentum nō ſit illo mō ſil'e ymo
aliquomō ꝺtriuz ut in caſu nr̄o ubi nerui uel ſunt
actu dolentes uel in uia ad caſum in doloꝛez ⁊c.
Cum igitur vinuz caliduz ſit ⁊ humiduz ut' in ea
ſu maxie cōuenire huic difficultate bꝛeuiter dica
tur q̄ motiuum hz euidentiā in caſu quo vinum
exibeatur alteratōis ⁊ medicine gr̄a ⁊ nō gr̄a tā
tuz nutrimenti ut in concluſiōe ꝺr̄ dico ēt q̄ in p̄
uiſſione ipſoꝝ neruoꝝ caſu cōplexionem frigi
dā ⁊ ꝓportionalem ipſoꝝ neruoꝝ non eſt vinum
ſibi ꝺueniens quoniā in tali p̄uiſſione ꝺz medicia
uel cib' tātuz medicialis ad ꝺrium p̄poſſe cōuerti
quantum membꝛum corigendum uel p̄ſeruan
dum in aliud contrarium conuertitur ut uolebat
Ō. tertio tegni, textu ꝺmenti quīti mō vinuz ō quo
eſt ſermo plus ad humidum ⁊ calidum declinat

Digitized by Google

respectu cibi tpati quã nerui i frigido ⁊ ficco acute declinent vt manifestuz est intelligenti sequit igitur quod ẽt ex pte huius vini tale non ꝺuenit ymo sua notabili caliditate nocet neruis ꝺuz nimis existẽs ipsis. Confirmat ẽt ꝺclusio qñ vinuz tũ subtilitate sꝺe tũ amicabilitate cũ vtute ẽ maxime penetratiuũ. vñ sepe ꝺigestũ ad mẽbra pᵒepar transit ⁊ vsq; ad oẽs neruos in quibus a frigiditate dictorũ mẽbrorũ cũ nõ possit sufficienter ꝺigeri in acetosum ꝺuertit ⁊ ꝓinde sicut acetũ nocet maxime neruis sua acuta q̃litate mordicãdo vt dicebat. H. tertio regiminis acutoꝝ textu ꝺmẽti q̃rto

Acetũ feminis plusq̃ masculis inimicat qz vulue .i. matrici nociuũ est q̃. .i. ẽ neruosa ⁊ ibi pz i cõmento de mente. H. quo acetũ maxie noceat neruis ⁊ mẽbris neruosis qñ cũ sua frigiditate ẽ maxime penetratiuũ pp subtilitatẽ sue sꝺe. vñ dicit q penetret i mẽbrũ neruosum igit vt nõ remaneat in eo ps q̃uis sit pua valde cui nõ noceat ꝛc. Luz igit vinũ sit aceto maxie vicinũ ꝛm mõz dictũ pz quo eiᵒ vsus via cibi sit nociuus neruis ⁊ mẽbris eibus neruosis nocet ẽt sua penetratõe ẽt si acetosum nõ fiat qñ mãs superfluas intra sꝺam neruoꝝ ⁊ neruosoꝝ mẽbroꝝ secũ deferẽdo ꝺuertit. Tertio ad ꝺclusionẽ Ar. qñ vinũ calꝛm ⁊ subtilez humidũ est existens plurimũ ad cerebrũ euaporale Nam hoc vꝛ ꝓpriũ calꝛo subtili cũ humido ꝺiuncto qñ caliduꝫ agens ⁊ humidũ euaporare facit ⁊ sic ipm ad cerebrũ eleuat pp qõ ex vino maxime fit ebrietas vel crapula tertio ꝓblẽatũ replet igitur cerebrũ vaporibᵒ maxie ex vino q tãdẽ igrossati ⁊ ad naturã deducti frãticã frigiditati cerebri ipso cerebro nocumentum inferunt ipm vlterius infrigidãdo ⁊ humectãdo ⁊ sic debilitãdo quo sic a mã humida debilitato facile tales materie ad neruos ⁊ neruosa mẽbra ꝺeducẽt ⁊ sic vinuz hoc mõ nocet. Pro ista ꝺclusione ẽt ẽ single vbuz Azaranij q ī patiẽte dolorẽ iuncturaruz dixit. Et nõ bibat vinuz oĩbus ꝺiebᵒ vite sue. Et si nõ ẽ possibile ei relinquere vinum ex nimia eiᵒ ĩclinatiõe ad ipm abstineat saltẽ ab ipso vno ãno vel duobᵒ vsq; quo dolor recedat ꝛc. hec ẽt ꝺclusio ẽ de mẽte Cõciliatoꝛ ꝺia. ccij. vbi vificat ꝺclusionẽ ẽt ex pimento dicit sic videmᵒ. n. boies vinũ non bibentes pp legẽ vt Saracenos aut carentes qz illuc ñ ꝓueniat vel inopia seu abominatõe fatali vel pietatis studio neruoꝝ passionibus icũbere minime.

Ex hoc pz q in cura regulari nunq̃ in talibus patiẽtibᵒ in aliquo tpe mozbi ꝓ via alimẽti ẽ erigendũ vinũ inferẽ fo q si exibeat in declinatõe ẽt in via cibi talis exibitio est discõueniens infertur tertio q magis nociua ẽ eius exibitio hoc mõ in principio vel augumẽto q̃ in declinatõe quoniaz in ꝓincipio ꝓ ipm liq̃scunt materie q̃ ad neruos ꝺportate ex eis nerui magis replenẽ. Infert q̃rto q ẽt i sanis ad eos disposite exibitũ vini ꝓparat ad dictos dolores. Infert ꝺmr q ī dictis ⁊ actu patiẽtibus vinũ subtile albuz ẽ magis inimicũ. Infert ẽt q vinũ acutũ citrinũ uetus ẽt magis nocet q̃ mediocre pp hoc .s. q ẽ magis penetratiuum ꝛc.

Infert ultio ex eisdẽ fundamentis q in dictis cozporibᵒ bibere vinũ in ieiunio ⁊ cũ uehementi siti ẽ multũ ledens ut dicebat. H. vi. Anf. in cõmento aff. Eunuci nõ podagrizant ꝛc. posses ad alia discurrere si uberet. Eandẽ ẽt ꝺclusionem expressit Rasis. ix. ꝺtinentis dixit sic abstinẽtia potus vini sanat podagrã. Ego. n. dixi ipe vidi plures patiẽ relinq̃re potũ vini ⁊ sanati sũt ꝺ podagra ꝺino aut ad minᵒ debilitata est passio inde valde bñ addit Cõsidera tñ q si de retentõe potus vini nõ euenerit patienti detrimentũ euitet eius potus oi tpe eius. Q si non poterit abstinentia potus uini fieri toto tpe uite sue saltem fiat p duos ãnos ut passio tollat ꝛc. Ecce itaq; si aliq̃ medici cõcedunt unum in talibus passiõibᵒ uia cibi ⁊ in cõi usu poᵒ hoc fit ex peana medicoruz ꝺsuetudie magis bñ diriintendentiuz q̃ recte curare uel magis bñ aduertentia ꝛc. uel nisi si infirmari uolunt aliquo relinq̃re uel quoniã pp ꝺimissiones uini incurrunt aliqꝺ notabile detrimentuz ut debilitatez in vtute aut multiplicatõez uentositatuz i naturalibᵒ aut debilitatez ꝺgestiue Epat ut qz ꝺuertãtur ad cacessiam uel aliqꝺ huiusmodi. Et tunc ponitur ista ꝺclusio q ita fit ut dictuz est tñ uinuz aliq̃ in doloribᵒ iuncturaruz ⁊ in paratis ad eos uia medicie ꝺuenienter exibetur aliquãdo qdez regulr aliquãdo irregulr iz ꝺuenienẽ. Ista cõclusio quo ad primã ptez est de mente. d. A. secunda tertij loco allegato ubi dixit ⁊ uinum antiquum paucum ꝺferet in oibᵒ egritudinibᵒ neruorum ꝛc. notanter dixit paucum ⁊ sic medicinalr ibi qdez intelligebat q in declinatione morborum ꝑcipue materialiũ neruoruz ⁊ neruosoꝝ exibitio modici uini ꝺferet .i. est apta ꝺferre. Dico ẽt regulr qz non existente forti indicatione ad opp. quoniã tunc in declinatione morboruz vtute debilitata ⁊ materia iam ꝓ pte expulsa uel resoluta per exibitionez uini antiq̃ modice q̃titatis vtus ꝺfortatur ⁊ relige materieruz si sint in uia expulsiõis expelluntur uel a caliditate uini resoluuntur ꝛc. Neq; est ibi timoꝛ de nocendo neruis nocumẽto nõbili tũ qz modicũ exis a vtute debite regkaf ⁊ digerit neq; aptum est in neruis acetosari non est etiaz aptum penetrare multuz ⁊ materias in ꝓfunduz ideducere tum qz modicum existens .nam auara naturalibᵒ multo tpe sustinet ne subito penetret materie etiaz sunt ꝓ magna pte euacuate uel saltem digeste unde iunt magis ad expulsionem iclinate q̃ ut intra neruos ꝺducant non etiam pp idez est timoꝛ de liq̃factione materieruz non etiã timoꝛ est ex modica q̃titate ut nocumentum per euaporationem fiat cerebro ⁊ ꝺsñr neruis crapulã uel ebrietatem cãndo ꝛc. ut pz ⁊ etiã manifestuz est q eius exibitio illo tpe est regularis quoniam conueniens sine indicatione magna ad oppositum quandoq; etiam gr̃a medicine in dolozibᵒ iunctu raruz a mala ꝛplexione ficca sine materia uinuz aqua mixtum si modicum ipsius exibeatur videtur regulariter exiberi posse vt patet consideranti. In alijs vero casibus de quibus supra dicebat

cū vinū exibeſ in alijs tpibus morbi mālis iunctu
raꝫ vt pp debilitatē ſtomaci ⁊ multiplicatōez vē
toſitatis ꝛc. tūc dico qꝺ ⁊ ſi aliqñ ꝺueniat eiꝰ exibi
tio qm̄ meliꝰ ē in ceteris ſil'ibꝰ cāibꝰ vinū exibeſ q3
ñ exibere qꝛ maius ſeq'ſ nocumentū nō exhibē
do q3 exhibēdo tñ qlibet talis exhibitio ē irregu
laris maxime ſi cū cibo ⁊ in q̄ritate exhibeaſ ut
exhiberi ſoleat qm̄ ꝑ ipſi' exhibitōez in dictis tpi
bꝰ morbi neruoſis mēbris ſēp nōbile ſeq'ſ nocumē
tū ut p3 ex eis q̄ ſupra dicta ſunt nō recapitulādo

Et forte qꝺ iſte fuit ītellectus Hordonij in ꝺclu
ſione ſua. ſ. qꝺ in principio in doloꝛibꝰ iuncturaruꝫ
nō competit uinū. hoc ē regulr maxie in corpoze
plectoꝛico ut ipſe dicebat. In declinatōe aūt ⁊
corpoze mōdificato i pua q̄ritate cōperere pōt. ſ.
regulr ut dictū ⁊ ſic potes formaꝛ ꝺcluſionē ſi plz
hoc tñ totū ē cū uinū exhibeſ gra medicine ⁊ nō
alimēti gra. Neq3 hoc repugnat textui nr̄o cū di
xit. Et o3 ut nō bibant vinū ꝺio vſq3 ſanentur
ex eo ſanatōe integra. Intelligebat ipſe nō bibāt
via cibi ⁊ potus vt cōiter fit. Sz ſi aliqñ o3 ad ipz
inclinare mediciaꝛ tunc o3 ipm ratificari. ſ. vt ui
debituꝫ in ſeq̄nti pricula texꝰ nr̄i. Et ſm iſtā ꝺcla
ratōez ē rūſum ad difficultatē totā ⁊ ſm eandez
poſſum⁹ rīdeꝛ ad ar. q̄ fiebāt añ opp. ad primū dr̄
prio qꝺ ar. ibꝫ euidentiā cum exibetur vinum via
medicine ⁊ gra nutrimenti dico ſo qꝺ ꝑ vinum cō
uenienter non fit ꝑſeruatio neruoꝝ a lapſu ſibi
ꝓpoſitāli ymo ē uinū ampli⁹cal. q̄ ꝺueniat ⁊ ner
uos relaſſat ⁊ reſoluit ut dictuꝫ in corpoze qōnis
ꝛc. poſſit ēt dici qꝺ ī3 ꝑ hunc mōm uideaſ debere
ꝺferre tñ ꝑ mltos alios mōs magis nocet ⁊ ſic ei⁹
vſus nō ē ꝺueniens ad textum. ꝺ. A. dictuꝫ ē quo
intelligaſ ꝛc. Ad aliud ꝺicatur via medicie aliqñ
ꝺuenit vſus ei⁹ vt dictuꝫ eſt. Et ſic ſit finis cū gra
altiſſimi ꝛc. Et ꝺñr declarādo prime lre textus.

Pro declaratōe ſe lre ſeq̄ntis vbi ponit qꝺ fiē
dum loco pot⁹ quando ꝺimittitur vinum in caſu
de neceſſitate. Eſt igitur notanduꝫ quoniā ꝺixit.

Et utatur ꝛc. ꝺubitare quoniaꝫ ſupra
cum loq̄batur de exibitōe ꝺiureticoꝝ noluit diu
retica ſolū exiberi debere factis euacuationibus
ſi igit' vinū ē ꝺimittenꝺ vſq3 a principio ⁊ ꝑ totū tps
vſe morbi ut dictū eſt cum tñ a principio non ſint
facte euacuatōes appet qꝺ non ſp ꝺuz ꝺimittiꝺ ui
num ſit utenduz ꝺiureticis. Pro hac igit' difficul
tate remouenda eſt intelligendū qꝺ mēs. ꝺ. A. nō
fuit qꝺ ſimplr diuretica ꝺueniāt loco uini. Sz ꝺi
xit qꝺ eſt utendū ꝺiureticis. ſ. aliqb⁹ ad decotōem
ſimul cū aq̄ paucis tñ ita. ſ. qꝺ illud totum gra po
tus offerr non ſimplr ꝺiureticū ſ3 bñ fit ꝑticipans
vtute ꝺiuretico⁹ ⁊ rō huiꝰ ē quoniā uinū qꝺ exi
beſ cū cibis ad ꝺuplicem itenꝺ exibeſ. ſ. loco nu
timenti ⁊ loco potus ꝺelatiui cibi ad mēbra unꝺ
cibꝰ cū uino mixtꝰ poſtq3 eſt digeſtꝰ ꝺueniēter tūc
meliꝰ ad mēbra trāſit q3 ſi cū vino nō eſſet mixtꝰ
expedit igit' loco vini cū ipm ꝺimittiꝺ loco potus
aliqꝺ exiberi in quo ſit vtus penetrare faciens ci
bū ad mēbra Aq̄ aūt ſola ꝺe ſe ad hoc nō ſuffice
ret cū ſua frigiditate ⁊ groſſitie ꝓhibeat magis pe
netratōem q3 iuuet fuit igit' neceſſariū ꝑ hac ꝑ
cienda intentione vt ſimul cū aq̄ in decoctōe eius
appōerenſ aliq̄ lenia ꝺiuretica. i. ꝺeportatiua nu
trimenti ad mēbra quoꝝ vtute hec intentio cō
pleri poſſit. Et pp hoc addit. Et vinū ꝺ mele cū
ꝺiureticis ꝺfezet eis. i. aliqñ eis ꝺferet ſirupus me
lis cū aq̄ eiꝰ vbi. ſ. eſſet corpꝰ melācolicū ſenille in
quo difficulter penetrat cibū ad mēbra nō ē autē
neceſſariū in oi hoza ꝺolores patientes talē potū
exiberi ymo ī cā calida valebit ſola decoctō oꝺei
cū modico zucchari vt in pluꝛ tñ ꝺueniens potus
loco vini in doloꝛibꝰ iuncturaruꝫ ē aq̄ mellis ut ꝺi
xit Meſue in ſermone ꝺe aq̄ mellis diſtinctione
vi. ⁊ aliqñ aq̄ zuchari in eſtate ſufficit ⁊ vocabit'
hec aq̄ fcā cū ꝺiureticis vel aliquo eoꝝ quoniaz
zucharum in hoc ponetur ꝺiureticum eſt. n. in eo
aptio ⁊ abſterſio pria q̄rti ꝺe cura effi. ex opillarō
ne ꝑ hoc igitur qꝺ ē in eo aptio ⁊ ſic in ꝓpoſito dr̄
ꝺiuretieum ꝺe cōi tñ vſu apponunt medici in aq̄
cinamomuz aliq̄ macem aliqui ſaluiā vel roſma
rinum in iſtis ē vtus aliq̄lis apitiua ⁊ cum ꝑ ner
uoꝝ ꝺfortatiua ⁊ ſic i caſu eſt ꝺueniens remit
tendo nocumentum aq̄ aptum ſua frigiditate fie
ri neruis. Et ex his p3 malꝰ modꝰ multoruz pra
ticantium q in doloꝛibus iuncturaruz ꝓhibito vi
no exibēt aquā decōis coziādroꝝ intēderes ꝺſtipa
tioni ꝑ coziandros ⁊ non ꝓuocatōi aliq̄li vm ē qꝺ
forte ꝑ decōem illā acgritur q̄dā aptio ꝓpr̄ partē
calidā ſuperficialē coziandri q̄ acuta eſt cuz mo
dicum dequoqtur ſ3 hoc non eſt de eoꝝ intēn
tione ſed cuz fit illa pars calida diſſolnitur ⁊ cen
tralis frigida ⁊ ſtiptica i decoctōe remanet ⁊ tunc
illa aq̄ in caſu eſt nociua lege lr̄az qm̄ clara eſt.

Et melancolici ꝺiuiſſa ipe pōit vnuz
can. ícident curatiuum quoꝝūdā determinatoruz
corpoꝝum vt melancolicoꝝum ꝺoloꝛes huiuſmodi
patientium ꝺicit igitur breuiter. Et melācolici
ſ. bois de hūtibꝰ arteticā vel ſupple ſpālem dolo
rem iuncturarum o3 vt rectificetur. i. corrigatur
ſplen ⁊ euacuetur eiꝰ melancolia ⁊ humectetur
corpꝰ eiꝰ ⁊ leniatur cum cibꝰ ⁊ inūctionibus ⁊ fil'i
bꝰ ⁊ non aſſiduetur ſuper ipm. ſ. cum medicis pu
ra reſolutio ſine lenificatōe ſicut ſciuiſti in radici
bꝰ vlibus. ſ. bīt q̄rta primi etiam ſupra in ca. Nō
qꝺ iſta lr̄a ꝑt hr̄e duplicem ſenſum primꝰ eſt qꝺ ſi
hō melācolicꝰ patiatur arteticaz ꝛc. Scōus ſen
ſus eſt ſi hō patiatur ꝺoloꝛem arteticum a cā me
lancolica. i. a ma melica o3 ut rectificetur ꝛc. Et
iſte ꝓs ſenſus eſt maxie vus qm̄ prio expedit rectifi
care ſplenez digerendo mām melicaz in ſplene vt
plurimū reſeruatā ēt ſpleneꝫ ꝺfortare ut ſic poteris
in mōdificādo ſanguinē a melia ne fluat ad iun
cturas exigitur ēt poſtq3 eſt fcā digeſtio in mā ut
cum appropriaē euacueē exigitur ēt ſpialiter cuz
mā digerir ut humectef ⁊ leniatur ⁊ cum cibis ⁊
medicis notanter qm̄ de hac maioꝝ ē timoꝝ de pe
trificatōe māe q3 de quacūq3 alia mā peccāte uñ
⁊ ſi ſupra poſuerit generalez can. circa oēm mām
iuncturaruz ⁊ non ſimplr attendam⁹ cuz reſoluti
uis niſi cū hoc humectem⁹ pp dubiū petrificatio
nis qꝺ ē unū de peſſimis accidentib⁹ ꝺtingētib⁹ in
doloꝛib⁹ iuncturaꝝ ꝑcipue tñ de hac mā ſpecialē

Digitized by Google

fecit can. quoniam talis materia facilius trāsiret in perfectionem ꝛc. lege lram quia clara est.

Et oportet ut Posteā posuit regimē i dieta circa potū. Nūc pōit regimē circa cibū ⁊ pcipue circa usuz carniū dixit igit. Et oz ut deuitetur caro i eo qō frigidū ē de hac egritudine. Oz si necessaria fuerit tūc uel caro Auis mōtane ⁊ lepozine ⁊ Gazelli ⁊ oīs caro paucarū supfluitatū. Nota hic repit duplex lra vna dixit. Oz vt deuitet caro in eo qō fcm ē de hac egritudine ⁊ tunc oz exponi vitetur caro cū talis egritudo multū infestat tūc quasi oī egritudo fcā ⁊ rō ē qm cū talis egritudo multū infestat sicut ēt in alijs māeb⁹ multū infestantib⁹ oz dare cibaria facilis digestionis modici nutrimēti ⁊ modicarū supfluitatū ⁊ sic ē vitāda caro vt vrus possit intendere morbo ⁊ māe eius ⁊ pcipue in talib⁹ doloribꝫ nō oz exhiberi caro qm p eā coꝛp⁹ minus humectatur ⁊ sic i casu nocet. Oz si pur necessaria fuerit vt pp debilitatē infirmi vel aliā cām tūc detur caro Auis montane ad vriaz auiū im aqs degentiū q Aues montane bñt būidū aereū ⁊ sic p stant matrimētū nō aqueū humectans sed substātificū sunt ēt paucarū supfluitatuz sunt ēt merito modi sbe facilis satis digestionis. Idē dico de caꝛne lepozina ⁊ gazelis ⁊ huiusmodi in ꝓparatōe ad alīs carnes q̄rupedū sunt qdē magis aerei nutrimēti ꝛc. alia lra dicit vt i libro meo. oz vt deuitetur caro in eo qō ē frigidū de hac egritudine .i. q oz vt uitet caro in hac egritudine ēt frigida .i. a cā frigida pendēte pp cās nūc dictas pp doloꝛē infestantē vt nā possit intēdere digestōi māe multo ergo magis vitanda ē caro in eo qꝫ est caliduz de hac egritudine pp cās magis i pedientes ⁊ de qb⁹ sumit melioz idicatio de nō dādo ꝛc. cū i egritudine de cā calida pendente maioꝛ sit doloꝛ sit ēt morb⁹ futur⁹ breuioꝛ q̄ ambo idicāt de magis subtiliādo dietā vt pz intelligēti. Si igit oz uitari caro regulr i doloꝛe iuncturarū a cā frigida pp cās .s. tactas p hoc q humectat ⁊ ē notabiliū supfluitatū ēt satis difficilis digestionis sequtur q multo magis in alio doloꝛe oī iuncturarū ēt in doloꝛe ēt qm in doloꝛe a cā calida exhibitio carnū calefaē ⁊ sic tacite inuebat q i mllo tali doloꝛe regulr cō ueniunt carnes. Sz oliq̄ pp necessitatē cū volumus exhibeam⁹ de illis q dcā sunt quo casu si possint digeri ꝓuenient⁹ exhibent assate q̄ ellīsate qm min⁹ relassant ⁊ paucaꝛ sūt supfluitatū q̄ ellīsate si ꝓuenīēter de his ēt ⁊ religs ad dietā ptinēt ib⁹ ēt infra dicet in ca. de cautella a doloꝛib⁹ iuncturarum lege litteram tu.

Et si euenerit In hac vltia pticula d. A. ponit vnū ipāles caū declarātē a quo loco sit fiēda flomia in certo caū ⁊ breuiter dixit. Et si euenerit doloꝛ i doꝛso in primis pmutet ad man⁹ flomia ex mānu vt egrediat sanguis ⁊ humoꝛ .s. cū sangnie peccās ex pte sue declinatōis. Pro intellectu ptis ē singulr itelligēn qm .s. cū fcā mētio de fiēn flomia in doloꝛe iuncturarū solū erat sermo de flomia fiēda vel materia in principio fluxꝰ existēte vel ꝓ pte fluxa ⁊ ꝓ pte fluxura ⁊ tūc stabat intētio diuersiua tātū uel stabat intētio diuersiua fluxui ⁊ euacuatiua ⁊ ppterea ibidē dicebat q existente doloꝛe in particulari mēbꝛo fiēda erat flomia vel ex pte ꝺzia tā tū uel ex pte ꝺditoꝛia quoniā si erat intētio tantū diuersiua stante vtute fieñ erat diuersio ꝺditoꝛia ⁊ ibi erat intētio mixta .s. diuersiua ⁊ euacuatiua fienda erat flomia ex pte ꝺzia ita q nūq̄ dictū est q eandē ptē fieri debere euacuationez cū flomia. Nūc aūt. d. A. ponit can. in fienda flomia quoniā ē itētio tātū euacuaꝝ ⁊ nullo mō diuersiua qū .s. materia ē totalr fluxa vel trāsmissa ⁊ nō est ei⁹ aliq̄ ps fluxura vt cuz venerit doloꝛ in doꝛso in primis ⁊ qm talis doloꝛ i doꝛso ꝓtingēs vt plurimū pendet ex sanguine vel materia mixta sanguini. Intelligit ergo de doloꝛe a tali materia pendēte facto igit illo doloꝛe ⁊ factis .s. diuersionib⁹ epoꝛtunis cū flomijs religs ēt factis ꝓueniētib⁹ remedijs si postea pmutet ad man⁹ .s. totalr vt .s. ad cubitū vel ad rasetaz man⁹ ꝓprie sumpte ita vt tota materia sit permutata ⁊ in totuz cessauerit doloꝛ doꝛsi stante doloꝛe in manu vel brachio materia ēt tali existente vt sit cum flomia educibilis tunc dixit textus q flomia fieriꝺz ex manu vt euacuetur sanguis ⁊ humoꝛ .s. cum sanguine peccans ex parte sue declinatōis. i. ex pte de q̄ humoꝛ declinauit ⁊ rō hui⁹ est quoniā vbi intētio sola ē euacuatio q̄ meli⁹ adimplet euacuando. s. p ptē in q̄ peccat. q̄ per aliam vt colligat tertio tegni. Et fuit ēt flnia clara eiusdē. H. in suo de flomia distinctōe 4a ca. v. ad prin. cum dixit. Naz icipient⁹ qdem .s. doloꝛib⁹ vel apostematib⁹ ex materia fluente p hibere oz q supfluit. s. diuertendo in antiquat nō i. ipsis totaliter fluxis solū euacuaꝝ q incinerem est in patienti supple ꝓuenit ⁊ addit. Euacuabit autem optie H. s. talis materia totaliter fluxa per copulatas venas eis. s. mēbꝛis q̄ in ipsa particula supple sunt ꝓtente ꝛc. Et sic pz de mēte ei⁹ esse q materia in totuz fluxa si est fienda euacuatio per flomiaz q̄ est fienda peccante materia sanguinea tunc fieri est flomia per venas copulatas materie peccanti ⁊ sic per partez ad quam materia declinauit oz fieri euacuatō ꝛc. Nota tñ non esse mentem suam q si doloꝛ fit in cubito q fiat flomia ex cubito qm nunq̄ a membꝛo egro est actu fienda flomia pp timoꝛem ne ad ipm alie trahereꝫ māe nisi foret mā uenenosa iz intellexit p uenas copulatas ꝛc. i. p venas primas ⁊ bñtes magnā ⁊ imediatam ad locuz colligantiaz fieri debere flomiā stante igit doloꝛe in cubito fiat flobotomia cuz intendim⁹ in casu euacuare tantum materiaz ex vena posita inter annularez ⁊ minimum iz ēt vena posita inter policem ⁊ indicez in casu eodez inuaret cū fit ram⁹ ēt basilice vt alias dixi eē de mente. d. A. ⁊ sic ēt credidit Gentilis tertia tertij. Si vō fozet doloꝛ in rasera man⁹ in cāu nro fiēda eēt flobotomia euacuatiua ex basilica eiusdez brachij quoniaz iz nō euacuet ex loco dolente fit tñ euacuatio p venas copulatas ꝛc. Et ꝑ est q̄ itendit i suma lege lraz totaz ⁊ sic est finis ca. laudes altissimo infinite. Jam restat ut flnia cali. mezie magis cōmendet sumate ca. In ca. igitur prio posuit curā doloꝛis iuncturarū pendētiū

a malitia tātū cōplexiōis vt q̄ cura ē per regimē ꝺ̄ium ⁊ si cā est inflamatio pura cura ē infrigida tio cū dieta ⁊ medicis ita ēt si cā est malitia ꝺple xionis frigide curatio est cū regimīe calido ponit tñ ibi vna singulare in textu. s. q̄ aliq̄n i doloze ēt in materiali ꝺuenit euacuatio vt in cōplexiōe ca lida euacuatio collere ⁊ sanguis q̄n curat per ac cidens infrigidando ita ēt in mala cōplexiōe fri gida euacuatio fiat iuuat quoniā calefit mēbruz per accidens. Postea ponens can. curatiuā in doloze māli ipse ponit duas principales intentiones quaruz vna sumit a mā q̄ est in fluxu ⁊ alia sumi tur a mā fluxa ⁊ illa q̄ sumit a materia vt est in fluxu p̄ficitur duab⁹ primis intentiōibus. s. diuersio ne ad opp. ⁊ ꝺfortatiōe mēbri ne recipiat ⁊ illa di uersio ēt ē duplex quoniā q̄dā est diuersio tantum fine euacuatione q̄dam est diuersio cū euacuatio ne intentio ātq̄ hr ad materiā fluxā est vna tātū s. in totum euacuatio ei⁹ q̄ fluxit ⁊ talis aliq̄n fit sensibilr cum scarificat vel flomia aliq̄n insensibi liter cuz ēplis ⁊ huiusmodi. Postea spālius de scendendo in materialib⁹ ponens ordinē in ea i q̄ cōpetere p̄t flomia vomitus ⁊ solutio ventris vt materia peccante cum sanguine dixit primuz q̄ fiat flomia diuersiua ⁊ ibi sunt dicta multa de flo bothomia fienda .s. ex q̄ vena fieri debeat an ex eadē pte vel ex oppositā postea fiat vomitus cuz materia si peccat deorsum vt in pedib⁹ ēt diuertē do postea fiat solutio ventris ⁊ expōebatur debe re intelligi de solut̄ ꝓpie dicta ⁊ nō de lenitione ventris quoniā illa ꝺz p̄cedere alias euacuatōes postea ꝺans ordinē in exhibitōe medicinarū solu tiuarū dicit q̄ debemus icipere a re forti nisi ꝓbi beat priuatō maturitat ⁊ grossitudo materiei vbi fuit tere⁹ satis ambiguus quoniā aliq̄n vr ponere timorē in exhibitione medicinarū fortiū a princi pio ⁊ postea vr earū vsuz a p̄cipio ēt magis lau dare. In effectu dictū ē q̄ ipse intendebat q̄ a principio euacuandū est cū medicia appropriata aliqualiter euacuante a iunctis debili tñ ⁊ inp cessu possum⁹ ad fortiores sm gradationē proce dere ⁊ nō debem⁹ vti medicina lenitiua tantū vt multi faciunt. Et si aliq̄n auctores videtur vti cassia siue alijs solutiuis de ea tātū sumūt cū ele ctiue euacuēt. s. i collerica sp apponēdo aliquod ꝺfortatiuū ne mā fluat ad iūcturas vt aquā solla tā in collerica dictū est tñ ibidē de mēte. d. A. eē q̄ minor timor est in applicatione taliū medicina rū ellectiuarū in p̄incipio peccante materia col lerica vel flatica subtili ⁊ aquea q̄s peccante mā frigida grossa quoniā talis materia subtilis a pri cipio ꝺpata materie grosse vr sicut digesta aliq̄li ter ⁊ sic minus nocumentū segrar ad ipsi⁹ euacua tionē in principio fcā cū medicia appropriata q̄s i grossa. Et addidit pp talē varietatē i diuīsa mā q̄ i mā ꝺposita fiāt solutia ⁊ ēpla ꝺposita ⁊c. P⁹ea posuit timorē in faciendo flomiā a p̄cipio q̄n. s. nō est necessaria flomia vt cū nō ē materia pec cans sanguine vel cū sanguine mixta vbi dixit q̄ flomia acrescere facit humores ⁊ facit eos curre re in corpus ⁊c. Et idē dixit de euacuatiōe forti ⁊ laboriose-m⁹tuz solueūt fcā i principio q̄ pp eā dē cām nocet. Et pp hoc addidit. Et cuz decli nare incipit tunc nō declines ⁊ ibi sunt dicti mul ti modi exponeñ sed iste ē ibidē posit⁹ magis gra t⁹ cuz declinare icepit doloz. i. moueri ad mēbra deorsum tunc non declines. i. non euacua cuz me dicinis mouēribus p deorsum in ipso principio sed magis cū diuertētib⁹ ad oppositum. s. cuz vomitu s. appropriato aliq̄liter ⁊c. Postea dat nobis re gulā de die euacuatōis vt q̄ debem⁹ attēdere cri ses ne in die cretica ꝓingat euacuar ne aut natu ra ipediatur aut forte opatio supabundet ⁊ ibi dicebatur ō mēte. d. A. q̄ dies. xiij. ē melior dies ad creticādum ⁊ ibi est dubitatuz ⁊ ꝓbabatur q̄ō. 7. sit fortior p bona motiua ⁊ ibi bzeuiter ꝺcorda batur q̄ō sumendo vnā diē ē alia magis creticā qz in ea fortiores ⁊ acutiores fiāt crises sic. 7. est magis cretica q̄z. 14. Si uero dicatur dies magis cretica quoniā in ea absolute pluries fiant crises sic dicebatur q̄ō. 14. ē magis cretica ⁊ sm hoc sol uebatur in alia materia difficultates. Cōsequē ter cozigens q̄ō supra dictuz erat de fienda solu tione i p̄cipio q̄ iō laudabatur quoniā tales moz bi vt m⁹tuz ꝺiunguntur cuz repletōe ⁊ sic a p̄ci pio ē ꝺueniens minoratio. Si forte in aliquo fie ret talis doloz ⁊ nō nisi a modica materia. Dixit q̄ō si est possibile data ista cā cessare ab euacua tione vsq̄duz sit materia digesta est laudabile ⁊ esse ꝺtentus embzocatōibus ad mitigationem ꝺo loris ⁊ ad digestionez māe verūtñ qz ibi dixit q̄ō tc icipe debem⁹ ab aq̄ frigida embzocādo ⁊ tñ. 4 i. c. ēbzocarū dixit oppo. Dicebat p ꝺcordia q̄ō icipiēte materia fluere ⁊ modica existente inten dendo ad fluxum tantum debem⁹ incipere ab aq̄ frigida sed si materia esset p̄o pre fluxa ad quam esset intentio digestōis ⁊ mitigatōis doloris debe mus incipere ab aqua calida vel tepida nisi ma teria foret nimis ignea quo casu aq̄ frigida esset ꝺueniens digestiuū ⁊ doloris mitigatiuuz postea ponens etiā mōm circa embzocas vel epitimata posuit nocumenta ipsaruz in p̄ncipio m⁹tuz cali da siue m⁹tuz frigida. Tā calida nocent materiā atrabēdo ēt aq̄ calida p hoc q̄ō humectat iūctu ras ⁊ frigida narcotica p hoc nocent q̄ō ꝺgellant materias ⁊ ingrossant ⁊ sic indisponunt ad resolu tionez. Postea posuit vnum can. circa exhibi tionez oximelis quoniā erat iter auctores ꝺdictio vt. B. p̄io regis acutoz ēt A3. regis ⁊. B. ex vna parte qui vetāt acetū ⁊ oximel in talibus mem bris ⁊ Mesue vr ex alia parte laudar exhibitōz ipse volens se in hoc determinare ad alterā p̄tiuz dixit q̄ō oximel pp suā acetositatez nō est magni iuuamenti ⁊c. Videbatur innuere q̄ō debem⁹ loco ei⁹ alijs vti medicis cū alia repiār q̄ vtr sez uiūt sine nocumēto. Postea posuit timorē i ap plicatōe ꝓuocatiuoz fortiū añ ꝺpletā digestiōez ⁊euacuatōez dicēs q̄ talia q̄nqz aduxūt mālz ⁊ cō uertūt eā i lapideitatē. Postea pōit qd fiendū est postq̄ mā est digesta vel fcā maturitas dicens q̄

tunc oportet euacuare cum eis que sunt sicut ber modactilis ⁊ benzidem ⁊ exponebatur .i. testicul⁹ vulpis. Et ibi habuistis iuuamēta hermodati loczaz ī cesu isto ⁊ correctões nocumētoruz eoruz.

Et ibi posuit vnaz singularē cautellā obseruā dā in euacuatione materierū ex iuncturis cū medicinis fortib⁹ ⁊ fuit q tūc facris bis euacuatōib⁹ fortib⁹ debemus epitimare iuncturas cū aliquib⁹ humectātib⁹ vl aliter embzochare vel inūgere vt mā remanēs nō indaret .qñ uerisimil ⁊ tales medicine fortes euacuantes a iuncturis euacuāt sp de mā illa que ē magis subtilis ⁊c. Jō addidit ⁊ incipe iterū ⁊ epitima ⁊c. Postea posuit illum text. difficilē. Et caue ne in potu des in primis nisi medicinā debilē ⁊c. vbi dixit nisi corrigat lra q̄ text⁹ nō posset tollerari ꝙz fuit error scriptoris qui vbi dixit nisi debeat dici vti vel alr vt exponat ꝙz q supza exponebat ī alio textu cū dixit. Et incipe ī primis a re fortī ⁊c. .i. q nō des ī potu ī primis medicinā nisi debilē. .i. fortē. .i. solutiuā a ꝑtate debilē tñ ī soluēdo ꝑ puitatē ī dozsi qñ medicia alio mō debilis. .i. lenitiua monet mām ⁊ nō facit curare. .i. nō euacuat aliqd de quo sit curādū ⁊c. sed cozigēdo lraz vr sensus lre clarior. Postea posuit in alia ꝑte principali cañ respicien illū q dēt sumere medicinā ex ꝑte triū circūstantiarū ꝓio .i. q sumat sumo māe ⁊ q tardet cibū sumpta medicina ⁊ q sumat p⁹ tres horas. xx. aureos panis cū aqua dixit scōo q p⁹ ter horas īgrediat balneū tertio q p⁹ cibet cū eo qō ē ꝺueniēs vbi videbat dub. qūo tardat cib⁹ si p⁹ tres horas sumit panis xx. aureoz ⁊c. dicebat breuiter q ibi erat sermo de medicis debentib⁹ erradicare mām p⁹ ipsoz digestionē talia igit corpora ⁊ ex doloꝛib⁹ ꝓcedēti b⁹ ⁊ acuitate medicie multū p⁹ tres horas a ꝓincipio opatōis remanēt relassata vt igit ipsoū virtus aliqualr reffocilet tūc parū dicten ⁊. xx. auri panis sunt modica q̄tas ꝑte. o. A. vel q aurus sumit ī ꝓprie postea p⁹ ter horas ab assumpta opatione medicie iposito ꝓius parāp corpore in balneo ꝺz postea dietari cū cibo ꝺueniēti ⁊c. Postea posuit qd ē faciendū scis euacuatōib⁹ cū solutis docens tūc exhibitionē in genere ꝓuocatiuoꝝ ⁊ ibi dictū est qūo in diuersis mēbris diuersa ꝓuocatiua ꝑm magis ⁊ minus ꝺueniūt qñ corpora extenuata nō tollerāt ꝓuocatiua fortia ⁊c. Et ibi ē dubitatū in quo corpore magis ꝺpetunt ꝓuocatiua ⁊ dictum ē q q̄tū est ex ꝑte nocumēti apti inferri ex ꝓuocatiuis nō ꝺueniunt ficcis sed ex vtilitate ipsoruz magis ꝺueniunt in corporib⁹ colericis ⁊c. Postea singulr ꝓ vno ꝓuocatiuo laudauit triacham qñ ꝓp hoc q̄ mōdificat reliquas māeruz cū facilitate ꝺfortat ēt oia mēbra. Postea posuit circa applicatões cañ medicinaruz localiū earū. .i. que in principio dñt administrari ⁊ ī fine dixit primo qūo repcussio ē verenda mā existeñ fortis effusiōis. .i. in corpore multū repleto ꝓp duo tū qz facit māz iobedientē resolutiōi tū qz repcutiēdo ab ignobilib⁹ mēbris forte ille materie ꝺuerent⁹ ad mēbra ꝓcipalia. Postea addidit q existeñ mā multa tunc in principio nō est multum repellere nisi in fiatica. Nā repcussio ī ea multū nocet materiā in iuncturā ꝓfundando qr ꝺz in ea aut dimittat aut paulatim fiat. Postea ponit cañ. qd facieñ est in declinatiōe euacuata magna ꝑte māe qñ ꝺz tunc occupari cū eis q̄ solutē ⁊ subtiliāt ⁊ extrabūt materiā ex ꝓfundo ⁊c. etiā cū rubificantibus si expedit ⁊ vesificañ tñ circa hoc posuit cañ vt talia nō absoluāt ab humectatiuis alias petrificaret materia. Naz vesicatio ē sicut resolutio q̄dā ⁊c. Postea ipse posuit quid fiendū est in cura coacta qñ fortes fiūt doloꝛes ⁊ canonice fcā nō sufficerēt q̄ cām doloris principaliter respiciunt ⁊ ibi posuit duo ingenia in sedādo doloꝛē vnū est applicare ea q̄ sedant cū subtilitate resolutōis vt sunt medicine anūdine vt ibi fuit declaratū ꝑm est cum eis q̄ stupefaciunt ⁊ ibidez addidit nō debere approximari stupefacientia nisi apud necessitatē ⁊ qñ reliqua oia non ꝺtulerit.

Et ibidem sunt adducta quedā vtilr de itentione Meſue circa illā materia ꝺz postea posuit cañ in pmutatōe medicinaruū in talibus doloꝛib⁹ quoniā aliqñ ꝺfert vna medicina vni mēbzo ⁊ nō alteri ⁊ aliqñ vna hoza ⁊ nō alia ymo tūc nocet. Et ibi habuistis cās hui⁹ ⁊ qūo fienda ē talis pmutatio qz non ꝺz fieri pmutatio ad medicinas diuerse vel ꝺrie qualitatis ⁊ diuersi gradus sed solū diuerias. .ꝑm ſpeciē manere sp eadem dispositione morbi ⁊c. Postea posuit regimē in dieta ⁊ primo in vino qz ꝺz vt dimitatur vinū oio usqz sanet ex eo doloꝛe patiens sanatiōe itegra ⁊c. Et circa hoc ē mota qō ⁊ soluta qz uia nutrimēti nūquam ꝺuenit loco medicie aliqñ regulariter in declinatione conuenit aliqñ cobacte in alijs tempoꝛib⁹.

Postea uisum ē qd ꝺz dari sanis ⁊ egris loco uini ut sirupus de mele cū diuret .i. cū uirtute alicuius diuretici ita q̄ aliqñ aqua solla ꝛucharī appellat potus ꝺueniēs loco uini ⁊c. Postea posuit q̄ndā cañ circa corpora melācolica si eis accidat doloꝛ iūcturarū ut q̄ splē ipsoruū retificetur ⁊ corpora humectentur ꝓp oubiū ne materia petrificetur ⁊c. Postea posuit canon. circa carnes ut q̄ uitetur caro in eo quod factū ē de egritudie. .i. dū infestat egritudo uel in eo quod frigidū est quaſ innuat q̄ in oi egritudine artetica ēt a cā frigida nocent carnes. Ꝺz si pur ꝓp necessitatē debeāt exhiberi sint sicut carnes auium montanarū ⁊ leporis ⁊ generaliter sint carnes leuis digestiouis modicaruz superfluitatum. Postea posuit ultima tum can. circa flobotomiā fien. gra euacuatōis tantum dicens q̄ si doloꝛ euenerit in dozso postea sit permutatio ad manus tunc si materia est stica educibilis ꝺz educi per eandez partē ad quā declinauit materia ut sanguis ⁊ humoꝛ. .s. secum mixtus egrediatur. .s. totaliter ⁊ sufficienter ⁊ ibi aduxi bonum textum. H. in suo de ſſia in ista materia ⁊ hec fuit sumatim collecta. Si aliquid ſpālius itelligere uolueris recurrē ad loca ꝓpria supza Alias forte ordinabo modū cure in tali materia faciendo de his consiliuz generale in fine.

Digitized by Google

Portet ut in eis Post q̄ ostē Auic. supra in capło ꝓxime lecto posuit curaz doloruz iunctur arum generalem p canones. Iam incipit specialius prosequi de cura ipsorum dolorum cōmemorando medicinas speciales ꝯferentes. Et duo facit. quoniam primo facit qđ dictum est. scđo ipse ponit curam accidētium consequentium ad dictos dolores iuncturaz ps scđa icipit ibi. Isti sunt bēntes complexiones. calidas ꝛc. prima ēt in tres. quoniam primo ponit medicinas magis ualentes in dictis doloribꝰ a mā frigida flatica. scđo ponit medicinas ꝑcipue valentes in dolore ventoso. tertio ponit eas que magis vallent i dolore a cā calida. scđa ibi. hoc occurrit cursu gībositatis. tertia ibi. sed ut curetur cum eis que inārigidātur ꝛc. prima pars ēt in duas diuidi tur. quoniā primo ponit diuersas medicinas ualētes in causa frigida ex pte medicinaruz sumendarum per interius. secūdo ponit medicinas i illa intentione exterius aplicādas. ut per empla unctiones embrocas ꝛ huiusmodi. secunda ibi. Emplm bonum ꝛc. prima ēt in duas. quoniā primo ipse ponit quosdam can. respiciēn medicinas exhibēdas enumerāde cū hoc aliquas medicinas secessiuas ꝛ vomitiuas. secundo psequitur magis ad medicinas speciales precipue secessiuas. secunda ibi. et de illis que ꝯferunt eis ꝛc. pīa cal'm etiam prima diuisione diuiditur in tres ptes. quoniam primo ipse ponit dictos can̄ secundo ipse ponit iuuamenta quarundā specialium medicinarum in cā ualenti um. tertio discurrit ad medicinas ꝯpositas secūda ibi. Et in hermodatilis quidem tertia ibi. et de cognitis sunt pillule ꝛc. prima ēt in duas secūduz q̄ duos ponit can̄. fa ibi. et non oz ut sit ꝛc. pīo igitur ponit can̄ obseruañ in euacuatione materie flate in cāu nostro. q̄ est talis. Oportet ut i eis .s. doloribus iunctur arum a materia flegmatica ꝑcipue pendentibus ut plerūq; euenit nō educatur solutione. i. cum medicina solutiua flegma solum. et adducens rōnem dixit. Nam cum in eis solum flegma solutione educitur. iuuātur statim. s. egroti. sed supple postea faciliter ꝛ post modicum tempus addit doloꝛ. ꝛ. i. qz reddit collera ꝛ facit currere ad mēbrum. s. dolores. flegmatice alia rota ps ē clara. quoniā euacuato flegmate siue collera corpus per accidens calefit ꝛ humores calidi redduntur accutiores ut dicebatur i ꝓcipio cap. generalis cure ꝛ sic supcalefacta oīter mobilis facta p corꝑ mouetur. et ita ad flegma quod remā sit attingens subtiliat ipsum. ꝛ oīter facit ipsum fluere ad membrum iam debilitatum. ꝛ ex ide fit recidua. ut dicit textus nr̄ lege eum tu.

Et non oportet Et nō oportet ut catarrticū eoruz sit uehemēris caliditatis fortis ualde. i. nō sit medicina solutiua ēt satis fortis caliditatis valde ꝛ ad ducit rōnē qr̄. i. pp quā cām liquefiāt humores. s. q̄ sunt i toto pp eos q̄ educūtur a caliditate excessiua medicine Et reddeant. s. dicti humores liquefacti ad mēbrū q̄ruz ē illud quod acceptū ē. s. ex mēbro multipliciter i. ne illi liq̄facti humores sint plur̄ multipl̄. i. multo plur̄ qui reddeāt ad mēbrū pp liq̄factionem eorū qm̄ sint humores accepti ex mēbris. i. euacuati ex mēbro pp fazmacum ꝛc.

Nota q̄ iste can̄ maxime obseruandus ē in doloribus iuncturaruz qm̄ in dictis doloribus fā eua cuatōe p fazmachū educta materia de mēbro mē remanent aperte iuncture de se etiam remanet apte recepcioni superfluitaruz pp iplarum uacuitatē ꝛ p tanto cauēdum est ne medicie soluentes sint humorū liq̄factiue ymo sint i qb⁹ post solutionē mēbris acquiritur virtus figilās ut in mirabolanis repitur ꝛ hermodatilis ut statim videbit. Et ꝓpterea prestāres medici cū est indigētia fortiuz medicaminū pp medicinā grossā peccañ ꝛ eē situatā in locis multū lōgings semper ponūt ad remissionē inflamaē medicinarū ꝛ ad acgrēdaz aliquā ꝯfortationē in mēbris ne recipiant rossas in ꝯpositiōe ꝛ ita dicit Rossa Anglicana semper facere.

Isti can̄ sunt in materia nr̄a ꝑcios ꝛ eos semp in euacuādo debemus hr̄e ante oculos ne ꝺtigat error lege litteram quia clara est.

Et in hermodatilis positis istis duebus can̄ nunc oīter ipse laudat duas ꝑcipuas medicinas in cāu isto uallentes ad soluēn ꝛ ꝑ hoc pōt diuidi ista ps in duas. scđa ps icipit ibi.

Et dixerūt quidā q̄ pedi corraini ꝛc. pīa ēt i duas qm̄ pīo ponit u ilitatē hermodatiloz i soluēn in cāu. secundo pōt ipozum nocumenta nisi corrigātur secūda ibi ueruz de pīa parte dixit. Et i hermodatilis qdē creditur eē plurimū iuuamenti. s. ad casum ꝛ adducit rōnem dicēs. ꝓpterea q̄ ipsa soluūt statim. i. p ꝓpriā virtutē humoꝛē frigidum ꝛ hoc ē q̄ intēdimus. ꝛ addit. et i ipsis est res alia quoniā faciūt sucedere solutioni. s. quā faciūt stipticitatem ꝛ ꝯfortāt qr̄. i. pp hoc q̄ inducūt stipticitatē. nō est possibile cū eis. s. stiptice ꝛ ꝯfortatiōe ut redeāt superfluitates liq̄fcē p medicinā sua. s. caliditate qb⁹. i. superfluitatib⁹ non accidit ut euacuetur ymo. s. in corpore remanēt. et ꝺinuās ipsoruz utilitatē pp ꝯfortatiōem ꝛ stipticitatē dixit. ꝛ probibetur iteruz illud q̄ subtiliatū p uirtutē medici ne solutiue currere i meatus. s. dillatatos addidit appropriādo istā utilitatē hermodatilis. qz nō est cōis aliis solutiuis oībus dicēs. et hoc quod suple. ex opatiōe hermodatiloꝛum. s. euenit de stipticā do ꝛ phibēdo ꝛc. ꝺrium est religs solutiuis ꝛ euacuatiuis calidis dixit signāter calidis ut i mirabolanis. hoc bñ reperitur Nā per hoc q̄ relinquunt frigiditatē faciunt succedere stipticitatem ut. iō. tertij de cura ulceratiōis in medicinis aūt calidis nō est sic reperire. Uerum plura eoruz. s. soluentiuoꝛum calidoz sūt q̄ dillatāt meatus ꝛ diminūt eos dillatatos ꝛ sic eoꝝ usus nisi reprimantur ē nociu⁹ quoniaz ut supra dicebatur forte liq̄factis ꝛ subtiliatis humoꝛibus q̄ remanserunt redderēt

ad mẽbrum i maiori quãtitate q̃ fit illud q̃ acceptum est ꝛ euacuatum ex mẽbro.

Item ponit ipsorum nocumenta nisi reticentur ponit ẽr cum q̃bus debẽt retificari dixit igitur. verum hermodatili sunt nociui stomacho. quoniã ꝓp plurimam humiditatẽ inducunt nauseã. etiam quoniaꝫ sunt tarde solutionis humores ad stomachum attractos ꝓpter longam moram in euacuãdo in uentositatem conuertũt ut idem. ſo cañ ꝛ ſapio ꝛ generaliter oẽs i hoc ꝓueniũt vt ẽr ſupra dicebatur ad correctiõez igitur exigunt miſtionem quozundã q̃ humiditatem accidentalem exicent q̃ etiã ventoſitatez diſſoluant. q̃ etiam opationem eorum accelleret buiuſmodi autem ſunt zenz. ꝛ pip ꝛ ciminũ exicañ. ꝛ reſoluendo ẽr in accelerando ſolutionẽ q̃ ſi non ſufficiãt in accellerañ aliquando additur aloes ꝛ aliquãdo ſcamonea ꝛ hoc eſt qõ dicebat teſt⁹ cũ dixit ꝓinuãdo q̃ꝫ oꝫ vt miſceantur cum eis. ſ. hermodatilis q̃ nocẽt ſtomacho que ſunt ſicut pip ꝛ zenz. ꝛ ciminum. et quãdoqꝫ admiſcentur ei. ſ. ſolutiuo hermodatilorum cum aliꝭ correctiuis q̃ñ ſ. non ſufficiunt in cellerit. ſoluẽdo ea q̃ ſunt ſicut aloes ꝛ ſcamõea vt ꝓfortet eoꝝ ſolutio. i. celleret Rafis tñ in ſuo de iuncturis ſemper cum buzidẽ ꝛ ſunt hermodactili addit ad prohibendum nocumentum ſtomaci. ſ. anexum zenz. ꝛ maſticem. et q̃ñ ut dixit ipſoꝝ magnus vſus exicat iuncturas. ipſe laudat cum utimur eis vnctionem iuncturarum ex oleis ꝛ pinguinibus ꝛc. Iſta tota pars eſt clara ſi legatur ſcõm modum expoſitum intelligẽdo de hermodatilis albis ꝛ electis ſi exponatur vna particula q̃ñ dixit in teſtu q̃ ipſi hermodatili ſoluunt ſtatim humorem frigidum ꝛ tñ dictuꝫ ẽ q̃ oꝫ corrigere ipſos in ſoluendo quoniaꝫ unt tarde ſolutiõis breuiter dicatur q̃ nõ intellexit q̃ ſoluant ſtatim. ſ. q̃ ſolutio ipſoruꝫ fit uelox ymo eſt de ſe tarda Ideo intellexit vt in lra exponebatur ſoluunt ſtatim. i. ellectiue ꝛ appropriate educunt humorem frigidum ꝛ groſſum ex iuncturis vt oẽs teſtãtur auctoꝝ. et ſic i ſoluendo multum iuuãt in caſu iſto maxime propter id qõ cõfortant ꝛc. lege litteram ꝺtinuã q̃ clara eſt. Addidit ꝛ eſt ſcõa pars huius partis in qua laudat ẽr duas aliaꝫ ſimplices medicinas vnam de mente quorũdã. aliam videtur laudare de intentione propria dixit.

Et dixerunt quidaz fuit paul⁹ uino ineſt opatio hermodatiloꝝ q̃ſtum ad iuuamenta. ꝛ non ẽ eius. ſ. pedis cozuini nocere ſtomacho ſicut hermodatilis addit ꝛ lapis armeus ꝓfert doloribus iuncturarum. ſ. in ſoluẽdo ꝛc. Intellige q̃ cum auctoꝝ vtãtur pede cozuino in caſu ẽr iſto ſemp vtuntur radice eius ꝛ nõ foliis. ita ẽt. ꝺ. A. ſcõo can. ponit iuuamenta radicis ei⁹. ſo ẽr cañ de lapide armeno ñ ponit ipſum iuuare in talibus doloribus ſz bene dixit q̃ nocet ſtomacho forte iuuaret euacuando humorẽ melancolichũ quẽ a proprietate reſpicit ſi ex eo dolor penderet Idem dixit. Me. in cap. ꝓprio nõ attribuẽs ei proprietatem ſoluendi ex iuncturis. Ego ut alias dixi in tractatu de varicibus nõ vterer eo q̃ñ re uera neſcitur quid ſit vt ẽr dixit rabimoyſes qõ de eo intullit dubietatem nobiliꝝ medicoꝝum. ſ. Auenzoar nũquid ſit illõ qõ tali noie nũcupatur ꝛc. lege litteram.

Et de cognitis hec eſt tertia pe principalis cap. i qua ipſe diſcurrit ad medicinas ꝓpoſitas i cãu valentes ꝛ prio ponit diuerſas medicinas p ſeceſſuꝫ eductiuas. ſecũdo ipſe ponit medicinam unã uo mitiuam ſecunda ibi apud finem capituli uomitiuum forte ꝛc. prio etiam ipſe ponit quaſdam medicinas notas in caſu valentes ꝓpoſitas et ſimplices. ſecundo ponit ꝓpoſitõez aliaꝝ diuerſaꝝ medicinaꝝ. ſa ibi deſcriptio ſolutiui cũ facilitate dixit primo et de cognitis et. ſ. in cõi uſu hẽatis ſunt pilule iuuamenti et pille fetide et iera ruffi eſt magni iuuamentiad fiaticam ꝛ podagram de pillulis iuuamenti licet. ꝺ. A. ſepe ponat eas ꝓferre in cãu ymo infra in cura fiatice in ſolutiuis dixit nõ ſunt aliq̃ ſicut pille iuuamenti. ſ. tantum in caſu utiles ẽr in fine quinti can. eas in caſu maxie laudat Ego tamen p plura diſcernẽs antidotaria nõ inuenio harum pillulaꝝ deſcriptõez vidi Aliebatem et in cura et i. io. ꝓatice Serapionẽ et q̃rto et ſeptimo breuiarij Azaraniuz in antidotario. antidotariũ ẽt vſr. ꝺ. A. ſpecialiter diſcurrendo et in hac Fen et in quinto cañ alios ẽt plures verũ eſt qõ apõ. ꝺ. A. quinto cañ ponũtur pille proficui q̃ ẽt ſpecialiter in caſu iſto ꝓueniunt et ſunt multũ fortes ꝛ ibi. ꝺ. A. vr multum timidus i approximãdo nã dixit q̃ õ ipſis denr uſqꝫ ad. 3. i. tertiam pt̃ ꝛ ſi plus ad. 3. ſ ꝛ ſi uis plus multiplicare uſqꝫ ad duas tertias. 3. ſz ille non ꝺnominantur pille iuuamenti q̃ in caſu ita laudantur ſz proficui Si aliquis⁹ deſcriptionem ipſarum autenticam moſtra uerit habeo multum gratam De pillis feridis non eſt dubium q̃ tales pille. ꝺ. Aui. ꝛ Me. maiozes ꝛ ab aliis poſite in caſu nro maxime ꝓueniunt pp genera gumoruꝫ ꝛ hermodatiloꝝ ꝛ pulpe coloquintide ꝛ reliquorum intrantium in cõpoſitione ut infra uidebitur diſcurrẽdo p ſimplicia iera ẽr ruffi pp colloquitidã et multa reliqua intrãtia in eius ꝓpoſitione ut ꝑs quinto can. tractatu ſo eſt conueniens Nã colloquintida propie educit fl'a ex neruis ꝛ membris neruoſis vt Serapio 7. breuiarii cum de ſolutiuis determinat etiam dicit in ſuo õ ſimplicibus q̃ educit fl'a groſſum p prie ex iuncturis idem Meſue cap. proprio Iera ãt ruffi addit ſupra cõez ultra aloem agaricuꝫ ꝛ colloquintidã ꝛ eſt communiſſima ita ut antiquit⁹ nõ cadebat nomen iere niſi ſupra iera ruffi quinto can. ut ſupra addit ꝛ grana nil iteruꝫ iuuatiua ſunt et grana regis et buzidẽ ꝛ almebezabaragi de nil nihil ſcribit. ꝺ. A. cap. ꝓprio q̃ſtum ad intẽtionem nr̃aꝫ ſz eſt cal'm in primo ꝛ ſiccũ in ſo Sz dicit Symon q̃ ẽ berba fil'is uolibuli ꝛ eius generum inter ſolutiua ponitur Serapio vero õ eo facit cal'm quõ eſt cal'm õ grano indico ꝛ dicitur ba

bel et ibi dr̃ qđ educit fl'a viscosum ſz pp tardam nimis solutiõnem dixit q facit tozciões in oze sto maci vñ addit qđ nũq̃ vidit ipium dari solum nisi admisceatur ei scamõea ⁊ sic ꝺueniẽter opaſ ⁊c. ⁊ in hoc testu potestis colligere qđ educit illđ fl'a ex iuncturis generũ regis credo q fit granũ solis licet nõ reperiã alibii cãu nr̃o valeꝛ qz tñ ꝑcipue valet in fractione lapidis ⁊ puocatõe vrine q̃ opa tiões nõ ꝺplentur nisi a catõ ⁊ ficco probabile est ẽt qđ soluat fl'a ⁊c. buzidez ponitur spẽs satirionis dixit Symon fm alios expſſe ponitur testiculus vulpis vel palma cristi Et licet ẽt non repiam ex pressum qũo in casu valeat tñ qm̃ est plurime ca liditatis ut quinto collet non est longinquuz quin in casu ꝺueniat tñ ut ibidem dixit aueroys. quidã sapieñ iuraueꝛunt in eoz aiab⁹ qđ curat spasmuz p⁹ꝛe ꝓis qñ bibiſ cuz vio ⁊c. Ade senzit. ꝺ. A. fo cañ de testiculo vulpis ꝓpio cap. Serapio tñ fa cit cap. ꝓpium de buzidem ⁊ dicit qđ ualet sicut hermodatili ⁊ cũ pp caliditatẽ non ꝺbeat iuuare spasmũ siccũ appaꝛet ꝺñter qđ valet in passiõibus neruosis ⁊ sicut iuncturaruz a materia grossa ⁊c. almehez abaragi ex gbusdã ꝓbabilibus existimo qđ sit cartamus licet non repiam expſſe positum q ẽt singulr̃ in casu valet ut oẽs tradũt euacuañ fl'a ⁊ specialiter dixit aueroys. qđ est eius nobili tas quasi supra nobilitatẽ ꝺium medicinarum sol uentiũ fl'a ⁊ rabaial bamen dicit glosa ordinaria Girardi est fum⁹ terre qui ſz fm oẽs auctores va leat in euacuande humozẽ aduſtũ ⁊ clarificando sanguinẽ tñ dixit Mesue qđ ẽt purgat fl'a cuz col lera ⁊ sic in hoc est eius ꝺueniens vsus maxime quod est de medicinis q̃ stipticitatẽ ⁊ ꝺfortatõem habẽt ⁊ sic meatus post euacuationem ꝺstringũt sicut supra de hermodatilis dicebatur addit ⁊ cen taurea ⁊ colloquitida ⁊ aloes ⁊ scamonea ⁊ vitis alba ⁊ anacardũ mel ponãtur cũ eis armoniacuz ⁊ sacracolla ⁊ bedeliuz ⁊ turbit ⁊ piretruz de cen taurea dictum est supra que in cãu nr̃o ꝓpue mi noꝛ maxime laudatur ⁊ ꝓrisſimum cristerizatoꝛi siatica ẽ singularis medicia ut. ꝺ. A. fo can. cap. ꝓpio secũdũ Mesue euacuat flegma ꝑcipue a iũ cturis de coloquitida ⁊ aloe manifestũ est scamo nea quoq3 iuuat ut cum flegmate fiat euacuatio colleꝛ ut supra dictum ẽ vitis alba est ⁊ bzionia ⁊ apud. ꝺ. A. secũdo can. feffire dr̃ est calida ⁊ sic ea i tertio qua vtuntur rustici ad soluendum ẽ foꝛ tis multum educit fl'a ⁊ ex longinquis vnde i cãu valet Armoniacũ ualet soluendo fl'a ſz ꝓpie ua let exterius aplicatum molificãdo durities iunctu rarum ⁊c. ⁊ cristerizatum pp aptionem aperit oꝛi ficia venarum ita ut emanat sanguis ⁊ sic in siati ca ꝑcipue ꝺuenit harmel ẽ spẽs rute agrestis uel ei ꝓparatur. que secundũ Auic. cap. ꝓpio ꝓfert siatice ⁊ doloꝛibus iũcturarũ que si forte nõ soluit sensibiliter saltim insensibiliter hoc facit ⁊ in hoc cum aliis medicinis soluen. ꝺueniẽter miscerꝛi põt Sacracolla ẽ speries gumi nota educit solu tionẽ flegma crudum ⁊ grossum ꝓpie ex iunctu ris ⁊ ancha vt dixit Mesue ſz qm̃ nocet stõacho

nigozatur eius opatis cuz .33. ⁊ cordumẽi bedeliũ intelligendo de arabico claro ⁊ electo ẽt deponit flegma. ⁊ valet spasmo et sic membris neruosis ut secundo can. de turbit nõ est dubitatio quod edu cit flegma grossum ex lõginquo ⁊ precipue ex iun cturis ut dixit Mesue cap. ꝓpio mꝛie ualet do loꝛibus iuncturarum euacuando materiã grossaz ⁊ viscosam de piretro nõ repio quod de ꝓpria uir tute soluat ſz uerum est quod sua acuitate ⁊ mor dicatõe attrahit flegma Ideo si non soluat saltez iuuat alias medicinas ad soluẽdum et forte q̃ sol uit ut hic ponitur licet ab aliis nõ fit expſſuz quos ego uiderim ⁊c. et sic patet clarificatio istoꝛuz sim p̃icium. Nota tñ q ſz oẽs dicte medicine fim plices soluꝛiue in casu nr̃o ꝺueniunt tñ ex eis ali que sunt electioꝛes vñ ut infra videbitur de cura doloris siatici Elementa gdem medicinaruz solu tiuarum. i. ꝑ excellentia i casu nr̃o sunt pulpa coꝛ loquitide ⁊ cẽtaure ⁊ gume. s. sacracolla armõia cũ serapinũ oppopanacũ ⁊c. et fumus terre et cap sia ⁊ succus cucumeris asinini ut in Fen uidebitur ⁊c. Jã ꝑsequitur disponẽdo descriptões medi cinarum ꝺpositaruz et posset ꝺiuidi ps in tot quot ipse ponit partes patebũt dicit igitur ponendo pri mam sic.

Descriptio solutiui cum facilitate. s. sol ueñ et appꝛopꝛiati. Bz. 3ẽ3. 3. i. pipis agarici añ. 3. 5. medulle cartami. 3. ij. ra dicis pedis coꝛuini. 3. iij. hec est bassis ⁊ suple fiãt pillule si placet cum succo cauliuz uel fiat puluis subtilis et ponẽs dossim dixit cui⁹ dosſis ẽ decem octo filique siliq̃ est pondus ũtuoꝛ granoꝛũ ezdey boni et dr̃ ẽt hiꝛac sunt circiꝛ. 3. i. ℈. 5. ẽ ꝺueniens dosſis ⁊ satis lenis et notãda nã ibi ponuntur cor rectiua ut zenz. ⁊ pip et reliqua lenitiue et appꝛo priate soluẽt de agarico non est supra dictum sed est solutiuum familie ut dicebat democritus edu cit humiditatẽ oẽm et fl'a et humoꝛes grossos pꝛe cipue et a cerebꝛo ⁊ iuncturis specialiter ut Me sue cap. propio et dicebat aueroys de eo in secun do canticoꝛum q agaricus est medicina laudabi lis et educit humoꝛes groſſos et in summa est fl'ecu rioꝛ oibus aliis medicinis. s. laboꝛioſ hũoꝛes groſ sos soluẽn dicit quod facit asselare seꝛies aut sep ties bꝛeuiter est lenis et bona. et iterũ ponit aliaz receptã. Bz. cinamomi carmẽi. i. illi⁹ Zte zenz. ista sunt coꝛrectiua hermodatiloꝛũ hermodatiloꝛum oium añ. 3. i. aloes. 3. ii. sumatuꝛ de puluere. 3. ii. 5 cum decoctõe aneti ut trabat ad longiqua uez ẽ quod illa aq̃ ẽ aliqualiter uomitiua idisposite ad uomendum darem cum aqua maioꝛãe uel rute licet ista dosſis uideatur foꝛtis nõ tamen in coꝛpo re robusto est nimis foꝛtis quõiam maioꝛ soluꝛ ps est aloes eius dosſis in ſbia est usq3 ad .ʒ. ij ca. ꝓpio ponit aliam. Et iterum sumatur oleuz de nucibus uel oleum de alcheruа uel lzerua ideẽ est cataputia maioꝛ uel pentadactilus a cui⁹ gra nis expꝛimitur oleum ⁊ dicitur oleum de lzerua ⁊ sarcacolla una die cum iera et una die solla notẽ diebus. Medici nostri tẽpoꝛis non utuntur da

re oleum in potu licet multi antiquorum illud faciunt si dicta olea exhiberentur nō est dubium q̄ aliqualiter solueret materiam frigidam ⁊ grossaz maxime oleum de herua q̄ oleum exterius applicatum grossas ventositates dissoluit ⁊ sta grossuz attenuat Sarcacolla ut supra dictuz est in cāu cō uēit. ſz addit q̄ exhibeatur vna die cū ierapigra ad molificañ materias ēt cōes et postea alia die solla. ſ. sarcacolla vt a longinquo magis attrahat ⁊ videtur innuere q̄ nouē diebus ꝺtinuetur eius exhibitio. Intelligaris ad bonum intellectum ex hoc uidetur innuere q̄ est necessariuz in talibus passionibus frequentare solutiua quia bis vel ter euacuando non fit cura perfecta ymo aliquando nouem diebus uel nouē vicibus oz euacuare non dico continuis neqz ipse dicit sed intelligatur interpolañ ⁊ addit Et non sumatur .ſ. ierapigra uel sacracolla nisi cum alfelizaragi aliqñ repitur alefimati. ⁊ est potus factus cum aqua decoctiōis speciērum cōium vt zenz . gazioff. cinamomi de quo ēt dixit prima tertii de cura apoplesie ad medium cap. ⁊ aneto decoctiōis uult dicere q̄ fiat de cocio cum spēbus ⁊ aneto ⁊ cum illa decoctione debite quantitaī sumatur quoniam confortabitur operatio solutiui ⁊ stomachus etiam ex eo nō ledetur ⁊c. Et nota hoc similiter ad multa similia quoniam quando uis exhibere aliquod solutiuuz in forma pulueris quod fit corigeñ ⁊ si apponāt correctiua pulueriʒata cū debita dosſi solutiuum fiet nimia quātitas ⁊ tediosa tunc isto casu facias decoctionem correctiuorum ⁊ cum illa exhibeatur solut. ⁊ non exhibeatur solut. solum hoc est q̄ intendit posuit aliquas descriptiones in forma pillularum ⁊ pulueri modo ponit aliquas alias in forma elſii ⁊ decoctionis primo in forma elſii sic.

Et iterum sumantur hermodatili ⁊ buziden ⁊ meizabaragi de isto facit caſm ipse secundo cañ ⁊ dicit quod solutione educit humores grossos et sta ⁊ quod conferet doloꝛi iuncturarum ⁊ sic ⁊ podagre ⁊c. Et sic apparet quod ex illis mēdis euacuet est spēs lacticini ⁊ est sicut azboz scebiā ⁊ ibi dixit pro usu q̄ quando prohibitur in gurgite ubi sint pisses inebriat eos ⁊ elleuat eos ⁊c. hec tria soluūt materiam propriā ex iuncturis. ⁊ pip. ʒēʒ. ⁊ anerum ac daucum ista sunt correctiua soluti uorum maxime hermodatiloꝝ ꝺficiantur cuz melle in forma elſii. ⁊ bibatur ex eis .ſ. reductis in compositione. ſ. cū aliqua aqua appropriata ut aqua mellis vel yue omni die non intelligatur q̄ uelit dare omni die tale solut. quoniam re uera non esset laudabile sed bibatur omni die fieñ solut. ſ. si erit gratius quā sumere pillulas uel pulueres ⁊c. debebunt illa correctiua exhibeꝛi secundum propositionem ad solutiua secundum qō est dictum supra dosſis erit proportionando quoniaz in elſio ad libr mellis ponuntur tres oncie spēruz si in puluere de speciebus darentur. ʒ. i. ſ. . uel cirba posset dari usqz ad. ʒ. vj. uel ad minus. ʒ. ſ. . in elſio. Ponit nunc solut in forma potionis dicit Et iterum sumantur ex hermodatilis pōd°. ʒ. xxx. pulpe coloquitide. ʒ. x. decoquantur cū quindecim libris aque donec remaneant tres libre aque. i. decocī Et fit dosſis eius omni die ad modum expositum paulo añ media libra est un° ciatus sex. ʒ. cū tribus. ʒ. zucbari ad dulcorañ Est enim mirabile ualde ista medicina in corpore multū robusto credo quod fit conueniens. sed in corpore mediocri ego eam non exhiberem tamen quia in ipsa non intrant solutiuoꝝ propria correctiua tamen quia pro qualibet dosſi ut pro omni media libra decoctionis que est sexta pars totius intrant in uirtute pluſqz sex. ʒ. solutiui in decoctione que saltem reddunt tres . ʒ . solut ueri preter pue coloquintide posset dari. ʒ. ij. dicte decoctōis sine magno timore. ſz quedaz sunt corpora ita robusta qō conuenirent. Ex modo huius decoctionis potestis colligere quāta decoctione debēt decoqui solutiua cum intendimus solutionem p decoctōem Nam debet decoctio consumi secūdū propositionem que est quindecim ad tria ut pz q̄ est consumere pluſqz duas partes ⁊c . ymo de qn qz part bus quatuoꝝ ex hac etiaz potes colligere quanta aqua debet poni pro decoctione solutiuorum si uolumus facere decoctioneʒ solutiuam q̄ pro qualibet. ʒ. solutiui tres libr. aque ⁊ pro qualibet. ʒ. solutiui aque. ʒ. iiij. ʒ. Et hoc ē ut i pſib° cōe si considerabis in his est talis proportio sicut in ista Auic. ponit aliam que est ēt satis fortis nō tamen sicut dicta. ēt est correcta dicit tamen ipe Solutiuum leue iuuatiuuz. Bz. sacracolle rubee .i. cllecte. ʒ. iij. zucbari rubei. ʒ. iij. terrantur ⁊ misceantur cum oleo centum nucum ad vigorandū operationem sacracolle ymo frequēs usus nuchū educit uermes secundo cañ Et prohibiatur super ea aqua aneti ēt ad intentionem remotionis uentositatis quam sepe inducit propter tarditatez solutionis eius. i. bibatur cū aqua aneti ēt ut dixi hoc est solutiuū nro tempore forte dosſis sacracolle est a. ʒ. i. usqz ad duas dicit tamen ipse. est enī mirabile soluens absqz laboze ⁊ aleuiat forte q̄ talis cōmistio facit eum domesticum solutiuum.

Uomitiuum forte Hec est tertia pars principalis huius capituli in qua ipe ponit solutiuū per uomitum postqz posuit solutiua per secessum ⁊ breuiter dixit. Uomitiuum forte ualde conferens habentibus hūiditatem ⁊ melancolicam ex habentibus dolores iuncturarum ⁊ siaticam. Bz. aloes ⁊ seis elleboris nigri ⁊ scamonee omnium añ. ʒ. i. euforbij ⁊ nitri amborum añ. ʒ. ſ. et conficiantur cuz succo caulium. et addit et quando fit uomitus cum eo . ſ. uomitiuo erradicatur radix egritudinis intelligatis hic non esse mentem. ꝺ. A. q̄ istud totuz sumatur pro uno uomitiuo quoniaz re uera esset rudis ingenii qui sic crederet quoniam secundum istuz non tantum homo interficeretur sed tres boues simul interficerentur si recte considerabitur. Sz fuit mens. ꝺ. A. q̄ istis sic in pastam reductis si sumatur ō ea circiter. ʒ. ſ. et dissoluatur cum aqua decoctionis aneti uel nucis uomite q̄ ē uomitiuū

forte ⁊ ſi continuetur erradicatur radix egritudis Nam omnia intrantia ſunt ſatis fortia ut ꝑ ſingulariter eleborus euforbium ⁊ ſcamonea que ſunt fortiſſime medicinaruꝫ doſſis quorum eſt per grana ⁊ non eſt per.ʒ. neque minus. ʒ. verum ꝙ attrahunt a longiſſimis partibus et erradicant materias difficilis erradicationis ſed iſtorum omniū uſus ⁊ ſingulariter compoſitorum eſt maxime uendus. Nam eleborus albus propter acuitatem ſi excedatur interficit homines et eſt uenenū canibus et porcis ymo ſtercus bibēn ipſum ꝓpter acuitatem interficit galiās ut.d.A. capitulo ꝓprio multomagis eleborus niger cum ſit fortior ut uolunt auctores breuiter eſt medicina ſupra quam etiam in minori quantitate quam dixerim non ꝓſumerem ueruꝫ eſt quod per uomitum iuuaret in melancolicis et flegmaticis qui per aliū modum non poſſent curari. Et ſic ipſe poſuit unā medicinam quodāmodo deſperatam ut patebit diſcurendo per caſa ſimplicium ſecundum Me. Serapionem ⁊ Auic. ideo dixit uomitiuum rote valde ꝛc. lege litteraꝫ ⁊ ſic finis huius capituli

Primo in capitulo poſuit duos caſus attendēn in ſoluendo in dolore iuncturarum primus fuit quod non euacuetur flegma ſine collera quoniaꝫ licet dolor a flegmate pendens removeretur tamē preſto reciduaret quoniaꝫ collera ſubtiliaret aliud flegma ⁊ ſic ſubtiliatum flueret ad iuncturas ꝛc. Secundus caſus fuit quod ſoluī in caſu conueniens non oꝫ ut ſit uehemēs calidit. ne liquefiant humores ex eo ⁊ plures conſequenter fluāt q̄ ſint illi qui ſunt euacuari et ſi ſoluīū neceſſarium ſit calidum remittatur. Addidit poſt laudando quaſdam medicinas ponendo etiam nocumenta ꝙbus ipſarum niſi corrigantur dixit laudādo bermodatilos ꝙ ipſi ſoluunt humorem frigidū ſtatim.i. appropriate et poſtea faciunt ſuccedere ſtipticitatem ⁊ confortationem unde poſt ipſorū ſolutionem nō poſſent fluere poſtea humores ad iuncturas ut cōmuniter fit in alijs medicinis calidis quia dimittunt dillatatas poſt ſolutionem. Tocumentum uero ipſoruꝫ eſt qō nocent ſtomacho forti niſi corrigantur cum cimino ⁊ ʒenʒ. et dicuꝫ eſt qō etiam alios ad ſolutiōem uigorandam ali quando ſibi aſſociatur. Laudat ſecundo aliaꝫ medicinam dicens qō pedi coruino ineſt operatō bermodatilorum et nō eſt ei nocere ſtomacho ⁊ intelligebatur de radice eius laudauit ēt alia diuerſa ſimplicia ſoluentia ut lapidem armeū. colo quintidā centauram grana nil ⁊ alia Laudat inter ꝓ poſita pillulas iuuamenti dixi ibi quomodo repiantur et quō nō laudauit pillulas fetidas ieramuſſi. Poſuit ꝙſequēter deſcriptōeꝫ quarūdam pillularum ſingularium poſuit etiam pulueres unum ellect. ſolut. ⁊ ipſorum doſſes erant ſatis moderate. Poſuit cōſequenter ell'm etiam ꝓueniens. Poſtea unam decoctiōem ubi uidiſtis ꝓpoſitōeꝫ medicinarum ad aquam mōm ēt decōis medicinarum. Poſtea ultimo poſuit unaꝫ uōtiuum ualde forte de quo uidiſtis paulo añ ⁊ hec de cap. ſumatim in ſolueñ tam materiā frigidam groſſam ex iuncturis. Ego ꝓmemoro ſingulariter pillulas de ſacracolla quas pōit Me ſue cap. ꝓprio ō ſacracolla. ualent etiam alie pillule quarum deſcriptio eſt iſta .℞. turbit.ʒ.i. coloquintide.ʒ.i.ſ. ſacracolle.ʒ.iij. coloquintida ⁊ ſacracolla cum oleo nucū liniantur ſalis gēme ʒ.i. ex eis pilule oficiantur doſſis eius a.ʒ.ſ. uſqꝫ ʒ.i.ſ. uel poſſunt fieri pilule ſub hac forma .℞. agarici mādule cartami bermodatilorum añ.ʒ.ſ. radicis peonie radicis pedis coruini añ. ʒ.i.ſ. piperis ʒenʒ. an.ʒ.ij. polipodii quercini.ʒ.i.ſ. maſticis.ʒ.i. turbit zeubarbari an.ʒ.i. ror.ʒ.ij.ſ. cuꝫ ſuco caulium fiant pilule doſſis eſt ut ſupra etiā ſunt leniores pōt etiam fieri pul' domeſticus ſecūdum iſtum moduꝫ. ℞. bermodatilorum ʒenʒ. an. ʒ.ſ. aloes ſoti.ʒ.ij. fiat pul' addendo de zucharo ad libitum ſed doſſis pul' ſine zucharo eſt. ʒ.i.ſ. uſqꝫ ad duas cōiter poſſeꝫ receptas multiplicare ſz iſte ſufficiant quoniam.d. Auic. ſufficientiſſimꝰ fuit et alibi a doctoribus multas inuēire poteſtis iſte tamen in materia iuditio meo ſunt egregie ⁊ debite correcte.

De Potionibus ad ſolutōem faciendam

Ptiones ad ſolutio.

p Sequitur capitulum cuius rubrica ē potiōes ad ſolutiōem faciendam ꝓ cuius intelligentia nota quō ex iſta rubrica nō ōbemus intelligere de mente. d. A. eſſe qō deſcripsōnes poſite in. capitulo ſint principaliter ſoluticōem facien. ſ. per ſeceſſum. uel uomituꝫ educentes qm̄ ut patebit cōſideranti tales nō ſunt principaliter ſolutiue. ſz ideo dicuntur potiōes ad ſolutiōem faciendam quōiam ſunt preparantes ad ſolutiōem faciendam q̄ uel materiam digerentes quia ſubtiliantes ut multe earum uel apperientes ut etiā alique ex eis principaliter quedicuntur ꝓuocati ue uel cōfortantes uirtutem membrorum neruoſorum et ſic etiam iuuant in expellendo materias ex iuncturis et ſic debet ſupleri rubrica potiōes ad ſolutionem faciendam. ſ. iuuantes ⁊ non potōnes ſolutiue uel ſoluentes quōiam ō eis dixit i capitulo antecedenti. Et quia ut habitum eſt ſupra in capitulo generali ſi materia eſt groſſa nō eſt malum ymo eſt cōueniens premittere qō eam ſubtiliet et maturet et preparet eam ad hoc ut expellatur ad partem euacuationis. Ideo potiōnes ſoluitiuis ne quis arbitretur uti tali materia groſſa debeat fieri euacuatio ſine digeſtione ponit poſt cal'm ſoluentiū appropriatorū cal'm de digeſtiuis ⁊ ſic ſunt iuuantes ad ſolutionem faciendaꝫ poſſumus ēt dicere quod ꝓ hoc quod dixit potiones ad ſolutionem faciendam intelligebat ponere deſcriptiones ad ſolutionem ſcilicet minus ſenſibileꝫ quam per ſeceſſum. ſcilicet faciēn ad ꝓuocationem ꝓ urinam uel ad exicationem ⁊ reſoluī inſenſibilem ⁊ iſte ſunt que conueniunt poſt

purgationes ut supra dicebatur in ca. generali z iste sensus est bonus ualde. Uerum est tamen in istis digerentibus vel prouocantibus aliquando et inmiscentur aliqua apozpietate soluentia z hoc facit quoniam ut supradictum est aliquando conuenit digerendo euacuare ponendo igitur descriptiones iuuantes ad solutionez secundum altez istorum modorum tria facit quoniã primo facit hoc solute z indifferenter secundo apozpietate cũ dolozes sunt remoti. tertio etiam speciali⁹ trahit ad dolozes anche. secunda ibi Et cum cronica sunt apostemata tertia ibi. Et ad dolozem anche prima potest diuidi in tot partes quod descriptiones ponit partes patebunt de primo dixit. et ō illis. s. medicinis ꝓpositis que cōferunt eis. s. corporibus secundus aliquem dicozum mōz est medicamen albesced secundus hunc modum. R. albesced de quo quidam dixit quod ē alkecri rubei et ita creditur neqz aliter repio. M. i. s. alkecri secundum aueroy quito colliget est uiola de romania est calida in secūdo facit abozsum z apit opillatōm cerebri unde suspensa ad colla epilenticorum ab ea liberantur debet ergo in casu ualere cerebzum confortando et calefaciendum neruos z materiam subtiliañ aurus ut est sepe dictum est ponend⁹ 3. i. s. garioff. 3. vi. callefaciunt z neruos cōfortant mirra calida z sicca cerebzuz cōfortat peonia ē ut fama est cōis de mente. B. ita cerebrum cōfortat qō a policismo epilenticuz liberat zc. z sūis aneri oium an. ʒ. i. polij uenti xij poliū. s. montanum est calidum z siccum ultra secunduz sunt eius due spēs sed quelibet earū multum aperit z prouocat uentum est pondus nō reperio expressum quātitatē sic uidi in multis synonimis. arbitzoz ꝙ sit pōdus. 3. iij. uel circa erit igitur polij. 3. xxxvi. z utriusqz aristrologie an. 5. ij. utreqz et longa z rotunda sunt calide z ficce i secundo secundum aueroym. multuz aperientes z dixit. d. A. ꝙ quando bibunt habentes podagraz iuuantur ab ea. s. exicando z prouocando z ꝙ est cōueniens epiz. super podagram z maxime rotūda fiat ex eis. s. puluis de quo in potu detur uentū ʒ. i. 3. iij. ꝓcice cum aqua mellis ecce quō est cōueniens digestiuum z preparatiuum in materia nostra z resolutiuum z exicatiuū z prouocatiuū Addit non comedat nouem horis. s. post ipsum et nō impediatur eius operatio z faciat illud decem diebus. Et notate hoc ꝙ ex isto uerbo inuitur qō digestiua māez. grossarum debēt continuari multis diebus z non debetis esse contenti exhibitione trium syrupoz3 zc. vt cōiter fit z male uel cum intendimus prouocare z reliquas materiez per urinam uel alios meatus insensibiliter educere nō debemus per multos dies regimen mutare cōtinuando ponit aliam descriptionem dixit. Et iterum medicamen qō administratur omni hora. i. administrari potest secundum diuersas circunstantias omni tempoze morbi ut supra dictuz est ut cum esset modica ualde materia zc. tamen cō uenientius administrari debet in declinatiōe facta pro maiori parte euacuatione materie. tunc contingit prouocare z exicare. et sanat cum puocat. R. camepitreos camedreos gentiane oium an. 3. vi. foliozum rute ficce, ʒ. viiij. terrantur et cribellentur z fit dosis eius. s. pulis omni die ꝯ clearium unum in ieiunio post digestiōnem cibi preteriti in tribus unciis aque frigide. Nota ex hocteſtu artific. Auic. quia iste pulvis est notabiliter ymo maxime calidus exhibet ipsuz cū aqua frigida ad prohibitionem inflamat̃ z adustionis uel exicationis nimie de qua est timoz in iuncturis exhibeatur ergo cum aqua ordei uel aqua Jndi uie uel zucchari tantum quia etiam talis puluis est maxime prouocatiuus propter timoreż ne occurrens cibo in stomacho faceret precipitare ipsum ante completam. digestionem ad membza. z esset causa oppilationum dixit signanter quod ofˀratur in ieiuno post digestionem cibi preteriti Camedreos calidus z siccus est in tertio. Camepitreos calidus in secundo z siccus in tertio in uirtute sunt ferre pares. Jdeo auctores fere semper eos ponunt associatos maxime prouocant z exicant z apropietate respiciunt membza neruosa de camedreos dicitur ꝙ conferunt attractioni lacertozum z eius syrupus conferret spasmo. de camepitreos dicitur quod conferet fiatice. z quando bibitur cum aqua mellis quatuoz diebus sanat fiaticam z resoluit duritiem podagre in secundo can. de gentiana dicitur etiam in secundo can. quod eius radix est ultima in aperitione et subtiliatione z absterſione. nam calida est in tertio ficca in secundo z aspectum habet ad mēbza neruosa. Sed ibidem colligitur quod ex ea assumitur succus eius zcetera. Et ponit modum uide tu ibi. de ruta dictum est supza. etiam hic dicitur quod ruta sicca domestica est calida et ficca in tertio sed siluestris est calida z ficca i quarto est subtiliatiua z resolutiua ualde. Confert paralisi z fiatice bibita et doloribus iuncturarum. et moze. Emplastri superposita cum melle etiam secundo can. Ecce quomodouis ista simplicia singulariter in can. cōueniunt prouocando z materiam que remanſit pro parte resoluendo uel exicando z apropiate a iuncturis. hoc igitur ē forte multum in declinatione conueniens. zcetera. Ruta autem agrestis ita est acuta⁹ propter caliditatem. ut eius usus hominem interficiat quoniam est calida in quarto ponit consequenter aliaz descriptionem similem prime z dixit. Et iterū medicamen albesced secundum Simonem sup ple illius qui existimauit quod fit alkeberi rubei colloris quia est uiolla rubea ut dictum est. et est proximum descriptioni prime. R. cinamomi Filonii omniū an. ʒ. ij. foliij indii, ʒ. i. garioff. ʒ. xv. quoniam ex garioff. multe quantit timeret stipticitas prohibitiua prouocatiōis qñ uentrem constipant quinto colliget. Abesced quod est alzeri predicta ecce affirmat iudicium illozum de

Albescēd Aristrologie vtriusq3 ℨ .iiij. cuius dos. sis ē omni die ℥erat .iij. i. duodecim grana estusa tis parua dossis forte propter tediū filonij posuit paruam dossim ista tota descriptio satis non est quomodo utiliter seruiat ad intentionem nostrā si declaratur quid sit ℣olium indum est foliuz qō dam romaticum simile spice in uirtute sed est ca lidius quoniam est calm in secundo z magis cō fortat stomacum z ℰpar ℈ spica z magis prouo cat ca. propio propter tamen caliditatez medica minis ipse ponit quo tempore est usus eius magis conueniens z dixit quc ꝯ. s. medicamē incipiat bi bere apud equalitatem vrualem z utatur eo. s. euacuatus. xl. diebus et demittat ipsum quinde cim dieb⁹ ne aquiratur ad medicamē assuetudo deinde reiteretur secundū hoc anno toto. s. sumē do. xl. diebus z postea interponere quindecim dies nisi cum ortu assabara usqz ad mensem z mediū i. demittatur per totum tempus caniculare icipiē do a decez. Julij usqz per totuz mensem augusti propter inflamationem z secundum regiones ēt fiat maioz uel breuior in hoc abstinātia quoniaz in calidioribus regionibus pluri tempore est ab stinendum z in minus calidis vti possumus pluri tempore addit. Si autē non potest bibere ipsum toto anno. s. añ corpus inflatur ēt secundum mo dum dictum bibat ipsum imediate frigida. s. a se cunda parte autūpni usqz per primam vis secun dum tamen modum dictum interponendo dies. Addit. Et cum per tranierint ducenti dies. s. i eo qui eo potest uti toto anno preterquā in dieb⁹ ca nicularibus cum postea volumus dimittere medi cinam quoniam fecerit notabilem impressionē iaz in corpore dixit. q non erit malum vt bibatur de illo vna die z duobus nō z postea vna die sic z tri bus non z ita paulatiue discessere z non subito. Addit. Et oportet vt elongetur ab eo comestio quantum possibile est ei ne virtus medicine impe diatur z si nō plus saltem usqz ad nonam tardet s. addit. Et rectificet reliquū regimen. s. in cibo z potu z reliquis. s. vt deuitet ea que nocent habē tibus dolorem iuncturaruz. s. de nimia comestio ne de potu uini z aceti z cohib⁹ ꝛc. Ex isto tex tu debetis notare multa primo q quando corpus solitum pati dolores iuncturarum fuit purgatum sufficienter ad euacuañ reliquias materierum z confortandum membra neruosa ne amplius fiat reditus ad similes dolores oportet corpori exibe ri medicamē tale ad has perficiēn intentiones z secundo debemus continuare multo z multo tē pore etiam vltra annum quia tamen talia medi camina sunt de genere calidoruz z inflamantiuz docet quod non debemus uti eis in tempore mul tum calido. Idem intellige si corpus esset de se multum inflamabile debemus tunc parce z in tempore z dossi istis uti. Colligitur etiaz quod quomodocunqz in longo usu debemus iterpone re vices. Etiam colligitur quod quando est fa cta longa medicaminis impressio tunc cum volu mus dimittere medicamē debemus etiam grada tim dimittere z non subito. Colligitur etiam quod in usu talium medicaminum prouocantiuz z excantium debemus multum tardare cibum.

Colligitur etiam z est radix preseruationis qō cum intendimus preseruare preter usum talium medicaminum oportet retificare regimen z con seruare regimen retificatum cauēdo ab omnib⁹ alijs que nocent patientibus dolores iuncturaruz z nota quod licet posuerit istas condictiones in isto medicamine iste tamen sunt cōmunes ad su periores medicinas de quibus dictum est etiam ad omnes similes que exiberi possent. Et credo ego re vera quod quoniam medici nostri tempo ris non obseruant istos cano. hic positos neqz iu bent vt obseruentur quc ꝯ hec est causa re ditus posſimorum dolorum iuncturarā vbi si isti can. obseruarentur multi vere curarentur z nō recidi uarent sed medi. cuz purgauerunt corpus z cor pus est cum aliquali comalesentia non amplius eis iniungunt regimen neqz medicinas preseruа tiuas. Ideo in tempore redeunt ꝛc. hoc igitur magis a scribendū imperitie vel negligentie me dicorum quā fragilitati nāe vt fieri solet. Notate egregie istos can. vtiles.

Et extimauerunt Postquam su pra ipse posuit medicinas iuuantes cum qualitate manifesta cō sequenter ipse ponit vnam singularem valentē in casu cum occulta proprietate z eam ponit de in tentione aliorum dixit igitur. Et extimauerunt quidam q de excepē que non diuersificanē. s. qn producant talem effectum. Est vt in potu dentur ossa hominis adusta. s. puluerizata exibendo. s. cochear vnum pro vice stomaco ieiuno cuz aqua yue vel alia appropriata z addit. Et iam quidez visi sunt eis quidam de presumptuosis z sanati sunt cum eis ex podagra z doloribus iuncturarū omnino ecce quomodo domi. Auic. affirmat eo rum iuuamentum nec est irrationale quoniam propter specificam conuenientiam probabiliter debet cadere proprietas secundum quam adin uicem confortantur z sic confortatis iuncturis modica existente materia vt nulla si modica erit poterit resolui z sic tandem demuo non recipiens aliunde neqz per earum impotentiam iuncturа rum nouam agregabunt materiam z sic non fit redditus posſimorum z per consequens remane bunt curati omnino z ex hoc probabiliter potest inferri quod in doloribus iuncturaruz pedum ma gis debebunt valere ossa correspondentia pedum puluerizata z si dolor fuerit in ancha magis de bebit os esse maxime circa eius extremum ver sus pisſidem quoniam inter talia maioz est con uenientia z ex consequenti maioz ipsorum adin uicem confortatio ubi tamen esset medicina no tabilis vltra dicta ossa credo esset necessariū ali q solues. Et ad hāc itentōez ad vacuañ. s. z cō fortañ posset cū dcō puluere addi tertia ps hmo

dactiloqum ꝛ quarta.33. Sed eſt aduertendū di
xit rora Anglicana qꝫ qui utitur hoc puluere oꝫ
nr̄enter cum criſtertis moleſtat quoniam talis
puluis ẽ multū ꝟſtipatiu⁹ . Et pinde ordinās ipe
iſtū puluerem confortatiuum addit liquiritiā ad
aliqualiter humectañ cuius deſcriptio eſt talis
℞. berbene. ℨ. i. oſſium humanorum combuſto
rum ſecundum correſpondentiā ſi fieri poteſt vt
dictum eſt ſubtiliſſime puluerizatorum. ℨ. ij. liqui
ritie. ℨ. iij . miſſe ſumatur de eo quoliber die co
clear vnum cum brodio per vnā boram admin⁹
ante cibum ꝛ appellat iſtum puluerem puluerez
ſaraceniū addit etiā ipſe quod calchaneus porci
aduſtus idem operatur appropriate lege lr̄am
Addit ꝟtinuando in eis que per qualitatē ꝓuo
cant excant ꝛ confortant. Et dixit qꝫ iera quidē
hermetis maxime eſt iuuamenti ei qui bibit eam
in vere diebus aliquot confortādo iuncturas ei⁹
ꝛ ponens modum conferentie dixit. Et ipſa extra
hit ſuperfluitates cuius. ſ. iuuamēti plurimū effi
cit per ſudorem ꝛ pouocationem ꝛ conferet ſia
tice. ſ. ꝓecipue. Iſtam ieram nō reperietis in
ter ieras a dño .A. poſitas ſed bene reperietis in
confectionibus ante ieras vbi ponit duas deſcrip
tiones confectionis hermetis ſed prima eſt q̄ ma
xime confert doloribus iuncturarum in eius cō
poſitione intrant ſingularia in caſu noſtro valen
tia. ſ. agaricus ꝛ ſemen' rute ꝛ Euforbiuꝫ gentia
na ꝛ Ariſtrologia ꝛ centaurea ꝛ ſimiles medicie
que in caſu valent videbitis vos ſꝫ ibi nō poſſuit
inter ieras quoniam non intrat in ea aloes vel co
loquintida a quibus ſumitur iere denominatio vt
uolunt doctores cōmuniter tamen bene inꝑitien
ti eſt ſingulariter in cāu appropriata. poſuit etiā
deſcriptionem confectionis hermetis infra in cu
ra ꝓpie fiatice ſed eam non appellauit per ierā
ſed credo quod ꝓprius eam intelligat hic quo
niam ſic conferet vt hic innuit neqꝫ in hoc ſumi
debet iera hermetis q̄ ponit Meſue diſtinctōne
tertia ꝛ eſt ſecunda deſcriptio inter ieras quoniā
ꝛ ſi laudetur in doloribus iuncturarum tamen in
caſu noſtro non cōuenit quoniam illa eſt multuꝫ
ꝛ foꝛiter ſolutiꝫ hec aūt vt dixit. d. A. hic ꝛ i fra
de cura fiatice plurium eius inuamēti efficit per
ſudorem ꝛ pouocationem ꝛ ita operaꝫ dicta cō
fectio. d. A. ꝛ ibi loco allegato vult inꝑrre qꝫ ei⁹
vſus ſit boza vꝫ ſicut etiam dixit hic. Et hec con
fe . d. A. eſt illa ferre ꝑ totum quā poſuit Aza
r pro iera hermetis vt patebit cōſideranti
. ſe dixit qꝫ iſta iera eſt cito penetrans ad
interioꝛ corpoꝛ ꝛ quod ſoluit ſuperfluitates ꝛ hu
mores groſſos per vrinam ꝛ ſudorem addit quod
eſt ſicut candella in corpore buma , nō igitur de
bet haberi in uſu niſi in tempore tempato. Nota
te bene que dicta ſunt quoniam poſſet eſſe error
in vſu eius accipiendo illam Meſue ꝑ loco iſti⁹
que nō reperitur apud. d. A. inter ieras doſſis eſt
ℨ. i. ſ. in puluere ꝛ notate qꝫ Azaranius ꝛ ſi cōnu
meranit iſtam cōfectōem inter ieras nō tamē in
ea ſecundum euꝫ intrat aloes neqꝫ coloquintida
lege lr̄am.

Et cum cronica Dec eſt ſecūda ꝑs principalis huius capituli in qua ipſe ſpecialius ponit medicamen valens ad intentionem dictam quando egritudo facta eſt cronica ꝛ dicit ꝛ cum cronica ſunt apoſtemata ꝛ dolores iuncturarum iuuātur per hoc regimen relatū. Adiuueymi ꝛ eſt nomen cuiuſdā medici ſumatur ſauine ſicce quarta bzelini. bzelini eſt nomen ponder̄ nō reperitur ſꝫ eſt ſicut. ℨ . r. vt credo ꝛ quoquatur cum eo quod ſubmergat. ex aqua. i. in aqua tante quātitat̄ ꝓeciſe quod ſubmergatur in aqua ſuper lentum ignem donec denigretur aqua ꝛ ſumatur de collatura ei⁹ libr. i. ꝛ ſemis. i. ℨ. xviij. ꝛ ꝓbiciatur ſuper eam olei ſiſamini. ℨ. iij. ꝛ bibat ipſam eger ꝛ comedat ſup ipſam. ſ. potōem cibum ꝓeparatum cuꝫ agreſta ad reintegratiōem apetitus debilitati per potuꝫ oleagineum ꝛ vnionem partiū ſtomaci Sauina eſt planta nota aſpera calida eſt ꝛ ficca in tertō diſſoluit ꝛ ſubtiliat ꝛ ꝓpter eius ſubtiliatōem ꝓuocat meſtrua plus omni alia re educit ſua actiuitate fetum viuum ꝛ mortuum dicit Serapio eſt igitur multum ſubtiliatiua ꝛ pouocatiua ꝛ ꝓp terea in cronicis magis laudatur ꝛ ꝓpter eius foꝛtem ſubtiliationem ꝛ exicationem addiderunt oleum ſiſaminum ad humectañ ꝛ molificañ qō ualde neceſſarium eſt in talibus apoſtematibus cronicis. Ego tamen ut ſupra dixi non uterer ne qꝫ moderni utuntur tamen in ſe talis compoſitio in caſu eſt apta multum iuuare.

Et ad dolorem In hac tertia ꝛ vltima parte huius ca. ipſe ponit vnum leue remedium valens ꝓprie in dolore anche quando reliqua ꝛ lenia ꝛ foꝛtia exibita non ſufficiunt localia etiam interius exibita ꝛ dixit. Et ad dolorem anche eſt regimē leue ſi non ſedant ipſum balneum ꝛ aqua calida ꝛ eſt de leuibus remedijs ꝛ ſcia. ſ. exibita interi⁹ vt in ſuperioꝛibus dictum eſt etiam non ſufficiēt ꝛ eſt foꝛte remedium ponit ipſuꝫ leue medicamē Foꝛtiram ꝓprie poſt cibum malum in ſe vel cū malo ordine ſedat eum. ſ. doloreꝫ vomitus ſuper aquam ciceris ꝛ ſolutio ventris cum aqua olerū ꝛ caſſia fiſtula vult innuere quod aliquando multiplicatis diuerſis remedijs ꝛ exterius ꝛ interius leue vomitum. ſ. factum cum malo ordine ciba riorum ꝛ cum aqua ciceris iuuat aliquando ſolutio leuis ventris iuuat quando foꝛtioꝛa nō iuuant facta. ſ. cum aqua olerum ſcilicet decoctione cō muni olerum ꝛ caſſia fiſt. Et hoc eſt quando ali quando natura a foꝛtibus medicinis nimis terretur vnde conſequenter non debite actuat medicinas foꝛtes ꝛ debiles debite regulat ꝛ ex eis conſequenter fit inuamentum ꝛ hoc ego aliquotiēs vidi notate etiam aliquando ab vno leui nō inuabitur ꝛ alio ſic ymo ſic una boza quod nō alia ut ſupra dictum eſt lege litteram hic tamen nō ẽ omittendum uerum Rafis in de iuncturis circa materiam criſteriozum dixit ſic poſt purgationē

Digitized by Google

ſcilicet factam per ſeceſſum ⁊ uomitum maior cura ſunt criſteria que atrahunt materiam tali attractione quod uulnerantur iteſtina et exire faciunt ſanguinem ⁊ tunc ceſſat dolor eadem die ⁊ addit. Et ego non vidi ꝛc. ſequere quando nō expedit ſumare capitulum quoniam breue eſt ꝛc.

De Emplaſtris.

Emplaſtrum bonum:

Sequit rubrica de Emplaſtris. Iſta pars cōtinuatur vt ſupra diuiſa eſt ad precedentem in hunc modū poſtquā ſupra i precedentibus duob⁹ cal'is primis ipſe poſuit curaz ſpialem dolorū iuncturarū pēdentiū a cā frigida groſſa que eſt apta precipue induzari p medicias ſumendas p ſupius ⁊ exterius primo. ſ. ſoluentes per ſeceſſum vel vomitū poſtea poſuit potiones ad ſolutionem facien ēt per interius ſumendas q̄ ſunt ad ſolutionem facien ſm alterum duoz. Intellectū poſitorū ſupius. Jam ꝟr ipſe pſequitur ponendo curā etiam dolorum ab eadem cauſa pendentiuz p medicinas locales ⁊ primo facit hoc p emplaſtra ſecundo p vnctiones ⁊ vnguenta tertio p embrocas ⁊ balnea ſecunda in principio ſequentis cal'i mediate ibi oleum ꝛc. tertia i principio tertij cal'i ibi. Embroca. Ex hac diōne patet clarificatio ru. talis. Emplaſtra iuuantia ad dolores iuncturaruz groſſi humoris ⁊ eorum q̄ ſunt in uia ut conuertantur in lapideitatē. ſ. pp humoris groſſitiē. Et nota pro intelligentia generali poſitorum in cap. q̄ in mente medici in his Emplaſtris ſtant diuerſe intentiones. nam p hoc q̄ materia eſt frigida groſſa ſtat per oppo. intentio calefactiua ⁊ ſubtiliatiua p hoc ēt q̄ eſt dura uel diſpoſita ad petrificationē ſtat intētio humectatiua ⁊ molificatiua p hoc ē q̄ in profundo mēbri ut puta in iuntura nocens ſtat alia intētio q̄ ē attractiua ad exterius ⁊ per hoc q̄ ō ē nocens et ſimpliciter preter naturā ſtat ultima intentio que eſt reſolutiua. Jō in Emplaſtris in caſu appropriatis debent reperiri medi. ad has intētōes valētes uel ad omnes ul' ad plures earū ſi nō. omnes poſſint reperiri. Jō. d. A. in cap. vt uidebitis pōet diuerſa. Emplaſtra quorū aliqua ad unam intentionē magis declinant q̄ ad aliam ut aliquando ad reſoluen magis q̄ molificañ ⁊ aliq̄ ad atrahēdum magis q̄ ad reſoluen et hoc fuit bene ꝟr niens quoniam aliquādo una itentio ſuperat aliā quoniam ſtante materia in profundo ⁊ dura prima intentio ē molificatio ſecūda attractio tertia reſolutio ⁊ quando iſte intētiones oēs nō poſſent p vnum Emplaſtrū opleri tūc oportet p diuerſa cōpleri vnum prius a ponendo ⁊ poſtea alterum ſuccedere facieado. Et quoniam in mente medici raro reperiuntur dicte itentiones equales ēt ē difficile ex eodē emplaſtro illas oēs itentiones equaliter compleri fuit igitur ꝟueniens diuerſas emplorū ponere deſcripē p quas diuerſe itentōes cōpleri poſſint Et propter iſtam cauſam ipſe diuerſas poſuit deſcriptiones emplorum poſſet ita q3 preſens ca. in tot partes diuidi quot ponit deſcripē partes patebunt legendo de prima igitur ponit Emplum bonū hoc mō. Rx. granorū alterius mondatorū. ʒ. iij. terrant' cū. ʒ. i. butiri vacini optime ⁊ piciaf de ſup. ʒ. i. mellis vt fiat ipz viſcboſum ⁊ fiat cū eo emplm ⁊ propie ſup iunc turas ficcas ⁊ addit ⁊ quādoq3 ponitur cū eo ex aceto forti. ʒ. i. ad adiuuandum penetrañ ⁊ ſubtiliañ de lzerua dictum eſt ſupra que eſt catapuria maior vel pētedactilus calefacit ⁊ ſubtiliat. idē operantur ſeia eius ex quibus fit oleum de lzerua debent mondari quoniā habent exterius corticez aſpum durum butirum calefacit humectat ⁊ diſſoluit mel quoq3 calefacit ⁊ ſubtiliat ⁊ reſoluit ⁊ vī. d. A. ipſuz hic ponere principaliter ad compoſitionē ⁊ ad formā empli vt fiat viſcbo. ⁊ hoc notate cū multis agregate aliquas medicinas ad cō poſitionem emplaſtri que ſint de ſe ſicce vnde nō poſſit inuiſcari ſi non ſit intentio ad infrigidandū poteſtis ꝟenierer ad inuiſchañ apponere mel ꝛc. dixit notanter qō ſuper iūcturas ficcas valet qm in vtute butiri ēt illoruz generaz unctuoſorum eſt medicamē humec. ⁊ ſic facit vtiliter ad iūcturas ficcas. i. in quibus ē timor de ſiccitate ⁊ duritie eſt etiam tale medicamē atractiuum ut patet ⁊ ſic cōuenit ſubtiliando diſſoluendo atrahendo ⁊ humectando aliqualiter in caſu igitur eſt multum conueniens addit ponendo aliud medicamē qō maltum laudat in ppoſito dicēs. Et emplatio cum ſtercore uacino. ſ. cum educitur ex animali eſt fortis valde. ſ. multum iuuans. In iuncturaz doloribus ⁊ doeſi ⁊ genuū ⁊ eſt quaſi melior pluribus aliis emplaſtris ad hoc. Notate hic i hoc caſu ut videris laudat ſtercus vacinum ſuper reliqua ſtercora ⁊ tamen omnia cōueniunt ſua caliditate quoniam dixit Serapio q̄ omne ſterc⁹ ē calidum ⁊ ſiccum differentez tamen dixit etiaz d. A. nullum reperitur frigidum ⁊ humidum poſſet aliquis dicere quod de mente do. A. ſecundo can. cap. de ſtercore animalium. cxxiij. cal'o i aureola iuncturarum ipſe ſingulariter ⁊ precipue laudat ſtercus Lameli. d. A. etiam infra cap. ccxx. in ſecundo can. de ſtercore abſolute ſimiliter in aureola iuncturarum p̄cipue laudauit Capparum ſtercus cum aceto ⁊ dixit eſſe de experiñ. H. Idem dixit Serapio ca. ppio de ſimp. dixit ſtercus Capparum ē calidum reſolutiuum ⁊ conferet apoſtematib⁹ fraudolentis ſicut ſunt appoſtemata duri ⁊ doloꝛi iuncturarum ⁊ ſic ꝛc. Quidaz etiam principaliter in iſto caſu laudant ſtercus pauonum ⁊ dicunt de hoc vidiſſe experimentum manifeſtum breuiter dicatur q̄ in caſu noſtro in corpore mediocris habitudis verum eſt verbum d. A. hic de ſtercore vacino quoniam licet reperiantur fortiora ſtercora in calefaciendo ⁊ exicādo ut eſt ſtercus Lameli ⁊ columborum ut dictū ē qz tñ i cāu nro timor ē ō nimis exicādo ⁊ petrificādo tale ſterc⁹ ē i cāu nro magis aliis ꝟeniēs

nam tale est aliqualiter molitiuum ut dixit Serapio loco allegato maxime si colligatur tempore vis vbi autem non sit timor de exicando sed intentio sit ad multum resoluēdū tunc in isto casu magis conuenirent alia fortiora existentia que tamen semper uerenda sunt ne minus exicent et indurēt ideo auctores cum eis talib⁹ fortib⁹ utūtur cum eisdem applicant aliquod incissiuum ut acetum in stercore columbozum uel addunt secum aliqō humectatiuū ut stercozi capzarū mōtanarū addunt asongiā pozci vt in fo cano. Sterc⁹ vo pauonū credo q̄ sit aliqualiter timēdū pp nimiā scicitatē sicut ēt stercus Anatis z acipitris z aliarū auium rapaciū q̄z raro administrātur q̄ sunt superflua valde ut dixit .d. A. loco allegato in principio cal'i breuiter igitur p̄ conclusione dicaf q̄ō exibendo aliquod stercus tm̄ in casu nostro sine alio corregēn q̄ tenenda ē snia .d. A. ℔ q̄ stercus vaccinū est emp'tario quasi melioz plurib⁹ alijs ꝛc. z si potestis eū ex aiali cōlligere potestis eū facer' calefieri in eacabo cum aliquo oleo appropziato ut' aq̄ yue vt rozis marini ꝛc. Notāduz dixit ēr text⁹ q̄ sit melioz omibus alijs ꝫ pluf alijs ꝫ ꝫ bonā logicam ad sensum arguenti illa foret vā q̄ō ista emp'tatio est melioz alijs oibus ꝛc. Ponit consequenter aliud emp'm z vtile multū in casu dīc emp'm forte. ℞. olei ātiqui libr .i. ℥. nitri alexandrini z glutinis albotim ambozū an. libz .i'. eufozbij. ℥. i. yreos. ℥. ij. farie fenugreci libr .i. ℥. fiat ex eis emp'm est notabiliter ꝑpositus in casu nr̄o est .n. calefactiuū attractiuū z resolutiuuz p yrios nitrū eufozbium q̄ō genus gumi fortius oi gumi i calefaciendo de yreos z nitro dictū ē supza z glutine albotim .i. termentina ēr dictū est q̄m calefacit z atrahit oleum ēt antiquuz .s. cal'm si de oleo cōi vt dī sit sermo. Nam vsaz ad rps satis magnum cū antiquatur calefit. quoniā elementa calida in eo dominant' possetā in tantū antiquari q̄ō infrigidaretur z fieret terreū ℔ tñ rps esset lōgū nimis vt potest colligi secundo can. ca .primo post ꝓhemium pp ipsius fortem ꝓplexionem. idē ēt colligi potest quarto methaurozū est ēt aliqualiter humectatiuū. Idē dico de fenugreco z sic l' eo est oīs intentio nostra ponit aliud est ēt clarū exemplum dicit. Et iterū bedelliū oppo. adeps liquefacta z intelligatur de adipe anatis cū sit alijs fortioz quinto collet inuatina sunt valde ei q̄ō fit ex erudo humoze in genibus z iūcturis. Ponit aliō emp'm fugitiuū .i. atrahens quodāmō fugendo resolutiuū. ℞. nitri dauic. j. armōiaci. ℥. i. ℈. fiat ex eis emp'm .s. puluerizando nitrū z armoniacū in aceto dissoluendo z postea comiscendo ponit aliud q̄ō ē multū forte z ipse testat' emp'm forte ℞. baurac .i. spēs salis calidū z siccū. Et galiaz ē quid ꝓpositū a potecarijs notū calidū ꝓponitur ex speciēb⁹ z muscho diuerso mō quoniā diuerse fiunt ꝓpositōnes sed illa Melue ē multū electa ē resolutiua z ꝓfortatiua vtuf mēbrozū. Piretruz z staphisagriā sunt calida z ficca in tertio multum attractiua vt supra dictum est calcez oia misceantur z leniantur ex eis iuncture cū melle z aliquā tulo aceto est forte valde ad dissolueñ ponit cōse quenter aliud dixit. Emp'm bonuz resolutiuū armoniaci z litij partes sumātur equales litium est succus folioꝝ arboris cuiusdaz spinose deficat in tertio lz eius caliditas sit fere temperata z p eius secundam virtutem multuz resoluit vt dixit Serapio terrātur cum antiquo vino albo. s. z potenti z oleo offantio ad aliqualē ꝓfortationem z farina fabarū Emp'atur cum eo calido. Istō emplastrum propter litium z farinam fabarum non est notabiliter calefactiuum sz ē exicatiuum quoniam etiā farina fabaruz est fere in actius tēperata sed notabiliter exicat z abstergit z appropriate confert podagre ubi igitur dolor dependeret ex materia molli in iuncturis istud magis cō ueniret q̄z si esset grossa materia verum est tamē q̄ō propter vinum antiquum z armoniacum ē notabiliter resolutiuuz addit. Et emplastrū ex cinere ciclaminis cuz aceto et melle est mirabile ualde. Et notate istud verbum mirabile ualde ciclamē habet folia similia folijs edere sz sunt maculata signis ad album declinantibus medici utūtur radice succo et semine sed succo vel semine magis est calefactiua subtiliatiua et apitiua multum ymo dī de ea quod si mulier portauerit eaz super collum uel humeros non potest impregnari ꝛc. propter ergo suam virtutem et aceti et mellis credo cum domino. A. quod in materia grossa eius operatio in casu debeat esse mirabilis z maxime quando in cineribus propter ignitionem aq̄ fixa ē quedā fortis acuitas ad dissolueñ addit ponendo vnum emplastruz confortatiuuz principaliter membrozuz ne iterata recipiant z cum hoc etiam ē aliqualiter resolutiuum z ponit regulaz in usu eius dicit sic .Et de emplastris est modus i. quedam est spēs emplastrozum que necessaria sunt ad confortandum membruz z resolueñ. s. residuum quod remansit in materia z ponens regulam in vsu eozum dixit. Et non indigetur eis post euacuationem integram supple uel quasi quoniā si vteretur eis ante completam uel fere completam euacuationem esset timor ꝓpter stipticitatem ne materia in iunctura clauderetur sz cuz ē modica materia confortata virtute membri non est de hoc timor quoniam natura illam modicaz poterit resoluere de quibus est hoc emplastrum ℞. sauine z nucbum cipzessi z ossium adustozuz s. humanozuz partes equales. s. ℥. 5. de his omnibus supra dictum est quomodo resoluant z exicent confortando aluis parē .i. s. z. i. 5. ad maiozē exicationem draganti est vitreolum etiam resolutiuum z exicatiuum uehementius acutum ponitur eius modica pars quia esset timor aduren do z sexta pars .i. 9. vt citer. ℈. iiij. z notate q̄ō hic posset esse erroz credendo q̄ per dragantuz intelligeretur gumi frigidum notum sed in casu illud non conuenit z illud appellatur ab auctoribus dzagagantum addit et glutinis pisscium q̄n tum sufficit ad incorporandum ad formam.

empl'i qz reliqua oia sunt ficca ẽt ꝓhibet nimiaz exicationẽ. ¶Pōit ōr aliud empl'm iuuans ad multas egritudines z maxie in atraben z est de scriptio multū singularis z Artificiosa dicit aliud faciens operatões in plur egritudinib⁹ z declarat z illud iō quoniā apit z extrahit spinas z ossa putrida ex pfundo.s.mēbrorū. Et ꝓferet mollificationi iuxamētum manifestū.i. palisi. ℟. seis vrtice mondate calefacit z resoluit calefactione z resolutõe mḷra dixit. Serapio spume baurac ẽ que dā spēs baurac sine nitri z differet fm. H. vt dixit Serapio a baurac affice boc ꝙ spuma baurac ẽ sicut farina frumēti baurac ār sine minerale sine artificiale est agregatū vel cohagulatū z vocat' ista spuma baurac affonitiuz virtus ei⁹ est sicut salis deficatiua multū z subtiliatiua hūorūz grossorūz sicut z q̄libet spēs nitri z salis armo. z spēs salis naturalis extrahit ex lapidib⁹ albis electior est sicut cristalus est calidus i quarto est subtiliatiuus humorū grossorū z de proprietate eius ẽ ꝙ trahit de interioꝛib⁹ ad exterioꝛa Aristrologie rotunde est fortioꝛ alia de qua dictuz est supra quo notabiliter subtiliet ꝛc. radix coloquintide dictū est supra qūo est calida z ficca in tertio z subtiliatiua multū resolutiua z attractiua a remotis glutinis alimbat. Idē ꝙ glu. albotiz est terbentina dictum supra sepe qūo ẽ calefactiua z resolutiua sicut oēs rasine oiuz añ aureos: xx. fenugreci pipis z macro piperis macro piper est id i quo generatur piper sicut fasioli generantur in quodā oblungo oia sunt calida z ficca vt dictum ẽ supra attractiua oīum añ aurorū. x. armoniaci dictum ẽ supra quomō subtiliat humores grossos propie in iuncturis z quomodo valet podagre ꝛc. aur'. vij. ēt adebitam facit comistionem. Loedumēi est ex medicis rubificantibus z ofert per proprietatez egritudinibus neruorū z doloꝛi anche secundū Aui. secūdo can. z xilobalsami z turis xilobalsamum est lignum balsami z licet sit minus forte q̄z oleū balsami tamē est notabiliter calefactiuū z dissoluiuū de ture manifestū est z mirre z adipis cap valet aliq̄lr humectañ z idoneū ad iuuandū gēmini calefacit vt rasiue alie vt dictū est z attrahit oīum añ aur'. x. cere ℔z .iij. dbab lib̄. S. dbab ẽ spēs stelionis calefac. multū lactis fici silueſtris aur'. vij. ponitur inter rubificantia z ueficantia. olei de lilio quātum sufficit ad liquefacieñ medicinarū humidarū z vini optimi quantum sufficit ad ofician medicinas siccas ofician' oia simul z fricentur z administrent' lege nunc totā descripcontinuam z videbis ipius mirabilē vtilitatem in casu z ad alias egritudines de qbus dixit. Ponit osequēter aliud satis domesticū in casu valēs maxie ad remissionem doloꝛis dixit. Aliud confe rens in hec hora. s. subito ad siaticā z doloꝛes manus z pedis z doloꝛē reliquarū iuncturarū sumatur fenugrecū z piciat' in vase testeo. i. lapideo. z proiciat' de sup aceti comisti quātū sufficit. i. cū modico aque z quoquat' super prunas vsquequo dissoluantur in decoctõe deinde proiciatur de super mellis quantū sufficit. s. ad bonā compositionem p empl'o z buliat secundo z reseruetur pro vsu totū claruz est ex dictis siue p fenugrecuz intelligas herbam siue semē eius. Addit aliud sile illi. s. quantum ad effectum. ℟. picis de minera libr. iij. fecis aceti ficce adust' libr. i. baurac i. nitri libr. i. 5. gumi pini z cere z sulfuris non adusti ne nimia fiat exicatio z safifragie oiuz añ libr. i. piritri libr. 5. coꝛdumēi ziristum. i. dissoluantur gume cum aceto z reliqua misceantur z si placet adatur parum mellis et fiat empl'm oia sūt clara si declaret' qd sit pix ō minera reliq̄ oia ex habitis possunt intelligi quomō conueniant. Est igitur pix de minera pix-noua secundum qō educitur ex arboꝛe z vocatur pix liquida ad differentiam aliorum duorum modoruz picis quos ponit Serapio cal'o proprio vide tu z hec noua liquida dicta calefacit z exicat et plus calefacit q̄z exicat vbi alia pl⁹ exicat q̄z calefaciat et. Addit Aueroꝛs q̄ maturañ fortioꝛ ẽ que est recens dr̄ igitur de minera qz neqz tēpoze neqz artificio adulterata est ꝛc. ziristum est pondus liber. i. 5. et boc de cap. isto.

De Unctionibus

Leuz de coloquintida

¶Ponit consequenter vnctiones in intẽtõe predicta vt dicit rubrica. s. in cale facieñ dissoluendo ad exterius trahendo confoꝛtando et secundum hunc modum in remouendo doloꝛem et dicit primo. Oleum de coloquintida et oleum de castorio et oleum sinapi z oleum de laꝛua ista omnia p virtutes simpliciuz suoꝛū manifeste conueniunt z de bis habetis descriptões z vtilitates cõiter ab auctoꝛibus quinto can. tractatu ultimo z a Mesue distinc. ult̄ addit z oleū de nuce romana z proprie quādo aduritur z currit. i. quando ita aduritur qō nō propterea exicatur sed currit uel currere potest oleum ipsa compressa in casu iuuat quoniam per adustionem si fuerit recens pars humida aquea consūmit' remanente humido oliagineo proprio unde sua caliditate z siccitate iuuat addit. Et oleum de coloqntida factū ex decoctõe eius cum oleo roꝛato donec consumatur aqua. Et sic iuuat modū facieñ ipsum. s. ponendo coloquintidam in tribus partibus. s. cum roꝛ. ut reddatur aliqualiter confoꝛtatiuū z una parte aque z tantum buliāt ut aqua consumatur tūc illud appellari poterit oleum de coloquintida z oleū de costo ultimū est. s. i. iunādo z proprie cum storace. s. si bulierit ut de alio dicebatur aut oleum de costo cuz assa. s. fetida bulitum qz assa fetida calidioꝛ ẽ q̄z odoꝛifera sz forte propter odoꝛez eligeretur odoꝛifera est calida vsqz ad principium quarti est etiam exicatiua cō fortās iuncturas storax ẽ ẽt gumi calidū z siccū nō bil'r exīs z ꝛfoꝛtatiuū maxie aromati. sua qm̄ ẽ bōi odoꝛis z fil's calefcõe z siccita. cū mirra i mẽ

bris neruosis vsus eius precipue conueniens ꝛ sic patet ꝙ olea in quibus ista dequoquetur propꝛ in casu conueniunt ponit aliud cõiter laudatum casum dicit. Et de vnguentis bonis iunatiuis est oleuz in quo dequoquitur vipera ꝛ est ex eis que sanant sanatione integra intelligatur ponẽdo cũ parte ipsius parum cere habeatur etiam vipera electa de qua scribitur quinto can de triacis ꝛ ab Andro. singulr in tractatu suo de triacha ꝛ absci daꝝ ab ea caput ꝛ cauda vsqz ad tres digitos ꝛc. patet quomã in vipera est virtus multum calefactiua ꝛ attractiua et virtus etiam in ea confortatꝝ vt ad exteriora expellat ut patet in usu eius in lep.

Ponit aliud singulare multum laudatum ab auctoribus ꝛ est oleum de vespertilionibus dicit sic. Et ex eis est oleum uespertilionum eius modus est ut sumãtur duodecim uespertiliones decollati ꝛ sumatur de suco almazmacoꝛ ꝛ olei antiqui libꝛ.5.ꝛ aristrologie.3.4.ꝛ castorei.3.iij. ꝛ costi 3.iij.ꝛ dequoquãtur oia simul donec consumatur aqua ꝛ remaneat oleum ꝛ supple illud pro usu reseruetur. In uespertilionibus dicit.d.A. scõ can. qõ est uehemens calefactio ꝛ absterfio ꝛc. quid fit uespertilio est satis notum unde quod decollentur forte pp aliqualem uenenositatem Almarniacoꝛ non reperitur sic sed bene marmacoꝛ ꝛ est curungem. Est ãt curũgem secundum Symonem ozimũ garifilatũ uel melissa propꝛius ꝛ ponitur unũ pro altero sed siue sit melissa siue ozimum nõ est dubitandũ qõ in casu conueniat de aristrologia costo ꝛ castorio dictum est supra qõ quolibet horuz est in casu nostro singulare. Ita qõ reuera hec est egregia descriptio in casu valens ista etiã ualere debet in palsi ꝛ filibus egritudinibus notate bene eam si conspicitis in descripẽ non ponit aquam ꝛ tñ dixit dequoquantur vsqz dum consumatur aqua nolebat nobis innuere ꝙ cũ oz buliri oleũ dz semp quasi apponi vt aq̃ vel vinum simul in decoioe ꝛ manifestum est.n.quod in illo oleo ꝛ succo non posset predicta cõuenienter buliri nisi aliud humiduz apponeretur. Et sic pz finis huius ca.qui. Et cõsequẽter emplozum ꝛ linimẽtozum.d.A.que singularia sunt ego hic ponã aliquas breues descripẽ electas.primũ igitur fit hoc emplastrũ ualens in cã frigida ad resolueñ appo. aliqualiter dura ꝛ ad dolores iuncturarumoium ꝛ podagre spialiter ẽ Azarãij.Bꝛ.Camomile anethi farine fenugreci seis lini añ.3.x.bedelij mellis storacis liquide Armõiaci galbani añ.3.v.herue purgate.3.x.olej de lilio quod sufficit ad gumas molificañ lactis ficcuñ ficcarum quod sufficit ad ĩstas congregãdas ꝛ fiat emplastrum. Unguẽtum appropriatum cũ materia est pfundata ad resolueñ.Bꝛ.olej de uespertiliõib⁹.d.A.supra olei de serpentib⁹ ꝛ olei de vlpib⁹ ꝛ de radice cucumeris assinini olei de edra ꝛ delanreola medule cerui ꝛ vituli fellis vacini añ ptes equales olei terbẽtine ꝛ de lateribus añ ptem mediaz croci sextam partẽ misceãtur oia ꝛ iunctio fiat cum eis. Aliud domesticum emplastrum ꝛ est roxarij.Bꝛ.folioꝛ ebuli.M.iij.dequoquãtur in aqua diu deide extrahantur ꝛ terãtur bene postea ponãtur i mortario ꝛ secum misceãtur flores genestre cuz axongia porci uel cum butiro ꝛ sic supponatur. Et si uolueris ex eo facere vnctionem ad modũ vnguẽti facias totum extrahi p panũ lineum ꝛ qõ collatum fuerit reseruetur. Aliud excellens.Bꝛ. bedelij opp.armo.nitri galbãi seis sinapis piritri sulfuris añ.3.ij.litergirij quãtũ de oĩbus postea accipe litergirium ꝛ quoquatur i oleo antiquo donec inspissetur deinde reliqua apponantur ꝛ buliant donec fiat emplastrũ. Linementũ in casu multum approbatum fit vt in sen.Bꝛ.pullum Licõie anteqz multũ crescat i penis ꝛ depillatum frustatum incide ꝛ pone in vasse cum libꝛ.j.olei dulcis vel sisanum ꝛ super adde medulaz vulturis ꝛ medulam assini masculi ꝛ facbulire vsqz ad completã decoctionẽ ꝛ colla ꝛ utere. Aliud ꝛ vltimũ quid dicunt multi esse expertum ꝛ est precipuuz vt dicꝛ.Bꝛ.masculum anserem ꝛ depilatum ꝛ euisceratum intromitte in uentrẽ eius.M.i.gumi edre ꝛ turis ꝛ adde ẽt itus sanguie porci uerus ꝛ sepũ ouiũ ꝛ spẽs aromaticas ponatur oĩa ad ignez ut asseruz ꝛ cum assatur plenus his oĩbus colligatꝝ quod destillat ꝛ cũ eo destillato iũcta cera liqfcã secundũ ꝓpositionem debitam fiat unguentum ꝛ vsui reseruetur ꝛ his sum contentus non curans de multiplicatione remediorum.

De embrocis ꝛ balneis.

b Is expeditis Do.A.prosequitur determinãdo de embrocis ꝛ balneis. Et primo simul determinat de eis secũdo facit pauum cal'm de balneis. Ibi balneatio qdem pñs ẽt cal'm prima diuisione diuiditur in tres quoniaz primo ponit descripẽ embrochariũ secũdo suffumigij uel stuffe.tertio ꝓprie balneoꝝ ibi secunda. Et ex his iterũ ibi tertia. Et sedeat in decoctione assini ꝛc.prima adhuc in duas quoniã primo põit embrocam valentem in cã calida secundo in frigida ibi. Et iterũ maiorana de prima dixit. embroca sedatiua.s.doloris a cã calida iunatiua expta Sumantur galea ꝛ ordeum ꝛ latuce quoquatur cuz aceto donec disquoquãtur ꝛ dissoluant ꝛ fiat cuz eo embrocatio ꝛ est conueniens ad cal.istud in principio magis iuuaret fluente materia facta diuersione ꝛ pro parte euacuatione ad sedanduz dolorem ꝛ repercutiẽ ut patet ualet tñ ẽt ubi eẽt modica materia in declinatione multum calida galia tamen confortat uirtute membri remittendo ẽt frigiditatem aliozuz. Ponit aliõ ad cãm frigidam dixit. Et iteruz maiorana et anetum et folia lauri et ruta et ciminum quoquãt.s.i aqua et fiat cum eis embrochatio non est dubium qõ hic ualet in causa frigida ponit consequenter suffumigium fieñ uel stuffam in casu ualentez et dixit. Ex his iterum que conferunt ad lapideitatem iuncturaruz ꝛ genu est fex aceti in omni pte

cuius ponitur .sexta pars harmel cõtriti ⁊ est spe
cies rute agrestis super quã prohiciantur lapides
igniti .s.cum aceto ⁊ fiat suffimigium faciendo cũ
eo suffimigatiõem sub trisse.i.panno cohoperieñ
lineo uel similibus ita credo intelligat. Nam tris
sa est pica Auis nõ esset in ꝓpõsito istud suffimi
gium est uehementer incisiuũ ⁊ subtiliatiuũ et
deficatiuũ ut patet cõsideranti simplicia no. Et se
deat in decoctiõe. Jn hac tertia parte ipse põit
descriptiones balney uallentes in cãu ⁊ in duas
posset diuidi secundum qõ duas ponit scõa ibi. Et
õcoctio ordei ⁊ vulpis õ prima parte dixit. Et se
deat in õcoctione assini silueſtris in qua ponũtur
omnia membra eius õcocta cum aneto ⁊ sale ⁊ re
tificatur .s.fortificatur õcoctio cum seibus .s. cali
dis ut aneto ꝛc. ⁊ porris ⁊ similibus .s. extractiuis.

Nota qõ dixit sedeat in õcoctione istud verbũ
sedeat intelligatur qñ .s. esset dolor in ancha ita
ꝙ oporteret balneum ad anchã uel fiam atin
gere ⁊ si solum esset in pedibus sufficeret pedes i
balneo poni ubi autem esset in toto arretica tũc
oporteret fieri balneum toti cõe ita ut totus cor
pus in balneo extenderet omnia posita in descrip
tione sunt clara preter qõ de assino siluestri õ quo
nõ reperio capitulum speciale verum est ꝙ.d.A.
secundo cañ facit cãlm õ assino absolute sz dixit
ꝙ ualet humectando. qz in toto a ficcitate ualet
⁊ sic nõ bene apareret quomodo in cãu. ualleret
possumus dicere. ꝙ licet caro assini sit humecta
tiua cum totus assinus maxime siluestris deciat
ad notabilem ficcitatem primo assinus est anial
melancolicũ maxime siluestris postea ossa assini
que dñantur in eo cã sit animal modice carnis no
tabiliter sunt ficca. ideo totus assinus reddit no
tabiliter extractiuus ⁊ propterea dixit in qua de
coctione ponantur oia membra eius. reliqua po
sita calefaciunt ⁊ extrahunt ⁊ sic totum balneũ red
ditur calefactiuum ⁊ extractiuum. Ponit ꝛsiter
aliud balneum quod fit ut in Fen dicit. Et õcoc
tio ordey ⁊ uulpis cuius modus est ut buliat aq̃.
ebulitione uehementi tamdiu donec minuat ter
tia eius ⁊ prohiciatur super ipsa daba scõm. Sy
monem que est spẽs stelionis ⁊ scõm alios est mu
stella aut uulpis viua aut suple decollate cũ san
guine ⁊ õcoquantur donec dissoluantur in decoc
tione ⁊ colletur aqua ⁊ sedeat in ea .s. patiens ad
modũ supradictum. aut prohiciatur super illam
aquã oleum ⁊ decoquantur donec permisceatur
.s.oleum ⁊ aqua forti permistione aut donec cõ
sumetur aqua ⁊ remaneat oleum ita ut tantum
buliat quod prima decoctio uideatur cõsumpta.
ita ut tota uis decoctõis remaneat in oleo ⁊ sede
at in eo .s. patiens in oleo. Et qñq̃ decoquitur .s.
vulpis in oleo sicut est .s. sine aqua. Notate hic
quia õ isto balneo multi medicorũ faciunt i isto
cõposito mirabile festum ⁊ singulariter dixit .o.
Auic. primo cañ secũda Fen õ eis que proueniũt
ex usu solis ad finem capituli. Si in oleo vulpis
cocta fuerit autem dab .i. mustella ut exponebat
⁊ suple ex eo oleo fiat balneuz. erit medicañ me
lius quod esse potest dolorem habentibus iunctu
rarum ⁊ podagram. Jdem etiam secundo can.
capitulo proprio de vulpe dixit ⁊ sunt uerba egze
gia. dixit sic. quando vulpes coquuntur in aqua ⁊
embrocantur iuncture dolorose ex ea cõfert ue
hementer ⁊ similiter oleum qñ una decoquitur i
ipso imo hoc est ualde fortius ⁊ oz quidem. ut p
longetur eius .s. corporis sessio in ipso .s. oleo sic fa
cto. ut põit textus noster hic. ubi notate ꝙ ex hoc
textu habetis triplicem mõm fiẽ balnei ex vul
pe primũ qõ buliat i aqua tantum. que tamen pri
us bulierit usq3 ad consumptionem tertie partis.
ut reddatur post decoctionem illa õcoctio subti
lioz ⁊ apta magis penetrare facta resistentia grossi
si per decoctionem ⁊ ibi ponitur aliquid õ ordeo
qñ iuuat in extrahẽ ⁊ prohibet inflationem.

Secundum mõm ponit ut cum aqua ponatur
oleum facta decoctione ipsius in aqua secundum
modum suum .s. qõ tãdiu õcoquantur ꝙ vulpes
dissoluantur in decoctione ⁊ postea addatur ole
um facta collatura decoctionis ⁊ iterato simul aq̃
⁊ oleum buliant. usq3 dum facta sit bona .mistio
oleum cum aqua uel usq3 adeo ꝙ tota aqua i bu
litione consumatur ⁊ est fortius. Tertium mo
dum ponit .s. decoquendo eam tantum in oleo us
q3 ad pfectam decoctionem ut supra. ⁊ ꝑm istuz
mõm ẽt est eius balnei fortior opatio in resolueñ
⁊ extrahendo ut ipse dixit loco allegato. Sed quõ
cunq3 tamẽ decoquatur õ istis tribus modis dic
tis aliquando õcoquitur viua ligata uel ruptis ti
biis eius ⁊ ea consequenter ipposita in aqua uel
oleo bulientib⁹ ⁊ decocta usq3 ad sepationez par
tium aut decollatur ⁊ mortua cum sanguine suo
ut ponit textus. ponitur ad buliendum. quasi uel
lit. ꝙ omni modo tota debet poni in õcoctione. qz
ẽt in uirtute pellis eius est plurimum dissolutiua
quoniam ut ipse scõa can. dixit sua pellis est om
ni pelle calidior. Est igitur hoc balneum maxi
me resolutiuum õ materiebus iuncturarum. nez
est ꝙ.d.A. timens ipsius fortem calefactionez et
dissolutionem dixit secundo cañ ꝙ non est hoc ex
plicañ nisi facta euacuatione propter timorem ne
magis dissoluantur materie calefaciendo q̃ sunt
in toto ⁊ fluant ad iuncturas ꝗ resolnatur õ ma
teriebus existeñ in iuncturis Jdez dixit de pin
guedine vulpis in eius applicatiõe. Sed sera
pio in de simplicibus laudauit in omni dolore iun
cturarum huiusmodi balneum ⁊ affirmat aucto
ritate antiquorum eius utilitatem semper in tali
bus doloribus ⁊ consequenter dixit ꝙ tale oleuz
trahit materias in habitu totius existeñ. ad exte
riora vnde consequenter non possunt fluere ad iũ
cturas. ⁊ sic si fiat mora diuturna corpus in tali
balneo non tantuz resoluuntur materie que erãt
in iuncturis sed etiam alie ⁊ pro tanto non nocet
eius usus etiam si exhiberetur tale balneum an
te euacuationem. Ego tamen in hoc magis in
hererem sententie .o.A. loco allegato. ⁊ ad illam
intentionem posuit hic ipsius õscripẽ. magis ⁊ mi
nus fortes ut aliquando una utatur et non alia

Digitized by Google

secundū corporis maiorem ⁊ minorē plenitudinē.

Et ex his patet littera clara lege eā. Ponit nunc unuz capm ubi generaliter magis tractat utilitatem ⁊ nocumenta balneorum. ⁊ dixit hec liter.

De Balneis.

b **Alneatio** quidem cum aquis calidis ⁊ humidis nocet eis. ⁊ aducēs rōnem. q̄ nocet dixit. p.i. pp illud q̄ liq̄facit de hūoribus .s. in toto existētib⁹ ⁊ dilatat de poris ex q̄ti supple habilitat materias ut fluāt ad iūcturas prio liq̄facien. materiā fo dispoñ. mēbrū ad recipieñ dilatādo ⁊ apiēdo meat⁹ nō solū oēs ymo ēt meatus prios ⁊ imediatos ad iūcturas. Potit ꝯtra faciēdo exceptōez utilitatē certoꝝ balneoꝝ dixit Nisi i agis termaꝝ. i. nisi i balneis miezalib⁹ talia balnea q̄ sūt actu calida utplurimū saltē pticipāt minera sulfuris ut uoluit Ari. in ō ppietatibus elemtoꝝ ēt. 24. problematū pblemate. 18. ſz illumina. in fine pblematis ſz aliq̄ plus aliq̄ min⁹. ſz utplurimū vltra sulfur pticipāt nā allumis uel nitri uel aliq̄n ferri ⁊ talia maxie cal. ⁊ stipticita te ꝯfortāt ⁊ exicāt. ⁊ sic iunāt exicādo māz ⁊ iuncturas ꝯfortādo. iō talia mineralia p hoc q̄ multū ꝯfortāt. nō bñ cōueniūt nisi facta sufficiēri purgatiōe ō bis balneis possez hic utiliter multa dicere. ſz ad aliū magis spialē ptinēt tractatū. Addit balneatōes vero sicce cū fricatōne cū nitro et salle ⁊ sepeliri i arēa calida sūt iuuatiua eis. s. sudare faciendo ⁊ exicādo ⁊c. Circa dictū i ptia pte. nota cū dixit q̄ balneatio cū aquis calidis ⁊ humidis nocet hoc nō tātū itelligit ō balneatiōe i aq̄ dulci cōis fōtis calida. ſz ēt apliari pōt dictū ad decoctiōes rerū calidarum ⁊ humidarū sicut ēt decoctio seis lini paritarie atriplicis altee. Sisami amidularū ⁊ huiⁿ⁹mōi tū talia i vtute calida et hūida ita nocerēt sicut ēt aq̄ fontis calefcā et forte plus Ex oppōito collige. q̄ nō solū aq̄ termarū ⁊ mineraliū in casu cōueniūt ſz ēt aq̄ decoctio nū radicū ⁊ herbarum i casu calefaciē. ⁊ exicantium et a proprietate iuncturas ⁊ mēbra nerosa respicien. ut vbi gra ō radicib⁹ sicut ēt acorus q̄ i cāu singularissime valet. Jua aromatica ymo sola Jua vt dixit Hibert⁹ confert arteticis oib⁹ sapta ēt i cibis ⁊ recēs ⁊ sicca ⁊ hoc facit cū pprietate sua q̄ hēt ad iūcturas. ſz ēt cū q̄litate māifesta valeat ad pposītū nr̄m calefaciēdo ⁊ exicañ. Jdē dico ō rosmarino betonicha ruta maiorana salnia serpilio ⁊ huiusmōi. Nā si ex eis. uel i aq̄ uel oleo fieret decoctio'. et ꝯsequenter balneuz uel stuffā i decliatōe uel post purgatōes ēt si hēre nō possent balnea mineralia loco illoꝝ ꝯuenirēt et possēt addi i decoctōe nitrū alumē sal sulfur cuz gumis apptoprietis ⁊ eēt singulare ⁊ forte excellenti⁹ q̄z simplex minerale unde cū talib⁹ possum⁹ multos debiles ex etate uel morbo excussare. ne ad balnea mineralia deducāt. quoniā sepe talib⁹ nō sine magno discrimie id fieri pōt unde sepe ad malos fines deducūt. nō pp balnea tātū. ſz pp inꝯsuetudinē ad aberē regiōis ⁊ icōsuetudinem ad motū ⁊ mutationē i comestiōibus ⁊ potib⁹ ⁊ lectis ⁊ huiusmōi. unde laudo ego pri⁹ talia artificiata balnea. atēptari. q̄ si pur forte nō sufficiāt stāte posthea apetitu ⁊ inclinatione forti ifirmi ad dcā balnea tūc ad ipa ⁊ sup ipa psumēdū ē alr nō laudo marie i corporibus ex etate uel morbo debilitatis uel alias multū delicatis hoc notate.

De Sedantibus dolores

s **Emat fenugrecum**

Sequitur rubrica cal'i de sedātib⁹ dolores medicalib⁹. s. q̄ sūt calida levia.

Pro itellectu rubrice ē intelligēdū ex his que dcā sūt supra in ca. gnāli q̄ sedatiua doloris q̄ nō dicūt ppie curatiua sūt duplicia Nā q̄da sūt talia q̄ uocātur ppie mitigatiua doloris p hoc q̄ sedāt doloꝛē p hoc. s. q̄ pbi bēt cāz doloris. nō sentiri ⁊ h uel q̄ auferunt sensam a mēbro. uel q̄ ipm indurāt. ⁊ tales sūt medicine stupefactiuē multum fortes in frigidādo. v. Al. igitur post aquā posuit localia aplican. supra i doloꝛib⁹ iūcturarū q̄ de se sunt uere curatiua doloꝛū iuncturaruz respicien. cām frigidē pcipue Nāc ꝯsequēter pōt medicinas aplicādas i sedādo dolorē q̄ ppie cām nō respiciunt ut remoueatur ⁊ primo pōt sedātia doloꝛē prio mō q̄ sedāt ꝯfortādo caloꝛē naturalē ut sunt tēpata uel calida levia. ⁊ hoc ē quod dicit rubrica pñtis. cap. Fo ponit medicinas sedatiuas doloris p mōm fm. s. stupefaciē do. ⁊ h facit i seqnti cap. ⁊ B est quod dicit rubrica seqnē ca. cuz dixit sedātia doloꝛez narcotica. i. stupefactiua. Jn prio igitur cal'o ponunt⁹ medicie ꝯferentes prio mō. ⁊ fm B pōt diuidi capm in qnq̄z ptes. fm quod quiq̄z ponit descriptiones ptes patebunt. depria pte dicit Sumatur fenugrecum. ⁊ teratur cuz aceto misto ꝯtrictiōe minutissima deide ifundatur sup ipz mel. s. tāte q̄titatis quod decoq̄ possit ideo addit ⁊ coq̄tur donec coagulet⁹. s. ad formā empl'i ⁊ leniatur postq̄ ꝯteratur. i. postq̄ ē ꝯtrictum ⁊ bulituz ⁊ reductum ad formā empl'i sup tabulā sicut algalia extēsa. s. sup tabulā pelia lini sup q̄ extendat⁹ ⁊ loco suppōatur Jdeo addit ⁊ imiscetur loco. s. dolenti cuz pāno lini. s. notabiliꝛ supligetur ut fortiter adhereat ad fortiozē ipressiōez ⁊ addit ⁊ dimittatur duob⁹ die b⁹ aut trib⁹. ad pficiēdā itegrā opatōez. ſz si forte pp lōgaz mozā exicaretur empl'z ⁊ noceret corrigādo ut corrigatur nocumentuz addit succuratuz exicatōi ei⁹ cuz oleo roxato. s. aliq̄n supra petiā in fundeñ oleum rosatuz ⁊c. Et addit quod ⁊ B q̄dē ꝯueniens ē i pricipio egritudis ⁊ ascenſiōe ei⁹. i. ēt i augumento. Silis descriptio posita est supra fere ad unguem i cal'o supioze de empl'is uersus

fine ubi pōit q gnāl̄r ualz ad doloꝛē oiuz iūctura-
rum et ex dcis ibidē hēs sufficiēter declarāt isti⁹
q ualeat i pcipio z augmēto aliq̄l̄r phibeñ flu
xuz māifestū ē in vtute accti intrātis. Pōit etiaz
alīs ualēs i ppōsito ēr i pcipio z alius tpib⁹ exrite
mā magis grossa z dixit. Et iterū sumat i pcipi
is z i residuis .s. tpib⁹ mucillago seis lini. z fenugr̄
z ɔq̄sentur cū oleo fissamino. z igrosset sicut mel
.s. debite ɔq̄sañ z bulieñ. istud ēt ut pz ē sicut tē
patuz vel ad calm parū declinās z p illū mōz iu
uat ut supra dicebat. ponit aliud ēt qñ mā ē ma-
gis grossa z doloꝛ ē breuioꝛ dixit. Et iteruz qñ nō
est doloꝛ ualō uehemēs ipla stret cū caulib⁹ recē
tib⁹. et a pio dixit signāter recētib⁹ qr̄ p decoctōez
fiūt stiptice nequaq̄z resolutiue. ubi si sint recētes
nō bulite neqz loꝛe. neqz ex multo tpe collecte in
pte superficiali ē ps satis acuta dissolutiua q̄ per de
coct. locionē uel ꝓpter aberez etiā ex multo tpe
dissoluit illa pars z sic nō iuuaret ut pōt colligi.
fo cañ fo cap. Pōit aliā z ultimā qñ etiaz mā
ēēt grossioꝛ z dixit. Et si fuerit foꝛtioꝛ. s. i pmaneñ-
ita q ex pcedētib⁹ nō mittiget doloꝛ pp materiā
esse grossioꝛez z caloꝛez naturalez esse nimis refri
geratū. Emplastretur cū oleo irino z faria fenugr̄
z farina ciceris ipa est exicatiua. z sic ɔfoꝛtatiua
cū sirupo mellis. i. ꝛomelle. z cuz pauco uino. pz
quō ista medicia sit aliquātulū aliis caliduioꝛ z sic
in cāu ɔueniēs maxie addendo ut dixit. cū aliquā
tulo olei de allana q ꝓpie ualz ɔfoꝛtañ membra
neruosa. ut Me. distinctōe ultia alkna idez est q
cipnie inde oleuz de alkna. i. oleuz de cipro. Di-
xit ultio. z ē ēt forti⁹. Et itez cinis cauliuz ē acut⁹
z deficatiu⁹ cuz adipe. s. anseris. q̄ est aliis melioꝛ
utz de mente aueroys. z ciroto facto cuz oleo ca
momille bon⁹ ē eis ualde. s. addeñ cinerez cauliū
z adipe oleum camōllium cū modico cere. z ide
fiat cerotū uel unguētuz ꝛc. pz quō ualet. z sic sit
finis huius cal̄i pñt. Ad h̄ calm de sedātib⁹ do
loꝛem ɔfoꝛtañ caloꝛez naturalem recte reduci de
bent medicine q̄ in casu isto ualent a proprietate
qñ ille sūt. q̄. ꝓpie caloꝛē naturalē ɔfoꝛtant. nō
absolute ut ē caloꝛ naturalis. sz appropriate ut est
caloꝛ naturalis appropriat⁹ huic membꝛo uel bis
mēbꝛis iūcturarum de numero baruz medicina
rū sunt utz dcūm est singulr hermodātili non tm
ut solūt per interius assumpti ymo exterius apli
cati est ɔueniens triacha oib⁹ doloꝛib⁹ iuncturarū
z pcipue hoꝛa fluxuz. ut dicebat. d. A. fo cañ de
ossib⁹ ēt humanis ɔbustis dcūm ē Et hermetes i
suis exgimētis dixit cognouisse medicum q dabat
de cinere dcōrum ossiuz i casu isto z proficiebat
multū z maxie correspōdeñ. Ad ista qdē. addūt
z vr̄ empericū q̄ si qs accipiat vinētem ranam i
noie dolētis z ligauerit i pelle ceruina qñ nec sol
nec luna fuerint super terrā. z cū foꝛfice duos po
steꝛioꝛez pedes abscinderit z ligauerit i pelle cer
uina. z dexteruz dextro pedi z sinistrū sinistro liga
uerit poḍagricū sanabit. Dicūt alii maxime ubi
intēdim⁹ ꝓeter remissionē doloꝛis phibere mate
riam in iunctura existētem alapideitate qō si uesi
ca apti cum urina in ea ɔtenta tolatur z ficcetuz
deiñ cum urina q̄ in ea remanserit in ea igrossata
z in mōm unguēti reducta sup iunctuzaz hoꝛa de
clinatōis doloꝛis illuminatur quod doloꝛē tollit. z
materiez in loco existentez lapidari nō permittit
dicunt quoqz istud si potu detur in certa dosi cu
rat epilenticos. De radice ēt matricarie cū de
melle comesta miranda dicunt i casu. Doꝛ nōcu
ro istas narrare historias uel foꝛte fabulas. quōiā
nō sunt ō principali intentiōe nr̄a tamen si pluries
tales uolueris medicinas recurre ad Rasim in
suo de iunctuzis. quoniā de talibus facit ca. ꝓpiū

De Narcoticis.

8 **Amantur opii** Jam se quitur ali ud calm ciuis rubꝛica supꝛa ɔtinuata est cum precedenti in quo ipe ponit me dicinas sedātes doloꝛē narcoticañ ul̄ stupefacieñ z posset totuz calm in tot partes diuidi quod pōt descriptōnes. pōt tñ diuidi principalr in duas par tes quoniaz primo ipe ponit descriptōnes fortes stupefactiuas in fa parte uersus finem ipe ponit duas domesticas z suauiꝰ stupefatieñ. ibi fa. Et ex bis q̄ stupefaciūt ꝛc. de prima parte primo po nit unam descriptiōez q̄ talis est. Sumantur opii auř. i. ij. z croci auř. i. z terranř cuz lacte uacino. z ꝓbiciatur de super medulla panis simulagineꝝ uel de simila idē est z leuiatur. s. manib⁹ totuz mi sceatur z fiat emplm z coboperiatur cuz foliis fic cle aut lactace. ut innuat quod non super ligetur quoniā talia narcotica non aplicantur niñ in foꝛ tissimo doloꝛe. ut clare supꝛa dictuz est quo casu membꝛum multum callet medicamen igitur tan tum coboperiatur et non ligetur pp euitare infla matiōez. Jstud est nōbile stupefactiuum z est id quo coiter utimur in isto casu ymo etiam in ali is doloꝛib⁹ mitigandis quoniā est correctum per crocum qz opium est frigidum in q̄rto z oi stupe factio foꝛti⁹ est succ⁹ papaueris nigri. z quoniam inimicatur principalr calori naturali z uitali. z p cipue uitalli quōiā mortificat. corrigit ɔueniēt per crocum uinificātem perficitur etiā ꝓprie ei⁹ operatio exteri⁹ applican. si cum lacte misceatur ut cap. ꝓpio fo can. medula ēt panis de simila multū ɔuenit sua q̄dā uiscositate quōiaz simila est flos farine frumenti humectant. Jtaqz stāte necessitate istud est pcipuum remedium. possim⁹ z cum opio z croco z modico cere facere cerotū addendo parum oleum roꝛ. si expedit z ℔ est quō addit aut ponatur loco panis semulageni cerotū quoniam cum reperitur absente cerotum intelli gunt āt cerotum galieni qō fit ex oleo roꝛaro ꝛce ra tantuz ibi dicit Symō z si non habeatur pāis de simila qz apō nos raro reperitur loco ei⁹ bene ɔueniet sumere medulā uni⁹ miche panis frumen ti albi sine furfure nam ꝓpter ℔ singulr q̄ in pāe sit furfur elligitur panis de simila. z qz aliq̄lr fri gidior quoniam farina est prius humectāta ꝛc.

ponit ꝺiter aliam ꝛ ꝺicit ꝛ iterū feminis iuſquia
mi nigri. ʒ. vi. ē frigidum ꝛ ficcum in tertio ī fine
eiꝰ etiam ſtupefactiuum ſatis forte ymo ꝺixit. ꝺ.
A. ſo can ca. ꝓprio iuſquiamū nigrū eſt forti ꝰ in
ſtupefaciendo aliis unde ꝺixitꝫ, ꝙ non ꝺebemꝰ eo
uti ꝺixit. Alienetur nigruꝫ ſemper forte intellexit
ne interius ſumatur eſt in multum forte. opii. ʒ. i.
croci. ʒ. i. uini ꝺulcis. i. cocti cum quo ꝺficiantur
ꝛ miſceantur cū ceroto. i. q̄ſi fiat cerotū vel aliter
miſceatur cū ceroto. H. qō fit ex oleo roꝛato ꝛ ce
ra. ut paulo ante ꝺicebatur. ꝛ tunc hēbit bonam
ſ̄bꝫ. ut extendatur ſup locum põit aliud ad ean
dem intēcōez ꝛ ꝺicit. Et iterū ſemen iuſquiāi albi
ꝛ opiuꝫ ꝛ pſiliuꝫ ēt ponitur ſtupefactiuuꝫ exteriꝰ
exibitum urō ꝺictum eſt. ꝛ acatia ēt ſua intenſa
frigiditate ꝛ ficcitate iuuat ad ſtupefacien. ꝛ mu
gatb eſt radix generati. ſ. agreſtis ē caliduꝫ uſqꝫ
ad tertium gradum humidū in ſo ꝺfoꝛtat iunctu
ras. ꝛ ꝓhibet ꝺuritiē eaꝛ ꝛ ſm. ꝺ. A. ſo can. ē igi
tur hic multū ꝺueniēs in ꝺpoſitōne. Nā eſt ſicut
correctiuū ſtupefactiuorum ꝛ inſormentur ex eis
trociſci ut eoꝝ vtus lōgioꝛi tpe ꝺſeruetur. ꝛ limā
tur cū lacte uachino. i. diſſoluātur cū lacte cuꝫ ē
eoꝝuꝫ neceſſitas ꝛ reſeruentur cum folio. iſta ꝑs
põt duplr legi. vno mō ut tales trociſci ꝺſeruētur
cum folio. i. cum eis ad ꝺſeruandū ponatur foli
um romaticuꝫ ſile ſpice in vtute notum apoteca
riis. Nā ꝑſuat ymo ꝺixit. ꝺ. A. ca. ꝓprio cuſtodit
pannos arineis. uel aliter reſeruentur corꝑoꝛa pa
tientia ſuperpoſito medicamine cū folio. i. aliquo
. ſ. lactuca uel ficle ut ſupꝛa ꝺicebatur nō ponen
do ligaturā ponit aliud ꝺicēs. Et iterum aloes. ʒ.
ꝛ. ſucci iuſqami. ſ. albi. ʒ. vi. inſqami nigri. ʒ. iiij.
ypoquiſtidos. ʒ. vi. ſuccus barbe ircine frigidus
pomoꝝum mandragoꝛe auī. xx. croci auī. iiij. de
coquātur poma mādragoꝛe cū aceto donec diſſol
uantur ꝛ ꝓbiciantur ſup medicinas alias. ſ. ipi
us bene maſſellatis ꝛ leniatur. cū eis. ſ. locus dolo
ris. iſta medicina ē multuꝫ fortis verum ē ꝙ ē no
tabilr correcta cū croco ꝛ aloe ut ꝑs tota ē clara
ex ꝺcis ſi ꝺicatur aliq̄ ꝺe pomis mādragoꝛe. ꝺ ip
ſis nō facit mētiōez. ꝺ. A. ſo can. in duob ꝰ calis
q̄bus ꝺe mādragoꝛa facit mētionez. ſʒ bene ꝺe li
gno. ꝛ lacte ꝛ ſucco eiꝰ licet q̄rta ꝓmi capꝰo ul
timo ꝺe eis ꝺixit breuiter ē frigida in tertio. ꝛ ſic
ca in eoꝺē ſtupefactiua. ꝛ ꝺixit ꝙ ex radice eiꝰ cū
ſauic fit emplm ad ꝺoloꝛē iūcturarū ō ſeie tamē
eins facit unū uerbū ꝛ forte ſemē appellat poma
ciꝰ. Serapio facit ſingl'are calm ꝛ magnū ō mā
ꝺragoꝛa ꝛ ibi ꝛ ꝺe ſeie ꝛ ſuco ꝛ radice ꝛ pomis fa
cit mētōez ꝛ ponit eiꝰ nōbiles vtutes videatis uos
ꝺr ē ſtupefactiua ipe tamen laudat. Epl'm fcūm
ex radice eiꝰ cū ſauic ſicut ēt. ꝺ. A. in ꝺoloꝛibꝰ iun
cturaꝝ. ymo ꝺicit ꝙ remouet oēz ꝺoloꝛē iō ſi loco
pomoꝝum ponatur radix nō erit in cāu nſo incon
ueniēs anerovs quito coꝛet facit mētiōez ꝺe põis
eius ꝛ vr innuere. ꝙ in eis ꝓp multā hūiditatē cō
iunctā cū frigiditate maxime ꝓuocāt ſompnū foꝛ
te magis. ꝛ ſic ſedat ꝺoloꝛē ꝑ ſ̄ ꝙ ſupius ē una ꝺe
cāis ſedatiōis ꝺoloꝛis q̄rta ꝓmi cap. penultio po
nit aliud ꝺicit. Et iteꝝ mādragoꝛa ꝓhibiatur ī bu
tiro uacino trita ꝺeinꝺe inūgatur cū ea ꝺoloꝛ cla
rum ē qō intelligit ꝺe radice ponit aliō. Et iteruꝫ
ſtoraꝝ ꝛ opiū ſumātur. ſ. eq̄lr ſtoraꝝ eſt ꝺueniēs
eiꝰ correctiuū utō intelligi potuit ꝛ fiat ex eis epiti
ma. ſ. in aq̄ ꝺulcn̄. ꝛ poſtea ex ea fiat Epitima. ꝛ
ē nōbile ꝛ peꝛegrinū remediuꝫ imponendo deſup
petiā in illa aq̄ inſuſſam.

Et ex eis Dcc eſt ſa ꝑs pricipalis bu
ius cap. in q̄ ipe põit duas me
ꝺicinas. magis ꝺomeſticas in ſtupefaciendo. ꝛ ꝺi
xit ꝓimo. Et ex eis q̄ ſtupefaciāt ē effuſio aq̄ plu
rime. ſ. frigide addit cū nō ſunt ulcera non ꝙ intē
ꝺat ꝙn effuſio aq̄ plurie inducat ſtuporeꝫ. cū ſunt
vlcera ꝛ ſi nō eēt ꝙ induceret. ſʒ vult ꝙ nō ꝺebet
applicari illud ſtupefactiuū cū ſunt ulcera. qꝛ ni
mis lederēt ulcera ꝑ formalē hūiditatē aq̄ ꝛ uir
tualem. ſʒ i cāu neceſſitatis ſtante. ulcere factis
aliis ſtupefactiuꝰ eēt utēdū. qūo ât aq̄ frigida ſtu
pefacit. notū eſt ꝛ ꝺeclaratū q̄rta ꝓmi calo alle
gato põit aliā medicinā ēt ꝺomeſticā ꝺicit. Et ite
rum pſiliū infundatur ī aq̄ calida. ꝛ cū iflatur cō
q̄ſetur cū oleo roꝛato. ꝛ ifrigidetur ꝛ limaf cū eo
q̄r aūt ꝓiꝰ ifundit in aq̄ calida anteq̄ agitef cū
oleo roꝛ. ē quoniā per illam infuſionem depōit
pſiliū. ut illa ꝑs hūida uiſcoſa in ſupficie latens
ex q̄ educit mucilago poſtea ꝺebite miſceatur cū
oleo roꝛ. cū illoꝛ ſimul fiet agitatio ꝛ ꝺq̄ſatio ubi
ſi ꝺq̄ſaref cū oleo roꝛ. ꝓiꝰ nō educeretur illa mu
cillago ymo aut frigiditate formali olei aut ſaltē
quadā eius ſtipticitate ꝓhiberetur illud unctuo
ſum a pſilio abſolui ymo ī pfundū pſilii magis pe
netraret ꝛ ex oñti i uirtute pſilii poſtea nō fieret
ſtupefactio qm rōne mucilaginis. trā ꝑ opaf. ut
alias ꝺeclaraui ſupꝛa. ꝛ ſic bētis expeditōez calī
lege litterā tota ē clara iſta q̄ ſunt hic poſita prin
cipalr poſita ſunt ꝑ localibus remediis. ſed ſi eēt
indigentia exhibendi ſupius ad hoc facit. triaca
noua ꝛ filomū ꝛ rubea trociſchata. et requies re
cens ꝛ huiuſmoꝺi ꝺe quibus hētis ab auctoꝛib
copiā. pono ēt vnū ꝺomeſticuꝫ ſtupefactiuū loca
le. B. folioꝝ iuſquiami ſolatri papaueris lactuce
plātaginis aā ꝺecoquātur in aq̄ ꝛ oteratur et ſup
ponatur ēt illa ꝺcoctio via epitimaꝛ ē eſt iunatiua
et ſic finis huius medicine

De Curatione uentoſi

b **Ec curit** Sequitur calm do
loris uentoſi ut ꝺicit
rubꝛica Curatio ventoſi. ſ. ꝑ medici
nas ꝑ interius ꝛ exteriꝰ duo facit ī ca.
ꝓimo ponit curā ſatis gnālem remittēs. uos ad
ea q̄ ꝺcā ſunt ſupꝛa in cura gibboſitatis uentoſe ſo
ponit unum ſpeciale medicamen ſumendū ꝑiteri
us ſtupefaciendo innās. ſa ibi ꝛ. ꝺe eis ꝓio ꝺixit.
hec currit curſu gibboſitatis ventoſe. ſ. q̄tū ad cu
ram vāꝺo medicias ꝓius ꝺigeſtiuas et euacuēti
uas et cōſumptiuas reliq̄rum mālerū et etiā apli
cando medicias locales ex unctōibꝰ et emplis ꝑ

quibus omnibus recuren.ē supa in loco ppio ō
fa parte dixit. Et de eis in quibus ē inuarmētum
sedando dolorē cum stupefactiōe est vt sumātur
gentiane.z rubee z ameos z aristrologie z cala
mētū. Ista oia itēse multū calefaciūt z resoluūt
vt habuistis supa z seis citrulli et iuuāt puocañ
heremodactilozū z buziden . ista a proprietate re
soluūt ex iuncturis utŝ sepe . z almebezara z al
mugath.de mugathi dictum pa supa est radix
calida z ficca Amebezara nō repio qd fit. oz esse
corruptū vocabulū.ſz ēt oz esse radix resolutiua
z exicatiua. ptes eḡles oiuz.ſ.istoz sumant opij
ps media unde fit stupefactiuū totū medicamen
ſz sint plura intrantia calida ꝙ quō hoc fit possī.
est alibi uidendū ſo z quinto cañ huius dosis sit
usq3 ad.3.ij.nō exhibeaſ tñ nisi post sex menses
sicut ēt cōe est reliḡs opiatis naleret loco istī ege
tea Me.ſz i maiozi dosi.z sic finis huius capti.

De regimine cauterij

e T de cauterizatio.

Expeditis caſis diuersoz modozū.z
interiozū curatiuorū dolorū iucturarū
.ſ.p potiones empſa linimēta epitimata z balnea
tam domestica qḡ stupefactiua . Jā oīter ipse
ponit mōm cure p cauteria p̄cipue actualia . qñ
de potentialibus nō multū diuersificant auctozes
z h facit in doloꝛib⁹ a materia frigida. z h est ꝙ
dicit rubrica Regimen Cauterij.ſ. actualis ad
eos.ſ.dolozes a materia frigida. Et ex hoc ordie
potes tu duo p̄cipaſr ellicere primū ꝙ cauteria i
curatiōe taliū dolozū opetūt sic in doloribus a cā
frigida ꝙ non calida quoniā i cura calidozuz non
ponit regimen cauterij ut patebit innuens ꝙ illis
doloꝛib⁹ nō sic ꝺueniāt cauteria sicut i doloꝛib⁹ a
materia frigida. Colligitur ſo ex ordine caſoz
ꝙ ipe posuit istud caſm ipsem ultimū i curatione
bozū dolozū.ut ex hoc innuat ꝙ medic⁹ nunq̄ oz
atēdere curā p cauteriū.maxie actuale nisi prius
tēptauerit oīa alia regimia ad curā illozū possībi
lia.z tūc solū qñ reliq̄ nō sufficiunt ad cauterium
recurēdū est Et hec ē cois medicozum sentēcia z
albucasis p̄cipue in p̄ia suę pte cap .44. ō caute
rizatiōe podagre ibi dixit. Cū ergo curatur po
dagra frigide cāe.cum modis curatiōis.ſ.possībi
lib⁹.z nō remouentur doloꝛes. tūc cauterium re
mouet ꝛc. Jdē uoluit aliebas. viij. practice cap.
8i.ad p̄cipiū satis. Jn cap.āt duo facit p̄ño ipe
ponit ordinē quēdā modū cauterizādi cōem pluri
bus iucturis ſo ipe ponit ꝙ fieñ ad viuificañ vtu
tem.qñ fiat actualr cauterizatio.ſa ibi in fine cli
Et oz vt fit de p̄ia pte dixit de cauterizatōe bōa
eis.ſ.ſi pur fiēda est aut.i.z ō eis q̄ surgāt.i.ſbue
mūt loco cauterij.i.loco cauterizañ qr nō solū h
ponit forma cauterij ſz ēt ponunt diſpōsitōes ser
uientes indebite cauterizan.est ut facet iferi⁹ fm
figurā q̄ oz.ſ. ut māifestet loc⁹ doloris z cauteri
zādo z prohibeatur ei mot⁹ non tātū actualimo
neqz ꝙ se mouere possit ne.ſ.impediat pp doloꝛem
opatōez medici.ſ.ligetur ꝺuenient ut decet z cō
seruetur circuit⁹ doloris.i. circa locū doloris fiat
circul⁹ vbi gra circa os. siue si nolueriṁ cauteri
zare siam fiat circul⁹ cū icaustro z ipleatur medi
um ei⁹ salle.i.i medio circuli p̄dicte circa os . ipm
sic p̄paturſal mediocriter tritū z ponatur de iup
paruz olei z ponatur desup panus ō lana uel.ſ.li
neus dup⁹ supa ſal z oleū q̄ sūt supa locuz caute
rizañ. Et sint p̄tia cauteria diuersa fm.ſ.formā
z figurā loci cauterizañ quoniā i diuersis mēbris
diuersa ꝺueniunt cauteria uel ēt p eodez cauteri
zan.membzo vbi gra in sia sint cauteria diuersa i
grossitie z subtilitate ut unum fortiṁ ipzimere pos
sit q̄ aliud ul' aliī i eodē cauterio sint diuersa pū
cta cauterii ut unica opatiōe diuersē fiāt cauteri
zatiōes ſz fm sensus magis placeat p ea q̄ sequūt
Et igniātur cauteria illa diuersa z admiſtretur
ipzimis taliter ut nō sentiātur calida.i. sentiātur
nō intēse nimis calida aproximētur g̃ prius ea q̄
sunt subtiliora.qr nimis calefacient ꝓpter minoꝛē
multitudinem foꝛme calidi. Deide sentiātur cuz
ea.ſ.caliditate satis intensa deide fiāt foꝛtia.i.for
titer ipzimentia donec nō possint tollerari z istaz
gradatōez ipe signāter posuit ne natura nimis ter
reretur z ex timoꝛe forte syncopim incurreret sed
paulatine assuefacta natura mīn⁹ leditur. Cū
ergo pertrāsierint vtutez.ſ.vstionis māifestañ.i.
cum ipertrāsiuerint calefacien z urendo ita.ſ. ꝙ
ustio z a patiente z ab operante sit cognita. per
foꝛetur ſuple tunc massa.ſ. panus cuz sale z oleo
pforetur cum ferro ignito z ſuple tunc p̄cipiaſ ei
vt iclinetur.ſ.dict⁹ patiens ꝺuertendo se supa lo
cum cauterizatuz q̃ten⁹ egrediatur sal z oleū ne
.ſ.i loco remaneāt.qz si remāerēt ꝺtinuo adderēt
in cauterizañ deinde cobopiatur cū lana z ligeſ
B est ꝙ dixit i p̄ia parte p Jntelligētia tñ ultre
rixi ō bonitate z utilitatib⁹ cauteriū z ellectis ac
tualr supa potētialē uel eō z modo cōi applicatio
nis satis ego dixi supa in tractatu rupturarū z gi
bositatis ad illa loca p ista mā debite itelligenda
recurratis debetis ēt itelligere ꝙ p cauterizando
diuersas iucturas diuersi diuersa sunt imaginati
instra ēt cum diuersis cauteriis circa eādē iunctu
rā cauterizāt ō qb⁹ spialr recurraē ad aliebatem
z albucasim locis supa allegatis. Cōmemoro ēt
hic uobis ꝙ ſz cauteriū cōiter lauderuz in oi moꝛ
bo materiali a cā frigida qñ reliq̄ ꝛc. tñ ipm non
ppie ꝺuenit in doloꝛe iuncturaruz qñ mā ē igroſ
sata nimis z idurata. ſz p̄cipue ꝺuenit.qñ propter
exuberātiaz materie z remolitiōem ligamētoruz
dislocatur iunctura ut colligebaſ sexto afforū. in
auffoſ.gbuscunqz a fiatica molestatis vtebzum
foris resilit bis tabescit crus z claudicāt si non
urantur.i.cauterizētur ꝛc.ibi ꝓpie utebatur cau
terio ꝓpter exicare ꝛc. ut alias declaratuz ē. hoc
dico eē uerum de cauterio actuali intelligēdo. qz
de potentiali aliquādo medici utuntur ꝓpter ali
os fines ut ifra magis uidebitur ſz ēt ad illos fineſ
ꝺueniret actuale. ut in ꝓposito posuit. ꝺ.A . cōez

eius utilitatem i oi doloze iuncturarum a cā frigida ut supza est introductū cal'm. Et so spialiter notanduz pro intellectu modi cauterizañ. hic positi ab.d.A. quem alij nō posuerunt. s. de ponen sal z oleuz in medio circuli facti supza iunctura supza quā q̄rim⁹ cauterizare. z postea superponere panum z postea gradatim cauterizare ꝑz modum expositum q.d.A. immaginat⁹ est istum mō̄ artificialem trī pp minus ledere infirmum. trī qz isto modo ꝺueniēt⁹ adimpletur intētio medici q̄ solū cū ferro cauterizañ. Nam sic calefacien pūo calefit sal z oleū z sic ꝺfter plus z plus calefit z sic ferrum nūq̄ nisi usq; ad ultimū puenit ad ꝺtactū imediatū carnis ꝑz mediāte salle facit ustionē. z sic sal ē imediatum cauterizāns. quod ēt ē uirtualiter ad ūlā intentōez pp quā cauterizat iuuatiuū oleuz aut parū additur pp hoc q̄ sal firmū manet intra circulū facit ēt ut sal citi⁹ igneatur ēt forte aliq̄lr mitigat doloꝛē cauterii pan⁹ ēt supponitur ne sal fieret iflamatū citi⁹ q̄z medic⁹ intendat ēt forte resistiret cū caliditas ferri si aliq̄lr intense cōicaretur. sicut ēt ꝑz proiecto salle i cineribꝰ calidis q̄ crepitat extra cineres humido suo itrinfico in uentositatem ꝺuerso si igitur pan⁹ suppositus a circūstantibꝰ manibus deorsum pssus teneat' clauso ifezius salle ꝺueniēter fiet p sal causticatio. z si ptes salis essent satis grosse supplerent uices plurimuz cauteriozū sicut ēt fuerit cauteria artificialia cū pluribus pōctis z sic ꝑz bene itelligeñ quō iste mod⁹ ē ad cauterizañ ꝺuenientissim⁹ tū q̄ minus crutiat' eger qz fit iductio ꝺrie q̄litatis paulatina z nō subita tum qz in uirtute salis adipletur intētio medici in cauteriz. ut dcm est. s. q uirtualē ficcitatē ei⁹ ēt. nō ē tātus timoꝛ de ꝺtactu neruozū ꝛc. Reliq̄ oia sūt clara. put litteraliter ē expositus.

Attēde ēt utiliter i ista mā q̄ ista cauteria actualia siue pocētialia in diuersis stibus mēbꝛozū stante ēt doloꝛe i eodē loco pp diuersos fines. Nā stante verbi gra dolore in genu aliquādo cauterizant medici i loco genu. trī aliqñ supza locē genu i cossa aliqñ infra i crure. z ꝺ pp diuersas itētiōes. nā si mā fluat ad genu per mēbꝛa supioꝛa ꝺuenienter fiet cauteriū supza genu p tres uel q̄tuoꝛ digitos i cossa. ut i illo loco recipiat' mā q̄m mēbꝛū per doloꝛē disponetur ad recipien. multipliciter materiā z per eādē ptē euacuabitur. iō opportebit orificiū teneri lōgo tpze apertū. Si vō materia eēt ibi dez paulatie ꝺgesta tūc ꝺuenient fieret cauteriū super loco ad eā materiā exicandā z per eā ptez euacuan. z ad membꝛū ꝺfortan. ꝺueniret etiā fieri cauteriū infra ꝺbi gra i crure p tres digitos infra genu ꝺ tamen fiat cuz igenio. ne ptigat' ad fines muscbuloruz qz eēt timoꝛ. iō forte uti⁹ erit magis infra q̄s per tres digitos facere cauteriuz quōiā ēt ad illuz locuz ꝺriuabit materia q̄ paulatine in genu generaret z ꝺseq̄ntez ꝺfortato genu fieret va cura ꝑz expedit tenere apruz orificium mlto tpze credo ēt forte ꝺueniret fluente materia ad genu quoniā pptez doloꝛē z ꝺcanitatez transfibit materia eriaz ultra genu usq; ad locum cauterizatum neq; in genu remanebit itaq; siue fiat doloꝛ p materiam paulatine ꝺgestam siue per materiam fluentem laudo fieri cauterizatōem in loco deorsuz z istud ꝓpri⁹ ꝺuenit quando doloꝛ a materia congesta nō fuisset multum cronic⁹ quo casu melius credo erit cauterizare primo locum z postea pctps pōt cauterizare locum inferiozem ut patebit ꝺsideranti. Primum erit ad curandum actuale doloꝛē remouen. causam existen. Scōm erit ad puisionem. z erit ad diuersionem materie ut ꝑz. z istud qō dixi de cauterio idez intelligeꝺ medicina ꝺburente uel uesicāte z cauterizante. z sicut exēplificatum est de genu ita intelligatur de doloze siatico coꝛespōdēter facien. s. ruptura in nate uel i cossa ulfra genu z ita uidi singularē utilitatē in domino petro de carpalica ꝓposito ec clesie maioris Papie q cū mltis annis bis uel ter in anno laboraret graui doloꝛe siatico posito sibi ruptozio in cossa in parte silue stri fuit curatus ex illo doloꝛ ꝑz semper tenuit orificiū apertū tenen. intra oxifficium unum cicer grossum oi die ipz renouādo. Ego quoq; in artetico doloze pluriū mēsium fcis sufficiētib⁹ enacuatōib⁹ feci ruptorium in palma man⁹ sinistre in domino alesandro spinolla z fuit curatus ꝺa cura z nūq̄ postea recidiuauit hec bene notate quōiam in casib⁹ huiusmodi ista sunt plurimi inuamēti lege lram totā usq; ad aliam partem.

Et oꝛ vt sit super caput q̄ est ꝺa pars principal'in q̄ ipe ponit unū obseruādū qñ coꝛp⁹ debet cauterizari ad uinifican. virtutem q̄ foꝛte ꝓpter doloꝛem dissolueretur. z dicit. z oꝛ ut sit supza caput infirmi. i. iuxta caput. vas plenum aqua. s. simplici z aq̄ roꝛata cū. q̄ abstergatur facies ei⁹ quādo sudat. s. p̄ doloꝛe z si apponeretur i ea etiam parū uini romatici nō esset nisi bonum. Nā oia simul mista sua aromaticitate ꝺfortāt ipz z stiptice aqua roꝛ. ꝓbibent ipsoꝛ dissolutiōem Et ꝺ q̄ hic ponit. ꝺ. A. est etiam fienda in omni uehementi dissolui spiritū a cā calida Addit postremo z caueatur ne caro adduratur z ulceret q̄. s. operatione ista nō est necessaria ut aduratur patet z sic finis huius capituli egregii.

De cura calidi humoris.

Oꝛtet ut curetur cum eis ꝛc. Dec est tertia pars principal' prime parē supra diuise ꝺ cura in spetiali doloꝛ iuncturaꝝ i q̄ postq̄ i duab⁹ ꝓceden. partib⁹ determinauit primo ꝺ cura doloꝛ a cā frigida z so ꝺ cura doloris uētosi. Hūc tertio determinat ꝺ cura dolorū taliū a cā calida pendentiū z maxime a collera z ꝺ faciēdo tria facit quoniā primo ipe pōit generaliter curā ex parte regiminis in dieta etiam applican. quedam medicinalia magis et interius z exterius applicanda so principaliter ipse ponit medicinas locales siue p exteri⁹ applican. tertio ipse ponit curā magis per medicinas solutiuas scōa ibi. Scias q̄ qñ

ipsa sic frigida ꝛc. ctia ibi. Sumãtur mirabolãoꝝ citrinoꝝ ꝛc. primo ēt ponit regimē ad dietaꝫ pertinens generaliter scdo ponit cãm spãlem in medicinis exibendis scda ibi ꝛ oꝫ vt soluantur de prima parte dixit. Oꝫ vt cureꝫ cum eis q̃ infrigidãt ꝛ humectãt ex oleribꝰ ꝛ carnibꝰ ꝛ cibis ꝛ fructibꝰ intellige talibus oibus humidis non tñ superflua hãitate qñ superflue humida reddunt humores aqueos ꝛ fluxibiles ꝛ infirma iuncturaꝝ relaxant ꝛ ꝓterea fine ca. sequenē ipse abozet ea q̃ replēt sanguinem aquositate pluzima vt sunt pesica ꝛc. Idem intellige de reliquis cibis addit ꝛ lenimētis ꝛ embrocis ꝛ cerotarijs qꝛ. s. talia sint frigida ꝛ humida intellige vm esse sumpta indicatõne a materia doloris cum quo tñ stat ꝙ hita intentiõe a compositione mẽbrozum q̃ ꝓnimiã hũitatẽ relaxantur ꝛ sic fiunt aptioza ad recepc̃ superfluitatum ꝙ talia notabl̃r hũida nocent vt sepe supra dictum ē ēt hita a tpe mozbi ut fluente materia in ꝓncipio repcutiendo materiã lenimenta ad stipticũ declinãtia magis ꝺueniat addit. Et exercitet̃ cũ equalitate non intelligatis ꝙ stante dolore vbi gr̃a in pedibus ꝙ coꝛpus debeat exercitari deambulando qñ tunc quies mẽbrozũ inferioruꝫ ꝺuenit ꝛ non motus ut manifestum est ꝛ hoc generaliter uolunt oēs sed bene uoluit ꝙ exercitet̃ cum equalitate. i. cũ temperamento ꝛ ꝺueniẽtia s. fricationibus mẽbrozum superiozũ in casu dcõ ut mã. phibeat̃ a fluxu deoꝛsum ēt ut ab interioribus ad exteriora ducãtur ꝛc. getato tamen dolore ꝛ euacuata materia etiã i doloze podagrico in declinatõe ꝺuenit leue exercitiũ pedũ ad reliquias materieruꝫ resoluẽdũ ꝛ mẽbra ꝺfortan. addit circa exibitionẽ balneoꝝ. Et balneãtur cũ aq̃ dulci postq̃ effundit̃ sup extremitates eoꝝ aq̃ frigida in domo prima. i. in domo vel cassa pria balnei vbi est aqua tepida balneantur in aqua dulci tepida ideo addit ꝛ administretur tina tepida deinde submergatur in aqua tepida subitoseme ꝛ fundatur super pedes eoꝝm aq̃ frigida vult i suma ꝙ talia coꝛpoꝛa balneãtur in aq̃ tepida nõ calida ne materia ignereꝫ fit ãt tale balneũ ad ꝺuertendũ mãm exteri⁹ ēt ad ifrigidandũ ꝛ hãc tam mãm talẽ calidã ꝛ siccã. Oꝫ qñ tale balneũ relaxat ꝛ mãm ponit in fluxu ne ergo in iũcturis pedũ recipiat̃ materia. intendit. d. Ā. ꝺfortare iũcturas pedũ cũ aq̃ frigida. iõ iubet pi⁹ isp pedes infundi aquã frigidã. Iste igit̃ text⁹ maxime intelligit̃ in patiẽte doloꝛẽ iunctu. pedũ tñ a cã colĩa quoniã in doloze aliarũ iuncturarum non posset verificari legẽm totam qꝛ clara est.

Et oꝫ Nunc ꝺñr ipse põit vnã can. circa medicinaꝫ exibendas i cãu duo facit quoniã primo facit B scdo ponit descripc̃ cuiusdã medicaminis in quo ẽ intentio solutõis ꝛ puocat̃ ꝺa ibi. medicamen bonum ꝛc. de prima parte dixit. Et oꝫ vt soluant̃ ꝛ puocatõe utantur cum eis i q̃bus nõ est calefactio plurima ꝛ exemplificat ō ꝓ uocan. sicut est sirupus roꝝ. de soluen. sicut est diacitonitem solutiuũ. Nota signanter posuit can. in puocantibus ꝛ soluentibus quoniam in talib⁹ in casu vt plurimum errare ꝺtingeret qꝛ puocantia ꝛ solnentia ut plurimum sunt calida ꝛ sicca vt supra visum est. Fuit igitur expediens in his redeꝫ medicum cautum stante mozbo q̃ causa calida. Nota ꝺo ꝙ posses ꝺubitare de sirupo roꝝ. qõ sit puocatiu⁹ qõ tripleꝝ reperitur sirupus roꝝ. qdam fit cum suco roꝝarum ꝛ est aliqualiter solutiuus qdam fit cum ſba sicca roꝝarum infussaruꝫ ꝛ ℔ est satis stiptic⁹ qdã fit cum infussione roꝝarum recentium ꝛ iste est aliqualiter aperitiuus ꝛ puocatiuus ꝛ de isto est hic sermo quoniam in parte superficiali roꝝ. recentium est vꝫtus calida aperitiua vnde ponitur puocatiuus. Et de hoc bẽtis hic mentem. d. Aui. quoniam de alijs intelligeꝫ nõ posset ꝛ notate hoc bene de sirupo tamen roꝝ. ipse in cap. inferioze faciet vnum qui est sirupus solutiuus ꝛ de illo non intelligit de diacitonitem solutiuo facit duas descriptiones quinto canon. tractatu ꝺo prima ē notabiliter calida ꝺa nõ ꝛ ẽ q̃ fit cum carnositate citoniozum illa est q̃ ꝺozmari ꝺz in isto casu ponit alias duas in ca. inferioze prima satis erit ꝺueniens possuit ēt ipsius descriptionē. xiij. tertij i cura generali malitie ꝺplexionis cũ materia vbi tantum intrant citonia ꝛ cucurbĩ ꝛ scamonea ego aceptarẽ illã q̃ dicta ē gnto⁹ cañ ponit ꝺsequenter medicamẽ ꝛ dixit medicamen bonum in quo sunt puocatio ꝛ solutio ꝛ sedatio doloris. Bꝛ. seis melonũ ꝛ seis citrulli ista sunt puocantia ꝛ frigida ꝛ hermodactiloꝝ alboꝝ qꝛ sunt alijs electiozes ꝓ hos soluit ꝛ almugat ē radix, vt dictum est supra ēt puocat oũm añ partes vnã opij tertiã ptẽ. i9. per hoc fit sedatiuũ doloris ego tñ simul nõ efficerẽ medicinã solutiuã ꝛ stupefactiuã simul quoniã videnꝫ ad ꝺria pmouere ꝛ fortẽ est lra corrupta ut loco opij debeat dicer̃ apij ꝛ tunc erit ꝺtus fort⁹ puocatiua existimo tamẽ ꝙ fuerit mẽs sua vt esset stupefactiua ēt puocaꝫ ꝛ soluere per secessum videntur esse ꝺrie opera tões sed natura dirriget euacuando materias hales vt ꝓ secessum euacuantur ꝛ q̃ ꝓ sudozem vel vrinã ꝓ illas vias educet ꝛ in ꝺtute stupefactiuã doloꝛẽ sedabit fm mõm alibi videndũ ꝙ gregent̃ omnia ꝛ fit dosis ei⁹. ʒ. iiij. vꝫ esse fortis dosis. s. qꝛ nimis stupefaceret sed fœte ꝓter solutionẽ. ei ꝺiuncta impedieꝫ ei⁹ stupefactio tanta ꝛc. cũ ʒ. iiij. ʒ. s. paluerizando ꝛ exibendo cũ modico aq̃ ordei ē. n. ꝓsentẽ iuuamẽti ꝛ sic ē finis b⁹ ꝓsentẽ ca.

De Epitimatibus.

Cias quod Scias ꝙ quãdo ſ ꝛc. Nunc spãliter in hac ꝺa parte ꝓsequitur ponendo ordinẽ per localia applicãda in tali doloze a cã calida ꝛ duo facit ꝓncipaliꝫ quoniaꝫ primo ipse ꝓbet fieri vnũ erroꝝ ē q̃ faciliter cõiteretur i ꝓncipio hoꝝ doloꝝ dãdo ēt mõꝫ corrigen. si cõtingat eũ ēt ponen. ꝺñr medicinas ꝺueniẽtes in ꝓn. ꝛ augumento talium doloꝝ scdo ipse põit medicinas magis ꝺueniẽtes in fine talium doloꝝ fine declina

tione ſcõa ibi. Et de eis q̃ iuuatiua ſunt in fine ta
lium doloꝝ ſine declinatõe ſcõa ibi. Et de eis q̃
iuuatiua ſunt in fine ꝛc. pria adhuc in duas qñ
primo facit qõ dictum ẽ ſcõo ipſe ponit unũ can.
multum vtilẽ cum vtimur medicinis frigidis in
dolorib⁹ mãlibus ſcõa ibi. Et cum ſedant doloẽ
ꝛc. prima ẽt in duas qñ prio ipſe docet cauere ab
errore dicto ꝛ errorẽ corrigere ſecũdo ipſe narrat
medicinas ꝺuenienẽ ꝛc. ſecunda ibi. Et qñꝝ põi
tur ſuper illud ꝛc. de prima parte dixit. Scias q
qñ ipſa. ſ. medicamina q̃ applicãt ſunt frigida ſti
ptica ſicut ſandali tunc fortaſſe leꝺunt ꝛ rõ ẽ qñ
frigiditate ꝛ nimia ſtipticitate ſtante iã fluxa mã
corrigatur mẽbꝝ ꝛ mã magis pfundatur ꝛ ſic ꝺu
plicitez nocet tñ qz mẽbris aliqñ magis ſenſati
uis vicinantur ẽt indiſponitur materia ad reſolu
tionẽ vtꝝ ꝛc. Jõ addit ymo oꝝ ut ſint. ſ. medicie
tepozem facien. i. aliqualẽ leuẽ caliditatẽ induc
tes ꝛ leniant. ſ. aliqñ qñ. ſ. talia ſtiptica applicata
doloꝛẽ inducunt addit ꝺando intelligere q̃ nõ ſo
lum pt comitti erroꝛ in applicatõe medicaminuꝝ
p hoc q̃ ſunt ſtiptica ſed ẽt p hoc q̃ ſunt frigida
nimis qñ p frigiditatẽ pducitur ad ſil'ia nocumẽ
ta q̃ dicta ſunt ſupra. Et qñ leꝺuntur cũ infrigidã
tibus pp tenſionem eoꝝ. ſ. mẽbroꝝ ꝺolentiuꝝ fcã
a materia oꝑſõ deoꝛſum mẽbꝛo circa materiaꝝ
pp frigiditatẽ medicaminis adminiſtrentur ea q̃
mollificant. ſ. ad ꝺillatãꝺum ꝛ rarefaciẽ mẽbꝝ
ꝛ hoc mõ phibebit exẽnſio membꝛi ꝛ ꝺoloꝛ miti
gabit ꝛ exemplificat ſicut rob. i. vinũ coctuꝝ nõ
ſit tñ vinum nimis potens ꝛ oleum roꝛ. factuꝝ. ſ.
ex oleo cõi oliuaꝝ maturaꝝ ꝛ cerotũ. ſ. Ɔ. ô quo
dictum eſt ſupra qõ fit ex ſolo oleo roꝛ. cum cera
Nã talia aliqualiter leniunt ꝛ ſic ꝺoloꝛẽ mitigãt
ꝛ erroꝛem corrigunt. Nota q̃ ſignãter ꝺ ꝺocuit
uitare erroꝛem ꝛ ipſuꝝ corrigere quoniã fluente
materia ꝛ maxime calida intentio eſt phibere
fluxum materie fluxure q̃ ſtipticis pficit ꝛ repcu
tere ẽt iã fluxã p pte materiã q̃ frigidis ꝛ ſtipticis
etiã adimplet tamen vꝺs dictum eſt illa ſtiptica
phibentia fluxũ nõ ꝺebent ſupra locum ꝺirrecte
apponi ſed ſupra p ꝺuos vel tres ꝺigites ad phi
ben. materiã vel fluxum ei⁹ ſup locum vꝺ apponi
ꝺebent ea q̃ repellant ſiue repcutiant ſiue igit er
roꝛ fiat vt pure vel principaliter ſtiptica applicen
tur loco ꝺoleti ſiue etiã frigida nimis ꝛ ſtiptica ẽt
ſup. loco ponerentur pp medicum nõ bene omen
ſaraꝝ medicinas ſm morbum ꝛ naturã eius ꝛ cui
libet ẽt pito facile euenire poſſet. Jõ fuit conue
niens ꝺ ponere iſtum can. multa hic ꝺici poſſent
q̃ dicta ſunt vtiliter i ca. generali de cura illa par
te. Repcuſſio autem materiei a membꝛo ꝛc. ad
illum locum recurratis. Sequitur illa pars.

Et quandoqz Vbi incipit ponere di
uerſas medicinas ualẽ
tes in pn. morbi ꝛ aug. a tali materia ꝛ poſſet di
ꝺi in tot ptes quot ponit deſcripẽ ptes patebunt
legendo ꝺicit igitur primo. Et qñꝝ ponit ſuper
illud. i. membꝝ ꝺolens a materia calida in pn
cipio ꝛc. pannus infuſſus aq̃ ꝛ aceto pꝝ qõo valꝝ
in mã niſi tamen ſit maximus feruoꝛ non ꝺz poni
remedium actualiter frigidum ſed ꝺz tepefieri ali
qualiter in virtute illius anff. frigidam inimicuꝝ
neruis oſſibus ꝛc. addit. Et de eis q̃ ſunt experta
eſt ſucus extremitatum canne humide. i. noue ꝛ
recentis. Cum. n. ex eo linimentum fit ſedat ꝺo
loꝛ ſtatim Canna ꝛ ſi multiplex reperiatur intelli
gitur de canna q̃ naſcitur in paludib⁹ vel ppe aq̃s
q̃ ẽ exterius innanis cui⁹ radix ut ꝺixit Serapio
põtica ẽ. i. ad ſtipticuꝝ ꝺeclinat ꝛ ualet emplaſtata
atritiõi neruoruꝝ ꝺſequenter in hoc caſu ꝺz ꝺue
nire multuꝝ ponit aliuꝺ ꝺicit. Et iterum terrane
glandes optime ꝛ ꝺequoquant uehementer ut. ſ.
vꝰus ſtiptica in qua poſſit remanere ꝛ embrocen
tur cum eis ꝺoza longa addit. Et cum tollerãt in
frigidantia ꝛ nõ faciunt eis ꝺoloꝛes p inſpiſſatio
nem ꝛ tenſionem tunc nõ eſt aliquiꝺ. ſ. ita iuuati
uum. ſ. ad epitimandum ſicut aqua endiuie ꝛ. aq̃
ſollatri ꝛ aqua ſp uine ꝛ aqua bletarũ ꝛ cucume
ris. ſ. oia ſimul ſumpta quoniã in toto eſt vꝰs fri
giꝺã ꝛ humectatiã cũ aliquali ꝺfortatione ſtipti
ca vtꝝ ꝛ cucurbita. ſ. inciſſa tpe ſuo ꝛ ſuppoſita i
maxia inflatione ẽt ꝺuenit ꝛ ſil'ia addit ponẽꝺo
epl'm in quo nõ pt eſſe timoꝛ ꝺe nimis infrigidan
ꝺo ꝺixit ꝛ ſil'r epl'm cũ adipꝰbus. ſ. humectañ non
intenſe caliditatis vt pulle iuuenes vel oleo cõi ꝛ
ſil'ibus eis. ſ. humectãtibus ſicut eſſet mucillago
ꝺragaganti ꝛ ſeis lini ꝛ cum mellonibus. ſ. ipſos
bulliendo ꝛ poſtea piſtando ꝛ cuꝝ ꝺictis pinguedi
nibus miſcendo in forma empl'i ſupple eſt conue
niens ꝛ ꝺeclarando eius vtilitateꝝ ꝺixit ipſa. n. ſ.
talis empl'atio infrigiꝺat ꝛ lenit ſimul utꝝ addit ꝛ
mucilago pſilij eſt fortis infrigiꝺatiõis ꝺixi nobis
quõ ponitur ſtupefactiuũ ꝛ ꝺiſſoluatur cuꝝ aceto
eſt multum potẽs in caſu ut ponit Azarauius ita
li cura addit ultio circa hanc partem. Et iterum
ſandali ꝛ memite ꝛ ſil'ia ſedant ꝺoloꝛẽ. ſ. talem.
memite ẽ berba frigida ꝛ humida ex cuius ſuco
fit Sief memite ꝛ multum laꝺatur in oꝛalmia
ꝛ in oi paſſiõe calida occuloꝝ a Meſue ꝛ are
liquis auctoꝛ ſua igitur humiꝺitate cum tẽperat
ficcitatẽ ſandaloꝝ. Nunc conſequenter ipſe
ponit unum can. cõem ꝛ obſeruañ in applicatiõe
medicinarum frigiꝺarum cum apponit pticipa
liter ad ſedandum ꝺoloꝛem materialem ꝺicens.
Et cum ſedant ꝺoloꝛem. ſ. tales medicine frigide
tunc oꝝ ut aufferantur ꝛ renouentur ꝛ rõ clara ẽ
quoniã tales medicine ſua frigiditate ingroſſant
mãm ꝛ claꝺunt poꝛos membꝛi maxie tales ſti
ptice ꝛ eã pfundare faciunt in membꝛo ꝛ conſe
quenter indiſponunt eã ne reſoluatur ꝛ ꝓterea
ubi eſt modica talis materia non nimis furens ꝛ
circa ſuperficiem exiſtens laudauit Raſis in de
incturis non ꝺebere apponi medicinaꝝ localem
quoniam per ſe ipſum reducetur ꝛc.

Et de eis que Dec ẽ ſcõa ꝑs hui⁹ pri
cipalis ca. in qua poſt

quā posuit medicinas magis valētes in principio
z aug. Nāc ipse ponit medicinas q̄ ꝓprie ualēt in
ōclinatōe resolutōis. s. resolutis ꝓb⁹ subtiliozib⁹
ipsi⁹ māe lz Rasis vt dixit supra uoluerit. in decli
natōe taliū doloꝝ nō eē necessaria remedia z pos
set diuidi gs in tot ꝓtes quot medicias ponit par
tes patebunt de ꝓia igit ꝓte dixit. Et de eis que
iuuatiua sunt in fine residuozū doloruz iunctura
rū z podagre calidozū est ut sumant aloes z cro
ci z mirre partes eq̄les z leniātur cū aq̄ caul' aut
endiuie sed sc̄ōm q̄ꝫtatez caliditatis quoniā si ti
meremus ꝙ ꝓp talē medicinā mēbrū ī caliditate
adhuc intēderet tunc ad remissionē caliditat' me
dicine ipse aponit aquā endiuie. Nota tamen
z tale medicamē z sequentia uideant' notabilitez
calida z sic in casu non uideantur ualere tamē cō
fidrādo diligenter tunc maxie ꝺueniunt quoniā
primo mā est ingrossata per medicinas frigidas z
in profundo mēbri profundata mēbra ēt q̄ natura
liter sunt frigida per medicinas frigidas sunt de
bilitata ēt ex doloꝝ ꝺuenient' igitur in declinatōe
partim ad habilitañ materiā resolutioni z ad cō
fortañ dicta mēbra debilitata per medicinas fri
gidas ꝓcipue tales medicine ꝺueniunt q̄ vltra
ꝙ calefaciunt z ꝺfortant vt ꝓz ꝺsiderañ simplitia
de quibus. s. dictum est. Nā aloes ut dixit ꝛc. d.
A. sc̄ōo can. valet doloꝝb⁹ iūcturaꝝ z addit Me
sue z doloꝝb⁹a cā calida vel collera factis de re
liquis dictum est supra addit. Et iteruz cerotum
s. H. de quo dictuz est sepe cum oleo camomiliō
s. est ꝺueniēs. Et iteruz diaquilon dissolutum cuz
oleo camomiliō. s. est ꝺueniēs. Intellige de diaglō
suo scripto quinto can. vsus finē qō nō est intēse
caliditatis z nō de diaglon magno Mesue quo
cōiter vtimur nā ipm z multo calidius ponitur tñ
ab eodē diaglon puum ꝙ in casu nro multū ꝺue
niret ad frigidū z hūidū declinat z dixit ꝙ valet
dissolues morbos a caliditate factos. Et postea
ꝺsir vltio circa hāc partē ponit can. circa balnea
qui balnea in declinat' maxie cōuenire dicuntur z
dixit balnea q̄ eis nocent sunt balnea q̄ eis nocēt
sunt balnea calida. s. minerales in casu ꝓp dubiū
inflationis frigida vo q̄ꝫ iuuant nō tamen in h
q̄e declinat' qz nō efficiunt vtilitatef q̄ tunc q̄run
tur q̄ sunt supra ꝓprime dicte sed interduz tpe pri
cipali z aug. ꝺueniunt. Ideo dixit quādoq; iuuant
z. i. ꝓ quanto repercutiunt z ꝺfortant z sedāt do
lorē vt ē supra dictum z sic est finis huius ca.

De Solutiuis.

Amantur mirabo

S Sequitur de solutiuis rubrica. In
isto igitur cal'o ponit descrip. solutiuo
rum in casu conuenient' duo tñ facit quoniā pri
mo facit h sc̄ōo ipse reddit ēt ad ordinandum de
bitas eis dictas maxie ex ꝓte cibi sc̄ōa ibi. Et isti
quidē iuuantur plurimum a cibis ꝛc. ꝓia adhuc
in duas quādo ꝓio ponit medicinas magis valē
tes in mā simplici calida vo ponit eas q̄ valent i
mā mista domināte tamen mā collerica sc̄ōa ibi.
Et cum est illic compositio ꝓia posset diuidi ī tot
partes qō ponit descripē partes patebūt dixit pri
mo. Sumātur mirabolanoꝝ citrinoꝝ. z. x. z ber
modactiloꝝ z buzidem amboꝝz an. z. iij. seis
Apij z Anexi ad corrigeñ inflationem aptam eue
nire ex hermodatilis amboꝝ an. z. ij. cōficiantur
cum zucharo dissoluto. i. puluerizato si placet vl'
dissoluto in aqua endiuie z addit illis spiebus ꝑt
fieri confectio in morselis ponendo ꝙ q̄libet. ʒ. i.
spērū lib. i. zucharī de quo ipotu sumatur oī die. ʒ.
ij. vī innuere ꝙ sumatur in forma pulr ꝙ h qō di
xit in potu z re va si tñ de tertio poneretur sicut
sunt spēs sicut fit cōiter in puluerib⁹ esset dossis
spēruz ꝙ qualibet dossi. z. i. z eēt multū ꝺueniēs
dossis z leuis exiberetur ergo oī die. s. fieñ solut'
z est egregia medicina z in casu ꝓraticāda vt ꝓz
consideranti ea q̄ supra sunt dicta. Si vo fieret
in forma cōfectōis sc̄ōm mōm dictū de tertio ad
debite soluen. oporteret sciere plusq̄ duas. z. ymo
ad min⁹ posset dari. ʒ. 5. si tamen veles ea vti oī
die nō ꝺz esse maioz dossis. z. ij. in morsellis ponit
aliud vnde fit confectio diacitonioꝝ h mō. Et
iteꝝ sumatur succi citonioꝝ lib. i. z aceti de uino
ad drām aceti fructuū. ʒ. iij. z. zu. lib. i. z. z. iij. z
dossis eius sit. ʒ. 5. vsqz ad. ʒ. i. 5. ibi cū posuit zu
chari lib. i. z. z. iij. cadit carta noua inter ly z z
z. iij. ubi deest aliqō solutiuū tñ ī oibus uolumini
bus circa hāc partē vissis q̄ fuer' sex uel septē uel
fuit lra sicut est in meo z aliqui sic ꝺtinuāt lram
nihil interponēdo alig interponāt dicētes z cer'
z. iij. z oēs male qm̄ medicamen nō esset solutiuū
sicut intēdit. d. A. ego nisi ꝙ dossis esset nimis ma
gna dicerem ꝙ ibi deberet esse scamonee sed trā
seat tanq̄ non intellectam veniam⁹ ad aliā ꝛc.
ponit aliā dicens. Et iterum hermodactiloruz. z.
x. scamonee. z. i. z tertia. z. xviij. i. ℈. iiii. cubebe
ad correctionem vtriusq; ꝓ ꝺfortatione stomaci
est spēs vo zucbari taberiz. z. xxx. dossis ei⁹. s. est
z. iij. quō debite solut in isto casu mām colleric
z nō ē dossis nimis fortis si ꝺsiderabis ponit aliā
sic. Et iterū scamonea decocta in duplo sui aq̄
citoniozum acetosoz aut pomoz ꝓ aquam intel
ligendo aquam decoctionis eoꝝdem decoctōe in
qua ꝺsideret' h⁹a ei⁹. s. vt nō nimis exicet'. Ideo ad
dit. Cū ergo incipit inspissari oppillet' os eius in
quo est. s. vas lapideū ī quo bullit z demittat'. s.
nō buliendo donec inspisset' z sumat'. s. postea ō
ea sic inspissata scamonea pond⁹. z. x. z sumat' ō
tabefet. z. xx. z cubebe ꝺtrictis sicut al coz. s. sub
tilissime pond⁹. z. ij. agregent' oia cū inlep. s. roz.
z fiant ide pillē z exicent' ī umbra z sit dossis ea
rū pillē due usqz ad tres. s. ℈. ij. in oī hora. s. ꝺue
nienti ad purgationem re va si iste pillē bñ ꝺside
rent' sūt singulē si casu z notabilr correcte qm̄ ꝓ
illā dectōem scamōee cū suco citonioꝝ vl' aq̄ eoꝝ
remittit' acuitat scamonee z acquiritur bonitas
ꝺfortionis stomaci cubebe ēt corrigunt nocumē
ta eius vt ꝓz inspiciēti vtilitates eoꝝ ꝓcipue sua

aromaticitate ⁊ ꝯfortatõne membꝛoꝝ naturalium ⁊ ego ſatis laudo uſuꝫ iſtarum in caſu iſto.

Et cum eſt Dec ẽ ſecũda ps ꝑncipal' ca. i qua ipſe ponit deſcripc̃ valentes in talib⁹ doloꝛib⁹ qñ materia ẽ ꝯpoſita. ſ. cã ſt'ate tñ collera dñante poſſ ẽt diuidi i tot partes qõ ponit deſcriptiones dicit primo. Et cuꝫ eſt illic ꝯpoſitio admiſta ierapigram nã in ea vt ꝓ eſt vtus euacuañ colleꝛa ⁊ ſt'a i vture aloes ⁊ ſpe cierũ ei⁹ vm eſt qõ iera. ſ. nõ hꝫ vtutẽ q̃ tranſeat vſqꝫ ad iuncturas credo igit' qõ intelligat de iera acuta. i. acuata cuꝫ agazico vl' colocynthida. Addit Et ex eis q̃ ꝓferunt eis eſt ſirupus roꝛat⁹ ſcõum hũc mõm. vnde. ſ. fit ſolutiu⁹. Sumãtur ſucci roꝛati lib. ij. ⁊ mellis lib. iiij. ſcamonee aſſate. i. coꝛrecte ꝑ aſſationem in coctano. ʒ. i. dequoquãtur vſqꝫ quo iſpiſſent' ſ. ſpiſſitudine ꝺueniente ſ̃be ſirupoꝝ doſſis eſt ex duobus nõ exprimitur põd⁹ in meo neqꝫ in aliꝭ libꝛis quos vidi ſed ſolum reperitur ex duob⁹ vſqꝫ ad qnqꝫ bñ ꝺſideꝛati ⁊ calculati ꝓportata ꝺſumptõe ſucci i decoctõe mellis ꝓ dari de ſirupo. ʒ. i. qñ in eo inꝛabũt. ℈. x. ſcamonee ꝑ qualibꝫ. ʒ. ſirupi ⁊ eſt doſſis cõis ſcamonee credo igit' ꝙ vellit dicere textus ꝙ doſſis ei⁹ eſt ex duob⁹ aut vſqꝫ ad qnqꝫ ⁊ erit bona doſſis Et aduertatis hic ꝙ ſcamonea ut ſoluat materiã miſtã ꝺmiſſet' cũ melle hic ⁊ non cũ ſuccharo ut ſic̃bat in pꝛecedentib⁹ deſcriptionib⁹. Addit aliã vt dixit. Et iterũ infundantur tamarindi ꝑpie ſoluunt colleraꝫ ẽt aliqualiter ꝯfoꝛtando q̃ frigidi ⁊ ficci i ſo cũ caſſia fiſtula q̃ educit cũ collera adulta flegma i aquꝭ hendiuie ⁊ ſen. vt materiei ꝯpoſite appꝛopꝛiet' ẽt volebit ſi ſic fiat. Ꝟ. tamarindoꝝ electoꝝ. ʒ. i. infundant' in aquis endiuie ⁊ ſen. añ ꝑ boꝛas octo poſtea fcã expſſione foꝛti collatuſ addatur caſſie fiſtule nouĩ extracte de canis. ʒ. i. neqꝫ iſta medicina relaſſando nocere põt ꝑp tamarindos in quibus eſt vꝛtus ꝯfoꝛtatiua vt dictũ eſt nã ſolla caſſia in his aquis non ꝺueniꝛet vt alꝫ ſupꝛa dixi ponit aliã deſcripc̃ magis appꝛopꝛiatã qñ non eſt febꝛis dixit. Et ſi non fuerit febꝛis ſumat' decoctio mira. ſ. citrinoꝝ ⁊ fumiteꝛre ⁊ pꝛunoꝝ ac tamaꝛidoꝝ oia hec appꝛopꝛiate ſoluũt colleram ⁊ abſtinij magis reſpiciẽdo ſt'a ſcdum ꝙ vr̃. ſ. ponendo pl⁹ ⁊ min⁹ de abſtintio ſcdꝫ ꝙ pl⁹ ⁊ min⁹ eſt materia groſſa. Et poteſtis ſumere vbi gr'a de mirabolanis ⁊ reliquis an. ʒ. ſ. i de coct. ẽt leuis erit potio de abſtintio ꝫ non reperiatur clarus text⁹ ꝙ ſoluat flegma ymo. ꝺ. A. facit ꝓba q̃ videntur dubia ad ꝛiuꝫ ſed ꝙ ſoluit colleꝛã vt expꝛeſſe Meſue tñ dicunt ꝙ interficit aſcarides ⁊ ſoluit eos vnde bene ꝓbabile eſt ꝙ etiam ſoluat ſt'a ſed leuiter ⁊ credo qõ ad hãc intentionem hic ponitur ⁊ ſi non eſt aliud expꝛeſſum ſoluens ſt'a inter mirabolanos pone vnaꝫ ꝑtem Mirabola. ℞ebuloꝝ ⁊ ſufficiet ⁊ ſic ꝓ qũo iſto ꝺſcriptio in caſu conueniꝫ ſꝫ debes intelligeꝛe qõ ſignãter dixit ſi nõ ẽ febꝛis ⁊ intelligit de materiali qñ ſi eſſet febꝛis exibitio mirab. ꝑp ſtipticitatẽ eoꝝ eſſet timoꝛoſa maxie ſi exiberetur añ digeſtionẽ vt ipſe expſſe dicet inferius ꝓma quarti de cura febꝛiũ in generali vſus finẽ ca. ꝛc. Ponit aliaꝫ deſcripc̃ dicens ⁊ iterũ buꝫiden ⁊ hermodactili ⁊ roꝛ. rubee iuuabunt ſoluendo ℥bendo ad colleꝛã ⁊ coꝛrigendo nocumentuꝫ hermodactiloꝝ ꝑ paꝛte equali menſura ſumantur de quo ſumatur ſ. toto. Aur̃ vnus ⁊ ſemis eſt. n. in ipſo ſedatio. ſ. doloꝛis ⁊ infrigidatio ⁊ ſupple appꝛopꝛiata ſolutio vtꝫ ꝺſiderañ que dicta ſunt ſupꝛa de ſimplicib⁹ iſtis.

Et iſti quidem Dec eſt tertia paꝛs ꝑncipal' hui⁹ ca. in quarta ipſe reddit ad ordinañ ꝺuenientem dictã eoꝝ ⁊ dixit. Et iſti q̃dem iuuantur plurimum a cibis frigidis ⁊ groſſis ad ingroſſandum ⁊ infrigidañ materiã calidam ſubtilem maxime ℔ conuenit in ꝑncipio fluente materia ⁊ exemplificat ſicut qui ſit de lentib⁹ cuꝫ aceto nõ intelligas cuꝫ multo aceto ſed aliqualiter acetoſitatis nam acetum in caſu maxime nociuũ eſt per interius ſumptum ⁊ reliquis cibis infrigidañ ⁊ ingroſſantib⁹ ſanguineꝫ ſicut eẽnt extremitates aſaliuꝫ maxie pedes poꝛcoꝝ ⁊ relique paꝛtes muſchulooꝛe cibaria de paſta azima piſſes paꝛui caſſe⁹ recens ⁊ buiuſmodi ℔ tñ intelligatur ſtante digeſtiua ſtomacti foꝛti ⁊ in coꝛpoꝛe nõ apto oppillationi exemplificat ipſe ſicut ille cibus qui ſit de acetoſa ⁊ ventres cũ aceto ꝑparati. i. inteſtina aniꝛmaliũ ꝑparata aliqualꝛ cũ aceto ⁊ acetoꝛã carnis vacine eo dẽmõ exponendo cuꝫ ꝺictionib⁹ dictis intelligẽdo. addit ⁊ qñqꝫ iuuantur pluriꝛmuꝫ cuꝫ cibis exi cantibus ſicut eſt ozob⁹ ꝑ ſtante fluxibilitate ⁊ liquiditate materie ponit aliaꝫ regulam circa dietam. Et nõ oꝫ vt ſciunẽt plurimum. Nõ. dixit plurimum quoniaꝫ vult ꝙ dieta ſit ſubtilis ẽt reſpectu quãti ut natura membꝛoꝝ reddatur auara vnde materia non ita fluet neqꝫ natura occupabitur plurimum ne materiam digere poſſit non tamen ſit ieiunium plurimuꝫ qñ ꝑducit ad inſtationem in caſu iſto peccante materia calida vtꝫ ponit ꝺſequenter regimen in fructib⁹ dixit. Et eis q̃dem ꝺceditur ex fructibus uti piris ꝑpie nã frigiditate ⁊ ꝯfoꝛtatõe iuuant ⁊ pꝛunis et malis granat ⁊ ꝑſicis ℔ dixit ſcõm cõem uſum peꝛaticantiuꝫ ꝑpterea dixit ꝺceditur quoniã pꝛuna ⁊ perſica ⁊ alij fruct⁹ humidi multum non ꝺueniunt. Jõ addit de intentione ꝑpria. Ego autem aboꝛco eis. ſ. etiaꝫ patientib⁹ a cauſa calida ea q̃ ſunt ſicut perſica ⁊ griſomila ⁊ per hoc qõ dixit ſicut intellexit omnia huiuſmodi. ſ. multum humida. Jdeo addit ⁊ eſt redditio cauſe nocumenti ⁊ q̃ replent ſanguinẽ plurima aquoſitate omnia talia nocent ſupple quoniã. ſ. fit ſanguis ex eis ebulibilis ꝛc.

Et ſic eſt finis ca. lege tu! ſam totam ꝺtinuam ſi placet cal'm fuit ſingulare ibi bẽris diu'ſos modos ꝺponen. medicinas ſolutiuas ⁊ in foꝛma potionis ꝺfectionis ſolide pulr̃ pillularum ⁊ ſiruporum ⁊ fuerunt egregie multũ deſcripc̃ vt uidiſtis ego tamen hic afferam tres deſcripc̃ ſingulares unam in materia tantum calida unam in mã miſta dñante collera aliam i mã miſta dñante mã

ſtatica. Sit ergo hec prima deſcriptio. ℞. Mi
la. citrinozum. ʒ. ij. rubari electi. ʒ. 5. roxaruʒ. ʒ.
i. ſcamonee cocte in pomo. ʒ. 5. cum ſucco roxa.
fiant pillule doſſis eſt. ʒ. i. uſqʒ in duas. Alia
deſcriptio inuſta dominante collā. ℞. reubari
ʒ. ij. Milabolan. citrinozum. ʒ. 5. hermodal
agarici turbit añ. ʒ. i. 5. diagredij maſt. gario. añ
ʒ. 5. ȝficiant cū ſuco roxarū ⁊ ē doſſis viʒ. Alia
deſcriptio q̄ magis ualet uncēte ſtate. ℞. turbit
M. citrinozū ⁊ embzicozū añ. ʒ. iij. rox. ʒʒ. anexi
hermolozū añ. ʒ. i. piperis longi ſticados an. ʒ. 5.
garo. croci an. ℈. 5. diagredij. ℈. i. aloes. ʒ. i. 5.
ȝficiant oia cū ſuco yue ⁊ roxaruʒ ⁊ fiant pille.

De cura iuncturarū ꝺuerſarū i lapideitatē ⁊ exi
cataruʒ.

i Sti ſunt ⁊ Segt rubrica iun
cturaꝝ ꝺuarum i la
pideitatē ⁊ exicatarū hec eſt ꝑs princi
palis ꝓtis curatiue q̄ ſic ꝺrinuat ad ꝑ
cedētē. nā poſtq̄ ipſe poſuit curā ꝺoloꝝ iuncture
rū ſm mꝫltiplicia igenia curatiua ut uidiſtis. Nūc
ſo ipſe ponit curā quozūdā accidentiū ſequentiū
ad ꝺolores iūcturaꝝ merito māe ipſoꝝ ꝺoloꝝ ⁊ ꝺi
uidit ꝑs i duas q̄ꝝ ꝓio ipſe ponit curā iuncturaꝝ
induraturaꝝ ⁊ exicataꝝ in lapideitatē ꝺuerſaꝝ ſe
cūdo tanq̄ uniꝰ accidentis ſepe ſequentis ad di
ctos ꝺolores ⁊ hoc ē q̄ ꝺicit rubrica ꝓīs ſecūdo ip
ſe ponit curā Sctōnis mēbroꝝ ſcōa in principio ſe
quentis cali ibi. Scias q̄ oleū ⁊c. ꝓſens calm ꝓi
ma ꝺione ꝺiuidit in duas ꝑtes q̄ꝝ ꝓio ipſe ponit
ꝺuos can. ꝺeclarātes cās induratōis ⁊ lapidatōis
iuncturaꝝ ſcōo ipſe ponit curā ꝑ medicinas ſcōa
ibi. Et ꝺe eis quibus cauek ⁊c. ꝓīa ꝑs ēt in duas
ꝺiuiditur quoniā ꝓio ponit can. ꝺicti accidentis
ex ꝑte cāꝝ itrinificaꝝ ſecūdo alio ſub ſelecto can.
cāꝝ extrinificaꝝ huius acciden. ꝑ uiā cozolariꝝ in
fert ꝺando regulā in ꝓhibendo illas cās extrinſ
cas q̄ ad hoc accidens adducēt ſcōa ibi. Et ꝺz ut
⁊c. De ꝓīa ꝑte ꝺixit. Iſti. ſ. qui ad hoc ſepe ꝺedu
cuntur ab intrinſico. Sunt habētes ꝓplexiōes ca
lidas ⁊ mās groſſas rō huius eſt quoniā ꝑ cōple
xionē calidā cito reſoluiſ ⁊ exicaſ ad modicuʒ
ſubtile qō ē i mā groſa ⁊ ꝺſequēter ꝺrinnata ac
tōe in groſio ad groſſum terreſtrificaſ ⁊ lapidea
tur. Et hoc qō intendit lege tu lr̄am ⁊ hoc ē una
cā. Conſequēter ipſe ſubintelligit aliā cām ex
trinſicā. ſ. q̄ aliq̄ fit hoc accidēs ꝓp hoc q̄ appli
canſ medicie fortes reſolutiue ſupra locū doloris
ſine aliquo humectāte ⁊ ꝓpterea infert. Et ꝺz ut
iſti. ſ. ſic diſpoſiti nō reſoluāſ ſine lenificatōe ymo
ꝺz ut leniantur ⁊ reſoluātur ſimul ⁊ rō ꝺicta eſt.

Nota. tñ q̄ ꝺz de iſtis ſit maxie habenda iſta cau
tella tanq̄ in maxie diſpoſitis ad talē induratōēʒ
iuncturaꝝ tamē ēt in aliis maxie cū eſt mā groſ
ſa illud obſeruari ꝺz vt ſupra ſepe ꝺictū ē. Si ēt
nō ſp ſimul talia applicent medicā dū tamē talia
ſibi inuicē ſuccedāt nō ꝺducent ad indurationē
lege lr̄am. Cōſequēter ipſe ponit medicinas cu
rātes cū iā ſunt lapideate iuncture ⁊ ꝺiuidi poſſʒ
ꝑs i tot ꝑtes quot põit medicias ꝑtes patebunt ꝺe
ꝓīa ꝑte ꝺixit. Et de eis qb⁹ cauek a lapideitate
ſunt Empl'a fcā ex farina ꝛobi uel herbi idē ē ⁊
lupinoꝝ cū ꝛimele ⁊ allaniu. ⁊ vite alba cū ꝑte
licij ⁊ armo. cū vino ātiquo ⁊ oleo vnfancio addit
⁊ q̄nq̄ ponit ꝺe ſup farina fabaꝝ. Nota. q̄ ʒ ꝺi
cat q̄ ex eis qb⁹ cauek ⁊c. ⁊ ex hoc videak pone
re regimē ꝑſeruatinā ⁊ nō curatiuū tñ mēs ꝓici
palis ſua ꝺ fuit ponere curā hui⁹ accidēs ꝑ hoc
ergo q̄ ꝺixit cauek volebat īuere q̄ iſtis medici
nis ſtāte iā iduratōe cauek ab ulteriozi lapideita
te ⁊c. Sʒ ſpialiter ꝑ verificatōe notate ꝓio ꝛo
bus calid⁹ eſt ⁊ ſiccus icidit abſtergit ⁊ apit ⁊ ita
apit q̄ ſi eius magna q̄ſitas ſumit facit mingere
ſāguiez vt ꝺixit Auerois cū Serapiōe farina ei⁹
fit artificialr ſup aſpſis pei⁹ ipis aq̄ ⁊ aceto ⁊ tūc
in emplis molificat apoſtemata oia ꝺura ut Se
rapio ꝺe farina lupinoꝝ idē Serapio ꝺixit q̄ re
ſoluit ſine mozdicatōe apoſtemata ꝺura ⁊ ꝑcipue
q̄ꝺo ꝺequogtur cū aceto ⁊ melle vt ꝺ fit quoniā
cōſſetur cū ꝛimelle vt ꝑs allaniuꝺē nō repio qd
fit ꝺz eſſe vocabulū coꝛruptū bene repio aniudez
⁊ ē arꝺoz aſſe q̄ in caſu ꝺuenit vt ꝑs ſecūdo can.
ca. ꝓpio ꝺe vite alba ꝺictuʒ ē ſupra quo ē fortia
medicina nā fozter ſubtiliat ⁊ ꝺiſſoluit apoſtēa
ta ⁊ vrimur in emplis radice ei⁹ ꝺz ſingularia in
uamēta ꝺ qb⁹ alis addit cū gte licij q̄ ſtipticat ut
ſupra ꝺictū ē ⁊ ꝛofortat mēbꝝ ne ꝑ medicinā illaʒ
fortē diſſoluatur robur mēbri reliqua oia ſūt cla
ra intelligēdo ꝺe vino albo quō in caſu ꝺueniat
nr̄o ſubtiliando icidendo reſoluēdo ⁊ aliqualiter
molificādo lege tu addit remittendo nos ad ea q̄
ꝺicta ſunt ſupra ⁊ ē lr̄a clara ꝺixit. Et ꝺe eis q̄ cō
ferunt ei cui⁹ iuncture in lapideitatez ꝺuerſe ſūt
aut ſunt in urinere lapideitatis. i. in via vt ꝺuertā
tur ſunt empl'a q̄ ꝺicta ſunt vel q̄ ꝺixim⁹ i frigidis
ꝺe ꝺoloꝛib⁹. ſ. remouendis frigidis iuncturaꝝ groſ
ſoꝝ humo. ⁊ vnctōes ⁊ embzoce q̄s cū eis. ſ. ſup
ple ꝺixim⁹ iuuari addit. Et illis q̄ ꝛferunt eis ē fa
rina lupinoꝝ cū ꝛimelle aut aceto comſto. ſ.
ſine melle ad magis ꝑfundādū vtutē lupinoꝝ.
Et ireruʒ radix almaroth ſupple eſt iuuatiua. ſ.
ſi cū farina lupinoꝝ redigatur ad formā empl'i
almaroth quidā ꝺicunt qō eſt pulegium ſubtilia
tiuuʒ ⁊ inciſſiuū tamen credo qō dēat ꝺicere ma
roth ⁊ ē radix aniudez de quo. ā. eſt ꝺictum ⁊ ei⁹
natura eſt min⁹ potens q̄ aſſa q̄ eſt ſucc⁹ ei⁹ arbo
ris ſed eſt fortioz arboze ſecundo can. addit ⁊ ite
ruʒ empl'etur cum bulb. diſſoluto cum aq̄ bulb⁹
eſt cepe cōe q̄ cōeditur ſm aliquos. ꝺ. A. vr̄ inue
re q̄ aſſi'ſiratur ei ⁊ in vtute anagalis. Serapio
ꝺixit qō eſt cepe puum ſine tunicis oēs ꝺcoꝛꝺant
qō aſſimilatur cepe cōi ⁊ quod ſi fiet empl'm cuʒ
eo ꝛoferet atritioni neruoruʒ ⁊ lacertoruʒ ⁊ ꝛoferet
ꝓdagre ⁊ generaliter ꝺoloꝛib⁹ iuncturaruʒ ſubtſ
liañ humectando ⁊ reſoluendo et ſic in caſu nr̄o
ꝺz multuʒ ꝺuenire iō addit ipe. n. ſ. bulb⁹ ꝓhibet
lapideitatem incipien. adeāt ⁊ ſili embzoce i qb⁹
decocta ſunt calamentuʒ et alaſſe aut. i. cuʒ ace
to ꝑs quomodo iſta ꝺueniat addit aut decoctōe

ſ. fiant embrocha in qua caſſeus antiquꝰ decoctꝰ ẽ ꝓpꝛie in iure caſſie ſi. i. talis decoctio i qua caſ ſeus antiquꝰ ẽ decoctus miſta decoctõe cũ expreſ ſione caſſie ſi. ẽ multum conueniens qñ in virtu te iuris caſſie ſi. ẽ notabiliter molif. cãs poſtea ex parte Caſſei antiqui fortis ſaliti ⁊ multum diſſol uens ymo dicunt multi q talis Caſſeus antiquus puluerizaꝝ ⁊ ſuperpoſitus talibus iuncturis indu ratis cũ non poſſint molificari eas rũpit ⁊ tandẽ educta materia conſolidãtur vere ⁊ nihil poſtea remanet de induratione. Addit vltimo. Et nitruꝫ ⁊ Eufozbium ⁊ aqua cineris caulium cõbuſtarũ ſupple valent credo q rũperent illam induratam vt dicebatur paulo añ vt patet ꝺ ſiderañ termios alias declaratos ⁊ has duas deſcripſi poſuit in fi ne ca. qñ non reſtat aliud ingeniuꝫ curatiuũ i ta libus iuncturis induratis cũ nõ poſſunt molifica ri niſi vt rũpantur ⁊ materia educaꝝ ⁊ poſtea fiat ꝺſolidatio ⁊ hoc ꝺe ca. ſcõm ipſum. Ego autẽ ad iſtaꝫ intentionẽ obſeruaꝝ can. Rafis in de iũ cturis in principio ca. ꝺixit ſic. Cum apoſtema in cepit indureſcere vtaris medicinis molificaꝝ ſm duritiem apoſtematis ⁊ tam diu donec videas re moliri ⁊ rarefieri ⁊ in latitudine augumẽtari tũc reuertaris ad diſſolutiua ⁊ eis vtaris ſecundũ du ritiei quãtitateꝫ ⁊ non ceſſes quandoqꝫ molifica re quandoqꝫ diſſoluere donec totuꝫ reſoluaꝝ ⁊c.

Molificatio aũt adimpleꝝ cũ balneat i omni bus appropriatis vt ꝺecoctõe radicis altee fenig. ⁊ lini ⁊ cum vnctionib⁹ de quibus ponit vnã quã ꝺixit exptam ⁊ q nõ fallit ſic. Rx. feces olei Irini ⁊ feces olei ſeis lini mucilag. feng. pinguedo ana tis ⁊ miſſe ⁊ ſuperpone ad hoc optime valet yſo pi cerotum cũ aſongia anatis ⁊ compone cũ Ar moniaco ⁊ bedelio diſſoluatur i ſuco rute cũ iſto adimpleꝝ omnis tua intentio ſimul. Ideꝫ Ra fis in fine ca. eiuſdem ad rumpeñ ꝺicta apoſtema ta qñ reſolui non poſſunt ꝺixit ſic de mente. H. Accepit. H. caſſeũ antiquũ longi tpis ⁊ narſtutiũ ⁊ puluerizauit ſimꝫ poſtea acciper pedeſ pozci an tiqui ſalitos ⁊ coxit ⁊ cum aqua illa miſcuit nar ſturtiũ ⁊ caſſeũ ⁊ fecit. Emplm ſup iuncturas lapideatas ⁊ rumpebaꝝ cutis ⁊ eribat omnis ve nenoſitas ſiue humoꝛoſitas ⁊ ſic patiens ſanabaꝝ ⁊ addit. Expertus ſum illud ſepe. Quidam vero ꝺicunt cũ egreꝺitur materia ꝺurata ex lo co rupto ſuperponitur pulis cipi cum aſongia an ſeris ⁊ iſtis in iſta materia ſum ꝺtentus.

De cura contractionis ⁊ vocatur azemena.

Tias quod oleum Se ſ quitur rubꝛica de cura Actionis ⁊ azemenea ꝺixit Symõ azera ẽ Actio nõ reperio azamenea breuiter ẽ rubꝛica de Actione mẽbꝛo rum quod eſt accidens ad ꝺoloꝛẽ iuncturarũ ali qñ ſequens extenſionem neruoꝝ vel neruoſoꝝ a ventoſitate aliqñ a mã implẽte aliqñ fit talis Ac tio qñ pp ꝺoloꝛẽ Abuntur membꝛa ad ſuã origi nẽ ſicut propeie ꝺr ꝺe ſpaſmo. Jõ in ca. primo po nit curam qñ fit talis Actio a materia extendẽte ſecundo qñ a ventoſitate tertio qñ a ꝺoloꝛe princi paliter cõcomitante ſiccitate ſecunda ibi. Et illꝰ que ex ea ⁊c. tertia ibi. Et ꝺe eis que expta ſunt ꝺixit igitur ꝺe prima parte ſcias quod oleũ ꝺe an ꝺacoca potando ex eo ⁊ vngendo cũ ipſo ẽ ma gis ꝺferens ei. ſ. ſic diſpoſito a cauſa ꝺicta Anda coca ẽ ſpẽs triffol⁹ j ſcõm omnes ſed apud ꝺo. A. ſcribitur tariſilon breuiter Serapio in ca. de tri folio ꝺixit in fine ca. q quidam Curauit abſq eo quẽdam cui faciebat inungi pedes cũ oleo tali ⁊ diſſolute ſunt enodationes pedũ eius manifeſtat eius vtutem grãde cũ ꝺixit. ꝺ. A. q eius decoctio ſi effunditur ſuper moꝛſum vipere ſedat doloꝛem eius ⁊ ſi effunditur ſup mẽbꝛum ſanũ facit in ipo ꝺtingere ſimile illi qꝺ ꝺtingit ex moꝛſu vipe. Ideꝫ Serapio i ſua ꝺcõ ꝺixit ponendo eius deſcriptio nem. Et modus faciendi hoc oleum eſt vt ꝺequo q̃tur andacoca cũ ſemibꝰ nã ſeia ſ ẽ fortioꝛa in tã to vino. ſ. albo ⁊ potẽti quãtũ ipſa ẽ ⁊ oleo. ſ. cõi boc ẽ tantũ de oleo ⁊ vino accipiaꝝ vt illa i vaſſe cohopiri poſſit ⁊ ſupple tantũ ꝺequoquaꝝ ꝺonec ꝺſumaꝝ aquoſitas eius. ſ. uinũ ꝺſumaꝝ remanen te oleo cuiꝰ ꝺoſſis. ſ. in potu ſit a. ʒ. ij. minꝰ hoc ꝺi cit ne ſcimus nimis audaces in ipm exibendo pp eiꝰ fortitudinẽ ut ꝺixi p uſu eius in ungendo nõ eſt ponenda ꝺoſſis.

Et illius Nũc ꝺcõr ipe ponit curã illius Ac ctõis que a ventoſitate pendet ⁊ ꝺixit. Et illius q̃ ex ea uentoſa eſt curatio currit curſu curatõis ventoſitatis faciẽ ventoſitatẽ. i. ita ꝺz cura ſicut cura uentoſitatis ⁊ ſupple rei faciẽ uentoſitatẽ uel fouẽtis eã. ſ. ſi fuerit ventoſitas pu ra cũ reſolueñ ⁊ carminãtibus ventoſitatẽ ⁊ ſi fue rit ẽt cã faciẽs uel fouens ventoſitatẽ ut ſꝛa ul me lancolia ipam appropriate ꝺigerendo ⁊ euacuã ꝺo ⁊ ꝺcõr ventoſitatẽ reſoluendo cura ergo ſit cuꝫ eis q̃ curãt ventoſitatẽ ⁊ q̃ faciunt uel fouẽt ventoſitatẽ ⁊c. lege lr̃am. Conſequenter in tertia pte ponit curã Acti a ꝺoloꝛe principaliter maxie ſi cõ comitet ſiccitas ⁊ ꝺixit. Et ꝺe eis q̃ expta ſunt ad Actũ eſt vt ſumaꝝ pellis ouis boꝛa q̃ ꝛcoꝛiaꝝ ⁊ ponaꝝ. ſ. ſic calida circa ipm uel ſup ipm ⁊ lenia tur ſupple ſi expedit lacte uacio ꝺulci ad humec tañ ⁊ iunaꝝ eo ꝑs intel'ligẽti ꝺfoꝛrãdo illa calidi tate quoꝺãmõ naturali mẽbꝛis ⁊ ſic ꝺeliciã ipriñ do ⁊ ẽ unus modꝰ mitigando doloꝛẽ ⁊ leuiꝫ reſol uendo addit ⁊ adminiſtratio balnei ſicci ut ſudare in furno aut in fouea ignita iuuatiua ſunt. Ego iſta fortia remedia nõ aprẽtarẽ q̃ niſi ſtãte mate ria vẽroſa uel ſubtili credo q eẽnt ad timorẽ ma gis. Et ego uidi in magnifico ꝺño Anto. de triuul tio q̃ habebat iuncturas iduratas ⁊ fuit poſitus i furno ⁊ poſtea fuerũt lapideate facte ⁊ niſi ego fuiſſem credo qõ fuiſſet ſuffocatus naꝫ uolebant ponere ipſum intra furnum etiam cũ capite ⁊c. Et ſic finis ca. lege lr̃am.

De Cautella a Doloꝛibus Junctuꝛarum.

Digitized by Google

Oportet ut utatur.

Segf cap. ō cautella a doloꝛib⁹ iūctu rar ut dixit rubꝛica q̄ ē ps tertia pncipalis huius pme partis nam postquam determinauit de doloꝛibus iuncturaꝝ secundo determinauit de accidentibus plerūq; sequentibus ad dictos dolores. Nunc in hoc ca. determinat de cautella uel pseruaf a doloꝛibus iuncturarū maxie in his q̄ alias passi sunt dictos dolores inncturaꝝ uel etiam alias paratis ad dictos dolores. Et diuidi potest totum ca. pma diuiſiōe in duas ptes principales quoniam primo ipse ponit quid sit fiēdum circa medicinalia secundo ordinat quid fieri circa ea que ad dietam reꝛ non naturaliuꝫ pertinent secunda ibi. Et utatur exercitio temperato pma pars etiam in duas diuidi potest quoniam primo ipe ponit quid sit fieri magis generaliter in medicinaib⁹ secūdo spialius secunda ibi. Et cum accidit euacuatio ꝛc. prima etiam in duas nam primo facit q̄ dictum est multum generaliter secundo minus generaliter secūda ibi. Et omnino oportet si causa de pria parte dixit oportet ut utatur ille q̄ assuetus est his doloꝛibus floboꝛbomia t solutione uentris in uere hoc intellige si tales dolores fiat materiales ut secundum plurimuꝫ ē t intelligatur ly t aliquando pro uel quoniaꝫ aliquando solla ffia sufficit t cum materia est sanguinea uel sanguini multuꝫ mixta que sollent facere tales dolores aliquando aut̄ solla formatia sufficit ut cum causa est ffa uel mellia nō mixte sanguini neq; corpus est natura sanguineum aliquando tamen utrūq; est necessarium t hoc est utplurimum uerū maxime in illa que fit per uiā defluxus ut patet considerā. ea que dicta sunt in ca. causarum supra oportet hic multa supponere que alias dicta sunt ne contingat idem multotiēs replicare dixit signanter in uere quoniam materie in uere calefiunt t mouentur vnde apte sunt magis ad iuncturas fluere ut etiam declaratur est eodem ca. supra de tempore quo magis euenīāt dicti dolores. Si igitur fiat illo tempoꝛe ffia t farmatia uel utrunq; simul materia euacuabitur t a fluxu diuertetur ꝛc. Nunc consequenter spialius prosequitur declarando quid fieri circa euacuationem materie t alterationē eius si alteratio est necessaria t dixit legendo litteram continuam. Et omnino oportet si causa i eo q̄ accidit ei. s. de doloꝛe fit multitudo humoꝛum. s. peccantium in quanto ut non dimittat eos multiplicare cum eo quod euacuet. s. euacuando cum floboꝛbo. que proprie respicit peccatum humoꝛis in quāto. t cum eo quod minoꝛat ex cibo duplicit er. s. modicum dando de cibo. s. nutritiuo uel cū cibo exicatiuo aliqualiter sed sensus primus melioꝛ est. t cum eo quod administratur ex exercitio bono. i. aliqualr resolutiuo t minoꝛatiuo materie quod est exercitium magis longum q̄ uelloꝛ addit. t si cā. s. talium doloꝛum consuetoꝝ cueire fit corruptio eoꝝ. s. humoꝛ ita. s. q̄ fit peccatū in ḡli t nō in quāto oppōatur illi. i. occurratur. s. ne eueniat a tali cā. cū euacuatiōe eius q̄ oꝛ. s. euacuādo materiā peccātē cū solutiuo appropriato t ōrietate regimis p q̄ gꝛauatur. s. talis hūoꝛ peccans in quali. i. inducatur ōrium regimen ad illō p quod illud generatur vbi gꝛa si peccans mā fit ffa inducatur regimē ōriū regimini facieñ ad ffatis gñatiōez t si hoc oꝛ fieri oꝛ pscire q̄d ē illud q̄ gñat ffa ut sumatur ōriū eius ideo addit. Ffa eim gñat p adiutoriū ex frigidañ t tu q̄dē scis ea. s. q̄ infrigidant t scis oppositiōez eoꝝ. Jō supple in illo cāu dimitte ifrigidātia t utere calefacieñ t eō si cā fuerit collera tūc oꝛ euacuare eā cū ap propriatis. t occurrere cāe calefactiui faciēti ad gñatiōez collere cū infrigidātib⁹. ideo addit. t collera gñatur p aditoriū calefacieñ t tu scis ea. t scis oppōitiōez eoꝝ. s. cū infridātib⁹ idē est ēt itel ligēdum de mellia. si sit in cā ut purgef deide adducatur regimē ōriū regimini ipsam gñanti. Jō ēraddit. Et similr mellia gñatur p id q̄ scis t opponif ei q̄ gñat ipsaꝫ p id q̄ scis q̄m gñatur ab infrigidātibus t exicantib⁹ oꝛ occurrere cū calefacieñ temperate t humectañ. Et hoc est quod intendit de tota ista parte lege eā quia clara est.

Et cuꝫ Dec secunda pars generalis pme partis in qua ipse postquam posuit facienda in pseruando a doloꝛibus iuncturarū generaliter circa euacuaē fieñ vel non fieñ t circa alterantia medicinalia. Nunc consequenter ipse insinuat nobis quid sit fieñ cum accidit fieri euacuatiōnem t breuiter dixit. Et cā accidit euacuatio. s. q̄ fieri debeat tunc ex illis que rectioꝛa sunt est confortatio membri cum stipticis t aducit rationem vt non suscipiat. s. membꝝ aptuꝫ superfluitates q̄m cum fit euacuatio siue per medicinam siue per floboꝛbomiaꝫ mouentur humores maxime per medicinam solutiuā vnde fic comoti t positi in motu faciliꝰ fluerent ad membꝝ consuetum ad recipieñ tum pp debilitatē ipsius membꝛi tunc pp nām alias consuetam esse ad illud membꝝ transmittreñ ideo conueniens est vt mēbꝛuꝫ stipticis oꝛtef t pp vigoꝛare ipsi⁹ virtutē vt resistat materie q̄ fluēt ēt pp ostringeꝛ meatus ne p ipsos facilis fiat penetratio dixit rñ d. A. q̄m timoꝛ est in repcutiendo a mēbꝛis ignobilibus materiā ne oīs fluat ad mēbꝛa pncipalia vt supra est positus can. Et ppie. s. fiat talis ꝓbi bitio fluxus ad mēbꝛū cum stipticis cuꝫ non timetur uersio earū. s. materieꝝ ad mēbꝛa principalia causa antecessionis mondificationis dupliciē intelligendo aut q̄ nulla precessit mondificatio sed est corpus repletum q̄ eo casu ante mondificationem appropriatā fortem nō deberem⁹ apponere illa stipica prohibentia fluxū ad illas ptes q̄m esset tunc magn⁹ timoꝛ de redditu materieꝝ ad pncipalia pp corporis nimiā plenitudinē t sic cā antecessionis mondificatōis nō facte nō debēt iuncture oꝛtari stāte corpoꝛe multuꝫ pleno q̄m

minus sequeretur nocumentum non prohibẽdo quam prohibendo prout alias fuit sua sua supra alio modo legatur affirmatiue. sic eũ accidit euacuatio. i. cum facta est euacuatio. tũc ex illis que rectiora sunt est confortatio membri cum stipticis vt non suscipiat superfluitatẽ z propie cũ non .i. quia non timetur ɔuersio earũ ad membra principalia causa antecessionis z molificationis. i. pp istam cãm q̃ est facta mondificatio antecedens ad illam ɔfortationem non timetur ꝛc. Et ad eũdem redeundum intellectum z exemplificat cuz quibus debet fieri talis ɔfortatio dicens. Et ista sunt sicut acatia z balaustie z sucus uirge pastoris z licium z memite de oibus istis est supra declaratum quomodo repcutiunt z cõfortant in cã calida. z in causa frigida ponit alia confortãtia. Et iterum fricatio cum salle trito z cum oleo. s. masticis nisi fit siccitas uehemens. quoniaz tunc talia exicantia confortãtia esset aliqualiter timorosa ut patet.

Et quando est apostema ꝛc. Nunc incidenter circa hanc partem ipse ponit unũ cañ curatiuum si est apostẽa uel ẽt preseruatiuum si futurum ẽ approbabiliter apostema flaticum per spialem medicinã z dicit. Et quando est apostema flaticuz. s. in actu z supple est facta purgatio uel dubium est de apostẽa te flatico futuro z bibit habens ipsum ad sensum exposítum aristzologie rotunde que est fortior põdus. z. ij. aliquotiens in ℥eme z uere tũc fortasse prohibetur pondus ei⁹ post q̃ loquitur ɔ prouisione eius cum. s. est timoz de futuro apostemate dixit in uere uel ieme. quoniaz in estate esset timoz de calefactione z inflamatiõe nimia oẽs ɔueniũt q̃ualet in passionibus iuncturarũ z dixit fo cañ q̃ patientes podagrã bibunt eam z iuuanť ex ea

Et utatur exercitio temperato. Dec est scõa pars principalis cañ in qua ipse ponit regimen cõueniens in dieta in preseruando a dictis doloribus iuncturaruz z posset diuidi in tot partes q̃ spiales cañ ponit scõm alĩ q̃s diuersas res de nõ naturalibus gres parebuit legendo. de prima dixit circa motum z quietem. Et utatur exercitio temperato. s. pedes ambulañ suauiť. quoniaz laboriosum z forte noceret ut supra dictum est quies ẽt nocet debilitando iuncturas z p paucitatem resolutionis. ẽt quoniã infrigidantur tẽperatum ergo exercitium iũcturas cõfortat addit z uectatione supple utatur cũ nõ põt multũ incedere z sufficienter pedes portet i equo tamen suauiter iõ addit. Et non superfluat in eis quoniam excitant podagram z dolores nimis ad iuncturas materiã attrahendo pp caliditatẽ aquisitam ꝛc. addit ẽt magis determinãdo z specificañ regulã precipue circa motum dicẽs. Et non adbibeatur illõ. s. exercitiũ quo hõ est ɔsuet⁹ subito sine gradatõe ratio clara ẽ q̃ si illud accidat. s. ut fit necessariũ ẽt fine gradatõne inungi uerbi gra nõ est ɔsuetus nisi suauiter z tarde incedere et fit expediens propter aliquam particularem ɔtingẽtiam ut solicite z uelociter exercitetur tũc supple administra olea ɔfortantia in ungẽdo. s. iũcturas

Et oportet ut deuitent ꝛc. In hac parte ipe ponit regimẽ quãtum ad cibuz z potũ primo circa cibum fo circa potum ibi. Et deuitent potare ꝛc. dicit primo z os ut deuitent carnes grossas hoc precipue uerũ est in doloze a cã frigida ut plerũq̃z euenit. z salsa ola ista sunt supra declarata z assalcssud nõ reperio quid sit sed debet eẽ genus salsimenti acetosi q̃ nocet ut patet per dicta addit Et ex olleribus deuitent ea que sunt sicut ficꝛa z baurie. i. pastinaca z citroli z aqua melonis addit nocent ciz .s. talia proterea q̃ generant humozem aquosum addit tñ dubitatiue dictum est supra q̃ prouocatiua ɔueniunt igitur ista conueniunt. ideo dixit z conferunt per prouocationem. s. aliqs posset dicere hoc et respõdens dixit. Et diuersificatur dispõsitio eorum. s. prouocantium i corporib⁹. s. quãtum ad iuuandum z nocendum. quoniam i corporibus mondificatis actu egris. a materia grossa z flegmaticis in declinatione prouocantia ɔueniũt ut supra est dictum. In sanis autem siue neutris ad preuisionem ut hic non conueniunt tũ propter nimiam ipsorum humiditatem. tum etiã quia disponunt materias ad fluxum ꝛc. hoc est quod intendit dicit secundo circa potum. Et deuitent potare uinum plurimum et grossum quia nocet. humozes commouẽdo z subtile prouocando nocet z neruis ut supra fuit declaratum in quistione de hac materia ideo addit. Imo cum uinum omne scilicet oportet deuitare tamen peccipue dixit grossum in uia iuuamenti cum generat grossum nutrimentum quod in causa frigida de qua est hic specialis intentio est discunueniens. addit continuando in cibis generaliter. Et ciben tur eis que sunt bone digestionis z uellocis declaratum est supra naz calida cibaria que conueniunt in morbo conueniunt etiam in preseruatiõe utpatet addit. Addit ponendo regimen circa aliam rem non naturalem. Et oporet ut deuitent replectionem z anichilationem ab exercitio z deuitent cum hoc superfluitatem in laboze z exercitio et propie super replectionem. Ista omnia sunt declarata supra in capitulo causarum addit circa quoddam anecrum exercitio. Et deuitent cobitum patet quomodo multipliciter noceat non est hic morandum ponit⁹ consequenter oz dinem circa balneationes et dicit. z minozent in balneationibus. i. ex balneationibus z dicit litera exterioz z adducit rationem. q̃. quoniam ipse liquefaciunt humozes et faciunt eos currere ad iũcturas relassãdo z meatus aperiendo. addit tamẽ unum aque termarum conferunt eis in hoza egritudinis de his late dictum est supra ponit consequenter unum obseruañ cum corpus nult uti balneo etiam mineraliť ut dixit. Et ex illis que conferunt eis in principio balneorum. i. termarum et

Digitized by Google

post ipsarum explectionem & in medio introitus ipsoz in ipis ē effusio aque frigide sup iuncturas. iuuat enim i principio ne reliquie materie fluctes recipiantur in iuncturis i medio ēt ꝓueniunt partim ad eandez intentionē. partim ad ꝓseruañ uirtutem membrorum in iūcturis & postremo ualet ad eandem intentionē ubi nō essent iuncture debiles post balnea calida si exhiberetur aqua crede qō nimis nocerent. Ideo elegāter addit id ꝓbere ob seruari. si nō est aliquid qō prohibeat ipa debilitate neruoꝝ ēt addit. Et quandoqz afferūt h nocumentum .s. de debilitate neruoꝝ febres dicit ultimo Et ꝓz ut non dormiant super cibum oīno quoniā ē ex rebus nocibilioribus eis pz ēt quoniā caput tunc uaporibus repletur & reumectatur & pater nerui & membra neruosa & iuncture debilitantur & remoliuntur &c. pz ꝓsiderāti ea q̄ dicta sūt supra lege totam litteraz quia clara est & sic finis capituli huius.

De cura que magis propria est siatice & doloribus anche.

c Cura que magis propria ē &c. Hec est tertia pars principalis prime partis huius tractat⁹ in qua ipse ponit specialiter curā doloris siatici & anche & diuiditur pars presens i duas partes quoniam primo ipse ponit curam horū dolorum magis generalem. Secundo magis spialem p me dicinas appropriatas. Sa ibi in rubrica. Embrocce pīs calm ēt in tres diuiditur quoniā primo ipe ponit curaz doloris siatici generaliori modo Secundo ēt magis spialr. Sa ibi in illis vo que de eis sunt sanguinee i prima parte pro cura generali ipe remittit nos ad ea q̄ dcā sunt supra cal'o generali in cura & adducit rōnem qr de dolore siatico facit spēciale determinatē ultra illaz generalē de doloribꝰ iuncturaz igitur dicit. Cura que magis ē siatice & doloribus anche & genuum .i. & non sic aliis doloꝝ aliarū iuncturarum ē ꝓ oz ut reddeatur in curatione eorū ad cañ in doloribus iuncturaruz oz q̄ posset aliquis dicere dubitatiue quō ē recurēn ad cañ generales. si ē hic ponen cura que est magis propria siatice &c. Rndēdo dicit & tu quidem scis. s. ex eis q̄ sunt dcā loco allegato ubi erat sermo de repercussiuis. ꝙ ipsi differūt ab aliis doloribus iūcturarū. & declarans dixit. & est idem cū dictis in loco allegato. Nam repercussio in principio .s. facta egritudinis quandoqz nocet eis nocumēto uehemēti & tanto .s. nocumento nō nocet si fiat in aliis doloribus iuncturaz & declarat sic dicens quoniā mā profunda est. s. illa que iam est flurax. & repercussio retinet eam illic. s. in profundo tali um iuncturaz & ponit eam talem .i. taliter opaī repercussio uel medicina repercussiua in ea profundando & incrudādo ꝙ difficilis fit eius resolutio & preparat eam. s. materiā profundando intra iuncturas ut dissocet iuncturas cū ipsa dissocet iūcturas absqz repercussione similiter .i. per hoc ꝙ materia aliquādo ibibitur in ligamento de se & cō sequenter ellūgatur ligamentum fit dislocatio iūcture. ita ēt cū per repercussionē profundetur mā interius habilitabitur iunctura ad dislocatiōez p eundem modum per quem ēt aliquando dislocaī fine repercussione ut est dictum. & sic duplex p repcussionem in dictis iuncturis sequitur nocumentuz quod non sic sequitur p repercussionē in aliis pp hoc. s. ꝙ dicte iūcture sunt magis profunde vn de appōsito repercussiuo in dictis iūcturis materia magis profundatur unde fit difficilis resolutionis etiam propter illud disponuntur iuncture ad dislocationē scōm modum dictum. Et propterea ēt ut supra dicebatur Rasis i de iuncturis prohibebat repercussiua localia & frigida q̄ in siatica. etiam si a cā calida quodāmodo ꝏbrueretur dicebatur tñ ꝙ ubi esset uehementissimus dolor. ita ut dubitaretur de dissolutōe uirtutis iñ illo cāu apponeremus frigida prohebitēs materiaz ingrossari & incrudari & iunctura habilitari ad dissocationē q̄ dissolutionem uirtutis & mortem & hoc totum pendet ex h ꝙ tales iuncture sunt magis profunde aliis unde in aliis i principio fluxus ēt post q̄ aliquid fluxit de mā repercutius ubi in istis nō sumus anxi repercutere dicebatur etiam super timorem esse in iuncturis spatule & sic pz quō ō siatica & dolore anche & genu est cura fienda ꝓpria ut dicit test⁹ noster. totum est clarū si declaretur quid sit ancha & sia & lz ēt supra sit dictū tamē ēt utiliter hic repetetur. Est igitur notañ ꝙ ancha ab auctoribꝰ dupliciter accipi ꝙsuenit aliqñ generaliter & cōiter pro tota nate & comprendit iūcturam et cossam aliquando pro sola iunctura ꝓpōsita ex osse anche et cosse. nā in osse anche ē cōcauitas q̄dam appellata pissis i qua egreditur extremitas superioz ossis cosse q̄ uertebraz appellatur & in ea inuoluitur. Et ipsa cōi uocabulo et large sumpta propius dicitur ancha stricte aūt sumpta ōr sia & si apparet quid debeamus aliqñ intelligere per anchaz & aliquando per siam ita ꝓdolorem anche. & per dolorem sie in proposito cum dixit cura magis propria siatice & doloribus anche ibi ancha sumebatur stricte et ly & teneba tur expositiue ut esset sensus cura propria siatice et doloribus anche &c. et hoc est quia sumendo anchaz large quilibet dolor in ancha illo modo sumpta accidens a materia fit a materia in loco profundo recepta ut pz consideranti &c. Et ex h iam patet tota littera clara lege eam tu usqz ad illam partem in illis uero &c.

In hac parte autem specialius prosequitur ponendo curam horum dolorum secundum speciales causas ipsoruꝫ duo facit quoniam primo ipse ponit curam magis sanguinee secundo flegmatice tanquam plerunqz occurrentium secunda ibi illi vo qui flegmatici ex eis &c. prima etiaz posset diuidi quoniam primo ponit utilitatē flobotomie in tali dolore secundo ponit utilitatem uomitus. et solutionis partes patebunt legendo litteram

ɔtinuaʒ primo dicit in illis uero. ſ. dolozibus que de eis. ſ. mẽbris ſunt ſanguinee ɔ rebus magis cõ ferentibus eis eſt flꝰoia pʒ cum per eam ɔueniẽter factã materia ſufficiẽter diuertatur et euacuetur Ideo addit. et iuuantur in diſpoſitione. ſ. ſubito per flam in primis. i. in principio factã ex manu .ſ. ex una brachij. ſ. baſilica diuerſe partis ut ſu pra eſt declaratuʒ ad debite diuerteñ. deinde. ſ. in proceſſu fluxa materia ad euacuañ ex pede. ſ. fiat fla ex ſafena uel ſiatica ut pa uloꝑoſt uidebi tur euacuañ ab ea que directionẽ bẽt aſpectum ad locũ ut ɔuenientioz fiat euacuatio materie de inde ponit unaʒ regulã bene obſeruañ in cãu iſto dixit. Et non fiat flõia ex pede niſi poſt flaʒ ex manu. ꝛ ratio eſt qm̃ ſi primũ fieret ex pede que ẽ euacuatiua fla ꝛ non eſſet facta ex brachio. que eſt diuerſiua ueriſimiliter ſtãte corpore pleno ut in principio multo plus attraberetur ɔ materia ad locum q̃ euacuaretur per partẽ. ꝛ hoc bene nota te. Idem eſſet dicendũ in ſimilibus. ut ſi eſſet apo ſtema calidum in matrice uel teſticulis nũquaʒ maxime i principio eſt fieñ fla ex ſafenis niſi pri us ſit facta ex baſilica. Et ſit iuuamentũ ꝛc. Nũc ɔſiter ipſe ponit iuuamentum uomitus ꝛ ſolutio nis in caſu ꝛ dixit.

Et iuuamentum ſit ex eis per uomitum. hoc maxime uerum eſt cum alia materia eſt ſan guini mixta ut collera. uel ẽt collera ſola. qm̃ per uomitũ diuertitur materia ad oppoſituʒ ẽt mate ria calida faciliter ẽ uomitu educibilis ꝛ addit ɔ uentris ſolutiõe. Ventris autẽ ſolutio quando qʒ uſqʒ ad finẽ poſtponitur. ꝛ adducit ratiõẽ du plicẽ. primo quia dixit et. i. qz eſt ſufficiẽtiã in uo mitu forti. fozti. ſ. non tantum ad diuerteñ i prin cipio. ſed etiam ad euacuañ ſecundo ɔtinuat nõ fit ſolutio per deoꝛſum. ut non trabat ſolutio uen tris materiam ad inferioza vnde fit traberetur ẽt ipſius pars faciliter moueretur ad anchas. Ad dit niſi ſciatur fit parua. ſ. materia quoniam ſtãte modica materia pecãte ꝛ corpore non repleto. nõ fit timor in ſoluẽ ventris ne materia fluat ad an chas quoniaʒ illa modica materia in uirtute po tionis uel ſolutiui deoꝛſum per uentreʒ educitur.

Addit ɔſiter de bono. ſ. regimine eſt ut ieiunẽt duobus diebus deinde flobotometur. ſ. ex appro priatis uenis qm̃ per tale ieiunium niſi corpꝰ mi nus inflamaretur fit aliqualis minoratio materie unde natura redditur auara ꝛ ſic materia nõ red ditur apta ad fluxũ ſupleri igitur uices flõie diuer ſere. et hoc fieri poſſet in corpore timoroſo ad flo botomiã de venis magnis qm̃ quidam timẽt illaʒ ꝛ nõ flam puarũ ut peduʒ ꝛ tunc illud ieiunium ſuplebit vt dcũm eſt ſi corpus fuerit de illis qui fa ciliter tolleram ieiuniũ ideo ɔtinuañ de uenis pe duʒ dixit. Et ſcias qꝺ flia fiatice uene magis iuua tiua ẽ in fiatica q̃ ſafenne qm̃ directioneʒ habet aſpectũ ad fiã q̃ ſafena ex quo fia eſt in parte ſil neſtri natis ſituata ita et uena fiatica ẽ in extrin ſica pte pedis ſituata ubi ſafena ẽ i domeſtica ad dit tñ ut plurimũ ꝛ dixit. ubi fit dolor leuior exten ſas i ſilueſtri. ſ. tibie ꝛ ſupple i domeſtica grauioꝛ parte tibie. ut aliqñ ɔtingit addit ɔtinuãdo. ymo fit purus. ſ. dolor in domeſtico ꝛ ſuple nõ in ſilue ſtri declaratur. ſ. qꝺ ſit i domeſtico p coloreʒ. ut. ſ. ſit rubeus. ſ. color tibie cuiꝰ extẽſio ex domeſtico ſuple fit tñ. Iſto caſu dixit qz erit tunc ſafena ma gis ɔferens ei q̃ uena fiatica. ſ. ad floboromãduʒ ꝛ hoc erit quoniã tũc illa uena fiatica magis im mediate educet de mã ɔiecta ex quo expanditur per ptẽ domeſticã addit remouendo dubitatioeʒ quãuis ambe ſint duo rami uene unius ſicut baſi lica ꝛ cefalica in mãibus ſuple ꝛ ſi ſint rami uene eiuſdeʒ tñ i diuerſis mẽbris ſtiam in eis fcã diuer ſo modo ɔuenit qz in paſſionibꝰ capitis flꝰoia cefa lice ꝓficit. ꝛ nõ ſic baſilice in paſſionibus autẽ epatis ꝛ naturaliũ magis ꝓficit baſilica ꝛ non cefalica fla. Idẽ dico de iſtis ramis fiatice ꝛ ſa fene licet ex eodẽ truncho oriantur tñ inequaliʒ ſeruiũt quoniã illa que fiatice magis ualent i paſ ſione ſie ꝛ illa que ſafene magis ualẽt in paſſioni bus matricis ꝛ geniraliũ in viris ut expreſſe decla rauit. H. in ſuo de flꝰoia diſtinctione tertia cap. quarto hoc dictũ eſt utplurimũ ꝓp ſimilẽ ɔtingẽ tiam quã poſuit. d. A. hic nã ubi mãifeſtatur exp̃ſ ſe qꝺ mã fiatice intenderetur ad interius tibie uel pedis flꝰoia ſafene eẽt ɔuenientioz et hoc manife ſtabitur ex colore ꝛ dolore extenſis per partes do meſticam tibie quomodo autem baſilica ꝛ cefali ca ab eodẽ truncho ramificentur ꝛ ſafena ꝛ fiati ca etiam ab eodem eſt declaratum quarta primi cap. ꝓprio ubi ẽt ponitur iſta ſnia. ut hic ꝛ ego alias declaraui ipſorum uariã utilitatem in diuer ſis ꝛ breuiter dixi qꝺ licet ab eodem truncho rami ficentur quoniaʒ tamẽ ad ipſos terminantur alie venule parue a quibꝰ fit ẽt euacuatio cũ fit ab illis euacuatio ꝛ ille que verbi gra ſaphenarum imediatioꝛem habent colligentiam cum matrice q̃ cũ ſia ꝛ eɔ uene parue ad fiaticam uenam ter minates imediatioꝛẽ hẽnt cũ ſia colligẽtiaʒ. tñ fit ꝛc. Idez debes intelligere de cefalica ꝛ baſilica reſpectu capitis ꝛ naturalium. addit uerum. H. rememoꝛatur ſafene. ꝛ uene curuature policis. i. in curuatura pollicis exiſtente tñ. i. de iſtis facit mentõeʒ tantum qꝺ iuuãt i tali dolore fiatico. ſ. in quodã de hoc ſpeciali tractatu quoniã i ſuo ɔ flo botomia ɔ fiaticis uenis ad hanc utilitatem facit mẽtioneʒ. Et addit ꝛ flia uene curuatine pollicis magis iuuatiua eſt q̃ uene fiatice ꝛ ſafene ſimul. hoc ẽ uerũ ſi intelligaʒ diuerteñ quoniã euacuañ noneſſet uerũ cũ p illas tãq̃ p tranchos maioꝛes et dirrectioꝛes meliꝰ poſſit euacuari mã q̃ p iſtaʒ quam uenã q̃ eſt ramus alteriꝰ illaʒ ſz ad diuer teñ ut dictũ eſt qm̃ pp cãm debilitat nõ poſſemus ad aliam ɔziam diametrũ diuertere tũc flꝰoia illi us eſſet ɔuenientioꝛ ut pʒ intelligenti addit. Et ex eis. ſ. uenis pedis que floboromãtur. ſ. in cãu iſto eſt uena q̃ ẽ inter minimum et ſecundum pedis et flobotomatur poſt ipſam uena fiatica quoniaʒ primo facta flobotomia diuerſiua per aliam uenã

tunc conuenientius fiet flobotomia euacuatiua p
uenam fiaticam. ut dicebatur paulo ante de alia
parua uena quoniam etiam talis que iacet inter
minimum ⁊ secundum est ramus fiatice sicut illa
que est incuruatura policis est ramus safene. Et
addit verificando quod dictum est. Et dicitur q̄
hec uena. s. in flobotomando in casu nostro est
magis iuuatiua quaꝫ uena fiatica fit diuertendo
sicut saluatela que est in manu inter minimum ⁊
secundum est magis iuuatiua q̄ basilica in egri
tudinibus epatis ⁊ splenis. hoc est uerum modo
exposito quia ista saluatella plus iuuat in egritu
dinibus epatis diuertendo quaꝫ basilica ut patet
non tamen in euacuando. ideꝫ igitur est intelligē
dum de istis uenis minutis pedum ad comparatō
nem fiatice uel safene. Et sic patet littera clara
lege eam totam sic exponendo usqꝫ ad istam ptē.

Illi autem qui flegmatici ex eis ⁊c.
In hac secunda parte hu
ius partis ipse ponit curam doloris fiatici a causa
frigida materiali. ⁊ duo principaliter facit quoni
am primo facit. hoc secundo ipe declarat quomo
do diuerse intentiones etiam quodāmodo ꝺdicēn
concurrunt in aplicatione emplastrorum fortiuꝫ
in casu isto. Emplastrorū quideꝫ administratorꝫ
⁊c. primo ⁊ duo facit principaliter quoniam pri
mo in cura huius ipse nos remittit ad ea q̄ supra
dicta sunt in cura apostematum grossorum. ideō
ipse ponit unam descript confectionis hermetis
quam supra ⁊ hic in casu isto multum laudat. se
cunda ibi. Et administretur post euacuatioēꝫ ⁊c.
dicit igitur primo illi autem qui flegmatici ex eis
currunt cursu apostematum grossorum. i. curan
tur cura apostematum grossorꝫ. Et verificatione
curationis. i. per equales verificatur ratiōes utri
usqꝫ cura. hoc est si unum medicamen ꝺuenit in
certo tempore in cura apostematum grossorum.
idem etiam conuenit in proportionali tempore in
doloze fiatico cāto a materia frigida nā utriusqꝫ
ratio est una ut patet conscideranti. ideo addit in
ferendo. Et propter hoc non oꝫ ut fit psumptio
ad ministrandum resolutiua fortia ante euacua
tionem. s. in doloze fiatico sicut etiam non conuēit
in principio apostematis a materia grossa fortia
resolutiua applicare propter id quod sciuisti cuꝫ
eis. s. remedijs que diximus. s. supra quoniam for
tia resolutiua in principio facerent ebulitionez in
materia. ⁊ atraherent ad locum materiam ⁊ apo
stemat consequenter augeretur similiter si appo
neretur in doloze fiatico a tali materia esset sitis
timor. ⁊ sic de augumento doloris ⁊c. hoc ē quod
dixit lege litteram. consequenter etiam repetit. q̄
dam de uomitu ⁊ solut uentris in casu ⁊ dixit. Et
iam diximus. s. capitulo generali supra etiam hic
paulo ante q̄ vomitus iuuantioz est q̄ uentris so
lutio propter motus materiei. s. per solutionez ad
partem doloris quia per solutionem materia mo
uetur deorsuꝫ ⁊ sic quodāmodo mouetur ad locū
doloris. et uomitus mouet eaꝫ. s. materiam ab eo
. s. loco doloris conuertendo in sursum. Et simi
liter Rasis uoluit i capitulo fiatice dixit. ⁊ fis me
moz. ut non utaris medicina lassatiua ante uomi
tum postea ponēdo uomitum in casu ꝺuenies di
xit. ⁊ de eis que bona sunt in eo. s. faciendo uomi
tum est ut fiat cum bauracb ⁊ aceto utrūq; ē so
lutiuum ut dictum est supra dando cum aqua re
pida est cōe ⁊ non multum forte postea suple in
tendit q̄ fiat cum fortioribus ⁊ cum nucenōica ⁊
elleboro uel virtute eius ⁊ similibus. de quib⁹ha
buistis supra descript ideo addit. Et cuꝫ euomue
rint cum uomitiuis fortibus quibus indigetur in
humoribus eorum frigidis grossis tunc oꝫ ut occu
peris vel cōsequeris id. s. talia fortia uomitiua cū
subtiliatiuis calefatientibus. s. localibus ipsa in
forma emplastroꝝ uel unguentoruꝫ supra anchā
apponendo ⁊ ex ista littera colligitur q̄ nūquam
talia localia uomitiua debent apponi nisi prius
factis talibus uomitiuis. ⁊ hoc bene notate ꝓpter
dubium tractus materie ad locum. sed si propter
dolorem sint necessaria aliqua localia ante dcās
euacuationes ⁊ ne appareat deffectus in operāte
tunc apponamus de illis que dolorem remittunt
confortando ⁊ leuiter resoluendo ut supra dictuꝫ
est lege litteram quoniam est clara addit ultimo
circa hanc partem ad retentionem cōis erroris
Et est necessaria in flegmatis de istis. s. passiōib⁹
Iterum quandoqꝫ ymo multotiens flobotomia
pꝫ cañ ex his que dicta sunt supra quoniā licet ha
bita intentiōe ad materiam coniunctam uel etiā
propie antecedeñ in flegmatica non cōueniat flo
boromia tamen habita intentōe ad cāꝫ añcedeñ
antecedentis. ut in coepoze sanguineo uel aliter
calido dubitando ne per caliditatem sanguinis
uel collere cuꝫ sanguine misto aliud flegma sub
tiliaretur et fic ad isnecturam plueret isto cāu ad
infrigidandum et phibendum flurum ad illā par
tem lessam conueniens ē flobotomia et hoc sepe
accidit ideo signanter dixit ymo multotiēs et fic
est clara rota ista pars lege eam totam ꝺtinuam
si placet.

Et administretur In ista
parte consequenter posteq̄ dedit modum circa euacuationes
fieñ post quas conuenienter in casu isto aplicari
possunt et interius et exterius ea que subtiliant
prouocant et resoluunt principaliter intendit pene
re descript confectionis hermetis quaꝫ supra Je
ram hermetis appellauit. quoniam ipsa est i hoc
casu mirabilis iuuamenti et dixit et administren
tur post euacuationem cum eis que diximus. s.
flobotomijs uel uomitu de medicaminibus. s. ex
diureticis et ebibitis. s. ad intentionē dictā. inuāri
bus ad doloꝛē iūcturarū et ponit medicamen her
metis dixit medicamē hermetis propie. s. ꝺuenie
tissimum ē. Nā B medicamen est mirabile valō.
℞. camedreos gētiane āboꝛ an.. ʒ. 9. aristrologie
rotūde. ʒ. ij. seis rute sicce lib. i. terāt ⁊ cribellet
cribello sbtili cui⁹ dossis. s. in puluere fit cocleari
um unum cum modico scilicet idromellis manife
stum est ex simplicibus supra declaratis qō istō

medicamen est multū prouocatiuuz ꝛ exicatiuū ꝛ nutraruz confortatiuum ꝛ educit per sudorē ut supra dicebat et est timor usus eius in estate. Ideo supra laudabatur i vere addit ꝛ administrē tur ēt vaporationes ꝛ embroce resolutiue ꝛ aque ternarum de quibus oibus dictū est supra quō i hac intentione ualeāt. addit quod si non excussat .s. q dictum est de vaporatoibus ꝛ embrocis ꝛc. tunc cristeriza .i. cum cristeri fuerī excoriatiuo ut dicebatur supra de mente Rasis dixit sic repero. quoniam vtile post purgationem maior cura sunt cristeria que atrahunt materiam tali atr ctiōe. q uulnerantur intestina ꝛ exire faciunt sanguinē ꝛ tunc cessat dolor eadez die. quod ego uidi dixit ipse. plusquam in mille boibus ꝛ addit ꝛ nunquā uidi aliquem. qui uteretur istis medicinis quin ex toto sanaretur uel aleuiaretur nisi fit ita fortis .s. cā q indigeret ustione b ipse. Et ego dico pro uero dum essem iuuenis doctor trium annorum qō uisitaui unū armigerum patientem. fiaticaz q fuerat eger multis mensibus ꝛ cum feci sibi tale cristere. ꝛ excoriatis intestinis fuit subito curatus habui inde magnum honorem verum ē quod ali qui uituperāt sed re uera in homine robusto ba bente intestina fortia. quādo reliqua non sufficiūt de factis ut dixit. d. A. laudarem ego fieri aliquō tale propter cuius utilitatem in casu hic ponam duas descriptiones in casu ualēt prima est Rasis loco allegato sub hac forma ℞. corticū radix ca peris corticis coloquitide centaure minoris cucu meris assenini corticis agarici an. ʒ.v. ꝛ coque in tribus libr̄ aque donec remaneāt due terrie libr̄ xviij. deinde colla ꝛ pone mel ꝛ oleum ꝛ fac cri stere. ꝛ iustineat quāto magis poterit. pono nunc aliud quod est sic forte non tamen sicut precedēs habet cum b uirtutē mitigando doloꝛē omnez ar tericum uel fiaticum fit ut infra. ℞. bleus mercu rialis an. M. i. furfuris fenugr̄ ameos carni cen taure minoris florum camomille an. M. i. coquā tur in aqua ꝛ collentur. ꝛi collatura ponatur bñ dicte. ʒ. i. Serapini. ʒ. i. sallis geme. ʒ. ʒ. mellis ʒ. ij. olei camomile. ʒ. ij. misse. Nota tñ quod an tequā ponantur dicta cristeria. ꝛ maxime primū primus debet apponi cristere linitiuum secum educ tiuum b notare. Addit deinde administrentur uē tosse super anchā cum incissione ꝛ fine incissio ne. Nā tales atrahunt materiam ad superficiem ꝛ si fuerit materia sanguinea educitur per scarifi cationem. ꝛ si nō fuerit sanguinea saltem extrabi tur ita ut postea reliqne medicine melius eam re soluere possint. Rasis tamen in tractatu ut supra posuit eam ad uerificandum dixit accipiat uento sam cuius orificium sit magnum ad quātitatem palme manus ꝛ ingrediatur ꝛ orificium superius oprime claudatur ꝛ ponatur super anchā et immediate adherebit ꝛ sic stet per duas horas postea admoueatur ꝛ iterato ponatur usq; dum uesicetur ꝛc. postea obserua circa b q dicta sunt supra. Addit vltra ventosam ꝛ si non sufficit. po ne rubificantia ꝛ vesicantia de quibus dictum ē supra ꝛ non consolidentur scilicet ulcera facta donec sanetur. s. patiens ex doloꝛe apponeñ semp aliqua attractiua ꝛc.

Et emplastrorum In secūda parte principali huius partis ipse ponit intentiones contrari as coniungi in aplicatione emplastrorum forniz in casu ꝛ primo ponit casū qr̄ oponuntur acuta in casu dicit igitur emplastrorum quidem admistra torum in eis. s. conueniēter nolit̄ acuitas propter duas intentiones. i. curant medici ꝛ intendunt vt sint acuta propter duas intentiones quarum vna est resolutio. s. fieñ. de materia difficulr̄ resolubi li ꝛ altera est atractio ad exteriora. s. ex profūdo ista duo faciunt ut medicus intēdat in casu acui tatem emplastrorum ꝛ abstrahetur eorum acuitas. ponit contrarias intentiones que ad unam redu cuntur propter quandam intentionem. ꝛ est quō ista. s. acuitas emplastrorum exicat materiam ꝛ in lapideitatem conuertit. s. propter fortem reso lutionem que fit in subtili primus materie ꝛ dimit tit eam. s. materiam non recipieñ medicinā. i. non recipit cum est lapideata utilitatem ex medicina Ideo addit cozolarie. Quādoqz oportet ut nō dimittatur lenificatio. s. quando misceatur cū re solutione ꝛ ut saltez ei succedat sicut est supra dic tum addit ultimo ꝛ quandoqz sunt necessarie uē tosse ꝛ eam appositio propter atractionem dictuz est ꝛ sic sit finis capituli. In capitulo breuiter habuistis primo quomodo cura fiatice est sibi pro pria ita quod est diuersa a cura aliarum iunctu rarum precipue in hoc quod in principio aliquorum doloꝛum licet repercute materiam in fiatica autē non licet dictum est nisi materia sua acuitate tan tum doloꝛem impeimeret quod esset timor ō mor te. quando tunc auderemus. Habuistis conse quenter causam huius ne materia profundetur i ipsa fiatica idē dicebatur de genu ꝛ spatula. Et ubi fit aliqualis doloꝛ debemus ipsum mitigare cum leniuis resoluen. ꝛc. Habuistis postea q in causa sanguinea flōmia est de rebus magis cō ferentibus facta primo floboromia ō brachio po stea de pede ꝛ ibi adebatur quod nunquam in ta li casu fiat floboromia ex pede nisi post flōmiam ex manu. Postea dicebatur quomodo i uomi tu est magnum iuuamentum in casu etiam ali quando ex solutione sed ipsa interdum postponi tur usque ad declinationem ꝛ fit sufficientia i uo mitu. Postea habuistis quomodo floboromia fiatice vene est magis iuuatiua q̄ safene nisi ma nifestaretur quod materia ērinaret magis ad sa fenam quia. s. esset maior doloꝛ in parte domesti ca cruris. et doloꝛ rugidus ibi alteratus. Po stea habuistis quomodo uena curuature pollicis iuuāriox est in casu q̄ vena fiatica uel safena. idē ēt dicebat ō vena posita iter minimū ꝛ secundz pedis sicut ēt dicebat de flōmia salnatene magis Iuuat in passionib⁹ eṕ ꝛ splenis q̄ flob. baxilice totū istud intelligebat qñ est intentio diuertēdi vt ē in prin. sed vbi ē intentio euacuā sec⁹ ē dicēd

Dūistis ꝯr ꝙ illi ꝙ patiūt dolorē a mā ſſatica curātur curſu.i. ſicut curātur app. groſſa vñ non debēt applicari ſſoluriua fortia añ euacuat mae z ibi ēt repetit de vomitu qūo iuuātior ē ꝙ vētris ſolutio z ibi dictū eſt de mente Raſis ꝙ nunquā ꝛ medic⁹ i ſiatica ſoluere niſi pr⁹ vomitū puoca uerit z ipſe poſuit vōitiuū in caſu ꝯueniēs ex bau rac z aceto z.ſ. idromelle. Poſtea dixit p⁹ cua cuationē ꝛpetere ſubtiliatiua z puocatiua interi us z exteri⁹ interi⁹ ſumeñ laudauit medicamē bez metis z ibi poſuit deſcripē eius exterius laudauit embrocas fumētatões z huiuſmodi. Dabuiſtis ꝯr ꝙ illa qñ non ſufficiunt tūc criſteria fortia cō ueniunt. Et ibi habuiſtis dictum egregiuꝫ Ra ſis qūo non vidit aliquē ꝙ vteret eis p⁹ mondifica tionē ꝙ nō ſanaret ꝛc. Et poſtea habuiſtis ſi iſta nō ſufficiunt tunc vētoſe z medicine veficatorie ſunt neceſſarie. Poſtea habuiſtis qūo in aꝓxima tione empl'orum acutorū ſunt contrarie intentio nes in caſu quidem cōueniunt pro quāto atrahūt ex profundo z reſoluūt z nocent pro quanto indu rant materiam. Et ibi habuiſtis cozelarie qūo miſceant uel ſunt miſcenda ſecum molificatiua.

De embrocis.

ſ **Emantur olei** Sequitur ō embrociſ rubrica ꝛc. ꝓtinuatur ad precedeti ſic quoniā ſupra in ca. poſuit curā genera lem ipſi⁹ ſiatice per can. z medicinas generales.

Nunc ipſe enumerans medicinas magis ſpēa les z primo locales ſecundo ſoluentes z numerā do locales numerat eas que maxime faciunt uti litatē factis purgationibus z primo numerat em brocas z unctiones ſecundo empſta z epitimata Et hoc eſt quod dicunt tres rubrice futuroꝝ ca pitulorum de prima parte embrocarum. Dicit primo ſumātur olei de ailzua lib.i. z aceti lib .ſ. z nitri quartā lib.i⁹.ſ. ʒ.iij.z cardemōi. ʒ .i.ſ. z yſopi.ſ.hūide. ʒ.i.ſ. ſumergat in eo lana z ua poretur cum eo locus. Jn caſu iſto multum ualz oleum de ailzua qñ confortat membra neruoſa z calefacit diſſoluendo. Nā ailzua idem eſt qō ci perus de quo dictum eſt ſupra quomodo valet ni trum z cardamomum manifeſtum eſt quomodo valeant in caſu ericañ z atrahendo z diſſoluen do acetum ponitur ad penetrationem yſopus hu mida ad mollificationez prohibendo lapideitatē ēt mitigat dolorē addit. Et adminiſtrentur tine ex ags medicinarum ſingularium reſolueñ predi ctarū in hoc ca. ſicut ſunt gentiana. Camedreos Ariſtrologia. Centaurea roſmarinus betonica yna z ſimilia. Et iſta eſt cōis practica ꝙ facta pur gatione fiunt tales tine in quibus infundiſ eger ſecundum Anchas z aliquando cū vapore ab il lis decoctionibus reſoluto fiunt Stuffe z multū valent in caſu addit. Ea vō ex qbus fiunt unctio nes ſunt ſicut oleum coſtinum z oleum de Eufor bio z oleum de piritro z oleum de Caſtorco que adminiſtrantur poſt mondificat .i. talia admiſtrā tur z adminiſtrari ſoluz debent poſt mondificat torum eſt clarum addit. Et cerotaria cum oppo. z Eufobio z oleis predictis.ſ. ꝯponi poſſunt z in caſu multum valebunt.

De Emplaſtris z Epitimatibus.

e **Mplaſtruz reſoluens**

Proſequitur conſequenter circa Em plaſtra z epitima z poſſet diuidi caz in tot partes ꝙ ponit deſcripē partes patebunt di cit primo cōnumerā. vnam deſcrip. iū forma Em plaſtri. Emplaſtrum reſoluens. i. primo atrahēs materiam ad id quod apparet. i. ad cutem ex p fundo z ſupple poſtea vltima reſoluens ꝛc. R. ſe minis rute ſilueſtris bacharū lauri ānidem nitri ſceba omnia iſta ſunt clara armeni poteſt intelli gi ſceba illius contracte naz ſceba eſt ſpecies ab ienī dicitar herba lombricoꝝ vel aliter vt ly ar meni ſit aliud ſimplex quoniam reperitur apud auctores armentrias z eſt lili in caſu conuenēs vnde ſit ſal lili z eſt atractiuū forte z ueficatiuū vnde forte dicitur armeni ſed primus ſenſus eſt probabilior ſumitur ibi herba lombricoū illius contracte que fortioz eſt cozdumeni ꝙ vulpe col loquintide ameos cozdumeni eſt carui agreſte valet ꝓecipue ſecundo can. omnium añ auſ. iiij. omnia ſunt clara rute recentis non ſicca ne ſit ni mis acuta picis cere armo. omnium añ octauam ſ. partem de auſ. iiij. ſ. auſ medium bezard auſ v. notate dicit Symon z egregie ꝙ auctores pez bezard generaliter intelligunt omnem medicinā liberant a uenēo aliquando intelligunt triacha aliquando intelligunt galbanum ꝓpter excellē tem virtutem eius contra venenū de quo mirabi lia dixit. d. A. ſecundo can. cap. ꝓpio quomodo ſit triacha omnibus venenis uide tu ibi aliquan do intelligunt lapidem quēdam qui dicitur lapis bezarde generatur in oculis Ceruoꝝ oꝛientaliuꝫ vt etiam vidi ab arabi moyſe in quodam ſuo tra ctatu ſed Symon ponit modum generationis eī⁹ vide tu breuiter hic dominus. A. per bezard intel lexit galbanum ꝙ in caſu iſto valet ut ca. ꝓpijs Oppo. ſulfuris quod non terigerit ignis quoniaz ignis debilitat virtutem eius vt etiam patet ſecū do can. eſt medicina fortis multū ymo vſqz in ſr to ericat ambox autez añ auſ. iiij. fiat ex eis em plaſtrum. ſ. diſſolueñ gumas i vino z poſtea pulr ſuper aſpergendo z cum cera fiat empſm vel ce rotum ē forte multuz vt patet conſideranti addit continuando in empſis. Et ſi leniatur ſiatica cuz ſtercore capſino z aceto forti .ſ. infuſo ſtercore in aceto ut alias dictum eſt erit ſicut medicamē de ſinapi. ſ. quantum ad atraheñ z doloꝛem mitī gañ z melius eo z magis ſuuatiuum ipſo quoniā in ſtercore cum boc qē uirtus fortis in atrahēdo etiam ē uirtus confortatiua addit. Et Empſa ru bificantia z ueficātia bona ſunt ualde ꝛcaſu quo

niam materiam atrahunt fortiatractione de eis dictam ẽ supra inter cetera laudabatur mel anacardi ꝛc.ꝛ posui uobis mõm extractionis eius addit ponendo modum vsus veficatiũ ꝓpoꝛatõez eoꝝ ꝛ dicit. Et oꝫ vt perfoꝛentur uefice .ſ. ipſis factis ꝑ tales medicinas ꝛ deinde puluerizetur ſup eas medicamen exicatiuum deinde iteret uefication uſq; quo currat ſanitas . Non intellige q̃ime diate facta uefication ꝛ ipſis ruptis q̃ debeãt apponi exicantia facientia cicatrigantia ꝛ ꝭſolidanti ꝛ poſtea apponantur alia uefiꝯoria ſ̃ facta ꝓtima uefication ꝛ ipſis perfoꝛatis per tempus ex eis educatur materia cuꝫ atractiuis lenibus uel cum melle uel cum ficubus uel cum caulib⁹ acutis ut fieri conſueuit ꝛ hoc per notabile tempus. ꝛ cum exiſtimamus euacuatam ſufficienter materiam tunc apponamus medicamen exicatiuuꝫ ad intentionem conſolidati vt mirram aloem tus gallas ꝛ huiuſmodi ꝛ ſi non adhuc apparebit facta vera cura neq; materia ſit ex toto euacuata tunc de nouo applica veficatoria ꝛ fac vt prius uſq; quo currat ſanitas lege ſ̃am ꝛc. Addit ꝛ iterũ ſumatur lib.i. baurac ꝛ lib.i. olei ꝛ fiat ex eis epithima ſi erit oleum antiquuꝫ erit magis cõueniẽs patet quomodo valeat aliud. Et iterum emplaſtra i iuuatiuum. ℞. ſtrafiſarie lib.i. fecis aduſte lib. ij. piretrum lib.ſ. naſturtij lib.i.ſ. bezard.i. galbani lib.ſ. ſulfuris lib.i. baurac tantumdem olei cotillos tres.ſ. antiqui gumi pini quod ſit equale cum bezard.ſ. in quantitate.i. libr.ſ. fiat ex eis. emplaſtrum ꝛ adminiſtretur omnia iſta ſunt ſupra declarata recurre ſupra ꝓ veriſicatione ponit aliud. Et iterum ſumatur picis pars vna ꝛ ſulfuris pars vna ꝛ conricti ſint vt alcol. i. ſubtiliſſime ꝛ leniatur ſuper Anchem erit i forma vnguẽti vtꝫ ꝛ ponatur de ſuper carta.ſ. vel peria groſſa vel coꝛium ꝛ demittatur vſq; quo cadat per ſe ponit conſequenter unum modum ſingularem cure excuſantem a foꝛtiter veficantibus ꝛ dicit. Et ex eis que experta ſunt eſt ut colligatur planta capſie in eſtate dum eſt uiridis ꝛ eius contricio optima fiat.i. longa fiat quoniã eſt difficilis ad conterendum deinde agrega ipſam.ſ. ſic piſtaꝛaz ꝛ humidam cum cera ꝛ inuiſca eaz Ancha ꝛ loco doloris ꝛ ligetur deſup ꝛ dimittatur quatuoꝛ boris uſqz ad ſex de Lapſia non habetis cal'm neqz ado. Auic. neqz a Serapione ſed a Serapiõe habetis ſingle cal'm in t dicitur ab eo tapſia ꝛ bene dicit Symon q̃ corupte ſcribitur debet ſcribi per c ut hic ꝛ ſcribitur per t bneuiter ẽ planta eius ſucus ꝛ radix eius eſt foꝛtis multum in atrahendo ita q̃ quãdo uolumus ex profundo atrahere iſta eſt ſingul'is medicina ꝛ ibi dicit Serapio q̃ propter eius acuitatem oportet q̃ qui colligit leniat quodam lenimento ne membꝛa nuda ꝛ facies a uapoꝛe eius foꝛti noceantur dicit etiam q̃ eius operatio eſt tarda propter humiditatem coniunctam. Ideo ſignanter dixit.o.A. dimittatur quatuoꝛ boꝛis uſqz ad ſex addit deinde ingrediat balneum.i. ſtufam etiam ad magis atrahen̄. Cum qz parũ roꝛare incepit.ſ. coꝛpus incipiat ſudare ingrediatur tinam.ſ. balneum humidum ꝛ ſi eẽt factum cum decoctione rerum apꝛopꝛietaꝝ eſſet conuenientius ꝛ tollatur.ſ. poſtea emplaſtrũ q̃m debuit iam multum atraxiſſe ꝛ ueficaſſe ꝛ loco eius apponatur ſuper locum lana cum dyadanto i. uitriolo ꝓius.ſ. infuſſa lana in aliquo ſuco de a ꝓpꝛiatis ꝛ poſtea ſuper aſpergatur uitreolum ad exicañ ebdomoda vna aut decez diebus ꝛ iteretur quoniã excuſſat afinapi ꝛ guma rute agreſtis que ſua acuitate foꝛtius moꝛdent ꝛ cum quadam violentia magis atrahunt ꝛ ſic maioꝛez cauſant doloꝛem addit ꝛ iterum Safifragia ꝛ guma pini ꝛ iterum guma rute agreſtis ꝛ cera ꝛ oleum de ruta.ſ. ſi ex eis fiat cerotũ erit cõueniens totũ patet ex ſupra declaratis addit ꝛ iterum piretrũ ꝛ dabeb ꝛ flos lapidis ꝛ baurac ꝛ ſafifragia ꝛ ſumatur ex eis empl'm ꝛ q̃ñz additur i eo naſturcium omnia iſta ſunt clara preter duo ly dabach eſt viſchus patet quomodo atrahat flos lapidis non reperio quid ſit ſed etiam ſi eſſet lapis molaris patet quomodo notabiliter exicat addit. Et ex eis que conferunt ad hoc .ſ. fiaticam ꝛ ad dolores genuum eſt cerotuꝫ ex Euforbio patet. Et iterum oleũ ỏ allꝛua. ʒ. viij. ꝛ aceti. ʒ. iiij. ꝛ nitri ʒ. ij. ꝛ piretri. ʒ. i. infundatur piretrum in oleo ỏ allꝛua poſtquã tuleris ipſum ꝛ pone ip̃m in oleo ſ. eodem tribus diebus ꝛ buliat.ſ. poſt bulitione leni deinde ꝓbiciantur de ſuper acetum ꝛ nitrũ poſtea imbibatur in ipſo lana ſordida.i. ſucida ỏ inde ponatur ſuper locum doloroſum Anche vt patet hec deſcriptio eſt notabilis in caſu ꝛ artificioſa ponit conſequenter quatuoꝛ alias deſcriptã ad eandem utilitatem ꝛ quoniã in eis non ponuntur aliqua que non ſint ſupra ſepe declarata fugiens ꝓlixitatem ne alijs tedio fiem ipſas ſpecialiter hic non declarabo ſed vos ipſi diſcuratis ꝛ facile ex dictis intelligetis.

De Solutiuis.

b **O** na et utilia Sequitur capitulum de ſolutiuis in caſu conferentib⁹ in quo duo facit ꝓmo ipſe ponit medicinas ſoluẽtes ſecundo in fine ca. ipſe etiã reddit ad aliqua localia ſecunda ibi ꝛ emplaſtret Ancha cum fece ꝓma adhuc in duas q̃ñ ꝓmo ponit medicinas ſumendas per ſuperius ſecundo per inferius vt ſuppoſita ꝛ criſterza fa ibi. Et cũ accidit mondificatio ꝛc. ꝓma ẽt in duas quoniaz ꝓmo ipe enumerat quaſdam ſingulares medicinas ꝓincipaliſſime in caſu valentes ꝛ compoſitas ꝛ ſimplices ſecundo ponit deſcrip. duas ſecunda ibi Sumantur due colloquintide ꝓmo etiam ponit cõpoſitas ualeñ ſecundo ſimpl' dicit igitur ꝓmo bona ꝛ vtilia quidem ſunt pill'e de hermodactilis. ſ. may. oñate ſ'late ꝛ pill'e fetide. ſ. maioꝛez ꝛ pill'e ỏ capſia Meſue non ponit. Sed. d. A. ponit tres deſcrip. ꝓma ꝛ tertia in caſu magis ualent quã

secunda ꝛ prima precipue ꝛ pillꝰ de storace istas non repio ꝙ debent esse in virtute storacis de qua est supra dictum quomodo in casu valeant addit ꝛ non sunt alique. ſ. tantuꝫ vtiles sicut pillꝰ iuua menti de istis feci multa verba superius singula riter est dictum ꝙ sub hoc titulo non reperiuntur sed bene reperiuntur pillꝰ proficui inde supra ne ꝙ sicut iera hermetis ẽt de hac sufficienter est di cum recipiatur vna ꝯfectio ꝗ ipse ponit añ Je ras facit duas ꝛ sumat prima addit ꝙ bibatur in vere ꝛ ponens modũ iuuamentoꝝ eius dixit ꝛ il lius. ſ. hominis qui bibit eam incipiunt eoꝝ iun cture doloroſe roꝛem emittere ꝛ sudare ꝛ hoc ẽ propter fortem ipsius apertionem ꝛ non est in ea solutio ventris plurima quoniam non solnit nisi ꝙ agaricum soluentem. Ideo addit ymo mondifi cat cum subtiliat. Consequẽter enumerat me dicinas simplices hic precipuas dicens. Ellemen ta quidem medicinaꝝ solutiuarum. i. fundamen ta sunt pulpa colloquintide ꝛ centaura ꝛ gume ſ. oppo. Serapinuꝫ ꝛ huiusmodi ꝛ fumusterre ꝛ Lapsia ꝛ sucus cucumeris assini ꝛ de istis omni bus dictum est supra. Et sumantur due. Nũc consequenter ponit descriptiones solutiuoꝝ ꝛ dicit primo. Sumantur due colloquintide ꝛ per forentur ꝛ educatur quod in cõcauitatibus earũ est ex pulpa ꝛ seminiꝫ ꝛ carne ita. ſ. ꝙ nihil irrin sicum remaneat sed solus cortex exterior ꝛ. Im pleantur oleo Sisamino ꝛ cooperiantur amboꝝ foramina. ſ. vbi sunt perforate ꝛ dimittantur noc te vna. ſ. sic deinde probiciantur ambe colloqnti de in mane illius noctis hoc est mane sucedenti. cuꝫ oleo quod est in eis ambabus in olaꝫ. ſ. coop tis ipsis vt priꝰ ꝛ fundatur super eas ambas quã tum est mensura olei vna ꝛ media. ſ. mensuram de aqua verbi gratia. ſ. oleum esse due libre ponã tur in olla aque libre tres ꝛ quoquãtur simul us qꝫuo discocte sint ambo colloqntide qꝛ. ſ. dissol uantur in decoctione. Cum ergo discocte fuerint ambe extrabantur ꝛ probiciantur ambe ꝛ quoꝝ tur aqua ꝛ oleuꝫ tempore sufficiẽ ita. ſ. ꝙ aqua consumatur deinde probiciatur de super ellebo rus albus. ſ. contrictus cribellatus secundũ quan titatem qua congelletur. i. ipsisset aqua vel oleũ ex ipso puluere ꝛ fiat sicut panis. i. ita spissus si cut pasta de quo fiant magdaliũculi. ſ. forme ro tunde secundũ quantitatẽ auellane ꝛ sumantur de illis auellanis. xviij. numero non intelligatis pro vna dossi quoniam dictum esset erroneum ſꝫ intelligatur ꝙ ex decem ꝛ octo ad plus fiet vera cura añquã omnia sint expedita. ſ. sumendo quã do expedit vnum pro vice credo etiam ꝙ erit for tis dossis addit ꝛ sumat infirmus post balneatio nem ad molificañ ꝛ subtiliañ materiam vt. ſ. me lius per farmacum possit educi ponit etiam aliũ modum sic. Et modus alius est vt dequoquat oleum cum suco. ſ. colloquintide recentis super adendo aquam ad mensuram datam deinde fiat bullitio ad consumptionẽ aque postea super asꝫ gatur pulis ellebori tante quantitat ut fiat pasta ꝛ sequere sicut est dictum in precedenti ꝛc. hoc istas descripꝰ ego non ponerem in ꝓtica ꝛ pro pter fortitudinem ꝛ consuetudinẽ olei lege ſram.

Et cum Accidit mondificatio hec est se cunda pars prime partis i qua ip se ponit medicamina per inferius sumenda fortia quando eribita per superius non sufficiunt dicit primo. Et cum accidit mondificatio. ſ. vt facta sit per solutionem ventris ꝛ vomituꝫ ꝛ prolongatur egritudo ita. ſ. ꝙ non remoueat per predicta tunc tibi conuenit vt suppositorijs ꝛ medicinis facieñ excoriationem ꝛ solutione educentibus sanguinẽ ſ. de cristerijs sicut est decoctio cucumeris assini ꝛ colloquintide ꝛ fel vacinum ꝛ piretrum ꝛ cen taurea ꝛ nasturtiuꝫ ꝛ Lapsia ꝛ elissatura pisciũ ſ. salitorum omnia illa iuuatiua sunt in cis in hac hora ꝛ fortasse sanant omnia ista sunt clara ꝛ de hoc vidistis supra sententiam Rasis addit ꝛ quã doqꝫ ponitur in cristeribꝰ euforbium ꝛ dicitur qõ id ẽ nocitiuum valde. ſ. si exibeatur in principio añ alias mondificationes prohibẽs a reliquis cõ uersionibus hoc est quia propter eius grande no cumentum in principio producitur eger ad mortẽ vnde non potest amplius curari neqꝫ recidiuari secundum ꝙ multi post curationem recidinãt vl conuertuntur ad similem dispositionem prohiber ergo mortem inferendo a reliquis conuersionibꝰ ideo addit. In fine vero eius est iuuatiuũ ꝓprie quando sequit vesicatio quoniaꝫ tunc manifesta tur iuuamentum eius per vesicatiõnem subsequẽ tem quoniam per eam in tempore debito factaꝫ fit completa cura lege ſram addit. Et multotiẽs quidem accidit excoriatio per se. i. non manifesta causa vt ꝙ nõ ex cristeri vel suppositorie excoria tiuis ꝛ fit vel euenit in ea sanitas ꝛ hoc est ꝙ ita diuertitur ꝛ euacuatur materia doloꝛẽ causans si ue arte illo modo inducatur excoriatio siue a na tura tantum ponit consequenter cristere in casu conueniens dixit. Cristere bonum excoriatio nem faciens dequoquantur collogntida ꝛ nastur tiuꝫ ꝛ radix Laperis ꝛ centaurea ꝛ cucumer. assi ninus ꝛ capsia ꝛ rubea. ſ. tictoꝝ ꝛ fiat cristere cuꝫ aqua. i. cum decoctione istoruꝫ collata addendo modicum mellis ꝛ olei si placet. Et Emplastres Anchum cum fece. i. cum eo quod remanet post collaturam de rebus decoctis patet ꝙ valẽt attra hendo ꝛ dissoluendo supra sunt ista omnia decla rata addit. Et est ex cristeribus iuuatiuis. ſ. ꝙ di cum est nunc vel id quod imediate sequitur etiã quod dicit apponeñ esse exterius ꝛ melius sit. Jõ continuando dixit ꝛ est ex cristeribꝰ iuuatiuis ꝛ iterum emplastretur cum aceto ꝛ furfure hoc ẽ ex his potest fieri cristere ꝛ emplastrum ad inten tionem nram dixit vltimo. Si autem fuerit illic sanguis. i. in sia qui moriatur in ea. ſ. sia qꝫ si iden retur ꝛ fiat melia sanguinea ita vt sanguis pdat propriam formã ꝛ si moriatur in ea cauteriza cuꝫ auro rubeo. i. electo vel rubeo. i. rubificato per ignem locus sanguis cauterizatione vehementi vt currat sanguis in ea. Non intelligatur ꝙ post

Digitized by Google

cauterizatiouem currat sanguis ymo vna preci
pua vtilitas cauterizationis est prohibere fluxuz
sanguis vt supra est declaratū sed intellexit pfun
detur cauterizatio vt currat sanguis .i. tantū pro
fundetur vt deueniatur ad illum sanguinem ita
q̄ si nō esset ingrossatus z nō esset in membro cau
terizatio tūc ille sanguis flueret ꝛc. hoc est quod
intendit vir. autem fieri debeat cauterium cū au
ro vel ferro fuit supra declaratum in primo trac
tatu. Et de modo cauterizañ in fiatica dictum ē
in ca. proprio de cura cum cauterio lege totuz lit
teram quoniam clara est. Et sic est finis huius
cap. z consequenter totius tractaꝰ de doloribus.

De Bothor.

b **Se bothor apparent** Expeditis istis consequēter ipse pro cō
plemento istius fen. xvii. z consequen
ter totius tertij can. d. A. vt cōpleatur sermo om
nium egritudinum que euenire possunt a vertice
capitis vsq; ad extremitaꝰ pedum z vngaium po
nit curā quazūdam spialium passionū quaruz ali
que cruribus eueniunt z sunt quedam bothor ali
que pedibus z calcaneis z vltimo vnguibus z sic
facit nouum quēdaz specialem tractatum qui in
tot partes diuidi potest quot parua ponit capa z
sunt in suma quinq; parts parebunt dixit igit' pri
mo in rubrica de bothor nominatis bothi z ex 15
contrahit determinationez apostematum bothor
ad certa bothor illa. s. que dicuntur bothim. Nā
bothor absolute est apostema paruuz z maxime
sanguineū de istis erit determinatio i tertia quar
ti vbi de apostematibus determinatur absolute.
Sed de bothor bothim que sunt apostemata tūi
crurium hic cōuenienter determinat dicit igitur
primo hoc bothor. s. specialia de quibus est rubri
ca apparent in crure nigre quasi ipse sint fructus
tamarisci z grana virida magna grana tamarisci
sē nō assimulāt' gall' granū viride dr̄ grañ q̄ ē fru
ctus arboris terbentini unde colligitur terbentia
z uocatur a dño. A. bothi inde glutem albothiz
i. terbentina nō igitur illa apostemata sunt viri
da ymo ad nigrum declinant sed assimilātur gra
nis viridibus in quantitate z figura sunt sicut gal
le addit q̄ materia earum .s. pustularum est ma
teria uaricum .i. materia melancolica utplurimū
ex sanguine facta ut supra est dictum. Et con
sequenter addit z cura earum ex parte mondifi
caꝰ. s. ex flo. z farmatia ꝛc. est cura uaricū z ulce
rum melancolicorum quantum .s. ad curationez
ipsarum si ulcerentur. Ideo ad mondificationē
recurras supra de uaricibus sed ad curam ulcez
dixit quoruz can. dicemus in libro quarto Ideo
supple quantum ad curam ulcerum ad illum lo
cum recurre lege totam lr̄am quia clara est.

De Dolore Calcanei.

q **uandoq; accidit** Dōit conse
quenter aliud ca. de dolore calcanei ut
dicit rubrica primo ponit eius causas
utpluzimum contingeñ secundo curaz ibi z sanat
ipsum dicit primo quandoq; accidit ex ouiatiōe
conterente. s. ad lapidem z bancam uel aliquod
huiusmodi aut casu. i. propter causaz alicuius rei
super calcaneuz aut cobartatione. i. strictura cal
ciamenti sicut sepe euenit iuuenibus pollitis phi
locaptis precipue pedemontanis z galicis z alijs
supple similibus causis solet euenire dolor calca
nei z apostema calidum in eo addit ponendo cu
ram. Et sanat ipm embrocatio plurima cū aqua
frigida z epitima de memite z boliarmeni resolu
to. i. dissoluto cum memite. Memite est herba
frigida z humida vt est dictum supra ex suco ei⁹
fiunt trocisci memite multuz laudati in otalmia.

Nota hic q̄ talis dolor aut iniungitur aposte
mati non facta eius solutione manifesta aut est
solutio apparens z aliq̄ cuz apostemate z aliq̄
fine si fit apostema tūi sic embroca aque frigide.
est sufficiens repercutere materiam z malam cō
plexionem calidam remouere si vero coniunga
tur solutio manifesta sic bolus armens cum suco
memite est magis conueniens vt patet. Ad pri
mam etiam intentionem uoluit Azaranus pre
cipue valere sucum coriandri z aquam roxatam
ad secundam intentionez maxime fluente aliqua
virulentia dixit ipse q̄ si fiat cinis de solla surula
rium maxime valet idem dixit de gallis z pulmo
ne vulpis puluerizato. Nota etiaz q̄ nullo mo
do ponaꝰ calceneū in terra z stent in quiete ꝛc.
etiam aliquando est necessaria flob. stante corpo
re plectorico ꝛc.

De Debilitate Pedis.

f **Ist quandoq;** Ponit sequē
ter ca. de debi
litate pedis vt dicit rubrica ita vt ab ei
fere causa leduntur in incessu. Et pōit
causas eius de quibus tamen dictum est in cap.
causaꝝ dolorum iuncturaruz dixit sit quandoq;
in creatione. s. talis debilitas ꝓpter parentes als
in pedibus debiles vel propter specialem influxū
z fit quandoq; debilitas ex labore plurimo vt .s.
ex multa itineratione vel multa statiōe pedis co
ram principibus vt supra dictum est. Et ex mo
lificatione antecedente ut q̄ steterit multum in
aqua vel balneo aque dulcis z ex oppillatiōe vie
nutrimenti ad ipsum. s. pedez sicut accidit castra
tis quoniaz in ipsis propter dominium frigiditaꝰ
in eis quoniā vt dixit Ari. decimonono de anima
bus omnia animalia castrata alterantur in natu
raz femiaruz inde oppillantur vie transitus nutri
menti maxime in extremis z sic prohibito nutri
mento pes debilitaꝰ. Non ponit hic curam q̄z
pro cura recurras ad curam specialium causaruz
locis propriis z satis dictum est supra de confor-

Digitized by Google

tione iunctur azum in cap. de cautella a dolorib⁹ iunctur azum lege litteram.

De Doloribus Unguum

a **Ppropinquat cura**

Ponit consequenter ca. de doloribus vnguium ⁊ atritione. i. propter atritionem eaꝝ ⁊ ponit quedam que magis vallent in principio ⁊ quedam magis in processu ⁊ quedam ad liquefactionē sanguis cobagulati infra vnguē dicit primo appropinquat cura eoꝝ cure suppurationis. i. apostematis in via ad saniationem ⁊ innuit in via repercussiua non ꝺuenire propter atritionem factam vt est ꝺmunis doctrina Cirugicorum ymo semper cum confortatione apponant aliqua que resoluant. Ideo addit. Et ex illis que conferunt illis est emplastrum cum folijs Mirti ⁊ cum folijs cipressi ⁊ hoc magis in principio. Et Emplastrum de adipibus cū simo capr̄ino ⁊ ster coze vacino ad maiorem resolutionem ⁊ mitigationem ꝺolozis ⁊ hoc magis in processu addit ⁊ conferunt eis nus cipressi ⁊ sanina emplastrata confortant exicant ⁊ resoluunt ⁊ sic etiam in processu ut in augꝰo conueniunt. Et conferunt eis fistici decocti emplastrati. s. magis in statu hoc ē magis solum ad resolueñ postea addit de eis que liquefaciunt sanguinem mortuum. i. cobagulatū sub atritione est farina. s. furmenti confecta cuꝫ oleo. s. cōmuni oliuarum maturarū ⁊ super ipsuꝫ posita ista omnia hic posita ad dictas intentiones sunt no. ex eis q̄ dicta sūt supra sepe lege tu iraꝫ.

De Inflatione Unguis ⁊ pluritu in ea.

Uratur cum aqua Ponit ultimum ca. de inflatione unguis ⁊ pluritus in ea ut dixit rubrica. Ista inflatio cum pluritu pendet potissime ex extensione a uaporibus acutis facta ē etiā igitur intentio resolutio ⁊ exicatio dicit igitur. Curatur cum aqua maris abluendo cuꝫ ea semp. i. sepe q̄ removet s. si sic fiat patet causa aut cuꝫ decoctione lenitiū ⁊ bozobi. s. abluantur patet quomodo ualet propter aliqualem in eis uirtutem calidam resoluti uam aut cum decoctione cucumeris non ꝺomestici sed asini ista est fortior quando relique nō sufficerent addit. Et emplastris est nenufar habet ira exterioꝝ est bulb⁹ ⁊ magis uerisimile quī bulbus hic manifeste ualet ut supra dictum ē nenufar aūt si multum ualet hoc est magis per proprietatem ⁊ oleum ⁊ ficus decocte coniunctim ⁊ singulariter omnia ista sunt intelligenti clara neq̄ est hic multum laborandum ad uerificationē cum ista non sint de principali intentione ⁊ de eis apud Cirugichos est sermo p̄cipuus ⁊ ad eos conuenienter est recurrendum maxime ad Lafranchum Mediolañ ⁊ Gulielmum placentinū ⁊c. Et sic finis cum laude altissimi.

Expliciunt expositiones Magistri Johannis Matbei de Agradi Super vigesimā secundam Fen tertij canonis. d. Auicene.

Impressum Mediolani Sūmo studio ⁊ ꝺiligentia per Jacobū de scō Nazario de la Ripa Anno. M.cccxciiij. ꝺie. xvij. nouembris.

Registrum huius operis.

a	g	n
Prima alba	can ca. de	s. in materia
Expositiones	ad extrahēdū	stringēs mā̄z
ira famulentur	determinant	et si non
ponit intentionē	finis secundū	auctoribus
b	b	o
dispositionibus	mentiōib⁹ p̄ter	cum dixit
ꝺebet ꝺici	nago ponendo	testum et
ymo ibi	locis ipsius	coticis uero
cedenti quoniā	diastino cum.	fortat et
c	i	p
eius que est	le complexiões	De solutiõe
hernie intestini	cuꝫ ei admīcet	bel ⁊ ibi
tra ipsum	petiantur	forte et si
de causis	rioza ⁊ cibus	Albefced
d	l	q
sperice figure	eo optime	cuius ponit
lidantia. Et	crudo scilicet	finem ubi
humidum saltē	neruis crudis	quib⁹ oibus
incorporentur	superflum	ipsa sunt
e	l	r
tet supple	aurem ad	Dꝫ ut uesc
da subtiliatiua	cura et	post ipsoruꝫ
uideñ ⁊ non:	hanc causam	tūc nociēt.⁹
Dixit ultimo	Et simplex	Dabuistis
f	m	
tas facta.	ut dixit	
solutione addit	catur de	
infusiõe paulati	do mat eriam	
enacnata	dextre diuertemr	

Digitized by Google